

Dupka György

**MAGYAR HADIFOGLYOK,
INTERNÁLTAK A BALTIKUMBAN
(1944–1953)**

(Lágerek, nyughelyek bejárása és helyszínelése)

Történelmi monográfia

Kárpátaljai Magyar Könyvek
315.

Sorozatszerkesztő és felelős kiadó: Dupka György

Az emlékutat a **Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága** támogatta

A kézirat előkészítését és megjelenését
a **Nemzeti Kulturális Alap** támogatta

Nemzeti
Kulturális
Alap

© Intermix kiadó, 2026
© dr. Dupka György, 2026

Lektorálták:

dr. Zékány Krisztina

dr. Zubánics László

Észt, lett, litván lektorok:

Bán István és Nagy Gabriella (Észtország),

Giber Tamás Gábor (Lettország), **Molnár Botond Dániel** (Litvánia)

Angol fordítás, rezümé: **dr. Ortutay Péter**

Észt dokumentumok fordítása:

Nagy Gabriella (Észtország, Tallinn)

Szerkesztette: **dr. Zékány Krisztina**

Közreműködő, fotók, képszerkesztő: **Fuchs Andrea**

Borító, műszaki szerkesztő: **Dupka Zsolt**

A könyv elektronikus változata elérhető:

www.kmmi.org.ua (Adattár, könyvek)

Nyomdai munkák: RIK-U Kft.

ISBN 978-615-5757-38-9

ISSN 1022-0283

Dupka György

**Magyar hadifoglyok,
internáltak a Baltikumban
(1944–1953)**

(Lágerek, nyughelyek bejárása, helyszínelése)

Történelmi monográfia

Intermix Kiadó – Szolyvai Emlékparkbizottság
Ungvár–Budapest
2026

DR. HAVASI JÁNOS
(1952–2024)
KUTATÓTÁRSUNK EMLÉKÉRE

TARTALOM

Előszó. Ébredező emlékezet a Gupvi-Gulág birodalmáról	11
Hol voltak fogolytáborok a Baltikumban?	12
Ahol magyarok is raboskodtak.....	13
Kutatás, tényfeltárás és emlékezetkultúra a Baltikumban.....	17

I. FEJEZET

LETTORSZÁG	19
1. A SZU NKVD MVD lettországi hadifogolytáborai	20
1.2. Szemle, főhajtás Riga kegyeleti helyein	21
1.3. Salaspils Memorial Park Múzeum.....	22
1.4. A rigai 317/1 sz. hadifogolytábor sírkertjében	24
1.5. A rigai 277. sz. hadifogolytábor	29
1.6. Sarkandaugava (Vörösfolyó) településen	32
1.7. Rendhagyó történelemóra a Lettország Megszállása Múzeumban	34
1.8. Kutatást ösztönző fórum Magyarország rigai nagykövetségén	37
1.9. Barangolás Európa értékörző, kulturális fővárosában	44
2. Magyar foglyokat befogadó feltáratlan táborok	46
2.1. A vindavai (Ventspils) 350. sz. hadifogolytábor	49
2.2. A jelgavai (Bzseznica) 266. sz. hadifogolytábor	53
2.3. A rēzeknei (Skriversk, Ogre) 291. sz. hadifogolytábor	59
2.4. A dvinszki (Daugavpils) 292. sz. hdf. (tiszti) hadifogolytábor.....	62
2.5. A libavai (Liepāja) 349. sz. (tiszti) hadifogolytábor.....	91
2.6. A kuldīgai 351. sz. hadifogolytábor	116
2.7. A tukumsi 352. sz. hadifogolytábor	118
2.8. A pāvilostai 353. sz. hadifogolytábor	119
2.9. A talsi 354. sz. hadifogolytábor	121
2.10. A stendei 355. sz. hadifogolytábor	124
2.11. A krustpils 391. sz. hadifogolytábor	125
2.12. A „Vöröskeresztes anyagokban” szereplő lettországi táborok	132
Összefoglaló	141

II. FEJEZET

ÉSZTORSZÁG	145
3. Az NKVD észtországi táborai	146
3.1. Valga madártávlatból.....	152
3.2. Valgai Hazafias Nevelés és Állandó Múzeumban.....	153
3.3. A valgai 287. sz. (tiszti) hadifogolytábor	155
3.4. A valgai tábor a túlélők emlékezetében	157

3.5. A gondozott hadifogolytemető Valgában.....	161
3.6. A Belügyminisztérium 5. számú tábori osztálya Valgában	165
3.7. Tábor, munka, körülmények.....	166
3.8. Művészek a valgai táborban.....	171
4. Tartu.....	191
4.1. A Tartui Egyetem Finnugor Tanszékén	193
4.2. Dél-Észtország gyöngyszeme.....	196
4.3. Főhajítás a Pauluse temetőben a 331. sz. hdf. tábor emlékkeresztjénél	197
5. Tallinn	202
5.1. A tallinni 286. sz. láger	203
5.2. A tallinni 1011. sz. hadifogolykórház.....	215
5.3. Tallinni Erőd-börtön Múzeum.....	217
5.4. Vabamu Megszállások és Szabadság Múzeuma	219
5.5. Tallinn óvárosában	221
5.6. Magyar Kulturális Intézet	222
6. Szemle a Balti-tenger melléki tájegységekben	225
6.1. A pärnuai 332. sz. termelési „zöld” tábor	226
6.2. Az ahtmei FPPL-135. sz. frontmelléki tábor.....	231
6.3. A narvai 206. sz. hadifogolytábor	241
6.4. A kohtla-järvei 289. sz. hadifogolytábor	246
6.5. A kiviöli 279. sz. hadifogolytábor.....	250
6.6. A rakverei 392. sz. hadifogolytábor	252
Összefoglaló	255
7. Újra Lettföldön	256
7.1. A Münchhausen Múzeum	256

III. FEJEZET

LITVÁNIA	259
8. Kitekintés a litvániai GUPVI hadifogolytáborokra.....	259
8.1. A litván-magyar kapcsolatok úttörői, ápolói	260
8.2. A függetlenség ára.....	264
8.3. Mégis voltak magyar hadifoglyok Litvániában	267
9. hadifogolytáborok Litvánia területén 1944–1949-ben.....	270
9. 1. A klaipėdai (Telsajszk) 57. sz. hadifogolytábor.....	271
9.2. A sibbeni/šilutėi/kybartai 184. sz. hadifogolytábor.....	276
9.3. A vilniusi 195. sz. hadifogolytábor.....	283
9.4. A šiauliai 294. sz. hadifogolytábor	290
9.5. A kaunasi 296 sz. hadifogolytábor.....	296
9.6. A kaunasi 390. sz. hadifogolytábor	299
Összefoglaló	302
10. A kutatási eredmények összegzése.....	304

FELDOLGOZOTT IRODALOM.....	309
ADATKÖZLŐK.....	317

FÜGGELÉK

Észtország területén 1941–1948 között elhunyt magyar hadifoglyok névlistája	319
A SZU NKVD/MVD hadifogolytáborainak jegyzéke	323
A SZU NKVD/MVD hadifogoly kórházainak jegyzéke.....	328
Fogalomtár, rövidítések jegyzéke.....	330

MELLÉKLET

A 2009–2022-ben megvalósított emlékutak összesítő táblázatata	333
A balti országokba szervezett kutatóút résztvevői	336

György Dupka. Hungarian POWs in the Baltics (1944–1953) Summary of research results	341
--	-----

ELŐSZÓ

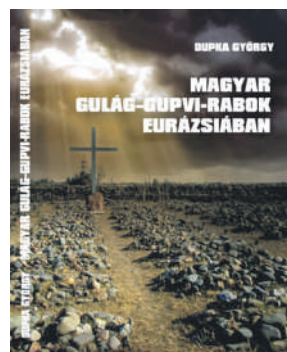
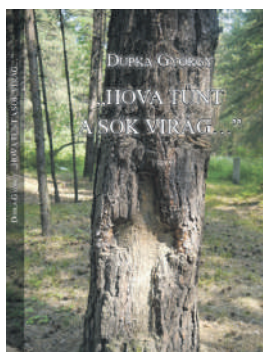
Ébredező emlékezet a Gupvi-Gulág birodalmáról

A hadifogságba és a malenkij robotra a szovjet táborokba elhurcoltak, a kollektív büntetés alá eső magyarság, németiség tragikus sorsával kapcsolatosan – a rendszerváltás utáni évtizedekben, különösen az ezredforduló után – előrehaladott kutatás tapasztalható.

Ezért is példakövetőnek tartjuk a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre (elnök: **Matkovits Krtez Eleonóra**, a továbbiakban pécsi Német Kör) által eddig hat alkalommal megvalósított „Emlék- és kutatóút” projektjét.

Mindegyik zárandokúton szakértőként vettem részt és a változó összetételű csoport tagjaként, 2009–2022 között mintegy 60 ezer km-t tettünk meg az kelet-ukrajnai, oroszországi (ezen belül az Uráli térség, Baskíria, Tatár föld, Csecsen föld), azerbajdzsáni, georgiai, örményországi, kazahsztáni, üzbegisztáni, lettországi, észtországi hadifogoly-emlékhelyeken, ahol előttünk ilyen céllal magyar civil expedíció még nem járt.

A kutatással is egybekötött, öt zárandok- és emlékút tapasztalatait eddig megjelent három kiadvány tartalmazza.¹ Ezekben a Szovjetunió-beli kényszermunkára elhurcolt civil internáltak, magyar hadifoglyok, valamint a Gulág-rabságra ítélt személyek tragikus sorsával is foglalkozom. Hiteles adatközlők, levéltári dokumentumok segítségével bemutatom szenvedéstörténetük elfeledett helyszíneit.

¹ BAKURA SÁNDOR, DUPKA GYÖRGY KOVÁCS ELEMÉR, KOVÁCS ERZSÉBET, MOLNÁR D. ERZSÉBET, TÓTH ZSUZSANNA: „Otthon a könny is édes” 1944–1955. Kényszermunkára hurcolt kárpátaljai magyarok és németek nyomában a Donyec-medencében. Tanulmányok, riportok. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2009. <https://mek.oszk.hu/11000/11023/11023.pdf> (Látogatások: 4000, 2025.01.17.);

DUPKA GYÖRGY: „Hová tűnt a sok virág...” Időutazás az Uralba magyar és német rabok (1941–1955). nyomában Intermix Kiadó Ungvár-Budapest, 2012. <https://mek.oszk.hu/11300/11392/11392.pdf> (Látogatások: 5365, 2025.01.17.);

DUPKA GYÖRGY: Magyar GULÁG–GUPVI-rabok Euráziában. Felfedett nyomok Oroszország (Baskíria, Tatár föld, Csecsen föld), Kaukázus (Azerbajdzsán Georgia, Örményország), Ázsia (Kazahsztán, Üzbegisztán) régióiban. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2021. <https://mek.oszk.hu/22700/22721/22721.pdf> (Látogatások: 2303, 2025.01.17.)

A három kiadvány az OSZK Elektronikus Könyvtárában is elérhetővé vált, eddigi látogatások száma: 11 860 a 2025. április 2-ai állapot szerint. A bemutatott lágeretek, a magyar rabok témája iránt érdeklődők száma fokozatosan növekszik.

Mint elkötelezett GULÁG–GUPVI-kutató ezúttal társaimmal a *Balti régióban* kerestük fel, illetve jártuk be és helyszíneltek az egykori fogolytáborokat, a megmaradt nyughelyeket. Továbbá felkerestük a témával foglalkozó intézményeket, szervezeteket, az itteni történészeket. Elbeszélgettünk a térség szakembereivel, diplomatákkal, közéleti személyiségekkel, az anyaországi és a kárpátaljai származású emberekkel, akiktől a magyar hadifoglyok kapcsán adatokat gyűjtöttünk.

Lettország és Észtország munkatáborainak magyar vonatkozású története a litvániai táborok helyzetelemzésével zárul, így válik kerekké a történet, amelynek általunk kiemelt főszereplői a magyar katona foglyok, internált civilek.

A helyszínelések alatt szerzett tapasztalatokat, élményeket, a feldolgozott magyar, orosz, lett, észt és litván adatbázisokat, információkat, levéltári forrásokat könyvalakban jelentetem meg. Egyúttal a szovjet táborokba hurcolt magyar raboknak és azóta tragikus hirtelenséggel elhunyt **dr. Havasi János (1952–2024)** jeles lágerkutatónak kívánunk méltó emléket állítani, mert a halottjaink mindig velünk vannak: segítenek, erőt adnak az élők közösségének. Ezekkel a gondolatokkal ajánlom munkámat a hozzátartozók, az érdeklődők figyelmébe.

Hol voltak fogolytáborok a Baltikumban?

A hadifoglyok sorával is foglalkozó kiváló történész, **Für Lajos** szavait idézve: „Az áldozathozók egyik hatalmas nagy tömbjét a fogoly- és kényszermunkatáborok sokasága alkotta. Ma sem tudjuk pontosan, hogy hol voltak keleten és nyugaton olyan fogolytáborok, ahol magyarok is raboskodtak. Csak azt tudjuk, hogy Franciaországtól a Szovjetunióig, Dániától Romániáig igen széles az a kontinensnyi terület, ahol ezeket és ezeket tartottak fogva. (...) Ma sem tudjuk, csak becsülni lehet: a szovjet-orosz táborokban mindösszesen 200 ezer, esetleg 300 ezerre tehető azoknak a száma, akik soha többé nem láthatták hazájukat. Csontjaik jelöletlen tömegsírokban porladnak, szétszóródva a hatalmas ország beláthatatlan terén.”

A baltikumi fogolytáborok, az ott raboskodó magyarok, az odahaltak ügye, kérdésköre – egyértelműen kijelenthető – máig „fehér foltnak” számít a magyar lágerkutatásban és történetírásban, mert eddig még nem készült átfogó, részletes, tényfeltáró elemzés.

Meg kell említenem, hogy a Baltikumban raboskodott magyarokról néhány levéltári iratot találtam a 2006-ban kiadott *Magyar hadifoglyok a Szovjetunióban. Dokumentumok (1941–1953)* című gyűjteményben, amelynek **Varga Éva Mária** a főszerkesztője. Ebben a forráskiadványban a balti országok táboraiban őrzött magyar hadifoglyokra vonatkozó néhány iratot, adatot is találtunk. A *Függelék* első

és második táblázatában csupán hat olyan GUPVI-láger került feltüntetésre, ahol 1943–1955 között magyar hadifoglyok is tartózkodtak.²

Balti országok	Hdf. tábor megnevezése	Hdf. tábor száma	Hdf. kórházak száma	Hdf. kórházak elhelyezkedése
Észt SZSZK	Ahtmei	135		
	Tallinni	286		
			1011	Vari-Nurmi, Erra, Virumaii járás
Litván SZSZK	Sibino/Šilutė	184		
	Kaunasi	296		
	Litván	390		
			2652	Šilutė
Lett SZSZK	Balti-tenger melléki	350	3338	Riga, Vadagstes utca
			4379	Riga, Krasnoarmejszki kerület

Egy-két dolgot azonban meg kell jegyezni, a fenti táblázatban a *Balti országokra* vonatkozó táborok és kórházak száma hiányos. Az általam felkutatott adatok szerint a *Balti térségben* 1944–1949 között körülbelül 22 főtábort s ezek számos alegységét az NKVD GUPVI központilag működtette.

A GUPVI-lágereket, a kimondottan a GULÁG-büntetőtáborokat egymástól itt is elkülönítették.

A Szovjetunió többi régiójához hasonlóan a Baltikum hadifogolytáborai is a hadifoglyok, civil internáltak, munkaszolgálatosok sorsa alapvetően azonos volt, különbséget köztük nem tettek.

A *Balti-régió* táborai a magyar hadifoglyok, internáltak az NKVD front menti átvevő-továbbító állomásairól (SZPV, FPPL), többek között az 1., 2., 3., és 4. Ukrán Front, az 1. és 2. Balti Front, a Nyugati Front, továbbá a Belorusz Front, a Tenger melléki Különleges Hadsereg, a Karéliei és Volhovi Frontok és a volt Északnyugati Front gyűjtő, szűrő táboraiából érkeztek, miután az úgynevezett „háborús bűnösöket” soraikból kiemelték.

Ahol magyarok is raboskodtak

A legkorábbi irat szerint **M. Sz. Krivenko** (1904–1954) altábornagy, a Szovjetunió Belügyminisztériuma Hadifogoly és Internáltügyi Főparancsnokságának parancsnoka³ 1946. április 8-án kimutatást készített feletteseinek a szovjet táborokban fogva tartott magyar rabokról.⁴ A Lett, Észt és Litván SZSZK-ra vonatkozó adatok

² VARGA ÉVA (szerk.): 2006. 487–490., 495.

³ **Krivenko** altábornagy a SZU NKVD/MVD parancsnoka 1945.02.02. és 1947.02.18. között. 1947.02.18-án saját kívánságára elbocsátották. VARGA ÉVA (szerk.): 2006.354., 534.

⁴ VARGA ÉVA (szerk.): 2006.351. Forrás: RGVA f.1p. op. 12e. gy.20 l. 7–10. Géppel írt másolat.

szerint 898 hadifogoly került a nyilvántartásba. A balti országokban a hadifoglyok megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti.

***A magyar hadifoglyok elhelyezkedése a balti országokban
az 1946. április 8-i állapot szerint⁵***

Balti országok	Összesen	Táborokban	Hdf. kórházakban
Lett SZSZK	75	75	-
Észt SZSZK	723	721	2
Litván SZSZK	100	92	8
	898	888	10

Egy évvel később, *Krivenko* altábornagy utódja, *T. F. Filippov*⁶ (1899–1974) altábornagy, a SZU MVD GUPVI parancsnoka a felettesének a magyar hadifoglyokról és internáltokról szintén hasonló tatalmú kimutatást állított össze az 1947. április 1-jei állapot szerint. Ebből a Balti országokra vonatkozóan megtudjuk, 1978 magyar rab tartózkodott az itteni táborokban.⁷ Sajnálatos, hogy a korábban szabadultak eltávozásáról, az internáltakról, a meghalt magyar rabok számáról nem készült feljegyzés. Azonban az alábbi kimutatás helyzetértékelésnek tekinthető.

***A magyar hadifoglyok elhelyezkedése a balti országokban
az 1947. április 1-i állapot szerint⁸***

Balti országok	Összesen	Táborokban	Hdf. kórházakban
Lett SZSZK	1288	1276	12
Észt SZSZK	558	461	97
Litván SZSZK	132	95	37
Összesen:	1978	1832	146

A SZU MVD GUPVI főparancsnoksága 1947. március 14-i „titkosnak” minősített összefoglaló jelentésében⁹ magyar és más nemzetiségű hadifoglyok munkaerőhasznosításáról, elosztásáról, a munkahelyek és az ágazati minisztériumokról is találtunk adatokat. A terjedelmes dokumentum¹⁰ szerzője, *I. Sz.*

⁵ VARGA ÉVA MÁRIA (szerk.): 2006.354.

⁶ **Filippov Tarasz Filippovics** altábornagy 1947.03.08-tól 1949.10.29-ig a SZU MVD GUPVI parancsnoka.

⁷ Forrás: RGVA f.1p. op. 12e. gy.20 l. 64-70. Géppel írt, korabeli másolat.

⁸ VARGA ÉVA MÁRIA (szerk.): 2006.368.

⁹ VARGA ÉVA MÁRIA (szerk.): 2006.240-241.

¹⁰ Forrás: RGVA f.1p. op. 5i. gy.11. l. 4-41. Géppel írt, eredeti példány.

Gyenyiszov¹¹ (1999-?) hadbiztos, hadtáp alezredes, a SZU MVD GUPVI 1. számú parancsnokságának parancsnokhelyettese, az iraton saját kezű aláírása szerepel.

Táblázat a magyar és román hadifoglyok munkaerőhasznosításáról, elosztásáról, a munkahelyek és az ágazati minisztériumok megnevezésével

A balti országok területén lévő vállalatok megnevezése	Minisztérium	Összes foglalkoztatott hadifogoly	Román	Magyar	Összesen
Lett SZSZK 47 fő román 1272 fő magyar. Ezek közül az alábbi munkahelyen dolgozik: Broceni cementgyár	Építőanyag-ipari	735	25	195	220
Észt SZSZK 67 fő román 472 fő magyar. Ezek közül az alábbi munkahelyen dolgozik: UVSZR - Észt vasút	Közlekedési	220	-	31	31
Litván SZSZK 114 fő román 76 fő magyar. Ezek közül az alábbi munkahelyen dolgozik: Goszsztroj tröszt 1. sz. Építőipari Főigazgatóság	Litván SZSZK Minisztertanácsa	782	84	76	160
Összesen a népgazdaságban:		1737	109	382	411

A hivatalos munkaerőhasznosításon kívül a nehéz fizikai munkára alkalmatlan hadifoglyokat a táborok varrodáiban, cipész-, asztalosműhelyeiben és egyéb, a táborok saját szükségleteinek kielégítését szolgáló műhelyekben, valamint a táborok javító-karbantartó munkáin és a táborok kisegítő gazdaságaiban, kiszolgáló szerveinél (konyha, mosoda, területrendezés stb.) alkalmazták. A tiszteket nem dolgoztatták. A munka alól felmentést csak a kórházi kezelésen résztvevő rabok, valamint a rokkantak, krónikus betegségben szenvedők kaptak.

Az eddig idézett, a balti országokra is vonatkozó dokumentumgyűjtemény a hadifoglytáborok és kórházak temetőinek jegyzékével zárul. A temetkezési nyilvántartó könyvekből készült kivonat szerint a Balti térség országaiban 55 magyar hadifogoly van eltemetve.¹²

¹¹ **Ivan Sztjepanovics Gyenyiszov** hadtápezredes 1943.07.10-től a SZU NKVD UPVI 2. ügyosztályának, majd az 1. számú parancsnokságának parancsnokhelyettese, 1951.06.25-től a SZU MVD GUPVI parancsnokhelyettese.

¹² VARGA ÉVA MÁRIA: (szerk.): 2006. 495.

A balti országok temetőinek összesített táblázata
(Forrás: Varga Éva Mária jegyzéke¹³)

Balti országok	Tábor, táborrészleg, hdf. kórház	A temető elhelyezkedése	Az eltemetettek száma (hadifoglyok/ internáltak)
Lett SZSZK	350. tábor, táborparancsnokság	1. Ventspils	2
	3338. kórház 1. temető	2. Riga, Vadagstes utca	1
	4379. kórház 2. temető	3. Riga, Krasznoarmejszki kerület	3/1
	Összesen:		6/1
Észt SZSZK	135. tábor	1. Ahtme, Jihvimaai járás	7
	286. tábor, Tartui részleg	2. Tartu, Alekszandrovszki temető	1
	286. tábor, Valgai részleg	3.) Valga, fűrésztelep környéke	27
	1011. kórház 2. temető	4.) Vari-Nurmi, Erra, Virumaai járás,	7
	Összesen:		42
Litván SZSZK	296, 390. tábor	1. Kaunas, Šančiai peremváros	3
	2652. hdf. kórház és 184. tábor	2. Šilutė	3
	Összesen:		6
Mindösszesen:			55

A balti országok területén eltemetett magyar hadifoglyok az éhség, a fagyhalál és a pusztító betegségek okozta végelgyengülésben haltak meg, és napjainkban már jelöletlen rabtemetőkben nyugszanak.

1945–1948 között az NKVD GUPVI illetékes vezetői hol egyénileg, hol csoportosan szabadult magyar foglyok hazaszállítását, repatriálását vasúti szerelvényeken a romániai Foksányon (FPPL-176) és Máramarosszigeten (FPPL-36) át szervezték meg.

1949 után viszont, vagyis a vasútvonalat követve többnyire Kijeven, Lembergen, Csapon keresztül a magyar határig, kitérő nélkül transzportálták a hadifoglyokat.

A magyar katonák, polgári személyek elhurcolásáról, szenvedéstörténetükről, a megbélyegzettek helyzetéről a rendszerváltozásig nyilvánosan beszélni, róluk írni, visszaemlékezéseiket közölni nem volt szabad. A téma iránt érdeklődők előtt a levéltárakat is lezárták. A történészek csak a Gorbacsov-korszaktól kezdve mertek objektív írásokat publikálni a hadifoglyokról, a munkatáborokról.

Az elmúlt 35 év alatt közel félezerre tehető a témában megjelent könyvek száma. Az anyaországban és a külhoni régiókban komoly kutatások zajlanak. Idős és fiatal történészek egyre elszántabban folytatják az adatgyűjtést és a korabeli dokumentációk feltárását, elemzését. A szakemberek között kemény vita zajlik arról, pontosan mennyi magyar embert is hurcoltak el a szovjet hadifogolytáborokba, s onnan mennyien tértek haza.

Egyre többen vallják egybehangozón, az elhurcolt magyarok reális száma nyolc-százezer, más adatok szerint egymillió körüli lehetett, és közel tizenöt-húsz százaléka halhatott meg a táborokban, ezzel párhuzamosan növekszik azok száma is,

¹³ VARGA ÉVA MÁRIA: (szerk.): 2006. 495.

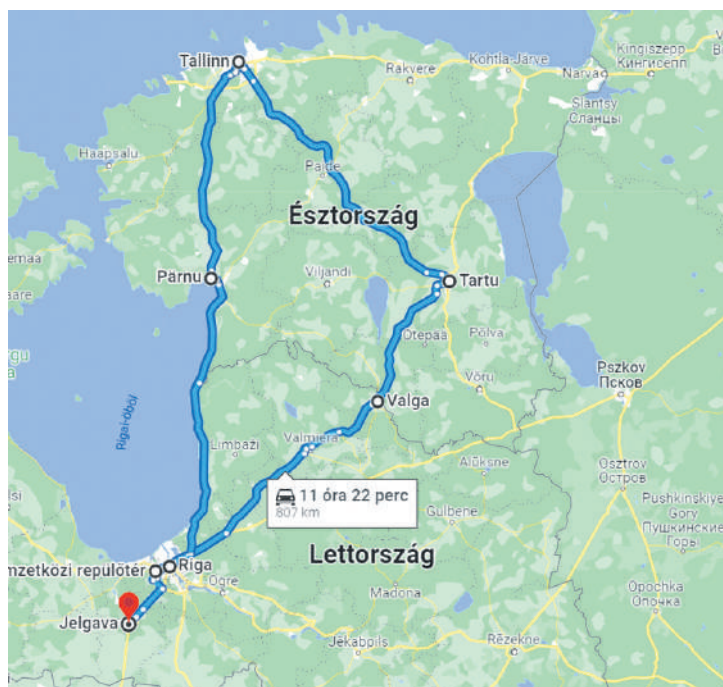
akiknek a hazatéréséről nincs igazolható adat, akik nyomtalanul eltűntek a hetekig tartó kiszállítások során. Az élő szemtanúkból is lassan kifogytunk, így az adategyeztetésekre sem kerülhet sor. Sajnos a túlélők feje fölött eljárt az idő, és egyre kevesebben vannak köztük olyanok, akik a 80 éve történt sztálini meghurcoltatásokról, szenvedéstörténetükről, a vérzivataros időszakról beszélni tudnak, tudnának.

Kutatás, tényfeltárás és emlékezetkultúra a Baltikumban

Mint ismeretes, a Magyar Nemzeti Levéltár – Adatbázisok Online, Szovjet táborok magyar foglyai – netfelületére 679 339 dokumentumot, illetve orosz nyelvű kartont töltöttek fel.

A validálás folyamatában – sok száz, a balti táborokban raboskodott magyar hadifogoly és civil internált nevére bukkantam. Számos esetben eltorzított személyi adataik kigyűjtése rendkívüli nagy türelmet, figyelmet és hozzáértést igényelt.

Az Orosz Háborús Emlékbizottság által 2005-ig a magyar hadisírgondozó irodának átadott 66 277 szovjet fogságban elhunyt magyar személy listáját is sikerült összeállítani.¹⁴

Térképrészlet a balti országokban bejárt útvonalról

Fotomontázs: Fuchs Andrea

¹⁴ GYÖRGY ZSOMBOR: Hazafelé. Magyar Nemzet, 2011.01.02. <https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2011/01/hazafele>

A fenti dokumentumok és az általam feldolgozott kartonok kapcsán jelentős számbeli eltérésekkel kellett szembesülnöm. Feltételezhető, hogy a lágerparancsnokságok mostohán kezelték a magyar rabok pontos nyilvántartását, mert egyes lágerok esetében a megadott számok pontatlanok. Mindegyik balti légerről kimutatást és nevesített listát készítettem azért, hogy a magyar rabok számáról megközelítőleg hiteles végeredményt kapjak.

Mindezek tudatában kijelenthetem, hogy a Baltikum GUPVI-táboraiiban nem **1 978** (NKVD-adat), hanem a validált kartonok szerint **2 614** magyar hadifogoly és civil internált raboskodott, és akikből igazoltan a 3-4 évi fogság után **1 987**-en szerencsésen repatriáltak és viszontláthatták szeretteiket. Azonban jelentős az embervesztesség is, több mint 600 főre tehető a sztálini lágerekben örökre eltűntek és az elhaltak száma, akiknek a vizsgált kartonokban a hazatérésükről semmilyen értékelhető adatot nem találtam.

Meggyőződhattünk arról, hogy a német hadisírgondozók és a magyar diplomáciai testület közös együttműködésének köszönhetően – az utókor számára is – az elhanyagolt hadifogoly temetők közül *Salaspilsben, Valgában, Tartuban, Lavassaare* és más településeken többet felújítottak, gondozzák. Ezeket és más kegyeleti helyeket, az egykor létezett hadifogolytáborok némelyikét sorra felkerestük, terepszemlét tartottunk, adatokat gyűjtöttünk, helyszínelünk, emlékeztünk, koszorúztunk.

Találkoztunk az itt szolgáló magyar diplomatákkal, a lettországi, észtországi magyar diaszpóra szervezetek vezetőivel, az intézmények, egyetemek történészeivel, vezető szakembereivel, megtekintettük az egykori szovjet rezsim népiirtását bemutató múzeumok kiállításait, levéltárak dokumentumait stb.

Előttünk ilyen céllal magyar civil expedíció még nem járt a Baltikumban. Az egykor leigázott balti országok is több mint 70 éven át a szovjet birodalomhoz tartoztak. 1991–1992-ben a szovjet impérium szétesését követően utódállamokként jöttek létre – napjainkban független, dinamikusan fejlődő országok –, az ENSZ, az Európai Unió, az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NÁTO) tagállamai közé tartoznak.

A Baltikum államaihoz kapcsolódó jelen kötet tényanyaga is arra figyelmeztet, hogy a *Sztálin* névvel fémjelzett GULÁG vagy a GUPVI éppen úgy a gonoszság szimbólumai, mint ahogy *Hitlerék Aschwitz-Birkenau* vagy *Mauthausen* megsemmisítő táborai.

Ezért a hitelesen cselekvő történészek fontos küldetése legyen az is, hogy a magyarság, némettség internálása ne maradjon többé az európai történetírás szégyenfoltja, a történettudomány tabuja, hogy az európai népek családjában a *malenkij robot* – a *holokauszthoz* hasonlóan – ne csak a közbeszéd témája, hanem a tanintézetekben a folyamatos oktatás tárgya is legyen.

I. FEJEZET

LETTORSZÁG

A lágerkutató programunk első állomása Lettország, ahol lehetőségünk nyílt a magyar GULÁG-GUPVI-rabok tragikus sorsának, szenvedésük helyszínének felkutatására, ahogy ezt korábban a pécsi Német Kör szervezésében tettük.¹⁵

Ryanair Budapest-Riga Repülőjáratral érkeztünk a fővárosba, és a belvárosi Rixwell Old Riga Palace Hotelben szállásolták el a 8 fős kutatócsoportunkat.

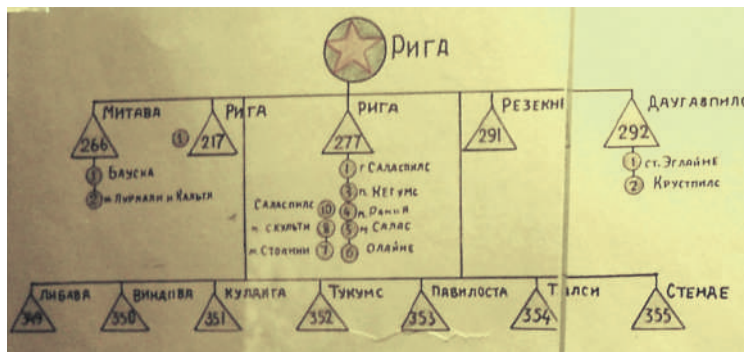
*Rigai tanácskozás a fellelhető légerek utiprogramjáról. Balról jobbra:
Matkovits Kretz Eleonóra, Bognár Zalán, Havasi János, W. Müller Judit,
Dupka György, Giber Tamás Gábor, Papp Annamária, Benkő Levente*

Fotó: Fuchs Andrea

A szálloda halljában **Giber Tamás Gábor**, a Lettországbán Élő Magyarok „Bálaton” Társaság elnökhelyettese, egyben a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Társaságának elnökségi tagja baráti szeretettel fogadta társaságunkat. Még aznap, a késő esti órákban tanácskozást tartottunk, pontosítottuk a lágerhelyeket, rabtemetőket városon belül és a közelében.

¹⁵ Lásd, <https://mek.oszk.hu/22700/22721/>

1. A SZU NKVD MVD LETTORSZÁGI HADIFOGOLYTÁBORAI

Az NKVD lettországi GUPVI táborainak sémája
Fotó: dr. Havasi János, Krasznogorszk, a 27-es tábor múzeuma

A levéltári anyagok és más dokumentumok¹⁶ alapján összeállított listánkon 44 lettországi NKVD GUPVI főtábor adatai szerepelnek, ahol 1944–1949 között németek és más nácik mellett több mint ezer magyar hadifogoly, internált civil raboskodott.

A SZU NKVD/MVD Lett SZSZK hadifogolytáborainak, hdf. kórházainak jegyzéke, ahol magyar hadifoglyok is tartózkodtak 1944–1950 között

Nº	A tábor azonosító száma	A tábor posta száma	A lettországi termelési jellegű hdf.táborok, hdf. kórházak megnevezése	Hadifogoly táborok, kórházak működtetési ideje
1	266		Bzsznick (Jelgava)	1944.10.16. - 1946.07.09.
2	277		Riga (Rudniki)	1944.10.16. - 1946.07.09.
3	291	7291	Rēzekne (Ogre)	1944.10.16. - 1948.03.29.
4	292	7292	Daugavpils (Dvinszk)	1944.10.16. - 1947.11.18.
5	317		Riga	1945.05.14. - 1946.07.09.
6	349	7349	Libagi, Libava (Liepaja)	1945.06.09. - 1948.03.29.
7	350		Vindava (Ventspils)	1945.07.09. - 1946.07.09.
8	351		Kuldīga	1945.06.09. - 1945.08.30.
9	352		Tukums	1945.06.09. - 1945.08.30.
10	353		Pāvilosta	1945.06.09. - 1945.08.30.
11	354		Tālsī	1945.06.09. - 1945.08.30.
12	355		Stende (Stelpe)	1945.06.09. - 1945.08.30.
13	391		Krustpils	1945.07.27-1946.02.12
14	923	7923	Riga, Ventspils/Vindava	1946.06.09-1949
15	931	7931	Riga	1946.06.09-1949

¹⁶ Forrás: ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 7-395.
Lásd még: <https://www.bocskakonnyvtar.hu/images/emedia/hadifogolytaborok.pdf>

16	932	7932	Jelgava, Mittava	1946.06.09-1949
17	934	7934	Pūrmaļi	1946.06.09-1949
18	935	7935	Rīga	1946.06.09-1949
19	937	7937	Ventspils/Vindava	1946.06.09-1949
20	938	7938	Kauguri	1946.06.09-1949
21	939	7939	Kegums	1946.06.09-1949
22	940	7940	Rampa,	1946.06.09-1949
23	941	7941	Olaine	1946.06.09-1949
24	942	7942	Salaspils	1946.06.09-1949
25	943	7943	Rīga	1946.06.09-1949
26	944	7944	Rīga	1946.06.09-1949
27	945	7945	Rīga	1946.06.09-1949
28	946	7946	Rīga	1946.06.09-1949
29	947	7947	Sloka	1946.06.09-1949
30	948	7948	Lettország	1946.06.09-1949
31	949	7949	Ogre	1946.06.09-1949
32	950	7950	Rīga	1946.06.09-1949
33	951	7951	Baloži	1946.06.09-1949
34	952	7952	Rīga	1946.06.09-1949
35	953	7953	Rīga	1946.06.09-1949
36	954	7954	Sloka	1946.06.09-1949
37	955	7955	Rīga	1946.06.09-1949
38	956	7956	Rīga	1946.06.09-1949
39	957	7957	Irlava	1946.06.09-1949
40	958	7958	Rīga Kaiserwald	1946.06.09-1949
41	959	7959	Rīga-kikötő	1946.06.09-1949
42	960	7960	Rīga	1946.06.09-1949
43	961	7961	Rīga	1946.06.09-1949
44	964	7964	Rīga	1946.06.09-1949
45	3338		Balti-tenger melléki terület/Rigai hdf.kórház	1944.-1950.
46	4379		Balti-tenger melléki terület/Rigai hdf.kórház	1944.-1950.

1.2. Szemle, főhajtás Riga kegyeleti helyein

A lágerek színhelyének felderítésére egy előre megrendelt mikrobusszal indulunk el, hogy kitűzött céljainkat teljesítsük.

Az előzetesen összeállított programunk egyik sarkalatos feladata, hogy a hozzátartozók és magunk nevében a lett földi 12 táborból az elérhető kegyeleti helyeket megkoszorúzzuk, imát mondjunk az elhunytakért, adatokat gyűjtsünk, helytörténetészekkel, közéleti személyiségekkel találkozunk, meglátogassuk a szovjet meg szállásnak emléket állító múzeumot.

Lett földi tartózkodásunkat Magyarország rigai nagykövetségén szakmai találkozóval, könyvbemutatóval zártuk.

1.3. Salaspils Memorial Park Múzeum

A Balti-tenger melléki Lettország történelmi fővárosától, a több mint félmillió Ri-gától 30 km-re lévő *Salaspils* (Kastélysziget) várost kerestük fel, amely a vegyes erdők (fenyő, nyírfa) övezte *Daugava* folyó partján terül el.

Úticélunk a *Salaspils Memorial Park* megtekintése, itt a II. világháború idején, 1941 októberében a németek a szovjet hadifoglyok, náciellenes lett patrióták, zsidók, cigányok részére „*Stalag 350/Z*” számmal megsemmisítő tábort létesítettek mintegy 18 hektáros területen. A koncentrációs, egyben tranzit tábor 1944 augusztus második fé-léig működött, miután a szovjet hadsereg előre nyomuló egységei elfoglalták a vidéket.

Salaspils Memorial Park információs tablói

Fotó: Fuchs Andrea

Megjegyzem, most ennek helyén, 1967-ben szovjet típusú, monumentális mére-tű lágermúzeumot építettek. Továbbá emberi tragédiákat tükröző emlékjeleket ál-lítottak fel, szenvedéstörténeteket, korabeli dokumentumokat bemutató szabadtéri kiállítást rendeztek.

Salaspils Memorial Park múzeum főbejárata

Fotó: Fuchs Andrea

Az egymással is vitatkozó történészek szerint a koncentrációs táborban mintegy 100 ezer ember, közte 7 ezer gyerek életét oltották ki. A női áldozatok között kárpátaljai zsidó nőket, anyákat is számon tartottak.

*Salaspils Memorial Park Múzeum kiállítási anyagát bemutató tabló előtt
Fotó: Fuchs Andrea*

Más vélemények szerint az említett lágervesztességek az oroszbarát történészek feltupírozott adatai, ennél lényegesen kevesebben pusztultak el a tranzit lágerben. A számháború még nem zárult le.

*Rabruha, Salaspils Memorial Park Múzeum
Fotó: Fuchs Andrea*

A lett patrióták, a „*deszovjetizációs/szovjet-orosztalanítási akciók*” hívei a szovjet-lett emlékmúzeum eltakarítását követelik, szerintük Lettország XXI. századi „újraértelmezett” történelméből erősen kilóg.

1.4. A rigai 317/1 sz. hadifogolytábor sírkertjében

A Lettországot meghódító szovjet csapatok fegyveres árnyékában – a német haláltábor helyén – az NKVD/MVD 1945. május 14-én keltezett 00486. sz. parancsára hozták létre a 317. sz. rigai „termelési” főtábort és altáborait.¹⁷

A krónikások feljegyzése szerint a főtábor központi parancsnoksága Rigában volt. A székvárost kettészelő *Daugava* folyó partján, *Akmens Tilts* közúti híd és a November 11. rakpart kereszteződésénél 1945-ben itt működött az 1. sz. altábor is:

A több mint egy évig fenntartott főláger – *Mihlevics* őrnagy parancsnoksága alatt – 1945–1946 között *Velmiera*, *Predaine*, *Cesis*, *Skulte*, *Irpava* településeken eleinte 13-19, a későbbiekben 11 termelési jellegű altábort működtetett, ahol több mint 30 ezer német, magyar és más nemzetiségű hadifogoly fordult meg.

1945-ben 15 305 és 1945-ben 13 768 rabot őriztek. Ők *Rigában*, továbbá *Skulte*, *Ogre*, *Valmiera* és más településeken a háború okozta károk romeltakarításában, a megsérült, illetve lerombolt lakóházak, gyárak, üzemek, és más közérdekű objektumok újjáépítésében, továbbá a fakitermelésben, fő és bekötő teherforgalmi utak (*Riga–Cesis*) és vasútállomások, vasútvonal-szakaszok (*Valmiera–Cesis*), a *Lielupe* folyón átívelő hidak, repülőtér (*Skulte*), kikötő építésben és más munkákban vettek részt.

Naponta egy alkalommal kaptak 150-300 gramm szalmapolyvás fekete kenyeret és egy-két merőkanál káposztalevest. A rabokat végkimerülésig dolgoztatták, akik közül sokan meghaltak.

Közel tizenegy hónap elteltével, 1946. július 9-én a táborrészlegeket felszámolták.¹⁸ Megjegyzem, a validált adatok szerint ebből a táborból a visszatartott utolsó 3 magyar fogoly 1948. július 19-25 között szabadulhatott.

A tábor adminisztrációja a rabszolgamunkát túlélő magyar hadifoglyok hazatérését a romániai FPPL-36. sz. máramarosszigeti és a FPPL-176. sz. foksányi repatriációs táboron keresztül szervezte meg.

2476 rabot repatriáltak, a tábor bezárása után a táborrészlegek a Lett SZSZK UPVI MDV táborrészlegeihez kerültek át.

¹⁷ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 251-252.

¹⁸ Források:

GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 177. L. 13-13 ob.

RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 234. L. 43-49, 60-105; Op. 37a. Gy. 3. L. 75,101,106; Op. 3g. Gy. 1. L. 250 ob.

A 317. sz. rigai „termelési” főtábor a **Varga Éva Mária** által összeállított dokumentumgyűjtemény Függelékében közölt hadifogolytáborok jegyzékében nem találtam. Azonban a Magyar Nemzeti Levéltár - Adatbázisok Online, Szovjet táborok magyar foglyai netfelületén a 317. sz. lágerben raboskodott számos magyar fogoly orosz nyelvű kartonja rendelkezésünkre áll.

A validálás folyamatában, a teljesség igénye nélkül az itt raboskodott **32 magyar** hadifogoly és két civil internált nevét kigyűjtöttem, ebből 7 fő elhalt, azonban 7 fő sorsa ismeretlen, 18 fő szerencsésen hazatért, Kárpátaljára **Gál Sándor** honvéd (Kisdobronya, 1926) külön szerelvényen érkezett szülőfalujába. A táblázatba rendezett nevekkal a magyar fiúk jelenlétét igazolom az „elhallgatott” táborban.

A Riga-i 317/1. hdf. táborának a magyarokra vonatkozó adatai 1944–1946 között

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repat-riáltak	Haza- térésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
32	30	2	18	7	4	3

A már említett 679339 levéltári dokumentumon kívül a „*katonák a gulagon*” (GURH) adatbázisban is hat olyan 317. sz. lágerbe került magyar hadifogoly nevére figyeltem fel, akik közül négyen Lettföldön, hárman más régiók táboraiiban hunytak el:

Buzi-Nagy Imre Ferenc honvéd (Szentes, 1905 – 317/19. hdf. t. Riga, 1945.08.25.).

Megjegyzem, a rigai 317. hdf. táborból került az Rezekne/Ogre-i 291. sz. hdf. táborba, majd a rigai 4379. hdf. kórházba

Annus Gábor István altiszt (Csanádapátfalva/Makó, 1919 – Riga, 1947.05.30.) Eltemetés helye: 4379. hdf. kórház temetője;

Elek Áron András honvéd (Hódmezővásárhely, 1906 – 317. hdf. tábor, Riga, 1945.05.24.);

Salgó István János honvéd (Udvard, 1913 – Riga, 1947.08.20.) Eltemetés helye: 3338. hdf. kórház temetője, Balti-tenger melléki terület/Riga 11. parcella, 19. sír.

Többek esetében a halál oka: végelgyengülés, „dekompenzált szívbetegség”.

Az említett lista szerint egy polgári személyt, **Grollmusz Károly Jánost** (Kispest, 1916 – 523. hdf. tábor, Artyomovszk, 1946.03.16.) Érdéről 1945. április 4-én internálták a rigai 317. hdf. táborba. Majd innét az 523/5. sz. artyomovszki hadifogolytáborba került, ott is halt meg. Eltemetés helye: 523. hdf. tábor temetője, Artyomovszk, 1. parcella, 16. sír.

Hasonló sorsa lett **Lódi Mihály Mihály** honvédeknek (Orosháza, 1911. – Novaja Ljalja, 1946.07.03.), akit a 317. hdf. táborból a szverdlovazki területi Novaja Ljalja egyik lágerébe szállítottak, útközben szerzett betegségben hunyt el. Eltemetés helye: városi temető, Novaja Ljalja, Szverdlovi terület, 7. parcella, 1. sír.

Megtudtuk, itt Rigában szovjet fogságba esett mások mellett **Ferstl Máttyás János** örzvezető (Ágfalva, 1920. – Lesznaja-Baranovicsi, 1945.08.07.), aki a „3. SS-pc.

ho.” egységben szolgált. Innét a fehéroroszországi *Boriszovba*, a 183. sz. hadifogolytáborba átszállították. Majd a *Lesznaja/Baranovicsi* 3161. sz. hdf. kórházba került és itt halt meg. Eltemetés helye: a 3161. hdf. kórház temetője, Mogiljov.¹⁹

Helyénvaló megjegyezni, 1945–1946-ban a *Balti-tenger melléki terület/Rigai* 3338. hdf. kórház és a 4379. sz. hdf. kórház többek között a 317. sz. rigai „termelési” főtábor súlyos betegeinek gyógyítását is ellátta. Mindkét egészségügyi intézménynek Rigában saját temetője volt, ahová a GURH és az MNL honlapján is elérhető katonakagulagon.hu adatai szerint az elhalt magyar hadifoglyokat is elhantolták. A rigai eltemetési helyeket még a szovjet korszakban felszámolták.

A Magyar Nemzeti Levéltár szovjet hadifogoly adatbázisában 7 honfitársunk hazatéréséről nem találtam semmilyen adatot:

Anker Pál (1913) hadnagy,

Csorba János János (Balatonkemese, 1910) honvéd,

Hancsak Mihály János (Nyíregyháza, 1898) honvéd

Hodosi József Gábor (Kenderes, 1924) honvéd,

Jenet László István (Lövépetri, 1913) százados,

Koreny Béla Lajos (Budapest, 1918) alhadnagy,

Tóth János Ferenc (1914) honvéd.

*Tisztelgés a felújított német hadifogoly sírkertben,
ahol magyar rabok is alusszák örök álmukat
Fotó: Fuchs Andrea*

¹⁹ Katonakagulagon.hu -Excel, 27324-es sorszám alatt.

A Német Hadisírgondozó Népi Szövetség (VDK) szervezésének köszönhetően 2006-ban, a levéltári adatok alapján a 317. hdf. tábor eltemetési helyén, 146 német fogolyáldozat emlékére egy rendezett német hadifogoly temető létesült a fentebb bemutatott, a Rigától 30 km-re lévő *Salaspils Memorial Park* egyik szögletében, ahol magyar honvédek is békésen nyugsznak.

Ebben a sudár fenyőkkel körülvett sírkertben kegyeletteljesen emlékeztünk halottjainkra, sírjuk felett imádkoztunk, a központi kereszt tövében virágsokrot helyeztünk el.

A rigai²⁰ 317. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(32 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rendfokozat	Születési hely, év	Fogságbaesés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Anker Pál , magyar	Guk: 848783	hadnagy	1913	Magyarország	Átszállítva 1945. 10.25.	317/Riga. 20/Blagovesczenszk. Hazatéréséről nincs adat.
Brigán Károly Károly , magyar, római katolikus, 8 osztály, lakatos	98451, 98281	honvéd	Muzsla/Budapest, 1913/1918	1943.01.20/21. Voronyezs	1945. 11.18.	317/ Riga. Hazájába átszállították.
Buzi-Nagy Imre Ferenc	40489 (GURH)	honvéd	Szentés, 1905	1945. 01.01. Pozsony	† 1945. 08.25.	FPPL-176/Foksány. 317/19/Riga.
Eltemetés helye: 317/19.hdf. tábor temetője. Riga. Jelöletlen tömegsírban nyugszik.						
Czeglédi László Ferenc , magyar, katolikus, egyetemista	746529	honvéd	Gyulafehérvár/Orosháza, 1923	1945. Németország	1948. 06.19.	317/ Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csonka János János , magyar, 6 osztály, római katolikus, szabó	201785	honvéd, szabó	Balatonkenese, 1910	1945. 04.28. Egyházasszabó	Átszállítva 1945. 07.05.	118/ Csebokszari. 317/ Riga. Hazatéréséről nincs adat.
Csordás László József , magyar, gimnázium, római katolikus földműves	771601	honvéd	Oroszlány 1923	1944. 12.24. Percseny	1947. 07.17.	317/ Riga. 266/Bzseznick, Jelgava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Dóczi Károly Károly , magyar, lutheránus, 8 osztály, földműves	900679, 7105 (GURH)	honvéd	Kiskunhalas, 1921	1944. Bugac	† 1947. 07.13.	291/Rézekne. 401/Golicin. 317/Riga. 4379. hdf. kórház /Balti-tenger melléki terület/Riga.
Eltemetés helye: Riga, temető 9. parcella, 10. sír.						
E, F, G, H						
Elek Áron András	14106 (GURH)	honvéd	Hódmezővásárhely, 1906	1944. 11.08. Iklad	† 1945. 05.24.	217/ Kramatorszk 317/ Riga.
Eltemetés helye: a 317.hdf.tábor temetője, Riga. jelöletlen tömegsírban nyugszik.						
Ermler Ferenc Nándor , magyar, katolikus, 8 osztály, villamosvezető	833737	civil internált	Budapest, 1910	1945. 01.21	1947. 07.07.	217/ Kramatorszk. 317/Riga. FPPL-176 Foksány. FPPL-36 Máramarossziget.

²⁰ Rigában két hadifogolytábort állítottak fel, az egyiknek 317., a másiknak 277. a száma.

Faragó László Sándor , magyar, 4 osztály, református, földműves	711005	honvéd	Bársonyos? 1918	1944. Magyarország	1947. 07.17.	317/ Riga. 266/Bzseznick, Jelgava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Ferstl Mátyás János	GURH, 27324 / sorszám/	örvezető	Ágfalva, 1920.	1944. Riga	† 1945. 08.07.	317/ Riga, 183/Boriszov. 3161.sz. hdf. kórház/ Lesznaja/ Baranavicsi.
	Eltemetés helye: a 3161.hdf.kórház temetője, Mogiljov.					
Gál Sándor András , magyar, 8 osztály, református, földműves	158587	honvéd	Kisdobrony 1926	1944. Kisdobrony	1947. 03.26	391/ Krustpils. 317/ Riga. 266/ Bzseznick, Jelgava. Fogságából hazatért. Repatriálták.
Grollmusz Károly János	10715 (GURH)	civil internált	Kispest, 1916.	1945. 04.04. Érd.	† 1946. 03.16.	317/Riga. 523/5 Artyemovszk.
	Eltemetés helye: 523. hdf. tábor temetője, Artyemovszk, 1. parcella, 16. sír.					
Haviár Pál Pál, magyar, római katolikus, 6 osztály, földműves	151919	honvéd	Nógrádmarcali, 1907	1945. 04.04. Ausztria	1948. 06.25.	317/ Riga. FPPL-36 Máramarossziget.
Hamza Gyula József , magyar, 6 osztály, római katolikus, földműves	176353	főtörzsőrmester	Tiszatardos, 1919	1944, Unglovas	1947. 07.17.	317/ Riga. 266/Bzseznick, Jelgava. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget.
Hancsák Mihály János , magyar, római katolikus, 4 osztály, kőműves	202073	honvéd	Nyíregyháza, 1898	1945. 03.31. Vas megye	Átszállítva 1945. 07.05.	357/Armijansk (Örményország). 317/Riga. Hazatéréséről nincs adat.
Hodosi József Gábor , magyar, katolikus, 6 osztály, kovács	193289	honvéd	Kenderes, 1924	1945. 05.10. Ausztria	n.a.	317/ Riga. Hazatéréséről nincs adat.
J, K, L, O, P						
Jenet László István , magyar, református, keresked. iskola, katonai akadémia, káder tiszt	840667	százados	Lövőpetri, 1913	1944. 09.29.	Átszállítva 1945. 02.28.	257/ Magnyitogorszk. 317/Riga. Hazatéréséről nincs adat.
Kereszturi István Mihály , magyar, 6 osztály, katolikus, mészáros	361313	honvéd	Királyhegyes? 1911	1944. 12.24. Perecseny	1947. 07.17.	189/Gomel, Orsansk. 317/ Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Koreny Béla Lajos , magyar, katolikus 4 év tisztí iskola, hivatalnok	857375, 858271	alhadnagy	Budapest 1918	1945. 04.01. Sopron	Átszállítva: n.a.	317/ Riga. 314/Rezs, Nyínye Iszetszk. Hazatéréséről nincs adat.
Labancz Ferenc István magyar, katolikus, 4 osztály, munkás	446101	szakaszvezető	Monok, 1918	Kasztornóje, 1942. 01.29.	1948. 10.25.	190/1 Vlagyimir. 317/ Riga. 242/4 Gorlovka. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Lévai Lajos Gyula , magyar, 3 oszt., református, földműves	455049	munkás	Sárrétudvari 1917	Alsóberecki 1945. 04.02.	1947. 07.17.	291/ Rizekne. 317/ Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Lödi Mihály Mihály	7105 (GURH)	honvéd	Orosháza, 1911	Dunakiliti 1945. 02.04.	† 1946. 07.03.	317/Riga. 376/Krasznouralszk (Novaja Ljalya).
	Eltemetés helye: városi temető Novaja Ljalya, Szverdlovi terület, 7.parcella, 1. sír.					
Orsós Lajos János , magyar, katolikus, 3 osztály, munkás	580751	honvéd	Somogyfajsz/ Nagybajom 1914	1943. 01.02. Gorjanszkai erdőben	1949. 07.05.	307/6 Kirov. 317/ Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

<i>Peszmez Júlánus/Gyula Nándor</i> , magyar, 6. osztály, katolikus, földműves	602263	honvéd	Győrvár? 1923	1945. 04.08. Königsberg	1948. 06.19.	317/ Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
S, SZ, T, V, W						
<i>Salgó István János</i> , magyar, katolikus, 5 osztály, munkás	955737, 31601 (GURH)	honvéd	Udvard, 1913	1944. 10.01. Szolyva	† 1947. 08.20.	317/ Riga. 349/13/Liepaja, Libava. 3338. sz. hdf. kórház/ Balti-tenger melléki terület/Riga.
Eltemetés helye: Riga, temető 11.parcella, 19. sír.						
<i>Szabados István Ferenc</i> , magyar, 4. osztály, római katolikus, földműves	281637	honvéd	Juta, 1914	1944. Szegvár	1947. 07.17.	381/6/1/ Kilemarszk. 317/ Riga. 266/Bzseznick, Jelgava. FPPL-36 Máramarossziget.
<i>Szabó József Dániel</i> , 6 osztály, magyar, református, földműves	272205	honvéd	Kovács-vágás/ Pálháza, 1918	1944, Munkács	1947. 07.17.	317/ Riga. 266/Bzseznick, Jelgava. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Szajkó Zoltán, Zoltán</i> , magyar, katolikus, 8 osztály, kőműves	283637	honvéd	Soszu-recska, Tornaalja térsége 1923	1945. 04.30. Németország	1948. 06.19.	317/ Riga. 3338 hdf. kórház /Balti-tenger melléki terület/Riga. 399/15/ Penza. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Tóth János Ferenc</i> , magyar, református	684523	honvéd	1914	n.a.	Átszállítva: 1946. 07.18.	5366.sz.hdf.kórház/ Kupjanszk, Artyemovszk. 317/Riga. A kartonban hazatéréséről nincs adat.
<i>Viszti Gyula János</i> , magyar, 4 osztály, református, földműves	507563	honvéd	Hajdú-hadház? 1913	1945. 04.09. Ausztria	1947. 07.09.	FPPL-176 Foksány. 317/7/ Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Wald Péter Ferenc</i> , magyar, katolikus, 6.osztály, földműves	146759	honvéd	Hímes-háza, 1925	1945. 02.08. Budapest	1948. 10.25.	FPPL-176 Foksány. 217/Kramatorszk. 317/Riga. 242/Gorlovka. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

1.5. A rigai 277. sz. hadifogolytábor

Az NKVD/MVD 277. sz. *Rudnyik/Riga* nevű főtábor a *Varga Éva Mária* által összeállított dokumentumgyűjtemény Függelékének jegyzékéből²¹ azért hagyta ki, mert szerinte ide nem hoztak magyar hadifoglyokat.

Ez a lettországi termelési és karbantartó láger a SZU NKVD 1944. október 16-án a 001271. sz. parancsa alapján létesült. Majd a SZU MVD 1946. július 9-én meghozott 00670. sz. rendeletére felszámolták.²² Valójában a felszámolás alatt álló táborból – a vizsgált kartonok szerint – két visszatartott magyar hadifoglyot csak 1948 április-június között engedtek haza.

Parancsnoka 1944–1945-ben *A. K. Zalunyin* őrnagy, 1945–1946-ban *N. M. Krasztnin* alezredes volt. Irányításuk alatt *Rudnik/Riga*, *Salaspils*, *Rampa*,

²¹ VARGA (SZERK.), 2006: 487–490.

²² ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 229–230.

Sarkandaugava, Olaine, Stopini, Riga, Gegums, Ligatne, Taurupe, Balozsi, Rembate Jugla, Skupte településen és vasútállomáson 1944. december 15-től egy, 1945 január-február között három, 1945 április-június között 13, majd 1945 második felében 17 altábort állítottak fel. 1946. április 1-jétől a rabok más táborba való csoportos átirányítása után az altáborok száma 13-ra, 1947. április 11-től 11 légerészlegre csökkent.

A Lett SZSZK UPVI alá rendelt légerendszerben 5 ezertől 30 ezer főig fogadtak és dolgoztattak főleg német, ezen kívül kevés számban magyar hadifoglyot, akiket a Lett Építő-ipari Minisztérium foglalkoztatott. Jelentős munkaerőt kötött le a *Rampa, Olaine, Stoponi, Balozsi* nevű településeken működő tőzegkitermelő és feldolgozó üzem, a kerámiagyár, a vagonokat gyártó vállalat, Rigában a cementgyár, az „Omega” kerékpárüzem, a „Ligate” papírgyár, a „Jugla” textil-kombinát, a fafeldolgo és gumigyár, a „Vezuvs” vasöntőde stb.²³

A tábor bezárása után a repatriálási listából kimaradt foglyok más lettországi táborokba kerültek áttelepítésre.

A Magyar Nemzeti Levéltár Szovjet táborok magyar foglyai adatbázisban²⁴ **13 magyar** rab kartonját fedeztük fel, akiket a 277. sz. táborban 1945–1946 között fogva tartottak. A listában a 11 fogoly katona mellett egy Albertirsáról és egy a kárpátaljai Barkaszórol elhurcolt civil internált is található. A kartonok elemzéséből kiderült, 7 fő hazatéréséről nincs adat. Elhalálozásukról nem találtunk hitelt érdemlő információt. Hat főt az FPPL 36. sz. máramarosi és a 176. sz. foksányi repatriációs táborba irányítottak, majd onnét lakhelyükre szállították őket.

Riga 277.sz. bdf. táborának a magyarokra vonatkozó adatai 1944–1946 között

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
13	11	2	6	7	-	-

A listában egy kárpátaljai földim, *Majoros Zsigmond Ferenc* (1905) nevére bukkantam, akit a Munkács környéki *Barkaszórol* a 4. Ukrán Front Katonai Tanácsának 0036. sz. rendelete alapján 1944. november 18-án civil internáltként hurcolták el, és 1945. december 12-én érkezett a 277. sz. rigai tábor 16. sz. részlegébe. Majd 1946. január 27-én átszállították az Odessza környéki (Luksdorf nevű) 186. sz. repatriálási táborba, innét került haza.

²³ Források:

GA RF F9401.Op. 1a. Gy. 176. L. 81-81 ob.

RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 234. L. 60-105; Op. 37a. Gy. 3. L. 75,101,106; Op. 3g. Gy. 1. L. 91ob. - 92. Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 1. Sz. 613.

²⁴ A további foglyok adatai itt található meg: <https://adatbazisokononline.mnl.gov.hu/.../szovjet.../>

***A rigai 277. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(13 fő)***

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Fogságba- esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Bader János János magyar, római katolikus, 8 osztály, földműves	15749	honvéd	Budapest, 1906	1943.05.20. Grodno	1946. 08.16.	277/9/Riga. FPPL- 36 Máramaros-sziget. Repatriáltak, Debrecenbe átszállították.
Balog István László magyar római katolikus, 8 osztály. földműves	47691	honvéd	Kővár, 1919	1944.06.24. Stanyislaw, Galícia	Átszállítva: n.a.	277/1/Riga. Hazatérésé- ről nincs adat.
Dombrowszki Ottó August, német, unitárius, 8 osztály, munkás	231303	tiszt helyet- tes	Tilsit? Königs- berg, 1900	1945. 04.09. Königsberg	1948. 04.16.	277/Riga. FPPL-36 Máramaros- sziget. Repatriáltak.
Dörmö József János	262585	civil inter- nált	Albertirsa, 1902	1945. 01.18. Budapest	Átszállítva: 1945. 04.02.	277/Riga. FPPL-176 Foksány. 217/ Kramatorszk. Haza- téréséről nincs adat.
Karadin Boldizsár <i>Boldizsár</i> , magyar, 8 osztály katolikus	419537	őr- vezető	Temes/ Szeged, 1905	Szulicseva, Pl.	1948. 06.19.	277/Riga. FPPL-36 Máramaros-szi- get. Repatriáltak.
Kis Pál Pál, magyar, római katolikus, 6 osztály, földműves	378401	őr- vezető, szakács	Kistelek/ Budapest, 1919	1945. 01.15. Budapest	1947. 07.07.	FPPL-176 Foksány. 217/ Kramatorszk. 277/Riga. FPPL-36 Máramaros-szi- get. Repatriáltak.
Magyar Sándor István, magyar, 4 osztály, katolikus, földműves	511991	honvéd	Lajosmi- zse, 1920	1945. 06.04. Németor- szág	1947. 07.07.	277/Riga. FPPL-36 Máramaros- sziget. Repatriáltak.
Majoros Zsigmond Ferenc, magyar, reformá- tus, 6 osztály, lakatos.	1186851 513389	civil inter- nált	Barkaszo, 1905	1944. 11.18. Munkács	1946. 01.27/ 02.04.	189/Orsansk, Gomel. 277/Riga. 186/Odessza. Repatriáltak.
Moczk Lajos Ferenc	489253	honvéd	Erdőte- lek? 1920	1945. 12.22. Padár?	Átszállítva: 1945. 04.27.	207/5 Molotov (Perm), Szolikamszk. 277/Riga. Hazatéréséről nincs adat.
Nagyvári Benedek Benedek magyar, 4 osztály, suszter	225241	honvéd	Gyón, 1907. 11.19.	1944. 12.29.	Átszállítva: 1945. 07.11.	1.Ukrán Front táborából átadásra került. 277/Riga. Hazatéréséről nincs adat.
Petei Lajos István, magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	604191	hon- véd, munka- század	Káld, 1898	1945. 04.06. Vasvár	Átszállítva: n.a.	257/ Magnyitogorsz.277/Riga. Hazatéréséről nincs adat.
Péter Gyula Lajos magyar, református, 4 osztály, villanyszerelő	603121	munka szolg- munka- század	Budapest, 1914	1945. 01.23. Budapest	Átszállítva: 1945. 04.02.	FPPL176 Foksány. 217/ Kramatorszk. 277/ Riga. 218/Szmolenszk Hazatéréséről nincs adat.
Turcsi István János magyar, katolikus 3 osztály, földműves	698685	honvéd	Zalaha- láp/ Sár- keresztes? 1913	1945. 03.31. Mezőlak	Átszállítva: n.a.	277/Riga. Hazatéréséről nincs adat.

1.6. Sarkandaugava (Vörösfolyó) településen

Feljegyzéseink és a helyi tanácsadóink egybevágó információinak ismeretében, valamint **Linga Gates** a mikrobusz pilótájának jóvoltából *Sarkandaugava* (Vörösfolyó) településre jutottunk el, ahol a lakosok segítségével felkerestük a 277. sz. *rigai hadifogolytábor* 2. részlegének helyét.

Sarkandaugava (Vörösfolyó) településen

Fotó: Fuchs Andrea

A település irányadó vasútállomásától nem messze lehetett a hadifogolytábor. A láger nyomai után elszántan kutakodtunk, bejártuk a település környékét is, minden erőfeszítésünk eredménytelen volt. A polgári köztemető elhanyagolt területén egykor kialakított láger sírkertjét áthatolhatatlan bozót uralja.

A levéltári iratok alapján a *rigai* 277. sz. *hadifogolytábor* 1. sz. részlege egykor az *Uzvaras bulvár* és az *Akmens Tilts „Kőhíd”* lábánál, a *Daugava* folyópartján működött, a németeken kívül – a fenti táblázat adatai bizonyítják – számos magyar rab is köztük volt.

1945–1947 között az itt raboskodó német, magyar és más nemzetiségű hadifoglyok barakktábora a vasútállomástól nem messze terült el. Gyárat, vasútvonalat, utat, lakóházakat építettek. A tehervagonokat ki- és berakodták, különböző szállítmányokat mozgattak.

A helyi lakosok elmondása szerint a barakktábort az 50-es évek második felében felszámolták, itt hatalmas kiterjedésű üveggyár és sok más üzem épült, a késztermékek zöme a szovjet piacra került, a Szovjetunió széthullása után az itteni gyárak is leálltak, a vidék gazdasága azóta is romokban hever.

Az egyik gyár állagára felügyelő férfi, miután megtudta, hogy magyarok vagyunk, hibátlanul ejtette ki **Orbán Viktor** miniszterelnök nevét, hozzá tette, ilyen vezetőre lenne nekik is szükségük, aki ugyanúgy törődne az elszegényedett lett családokkal, mert sokan, különösen a fiatalok egy része külföldre jár dolgozni.

Sarkandaugavai nem működő üvegyár és sok más üzem, amelyek mind a hadifoglyok közreműködésével épültek

Fotó: Fuchs Andrea

A mostoha életkörülmények következtében itt is a hadifoglyok közül sokan elhunytak, akiket a pályaudvarral szemközt ligetben, a polgári temető mellett helyeztek örök nyugalomra. A gondozatlan sírhantokat áthatolhatatlan bozótos vette hatalmába.

A polgári temető mellett egy nagy kiterjedésű, monumentális lett katonai sírkert is felkerestünk. Mindenütt katonai rend és tisztség van, a gondozott sírokból több ezer lett közkatoná, tiszt, patrióta alussza örök álmát. Ők az I. és a II. világháborúban, illetve a köztes években a német, majd az orosz, a szovjet hódítókkal az ország függetlenségéért vívott harcban hősi halált haltak, illetve különböző lágerekben pusztultak el. Ez a nemzet egyik kiemelt, központi temetője, melynek felépítésében a lett hazafias bajtársi szövetség is közreműködött. Példamutatónak ápolják a nemzeti kegyhelyeket.

Monumentális lett katonai sírkert, ahol az I. és II. világháború lett hősei nyugszanak

Fotó: Fuchs Andrea

A temető gondnokai, ügyintézői szerint ide csak lett katonákat, ellenálló hazafiakat temettek. Az irodavezető azt is közölte, hogy a polgári temetőn is túl található egy emlékjel, azok tiszteletére állították, akik a szovjet lágerekben hunytak el.

Körülményes a megközelítése, ezért inkább a szovjet megszállás múzeumába siettünk, ahol már csoportunkat lett történészek várták.

1.7. Rendhagyó történelemóra a Lettország Megszállása Múzeumban

A napi közel 100 kilométeres emlékutunk iránya újra Rigába vezetett, a város számos épületén a szolidaritás jelképeként ukrán zászlók lobognak. A baloldali érzelmű lett sofőrünkől tudjuk meg, hogy Oroszország Ukrajna elleni háborúja új lendületet adott az utolsó, Lettország területén megmaradt szovjet emlékművek ledöntéséhez. Elmondja, ahol jelentős orosz kisebbség él, ez a takarítás erőteljesebb indulatokat váltott ki, mivel a lettországi oroszok és a moszkvai kormány ezt az akciót mélyen elítélik, háborús hőseik elleni támadásnak minősítik.

Legutóbb, 2022. augusztus 25-én Rigában ledöntöttek egy 80 méter magas, II. világháborús szovjet győzelmi obeliszket. Szemtanúként tesz említést arról is, amikor az emlékmű a tóba zuhant, a nézelődők egy része éljenezte, míg az orosz ajkúak tiltakozásuknak adtak hangot.

A megbeszélte helyen, az óvárosban, a magyar apától és orosz anyától származó *Ariana Župika* tiszteletbeli magyar konzul kalauzolásában jutunk el a messze földön híres múzeumhoz, ahol a konzul asszony az angol-lett-orosz-magyar tolmács szerepét vállalta.²⁵ Szerinte a lettországi hazafiak nem tudják megbocsátani Moszkva kommunista vezetőinek 1940–1941-ben, és 1944–1991-ben az országban elkövetett bűnöket, a népirtást. Ugyanakkor ezzel párhuzamosan a jóhiszemű lett

Lettország megszállásának múzeuma (Latvijas Okupācijas muzejs)

Fotó: Fuchs Andrea

²⁵ Tiszteletbeli konzul: *Ariana Župika*

állampolgárok nyíltan elutasítják a náci Németország által 1941–1944-ben bekövetkezett, sok emberi életet kioltó megszállást is.

A múzeumban mellénk rendelt **Dr. Edvins Evarts** történész és tárlatvezető tájékoztatójából értesültünk, hogy a mindkét emberpusztító rezsim lettországi tevékenységét a **LETTORSZÁG MEGSZÁLLÁSA MÚZEUMA** (*Latvijas Okupācijas muzejs*) hitelesen mutatja be; egyben történelmi oktatási intézmény is.

A kiváló lett történész arra vállalkozott, hogy egy szűk órában élénk tárja az 1993-ban létrejött múzeum gazdag anyagát. Az intézet létrehozásának az amerikai *Wisconsini Egyetemen* oktató, lett származású **Paulis Lazda**, történelemprofesszor volt a kezdeményezője. Az épületet a kulturális minisztérium biztosította. A múze-

Az egykori börtöncellák rekonstruált hasonmásai, eredeti ráccsozattal, vasajtóval

Fotó: Fuchs Andrea

umi anyagok begyűjtését, kiállítását, a létesítmény igazgatását és finanszírozását az 1993 tavaszán létrejött *Foglalkozási Múzeum Alapítvány* 11 fős kuratóriuma (OMF) a mai Foglalkozási Múzeum Egyesület (OMB) vállalta magára.

A múzeum első kiállítása 1993. július 1-jén nyílt meg. A szervezők megmutatták, mi történt Lettországbán, annak földjén és az emberek között 1940 és 1991 között két megszálló – a náci és a kommunista – totalitárius rendszer alatt. Felhívják a világ figyelmét az állam és nép ellen elkövetett bűncselekményekre.

Emlékeztetnek a megszállás áldozataira: akik elpusztultak, brutálisan üldöztek, erőszakosan deportáltak vagy elmenekültek a megszállási rendszerek terrorjától.

A történész barátunk érvelése szerint nem lehet elfelejtetni, hogy a II. világháborút követően 200 ezer fővel csökkent Lettország lakossága. 30 ezren harcban estek el, fele német és fele finn egyenruhában. 80 ezren külföldre menekültek. Az itt maradtak közül a szovjet hatalmi szervek 70 ezer főt meghurcoltak. Ebből az illegálisan az un. *erdei testvéreket* is ide számítva 12 ezren meghaltak.

Információs táblák a szovjet rezsim által meghurcolt lett áldozatokról

Fotó: Fuchs Andrea

Újabb elszánt generációk léptek a nyomukba, és 1990. május 4-én győzelemre vitték a függetlenségi mozgalmat, ekkor kiáltották ki a független Lett Köztársaságot, majd 2004. május 1-jén Magyarországgal együtt felvételt nyert az Európai Unióba, majd a NATO-ba is. Büszkén konstatáltuk, ismét magyar gripének őrzik négy hónapon át a balti légteret.

Az unikális gyűjtemény 2017 elejére közel 60 000 regisztrált tételt, több mint 2300 videobemutatót és más múzeumi tárgyat, dokumentumot tartalmaz a deportáltakról, menekültekről és a lettországi megszállások által érintett személyekről.

Ismerkedés a szakirodalommal a múzeum tanácskozótermében

Fotó: Fuchs Andrea

A szovjet múzeumként létesített, kétszintes főépületét a szovjetek építették 1971-ben. Korszerű felújítása 2018 nyarán kezdődött, 2020-ban fejeződik be. Állandóan frissülő kiállításait évente sok százezren tekintik meg. Az intézmény ma a lett nemzet büszkesége, az idelátogató külföldi államférfiak is gyakran felkeresik.

A tárlatvezetés után **dr. Edvins Evarts** történész a tanácskozóterembe invitálta társaságunkat. A kávézás mellett igen sok kérdést vitattunk meg. Böven ellátott minket angol, orosz, német nyelvű szakirodalommal, amelyből megtudhattuk, hol tart Lettországbán a náci- és a kommunista diktatúrát reálisan feltáró, megítélő, elemző helytörténeti kutatás. A további együttműködés érdekében címet cseréltünk. Megígérte, a lehetősége szerint a Baltikum országaiban raboskodott magyar hadifoglyok ügyével kapcsolatban segítséget nyújt a további tényfeltáró munkánkhoz.

1.8. Kutatást ösztönző fórum Magyarország rigai nagykövetségén

Magyarország rigai nagykövetségén²⁶ **Bányai Ferenc** nagykövet, **Bányai-Balázs Annamária** kulturális attasé örömmel köszöntötte és fogadta delegációnkat.

A nagykövetség bejárati információs táblája

Fotó: Fuchs Andrea

A nagykövetségen szervezett fórumot megtisztelte jelenlétével **Ariana Zupika** tiszteletbeli konzul, **Giber Tamás Gábor**, a Lettországbán Élő Magyarok „Balaton” Társaságának elnökhelyettese és a lettországi magyar szervezet alapító tagjai, valamint **Dr. Edvins Evarts** történész, a Lettország Megszállása Múzeum tudományos főmunkatársa.

Bányai Ferenc rendkívüli és meghatalmazott nagykövet a rendezvény nyitó előadásában ismertette az I. világháborút követően Rigán keresztül zajlott magyar fogolycsere, valamint a II. világháborút követően Lettországbán elhunyt magyar hadifoglyok sírhelyének felkutatása terén végzett nagykövetségi munkát.

A nagykövet a Baltikumban fellelhető magyar vonatkozású hadisírok és temetkezési helyek kapcsán kijelentette, hogy az eddig feldolgozott bécsi levéltári dokumentumok alapján nincs tudomásuk az I. világháborús magyar hadisírokról a Balti államok területén.

²⁶ Lásd Magyarország rigai nagykövetségének honlapját: <https://riga.mfa.gov.hu/>

A rigai nagykövet előadást tart a lettországi GULÁG–GUPVI-kutatás helyzetéről

Fotó: Fuchs Andrea

A második témakör kapcsán előadásában kiemelte, hogy a II. világháborús nyilvántartások nagyon hiányosan maradtak fenn, számtalanszor előfordult, hogy a hadifogságba esettettek adatai a központba nem érkeztek meg. Véleménye szerint az is előfordul, hogy a helyi levéltárakban ma is megtalálhatóak ezek az adatok. Ezek kutatása még nem kezdődött meg. Meggyőződéssel állítja, hogy a fogolytáborok lakóit is elsősorban az újjáépítés és a mocsárlecsapolás területén foglalkoztatták. Az Oroszországi Föderációban működő partnerszervezetük, a „*Vojennije Memoriali*” Társaság 1999-ben átadta a volt Szovjetunió területén eltemetett magyar hadifoglyok névjegyzékét. Ennek alapján megállapítást nyert, hogy a Lettországból 7 magyar áldozat nyugszik²⁷.

- 350. sz. táborparancsnoksághoz tartozó, *Ventspils, Aizsaules utcai temetőben 2 fő*;
- 3338. sz. rabkórház rigai *Vadagstes utca 1. sz. alatti temetőben 1 fő*;
- 4379. sz. rabkórház rigai, *Krasznoarmejszki kerület 2. sz. temetőjében 4 fő nyugszik.*

Az előadás elhangzása után a kutatócsoport tagjai saját könyveiket ajándékozták a nagykövetségnek, többségükben a II. világháború alatti és utáni szovjet lágerek témáit érintő kiadványokat, amelyek méltó helyet kapnak a nagykövetség *Arany János Könyvtárának* polcain.

A rendezvény kötetlen szakmai tapasztalatcserével zárult. Többek között arról értesültünk, hogy Magyarország rigai nagykövetsége még 2017. március 21-én a Gulág Emlékévhez kapcsolódóan először szervezett konferenciát és kiállítást a Lett Hadtörténeti Múzeumban. Mint ismeretes, Magyarország kormánya 2015-ben hirdette meg a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kény-

²⁷ A nagykövet az általam korábban ismertetett adatokra támaszkodott. Lásd: VARGA ÉVA MÁRIA (szerk.) 2006: 495.

szermunkások emlékévé, „*Lettországban pedig minden évben március 25-én emlékeznek meg a kommunizmus áldozataira*”, így a konferencián a magyar és a lett vonatkozásokról is szó volt. A jeles eseményről részletes beszámoló olvasható Magyarország rigai nagykövetségének honlapján.²⁸ „*A konferenciát Müller Adrien nagykövet és Aija Fleija, a Lett Hadtörténeti Múzeum igazgatója nyitotta meg. Bevezető gondolatokat Gunars Nagels, a Lett Megszállási Múzeum igazgatója mondott. A lett előadók közül Janis Keruss, a Lett Egyetem docense adott átfogó képet a szovjet kényszermunka-táborokról (1930–1956), míg Ainars Bambals történész, a Lett Nemzeti Levéltár munkatársa a lett lakosság tömeges deportálásáról beszélt. Bambals úr felhívta arra is a figyelmet, hogy a Lettország területén működő Gulág-táborokban voltak magyar hadifogolyok és civilek is. A Szovjetunióba hurcolt magyarok sorsáról Horváth András, a Veritas Történetkutató Intézet munkatársa beszélt.*

Archív felvételek: A konferencia és a kiállítás megnyitója a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékéve alkalmából

Forrás: <https://riga.mfa.gov.hu/search?q=gulag>

A Veritas Történetkutató Intézet által összeállított, „Magyarok a Szovjetunió táborában 1944–1956” c. roll-up kiállítást Müller Adrien nagykövet és Aija Fleija, a Hadtörténeti Múzeum igazgatója nyitotta meg, majd Horváth András, a Veritas kutatója adott tájékoztatást a tartalomról. (...)

A rendezvényeken részt vettek a Lett Deportáltak Szövetségének tagjai, történészek, diákok, érdeklődők, parlamenti képviselők, a diplomáciai testület tagjai.”

A reménykeltő kezdet folytatásának tudatában a csoportunk kutatóinak nevében megígértem a nagykövetnek és munkatársainak, hogy a balti államok területén felkutatott magyar hadifoglyokkal kapcsolatos újabb eredményekről megküldöm a szakmai tájékoztatót, a megjelent tanulmányokat, és a GULÁG-GUPVI témát feldolgozó könyvemet.

²⁸ Történész konferencia és kiállítás a Gulág Emlékéhez kapcsolódóan (2017. március 21.) <https://riga.mfa.gov.hu/search?q=gulag>

dr. Havasi János lágerkutató *Matkovits Kretz Eleonóra* társaságában
Bányai Ferenc nagykövetnek újabb könyvét nyújtja át

Fotó: Fuchs Andrea

Estébe hajló, tartalmas beszélgetést folytattunk a *Lettországi Magyarok „Balaton” Társaság* (*Latvija Dzivojoso Ungaru Biedriba „Balaton”*) tagjaival, akik életvitelszerűen élnek elsősorban Rigában és a környékén. Az itteni magyar diaszpóra tagjainak zöme még a rendszerváltás előtt, többnyire diákként, szakemberként Kárpátaljáról került ide, azóta a nagykövetség által szervezett rendezvényeken megjelennek, anyanyelvükön beszélgetnek, hogy a magyar identitástudatot megerősítsék.

Az Északi Magyar Archívum²⁹ nevű honlapra barátom, *Szölösi Antal* főszerkesztő által feltöltött információs anyag is bő tájékoztató nyújt a Lettországra került vagy itt született magyarokról. A történeti áttekintésből megtudjuk, hogy a rendszerváltozás utáni Lettországra közel 300 ember vallotta magát magyarnak. Többségük a Szovjetunió fennállása idején Kárpátaljáról került ide dolgozni vagy egyetemi tanulmányokat folytatni. S azután, főleg házasságkötés révén, ez az ország vált ideiglenes letelepülésük színhelyévé. A lettországi magyarok neves személyiségei közé sorolandó mások mellett:

Dubovszkaja-Buda Irénke, a Lettországi Magyarok „Balaton” Társaságának alelnöke.

Fazekas András, Lettországi magyar genetikus szőlőnemesítő. Fazekas András vizsga nélkül vált lett állampolgárrá. Az északi országok éghajlatát tűrő szőlőfajta kinemesítéséért kitüntetésképpen megkapta a lett személyi igazolványt, ezzel ismerték el érdemeit.

Gibert Tamás Gábor, a Lettországra Élő Magyarok „Balaton” Társaságának elnökhelyettese, egyben a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége elnökségi tagja.

Kovcsi József, Lettországi országos kick-box bajnok, Kovcsi Ottó édesapja.

Kovcsi Ottó, Lettországi országos kick-box bajnok, Kovcsi József fia.

²⁹ Északi Magyar Archívum,
https://www.ungerska.se/index.php?option=com_content&view=article&id=105:magyarok-lettorszagban&catid=69:lettorszag&Itemid=104

Molnár Sándor, a Lettorszáiban Élő Magyarok „Balaton” Társaságának elnöke
Nagy Iván Edgár (Riga, 1877. március 17. – Budapest, 1947. január 19.) mezőgazdasági szakíró, irodalomtörténész.

Zareckaja Ildikó, a Lettorszáiban Élő Magyarok „Balaton” Társaságának vezetőségi tagja.

Zujavics Éva, a Lettorszáiban Élő Magyarok „Balaton” Társaságának vezetőségi tagja.

Župika Ariana tiszteletbeli magyar konzul, angol-lett-országi-magyar tolmács.

Az 1992–2000 közötti időszakban a Lettföldön letelepedett magyarok közül „azonban mindössze csak 78 fő lett állampolgár, tízen más ország útlevelét hordják a zsebükben, a többi 205 fő pedig a „Lett Köztársaság állandó lakosa” státuszt viseli, még azok a gyermekek is, akik 1991 előtt születtek. A többi idekerült magyar hontalan” – tudatja a beszámoló. Kihangsúlyozza: „a lettországi magyarok már 1992-ben kezdtek szervezetbe tömörülni, miután az ország kivált a Szovjetunió kötelekeiből. Társaságunk hivatalosan 1997-ben lett bejegyezve, és akkor kapta a **Balaton** nevet.”

A Lettországi Magyarok „Balaton” Társasága előtörténetéről, a Lettföldre költöző, ismerté vált magyar származású személyiségekről is értesülünk **Molnár Sándor** elnök beszámolójából, amely az ezredfordulóig, pontosabban 2002-ig érvényes léthelyzetet vázolja fel. A bejegyzett egyesület célja kezdettől fogva a Lettorszáiban élő magyarok összefogása, a magyar kultúra és hagyományok népszerűsítése. Megfogalmazott, máig érvényes feladata: „Aktivizálni a magyarul beszélő honfitársainkat, fejleszteni nyelvtudásukat. Megőrizni az ifjú nemzedék körében a népi és kulturális hagyományokat. Népszerűsíteni a magyar lakosok körében a lett nyelvet és lettországi kultúrát, művészetet és történelmet.”

Majd így folytatja: „A tagság száma 30-36 között mozog, ezek mind Rigában élnek. Ha új magyar családot fedezünk fel, akkor ez a szám nő. A vidéken élő 18-20 magyarral levélben tartjuk a kapcsolatot (...) Közel kétharmaduk közép- és felsőfokú képzettséggel rendelkezik. Az utóbbi időben többen elhagyták az országot, mivel az „állandó lakos”, vagyis hontalansági státuszt kaptak csak Lettorszáiban. A teljes állampolgárság megszerzése olyan feltételekhez van kötve, mint pl. lett nyelvvizsgák, az alkotmány és a történelem teljes ismerete, és ez a legtöbb magyar számára nem könnyű feladat. Ez eddig 18 magyarnak sikerült. Egy lettországi tanyasi magyar, Fazekas András vizsga nélkül vált állampolgárrá. Az északi országok éghajlatát tűrő szőlőfajta kinemesítéséért kitüntetésképpen megkapta a lett személyi igazolványt, ezzel ismerték el érdemeit.

Itt meg kell említeni, hogy a balti államok közül Lettorszáiban él a legtöbb magyar. A szomszédos Litvániában és Észtorszáiban a magyaroknak ilyen problémái nincsenek. Észtorszáiban van magyar nagykövetség, Litvániában mindenki megkapta az állampolgárságot, aki minimum 5 évet ott élt.”

Újabb nevén, a Lettorszáiban Élő Magyarok „Balaton” Társasága rendszeresen szervezi meg március 15-e és húsvét, továbbá augusztus 20-a és a karácsony megünneplését; emlékeznek 1956 októberére; programjukban szerepel az évvégi beszámoló és batyus bál stb. Ezenkívül különféle témákkal foglalkozó faliújságot, képes

híradót készítettetek. Továbbá sportversenyeket is szerveztetek. Például az apa és fia, **Kovcsi József** és **Kovcsi Ottó** országos kick-box bajnokok lettek. Méltatták a 60 éves híres honfitársuk, a genetikus szőlőnemesítő **Fazekas Andrást**.

Megszervezték a fiatalok bemutatkozását a budapesti ifjúsági találkozón, kirándulás terveztek a lett nemzeti parkokba, a lívek lakta területre, nyelvi rokonainkhoz. Kiemelt eseményként könyvelték el 2002. augusztus 20-át, amikor a rigai Szent Albert római katolikus templomban ünnepélyesen felszentelték a társaságnak adományozott, kézzel hímzett magyar zászlót. 2002-től a Lettországbán Élő Magyarok „Balaton” Társasága tagja a NYEOMSZSZ-nak. Baráti kapcsolatban állnak a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) litvániai, észtországi, továbbá a svédországi, németországi, dániai, norvégiai és más tagszervezetekkel is. A NYEOMSZSZ honlapján³⁰ közzétett bemutatkozó-névjegyükben az olvasható, hogy a „Balaton Társaság tagjai rendszeresen szerveznek találkozókat húsvétkor és karácsonykor, közösen ünneplik a nemzeti ünnepeket: március 15-ét – az 1848-as forradalom és szabadságharc évfordulóját, augusztus 20-át – az államalapítás ünnepét, október 23-át – az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulóját.

2004. október 23-án az LNKBA házában – Slokas utca 37. alatt – megnyílt a magyar szoba. Több éve már, hogy nyaranta a Társaság fiatalabbik nemzedéke részt vesz Budapesten a határon túl élő magyar fiatalok találkozóján. 2010 nyarán szintén részt vettünk a 15. találkozón, amelyen 27 országból voltak magyar fiatalok. Ezeken a találkozókön lett nemzeti ételekből gasztronómiai asztalt és „Ismerkedjenek meg Lettországgal!” kiállítást szerveztünk nagy sikerrel.

A fiataljainknak lehetősége nyílik arra is, hogy Magyarország különböző főiskoláin és egyetemein ösztöndíjasként tanuljanak. Néhányan éltek is ezzel a lehetőséggel, és most Budapesten tanulnak.

A Balaton Társaság aktív tagja a Lettországi Nemzetiségek Kulturális Szövetségének, az LNKBA-nak. Tartottunk „Magyar napot” étel- és borkóstolóval, „Ismerik Magyarországot?” címmel vetélkedőt, szerveztünk magyar kézimunka-kiállítást. Szoros összeköttetésben vagyunk a lettországi magyar nagykövetséggel.” – zárja sorait **Molnár Sándor** elnök.³¹

2022. szeptember 12-én a Lettországbán élő Magyarok „Balaton” Társasága facebook-oldalán a következő felhívás olvasható: „Kedves lettországi Magyarok!

Szeretettel meghívunk Benneteket az ezévi szeptember 15-én 16:00-kor, a nagykövetség épületében Riga, Baznicas iela 20/22, 4. emeleten megtartandó találkozóra a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének tagjaival, valamint magyarországi, kárpátaljai és erdélyi írókkal, történészekkel.

³⁰ Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) honlapja: <https://www.nyeomszsz.org/lettorszag/>

³¹ Lettországbán Élő Magyarok „Balaton” Társasága, (elnök: Molnár Sándor) elérhetőségük: (telefonszám: +371 29124583). Címünk: LV-1048, Riga, Slokas utca 37. Tel.: +371 67613638 (LNKBA) jogi címük: LV-1082, Riga, Zemes utca 6-8. E-mail: hunnia@hunnia.lv

A találkozó témája egy író-olvasó találkozó keretében megtartott és könyvbemutatóval egybekötött megemlékezés a II. világháború hadifogjaira és a II. Világháború idején Magyarországon, Kárpátalján, Erdélyben, valamint Lett- és Észtország területén a szovjetek által létesített lágerrek bemutatása.

A találkozón a következő írók és történészek vesznek részt a következő művek bemutatásával:

Matkovits-Kretz Eleonóra Erzsébet, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke. - „Itt volt a végállomás” Halálos áldozatokkal járó német- és magyarellenes tevékenységek a Kárpát-medencében 1944–1949

Walterné Müller Judit, a történész-főmuzeológus Janus Pannonius Múzeum, a Német Kör társelnöke. - „Kik elhervadtak nagy Oroszországban...”

dr. Dupka György, történész, irodalmár, kiadói főszerkesztő, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója, a Szolymai Emlékpark felelős titkára, MTA köztestületének külső tagja. - 1./ „Magyar Gulág–Gupvi-rabok Euráziában” 2./ „Jön még egy új világ...” A magyar '56 kárpátaljai kézikönyve (a forradalom visszhangja a megrengetett szovjet földön 1956–1959.)

Fuchs Andrea, a Szolymai Emlékparkbizottság irodavezetője, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közösségének elnökhelyettese.

dr. Bognár Zsolt, PhD, történész, a Károli Gáspár Református Egyetem tanácskezelő egyetemi docense, a Magyar Nemzeti Levéltár Gulág- és Gupvikutató Intézetének igazgatója, a Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társaságának elnöke, az MTA köztestületének tagja.

1./ A magyar, német, osztrák, szlovák, lengyel, francia, olasz és más hadifoglyok sorsa a Vörös Hadsereg által megszállt Magyarországon 1944–1945.

2./ Bognár Z. - Muskovics Andrea Anna: Emberek az embertelenség világában

3./ „Málenkij robot” A Magyarországról itélet nélkül Szovjetunióbéli kényszer-munkára elhurcolt civilek története

4./ Bognár Z. - W. Müller Judit: A 0060-as parancs A német származás indokával Magyarországról elhurcoltak története.

dr. Havasi János, újságíró, a Duna Médiaszolgáltató rádiós igazgatója. - „Kinek két hazát adott...”

Benkő Levente, történész-újságíró, a Művelődés kulturális folyóirat főszerkesztője, Kolozsvár, a Historicus Egyesület elnöke – Fogolysors a II. világháborúban (Papp Anna Máriával közös könyv).

Papp Anna Mária, történész-újságíró, a Szabadság napilap politikai rovatvezetője, Kolozsvár, a Historicus Egyesület elnöke – Fogolysors a II. világháborúban (Benkő Leventével közös könyv).

Szeretettel várunk Mindnyájukat!

A Lettországból Élő Magyarok „Balaton” Társasága vezetősége.”³²

³² <https://www.facebook.com/balatontarsasag/>

Sikeresnek és eredményesnek értékelem a Lettországbán Élő Magyarok „Balaton” Társasága képviselőivel való találkozót, az itt élő honfitársainkkal folytatott kapcsolatépítő eszmecserét.

Csoportos felvétel Bányai Ferenc nagykövettel és a Lettországbán Élő Magyarok „Balaton” Társaság vezetőivel, aktív tagjaival
A fotót a nagykövetség egyik munkatársa készítette

1.9. Barangolás Európa értékörző, kulturális fővárosában

Időt találtunk arra is, hogy az 1201-ben alapított *Riga* csodálatos óvárosában, történelmi szűk utcáin barangoljunk, amely a Balti-tenger partján, a *Daugava* folyó torkolatánál terül el. Lenyűgöző építményekben gyönyörködtünk. Történelmi belvárosára az észak-európai építkezési stílus a jellemző. Nem is csodálkozom azon, hogy 1997-től az UNESCO világörökség megtisztelő listájára került.

Barangolás Riga történelmi belvárosában
Fotó: Fuchs Andrea

A lett polgárok nagyon büszkék szeretet fővárosukra, hiszen 2014-ben más város mellett Európa kulturális fővárosa címet is elnyerte.

Az egykori *Hanza-városok szövetségéhez* tartozó Rigáért a svédek, a lengyelek és az oroszok marakodtak. Az említetteken kívül váltakozva leigázták a letteket a vikingek, a német lovagrend is. Ez a kis nép története hányatott korszakokat mutat.

A XX. század elején kikiáltották a köztársaságot, amelyet az angolok és az amerikaiak támogattak, de ennek hamarosan véget vetett a II. világháború, ebben az időszakban főleg német-orosz hadszíntér lett az ország és a város. 1944 őszétől 1991-ig a Szovjetunió tagállama. A függetlenségi mozgalom előretörése következtében elszakadva a Szovjetuniótól, 1990. május 4-én újra kikiáltották a független Lett Köztársaságot.

A letteket leigázók az elnyomatás, a függetlenség előtti időszakaiból Rigában is nyomot hagytak, többek között az ezredéves építészeti örökséget. Például a *rigai vár* azóta az állami önállóság szimbóluma. A Svéd kapu Riga egyetlen fennmaradt városkapuja, amely 1698-ban épült.

Az óváros legfontosabb látványossága többek között a *Szent Péter-templom* (1209); a *Városháza* tér és a *Feketefejük* háza, a *Nőtlen kereskedők* céhének székháza; a Rigai dóm (*A szűzanyának szentelt templom*, 1211). Rendkívüli értéke az 1601-ben készített orgonája, ami 7000 síppal a világ egyik legnagyobb mechanikus templomi orgonája; a *Szabadság emlékmű* (1935), pontosabban a lett szabadság emlékműve egy női szoboralak, aki a feje felett egy három csillagból álló ívet tart. A három aranycsillag Lettország három tájegységét – *Kurzemét*, *Vidzemét* és *Latgalét* szimbolizálja.

Barangolás Riga történelmi belvárosában

Fotó: Fuchs Andrea

Középiskolás történelmi és gazdaságföldrajzi tanulmányaimból arra emlékeztem, hogy a *Hanza szövetséghez* tartoztak, hogy a svédek, a lengyelek és az oroszok

marakodtak rajtuk, hogy váltakozva leigázták őket, hogy a II. világháború idején hadszíntér lett az ország, hogy 1945 óta a Szovjetunió tagállama.

A legutóbbi adatok szerint a város több mint 600 ezer lakosának egyik fele lett, a másik fele orosz. A fennmaradó része fehérorosz, ukrán, lengyel stb.

A magyar vonatkozású források szerint **Báthory István**, lengyel király és erdélyi fejedelem katonapolitikája hatással volt Riga történetére is. Például a *Livónia* területén lévő Hanza-városok (*Riga, Tallinn, Tartu*) védelme érdekében sikeres hadjáratot folytatott a *Moszkvai Nagyfejedelemség* ellen. A dicső király nevét megőrizte a lett népemlékezet is, ezt mi is büszkén vettük tudomásul.

Az esti vacsora mellé aperitifnek, vagy emésztőitalnak a nevezetes *Riga Black Balsam Original* 45 fokos italt rendeltünk, a pincér tájékoztatása szerint ez 1752-től a lettek nemzeti itala, amely legalább 20 gyógyfűből készül, ezúttal **Báthoryt** is megidézve, a lett-magyar barátságra emeltük poharunkat, hiszen a balti országokban **Báthory István** lengyel királyt máig nagy tisztelet övezi.

Különösen a lett, észt népemlékezet máig szamon tartja a fejedelem dicső tetteit, aki többek között „*úgy megverte az orosz cár, Rettegett Iván seregét, mint azóta kevesen.*” Báthory emlékjelekkel találkoztunk *Rigában*, az észtsországi *Valgában*, *Tartuban*, a litvániai *Vilniusban* és más településeken, mert mindenütt igazi hősnek tartják, aki egyben volt lengyel király, erdélyi, illetve litván fejedelem is.

2. MAGYAR FOGLYOKAT BEFOGADÓ FELTÁRATLAN TÁBOROK

Fontos megjegyezni, hogy a korábban idézett *Lagerja dlja vojennooplennih NKVD-MVD SZSZSZR 1939–1956*³³ című orosz nyelvű kiadvány és a Szovjet táborok magyar foglyai nevű adatbázis alapvetően segíti és előre lendíti a balti országokhoz fűződő GUPVI-téma kutatását.

Eddig feltáratlan, magyar hadifoglyokat is befogadó *Vindava-i 350., Jelgava-i 266., Rēzekne-i 291., Daugavpils-i (Dvinsk) 292., Liepāja-i 349., Kuldīga-i 351., Tukums-i 352., Pāvilosta-i 353., Talsi 354., Stende-i 355.* számú, valamint további táborok kerülnek a látókörünkbe. Az alábbiakban a feldolgozott levéltári iratokban fellelhető adatok, a digitalizált hadifogoly-kartonok alapján ezeket a lettországi lágereket mutatjuk be a kigyűjtött névsorok és nevesített fogolysorok kíséretében.

A lettországi táborokban raboskodott magyarokról sokat tudhatunk meg a – **Papp Annamária** kutatótársunknak köszönhetően a címünkre eljuttatott – kolozsvári származású Fülöp Sándor 2010-ben nyomtatásban megjelent *Elindultam Kolozsvárról, megérkeztem Clujra* című naplójából.³⁴ Ki volt Fülöp Sándor! A szerkesztő adatai

³³ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013.

³⁴ Fülöp Sándor: *Elindultam Kolozsvárról, megérkeztem Clujra*. Fülöp Sándor élete a harctéren, a szovjet fogságban és a román gulágon. Szerkesztette és bevezetővel ellátta: Papp Annamária. Ajánló: Murádin János Kristóf. Pallas-Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, 2010.

szerint a keleti fronton hadifogságba ejtett altiszt a baltikumi lágerélet egyik legendás túlélője, aki 1920. augusztus 13-án Kolozsváron született. Még a frontra kerülése előtt a Kolozsvári Magyar Állami Líceum Tanítóképző Intézetben szerzett tanítói képesítést, de csak rövid ideig tanítószkodott, mert 1942. október 4-én tényleges katonai szolgálatra bevonult. A Rahó környékén kiképzett hadapród őrmester szakaszpáncsnoki beosztásban teljesített arcvonalszolgálatot Kolomija térségében. 1944. szeptember 17-én szovjet hadifogságba esett az ukrainai Kopiecka nevű magaslaton.

A „felbecsülhetetlen értékű” naplójában megörökítette a fronton teljesített katonai szolgálatot, a szovjet fogságban eltöltött éveket, majd az 1956-os politikai meghurcoltatás szenvedéstörténetét. Megjegyzem, Fülöp Sándorról³⁵ és 26 bajtársáról 26 adathiányos, a települések, nevek elferdítve, hibásan kitöltött Guk-kartont találtam a szovjet hadifoglyok adatbázisában.

Fülöp Sándor fogságának első állomáshelye Kolomija, innét tovább szállítják a GUPVI láger-rendszerhez tartozó Kramatorszkba. Itt sem időzik sokat. Bevagondozzák tisztásaival együtt, és a lettországi Ventspils balti-tengeri kikötőváros lett útjuk végcélja. Az NKVD által a város határában felállított, úgynevezett tiszti hadifogoly tábor – **Goncsarov** kapitány parancsnoksága alatt – lakója lett ő is. Naplójából tudjuk meg: „*Mi, magyar tisztek, összesen 1170-en vagyunk két tisztán magyar és két német tisztekkel vegyes barakkban elhelyezkedve, de nekünk, magyaroknak (zászlóalj) parancsnokunk csak egy van, Kövesdy Kálmán*”³⁶, kiváló, szilárd jellemű százados. *A tábor mintegy háromezer főre rugó létszámának nagyobbik része német fogoly, akikkel ott elég jó viszonyban élünk. Törzstisztek is vannak közöttük, akik már nem járnak ki munkára. (...) Mint hadifoglyok századosi rangig bezárólag kötelesek vagyunk dolgozni.*”³⁷ Végül is a magyar tisztek ellenállásának köszönhetően 1946. október 10-től felmentést kapnak a munkavégzés alól. 1947-ben először értesülnek a „hazatérés boldogító híreről.” Itteni megnevezett rabtársai: **Valló István**³⁸ tartalékos főhadnagy, magyar–oros–német tolmács, **Feszt Tibor**³⁹ tényleges hadnagy, **Acsay Vilmos**⁴⁰

³⁵ Lásd: Guk-karton (adathiányos): 880839. **Fülöp Sándor** alhadnagy (Kaposvár/ helyesen Kolozsvár, 1920.) a 217.sz. kramatorszki, 1948.10.07-től a 349. sz. libavai tábor lakója. 1948.06.19-én a máramaroszigeti FPPL-36. sz. repatriációs táborborba szállították, onnét került kolozsvári lakhelyére.

³⁶ Lásd: Guk-kartonok: 861607;1363379; 353339. **Kövesdy Kálmán** százados (Kassa, 1893.) 82/5.sz. uszmanni; 27/1. sz. krasznogorszki, 1948.12.22-ig a moszkvai Butirki börtön, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.12.27-én repatriálták.

³⁷ FÜLÖP SÁNDOR, 2009: 150., 152.

³⁸ Lásd: Guk-karton: 853111. **Valló István** főhadnagy (Kassa/Budapest, 1896.) a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1947.07.17-én repatriálták.

³⁹ Lásd: Guk-karton: 880161. **Feszt Tibor** hadnagy (Budapest, 1923.) 280/27. sz. Donyec-medencei, 185. sz. jurjaveci, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1947.06.12-én repatriálták.

⁴⁰ Lásd: Guk-karton: 870409 (adathiányos). **Acsay Vilmos** alhadnagy (Budapest/Kecskemét, 1920.) a 241. sz. szevasztopoli, 188.sz. radinszki, 185. sz. juszai, 349. sz. libavai, 1947.04.01.től a 349/6. libavai tábor lakója volt. Hazatéréséről nincs adat.

zászlós, **Grossi Gyula** hadnagy, a magyar hadifoglyok zászlóaljának segédtisztje, **Dobri János (Janó)**⁴¹ kolozsvári református pap, volt tábori lelkész.

1947. július 20-án átszállítják őket a Rigai hadifogolytáborba. Innét további központi hivatalos rendelet alapján, augusztus 11-én a Rigától negyven egynéhány kilométerre dél-délnyugatra levő Jelgava – vagy németesen Mitau – város 7932-es számú hadifogolytáborba vitték őket teherautókkal, **Liszjuk** kapitány volt a táborok parancsnoka, ahol a műút által kettészelt déli tábor a németeké, az északi pedig a mintegy 300 magyaré volt néhány osztrák tiszt társaságában. Ebben a lágerben **Fülöp Sándor** hegyivadász-zászlós segédtiszt magyar–oroszlolmácsi beosztásba került. A tábor foglyait irányító „vezérkar”-hoz tartozott **Luczi István** zászlós, **Marcell Béla**⁴² tüzérezredes, **Kuthy Imre**⁴³ tüzérezredes, **Pétery Sándor**⁴⁴ gyalogsági ezredes, vitéz **Dávidházy István** gyalogsági ezredes, **Harnóczy József** gyalogsági alezredes, **Regdon Károly**⁴⁵ dr. orvos őrnagy, a tábori lazarett vezetője; **Vass István**⁴⁶ gyalogsági százados a főtiszti század parancsnoka. Közeli barátja volt **Pócsai Károly**⁴⁷ és **Borbáth Lajos**⁴⁸ tiszt is. Egy ideig itt tartózkodnak, elmondása szerint a tábori ellátást elégségesnek minősítette, azonban mindegyikben a napi szenvedésük okozója a vérszívó poloska volt. Érdekes, hogy társai közül senki sem halt meg és nem szenvedett járványos betegségben. Az időtöltés céljából német és magyar rabok között atlétikai sportversenyeket szerveztek, lefolyásában **Lőrinczi Ferenc**⁴⁹ tartalékos hadnagy, kolozsvári testnevelő tanár aktívan közreműködött. Míg **Szabó Károly**⁵⁰ őrnagy az akvarellkarikatúrákat alkotott. Az ügyes kezű fafa-

⁴¹ Lásd: Guk-kartonok: 249723;859363 (adathiányos). **Dobri János** főhadnagy, ref. tábori lelkész (Brassó/Szombathely, 1914.) a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én repatriálták.

⁴² Lásd: NML szovjet hadifoglyok adatbázisa, Guk-karton, a továbbiakban Guk-karton: 866709, **Marcell Béla** ezredes (Verbó, Vrbové/Budapest, 1911.) Lettországból a 292. sz. dvinszki, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én repatriálták. hadifhttps://adatbazisokonline.mnl.gov.hu/adatbazis/szovjet-taborok-magyar-foglyai/adatlap/

⁴³ Lásd: Guk-karton: 864671. **Kuti Imre** ezredes (Székesfehérvár/Budapest, 1894.) a 241.sz szevasztopoli, a 292. sz. dvinszki, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1947.08.10-én repatriálták.

⁴⁴ Lásd: Guk-karton: 871615. **Péteri Sándor** ezredes (Ostoros/Zombor, 1894.) az 1.sz habarovszki Komszomolszk, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1947.06.19-én repatriálták.

⁴⁵ Lásd: Guk-karton: 873055. **Regdan Károly** őrnagy (Sziget/Siget, 1900.) a 165.sz. juzsai, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én repatriálták.

⁴⁶ Lásd: Guk-karton: 853687. **Vass István** jogász, százados (Balaton, 1913.) a 292.sz. dvinszki, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én repatriálták.

⁴⁷ Lásd: Guk-karton: 872451. **Pócsai Károly** alhadnagy (Kolozsvár/Budapest, 1921.) a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én repatriálták.

⁴⁸ Lásd: Guk-karton: 852205. **Borbáth Lajos** alhadnagy (Erdőfüle, Filia/ Szentpéter, Liptovský Peter, 1921.) a 165.sz. juzsai, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én repatriálták.

⁴⁹ Lásd: Guk-karton: 865453. **Lőrinczi Ferenc** alhadnagy (Pusztacelina/ Kolozsvár, 1916.) a 165. sz. juzsai, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én repatriálták.

⁵⁰ Lásd: Guk-karton (adathiányos): 874139. **Szabó Károly** őrnagy (Nagykeszi, Velké Kosihi/ Budapest, 1902.) a 185.sz. jurjaveci, a 325. sz. tulai, 1947.02.10-ben az MVD UPVI rigai hadf. kórház, 1948.10.07-től a 349. sz. libavai tábor lakója volt. Egy másik 874153. sz. Guk-karton szerint 1948.06.19-én Repatriálták.

ragók alma-, körte-, nyír- és más faragásra alkalmas fából különféle szobrocskákat, plaketteket, kazettákat és egyéb dísz tárgyakat készítettek.

Megérkezett Rigából a hazabocsátásukról szóló rendelet. Eszerint 1948. június 4-én a jelgavai vasútállomáson vagonírozták be őket. 1948. június 5-re, szombatra virradó éjjel jutnak át Litvániába. Hazatérésük útvonala: Jelgava (Lettország)–Šiauliai–Vilnius (Litvánia)–Ajda–Baranovicsi–Lyunyinec (Fehéroroszország)–Szarni–Rovno–Lemberg–Sztrij–Munkács–Beregszász–Huszt (Ukrajna)–Máramarossziget (Románia)–Szatmár–Nagybánya–Dés–Kolozsvár/Cluj.

1948. június 24-én éjfél után érkezett haza, Kolozsvárra **Bernád Zsigmond**⁵¹, **Dobri János**, **Fülöp Sándor**, **Kató Kázmér**⁵², **Kiss Gábor**⁵³, **Lőrinczi Ferenc**, **Mihályfalvi Miklós dr.**, **Nagy Vilmos**⁵⁴ dr., **Novák Miklós**⁵⁵, **Pócsai Károly és Székely András**⁵⁶ sorstársaival. **Daróczi László**⁵⁷ tovább utazott Székelyföld felé. Négy éven át tartó fogság után nyerték vissza szabadságukat.

2.1. A vindavai (Ventpils) 350. sz. hadifogolytábor

A *Kurzeme* tájegységhez tartozó Vindava (ma *Ventpils*) Nyugat-Lettországban a Balti-tenger partján, a *Venta* folyó torkolatában, Rigától 190 km-re nyugatra található. A *Livóniai Lovagrend* 1290-ben alapította a jégmentes kikötővárost. Az ősi vár képezi a város magvát, *Ventpilset* 1378-ból említik az oklevelek, amely egyre bővülő kereskedelmének köszönhetően, idővel a *Hanza-szövetség* tagja lett. Ekkor már

⁵¹ Lásd: Guk-karton: 851259 (adathiányos). **Bernárd Zsigmond** alhadnagy (Kolozsvár, 1921.) a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én repatriálták.

⁵² Lásd: Guk-karton (adathiányos): 861447. **Kató Kázmér** alhadnagy (Keresd/ Criș, 1920.) a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én az FPPL-36. sz. máramarosszigeti repatriációs táborba szállították, onnét került Kolozsvárra.

⁵³ Lásd: Guk-karton (adathiányos): 862433. **Kiss Gábor** alhadnagy (Görgényhodák, Hodac / Budapest, 1908.) a 241.sz. szevasztopoli, a 185.sz. jurjeveci, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én az FPPL-36. sz. máramarosszigeti repatriációs táborba szállították, onnét került Kolozsvárra.

⁵⁴ Lásd: Guk-karton: 868625. **Nagy Vilmos dr.** ügyvéd, hadnagy (Körtekapu, Poarta/ Kolozsvár, 1910.) a 292.sz. dvinszki, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én az FPPL-36. sz. máramarosszigeti repatriációs táborba szállították, onnét került Kolozsvárra.

⁵⁵ Lásd: Guk-karton (adathiányos): 869757. **Novák Miklós** hivatalnok, hadnagy (Borgóprund, Prundu Bârgăului / Budapest, 1910.) a 165.sz. juzsai, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én az FPPL-36. sz. máramarosszigeti repatriációs táborba szállították, onnét vonattal került Kolozsvárra.

⁵⁶ Lásd: Guk-kartonok (adathiányos): 875093; 875211. **Székely András** hivatalnok, alhadnagy (Kolozsvár, 1920.) a 217.sz. kramatorszki, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én az FPPL-36. sz. máramarosszigeti repatriációs táborba szállították, onnét vonattal került Kolozsvárra.

⁵⁷ Lásd: Guk-kartonok (adathiányos): 858577. **Daróczi László** hivatalnok, hadnagy (Marosvásárhely, 1917.) az 1.sz. habarovszki régió komszomolszki, a 349. sz. libavai tábor lakója volt, 1948.06.19-én az FPPL-36. sz. máramarosszigeti repatriációs táborba szállították, onnét vonattal került Székelyföldre.

nem csak fontos kikötő, hanem igen jelentős hajóépítő központ is volt. 1795-től az Orosz Birodalom részévé vált, ennek tudható be, hogy XIX. század végén megépült a Moszkva–Ventspils vasútvonal. A két világháború között a város gazdasága stagnált. A szovjet időkben a város lakosságának összetétele gyökeresen megváltozott.

A várost szovjet hadikikötővé, illetve nyersolaj és olajipari termékek tartályhajó kikötővé fejlesztették. Ez az olajkikötő volt a Szovjetunió felbomlásáig a szovjet nyersolaj és olajipari termékek legjelentősebb exportforgalmat lebonyolító kikötője. Napjainkban a város ugyan lett többségű, azonban a betelepült oroszok száma a 33%-ot is meghaladta. Elmondhatjuk, a 32 ezer lakosú Ventspils a Baltikum legfontosabb tartályhajó-kikötője, és egyben Lettország legfontosabb tengeri kompkikötője.

A térség geopolitikai, katonapolitikai lehetőségeit vette figyelembe a SZU NKVD vezetősége, amikor a hadászatiilag fontos kikötőváros peremterületén 1945. június 9-én, a 00657. sz. parancsára felállította a 350. sz. Vindava (Ventspils) hadifogoly- és termelési tábor. Tizenhárom hónap múltán a SZU MVD 1946. június 9-én a 00670. sz. parancsára számolták fel. Azonban a felszámolás alatt lévő táborból visszatartottak három magyar hadifoglyot, ők csak 1947-ben kerültek haza.

Megjegyzem, a tábor felállításának fontos előzménye az, hogy a 2. Balti Front egységei 1945. május elején a kurlandi katlanban (Kurlandi félszigeten) sikeres, nagy veszteségeket okozó támadássorozatokban körülzárta a német 16. hadsereg csapatait, majd május 8–9-ei Berlini kapituláció után is harcoló katonákat megadásra kényszerítették.⁵⁸

1945. május 15-től a kurlandi katlanból mintegy 250 ezer német katonát hurcoltak hadifogságba. Ennek következtében a foglyok egy része a 350. sz. Vindava (Ventspils) városban felállított koncentrációs tábor lakója lett. Sokuk nem tért haza.

1946. március 1-től a vindavai főtábor 3, majd 1946. április 19-től 4 altáborába osztott több mint 10 ezer főnyi rabot *Riga*, *Ventspils*, *Dzsukste*, (mezőgazdasági) és más településeken a kikötőváros, a mólók, lakóházak, ipari objektumok, gyárak, szolgáltató egységek, továbbá a közutak teljes körű felújítására és újjáépítésére kényszerítették. 1946 áprilisi adatok szerint a 3 ezer főre csökkent kontingenst a repatriálás és a tábor felszámolása után a Lett SZSZK UPVI hatáskörében más lágerekbe átirányították.⁵⁹

Varga Éva Mária kimutatásában⁶⁰ megjelölt Lett SZSZK ventspils-i 350. sz. táborban két, a Balti-tenger melléki terület rigai 3338. sz. kórház 1. temetőjében egy, az ugyancsak a Balti-tenger melléki terület rigai 4379. sz. kórház 2. temetőjében négy fő, vagyis összesen 7 magyar hadifogoly van eltemetve.

A szovjet táborok magyar foglyai – az adatbázis netfelületén keresett 350. sz. lágerből csak **8 magyar fogoly** – egy százados, egy főhadnagy, egy alhadnagy, három honvéd, egy szakaszvezető, valamint egy egy civil internált kartonját találtam meg.

⁵⁸ Lagerja dlja vojenno-plennih NKVD-MVD SZSZSZR 1939–1956.Sz.434-435.

⁵⁹ Források: RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 234. L. 60-105; Op. 3g. Gy. 276 ob.

⁶⁰ VARGA ÉVA MÁRIA 2006: 495.

***A vindavai/ventspils 350. sz. hdf. táborának magyarokra vonatkozó adatai
1945–1946 között***

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
8	7	1	3	2	2	1

Közülük hárman elhaltak. Ebből két honfitársunkat, **Gerlei József Lukács** főhadnagyot és **Vizai/Vizi József József** honvédet a Vindava (Ventspils) 350. sz. hdf. temetőjében hantolták el, jelöletlen sírban nyugszanak.

A harmadik társuk, **Horváth Ferenc János** honvéd, a taganrogi 356. sz. táborba történő átszállítás után elhalálozott és az itteni láger temetőjében nyugszik.

A két erdélyi származású **Kalina Károly Imre** honvéd és **Tekler István István** civil internált hazatéréséről a kartonjukban nincs adat.

A budapesti **Reisz/Raisz Attila Miksa** százados és a szintén budapesti **Kápolnási Béla Gyula** alhadnagy és **Benkő Károly** szakaszvezető szerencsésen hazatért.

A néhány felsorolt tényadat és a túlélőktől fennmaradt visszaemlékezés is igazolja, hogy a 350. számú Vindava (Ventspils) táborában magyarok is „tanyáztak”.

Ennek mások mellett lakója volt az ajkai **Raisz Attila** százados, akinek hazatérése után egyik jegyzetében az olvasható, hogy 1946. december 24-én hogyan karácsonyoztak Ventspilsben: *„A mi karácsonyunk (Ventspils, 1946) nagyon szomorú volt. Elhatároztuk, hogy erősek leszünk, nem fogunk elérzékenyülni. Ezért rendeztünk egy vidám műsoros estet, ahol még nevetni is tudtunk, hiszen két hadifogoly oly „bombanőnek” álcázta magát, hogy az egyik szovjet tiszt teljesen bedőlt neki: felháborodva érdeklődött, miként tudtuk a „hölgyeket” becsempészni a lágerbe. Ez ért az egészben a legtöbbet...*

*A műsor után barakkunkban egy szegényesen feldíszített kis karácsonyfa körül áhítatos csendben figyelő hadifoglyokat találtunk. Egy katolikus pap tartott dikciót, és hiába fogadkoztunk, megrikatta szerencsétlen bajtársainkat... Remélem, soha többé nem lesz ilyen szomorú karácsonyom.”*⁶¹

A budapesti születésű **Kápolnási Béla** alhadnagy a visszaemlékezésében leírja, hogy a talcini (szovjet) fogolytáborba került 1945 nyarán, ott megelégedve az embertelen bánásmódot, tiltakozásul megtagadták a munkát. Ezért *„a parancsnokság első lépése az volt, hogy az egész brigádot áthelyezték egy lettországi kikötővárosba, Ventspilsbe. Itt sem vettük fel a munkát. Következett a fogda, zokszó nélkül mindenki vállalta. A kikötőbe való áthelyezésünk bizonyos fokig kedvező helyzetet teremtett számunkra: elősegítette a külvilággal való érintkezést. Ezt használtuk ki arra, hogy feljelentést küldjünk a Nemzetközi Vöröskereszt jelen lévő szervezete részére. Lépésünk eredményesnek*

⁶¹ RAISZ ATTILA - Ajka Soha többé ilyen karácsonyt... HH 1996/6. [https://hu.wikipedia.org/wiki/Valga_\(Lettország\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Valga_(Lettország))

bizonyult: mentesítettek bennünket a munkavégzés alól, lecserélték rongyos ruháinkat, emberibbé vált a velünk szembeni bánásmód, megkaptuk az otthoni leveleket stb.

Megszabadulva a kényszermunkától, a táborban megindult a szellemi tevékenység. Nyelveket lehetett tanulni, közgazdász-, mezőgazdasági és humántanfolyamokat szerveztünk. Szellemileg felfrissültünk, és a jobb ellátás következtében lassan visszanyertük régi formánkat. Kedvünk támadt fa, alumínium, plexi emléktárgyak készítésére is.

A gyorsabban pergő idő végül meghozta hazatérésünk napját: 1947 júniusában megérkeztünk Debrecenbe.⁶²

A vindavai / ventspilsi 350. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1947 (8 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat-bázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Fogságba-esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Benkő Károly Károly	31569	szakasz-vezető	Debrecen, 1924	Budapest, 1945. 01.16.	1947. 07.11.	176/FPPL Foksány. 217/Kramatorszk. 350/Vindava (Ventspils). FPPL-36 Mámarossziget. Repatriáltak.
Gerlei József Lukács , magyar	892245	főhad-nagy	Magyarország, 1912	Keleti front	† 1946. 11.24.	350/ Vindava (Ventspils).
Eltemetés pontos helyéről nincs adat, jelöletlen sírban nyugszik: a 350. hdf. tábor temetője, Vindava/ Ventspils.						
Horváth Ferenc János , magyar, katolikus, 5 osztály, földműves	GURH 23037	honvéd	Csora/ Győr, 1911	Oláhlápos, 1944. 10.02.	† 1945. 03.17.	350/ Vindava (Ventspils) Balti-tenger melléki terület. 356/Taganrog.
Eltemetés helye: 356.hdf. tábor temetője, Taganrog. Eltemetés pontos helyéről nincs adat.						
Kalina Károly Imre , magyar, református, földműves	408889	honvéd	Élesd/ Székely-hidi j., 1909	1945. 04.01. Magyarország	Átszállítva 1945. 07.14.	350/ Vindava (Ventspils). Hazatéréséről nincs adat.
Kápolnási Béla Gyula , magyar, katolikus, 4 osztály, 6 hónap tiszti iskola, hivatalnok	861221	alhad-nagy	Szarajevó/ Budapest, 1915	Hosszú-pereszteg, 1945. 04.02.	1947. 06.12.	349/Libagi/ Liepa-ja. 350/ Vindava (Ventspils). FPPL-36 Mámarossziget. Repatriáltak.
Raisz Attila Miksa , magyar, katolikus, 4 osztály, 6 hónap tiszti iskola, hivatalnok	872807	százados	Budapest/ Ajka, 1915	Pozsony, 1945. 06.23.	1947. 07.17.	350/ Vindava (Ventspils). 292/Dvinszk (ma Daugavpils). FPPL-36 Mámarossziget. Repatriáltak.
Tekler István István , magyar, katolikus 7 osztály, lakatos	660361	civil internált	Reșița, 1927	Reșița, 1945. 01.26.	Átszállítva 1945. 07.03.	350/ Vindava (Ventspils). Hazatéréséről nincs adat.
Vizai/Vizi József József , magyar, 5 osztály, katolikus, földműves	886957	honvéd	Magyarország, 1905	Keleti front, 1944	† 1945. 01.30.	350/ Vindava (Ventspils). Halál oka: pneumónia.
Eltemetés helyéről nincs adat.						

⁶² KÁPOLNÁSI BÉLA – Budapest: Levél a Vöröskeresztnek HH 1995/1.

2.2. A jelgavai (Bzseznica) 266. sz. hadifogolytábor

Az 1573-ban alapított *Jelgava* a *Zemgal* tájegységben *Alsó-Lettország* központja, közel 55 ezer lakosával az ország negyedik legnagyobb városa. A XX. század elejétől fontos vasúti csomópont, a szovjet időszakban virágzó iparváros, itt gyártották a RAF-mikrobusz változatait, a Baltikumot ellenőrző katonai repülőtérrel is rendelkezett, mindezek következménye, hogy a városnak mintegy 30 %-ra növekedett a betelepült oroszok számaránya. Hat százalék alatt van a beloruszok, ukránok, litvánok lengyelek száma is. Az ország függetlenné válása után, a piacvesztés miatt a mikrobusz gyártás csökkent, így a rigai gyár jelgavai üzemét is likvidálták, azóta iskolavárosként működik.

Földrajzi fekvésének adottságaira alapozva, a SZU NKVD 001271. számú 1944. október 16-án kelt rendeletének nyomán felállított **266. sz. hadifogolytábor**⁶³ központja először *Bzseznica*, majd november 22-től *Jelgava* lett.⁶⁴ 1945-ben négy, 1946-tól hét lágerrészele az említett településeken kívül *Bauska*, *Purmali*, *Groza*, *Misa*, *Buki Kalgi* és *Broceni* helységekben működött. Az iratok szerint a tábor hadifogolyállományának 99%-a német nemzetiségű, ám köztük mintegy fél-száz magyar is volt.

1944. október 16-tól 6 ezer, 1944. november 22-től 5 ezer, 1945-ben 6 300, 1946. március 1-től 7 ezer és végül 1946. áprilisában 5-7 ezer főnyi katonafogoly volt a láger lakója, akik a tűzégkitermeléssel, lakóházak, ipari objektumok építésével foglalkoztak, a téglagyárban, cementgyárban dolgoztak, mezőgazdasági munkát is végeztek. A 266. sz. hadifogoly- és termelési tábort a SZU MVD 00670. sz. rendeletével 1946. június 9-én likvidálták.⁶⁵ Azonban a felszámolás alatti lágerből csak 1946 után, pontosabban 1947–1948-ban 54 magyar hadifogolynak tették lehetővé a hazaszállítását. A foglyok többi része a Lett SZSZK UPVI más táboraiiba került.⁶⁶

A szovjet hadifoglyok adatbázisa szerint a 266. számú táborban **59 magyar fogoly** tartózkodott, ebből 16 civil internált, köztük nyolc kárpátaljai:

<i>Bakó János</i> (Halábor, 1926)	<i>Mészár/Márkus Gyula</i> (Bátyú, 1906)
<i>Bimba Sándor</i> (Szernye, 1920)	<i>Orbán Gyula</i> (Halábor, 1914)
<i>Kovács Kálmán</i> (Kisdobronya/ Bátýú, 1924)	<i>Rácz Mihály</i> (Tiszacsoma, 1920)
<i>Máté Gyula</i> (Beregújfalu/ Nagybereg, 1915)	<i>Tóth Lajos</i> (Zápszony, 1924).

⁶³ Az NKVD 1944 novemberben keletkezett egyes dokumentumaiban a 266. sz. hdf. tábor még Babanicki település név alatt szerepel: Lásd: RGVA F. 1p. Op. 01e.Gy.234.

⁶⁴ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 224.

⁶⁵ A 266. sz. láger a LETT SZSZK UPVI felügyeletéhez tartozott.

⁶⁶ Forrás: RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 234. L. 60-105; Op. 27a. Gy. 3. L. 75, 101, 106; Op. 3g. Gy. 1. L. 77ob.

Meszta szogyerzsanyija vojennoplenih vermahta na tyeritariji bivsega Szovetszkogo Szajuza (1941–1956). Putyevagyityel Sz. 41., 42, 46, 47.

A 43 fogoly katonából 31 honvéd, köztük 2 kárpátaljai:

Demjén Miklós főtorzsőrmester (Eszeny, 1919),

Lakita Ferenc honvéd (Munkács, 1920).

Általában a rabok mintegy húsz hónapon át „élvezték” a jelgavai átmeneti-továbbító láger „vendégszeretetét” főleg a német hadifoglyok körében. Ezért az elhalt személyek kartonját nem találtam a MNL AOL adatbázisában.

***A jelgava (Bzseznycia) 266. sz. bdf. táborának magyarokra vonatkozó adatai
1944–1946 között***

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
59	43	16	54	5	-	-

Az 59 főből igazoltan 54-en repatriáltak, a kartonokban 5 hadifogoly hazatéréséről, név szerint **Bonna Józsefről** (1904), **Boros Bálintről** (1923), **Poroly Vladiszlávról** (1908), **Szalkai Valdemárról** (1908), **Szukics Jánosról** (1902) nincs adat.

A magyar rabok repatriálásának dinamikája a 266. sz. bdf. táborban

Év, hónap	fő
1947.05.15.–1947.07.17.	50
1948.06.19.–1948.11.15.	4
Összesen:	54

***A jelgavai 266. sz. bdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(59 fő)***

B-H

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rendfokozat	Születési hely, év	Fogságbaesés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Bakó János László , 6 osztály, földműves.	78173	civil internált	Halábor, 1926	Halábor, 1944.11.18.	1947. 05. 26.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Barta Sándor Pál , református, 6 osztály, földműves.	37831	honvéd	Tiszakerecsny 1921	Győr, 1945.03.28.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Beszki István István katolikus, 6 osztály, földműves.	60349	honvéd	Rimóc, 1922	Torda, 1945.01.27.	1947. 07. 17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Bimba Sándor Sándor katolikus, 8 osztály, földműves.	62877	civil internált	Szernye, 1920	Szernye, 1944.11.20.	1947. 05.26.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. Repatriáltak.
Bonna József József katolikus, munkás	77243	civil internált	Pánd, 1904	Pisó/ Pisztre? 1945.08.03.	Adat- felvétel: 1945.08.03.	260/Orszk. 266/ Jelgava. Hazatéréséről nincs adat.
Boros Bálint magyar	89621	honvéd	Dömsöd, 1923	Ausztria, 1945.05.12.	Adat- felvétel: 1945.07.09.	266/ Jelgava. Hazatéréséről nincs adat.
Demjén Miklós György református, 6 osztály, földműves.	240137	főtörzs- őrmester (német had-se- reg).	Eszeny, 1919	Eszeny, 1944.11.18.	1947. 05.26.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. Repatriáltak.
Ferenczi Károly Ambrus katolikus, 8 osztály, suszter.	720603	civil internált	Cibak- háza, 1896	Budapest, 1945.01.15.	1947. 07.17.	FPPL-176 Foksány. 266/ Jelgava. 217/Kramatorszk. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Galamb András András katolikus, 3 osztály, földműves.	159267	honvéd	Szende- hely, 1920	Szendehely, 1944	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 349 sz. Libava. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Gausz/Hausz Franz/ Ferenc Franz/Ferenc katolikus, 4 osztály	167533	honvéd (német hadse- regben szolgált).	Galg- györk? 1916	Nairudi, 1945.05.09.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 3338.hdf.kórház/ Balti-tenger melléki terület/Riga. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Hohner József János/ Joban katolikus, 8 osztály, kőműves.	228101	civil internált	Grabovac, 1909	Borony Grabovac, 1944	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
K, L						
Kiss Mihály Mátyás római katolikus, 4 osztály, pék.	377941	örvezető (német hadse- regben szolgált).	Kisdomb- egyház, 1919	Csap, 1944	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Kriczki József József katolikus, 6 osztály, földműves.	434035	honvéd (német hadse- regben szolgált)	Lónya? 1922	Záhony, 1944.12.06.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Kiszely Menyhért Gyula római katolikus, 6 osztály, földműves.	370269	örvezető	Kátoly, 1920	Ungvár, 1944	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Klein Károly Vilmos magyar, 8 osztály, római katolikus, asztalos.	383313	honvéd	Buda- pest 1919	Kárpátok, 1944 (német hadseremben szolgált).	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Koncz Menyhért Gábor református, 6 osztály, földműves	414859	civil internált	Ugornya, 1925	Ugornya, 1944.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 349 sz. Libava. 266/ Jelgava. FPPL 36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Kocskovszky Kálmán Kálmán katolikus, 6 osztály, földműves.	428077	honvéd	Pilis- szent- lászló, 1923	Torony, 1945.01.27.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Kormányos József József katolikus, 6 osztály, munkás	347437	honvéd	Nagybán- hegyes, 1920	Nagy- szelmenc 1944.11.20.	1947. 07.17.	391/Krustpils. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Korycki István György katolikus, 2 osztály, földműves.	420629	honvéd	Szaniszló/ Nyírbátor, 1911	Nagy- berezsnye, 1945	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács Kálmán Imre kommunista, 8.osztály, vasutas.	394853	civil internált	Kis- dobrony/ Bátyú, 1924	Bátyú, 1944.11.18.	1947. 05.15.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. Repatriáltak.
Kórodi Ferenc József , evangelikus, 6 osztály, földműves.	419503	civil internált	Máté- szalka, 1923	Tarcal, 1945.01.27.	1947. 07. 17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lakita Ferenc József katolikus, 8 osztály, fodrász.	449907	honvéd	Munkács 1920	Munkács, 1944	1947. 05.15.	391/Krustpils. 266/ Jelgava. 349/Libava. Repatriáltak.
Lévai József András katolikus, iskolázatlan	461843	honvéd, Német hds. honvéd	Ófehértó, 1921	Unglovasd, 1944.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 349/Libava. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lippai László Antal hivatalnok, tisztiskola	463273	kurszant	Baranya- jenő? 1922	Magyar- ország, 1944.04.25.	1947. 07.17.	266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Litovszki Sándor Sándor katolikus, 6 osztály, földműves.	464273	honvéd/ musz	Domrád? 1923	Toruny, 1945.01.27.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
M, N						
Mabnik Miklós Miklós evangelikus, 6. osztály	492041	honvéd	Nyíregy- háza, 1921	Kárpátok, 1944.10.29.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 349/Libava. 266/ Jelgava. FPPL 36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Mandics Béla János katolikus, 6 osztály gimnázium, vasutas-technikus	476625	főtörzs őrmester	Szatmár- németi, 1921	Szirénfalva, 1944	1948. 06.19.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Máté Gyula Bálint , református, 8 osztály, földműves.	488629	civil internált	Beregúj- falu/ Nagy- bereg, 1915	Nagybereg, 1944.11.18.	1947. 05.26.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. Repatriáltak.
Mészár/Márkus József Mihály, református, 6 osztály, földműves.	494081	civil internált	Bátyú, 1906	Bátyú, 1944	1947. 05.26.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Mészáros Miklós István katolikus, 6 osztály, földműves	496464	honvéd	Duna- szekcső? 1923	Torun, 1945.01.27.	1947. 07. 17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. Repatriáltak.
Mokol/Mokos László Lajos katolikus, 6 osztály, földműves	513963	örvezető	Kenderes 1920	Bodrog- szentes, 1944	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Molnár József József katolikus, 6 osztály, bányász	517003	honvéd	Megyer, 1922	Munkács, 1944.11.01.	1947. 07.17	292/Dvinszk. 349/Libava. 266/ Jelgava. FPPL 36 Mára- marossziget. Repatriáltak.

Molnár József István református, 6 osztály, földműves	521281	örvezető	Pálfa, 1925	Nagyoroszi? 1945.03.13.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Nagy Mihály Sándor református, 5 osztály, földműves	542775	honvéd	Nyárad-magyaros? 1920	Szombathely 1945.03.28.	1948. 10.24.	208/Inzer. 266/ Jelgava. FPPL-176 Foksány. Repatriálták.
Nemes György István	559059	honvéd	Komárom megye, 1922	Pozsony, 1945.05.15.	1948. 06.19.	292/Dvinszk. 349 sz. Libava. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
O – R						
Orbán Gyula Gyula református, 6 osztály, földműves.	577331	civil internált	Halábor, 1914	Halábor, 1944.11.18.	1947. 05.26.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. Repatriálták.
Pataki András András katolikus, 6 osztály, földműves.	622899	főtörzs őrmester	Környe, 1920	Remete-vasgyár, 1944	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Paroly Vlasdiszláv József	872337	hadnagy	Szeged, 1917	Felső-lendva, 1945.04.01.	Átszllítva: 1945. 08.14	349 sz. Libava. 292/Dvinszk. 266/ Jelgava. Hazatéréséről nincs adat.
Peczeli Lajos József katolikus, 4 osztály, fodrász.	606947	honvéd	Szamor? 1919	Kasztolna, 1943.01.31.	1947. 07.17.	349/Libava. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Peszmege Juliánusz/ Gyula Sándor katolikus, 6 osztály, földműves	602263	honvéd	Gyulaj? 1923	Königsberg. 1945.04.08.	1945. 07.17.	317/Riga. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Pintér Zoltán András protestáns, 3 osztály, zenész.	609121	honvéd	Dombrád, 1914	Dunavecse, 1944.11.03.	1948. 11.15.	280/18/ Donyec-medence. 266/Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Pósa István István katolikus, 6 osztály, vadász.	624985	örvezető	Maros-lelle? 1922	Dobron-hegy, 1944.11.20.	1947. 07. 17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Rácz Mihály József, 6 osztály, földműves.	637439	civil internált	Tiszacsoma, 1920	Tiszacsoma, 1944	1947. 05.26.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. Repatriálták. A fogságból szabadon bocsátották.
Racsó János János	638213	honvéd	Nógrád megye, 1910	Magyarország, 1944	1948. 06.19.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
S, SZ						
Selimi István Sándor, katolikus, 6 osztály, szusztér	301375	civil internált	Jászákó-halma, 1920	Jászákó-halma, 1944.11.18.	1947. 07.17.	391/Rakvers. 392/Rakvere. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Stegmiller József József katolikus, 6 osztály, földműves	814187	honvéd, (német hadseregben)	Pesthidegkút, 1921	Kandava? 1945.05.08.	1948. 06.19.	349/Libava. 266/ Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Sulák István Ferenc római katolikus, 6 osztály, földműves.	820037	honvéd	Dunaradvány, 1910	Budapest, 1945	1947. 07.17.	266/Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.

Szabados István katolikus, 4 osztály, földműves	281637	honvéd	Jada, 1914	Csákvár, 1944	1947. 07.17.	317/Riga. 349/Libava. 266/Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szalkai Valdemár <i>Anderszen</i> katolikus, 5 osztály, földműves.	293071	honvéd (német hadsergben szolgált).	Nádorfa?1908	Kurlandija/ Libava, 1945.05.08.	Át-szállítva: 1945. 11.05.	266/Jelgava. Átszállították, MGB, Lett/Litván SZSZK. Hazatéréséről nincs adat.
Szilágyi Albert Gábor református, 4 osztály, földműves	309335	honvéd	Bertény? 1919	Pozsony, 1945.05.01.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szilágyi Gábor Gábor református, 4 osztály, földműves	309123	honvéd	Tiszánána? 1910	Szlovákia, 1945.04.20.	1948. 09.23.	266/Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szukics János Ádám katolikus, 4 osztály, földműves	314797	honvéd	Paks, 1902	Budapest, 1944.12.11.	Átszállították 1945.03.06.	266/Jelgava. 256/Krasznij Lucs. Hazaérkezéséről nincs adat.
Szücs János László református, 5 osztály, földműves	327273	honvéd	Tisza-földvár, 1915	Alsóhunkóc, 1944.	1947. 07.17.	391/6/ Krustpils. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
T, V						
Tajti Lajos <i>Lajos</i> római katolikus, 6 osztály, földműves	668319	honvéd	Kiskunfélegyháza, Bugacmonostor 1922.	Munkács, 1944.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. 391/Krustpils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Tari János <i>Imre,</i> katolikus, 5 osztály, földműves.	657663	civil internált	Lőrinci, 1903.	Budapest, 1945.	1947. 07. 17.	292/Dvinszk. 266/ Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Topa István Sándor evangélikus, 6 osztály, vasúti kalauz.	676427	civil internált	Sály, 1919.	Torony, 1945.01.27.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Tóth József József római katolikus, cukrász.	685255	őrmester	Ecseny? 1922.	Ecseny, 1944.10.20.	1947. 07.17.	396/Podolszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Tóth Lajos <i>Lajos</i> református, 8 osztály, földműves.	689047	civil internált	Zápszony, 1924.	Beregsom, 1944.11.18.	1947. 05.15.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vezse Béla református, 6 osztály, földműves.	128145	honvéd	Gergelyugornya, 1920.	Gergelyugornya, 1944.	1947. 07.17.	292/Dvinszk. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.

2.3. A rēzeknei (Skriversk, Ogre) 291. sz. hadifoglytábor

A *Latgale* tájegység központja, a huszonhatezer lakosú *Rēzekne* az orosz-lett határtól 63 km-re található. *Rigától* 242 km-re terül el a hét dombra épült település. 1285-ben még *Rositten* néven említik először a források. Történetének korai szakaszában hol orosz és litván erők uralták, 1582-től a Lengyel-Litván Unióhoz tartozott, majd a XIX. században már városi rangra emelték, és újra az oroszországi Vityebszki kormányzóságának a része lett.

A XX. század elején a függetlenné vált Lettország része, 1940-ben a szovjet csapatok bekebelezték, 1941 nyarán német fennhatóság alá került. Majd 1944-től a félig lebombázott város újabb, 45 évig tartó szovjet megszállása következett. Ezekben az évtizedekben nagy számú orosz telepedett le, ennek eredményeként a mai napig jelentős az orosz kisebbség részaránya. A függetlenné vált Lettország tájegységének napjainkban is meghatározó gazdasági-kulturális központjaként értékelik.

A háború okozta súlyos károk felszámolása érdekében 1944. október 10-én a SZU NKVD 001271. sz. rendelete alapján a katonai közigazgatás létrehozta a *rēzeknei (Skriveri) 291. sz. hadifogoly lágert*, amelynek diszlokációs helyei: 1944. október 16-tól *Rēzekne*, 1946. március 1-től *Skriveri*. Lágerrészlegei *Rēzekne*, *Ogre* településeken és *Ludza*, *Taurupe* vasútállomáson működtek. 1945. október 27-e és 1947. november 18-a között csak egy lágerrészlege volt. Mintegy öt éves működése során a német hadifoglyok közreműködtek a város teljeskörű újjáépítésében (lakóházak, ipari létesítmények), valamint a közút- és vasúthálózat fejlesztésében és a szolgáltató üzemek működtetésében.

1944. október 16-a és 1945. július között 3 500 főt; 1946. március 1-től 3 000, 1947. április 11-én 4 400, július 11-én 2 900 és november 18-án ugyancsak 3 000 főt vettek nyilvántartásba. Ismertté váltak a táborparancsnokok nevei is; 1944–1945-ben **I. M. Zalucsajev** őrnagy, 1945-ben **V. A. Mironyuk** alezredes; 1947–1948-ban **G. M. Marjas** őrnagy vezetése alatt működött a tábor. Státusa: az FPPL 2. sz. Balti front gyűjtő- és továbbító tábora, termelési, az elgyengült rabok egészségügyi feljavító tábora. A léger bezárásáról a SZU MVD 1948. március 29-én keltezett 00325. sz. rendelete alapján döntöttek.⁶⁷

A mostoha körülményeket túlélő 1199 hadifoglyot első körben 1947. szeptember 24-től a 69. sz. bobrovi (Belorusz SZSZK) repatriációs táborba küldték.

⁶⁷ A 291.sz. rēzeknei láger kapcsán feldolgozott szakirodalom:

Lagerja dlja vojenno-plennih NKVD-MVD SZSZSZR 1939–1956.Sz.239-240.

Forrás: RGVA F. 1p. Op.3k. Gy. 1. L. 60-105; Op.3g Gy. 1. L.159; Gy.12. L.143; Op. 4i. Gy.5.

Vojenno-plennije SZSZSZR. t. 5. (1.sz. könyv) Sz. 358-380.

VSZEVOLODOV V. A. Sztupajtye sz mirom: k isztariji rapatriaciji nyemeckih vojenno-plennih iz SZSZSZR (1945–1958). Sz. 279-290.

Meshta szogyerzsanyija vojenno-plennih vermhta na tyeritariji bivsega Szovetszkaga Szaoujuza (1941–1956). putyevagyityel. Sztr. 43, 46.

A kimondottan német katonafoglyok között a MNL Szovjet hadifoglyok adatbázisa és a GURH-lista szerint eddig **24 magyar rab** kartonját sikerült megtalálnom.⁶⁸ Ebből 1 alhadnagy, 14 honvéd, 4 őrzető, 2 tizedes és 3 kárpátaljai civil internált. Az utóbbiak kárpátaljai származásúak: **Antal Lajos** (Gorond, 1899), **Bauman Jakab** (Novoszelo, 1909), **Varga Elemér** (Nagymuzsaly, 1900).

A kartonokban négy honvéd, **Labát Imre** (Jászfákóhalma, 1926), **Pozsár István** (Temesvár, 1921), **Rostási Sándor** (Szekszárd, 1905), és **Varga Pál** (Forró, 1910) hazatéréséről nem találtam feljegyzést. 1945–1948 között 15 fő szerencsésen hazatért.

***A rézeknei 291. sz. hdf. táborának magyarokra
vonatkozó adatai 1945–1948 között***

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
24	21	3	15	4	2	3

A MNL Szovjet hadifoglyok adatbázisa és a GURH-lista szerint a 291. sz. láger magyar rabjai közül öten elhaláloztak. Két honvéd elhunyt a lágerhez rendelt rigai 4379. sz. hdf. kórházban:

Dóczi Károly Károly honvéd (Kiskunhalas, 1921–1947.07.13.)

Eltemetés helye: 4379. sz. hdf. kórház temetője, Balti-tenger melléki terület/ Riga 9. parcella, 10. sír.

Faragó László György honvéd (Somogy/Szigetvár, 1923 – 1946.09.04.)

Eltemetés helye: a 4379. sz. hdf. kórház temetője, Balti-tenger melléki terület/ Riga, 3. parcella, 16. sír.

Megjegyzem, a 291. sz. hdf. táborból más lágerbe történt átszállítás után három honvéd halt meg:

Kepes József honvéd (Pöspökladány, 1922 – 1946.02.24.)

Eltemetés helye: 525/9. sz. hdf. tábor temetője Prokopjevsk (Novokuznyeck), jelöletlen sír.

Szűcs Sándor Antal (Kápolna, 1899 – 1947.07.27.)

Eltemetés helye: a 3318. sz. hdf. kórház temetője Szevasztopol/Juzsnoje, 11. parcella, 11. sír) honvéd.

Takács János József honvéd (Hajdúdorog/Ura, 1922 – 1946.03.10.)

Eltemetés helye: a 3318. sz. hdf. kórház temetője, Szevasztopol/Juzsnoje 5. parcella, 3. sír.

A magyar hadifoglyok hazaszállítását 1945-ben 3 fővel, 1947-ben 9 fővel és 1948-ban egy fővel a foksányi FPPL-176. számú és a máramarosszigeti FPPL 36. számú repatriációs táborokon keresztül szervezték meg. Az erdélyi és a magyaror-

⁶⁸ Lásd, a tábor száma nincs az alábbi jegyzékben: VARGA ÉVA MÁRIA 2006: 487–490.

szági foglyokat Foksányban és Maramarosszigeten az NKVD tisztjeitől az illetékes kormánybizottság vette át. A szovjet állampolgároknak minősített kárpátaljaiakat Ungvárra és Munkácsra külön szerelvénnel juttatták el.

***A rézeknei 291. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(24 fő)***

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Fogságba- esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
A-F						
Antal Lajos Károly , református, 4 osztály,	9355	civil internált	Gorond, 1899	Gorond, 1944.11.18.	1945. 08.31.	291/Rézekne; Kárpátaljára átszállították. Repatriálták.
Barta János István , római katolikus, 4 osztály, földműves.	91463	honvéd	Eger, 1909	Budapest, 1945.01.01.	1947. 07.28.	291/ Rézekne. 299 / Szimferopol. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.
Baumann Jakab Antal , suszter.	41723	civil internált	Novo- szelo, 1909	Szolyva, 1944.11.18.	1947. 05.26.	3338.hdf. kórház/ Balti-ten- ger melléki terület/Riga. 291/Rézekne. Repatriálták.
Dumcskó Alfonz József , katolikus, hivatalnok.	259917	örvezető	Eger, 1922	Ausztria, 1945.05.09.	1947. 09.17.	299/Szimferopol. 291/ Rézekne. FPPL-176, Foksány. Repatriálták.
Dóczi Károly Károly	GURH	honvéd	Kiskun- halas, 1921	Bugac, 1944.	† 1947.07.13.	291/ Ogre/ Rézekne. 4379. hdf. kórház/ Balti-tenger melléki terület/Riga.
						Eltemetés helye: a kórház temetője Riga, 9. parcella, 10. sír.
Faragó László György	GURH	honvéd	Somogy/ Szigetvár, 1923	Német- ország. 1945.04.25.	† 1946.09.04.	291/ Ogre/Rézekne. 4379. hdf. kórház/ Balti-tenger melléki terület/Riga.
						Eltemetés helye: a kórház temetője Riga, 3. parcella, 16. sír.
I, K, L, M						
Iványi Lajos Mihály , katolikus, 6 oszt. föld- műves.	329657 908705	örvezető	Fegyver- nek, 1921	Ausztria, 1945.05.09.	1947. 04.17.	299 / Szimferopol. 291/ Rézekne. FPPL-176, Foksány. Repatriálták.
Kepes József Sándor , római katolikus, 6 osztály, munkás.	913047	honvéd	Püspökla- dány, 1922	Cseh- szlovákia, 1945.05.05.	† 1946. 02.24.	291/ Rézekne. 525/9 /Prokopjevskz (Novokuzneck).
						Eltemetés helye: 525/9.hdf. tábor temetője, Prokopjevskz (Novokuzneck) jelöletlen sír.
Kotlár József János , római katolikus, 6 osztály, napszámos	423173	örvezető	Budapest, 1901	Budapest, 1945.01.01.	1945. 08.22.	291/ Rézekne. FPPL-176, Foksány. Repatriálták.
Kriska Pál János , evangélikus, 6 osztály, kovács.	434119	honvéd	Szarvas, 1926	Buda, 1945.02.12.	1947. 07.26.	291/ Rézekne. FPPL 36/ Máramarossziget. Repatriálták.
Labát Imre Károly , római katolikus, 6 osztály, ács.	446211	tizedes	Jászká- halmá 1926	Jászberény, 1944.02.20.	Átszállítva: 1945. 01.18.	299/Szimferopol. 291/Rézekne. Hazatéréséről nincs adat.
Lehoczky Andor Lajos , róm. katolikus, gimnázium, 2 év tiszt iskolá.	865265	alhad- nagy	Kispest, 1918	Zsira, 1945.03.30.	1947. 07.16.	531/ Kamenszk. 291/ Rézekne. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriálták.

<i>Márkus Sándor József,</i> róm. katolikus, technikus	484153	tizedes	Budapest, 1900	Budapest, 1945.02.15.	1947. 07.26.	291/ Rėzekne. FPPL 36 Má- ramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pintér Mibály József,</i> katolikus, 6 osztály, földműves.	609785	honvéd	Apátfalva, 1923	Ausztria, 1945.05.15.	1947. 09.17.	299/Szimferopol. 371/Izsevszk, (Szuszlonger). 291/ Rėzekne. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
<i>Pozsár István István,</i> 4 osztály, pék.	614371	honvéd	Temesvár, 1920	Dzsankója, 1944.04.12.	Átszállítva: 1944. 05.12.	291/3 Rėzekne. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rostási Sándor Ferenc,</i> protestáns, 6 oszt. fodrász.	650039	honvéd	Szek- szárd, 1905	Isaszeg, 1944.12.01.	Átszállítva: 1945. 01.19.	291/4 Rėzekne. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szabó József Dániel,</i> katolik., 6 oszt., föld- műves	272203	örvezető	Bodrog- keresztúr, 1919	Budapest környéke, 1944.12.06.	1948. 07.22.	291/ Rėzekne. FPPL 36 Má- ramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szűcs Sándor Antal</i>	GURH	honvéd	Hajdú- dorog/ Ura, 1922	Budapest, 1945.02.06.	† 1947.07.27.	291/Rėzekne. 3318.hdf.kór- ház Szevasztopol/Juzsnoje.
	Eltemetés helye: a 3318.hdf.kórház temetője, Szevasztopol/Juzsnoje 11. parcella,11. sír.					
T, V, W, Z						
<i>Takács János József</i>	GURH	honvéd	Kápolna, 1922	Rosendorf, 1945.05.01.	† 1946.03.10.	291/Rėzekne. 3318.hdf. kórház Szevasztopol/ Juzsnoje.
	Eltemetés helye: a 3318.hdf.kórház temetője, Szevasztopol/Juzsnoje 5. parcella, 3. sír.					
<i>Varga Elemér Pál,</i> földműves.	120825	civil internált	Nagy- muzsaly, 1900	Nagy- muzsaly 1944.11.18.	1947.05.26.	291/18/ Rėzekne. Kárpátaljá- ra átszállították. Repatriáltak.
<i>Varga Pál Mihály,</i> katolikus, 4 oszt., föld- műves.	119147	honvéd	Forró, 1910	Ausztria, 1945.05.09.	Átszállítva: 1945.07.01.	299/Szimferopol. 291/18 Rėzekne. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Véres Ferenc László</i> katolikus, 6 osztály, suszter	11657	honvéd	Újhar- tyán? 1915	Bást, 1944/1945.	1947.07.17	291/ Rėzekne. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Wagner Végy? Vladimir?</i> <i>János,</i> katolikus, pék.	106753	honvéd	Budapest, 1923	Budapest, 1945.01.18.	Átszállítva: 1945.04.10.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 291/ Rėzekne. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Zaletnik Mihály Mihály,</i> katolikus, 6 osztály, gépész	286031	honvéd	Rák- keresztúr, 1911	Budapest, 1944.12.	Átszállítva: n.a.	291/11/ Rėzekne. Hazatéré- séről nincs adat.

2.4. A dvinszki (Daugavpils) 292. sz. hdf. (tishti) hadifogolytábor

A közel 80 ezer lakosú *Daugavpils* (oroszul *Dvinszk*) Lettország második legnépesebb városa a *Latgale* tájegységben, a Német Lovagrend által 1275-ben épült Dünaburg néven a *Daugava* folyó partján a görögökhöz vezető kereskedelmi útvonal mentén. Történelme során a város különböző államokhoz tartozott, többek között a Német Lovagrend, Lengyelország, az Orosz birodalom, Németország és Szovjetunió birtokolta. Az I. világháború idején a független Lett Köztársaság időszakában indulhatott meg az anyanyelvi kultúra fejlődése, gazdasági kibontakozása,

a lett identitástudatot erősítő intézmények (pedagógiai főiskola, latgelei népi konzervatórium, színház, könyvtár stb.) beindítása. 1940-ben a további kibontakozást a várost elfoglaló Vörös Hadsereg, 1941-ben a német hadsereg, majd 1944. július 27-én újra szovjet seregek egységei foglalták el. A fegyverek árnyékában kezdte el a kommunista diktatúra a település erőszakos szovjetizálását, az oroszosítást.

Az EU-tagság óta stagnál a gazdasága, nagy az elvándorlás, a nyugati országokban dolgoznak. A város lakosságának többsége ma is orosz ajkú, meghaladja az 53 %-ot, mindössze 17 % körül van a lettek száma.

A II. világháború idején félig lebombázott város helyreállítása, gazdasági életének beindítása céljából a SZU NKVD 1944. október 16-án a 001271. sz. parancsa alapján megszervezték a 292. sz. *Dvinszk (Daugavpils) hadifogolytábort*. A SZU MVD 001186. parancsára 1947. november 18-án likvidálták.⁶⁹

A 292. sz. dvinski hadifogolytábor központja 1944. október 16-tól *Dvinszk, (Daugavpils)* volt. 1945-ben 3, 1946-ban 7, 1947. március 11-én 7 és 1947. november 18-án szintén 7 lágerrészleget állítottak fel *Dvinszk, (Daugavpils), Eglaine, Krustpils, Ludza, Rezekne, Auce, Kukas* helységeikben.

Összeségében a hadifoglyok mozgásának kimutatása évi, havi bontásban:

1944. október 10-én 10 ezer,

1945. április 27-én 6 ezer,

1945 júliusában 6500,

1946. március 1-jén 7-6 ezer,

1946 áprilisában 3100-tól 5 ezer,

1946. július 9-től 6 ezer,

1946. december 13-án 4800 fő került nyilvántartásba.

A tiszti tábor irányításban közreműködött 1944-ben *M.I. Zatilkin* őrnagy, 1944–1945-ben *M.P. Platonov* őrnagy, 1946–1947-ben *A.N. Garisz* őrnagy. A feljegyzések szerint a kontingens német hadifoglyokból állt. A négy év alatt a 292. sz. táborban 16 409 hadifogoly fordult meg, akik a város újjáépítéséből, ipari objektumok létesítéséből, tőzeg kitermeléséből, a szolgáltató üzemek kezeléséből bőven kivették a részüket. Többek között 37 ezer négyzetméternyi lakóházat építettek és a megrongált épületek is megjavították, beindították a cukorgyárat. A táborzárás előtt 2 185 főt repatriáltak, a többi rab a Lett SZSZK UPVI más altáboraihoz került.⁷⁰

⁶⁹ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 240.

⁷⁰ A 292.sz. Daugavpils, Dvinszk hadifogolytábor kapcsán feldolgozott szakirodalom, forrás:
GA RF F. 9401. Op. 1a. Gy. 176. L. 199;
RGVA F. 1p. Op.15a. Gy. 234. L. 36-61, 60-105; Op..37a. Gy. 3. L.75, 101, 106.; Op. 3g. Gy.1. l. 163; Gy. 12. L. 144;
Vojennoplennije SZSZSZR. T. 4. Sz. 126, 136;
Meszta szogyerzsanyija vojennoplennih vermahta na tyeritariji bivsega Szovetszkaga Szaojuza (1941–1956). putyevagyityel, 2008. Sz. 41-43, 45, 46.

A magyar szakirodalom szerint a dvinski gyűjtő- és egyben termelési táborban nem tartózkodtak magyarok.⁷¹

Azonban a MNL Szovjet hadifoglyok átvilágított adatbázisa szerint 1944 októberétől 1947 február elejéig a 292. sz. dvinszki táborban **546 fogságba került** magyar raboskodott.

Ebből 533 katonai fogoly, pontosabban 71 honvéd (8 őrzető, 2 szakaszvezető, 3 főtorzsőrmester), 461 tiszt és 12 civil internált adatait dolgoztam fel, illetve rendeztem listába. Az elemzett kartonok alapján igazolt 506 főt a máramarosszigeti FPPL-36. sz. táboron keresztül repatriáltak.

Megjegyzem, több kárpátaljai származású férfinak tették lehetővé a szabadulását és hazatérését:

Bakó János civil internált (Halábor, 1926),
Barabás Géza százados (Nagybereg, 1910),
Dajka Sándor honvéd (Beregsom, 1918),
Horthy Pál hadnagy (Mezőkaszony, 1911),
Kalmár Ödön hadnagy (Noveszelo, 1911),
Kovács Kálmán civil internált (Kisdobrony, 1924),
Ködöböcz József főhadnagy (Nagybereg/Sárospatak, 1913),
Nagymihályi Pál hadnagy (Rahó, 1908),
Szabó Endre hadnagy (Kisszolyva, 1910),
Tóth Lajos (Zápszony, 1924),
Vaskó Lajos főhadnagy (Nagyberezna, 1906).

A dvinski (Daugavpils) 292. sz. hdf. (tishti) tábor magyarokra vonatkozó adatai 1944–1947 között

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
546	533	13	509	31	2	4

A dvinski magyar katona foglyok rangjelzés szerint	Fő	A dvinski magyar katona foglyok rangjelzés szerint	Fő
magyar honvéd	71	főhadnagy	105
őrzető	8	százados	66
szakaszvezető	2	őrnagy	15
főtörzsőrmester	3	alezredes	19
alhadnagy	126	ezredes	20
hadnagy	98	Összesen:	533

⁷¹ Lásd, a tábor száma hiányzik az alábbi jegyzékben: VARGA ÉVA MÁRIA 2006: 487-490.

A magyar rabok repatriálásának dinamikája a dvinski 292. sz. hdf. táborból

Év, hónap	Fő
1945. április 7. – 1945. december 30.	6
1947. február 2. – 1947. július 17.	400
1948. június 19-én	103
Összesen:	509

A 31 dvinszki magyar rab hazatéréséről nem találtam adatot. Sajnos két fő a libavai és négy fő átszállítás után más táborban, illetve hdf. kórházban elhalálozott.

A GURH-lista szerint **Tóth György Sándor** honvéd (Rákospalota, 1911 – 1946.03.11.) eltemetésének helye a 292/22. sz. hdf. tábor temetője Dvinszk, 2. parcella, 28. sír, aki korábban a ljublinoi 154. sz. hdf. és a szmolenszki 297/22. sz. hdf. táborban raboskodott.

A Guk-karton adataira hivatkozva, **Piros János János** honvédet (Dunaföldvár, 1914 – 1946.08.19.) az NKVD katonai törvényszéke halálra ítélte, a kivégzését követően Dvinszkben jelöletlen sírba temették.

A dvinszki 292/5. sz. táborból többen más fogva tartási helyre kerültek. Például a GURH-adatok szerint egyeseknek megnevezik az új tábor nevét, közlik a halál idejét és az eltemetés helyét az átszállítás után:

Gögh Géza Bernát honvéd (Gúta, 1908 – 1948.07.02.).

Eltemetés helye: a 2929. sz. hdf. kórház temetője Nyizsnyij Tagil/Kamenszk, 17. parcella, 2. sír.

Németh Ferenc István civil internált (Magyarlóna, 1908 – 1945.03.29.)

Eltemetés helye: a 3081. sz. hdf. kórház temetője Makajevka, 31. sír.

Németh János Sándor civil internált (Királyhelmec, 1912 – 1945.03.24.)

Eltemetés helye: a 242/5. sz. hdf. tábor temetője Gorlovka, jelöletlen sír.

Veres Bertalan Bertalan civil internált (Tiszaszalka, 1895 – 1945.04.15.)

Eltemetés helye: a 252/15. sz. tábor temetője Bezsica, 1. parcella, 12. sír.

A dvinski (Daugavpils) 292. sz. hdf. (tiszti) tábor magyar foglyainak listája, 1944–1947 (546 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyoktovábbi sorsa
A					
Adamovics Károly <i>Károly</i>	848777	hadnagy	Dráva-tamási, 1924	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Adroján Kálmán <i>Kálmán</i>	869921, 848813	alhadnagy	Tornyospálca, 1912	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.

<i>Ajtós Imre</i> <i>Imre</i>	848861	hadnagy	Balaton- füred, 1920	1947.07.17.	292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Almási Béla</i> <i>János</i>	848935, 870029	alhadnagy	Biharnagy- bajom? 1919	1947.07.17.	38/Pavlograd (Reni). 185/Jurjevec. 217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Alpár Jenő</i> <i>János</i>	848953	hadnagy	Ziri? 1916	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Ander László József</i>	849043	hadnagy	Homok- szent- györgy, 1908	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Annabring Sándor</i> <i>Antal</i>	849023	hadnagy	Szeged, 1913	1948.06.19.	292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Asbóth Ede</i> <i>Ede</i>	849341	főhadnagy	Debrecen, 1917	1947.07.17.	165/Juzsa; 349/Libava; 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
B					
<i>Baconi István</i> <i>Albert</i>	850653	főhadnagy	Nyitra, 1914	1947.07.17.	412/3, Marefa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Bajczér Lajos János</i>	17429	honvéd	Dulháza, 1906	1947.07.17.	291/Rezekne. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Balázs János</i> <i>Pál</i>	852065	főhadnagy	Budapest, 1916	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Balázs Károly</i> <i>Károly</i>	849695	hadnagy	Budapest, 1919	1947.07.17.	292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Ballai Dezső</i>	649677	százados	Budafok, 1916	1947.07.17.	412/Marefa. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Balogh Zsigmond</i> <i>Zsigmond</i>	849841	főhadnagy	Bihar- keresztes, 1915	1947.07.17.	412/Marefa. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Bakos Géza</i> <i>Géza</i>	849591	hadnagy	Budapest, 1912	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Bakó János</i> <i>László</i>	78173	civil inter- nált	Halábor, 1926	Átszállítva: 1947.05.26.	266/ Jelgava, Bzseznick. 391/Krusztpilszk. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat
<i>Bara Gyula</i>	850393	alezredes	Márama- rossziget, 1895	1945.04.07.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Barkót István István</i>	850357	őrnagy	Eger, 1906	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bata Gyula</i> <i>Jakab</i>	850579	hadnagy	Tisza- tardos	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Bata József</i> <i>László</i>	852495	őrnagy	Budapest, 1897	1947.02.10.	412/Marefa; 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Batz János</i> <i>Kálmán</i>	850621	hadnagy	Kőszeg, 1917	1947.07.17.	164/Szverdlovsk. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Barabás Géza Vilmos</i>	850187	százados	Nagy- bereg, 1910	1948.06.19.	349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Bartalos Sándor</i>	350489	ezredes	Szeged/ Budapest, 1901	1948.06.19.	241/Szevasztopol. (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Bauer Mihály</i> <i>Mihály</i>	41441	honvéd	Vaskút, 1898	1947.07.17.	291/Rezekne; 292/ Dvinszk; FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

Bánfay Dénes <i>Géza</i>	850119	százados	Kismegyer, 1908	1947.07.17.	292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget, Repatriáltak.
Bánkuta(y) József <i>János</i>	17127	őrmester	Budapest, 1910	1947.08.23.	292/ 1 Dvinszk. FPPL-36 Máramarosszi- get, Repatriáltak.
Bányai Ferenc Bar- <i>nabás</i>	850077	főhadnagy	Miskolc, 1915	1947.07.17.	185/ Jurjevec. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Bányiczky József <i>József</i>	851267	százados	Csongrád, 1907	1947.07.17.	349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget, Repatriáltak.
Bella Gyula <i>József</i>	850851	főhadnagy	Veszprém, 1915	1947.07.17.	117/Gorkij/Nyizsnyij Novgorod/. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Bem József <i>József</i>	850907	hadnagy	Budapest. 1900	1947.07.17.	349/ Libava. 292/Dvinszk. 3338.hdf. kórház/Balti-tenger melléki terület/ Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Berczi Benő János	851315	főhadnagy	...háza/ Kassa? 1913	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Berentés Béla <i>Béla</i>	841145	százados	Budapest, 1899	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/ Libava; 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Beszkid István István	60349	honvéd	Rimóc, 1922	1947.07.17.	292/ Dvinszk; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Berzsenyi Lajos <i>Lajos</i>	851207	százados	Szeged- Röszke? 1904	1947.07.17.	185/ Jurjevec. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Bezerédi István István	44751 850765	ezredes	Budapest, 1897	1947.02.10.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Ba(o)lner Béla <i>Károly</i>	852109	ezredes	Tokaj? Budapest, 1894	1948.09.01.	165/Juzsa. 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Berta Mihály János	851281	főhadnagy	Komló, 1915	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Bilaj Henrik <i>Henrik</i>	851471	főhadnagy	1917	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Márama- rossziget. Repatriáltak.
Biró József Mihály	851543	alezredes	Erdély, 1899	1948.06.19.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Bocskor Imre <i>Antal</i>	852563	alezredes	Nagysink, 1895	1948.06.19.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Bogdán József <i>Pál</i>	851703	főhadnagy	Cegléd? 1913	1947.07.17.	349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Bonyai Dénes Géza	851033	százados	Magyar- ország, 1908	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Borbély Tibor Béla	852231	hadnagy	Székes- fehérvár, 1913	1947.07.17.	165/Juzsai. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Borombovics János <i>Márton</i>	852301	főhadnagy	Tatár- óváros, 1917	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Boros Gyula <i>Gyula</i>	852201	alezredes	Dés, 1885	1948.06.19.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
Bors Lajos <i>Lajos</i>	852415, 852413	százados	Szolnok, 1913	1948.06.19.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Botta Tibor <i>Andor</i>	852497	százados	Pozsony, 1917	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Bottló Károly <i>Károly</i>	852509	hadnagy	Ilk, 1910	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.

Bozsodi Géza <i>Zsigmond</i>	851941	őrnagy	Debrecen, 1902	1948.06.19.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Bóna Zoltán Lajos	852145	százados	Budapest, 1912	1947.07.17.	324/Ivanovo. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Brosman Lajos <i>Lajos</i>	852645	százados	Jolcsva, 1893	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Bródy László <i>Géza</i>	852637	őrnagy	Szabolcs megye, 1900	1948.06.19.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Budai Szilárd <i>Rafael</i>	852703	őrnagy	Patai, 1904	1948.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Bukbelyi Gábor Gábor	852891	százados	Marosvá- sárhely, 1911	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Buszali Miklós <i>János</i>	104623	honvéd	Nyír- bogdány mellert, 1918	1948.08.28.	242/Gorlovka. 472/Jenakijevo. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossi- get. Repatriáltak.
Budaváry Ferenc <i>Barnabás</i>	100855	honvéd	Magyar- ország, 1922	Átszállítva: 1945.12.30.	331/Tartu. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Buday Endre Endre	852711	főhadnagy	Budapest, 1919	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava; 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Busi László <i>Imre</i>	105625	őrvezető	Hajdú- nánás, 1911	1947.07.17.	291/Rézekne. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget, Repatriáltak.
C, CS					
Citterer Mátyás <i>Mihály</i>	750505	honvéd	Rajka, 1911	1948.06.19.	441/Molotov (Perm). 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csaba János András	881087	százados	Rebrény, 1909	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csanádi Jakab <i>Jakab</i>	884405	százados	Érsek- csanád, 1915	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csernák László Jenő	881529	alhadnagy	Budapest, 1921	1947.07.17.	218/Szmolenszk. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csernus György Elek	881531	főhadnagy	Újfehértó, 1908	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csép István <i>György</i>	881417	alhadnagy	Budapest, 1910	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csik Gyula <i>Kálmán</i>	881635	főhadnagy	Sopron megye, 1915	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csirzó Antal <i>Antal</i>	881725	főhadnagy	Somogy megye, 1913	1948.06.19.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csiszér Andor <i>Albert</i>	881747	alhadnagy	Maros-vá- sárhely, 1907	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Czukor István <i>István</i>	881071	alhadnagy	Baranya megye 1918	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Csernyés József József	881511	százados	Hómező- vásárhely, 1905	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Csontos György</i> <i>György</i>	881843	alhadnagy	Budapest, 1909	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Csorba Ferenc</i> <i>Ferenc</i>	881859	hadnagy	Újpest, 1914	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349//Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
D					
<i>Dajka Sándor János</i>	230843	honvéd	Beregsom 1918	1947.05.26.	266/Jelgava, Bzseznick. 391/Krustpils; 349//Libava; 292/ Dvinszk. Kárpátaljára átszállították. Repatriáltak.
<i>Darabant Géza András</i>	859515 858557 856557	hadnagy	Budapest, 1915	1947.07.17.	271/Vityebszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Dávidházy István</i> <i>István</i>	858455	hadnagy	Sojraja? 1923	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Debreceni István</i> <i>István</i>	859367	alezredes	Budapest, 1895	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Deli László</i> <i>László</i>	858759	százados	Kispest, 1912	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Dereánó? Jenő</i> <i>Vilmos</i>	859037	őrnagy	Léva, 1906	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Dénes Ferenc</i> <i>István</i>	859221	főhadnagy	Pest, 1913	1947.07.01.	291/Rézekne. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Domonkos Imre Béla</i>	859473	főhadnagy	Kosa, 1917	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Drabos/Trebus Pál</i> <i>Pál</i>	878793	hadnagy	Budapest, 1911	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Drabos László</i> <i>János</i>	859619	hadnagy	Beszterce- bánya, 1914	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
E					
<i>Egyed Gyula Lajos</i>	883949	főhadnagy	Tolna megye, 1912	1947.07.17.	324/Ivanovo. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Endrédi János</i> <i>János</i>	884101, 884099	főhadnagy	Gyimes- bükk, 1916	1947.07.17.	412/Marefa. 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Endrédi Lajos Lajos</i>	884091	főhadnagy	Kádárta/ Komá- rom1915	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Erdélyi György György</i>	830431	honvéd	Zilah, 1925	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ésik Péter</i> <i>József</i>	836213	honvéd	Pann, 1914	1947.07.17.	291/ Rézekne. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
F					
<i>Falkai Béla</i> <i>János</i>	879399	százados	Budapest, 1917	1947.07.17.	323/Tula. 292/ Dvinszk. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Farkasházi Jenő</i> <i>Lajos</i>	879613	százados	Budapest, 1894	1948.06.19.	292/ Dvinszk. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Fehér József</i> <i>József</i>	880201	főhadnagy	Esztegom 1916	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Fejes Ferenc <i>Viktor</i>	880239	alhadnagy	Nagy- mágocs, 1916	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Fejes Viktor <i>Viktor</i>	879745	főhadnagy	Szegvár, 1914	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Fejde László István	879897	alhadnagy	Budapest, 1918	1947.07.07.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget.
Fenicsli István <i>György</i>	718815	honvéd	Nagy- károly/ Zilah, 1923	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Fenyvesi Rezső <i>Erő</i>	879963	százados	1912	1947.07.07.	323/Tula. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Ferencsik József <i>Ödön</i>	880117	főhadnagy	Nagy- várad, 1897	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 399/Penza. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Ferenczi Nándor <i>Nándor</i>	720983	honvéd	Budapest, 1922	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Félix Aladár Aladár	879915	alhadnagy	Budapest, 1907	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Fillencz/ Villányi Emil <i>Gáspár</i>	854311	hadnagy	Székes- fehérvár, 1913	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Flek(k) István <i>István</i>	727313	honvéd	Sopron, 1926	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Fodor Pál <i>Vince</i>	880407	főhadnagy	Sebes- hely, 1919	1947.07.17.	217/ Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349// Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Formadi Károly Ernő	880623	főhadnagy	Kosa, 1915	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Forrai Sándor <i>Sándor</i>	853221	hadnagy	Boldor, 1908	1947.07.17.	292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Frank János <i>János</i>	880685	százados	Horvát- kimle/ BP., 1912	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Füzesséry <i>Lőrinc/Lóránt</i> <i>Pál</i>	879719 880783	főhadnagy	Magyar- ország, 1911	1947.07.17.	165/Juzsa. 117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
G					
Galamb András <i>András</i>	159267	honvéd	Szende- hely, 1920	1947.07.17.	266/ Jelgava, Bzseznick. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Galamb Ödön <i>Ödön</i>	855185, 857197	százados	Lugos, Erdély, 1914	1947.07.17.	188/Rada. 324/Ivanovo. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Garans ?/ Garanyi <i>György Endre</i>	855537	százados	Nádasdi; 1908	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Gasztonyi Lajos Lajos	855743	főhadnagy	Kecel, 1912	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Gál Ottó <i>Mátyás</i>	855149	alhadnagy	Sashalom, 1921	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Gál Vilmos András	855091	alhadnagy	Szeged, 1919	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Gépárfalvi <i>József</i>	855889	hadnagy	Miskolc, 1924	1948.06.19.	349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

Gernert Ferenc <i>János</i>	183475 183473	honvéd	Petra, 1920	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Gilde Kálmán	856815	főhadnagy	Sarkad, 1911	1947.07.17.	349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Gorzó-Bilkei András <i>Bertalan</i>	857775	ezredes	Nagy-károly, 1898	n.a.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Gögh Géza Bernát	GURH	honvéd	Gúta, 1908	† 1948.07.02.	292/ Dvinszk. 2929. sz. hdf. kórház/ Nyizsnijj Tagil/Kamenszk.
	Eltemetés helye: 2929. sz. hdf. kórház temetője Nyizsnijj Tagil/Kamenszk, 17. parcella, 2. sír.				
Gramantik Endre <i>Ferenc</i>	858029	hadnagy	Ipoly- tárnóc, 1912	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Gulácsy László <i>Péter</i>	858179	alhadnagy	Békés- csaba, 1920	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
GY					
Gyárfás Beze? <i>Beze</i>	858583, 859853	hadnagy	Déva, 1916	1947.02.25.	165/Juzsa. 324/Ivanovo. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Gyenes István <i>István</i>	858923	alhadnagy	Magyar- ország, 1912	Átszállítva: 1947.02.25.	185/Jurjevce. 349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Gyenes István <i>István</i>	858915	alhadnagy	Kecske- mét, 1920	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Gyetvai István <i>István</i>	244975	honvéd	Jászfelső- szent- györgy, 1923	1948.08.18.	299/Szimferopol. 242/Gorlovka. 472/Jenakijevo. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Györke János <i>János</i>	261371	honvéd	Kolozs- vár, 1916	1948.08.18.	217/Kramatorszk. 242/Gorlovka. 472/ Jenakijevo. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Györfi László Miksa	859139	alezredes	Aranyos- torda, 1896	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Győri Pál <i>Pál</i>	859791, 859087	főhadnagy	Budapest, 1909	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
György Béla János	859003	főhadnagy	Tisza-vas- vári, 1915	1947.07.17.	412/Marefa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
H					
Hadadi Béla Gyula	881257	százados	Nagyszent- miklós 1897	1947.07.17.	323/Tula. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Haiden Kálmán <i>Kálmán</i>	854977	alhadnagy	Sopron, 1921	1947.07.17.	230/Novoroszijszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Hajdú Gábor <i>Gábor</i>	854993	alezredes	Komá- rom, 1900	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Handler Géza <i>István</i>	855491	hadnagy	Nyíregy- háza, 1909	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Harmati Károly <i>Rudolf</i>	856595	ezredes	Kismar- ton, 1898	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Harmati László <i>Imre</i>	855637	főhadnagy	Barcs, 1914	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

Harnosi? János <i>Mátyás</i>	855643	alezredes	Komárom 1902	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Harsi György <i>György</i>	855699	százados	Kolozsvár 1903	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Havasi Béla <i>István</i>	854857	főhadnagy	Enese? 1920	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Havér Lajos <i>Zsigmond</i>	854873	őrnagy	Vitkóc, 1907	1948.06.19.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Hegedűs Béla Lajos	855941	alhadnagy	Szécsi- szentlászló, 1917	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Herendi István <i>Vilmos</i>	856505	őrnagy	Székes- fehérvár, 1895	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Häbermann Gyula <i>Gyula</i>	854794	főhadnagy	Sopron, 1907	1947.07.17.	297/Szmolenszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Hobner József János	228101	civil inter- nált	Grabovac, 1909	1947.07.17.	349/Libava. 266/ Jelgava, Bzseznick. 391/Krustpils. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Horty Pál <i>Sándor</i>	857885	alhadnagy	Mező- kaszony, 1911	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Horváth Alfréd <i>Gyula</i>	857401	százados	Szombat- hely, 1910	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Horváth Vilmos <i>Ferenc</i>	857445	főhadnagy	Iharos- berény, 1914	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Höfner János <i>János</i>	858405	hadnagy	Ugornya? 1917	1947.07.17.	324/Ivanovo. 185/Jurjevec. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Huszár Gyula Gyula	858295	alezredes	Eszter- gom, 1899	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Hümpfner János János	858385	hadnagy	Cinkota, 1917	1947.07.17.	324/Ivanovo. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
I					
Illés Károly <i>Antal</i>	860639	alezredes	Körmend, 1899	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Ilosvai Ernő <i>Ernő</i>	860667	százados	Szepsi- szent- györgy, 1917	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Imre Jenő	860683	hadnagy	Budapest, 1910	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
Ivancsics Aladár <i>Sándor</i>	860563	főhadnagy	Sopron, 1904	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Iványi Imre <i>Rezső</i>	860543	hadnagy	Mátyás- föld, 1912	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Jakab Gyula <i>Károly</i>	884679	főhadnagy	Csik- szereda, 1915	1947.07.17.	349/Libava. 299/Szimferopol. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Járai István <i>Imre</i>	884861	százados	Nagy- kanizsa, 1908	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

Jóba László <i>József</i>	860743	főhadnagy	Esztergom? 1911	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Jobágy Domokos <i>Sándor</i>	860745	hadnagy	Budapest, 1899	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Jónás Tibor <i>Ferenc</i>	859897	ezredes	Rákospalota, 1898	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Jóni István <i>Lajos</i>	859935	főhadnagy	Gyula-falva/ BP., 1913	1947.07.17.	292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Józsa József <i>János</i>	335399	honvéd	Kecske-mét, 1905	1947.08.26.	292/5, Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Juhász Ede László	884567	őrnagy	Nagyvár- rad, 1907	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Juhász József <i>József</i>	884435, 884571	főhadnagy	Kecskemét, 1907	1947.07.17.	324/7/Ivanovo. 299/Szimferopol. 292/Dvinszk. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Juhász Miklós <i>János</i>	838635	honvéd	Napkor? 1923	1947.07.17.	291/ Rézekne. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
K					
Kabdebó István <i>József</i>	860893	alhadnagy	Baja, 1905	1947.07.17.	292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kablai Lajos <i>Dénes</i>	860901	százados	Rákosszent- mihály, 1911	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kaiser Vilhelm <i>Vilmos</i>	860999	alezredes	Bak, 1900	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kaján Sándor <i>Sándor</i>	861533	alhadnagy	Pest-új- hely, 1917	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kalamenovics Ervin <i>Aladár</i>	861051	hadnagy	Budapest, 1911	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kalmár Ödön <i>Ödön</i>	861119	hadnagy	Nove Szelo, 1910	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kalocsai József <i>Szaniszló</i>	863651	hadnagy	Budapest, 1915	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kakati Ferenc József	406869	civil inter- nált	Mátészalka, 1923	Átszállítva: 1945.03.28.	292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Kandó Bertalan <i>Béla</i>	861169	százados	Szentmárton- kóta 1914	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kandó Tibor <i>Tibor</i>	861171	alhadnagy	Tisza- füred, 1912	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kanyo Imre, dr. <i>János</i>	861179	őrnagy	Budapest, 1899	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kapuj Kálmán <i>Antal</i>	861253	százados	Szombat- hely,1911	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Karakasevich Károly <i>Károly</i>	861271	alhadnagy	Szabadka, 1916	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

<i>Kardos József József</i>	861303	alhadnagy	Pest megye, 1921.	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kanzler Géza István</i>	863809	hadnagy	Magyarország, 1909	Átszállítva: 1947.02.25.	53/Alekszin. 185/Jurjevec. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kaplonyi Gyula Ferenc</i>	861217	főhadnagy	Kaplony, 1914	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Karsai Károly Károly</i>	861409	alezredes	Selmecbánya, 1896	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kató Benedek Benedek</i>	861445	alhadnagy	Békéscsaba, 1913	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Katzer Aladár Aladár</i>	861529	alhadnagy	Budapest, 1920	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kelemen Pál Pál</i>	861713	főhadnagy	Budapest, 1908	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Keller Kálmán Aladár</i>	861741	alhadnagy	Mátészalka, 1915	1947.07.17.	299/Szimferopol. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kerekes Endre Konrád</i>	861947	alhadnagy	Marosvásárhely, 1914	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kerekes Pál József</i>	861937	hadnagy	Kisvárd, 1910	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kertész János Géza</i>	363237	honvéd	Székesfehérvár, 1925	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Keszthelyi Imre Lajos</i>	862163	alhadnagy	Budapest, 1918	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kicsi Béla Lajos</i>	862381	alhadnagy	Szolnok; 1920	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kiradi János János</i>	869685	főhadnagy	Kecskemét, 1912	1947.07.17.	241/Szavasztopol, (Berezniki). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kisteleki Béla Ferenc</i>	862793	százados	Székesfehérvár, 1913	1947.07.13.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kiss Béla Lajos</i>	862423	alhadnagy	n.a., 1920	Átszállítva: 1947.02.25.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kiss Ferenc Ferenc</i>	862659	hadnagy	Nagy-sziklás? 1911	1947.07.17.	241/Szavasztopol, (Berezniki). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kissgyörgy Ödön Imre</i>	862761	főhadnagy	Farkasfa/ 1914	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kiss János János</i>	862735	alhadnagy	Hódmezővásárhely, 1901	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kiss László Endre</i>	862625	alhadnagy	Nyitra, 1914	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

Kiss László <i>Lajos</i>	862607	alhadnagy	Debrecen, 1918	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kiss Mihály <i>Mátyás</i>	377941	örvezető	Kisdomb- egyház, 1919	1947.07.17.	266/Jelgava. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kiszeli Menyhért <i>Gyula</i>	370269	örvezető	Szabolcs megye, 1920	1947.07.17.	266/Jelgava. 391/Krustpils. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Klein Károly <i>Vilmos</i>	383313	honvéd	Budapest, 1919	1947.07.17.	266/Jelgava. 292/ Dvinszk. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Koczián Sándor <i>Sándor</i>	864157	alhadnagy	Pestúj- hely, 1917	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/Dvinszk. FPPL-36 Má- marosziget. Repatriáltak.
Kocsis Béla <i>László</i>	864195	főhadnagy	Debrecen, 1913	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kockovszky Kálmán <i>Kálmán</i>	428077	honvéd	Pilis- szentlászló 1923	1947.07.17.	266/Jelgava. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kolozsvári László <i>János</i>	863629	ezredes	Bajka, 1894	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Komlósi Aladár <i>József</i>	863715	hadnagy	Szabadka, 1911	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Koncz Menyhért <i>Menyhért</i>	414859	civil internált	Ugornya, 1925	1947.07.17.	349/Libava. 266/ Jelgava, Bzseznick. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Konkoly Elemér <i>Károly</i>	863815 863703	hadnagy	Basa, 1895	1947.07.17.	165/Juzsa. 324/Ivanovo. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriált.
Koós Imre <i>Miklós</i>	864257	hadnagy	Pozsony, 1919	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kopányi Ferenc <i>Ferenc</i>	863879	százados	Dobsina, 1911	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Korányi Rudolf <i>Ferenc</i>	863927	ezredes	Nyéres- háza, 1894	1948.06.19.	292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Koriczki István <i>György</i>	420629	honvéd	Szaniszló, 1911	1947.07.17.	266/Jelgava, Bzseznick. 391/Krusztpilszk. 292/ Dvinszk. FPPL- 36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Koritár Dániel <i>Ferenc</i>	418423	szakasz- vezető	Komlós- ka, 1914	1948.06.19.	292/1/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossi- get. Repatriált.
Kornai Imre <i>Imre</i>	863991	főhadnagy	Kézdivá- sárhely, 1914	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Korponai Dezső <i>József</i>	864027	hadnagy	Nyitra, 1919	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Korucsej János <i>János</i>	420637	honvéd	Magyar- ország, 1925	Átszállítva: 1945.12.30.	331/Tartu. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Kosztka Vilmos <i>Árpád</i>	864065	százados	Budapest, 1912	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
Kovacsics Miklós <i>Károly</i>	863477	hadnagy	Budapest, 1910	1947.07.17.	324/Ivanovo. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Kovács András <i>György</i>	387343	honvéd	Bakta- lóránt- háza, 1914	1945.08.18.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

<i>Kovács Elemér Lajos</i>	863385	százados	Nagy- becskerek, 1911	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Ferenc István</i>	398999	honvéd	Cosrna, 1921	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Ferenc Ferenc</i>	863353	százados	Budapest, 1911	1947.07.17.	324/Ivanovo. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kovács János Márton</i>	401753	honvéd	Darja (RO), 1924	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Kálmán Imre</i>	394853	civil inter- nált	Kis- dobrony, 1924	1947.05.15.	266/Jelgava, Bzseznick. 391/Krusztpilsk. 292/ Dvinszk. Kárpátaljára átszállították.
<i>Kovács László László</i>	863245	alhadnagy	Kisvárdá, 1918	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Mihály Aladár</i>	863267	alhadnagy	Budapest, 1918	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Péter Gábor</i>	863309	alhadnagy	Budapest, 1912	1947.07.17.	281/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kozári Géza Géza</i>	863523	hadnagy	Budapest, 1917	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Mára- marosziget. Repatriáltak.
<i>Ködöböcz József Pál</i>	861643	főhadnagy	Nagy- bereg/ Sárospa- tak 1913	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Köles János János</i>	366853	honvéd	Endrőd, 1921	1948.06.05.	194/Sanok/Szambor. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Köncöl Pál Vince</i>	861897	ezredes	Komá- rom, 1893	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kriczky József József</i>	434035	honvéd	Bereg megye? 1922	1947.07.17.	266/Bzseznick/Jelgava. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Krupla /Kruppa Bertalan József</i>	864477	alhadnagy	Legyes- bénye, 1920	1947.07.17.	218/Szmolenszk. 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kunovszki Emil Emil</i>	864587	ezredes	Budapest, 1896	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kuti Imre József</i>	864671	ezredes	Székes- fehérvár, 1894	1947.08.10.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
L					
<i>Ladányi Gyula Márton</i>	865699	főhadnagy	Budapest, 1898	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Lakatos Benedek Gusztáv</i>	864929	főhadnagy	Budapest, 1912	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Lakatos Ferenc anyja: Mária</i>	449497	szakasz-v ezető	Rákos- palota, 1920	1948.06.05.	292/1/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Lakatos Miklós Miklós</i>	864947	alhadnagy	Takta- harkány, 1918	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

Lakboda ? László István	864951	főhadnagy	Vas megye/ Szombat- hely, 1916	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lamp Sándor Béla	864997	alhadnagy	Veszprém megye, 1919	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lánchegyi László István	865727	hadnagy	Magyar- ország, 1916	Átszállítva: 1947.02.25.	349/ Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Lászlófi István István	865171	alhadnagy	Kolozsvár, 1911	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lehner Gyula Gyula	865479	alhadnagy	Budapest, 1921	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Leiter László Gergely	864909	alhadnagy	Balmaz- újváros, 1920	1947.07.17.	294/Sauljanszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Leskó Miklós János	461235	honvéd	Bodrog- mező, 1923	Átszállítva: 1945.03.28.	292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Lékai István István	864883	hadnagy	Budapest, 1913	1947.07.17.	323/Tula. 292/ Dvinszk. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lékai Ottó Rezső	865537, 865291	hadnagy	Budapest, 1923	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lévai György Gábor	865233	főhadnagy	Tálya, 1918	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lévai József András	461843	honvéd	n.a., 1921	1947.07.17.	349/Libava. 266/ Jelgava, Bzseznick. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lichtmessz Ernő János	464537	honvéd	Mohács, 1908	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lipai Ferenc József	865573	százados	Vinkovci/ Szeged, 1910	1947.07.17.	412/Marefa. 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Litovszki János János	865629	főhadnagy	Szarvas, 1908	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Litvai/Lendvai Dezső János	865531, 865329	alhadnagy	Tiszafü- red 1921	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lovas Miklós Miklós	865679	hadnagy	Miskolc, 1913	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
Lőrincz Ferenc Gyula	865771	főhadnagy	Csapod, 1916	1947.06.18.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lunk Antal Antal	865949	hadnagy	Mára- maros megye, 1900	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
M					
Magyar Ödön Károly	866075	ezredes	Stomfa/ Hajmás- kér1896	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Magyari Kálmán Dénes	866013.	főhadnagy	1900	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Maar József <i>Géza</i>	866423	százados	Egyház- askeszó, 1908	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Majdics Béla János	476625	főtörzs-őr- mester	Szatmár- németi, 1921	1948.06.19.	266/ Jelgava, Bzseznick. 391/Krusztpilszk. 292/ Dvinszk. FPPL- 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Major Jenő <i>István</i>	866137	alezredes	Komá- rom, 1893	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Majoros László Ferenc	866233	százados	Makó, 1907	1948.06.19.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Manyik Mibály <i>Mibály</i>	492041	honvéd	Nyéres- háza, 1921	1947.07.17.	391/Krusztpilszk. 292/Dvinszk. 266/Jelgava, Bzseznick. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Marcel Béla <i>Sándor</i>	866709	ezredes	Verbó, 1901	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Markos Mibály Mibály	866487	alhadnagy	Budapest, 1922	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Markovics Árpád József	866477	ezredes	Zombor, 1900	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriált.
Marsovszky Béla Béla	866755	alezredes	Lugos /Hajdú- nánás, 1884	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Marton József István	866623	hadnagy	Orosháza, 1899	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
Marx József <i>József</i>	483593	honvéd	Magyar- ország, 1926	1948.06.19.	445/ Csernyahovszk. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Mazák Ádám <i>István</i>	867795	őrnagy	Fiume, 1896	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Márfi József <i>József</i>	866707	hadnagy	Kis- komárom, 1912	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Márta Lajos <i>Lajos</i>	485245	honvéd	Kistűszál- lás, 1919	Átszállítva: n.a.	292/Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Máté László Ferenc	866811	alezredes	Székes- fehérvár, 1893	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Máté László László	868279	hadnagy	Cseterőc? 1917	Átszállítva: 1947.02.25.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 185/ Jurjevce. 349/ Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Mátyási Miklós Miklós	867015	ezredes	Sopron, 1892	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Meczner Gyula <i>Tibor</i>	867255	hadnagy	Sátoralja- újhely, 1918	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Meleg Gyula Dániel	867059	főhadnagy	Szamos- becs, 1913	1948.06.19.	413/Horolszk, Gychtyarszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Meleg Tibor Dániel	867061	alhadnagy	Szamos- becs, 1916	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Mészáros Béla Béla	866239	főhadnagy	Török- szentmik- lós, 1906	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Mészáros József <i>József</i>	500253	honvéd	Csata? 1922	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Mészáros Miklós István</i>	496465	honvéd	Magyarország, 1923	1947.07.17.	266/ Jelgava, Bzseznick. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Mibály Sándor István</i>	867533	alhadnagy	Nagydém, 1921	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Mikes Gyula Kálmán</i>	867631	hadnagy	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mikó Ferenc Mibály</i>	867391	főhadnagy	Rákospalota, 1902	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Mikó Imre István (tábori pap)</i>	867389	főhadnagy	Letenye, 1916	1947.07.07.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Miltényi Dániel Zoltán</i>	867439	főhadnagy	Letenye, 1915.	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Misanszki Emil Emil</i>	868503	főhadnagy	Magyarország, 1910	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mojzes Lajos Ferenc</i>	866197	százados	Arad, 1912	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Mosonszki Emil Emil</i>	868353	főhadnagy	Cintos, 1910	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Makol László László</i>	513963	örvezető	Kenderes, 1920	1947.07.17.	266/ Jelgava, Bzseznick. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Mészáros László István</i>	496465	honvéd	Szarvart, 1923	1947.07.17.	292/Dvinsk. 266/Bzseznick. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Molnár Dezső Sándor</i>	867897	alhadnagy	Kozsuk? Somogy megye, 1921	1947.07.17.	280/25, Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Molnár György László</i>	867909	százados	Nova, 1908	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Molnár Illés József</i>	867075	főhadnagy	Héhalom, 1914	1947.07.17.	180/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Molnár József József</i>	517003	honvéd	Megyarc, 1922	1947.07.17.	349/Libava. 266/ Jelgava, Bzseznick. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Molnár József István</i>	521281	örvezető	Patlan? 1925	1947.07.17.	266/ Jelgava, Bzseznick. 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Molnár Lóránt József</i>	868005	főhadnagy	Érköztvélyes, 1912	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Molnár Mihály Mihály</i>	868009	hadnagy	Nagyenyed, 1914	1947.07.07.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
N					
<i>Nagy Ambrus ? Dénes</i>	868567	hadnagy	Magyarország, 1907	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nagy Ábel Imre</i>	532379	honvéd	Csik megye, 1909	1948.08.21.	299/Szimferopol. 242/Komszomolszk (Gorlovka). 472/ Jenakijevo. 292/ Dvinszk. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
<i>Nagy Albert Lajos</i>	868565	alhadnagy	Eger, 1917	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Nagy Árpád László</i>	868589	alhadnagy	Szamos- vég, 1914	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Barnabás Emil</i>	868599	hadnagy	Álmosd, 1905	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Béla Károly</i>	868617	hadnagy	Budapest, 1918	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Előd Sándor</i>	869027	hadnagy	Kőrös- ladány? 1913	Átszállítva: n.a.	165/Juzsa. 324/Ivanovo. 349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nagy Ernő Mátyás</i>	869055	őrnagy	Budapest, 1906	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Ferenc Ferenc</i>	868989	alhadnagy	Karcsa, 1912	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy György András</i>	868665	főhadnagy	Egerpatak, 1897	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Gyula Lajos</i>	868879	alhadnagy	Steged, 1915	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Imre János</i>	868731	alhadnagy	Nagy- baracska, 1919	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Imre Dániel</i>	868721	hadnagy	Losonc, 1908	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Imre Imre</i>	868727	hadnagy	Tiszakürt, 1916	1947.07.17.	317/Riga. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy István István</i>	868797	hadnagy	Budapest, 1913	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy János Lajos</i>	869061	százados	Újpest, 1908	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy József József</i>	868751	hadnagy	Pozsony, 1900	1947.07.17.	241/ Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Kálmán János</i>	869137	alhadnagy	Kispest, 1919	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Lajos Béla</i>	868841	hadnagy	Mecsár, 1913	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Lajos József</i>	868847	hadnagy	Magyar- szecsőd, 1913	1947.07.17.	28/Dzsidinszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy László Pál</i>	868907	alhadnagy	Fertő- szergény, 1918	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Márton Márton</i>	868911	alhadnagy	Újfahértó, 1919	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Miklós Sándor</i>	868927	hadnagy	Hajdú- nánás, 1914	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Pál Pál</i>	868949	hadnagy	Hódme- ző-vásár- hely, 1919	1947.07.17.	447/Pudozsck. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak
<i>Nagy Sándor Ambrus</i>	868995	alhadnagy	Budapest, 1918	1947.07.17.	280/Donyec-mednce.349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

<i>Nagy Sándor József</i>	869001	alhadnagy	Pestújhely 1916	1947.07.17.	412/Marcfa. 349/Libava. 292/ Dvinszk; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Vilmos Vilmos</i>	868625	hadnagy	Körtéka- pu/Ko- lozsvár 1910	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Zsombor Dénes</i>	868699	hadnagy	Kézdi- vásárhely, 1907	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nagymihályi Pál Pál</i>	869781	hadnagy	Rahó, 1908	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349//Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Náday Kálmán János</i>	869105	hadnagy	Budapest, 1911	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nádi Elek Sándor</i>	869139	hadnagy	Kalán, 1913	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nády Kálmán János</i>	869137	alhadnagy	Budapest, 1919	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nemes György István</i>	559059	honvéd	Ekel, 1922	1948.06.19.	349/Libava. 266/ Jelgava. Bzseznick. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nemes Károly Károly</i>	869557	alhadnagy	Fekete- erdő? 1919	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nemes Sándor Zoltán</i>	869581	hadnagy	Nyéres- háza, 1916	1947.07.17.	241/ Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
<i>Nemeskéri-Kis Géza Sándor</i>	869587	hadnagy	Alcsút, 1922	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Németh Árpád Márton</i>	869403	alezredes	Tolna, 1896	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Németh Béla István</i>	869407	százados	Debrecen, 1910	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Németh Géza János</i>	869421	hadnagy	Budapest, 1918	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Németh Ferenc István</i>	GURH	civil inter- nált	Magyar- lóna, 1908	† 1945.03.29.	292/ Dvinszk. 3081. sz. hdf. kórház Makajevka.
	Eltemetés helye: a 3081. sz. hdf. kórház temetője Makajevka, 31. sír.				
<i>Németh János Ferenc</i>	869511	százados	Szeged, 1911	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Németh János Sándor</i>	GURH	civil inter- nált	Király- helme, 1912	† 1945.03.24.	292/Dvinszk. 242/5. Gorlovka.
	Eltemetés helye: a 242/5 tábor temetője Gorlovka, jelöletlen sír.				
<i>Németh Lajos Lajos</i>	869467	hadnagy	Péterlak, 1913	1947.07.17.	324/Ivanovo. 349/Libava; 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Németh László László</i>	869481	százados	Pécs, 1910	1947.07.17.	242/Gorlovka. 349/Libava. 292/ Dvinszk.; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Németh Pál Antal</i>	869495	százados	Jász- ladány, 1916	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nosztrai Lajos István</i>	869817	hadnagy	Debrecen, 1914	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

NY					
<i>Nyárai Lajos Antal</i>	869249	hadnagy	Budapest, 1920	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nyári György György</i>	869613, 869859	százados	Szeged, 1908	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nyilas József Józsa</i>	869667	alhadnagy	Dávod, 1915	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nyíri Antal Antal</i>	869689	hadnagy	Füzesgyarmat, 1914	1948.06.19.	445/Csenyahovszk. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
O					
<i>Odri József Dániel</i>	869923	főhadnagy	Eger, 1908	1947.07.17.	412/Marefa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Okolicsányi Mór-László Emánuel-László</i>	869939	alhadnagy	Budapest, 1918	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Opéczy Endre János</i>	870115	alhadnagy	Budapest, 1921	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Orbán György Sándor</i>	870151	főhadnagy	Nagy-várad, 1917	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ormai Károly Pál</i>	870217	hadnagy	Kispest, 1915	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ormos András András</i>	870219	alhadnagy	Balkány?, 1917	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Orosz Gyula Bertalan</i>	870253	alhadnagy	Rákospalota, 1913	1948.06.19.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Oroszlányi István István</i>	870287	alhadnagy	Pécs, 1907	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Olaszi József István</i>	848919	főhadnagy	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Oláh László Martin</i>	869997	hadnagy	Zsigárd, 1911	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
P					
<i>Pados Lajos Sándor</i>	870471	alhadnagy	Budapest, 1910	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava; 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pagonyi Jenő Gyula</i>	870455	hadnagy	Szenesváralja, 1914	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Paládi Sándor József</i>	872113	alhadnagy	Perkát, 1921	1948.06.19.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pataki Feren Ferenc</i>	872409	alhadnagy	Nagy-várad, 1919	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Patakfalvi János Alajos</i>	871223	alhadnagy	Döröske, 1920	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Palkó György József</i>	870671	alhadnagy	Magyarország, 1915	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Panajoth László Gyula</i>	870787	hadnagy	Budapest, 1915	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Papp András József</i>	870839	alhadnagy	Újfehértó, 1918	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Papp Ferenc János</i>	620301	honvéd	Besence/ Pécs, 1919	Átszállítva: 1945.03.28.	292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Papp Gyula Albert</i>	870877	ezredes	Mány, 1899	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Papp János János</i>	592995	honvéd	Batonya, 1923	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Papp Mihály Mihály</i>	870983	alhadnagy	Nagy- kapos, 1917	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Papp Miklós Gedeon</i>	870987	főhadnagy	Nyírbá- tor, 1913	1947.07.17.	165/ Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Papp-Perint Domokos Domokos</i>	870875	százados	Bethlen, 1912	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Parak Miklós József</i>	871089	alhadnagy	Kispest, 1917	1947.07.17.	323 Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Paral Vladiszlav/ László József</i>	872337, 871091	főhadnagy	Szeged, 1917	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 266/Jelgava. 299/Szimferopol. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Paska György József</i>	871313	alhadnagy	Kosici, 1915	1947.07.17.	256/ Krasznij Lucs, Sterovszk. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
<i>Patai István József</i>	871185	hadnagy	Debrecen, 1914	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava; 292/ Dvinszk; FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pataki András András</i>	622899	főtörzs- örrmester	Környe? 1914	1947.07.17.	391/Kruszpilszk. 266/ Jelgava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pataki Béla Dénes</i>	871193	alhadnagy	Karas- jeszenyő, 1918	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pataki László Ferenc</i>	871217	hadnagy	Eger, 1918	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Patona Árpád József</i>	871257	alhadnagy	Szombat- hely, 1921	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
<i>Pál József József</i>	870573	hadnagy	Inke, 1911	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pál Mihály Károly</i>	870593	alhadnagy	Sopron/ 1921	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pál Sándor Sándor</i>	870553	alhadnagy	Sahi, 1918	Átszállítva: 1947.02.25.	217/Kramatorszk. 185/ Jurjevec. 38/ Odessa Pavlog(h)rad (Reni). 349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazaérkezéséről nincs adat.
<i>Pál Sándor Sándor</i>	870601	alhadnagy	Ipolság, 1918	1948.06.19.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pálfi Gyula Gyula</i>	871743	százados	Margitta, 1909	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pálbidai Béla Béla</i>	870777	ezredes	Budapest, 1895	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pálity/Palugyai Sándor József</i>	872211	alhadnagy	Magyar- ország, 1921	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Pápay Antal</i> <i>Antal</i>	871037	hadnagy	Budapest, 1908	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pápay István</i> <i>István</i>	871053	alhadnagy	Ung- mogyorós, 1903	1948.06.19.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Párnicki Zoltán</i> <i>Zoltán</i>	871111	hadnagy	Budapest, 1908	1948.06.19.	241/ Szevasztopol, (Berezniki). 292/ Dvinszk. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pecskai Béla</i> <i>Béla</i>	871767	főhadnagy	Nagy- majtény, 1912	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pecze Gyula</i> <i>Bálint</i>	871739	alhadnagy	Győr megye, Táp, 1918	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pera Miklós József</i>	871415	alhadnagy	Magyar- ország, 1917	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Peresi /Perjési</i> <i>Lajos Pál</i>	871451	alhadnagy	Nyír- egyháza, 1921	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Percel István</i> <i>István</i>	871413	őrnagy	Újpest, 1895	Átszállítva: 1947.02.25.	165/Juzsa; 349/Libava; 185/Jurjevec; 292/ Dvinszk; Hazatéréséről nincs adat.
<i>Pesei János</i> <i>János</i>	871771	alezredes	Maros- vásárhely, 1898	Átszállítva: 1947.02.25.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Pesti László</i> <i>Antal</i>	871785	alhadnagy	Cegléd, 1921	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Peteley Jenő</i> <i>János</i>	871545	alezredes	Maros- vásárhely, 1898	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Peterdi János Dániel</i>	871611	főhadnagy	Lovas- berény, 1915	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Petri Gyula Gyula</i>	871677	alhadnagy	Budapest, 1920	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Peresi Sándor Pál</i>	871453	hadnagy	Madaras, 1914	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Petrovai László Károly</i>	871701	alhadnagy	Sátor- aljaújhely, 1918	1947.02.25.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Pécsi Zsigmond</i> <i>Zsigmond</i>	607123	őrvezető	Csikma- daras? 1921	1947.07.17.	291/Rézekne. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Péter Gergely</i> <i>Gerő</i>	871557	alhadnagy	Kereszt- vár/ Budafok, 1920	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Piller Dezső</i> <i>Ernő</i>	871809	százados	Karcag, 1944	1947.07.17.	241/Stevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Piros János János</i>	611123	honvéd	Duna- földvár, 1914	† 1946.08.19.	292/ Dvinszk. A katonai törvényszék halálra ítélte, kivégezték.
					Eltemetés helye: 292.asz. hdf. tábor temetője, Dvinszk, jelöletlen sír.
<i>Piskolti Béla</i> <i>Gyula</i>	871945	hadnagy	Kolozsvár, 1913	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Piterman János Jakab</i>	871927	hadnagy	Tolna megye, 1916	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Plaki Lajos Lajos</i>	871967	főhadnagy	Budapest, 1914	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pluhár Sándor Ferenc</i>	871991	hadnagy	Budapest, 1912	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava; 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Polner Tibor Béla</i>	872169	alhadnagy	Kiskun-félegyháza 1920	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pongrácz István László</i>	872273, 872263	hadnagy	Szombat-hely, 1907	1948.06.19.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Porpácsi Lajos Gábor</i>	872343	alhadnagy	Rába-hídvég, 1917	1947.07.17.	117/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pozsonyi Sándor Ferenc</i>	872077	hadnagy	Tamási, 1904	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pozsonyi Tivadar Tivadar</i>	872075	alhadnagy	Jáskara-jenő/BP., 1919	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pósa István István</i>	624985	örvezető	Mészúj-hajas? 1922	1947.07.17.	391/Krusztpilsk. 266/ Jelgava, Bzseznick. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Prantner József István</i>	872485	alhadnagy	Szekszárd, 1912	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Prekászký Tibor Lajos</i>	872491	alhadnagy	Paks, 1921	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Prófét Rábert Ödön</i>	872525	főhadnagy	Nagy-tolmány? 1915	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pudes Mihály Gusztáv</i>	627917	honvéd	Nyír-meggyes, 1920	Átszállítva: n.a.	292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Puskás Kálmán</i>	872597	alhadnagy	Algó/ Budapest, 1912	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
R					
<i>Radnai Endre Zoltán</i>	872723	alhadnagy	Budapest, 1911	1947.07.17.	292/ Dvinszk, Daugavpils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ragány Dezső</i>	872673	hadnagy	Berente...? 1923	1947.07.17.	214/Herszon. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Raiher Tibor Károly</i>	872819	hadnagy	Kóbor, 1920	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Rác Sándor</i>	872995	főhadnagy	Világos, 1912	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Rábai Vilmos József</i>	872651	alhadnagy	Sárvár, 1919	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Rák/Reix Antal</i>	873381	alhadnagy	Magyarország, 1922	Átszállítva: 1947.02.25.	185/Jurjevec. 280/Donyec-medence. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rátkai László István</i>	873669, 872883	hadnagy	Magyarország, 1910	1948.06.19.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Reba József	873251	alhadnagy	Ávas- újváros, 1911	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Reiger József/László József	873107, 873109	alhadnagy	Strém, 1918	1948.06.19.	349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Reibert Tibor Károly	873153 872819	hadnagy	Magyar- ország, 1920	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 165/Juzsa. 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriált.
Reile Károly	873351	főhadnagy	Magyar- ország, 1915	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Rezes Gyula József	873093	alhadnagy	Hajdú- hatház, 1910	1947.07.17.	299/Szimferopol. 292/ Dvinszk. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Reich Antal Antal	873149	alhadnagy	Budapest, 1922	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriált.
Reich Attila Miksa	872807	százados	Budapest, 1915	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Reischl Péter Károly	873161	hadnagy	Budapest, 1918	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Récsei Gyula Gyula	873263	főhadnagy	Budapest, 1908	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Révész Bence Bence	873033	főhadnagy	Kecske- mét, 1921	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Révfi Károly	873049	főhadnagy	Kisvárdá, 1913	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Rimóci János	873345	százados	Kecske- mét, 1909	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Risóczi János	873405	százados	Magyar- ország, 1905	1947.02.25.	299/Szimferopol. 292/ Dvinszk. Hazaté- réséről nincs adat.
Roósz Attila Miklós	873465	százados	Magyar- ország, 1915	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Roósz András András	873645	hadnagy	Mező- berény, 1916	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Robrer Emil László	873643	százados	Budapest, 1913	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/ Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Rombányi Sándor Sándor	873619	hadnagy	Alsódabas 1909	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Rös Egon Róbert	873285	százados	Temesvár, 1909	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Rummel Bertalan József	873831	alhadnagy	Magyar- ország, 1921	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Rummel Béla József	873761	alhadnagy	Hódmező- vásárhely, 1921	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Rumpeles Mihály János	873767	főhadnagy	Kassa? 1919	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Rundeles Mibály János</i>	873777	alhadnagy	Magyarország, 1915	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rusznay Lajos</i>	873789	főhadnagy	Gyimesbükk, 1898	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ruttersmidt Endre Károly</i>	873805	hadnagy	Budapest, 1913	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
S					
<i>Salfai Tibor János</i>	882077	százados	Alsó-vejténsz? 1909	1947.07.17.	323/Tula. 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sarkadi Lajos Géza</i>	882241	őrnagy	Berekalja, 1900	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sági Mátyás Péter</i>	860021	főhadnagy	Kiskunfélegyháza, 1918	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sátor Ferenc</i>	781857	főtörzs-őrmester	Felsőgalla, 1900	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Schlepp Károly Antal</i>	799945	honvéd	Augusztin, 1914	1917.07.17.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Schmid Károly</i>	883047	alhadnagy	Marosvásárhely	1917.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Seprényi Gyula Károly</i>	882539	százados	Okány? 1904	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Simai Lajos Lajos</i>	882691	hadnagy	Budapest, 1916	1947.07.17.	349/Libava. 299/Szimferopol. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sió József Károly</i>	882875	főhadnagy	Nagykanizsa, 1907	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Solti Béla Vilmos</i>	883233	főhadnagy	Hódmezővásárhely, 1914	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Solti Erik József</i>	883241	százados	Herend, 1909	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Solymos József Jenő</i>	882033	alhadnagy	Zajta, 1921	1947.07.17.	217/Kramatoraszk. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Somogyi József</i>	806013	civil internált	Magyarország, 1920	1947.07.17.	291/Rezekne. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Soós Béla Ferenc</i>	883481	főhadnagy	Zala megye, 1911	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Suba István István</i>	883757	főhadnagy	Debrecen, 1913	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Suta Miklós János</i>	883765	alezredes	Pest-erzsébet, 1896	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
SZ					
<i>Szabó Endre András</i>	874343	hadnagy	Kisszolyva, 1910	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Szabó József</i>	874047	százados	Kozár-hídvég/ Kaposvár, 1912	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szabó László</i>	881977	főhadnagy	Borsod megye/ Budapest, 1914	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szabados Pál Pál</i>	873849	őrnagy	Kecs- kemét, 1924	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szajkó László Kálmán</i>	876443	százados	Kun- tapolca, 1914	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szalai Nándor Nándor</i>	874597	hadnagy	Miskolc, 1918	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szalkai Tibor János</i>	883251	százados	Magyar- ország, 1909	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szalóki György</i>	865329	alhadnagy	Tiszafü- red 1921	1947.07.17.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szatmári Béla</i>	874943	alezredes	Szombati, 1898	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szántó Gyula Gyula</i>	288903	honvéd	Nagy- ecséd, 1923	Átszállítva: n.a.	292/Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szegvári László Mibály</i>	875013	alezredes	Gyula 1898	1947.07.18.	323/Tula. 185/ Jurjevec. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szeles Nándor</i>	874639	főhadnagy	n.a. 1918	1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szemes Árpád Árpád</i>	875455	ezredes	Debrecen, 1898	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szentei Attila István</i>	875601, 875569	főhadnagy	Erdő- telek, 1913	1948.06.19.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szentirmai József Ódön</i>	875613, 875651	százados	Kósa, 1902	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szentirmai István Geregely</i>	875653	főhadnagy	Budapest, 1914	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szénási József József</i>	296013, 312945	honvéd	Budapest, 1912	1945.10.03.	242/Gorlovka. 292/2/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szij Ferenc</i>	876673, 875917	főhadnagy	Magyar- ország, 1901	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szilágyi Gábor Gábor</i>	309335	honvéd	Vértess, 1919	1947.07.17.	391/Krusztpilszk. 266/ Jelgava, Bzseznick; 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szilágyi Endre Mibály</i>	876127	alhadnagy	Békás, 1925	1947.07.17.	299/Szimferopol. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szilágyi János Dezső</i>	876133	százados	Magyar- ország, 1913	Átszállítva: 1947.02.25.	349/Libava. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szilágyi Dezső</i>	876073	százados	Salgó- tarján, 1913	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Szilágyi Miklós Miklós</i>	876105	főhadnagy	Kistűszál- lás, 1921	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

<i>Szilvási Emil Károly</i>	876159	alezredes	Szeged, 1902	1948.02.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szűcs József András</i>	327367	civil internált	Zábor, 1923	1947.07.17.	291/ Rêzekne. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
T					
<i>Tápai Miklós János</i>	877041	alezredes	Újpest, 1895	1948.06.19.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Temesi Lajos József</i>	877399	főhadnagy	Temesvár, 1900	1947.17.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tivadar László Ferenc</i>	877603	főhadnagy	Alsó- lendva, 1912	1947.07.17.	292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Told(i) Miklós Dénes</i>	877929	hadnagy	Budapest, 1918	1948.06.19.	292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tomasivics Sándor Szilárd</i>	878193	ezredes	Basahíd, 1896	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Topa István Sándor</i>	676427	civil inter- nált	Sály, 1919	1947.07.17.	266/ Jelgava, Bzseznick. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth András</i>	878297	főhadnagy	Nyírgelse, 1916	1947.07.17.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth András István</i>	878299	főhadnagy	Nagykálló 1902	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Béla Sándor</i>	878335	főhadnagy	Sarkad, 1911	1947.07.17.	217/Kramatorszk. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Béla Lajos</i>	878329	alhadnagy	Hajdú- szoboszló	1947.07.17.	299/Szimferopol. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Dániel</i>	878355	százados	Hejő- szalonta, 1910	1947.07.17.	299/Szimferopol. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth György Sándor</i>	GURH	civil inter- nált	Rákos- palota, 1911	† 1946.03.11.	292/22 Dvinsk.
	Eltemetés helye: 292/ 22 sz. hdf. tábor temetője Dvinszk, 2. parcella, 28. sír.				
<i>Tóth Imre Imre</i>	878409	alhadnagy	Budapest, 1926	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Lajos Béla</i>	878509	százados	Budapest, 1911	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Lajos Lajos</i>	689047	civil inter- nált	Zápszony, 1924	1947.05.15.	266/ Jelgava, Bzseznick. 391/Krusztpilszk. 292/Dvinszk. Kárpátaljára átszállították. Repatriáltak.
<i>Tóth Lajos Boldizsár</i>	878511	százados	Zalabér, 1909	1947.07.17.	165/Juzsa. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth László Árpád</i>	878533	főhadnagy	Budapest, 1919	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Sándor Kálmán</i>	878651	főhadnagy	Szeged, 1919	1947.07.17.	280/ Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Török Zoltán Dávid</i>	877461	főhadnagy	Soroksár, 1915	1947.07.19.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
U, V, W					
<i>Udvarhelyi Ubul Ubul</i>	879051	százados	Szent- endre, 1916	1948.06.19.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Ugron Gábor <i>Géza</i>	879029	alhadnagy	Kovácsna, 1912	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Uhrin Gyula <i>Endre</i>	89267	alhadnagy	Kolozsvár, 1900	1947.07.17.	292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Új Géza <i>Géza</i>	879061	főhadnagy	Budapest, 1913	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Újág(h) Zsolt <i>Béla</i>	879273	alhadnagy	Sárafalva, 1920	1947.07.17.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vajda János	853051	főhadnagy	Vác, 1918	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Valkovszki Elek Gyula	853103	alhadnagy	Szerencs, 1909	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Váradi Gábor <i>Gábor</i>	853201	főhadnagy	Szentcs, 1921	1947.07.17.	412/3/ Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Varga István János	853353	százados	Tisza...? 1912	1947.07.17.	412/Marefa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Varga István József	124305	honvéd	Magyar- ország, 1912	Átszállítva: 1945.12.30.	331/Tartu. 292/ Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Varga Ottó Ferenc	853399	főhadnagy	Lendva- vásárhely, 1914	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vaskó Lajos <i>Mihály</i>	853751	főhadnagy	Nagy- berezna, 1906	1947.07.17.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vass István <i>József</i>	853687	százados	Balaton, 1913	1948.06.19.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vaszner Károly <i>Flórián</i>	124867	honvéd	Mágócs, 1907	1947.08.26.	292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Várhelyi László <i>Mihály</i>	853619	főhadnagy	Szatmár- németi, 1912	1947.07.17.	349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Ványa János Demeter	853171	hadnagy	Mező- peterd, 1910	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. 292/Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Várnai Ferenc <i>János</i>	853565	alhadnagy	Nagy- kanizsa, 1919	1947.07.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vella Ferenc János	853893	főhadnagy	Budafok, 1914	1947.07.17.	373/Csisztapol. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Venczel György János	131123	honvéd	Pest megye, 1921	1948.09.29.	326/Brjanszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Veres Bertalan	GURH	civil inter- nált	Tiszszal- ka, 1895	† 1945.04.15.	292/ Dvinszk. 252/15 Bezsica.
	Eltemetés helye: a 252/15. sz. hdf. tábor temetője Bezsica, 1. parcella, 12. sír.				
Végyváry Béla <i>Sándor</i>	853861	főhadnagy	Debrecen, 1913	1947.07.17.	324/Ivanovo. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vértessy Antal Sándor	854455, 854125	alezredes	Budapest, 1894	Átszállítva: 1948.06.19.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vida Árpád <i>József</i>	854209	főhadnagy	Vas megye, 1913	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vidabázi István <i>István</i>	854241	százados	Pécs, 1911	1947.07.17.	323/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Viszt József</i> <i>József</i>	143521	honvéd	Szalka, 1924	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Vizinger János</i> <i>József</i>	138535	örvezető	Barcs, 1922	1945.08.18.	292/ Dvinszk. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
<i>Weigerding Ferenc</i> <i>Imre</i>	108221	honvéd	Duna- mecs? 1908	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Wener József</i> <i>Antal</i>	139959	honvéd	Kaposvár, 1926	1948.06.19.	445/Csernyahovszk. 292/ Dvinszk. FPPL- 36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Z, Zs					
<i>Zádori Ferenc</i>	860181	főhadnagy	Udvarszék 1912	1947.07.17.	232/Tula. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Zentel János</i> <i>Mihály</i>	860351	alhadnagy	Nyírbátor, 1919	1947.07.17.	280/Donyec-medence. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Zilahi Pál</i> <i>Dezső</i>	860383	őrnagy	Budapest, 1900	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Zimányi Pál</i>	660413	főhadnagy	Budapest, 1909	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Zombori Valér Róbert</i>	860491	őrnagy	Rombor, 1903	1948.06.19.	349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Zsaller Béla János</i>	860027	százados	Zala- egerszeg, 1904	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Zsákai András</i> <i>András</i>	860025	főhadnagy	Hatvan, 1904	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. 292/ Dvinszk. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

2.5. A libavai (Liepāja) 349. sz. (tishti) hadifogolytábor

A *Kurzeme* tájegységben, a Balti-tenger partján *Liepāja* (oroszul *Libava*) 1625-ben vált városá, a halászok alapították, azonban első írásos feljegyzések 1253-ban a *Teuton Lovagrend* birtokaként említik. *Rigától* 223 km-re nyugatra fekszik. Jelentős forgalmat lebonyolító jégmentes kikötője van. A lett többségű város teljes népessége 66 ezer (1924) körül van, az oroszok számaránya 33,4 %-ot tesz ki.

Az orosz birodalom XIX. századának második felében a *Liepājā Rigával* összekötő vasútvonal épült. Az egykori halásztelepülés ezzel rohamos fejlődésnek indult. A szovjet időkben *Liepāja* a Szovjetunió fontos hadikikötője, zárt katonai bázisa volt. Ma már turisztikai látványoságnak számít a szovjet hadikikötő és a tengerész fogház *Karostában*.

Napjainkban a független Lettország egyik legfontosabb kereskedelmi kikötője. Nemzetközi repülőtér is van, amely jelentősen hozzájárul a város további gazdasági és kulturális fejlődéséhez.

A II. világháború miatt lepusztult városban a SZU NKVD 00657. sz. parancsára 1945. június 9-én került megszervezésre *Liepāja (Libava)* településen a *Libava* nevű 349 sz. (tishti) hadifogolytábor. Négy év elteltével a SZU MVD által 1948. március 29-én 00325. számú rendelete alapján felszámolták.⁷²

⁷² Sz. ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 263-264.

A főtábor központja *Libava*. Továbbá a *Libava, Kuldinga, Vindava, Ventpils, Liepaja, Satinsk, Bukas, Libau* településeken 1945-ben egy, 1946-ban 6-7, 1947-ben 7 táborrészleg működött. A szögesdrótok mögött 1945. június 9-én 10 ezer, 1946. március 1-jén 8 ezer, 1947. március 11-től 6600, 1947 júliusától 4600 hadifoglyot őriztek. A tábor parancsnokai: 1945-ben **P. M. Korolyov** őrnagy, 1945 november és 1947-ben **J. SZ Golubev** százados. A táborban összesen 21 875 német hadifoglyot fogadtak, láttak el és dolgoztattak. A rabok munkaerejét az ipari objektumok helyreállítására, a kereskedelmi kikötő felújítására, a földig rombolt lakóházak újbóli felépítésére és különböző gyári munkára fordították. Többek között beindult a cukorgyár, az alumínium gyár, a fém feldolgozó üzem, a hajójavító komplexum stb. A tábor felszámolása előtt csupán 733 főt repatriáltak.⁷³

A táborrészlegek 1946.08.09-től a Lett SZSZK UPVI MDV táborrészlegeihez kerültek át.

A NML adatbázisában sikerült kideríteni, hogy 1945–1948 között a 349. sz. lágerben **536 magyar hadifogoly** tartózkodott. Másként szólva, a dvinszki gyűjtő-átmeneti lágerhez hasonlóan a libavai is inkább tiszti tábor volt,⁷⁴ ahol például 249 tiszthelyettes, 163 főtiszt és három törzstisztet (*Pajda(u) Gábor Gábor* alezredes (1900), *Vártay Alajos György* alezredes (1898), *Szántó Silárd Ernő* őrnagy (Nagybecskerek, (1905)) tartottak fogva.

A libavai (Liepāja) 349. sz. (tishti) táborának magyarokra vonatkozó adatai 1945–1948 között

Magyar foglyok	Fogoly katonk	Civil internáltak	Repat-riáltak	Haza térésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
536	512	25	422	110	3	1

Az 536 feldolgozott kártya szerint a jelzett időszakban 511 fogoly katonáról és 25 civil internáltról készítettek feljegyzést. Igazoltan repatriáltak 422 főből 411 hadifogolynak a hazatérését Máramaroszigeten keresztül szervezték meg. Közöttük volt a kárpátaljai származású **Kántor Imre** alhadnagy (Beregújfalu, 1917), **Virág István** honvéd (Ördarma, 1923), **Zavilla Viktor** alhadnagy (Bereg-szász, 1916).

⁷³ A 349.sz. Liepāja (Libava) hadifogolytábor kapcsán feldolgozott szakirodalom, forrás: RGVA F. 1p. Op.15a. Gy. 234. L. 52-58; Op.37a. Gy. 3. L. 101, 106.; Op. 3g. Gy.1. L. 276; Gy. 12. L. 154. Vojennoplennije SZSZSZR. T. 4. Sz. 126.

Meszta szogyerzsanyija vojennoplennih vermahta na tyeritariji bivsega Szovetszkaga Szaojuza (1941–1956). putyevagyityel, 2008. Sz. 42,43,46.

⁷⁴ Lásd, a tábor száma hiányzik az alábbi jegyzékben: VARGA ÉVA MÁRIA 2006: 487-490.

A magyar rabok repatriálásának dinamikája a 349. sz. hdf. táborban

Év, hónap	Fő
1946. szeptember–1946. október	8
1947. május15.–1947. július 17.	406
1948. június folyamán	8
Összesen:	422

A Kárpátaljáról elhurcolt és életben maradt 11 civil internáltat lakhelyére átszállítottak. Név szerint a következő honfitársaim kerültek a hazatérők listájára:

Darcsi Kálmán (Fornos, 1906)	Magas János (Ungvár, 1897)
Gál Albert (Kisdobrony, 1906)	Magyar Gyula (Bótrágy, 1925)
Kizman Márton (Munkács, 1916)	Nyomó Ferenc (Kisdobrony, 1916)
Kovács Ferenc (Munkács, 1918)	Orosz István (Bótrágy)
Kovács József (Eszeny, 1912)	Suba Andor (Minaj, 1899)
Lakatos Lajos (Beregszász)	

Köztük volt 3 fogoly katona is:

Szalai Ignác honvéd (Badaló, 1900,

Virág István honvéd (Ördarma, 1923),

Zavilla Viktor alhadnagy (1916, Beregszász).

A libavai magyar rabok rangjelzés szerint	Fő	A libavai magyar rabok rangjelzés szerint	Fő
magyar honvéd	88	hadnagy	125
őrvezető	4	főhadnagy	29
tizedes	1	százados	9
őrmester	3	őrnagy	1
tiszthelyettes	5	alezredes	2
alhadnagy	244	munkaszolgálatos	1
Hdf. katonafogoly összesen: 512 fő			

Az adathiányos karton szerint **110 magyar rab** hazatéréséről nincs adat. Elhalálozott 4 fő, ebből a libavai tábor sarkertjében 3 áldozatot eltemettek. A GURH-lista szerint a 349. sz. hdf. táborban halt meg:

Herlai József Lukács főhadnagy (Kunszentmárton, 1912 – 1946.11.24.). Eltemetés helye: a 349. sz. hdf. tábor temetője, Libava, 1. parcella, 19. sír.

Horoshti-Vurfel Attila Albert főhadnagy (Diósgyőr/Vác, 1913 – 1947.04.19.). Eltemetés helye: a 349. sz. hdf. tábor temetője, Libava, 22. parcella, 1. sír.

Pintér János János civil internált (Magyarország, 1912 – 1946.04.08.) Eltemetés helye: a 349. sz. hdf. tábor temetője, Libava, jelöletlen sír. A feljegyzésben olvasható, szökés közben megölték.

A libavai 349. sz. táborból más lágerbe történő átszállítás után, a GURH-lista szerint elhunyt: **Vártay Alajos György** alezredes (Pestszentlőrinc/Sárbo-

gárd, 1898 – 1950.01.01.) Eltemetés helye: a 82. sz. hdf. tábor temetője, Voronyezs, jelöletlen sír.

Lettorszáiban kiemelt szerepet szántak a libavai 349. sz. hdf. tábornak, ahol a mintegy 30 GUPVI-táborból ideirányított magyar rabot, főleg a tisztet vetették az NKVD vizsgálati eljárása alá. A nyomozótisztek a soraikban ugynevezett háborús bűnösök után kutakodtak. Akikre kompromitáló, terhelő adatot találtak, azok a haditörvényszék elé kerültek, őket 25 évig terjedő szabadságvesztésre ítélték, és a SZU MVD Gulág-táborokba küldték.

Az ismétlődő nevek elkerülése végett a dvinszki, jelgavai, rigai stb. táborból a libavai táborba átirányított és rövid ideig itt tartott magyar rabok adatait az alábbi listába nem vettük fel.

***A libavai 349. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(536 fő)***

Vezetéknév, keresztnev, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
A					
<i>Ádám József József</i>	848753	hadnagy	Kótaj 1912	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ágocs Máté Ferenc</i>	848719	alhadnagy	Jánosfalva, 1923	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ambrusfi Tivadar Ferenc</i>	849015	alhadnagy	Budapest, 1927	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Andreas/Andrási László József</i>	848829	hadnagy	Magyaror- szág, 1908	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Antal György György</i>	8871	honvéd	Gyimes- bükk, 1917	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Apáti Endre János</i>	849177	hadnagy	Mező- berény, 1900	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Avarosi Károly Károly</i>	231	honvéd	Szolnok, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
B					
<i>Bagi Béla Béla</i>	851723	alhadnagy	Kecskemét, 1920	1947.07.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Baki István József</i>	17961	honvéd	Rácke- resztúr, 1920	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bakacsi János János</i>	78123	honvéd	Újszent- iván? 1909	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bakos Ferenc Ferenc</i>	15027	honvéd	Decs, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bakos László Péter</i>	849603, 849611	hadnagy	Gyöngyös- halász, 1915	1947.06.12.	406/ Mcenszk. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Balatoni Aladár Aladár</i>	849687	alhadnagy	Isaszeg. 1913	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Balla Ferenc József</i>	852049	hadnagy	Kunszent- márton, 1914	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Balla Gyula János</i>	849797	hadnagy	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1946.10.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Balla János Gábor</i>	20211	honvéd	Meszlen, 1916	1947.07.17.	349/15 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Balla Sándor János</i>	849643	alhadnagy	Madaras, 1919	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Balázs Ferenc Ferenc</i>	850869	főhadnagy	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Balázs István István</i>	849657	alhadnagy	Sümeg, 1923	1948.06.12.	323/Tula. 53/Alekszejev. 185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Balázs István István</i>	21807	őrvezető	Kengyeles 1922	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Balázs János János</i>	849671	hadnagy	Recsenyéd 1914	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Balog Mihály Mihály</i>	849921	alhadnagy	Lehota? 1912	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Baloti József András</i>	849961	alhadnagy	Magyarország, 1920	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Banszai /Balsay István</i>	850113	hadnagy	Késmárk, 1908	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Baracskaí Gábor Lajos</i>	850257	alhadnagy	Komárom, 1917	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Barna István István</i>	850375	hadnagy	Debrecen, 1916	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak
<i>Barna Domokos Domokos</i>	851265, 850369	hadnagy	Kunszentmárton, 1915	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Barta János László</i>	850483	alhadnagy	Magyarország, 1910	Átszállítva: 1947.04.01.	349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Barta János László</i>	850469	alhadnagy	Máté-szalka, 1920	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bartkó János László</i>	852383	alhadnagy	Piskó, 1920	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatérnincs adat.
<i>Bartkó László Gábor</i>	852381	alhadnagy	Nagyvárad, 1918	Átszállítva: 1946.10.07.	299/Szimferopol. 165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bartos Endre Dezső</i>	850309	alhadnagy	Felka? 1916	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bartos Lajos Lajos</i>	39359	honvéd	Endrefalva, 1912	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Basch Ferenc Ferenc</i>	850691	alhadnagy	Arad, 1911	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Baumgartner Ferenc Mihály</i>	852797, 850643	alhadnagy	Besenyőtelek? 1921	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bán József József</i>	849999	alhadnagy	Budapest, 1919	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bányai János János</i>	850159, 84261	alhadnagy	Rákospalota, 1923	1947.06.12.	412/3, Marefa. 185/Jurjevec. 349/Libava; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bányai István István</i>	850039	hadnagy	Magyarország, 1908	1947.05.28.	49/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bársony Imre Imre</i>	39941	honvéd	Hajdúböszörmény, 1921	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Becsei István István</i>	851391	hadnagy	Szeged, 1910	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Beleznai István András</i>	850871, 851095	alhadnagy	Magyarország, 1919	1947.06.12.	406/Mcenszk-Tula. 165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Benedek Sándor István</i>	858897, 850971	alhadnagy	Budapest, 1919	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Becsei Imre István</i>	851389	alhadnagy	Hódmező- vásárhely, 1915	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Benke István István</i>	51299	honvéd	Bodvica, 1912	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bense József József</i>	851067	alhadnagy	Budapest, 1914	1947.06.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bereczky Imre János</i>	55821	honvéd	Petend, 1922	1947.07.17.	349 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Berente József István</i>	55011	honvéd	Jánoshida? 1923	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Besenyey János István</i>	61475	honvéd	Lajosmizse, 1922	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bibó Árpád Ferenc</i>	61747	honvéd	Erőd, 1909.	1948.06.19.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bige Gábor Gábor</i>	852865	százados	Magyaror- szág, 1911	Átszállítva: 1946.10.01.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bibál Gyula Gyula</i>	851437, 851603	hadnagy	Sándorfalu, 1914	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bíró Pál Pál</i>	851559	alhadnagy	Cegléd, 1917	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bitsits János János</i>	851601, 851631	alhadnagy	Budapest, 1924	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bisits István János</i>	851629	alhadnagy	Budapest, 1924	Átszállítva: 1947.04.01.	323/Tula. 185/Jurjevec. 349/ Libava. Hazatéréséről nincs adat
<i>Bitskei/Bcsihe m Gábor Gábor</i>	852865	százados	Magyaror- szág, 1911	Átszállítva: 1946.10.01.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Blazse vác László József</i>	851637	alhadnagy	Budapest, 1918	1947.06.04.	117/ Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 275/ Peremisl. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Blonski/Blontin László József</i>	851663	alhadnagy	Magyaror- szág, 1913	Átszállítva: 1947.04.01.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Boda Géza Géza</i>	851343	főhadnagy	Magyaror- szág, 1912	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Boda István Imre</i>	74237	ápoló, tiszt-he- lyettes	Kaposvár, 1901	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Boda Sándor János</i>	851809	alhadnagy	Kun-hegyes, 1919	1947.06.12.	117/ Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bódi István István</i>	72445	civil internált	Eperjeske/ Tiszaadony, 1925	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bodnár Endre Károly</i>	53843	civil internált	Tiszaadony, 1925	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bona Zoltán Lajos</i>	852537	százados	Magyaror- szág, 1912	Átszállítva: 1945.00.00.	349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Borbát Lajos Lajos</i>	852205	alhadnagy	Erdőfüle, 1921	1948.06.19.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bornemissza Endre Bertalan</i>	88123	honvéd	Milota, 1920	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Borsfai Géza József</i>	852469	hadnagy	Felsősegesd, 1912	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Borsos Sándor Sándor</i>	852465	hadnagy	Karcag, 1925	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bocskai József Lőrinc</i>	852561	alhadnagy	Magyarország, 1919	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bozsidar Géza Sándor</i>	851937	alhadnagy	Magyarország, 1916	Átszállítva: 1946.10.13.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Börcsök Albert Sándor</i>	852403	alhadnagy	Magyarország, 1916	Átszállítva: 1947.04.01.	424/Pjatyigorszk. 349/5 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Brukner János László</i>	852647	alhadnagy	Rékoskeresztúr, 1918	1947.07.17.	117/ Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Budinszki János János</i>	100599	honvéd	Bepes? 1912	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Buzás József József</i>	101511	honvéd	Pécs, 1922	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Burján Miklós Márton</i>	103935	honvéd	Veliki Suran, 1922	1947.06.19.	291/Rézekne. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
C, Cs					
<i>Capai István István</i>	858897	alhadnagy	Magyarország, 1903	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Czehmdeiszter Alfréd József</i>	880955	alhadnagy	Sopron, 1917	1947.07.17.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Czirják József Ferenc</i>	881037	alhadnagy	Debrecen, 1915	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Czumbil/buly Viktor József</i>	751701	honvéd	Csomaköz? 1912	1948.06.19.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Csaba Gyula Ferenc</i>	881081	alhadnagy	Apostag, 1902	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Csaba Zsolt Jónás</i>	881085	alhadnagy	Pestújhely 1920	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Csecsödi György János</i>	855809	hadnagy	Magyarország, 1910	Átszállítva: 1946.10.07.	185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Csertai Sándor Gábor</i>	881541	alhadnagy	Budapest, 1905	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Csibi Géza Károly</i>	881597	alhadnagy	Csikszentlélek, 1915	1946.06.19.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Csillag András János</i>	766053	honvéd	Pécs, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Csobány András András</i>	881885	hadnagy	Hajdúnánás, 1909	1947.04.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
D					
<i>Danó/Dnó/Dió József Károly</i>	859287	főhadnagy	Magyarország, 1907	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Darcsi Kálmán András</i>	255971	civil, internált	Fornos, 1906	1947.05.26.	349/Libava. Kárpátaljára átszállították. Repatriáltak.
<i>Derecskei István János</i>	243053	honvéd	Bodrog-kisfalud, 1923	1947.07.15.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Derengi János Dezső</i>	859049	civil internált	Magyarország, 1913	1946.10.07.	185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dérfai Dezső Dezső</i>	859127	főhadnagy	Magyarország, 1916	1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dévényi Jenő Dezső</i>	858659	alhadnagy	Magyarország, 1913	1946.06.12.	323/ Tula. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Dobozi Sándor <i>Ambros</i>	859311	hadnagy	Tisza-inoka, 1911	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Dobó Márton Endre	859303	alhadnagy	Magyar- pécska, 1915	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Domcsék János Antal	859479	alhadnagy	Magyaror- szág, 1920	Átszállítva: 1947.04.01.	185/Jurjevce. 349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
Dobai János János	229859, 248809, 248831	honvéd	Nyír- mihálydi, 1923	1947.07.17.	401/2 Golicin-Harkov. 189/1 Orsanzsk, Gomel. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Drozdik István József	257735	honvéd	Osanova, 1923	1947.07.17.	292/Dvinszk. 266/Bzseznyick. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Duchon László Lipót	859727	alhadnagy	Budapest 1915	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Dusan László László	859833	alhadnagy	Magyaror- szág, 1915	Átszállítva: 1946.10.01.	324/Ivanovo. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
E					
Ercse József János	834291	honvéd	Hegyesel? 1908	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Erdei Béla <i>Lipót</i>	884167	mérnök hadnagy	Budapest, 1909	Átszállítva: 1946.06.12.	185/Jurjevce. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Erdélyi József Károly	882579	alhadnagy	Magyaror- szág, 1910	1947.05.28.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Erdész Béla <i>Pál</i>	884249	alhadnagy	Gyula, 1921	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Erős Lajos <i>Lajos</i>	884279	hadnagy	Budapest, 1905	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Ese Pál <i>Pál</i>	836129	hadnagy	Budapest, 1920	1947.07.17.	Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Eszenyi Lajos János	884341	hadnagy	Szügy, 1912	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
F					
Fazekas Dénes Dénes	879337	alhadnagy	Gagy, 1907	1948.06.19.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Fazekas József József	879339	alhadnagy	Fiatfalva, 1902	1948.06.19.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Fejes Dezső Viktor	879747	alhadnagy	Budapest 1914	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Felföldi József Henrik	879943	hadnagy	Sárvár, 1924	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Febér Béla <i>Béla</i>	879633	alhadnagy	Magyaror- szág, 1910	Átszállítva: 1946.10.07.	185/Jurjevce. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
Fejér Béla <i>Béla</i>	879725, 879767	alhadnagy	Budapest, 1910	1947.07.17.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Felleg László Mihály	724515	tizedes	Oros, 1912	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Ferenczi Jenő Lajos	880139	százados	Magyaror- szág, 1894	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
Ferenczi Rezső Rezső	880103	főhadnagy	Wenns, 1910	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Ferenczi Sándor <i>Mátyás</i>	880109	főhadnagy	Szeged, 1913	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Fesr/Fesser János János	722937	civil internált	Szolnok, 1910	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Fiers István István	880263	alhadnagy	Nagycsausa, 1922	1946.10.13.	323/ Tula. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Fülöp Sándor György</i>	880335 880839	alhadnagy	Kolozsvár, 1920	1948.06.19.	38/ Pavlog(h)rad (Reni-Odessza). 217/ Kramatorszk, 185/Jurjevec. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Finta Ferenc István</i>	880341	alhadnagy	Temesvár, 1906	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Fogarasi László László</i>	880441	alhadnagy	Báld, 1924	Átszállítva: 1947.04.01.	217/Kramatorszk. 349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Fodor Albert Simon</i>	880461	alhadnagy	Gyulafehérvár, 1918	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Forgács József János</i>	880593	alhadnagy	Keresztes- püspöki, 1922	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Forró Zoltán Zoltán</i>	880633	alhadnagy	Kerekes- falva, 1910	1946.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 323/ Tula. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramaros- sziget. Repatriáltak.
<i>Földvári Bertalan Bertalan</i>	879885	hadnagy	Budapest, 1916	1947.06.12.	117/ Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Földvári László Andor</i>	883645	hadnagy	Szalonak, 1909	Átszállítva: 1946.10.07.	412/ Marefa. 185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Frankó István István</i>	880695	alhadnagy	Pitvaros, 1919	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Frejlib Henrik Henrik</i>	880709	hadnagy	Erzsébet, 1915	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Fujtó József József</i>	743245	honvéd	Mező- kövesd, 1912	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Füle Pál Pál</i>	880807	hadnagy	Cegléd, 1914	1947.06.12.	165/ Juzsa. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Fülöp Imre Péter</i>	880827	alhadnagy	Salgótarján, 1897	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Fülöp József József</i>	724199	örrmester	Sárród, 1918	1947.07.17.	349 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Füvesi Károly Imre</i>	880777	főhadnagy	Alsócsalo- gány,1904	1947.06.17.	165/ Juzsa. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
G, GY					
<i>Galuci István István</i>	855377	alhadnagy	Magyaror- szág, 1914	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Galzó József Károly</i>	160483	honvéd	Kispulym, 1919	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ganczler Gyula János</i>	855493	alhadnagy	Nagy- kanizsa, 1919	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gazsi ? Béla Mátyás</i>	858007	hadnagy	Nagykároly, 1921	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gábor István István</i>	854811	százados	Hódmező- vásárhely, 1908	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gábor Sándor László</i>	854813	alhadnagy	Szomol-nok, 1910	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gál Albert András</i>	156507	honvéd/ civil internált	Kis- dobrony, 1906	1947.05.20.	349/Libava. Kárpátaljára átszállították. Repatriáltak.
<i>Gál Antal Ferenc</i>	855087	hadnagy	Csik- szentlélek, 1904	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gál Gyula Ernő</i>	855103	alhadnagy	Alsóhegy, 1920	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Gál Imre László</i>	855123	alhadnagy	Esztergom 1904	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gál János Máttyás</i>	855285	alhadnagy	Bátaszék, 1921	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gál Tivadar László</i>	855159	hadnagy	Esztergom 1909	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gáspár Béla György</i>	855839	alhadnagy	Kolozsvár, 1919	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gelinek László József</i>	856231	alhadnagy	Szilágy-sámszon? 1911	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gengely László István</i>	856313	főhadnagy	Karcag, 1918	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gerber Mihály Ádám</i>	178957	honvéd	Pann, 1924	1947.05.26.	349/Libava. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
<i>Gerle János Antal</i>	856559	alhadnagy	Budapest, 1918	1947.06.12.	299/Szimferopol. 349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gémes László László</i>	856837, 856271	alhadnagy	Eszter-major? 1915	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Géresi Zoltán Vilmos</i>	856499	alhadnagy	Magyarország, 1921	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat
<i>Gonda Miklós Antal</i>	858245	főhadnagy	Budapest, 1919	1947.07.17.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gottschling János Nándor</i>	857957	hadnagy	Győr, 1900	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gócán István István</i>	855807	hadnagy	Páka, 1901	1947.06.12.	415/Artyomovszk. 185/Jurjevec. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gyalai István István</i>	858481	alhadnagy	Kunszent-márton, 1899	1947.07.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gyopáros Lajos József</i>	858389	alhadnagy	Szombathely, 1916	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gyulai Jenő István</i>	859743	alhadnagy	Kalocsa, 1913	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Gyulai Jenő János</i>	859745	alhadnagy	Nagykároly, 1909	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
H					
<i>Haftlik János Ármin</i>	1052547	honvéd	Magyarország, 1918	Átszállítva: 1945.11.13.	173/Orjol. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hajós György Ernő</i>	858015	főhadnagy	Magyarország, 1904	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Halasi Zoltán Vilmos</i>	855525	alhadnagy	Miskás, 1920	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Halmosi Dénes Andor</i>	855319	alhadnagy	Szügy, 1910	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Handler Gyula János</i>	856291	alhadnagy	Magyarország, 1919	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hank István György</i>	881195	főhadnagy	Kaposvár, 1911	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Haracsi Sándor Sándor</i>	855561	alhadnagy	Szent-gáloskér, 1917	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Haraszi Attila Albert</i>	855539	hadnagy	Diósgyőr, 1913	1947.04.01.	165/Juzsa. 349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Harasztos Ödön András</i>	855559	főhadnagy	Sátor- aljaújhely, 1905	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hardi István István</i>	855575	főhadnagy	Magyaror- szág, 1909	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Háros György József</i>	857021	főhadnagy	Nyiregy- háza, 1904	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hámori Lóránt Ernő</i>	855425	alhadnagy	Budapest, 1909	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Má- marossziget. Repatriáltak.
<i>Hefner János János</i>	856907	alhadnagy	Magyaror- szág, 1917	Átszállítva: 1946.10.01.	324/Ivanovo. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hegedűs György János</i>	855953	alhadnagy	Moson- szentmiklós, 1921	1947.06.12.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hegedűs Lőrinc Árpád</i>	855967	hadnagy	Dobsina, 1911	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hegy Aladár Kálmán</i>	856059	alhadnagy	Kispest, 1919	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Heiczinger Antal Márton</i>	856153, 856137	alhadnagy	Nagymaros, 1905	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Heppál Béla György</i>	856377	alhadnagy	Magyaror- szág, 1919	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Herlai József Lukács</i>	GURH	főhadnagy	Kunszent- márton, 1912	† 1946.11.24.	349/5.Liepaja.
Eltemetés helye: 349. sz. tábor temetője, /Libava/Liepaja, 1. parcella, 19. sír.					
<i>Herman József József</i>	856575	alhadnagy	Benedek- falu/ Debrecen, 1919	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hetési László Ferenc</i>	856695	alhadnagy	Budapest, 1920	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hoffmann János András</i>	857983	hadnagy	Karcsa, 1908	1947.06.12.	177/Poznany. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Holczer István Sándor</i>	857237	alhadnagy	Budapest, 1914	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Holló József Imre</i>	857177	hadnagy	Vécs, 1915	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak
<i>Homan Dezső Dezső</i>	858213	alhadnagy	Magyaror- szág, 1914	Átszállítva 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Homor László István</i>	857305	alhadnagy	Budapest, 1921	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Horkai/Hokaj András András</i>	855081	főhadnagy	Magyaror- szág, 1904	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Horgos János József</i>	213785	honvéd	Budapest, 1922	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Horoszi/Lapaszi- Vurfel Attila Albert</i>	857865, 890417	hadnagy, alhadnagy	Diósgyőr/ Vác, 1913	† 1947.04.19	165/Juzsa. 349/Libava.
Eltemetés helye: a 349. sz. hadf tábor temetője, Libava, 22. parcella, 1. sír.					
<i>Horváth Béla Kálmán</i>	857427	alhadnagy	Jákfa, 1904	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Má- marossziget. Repatriáltak.
<i>Horváth György József</i>	857477	alhadnagy	Rába- patona? 1916	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Horváth Jenő János</i>	204775	honvéd	Szil, 1920	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Horváth Lajos Lajos</i>	857609	hadnagy	Bicske, 1914	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Horváthy Gyula Gyula</i>	857743	alhadnagy	Soroksár, 1911	Átszállítva: 1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Home/s László László</i>	857289	alhadnagy	Magyaror- szág, 1915	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hornung Péter Péter</i>	858897	alhadnagy	Magyaror- szág, 1921	Átszállítva: 1946.10.07.	57/Klaipėda.185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hosszú László István</i>	857945	alhadnagy	Somogy? 1922	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgortod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hubai Ede Emil</i>	858129	hadnagy	Pest- erszétet, 1911	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hujber János Viktor</i>	858165	alhadnagy	Görgeteg? 1919	1947.06.17.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgortod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Huszár Pál Pál</i>	858311	hadnagy	Pestszent- lőrinc, 1912	1947.06.12	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
I, J					
<i>Ikládi Lajos Imre</i>	860615	alhadnagy	Batonya, 1920	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ipacs Balázs Balázs</i>	860807	alhadnagy	Jászberény, 1916	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ivanics Lajos József</i>	329779	honvéd	Patvarc, 1920	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Izotín/Izsó György János</i>	860609	alhadnagy	Magyaror- szág, 1918	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Janda Gyula Vince</i>	884763	hadnagy	Kocsola, 1915	1947.06.12.	323/Tula. 165/Juzsa. 349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Jánk/Janek Ferenc Jakab</i>	884767	hadnagy	Budapest, 1913	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak
<i>Jenei Gusztáv Ernő</i>	860593	alhadnagy	Magyaror- szág, 1906	Átszállítva: 1947.04.01.	349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Jónás Géza Géza</i>	840689	tiszthe- lyettes	Vác, 1908	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>József Ferenc József</i>	860773	alhadnagy	Bavaniste, 1918	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Juhász István Ferenc</i>	884441	alhadnagy	Szeged, 1918	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Juhász Béla Péter</i>	884559	alhadnagy	Székes- fehérvár, 1908	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Juhász Károly István</i>	884581	alhadnagy	Rákos- palota, 1919	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
K					
<i>Kabai Dezső Dezső</i>	860897	alhadnagy	Budapest, 1921	1947.07.17.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kanabé András Mihály</i>	861163	alhadnagy	Anda? 1917	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kapa Ferenc Ferenc</i>	861245	alhadnagy	Oszicsina? 1917	Átszállítva: 1946.10.02.	504/Kaprinszk. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Karácsony László Imre</i>	863937	hadnagy	Hajdú- szoboszló, 1912	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Karádi Pál Sándor</i>	857779	alhadnagy	Magyarország, 1911	Átszállítva: 1946.10.07.	185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kardos János János</i>	417987	honvéd	Sase, 1921	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kari László Béla</i>	861319	alhadnagy	Bécs, 1916	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Karlonyi Gyula Ferenc</i>	861331	főhadnagy	Magyarország, 1914	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Katona Béla Béla</i>	861467	alhadnagy	Jászládány 1917	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Katona Ferenc Miklós</i>	350505	honvéd	Porcsalma 1922	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kazinczy István Zsigmond</i>	860995	alhadnagy	Kendres, 1921	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kállai Tibor László</i>	861045	alhadnagy	Érsekújvár 1921	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kántor Imre János</i>	862271	alhadnagy	Beregújfalu, 1917	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak
<i>Káli Albert Albert</i>	861071	alhadnagy	Szigethát? 1916	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kávási Béla István</i>	860905	főhadnagy	Magyarország, 1920	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Káldi János Sándor</i>	861063	alhadnagy	Iharos-berény, 1919	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kálmán Béla György</i>	861083	alhadnagy	Basahíd? 1920	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kápolmási Béla Gyula</i>	861221	alhadnagy	Szarajevó, 1915	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kárász Pál Pál</i>	861273	alhadnagy	Budapest, 1905	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kárpáti Zoltán Lajos</i>	861373	hadnagy	Hernád-kak, 1917	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kelecsényi László János</i>	861775	hadnagy	Diósgyőr? 1921	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kigyebuc/ Kődöböcz József Pál</i>	862243	főhadnagy	Magyarország, 1913.	Átszállítva: 1946.10.07.	185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Király Lajos</i>	369229	honvéd	Taszár, 1919	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kis Albert Gábor</i>	862393	hadnagy	Hajdú-szoboszló, 1921	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kis György Péter</i>	372731	honvéd	Bököny, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kis Gyula Gyula</i>	372843	honvéd	Pals, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kizman Márton József</i>	366699	civil internált	Munkács, 1916	1947.05.26.	349/Libava. Kárpátaljára átszállították. Repatriáltak.
<i>Keczán Sándor Sándor</i>	862185	alhadnagy	Magyarország, 1917	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Keke Lajos Lajos</i>	354575	örvezető	Hajdúnánás, 1911	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kerbold Gyula Alajos</i>	861907	hadnagy	Pápa, 1909	1947.06.12.	185/Jurjevec. 415/Artyomovszk. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Keresztes Sándor Sándor</i>	862009	főhadnagy	Sajó-szentpéter, 1913	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kispál Ferenc Ferenc</i>	862785	hadnagy	Zenta, 1914	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Krima József János</i>	433525	honvéd	Vácszent-lászló, 1919	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kolozsi János Ferenc</i>	410679	civil internált	Szécsény, 1922	Átszállítva: 1946.04.05.	349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kovács Andor Lajos</i>	863481	hadnagy	Magyarország, 1909	Átszállítva: 1946.10.07.	185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kovács László Pál</i>	396629	honvéd	Abony, 1911	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Miklós Miklós</i>	863293	alhadnagy	Harka? 1912	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Pál János</i>	398267	internált civil	Tákos, 1914	1947.07.17.	3338.hdf.kórház/Balti-tenger melléki terület/Riga. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Keresztes Sándor Sándor</i>	864407	főhadnagy	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Komár Ernő Károly</i>	864565	alhadnagy	Magyarország, 1920	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6, Libava. Hazaérkezéséről nincs adat.
<i>Komlósi Andor Lászlár</i>	864291	alhadnagy	Magyarország, 1911	Átszállítva: 1946.02.25.	185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Koncz Géza Imre</i>	863845	alhadnagy	Budapest, 1905	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kopácsi László Tibor</i>	863909	alhadnagy	Budapest, 1924	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kordis István István</i>	864627	alhadnagy	Kisbér, 1920	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Korim József József</i>	418379	tiszt-he-lyettes	Tótpróna? 1910	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Aladár Lajos</i>	861619	hadnagy	Zagrad? 1909	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Ferenc Károly</i>	399101	civil, internált	Munkács, 1918	1947.05.26.	349/Libava. Kárpátaljára átszállítottak.
<i>Kovács Gyula János</i>	863051	alhadnagy	Boldog, 1916	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Gyula Gyula</i>	863031	alhadnagy	Pozsony környéke, 1912	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Gyula József</i>	390041	honvéd	Feldebrő, 1921	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Jenő Elek</i>	863063	alhadnagy	Szabadka, 1919	1947.05.12.	117/ Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács János Elek</i>	863437	alhadnagy	Szabadka, 1919	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kovács János Ferenc</i>	401909	honvéd	Tiszacsege, 1922	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kovács József Antal</i>	391189	civil, internált	Eszeny, 1912	1947.05.15.	349/Libava. Kárpátaljára átszállítottak. Repatriáltak.
<i>Kónya Ferenc Ferenc</i>	863771, 863783	alhadnagy	Pentele, 1919	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Kökény Mihály Ferenc</i>	354641	honvéd	Gyula, 1920	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Könyves Pál Pál</i>	358577	örvezető	Putnov/ Putnok? 1908	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kövendi Sándor Sándor</i>	861613	alhadnagy	Zilah, 1921	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Középesy Gyula Dezső</i>	864513	hadnagy	Hajdúbö- szörmény, 1920	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kőszegi László József</i>	862139	hadnagy	Budapest, 1917	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kuruc András Lajos</i>	864633	alhadnagy	Fót? 1918	1947.06.12.	185/Jurjevec.415/Artyomoszk. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
L					
<i>Lakatos György György</i>	448731	honvéd	1915	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lakatos Lajos Kálmán</i>	449207	civil internált	Beregszász, 1911	1947.05.26.	349/Libava. Kárpátaljára átszállították. Repatriáltak.
<i>Lantos János Károly</i>	865041	alhadnagy	Bácska, 1914	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Latrán József József</i>	865467	alhadnagy	Jákó, 1915	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Láng István István</i>	450603	honvéd	Szerkő, 1909	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lángos Lajos Pál</i>	865029	alhadnagy	Magyaror- szág, 1913	Átszállítva: 1946.10.02.	349/Libava. 297/Szmolenszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>László István Pál</i>	865133	főhadnagy	Székes- fehérvár, 1919	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>László Gyula Zoltán</i>	865113	alhadnagy	Jágerháza? 1918	1947.06.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lengyel József Bálint</i>	858935	civil internált	Mocsa, 1924	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lengyel Viktor Dezső</i>	865253	alhadnagy	Ludrova? 1917	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lepsényi Pál Mátyás</i>	865433	hadnagy	Magyaror- szág, 1913	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Légrádi Ferenc Béla</i>	865281	százados	Csát, 1898	1947.07.17.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Limbacher Elemér Sándor</i>	865541	hadnagy	Szászvár, 1916	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lovas Miklós József</i>	465173	honvéd	Egerszalók, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lóránt Ernő Ernő</i>	865745	hadnagy	Nagyvárad, 1911	1946.05.11.	323/ Tula. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lőrincz István István</i>	865447	hadnagy	Szolnok, 1913	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Lőrinczi Ferenc Ferenc</i>	865453	alhadnagy	Pusztacelina, 1916	1948.06.19.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
M					
<i>Magas János Jakab</i>	474113	civil, internált	Trema/ Ungvár, 1897	1947.05.26.	349/Libava. Kárpátaljára átszállítottak. Repatriáltak.
<i>Magyar Gyula Balázs</i>	475095	civil, internált	Bótrágy, 1925	1947.05.26.	349/Libava. Kárpátaljára átszállítottak. Repatriáltak.
<i>Magyar István Béla</i>	866053	alhadnagy	Jászárokszállás, 1922	1947.07.17.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Magyar József Pál</i>	866051	alhadnagy	Székes- fehérvár, 1920	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Magyar Vilmos József</i>	866035	alhadnagy	Budapest, 1914	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
<i>Magyari Lázár Lázár</i>	865983	hadnagy	Kézdi- vásárhely, 1903	1947.06.12.	317/Riga. 266/Jelgava. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Markó Endre Rezső</i>	868211	alhadnagy	Gyula, 1919	1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
<i>Marosszéki János Béla</i>	866579	alhadnagy	Bakony- gyíró, 1917	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Mági Gábor István</i>	865975	alhadnagy	Magyaror- szág, 1914	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Majoros Pál Pál</i>	867203	hadnagy	Cegléd, 1920	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Makos Imre Sándor</i>	867825	alhadnagy	Nagyvárad, 1910	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Makó Imre József</i>	866301	alhadnagy	Török- becse, 1918	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Makai Rezső János</i>	868339	alhadnagy	Dorog, 1920	Átszállítva: 1946.10.07.	154/Ljublino. 349/Libava. 185/Jurjevec. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Makkai Sándor Miklós</i>	867813, 867831	hadnagy	Gönc- ruszka, 1906	1947.06.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Massai József Imre</i>	866931	alhadnagy	Magyaror- szág, 1920	Átszállítva: 1947.04.	406/Mcenszk-Tula. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Makszi Imre Sándor</i>	867829	alhadnagy	Magyaror- szág, 1910	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mares György Ferenc</i>	867129	hadnagy	Kispest, 1920	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Marotcs Zsigmond László</i>	866531	hadnagy	Magyaror- szág, 1925	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Marsal János, dr. János</i>	866737	főhadnagy	Szarvas, 1907	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
<i>Marton István István</i>	485945	honvéd	Csanádapá- ca, 1907	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Masznyik Márton Dániel</i>	866775	alhadnagy	Győrök, 1911	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Masztics György János</i>	868271	alhadnagy	Budapest, 1913	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
<i>Mayer Ferenc János</i>	866181	alhadnagy	Nagy- kanizsa, 1918	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Maurer Sándor József</i>	866911	alhadnagy	Brassó, 1921	1948.06.19.	165/ Juzsa. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Máté István László</i>	866797	alhadnagy	Magyaror- szág, 1920	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mátyás György András</i>	528071	honvéd	Szarvas, 1908	Átszállítva: 1945.11.26	349/ Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mendelényi Béla Kálmán</i>	86045	hadnagy	Szabadka, 1913	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Mészáros János János</i>	500865	honvéd	Kiskun- lacháza, 1905	1947.07.17.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Mibály Gyula János</i>	867627	alhadnagy	Magyarország, 1898	Átszállítva: 1947.04.01.	349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mibály János Mátyás</i>	867545	alhadnagy	Tereske, 1918.	Átszállítva: 1946.10.07.	412/Marefa. 349/Libava. 185/Jurjevec. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mibály Jenő Mátyás</i>	867529	alhadnagy	Tereske, 1918	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Mibályi Jenő Mátyás</i>	867569	alhadnagy	Magyarország, 1918	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Miksai Károly Károly</i>	867413	hadnagy	Garam-szent-benedek, 1908	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Milán József József</i>	867419	alhadnagy	Magyarország, 1915	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Miskolci József József</i>	867671	hadnagy	Miske, 1914	1947.06.12.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Mogyorósi Dezső Árpád</i>	867767	főhadnagy	Pácod, 1921	1947.06.12.	349 Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Mold József József</i>	867843	alhadnagy	Modokován ?, 1907	1947.06.02.	185/Jurjevec. 349/Libava; FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Molnár Béla Bálint</i>	867879	hadnagy	Csicsóka, 1899	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Molnár György Sándor</i>	867911	alhadnagy	Hidas? 1913	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Molnár Gábor István</i>	515735	honvéd	Szentkirályszabadja, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Molnár Gyula Kálmán</i>	867921	hadnagy	Budapest, 1906	1947.06.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Moldvai Sándor Dániel</i>	868419	hadnagy	Brassó, 1913	1946.06.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Monostori Endre Máté</i>	868139	hadnagy	Budapest, 1919	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Monostori László Máté</i>	868131	hadnagy	Budapest, 1912	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Moráth László Zsigmond</i>	868227	hadnagy	Miskolc? 1925	1947.07.17.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Morovics János István</i>	868223	alhadnagy	Hercegszántó, 1911	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Morvai János Ferenc</i>	524267	civil internált	Tiszakarád, 1926	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Mór Ferenc Gyula</i>	868149, 868437	hadnagy	Pécs, 1909	1947.06.12.	165/Juzsa. 3840 hdf.kórház/ Sulja-Ivanovo. 324/Ivanovói. 185/ Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Móricz/Mórut László Zsigmond</i>	868261	hadnagy	Magyarország, 1909	Átszállítva: 1946.10.07.	415/Artyomovszk. 185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mórocz András Endre</i>	868229	hadnagy	Genyő, 1919	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Mucsi Sándor János</i>	868497	hadnagy	Hódmezővásárhely, 1917	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Murf Ferenc Gyula</i>	868475	hadnagy	Magyarország, 1909	Átszállítva: 1946.10.07.	185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.

N, NY, O					
<i>Nagy Árpád Árpád</i>	533221	honvéd	Csatószeg, 1923	1948.06.19.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Bertalan Károly</i>	533991	civil internált	USA/Nagydobrony, 1921	1947.05.15.	349/Libava. Kárpátaljára hazaszállították. Repatriáltak.
<i>Nagy István Mihály</i>	539069	honvéd	Gyergyószentmiklós, 1913	1948.06.19.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Károly József</i>	868823	hadnagy	Bakfa, 1919	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nagy Pál Sándor</i>	543425	honvéd	Alsóújlak? 1922	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nánai József József</i>	550831, 566051	honvéd	Budapest, 1919	1947.07.17.	401/Golicin-Harkov. 349/13 Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Neiten Pál Sándor</i>	869369	főhadnagy	Magyarország, 1916	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nemes Sándor Sándor</i>	869579	hadnagy	Erzsébetváros, 1916	1948.06.19.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Németh István Mihály</i>	557181	honvéd	Tatárszentgyörgy, 1912	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Németh Kálmán Antal</i>	562053	honvéd	Bocfölde?1916	1947.07.17.	292/Dvinszk. 391/Krustpils. 266/Jelgava, Bzseznycica. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Németh Konrád Bertalan</i>	554437	honvéd	Mezőtarpa 1905	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nyerges Gyula Gyula</i>	869607	alhadnagy	Középiszkáz, 1918	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Nyerges Lajos Ferenc</i>	559969	honvéd	Besenyőtelek? 1911	1947.07.17.	349/Libava. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
<i>Nyomó Ferenc Ferenc</i>	567475	civil internált	Kisdobrony, 1916	1947.05.15.	349/Libava. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
<i>Oláh Imre Imre</i>	870201	hadnagy	Magyarország, 1908	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Oláh József József</i>	571141, 571139	musz, munkaszázad	Darvas, 1922	1947.07.17.	56/Hobotov. 349/Libava; FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Orosz István István</i>	578523	civil, internált	Bótrágy, 1906	1947.05.15.	349/6 Libava. Kárpátaljára átszállították. Repatriáltak.
<i>Oszwald János János</i>	870323	főhadnagy	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
P					
<i>Pajdu Gábor Gábor</i>	870505	alezredes	Magyarország, 1900	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Paku Sándor János</i>	870541	hadnagy	Makó, 1908	1947.06.11.	185/Jurjevce. 349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pap Endre Ferenc</i>	871023	alhadnagy	Encs, 1916	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Pálfi István József</i>	588847	honvéd	Nógrád, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

<i>Pálmai József János</i>	870681	alhadnagy	Suránka, 1918.	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Perési Sándor Pál</i>	871441	hadnagy	Mostar? 1914	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Péter János János</i>	598623	civil internált	Magyarország, 1916	Átszállítva: 1946.04.06.	349/ORB Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Pintér János János</i>	GURH	civil internált	Magyarország 1925	† 1946.04.08.	Szökés közben megölték.
Eltemetés helye: 349/Liepaja/Libava tábor temetője.					
<i>Pócsai Károly Sándor</i>	872451	alhadnagy	Kolozsvár, 1913	1948.06.19.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pongó Gyula István</i>	617831	honvéd	Komora, 1921	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pótai Ernő Antal</i>	630387	honvéd	Szombat-hely, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pölöskei Mihály Bálint</i>	599675	honvéd	Dör, 1925	1948.06.19.	349/1/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Praznovszki Sebestyén Sebestyén</i>	625653	honvéd	Békás, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
R					
<i>Raffay István István</i>	873245, 872915	alhadnagy	Újpest, 1918	Átszállítva: 1947.07.17.	349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rebecsek László László</i>	638477	honvéd	Mezőkeresztes, 1922	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Reihart Zsigmond Károly</i>	873151	hadnagy	Magyarország, 1920	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Reimlan Zoltán Antal</i>	873173	hadnagy	Arad megye, 1911	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Réffy Károly Károly</i>	873379	főhadnagy	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Riger József József</i>	873313	alhadnagy	Magyarország, 1906	Átszállítva: 1946.10.07.	185/Juirjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Riger Lajos János</i>	638941	honvéd	Kisláng, 1918	1947.07.17.	349/Libava; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Rozsonya Géza József</i>	639271	civil internált	Nagytak, 1927	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Rozsos József István</i>	872757	hadnagy	Budapest, 1911	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Roóz András András</i>	873527	tart. hadnagy	Mezőberény, 1916	Átszállítva: 1946.10.07.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rusznayák/ Rusanto Lajos János</i>	873797	főhadnagy	Magyarország, 1897	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
S					
<i>Saller/Sabler Béla János</i>	883089	hadnagy	Magyarország, 1914	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Samai János Antal</i>	883261, 883353	hadnagy	Nagybánya, 1908	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sas Sándor Ferenc</i>	882357	alhadnagy	Szikszó, 1908	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Salgó István János</i>	GURH	honvéd	Udvard, 1913	† 1947.08.20.	349/Libava/Liepaja.
Eltemet. helye: 3338. sz. hdf. kórház /Balti-tenger mellék temetője Riga, 11. parc., 19. sír.					
<i>Sárik János János</i>	780403	honvéd	Encspuszt, 1921	1947.07.17.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Soponyai István Antal</i>	808057	honvéd	Keléd, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sós Sándor Ferenc</i>	883511	alhadnagy	Szikszo, 1908	Átszállítva: 1946.10.01.	324/Ivanovo. 185/Jurjevec; 349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Sternák Dezső Ferenc</i>	883645	hadnagy	Szalónak, 1909	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Stingl Mihály Károly</i>	883669	hadnagy	Tóváros, 1897	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Stosz-Stosz József Imre</i>	816981	honvéd	Somogyfa, 1923	1947.07.17.	323/Tula. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Strausz László János</i>	883715	alhadnagy	Szalók, 1918	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Suba Andor Viktor</i>	819031	civil internált	Minaj, 1899	1947.05.26.	349/Libava. Kárpátaljára hazaszállították.
<i>Sulyok Imre Alfréd</i>	883803	hadnagy	Budapest, 1915	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Süle Béla Gábor</i>	882673	alhadnagy	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Sümei István József</i>	882081	alhadnagy	Magyarország, 1906	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
SZ					
<i>Szabolcs József Ferenc</i>	874417, 876403	alhadnagy	Zalabaksa, 1922	1947.06.12.	185/Jurjevec. 317/Riga, 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó Dénes János</i>	873957	hadnagy	Hajdúböszörmény, 1904	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó Dénes István</i>	873953	alhadnagy	Magyarhermány, 1905	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó János András</i>	270539	örrmester	Cece, 1912	1947.07.17.	349/1, Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó János János</i>	874393	hadnagy	Egyházaskeszo, 1904	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó József</i>	874051	hadnagy	Abaúj-szántó, 1911	1947.06.12.	415/Artyomovszk. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó Lajos Lajos</i>	275299	tiszt-he-lyettes	Abádszalók, 1920	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó László László, dr.</i>	874195	hadnagy	Miskolc, 1914	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó Mihály Mihály</i>	874247	hadnagy	Gyula, 1912	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó Sándor András</i>	874309	hadnagy	Magyarország, 1910	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szajkó András János</i>	875131	alhadnagy	Kolozsvár, 1915	Átszállítva: 1946.10.07.	217/Kramatorszk. 185/Jurjevec. 349/ Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szakács Dénes Dénes</i>	874525	alhadnagy	Magyarország, 1914	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szakszon Árpád József</i>	875575	alhadnagy	Miskolc, 1897	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szalai Ignác László</i>	285047	honvéd	Badaló, 1900	1947.05.26.	349/Libava. Kárpátaljára átszállították. Repatriáltak.
<i>Szalai János Antal</i>	882069	hadnagy	Magyarország, 1909.	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szalai László László</i>	874581	alhadnagy	Budapest, 1926	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Szalai László János</i>	874585	alhadnagy	Gyöngyös, 1918	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szalcinger Emil Ferenc</i>	874705	alhadnagy	Dorog, 1897	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szamosfalvi András András</i>	874735	hadnagy	Panyola, 1912	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szarka István Ignác</i>	290331	honvéd	Nagyág, 1908	1948.06.19.	349/Libava; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szarka István István</i>	874895	hadnagy	Hosszú- mező, 1915	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szarvasi Sándor Sándor</i>	874877	hadnagy	Nagy- kanizsa? 1905	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szántó Áron Sándor</i>	874741	alhadnagy	Magyaror- szág, 1915	Átszállítva: 1946.10.01.	324/Ivanovo. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szántó Szilárd Ernő</i>	883423	őrnagy	Nagy- becskerek, 1905	Átszállítva: 1946.10.07.	349/ Libava. 185/Jurjevec. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szállási Ferenc Ferenc</i>	875431	alhadnagy	Mező- kovácsháza, 1921	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szebeni Sándor Sámuel</i>	873857	alhadnagy	Posa, 1908	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szeif Ferenc Árpád</i>	875155	hadnagy	Budapest, 1911	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szekerák János János</i>	875315	alhadnagy	Debrecen, 1900	1947.07.17.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szendről Sándor Sándor</i>	874991, 875497 875513	alhadnagy	Miheleny? 1912	1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szentannai Miklós Miklós</i>	875709	hadnagy	Csepel, 1918	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szenyán Árpád József</i>	875561	hadnagy	Magyaror- szág, 1897	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szente/Szentise András József</i>	875665	alhadnagy	Magyaror- szág, 1915	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szente-Varga Sándor István</i>	875599	alhadnagy	Kecskemét, 1911	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szenttornyai János János</i>	875575	alhadnagy	Szenttornya, 1910	1947.07.17.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szer István Antal</i>	875827	alhadnagy	Hajdú sámson, 1915	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szeredényi/Szerényi Mihály Pál</i>	305155	civil internált	Vásáros- namény, 1906	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szécsi József László</i>	306419	civil internált	Abasár, 1910	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szél József Lajos</i>	876231, 875755	hadnagy	Mező- kövesd, 1914	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Székelly Ernő Sándor</i>	875241	százados	Bécs, 1916	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Székelly László Ferenc</i>	875271	főhadnagy	Nagy- szalonta, 1908	Átszállítva: 1947.04.01.	165/Juzsa; 324/Ivanovo; 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Szigeti Gábor Lajos</i>	875951	alhadnagy	Budapest, 1915	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szibalmi Konrád Ignác</i>	876307	főhadnagy	Rakamaz, 1895	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szijártó Sándor Sándor</i>	876339	alhadnagy	Kőrös-ladány, 1920	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szi/Szpik Ferenc Ferenc</i>	876663	főhadnagy	Magyarország, 1901	Átszállítva: 1947.02.25.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szirota Sándor Sándor</i>	876269	alhadnagy	Magyarország, 1920	Átszállítva: 1946.10.02.	292/Dvinsk. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szlaticsán Lajos József</i>	315467	honvéd	Etes, 1921	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szokolai Dezső Dezső</i>	876479	alhadnagy	Rákospalota, 1914	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szolga József Gyula</i>	876507	hadnagy	Hódmezővásárhely, 1912	1947.05.17.	185/Jurjevec; 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szombati Imre József</i>	874707, 876557	hadnagy	Sopron, 1923	1947.07.17.	415/Artyomovszk. 185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szücs György György</i>	876821	alhadnagy	Szekszárd, 1909	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szücs István Péter</i>	328413	őrmester	Iregszemcse, 1908	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szücs László Pál</i>	876835	alhadnagy	Cegléd, 1917	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
T					
<i>Takács János Márton</i>	671721	őrvezető	Abapuszta? 1923	1947.07.17.	292/Dvinsk. 391/Krustpils. 266/Jelgava. Bzseznica. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Takács Zoltán László</i>	876909	alhadnagy	Mostar, 1925	1947.04.15.	323/Tula. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tamási Béla György</i>	878023	alhadnagy	Topolik, 1912	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tarcsai László Béla</i>	877169	alhadnagy	Magyarország, 1910	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tariska Sándor Sándor</i>	877097	hadnagy	Nyalka, 1910	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tarján László Béla</i>	877093	alhadnagy	Csanóháza 1912	1947.06.12.	165/Juzsa; 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tasos Ferenc Imre</i>	878277	hadnagy	Szabadka, 1913	Átszállítva: 1947.06.12.	349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tekes József József</i>	877303	hadnagy	Malmos, 1915	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Telek Attila Sándor</i>	877329	alhadnagy	Mosonszentjános 1918	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Telek Lajos Mihály</i>	877331	hadnagy	Nagybányegyes, 1908	1947.06.12.	185/Jurjevec. 415/Artyomovszk. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Teleki József József</i>	877337	alhadnagy	Alvinc, 1906	1947.06.12.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Terjék/Terjanka Sándor Sándor</i>	877561	hadnagy	Magyarország, 1910	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tikász Mihály Mihály</i>	877617	hadnagy	Belényes, 1914	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Tiser Ferenc Ferenc</i>	877615	hadnagy	Kazár, 1910	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tiszai János János</i>	877689	alhadnagy	Nagykanizsa, 1919	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Dániel Dániel</i>	877769	százados	Pápa, 1909	Átszállítva: 1946.10.07.	324/Ivanovói. 185/Jurjevec. 349/ Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tóth Ignác Ignác</i>	878405	alhadnagy	Tarnaszent- miklós, 1922	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth János János</i>	878709	alhadnagy	Esztergom 1914	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth János János</i>	878699	alhadnagy	Budapest, 1920	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Sándor József</i>	878645	alhadnagy	Tard, 1922	1947.06.12.	349/6 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tagserer/ Tagscherer József Ádám</i>	655219	honvéd	Békás- megyer- Vecsés, 1911	1948.06.19.	3338.hdf. kórház/Balti-tenger melléki terület/Riga. 349/13 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Török László Károly</i>	877491	főhadnagy	Kisszedres, 1906	1947.06.12.	349 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Török Zoltán Ferenc</i>	878149	alhadnagy	Rinica? 1914	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tövis Ferenc Ferenc</i>	877275, 877605	alhadnagy	Nagykörös, 1919	1947.06.12.	185/Jurjevec. 299/Szimferopol. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tökés József József</i>	877899	hadnagy	Magyaror- szág, 1915	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tözsér Ernő Károly</i>	877289	alhadnagy	Debrecen, 1918	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Trabus Pál</i>	878777	főhadnagy	Magyaror- szág, 1911	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Trejtl László Károly</i>	878799	alhadnagy	Kondorfa, 1922	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Turcsányi István István</i>	878963	hadnagy	Mezőtúr, 1904	1947.06.12.	117/ Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
U, V					
<i>Udvar János Mibály</i>	701111	örvezető	Magyarigen, 1918	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Udvari László Antal</i>	701129	honvéd	Gyöngyös, 1911	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Valek László István</i>	853919	alhadnagy	Debrecen, 1909	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Valla László István</i>	853929	százados	Magyaror- szág, 1909	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Valló István István</i>	853111	főhadnagy	Kassa, 1896	1947.07.17.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Varga András András</i>	853235	alhadnagy	Kiskunhalas, 1922	1947.06.12.	349/Libava; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Varga István József</i>	853327	hadnagy	Nick, 1916	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnyij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Varga Sándor Sándor</i>	119409	honvéd	Edde, 1923	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vas Sándor Lajos</i>	853697	honvéd	Sajókápolna, 1909	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vágási János Ferenc</i>	106511	honvéd	Tisza- bábolna, 1913	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Vályi Béla Antal</i>	853089	alhadnagy	Budapest, 1906	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Váradi Gyula Sándor</i>	853583	alhadnagy	Elek, 1918	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Váradi István István</i>	853205	alhadnagy	Barcs, 1914	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/Libava; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Varga István István</i>	853339	alhadnagy	Bácsalmás, 1920	1947.07.17.	349/Libava; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vártay Alajos György</i>	GURH	alezredes	Pest-szentlőrinc, 1898	† 1950.01.01.	82/Voronyezs. 349/Liepaja. 292/Dvinsk.
Eltemetés helye: 82.sz. tábor temetője, Voronyezs.					
<i>Verényi Károly Ferenc</i>	853989	alhadnagy	Kőszeg? 1922	1947.06.12.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vémann József Rihárd</i>	853933	alhadnagy	Magyarország, 1915	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Viczencz Árpád Árpád</i>	854593	alhadnagy	Újpest, 1909	1947.06.12.	Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vida Zoltán Mihály</i>	854217	alhadnagy	Makó, 1909	1947.06.12.	165/Juzsa. 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vipugyenz Árpád Árpád</i>	854587	alhadnagy	Újpest, 1914	Átszállítva: 1946.10.07.	323/Tula. 89/Kozlovsk. 185/Jurjevec. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Virág Aladár Gyula</i>	854417	alhadnagy	Kassa, 1921	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Virág István Dániel</i>	142235	honvéd	Őrdség, 1923	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Virág István József</i>	142239	honvéd	Letenye, 1915	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Virág József János</i>	854439	alhadnagy	Pestújhely 1915	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Visnyovszki Zoltán Ferenc</i>	854609	alhadnagy	Budapest, 1916	1947.06.12.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vizer Lajos Jakab</i>	138263	honvéd	Kompolt, 1923	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Völgyi Tibor/Veldi János</i>	853909	hadnagy	Gyöngyös, 1916	1946.10.13.	323/Tula. 53/Alekszin. 452/7/9 Zavodszk. 349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Wetstein Ervin Jenő</i>	854163	hadnagy	Szeged, 1896	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Z, ZS					
<i>Zagyvai Sándor József</i>	860173	alhadnagy	Büdszentmihály, 1900	1947.06.12.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Zana János János</i>	860237	alhadnagy	Oroszáza? 1904	1947.06.12.	117/Gorkij (Nyizsnij Novgorod). 349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Zavilla Viktor Viktor</i>	860149	alhadnagy	Beregszász, 1916	1947.06.12.	349/5 Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Zechmesister Alfréd József</i>	860367	alhadnagy	Magyarország, 1917	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Zeke/Czeke István Domokos</i>	880967	hadnagy	Magyarország, 1922	Átszállítva: 1947.04.01.	349/6 Libava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Zeke Lajos Lajos</i>	297027	tiszthelyettes	Kétely, 1920	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Ziman Menyhért Menyhért</i>	312739	honvéd	Alattyán, 1911	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Zólyomi/Zányi Lajos János</i>	860439	hadnagy	Magyarország, 1912	Átszállítva: 1946.10.02.	165/Juzsa. 349/Libava. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Zöld Ernő</i> <i>Ernő</i>	860307	alhadnagy	Uzon, 1919	1948.06.19.	185/Jurjevec. 349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Zsák Nándor Nándor</i>	263187	honvéd	Mecsek- szabolcs, 1922	1947.07.17.	349/Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Zsiros András Pál</i>	860105	hadnagy	Békés- megyer? 1911	1947.07.17.	349/ Libava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

2.6. A kuldigai 351. sz. hadifogolytábor

Kuldīga Lettország öt etnográfiai és földrajzi egységének egyikéhez, *Kurzeme*hez tartozik, amelynek partjait a Balti-tenger mossa, északi részét a *Rigai-öböl* határolja. A tengertől közel 45 km-re található az 1360-ban alapított *Kuldīga*, amelynek napjainkban közel 10 ezer lakosa van. A *Rigától* 150 kilométerre elterülő település a *Venta* folyó két partján helyezkedik el, amely egyben Lettország egyik forgalmas vasúti csomópontja is.

Bizonyára a település kiváló megközelítését, elhelyezkedését figyelembe véve, 1945. június 9-én a SZU NKVD 00657 sz. parancsa alapján itt állította fel a 351. sz. hdf. termelési tábor, mintegy három hónapig működött, aztán a SZU MVD 1945. augusztus 31-én keltezett 00670. sz. rendelkezése szerint feloszlatták az úgynevezett „termelési” lágert, ahol főleg 5 ezer német, kisebb számban magyar hadifogoly is raboskodott.⁷⁵

A kutatásaink alapján kimutatható, hogy a német, illetve a magyar hadseregben egykor szolgált katona foglyok inkább tözegkitermeléssel, lakóházak helyreállításával, köz- és vasútépítéssel foglalkoztak. Innen nem történt repatriálás. Az NKVD tiszték által elvégzett „szűrések” az SS-ben szolgáló, illetve háborús bűnösséggel vádolt katonákat elkülönítették, a kontingens tagjait más munkatáborokba irányították.⁷⁶

A Magyar Nemzeti Levéltár szovjet hadifoglyok adatait tartalmazó adatbázisából feldolgozott katonokkal tudjuk bizonyítani, hogy a hivatalosan 3 hónapig működő *kuldigai* 351. sz. hdf. táborban **11 magyar** fogoly katona a raboskodott.

A kuldigai 351. sz. hdf. táborának a magyarokra vonatkozó adatai 1945–1948 között

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
11	11	-	1	7	1	2

⁷⁵ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 264.

⁷⁶ Források: GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 180. L. 65-67.

RGVA F. 1p. Op. 3g. Gy. 1. L. 277.

Megjegyzem, más szakkiadványok⁷⁷ nem említik a magyarokat is fogva tartó tábor számát. Tehát a tizenegy honfitársunk közül hét fő hazatéréséről nem találtam értékelhető adatot, további sorsuk ismeretlen. Csupán **Maliosz József Pál** honvédet (Pest megye, Sósút? 1922) az FPPL-176. számú foksányi hdf. táboron keresztül repatriálták.

Hárman elhunytak:

Simon József József honvéd (Magyarország, 1908 – 1945.11.12.)

Eltemetés helye: a 351. sz. hdf. tábor temetője, *Kuldīga*, jelöletlen sírban hantolták el.

Más táborba történő átszállítás után hunyt el:

Borbély János honvéd (Magyarország, 1926 – 1945) Eltemetés helye: a 435. sz. hdf. tábor temetője, Hovrinó, jeletlen sír;

Bréda Lajos József honvéd (Karcag, 1907– 1945.04.17.) Eltemetés helye: a 356. sz. hdf. tábor temetője, Taganrog, jelöletlen sír.

A kuldigai 351. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1944 (11 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Fogságba-esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Bakó Ferenc Endre	849547	alhadnagy	Torda, 1913	Nyugati front, Ausztria, Grac, 1945	1946. 07.21.	351/ Kuldīga. Hazatéréséről nincs adat.
Borbély János	34887	honvéd	Magyarország, 1926	Nyugati front, 1945	† 1945.	351/ Kuldīga. 354//Talsi. 340/Novgorod. 435/ Hovrino.
						Eltemetés helye: a 435. sz. hdf. tábor temetője, Hovrino, jelöletlen sír.
Bréda Lajos József	GURH 7980	honvéd	Fegyivásárhely/ Karcag, 1907	Csongrád, 1944.10.14.	† 1945. 04.17.	351/ Kuldīga. 356/Taganrog.
						Eltemetve: 356. sz. hdf. tábor temetője, Taganrog.
Kiss Lajos	376665	honvéd	Magyarország, 1923	Nyugati front, 1945	1947. 07.	351/ Kuldīga. 340/Novgorod. Hazatéréséről nincs adat.
Fige Ferenc Ferenc	723163	honvéd	Budakeszi 1924	Prága, 1945.05.01.	1947. 07.	351/ Kuldīga. Hazatéréséről nincs adat.
Maliosz József Pál	480881	honvéd	Pest megye, Sósút? 1922	Nyugati front, 1945	1945. 04.14.	351/1. Kuldīga. 315/Dnyepropetrovsk; FPPL-176 Foksány;
Málnási László Sebő	522607	honvéd	Erdély, Gyarak, 1923	Nyugati front, 1945	1947. 07.	351/ Kuldīga. 340/Novgorod. 435/ Hovrino. Hazatéréséről nincs adat.

⁷⁷ VARGA (SZERK.), 2006: 487-490.

<i>Mészáros József</i>	507055	honvéd	Magyarország, 1923	Nyugati front, 1945	1947. 06.21.	351/ Kuldiga. 340/Novgorod. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Simon József József</i>	96943	honvéd	Magyarország, 1908	Nyugati front, 1945	† 1945. 11.12.	314/Rezs, Szverdlovi régió. 351/ Kuldiga.
	Eltemetés helye: a láger temetőjében.					
<i>Tedi György György</i>	659687	honvéd	Magyarország, 1905	Nyugati front, 1945	1946. 03.31.	351/ Kuldiga. 3169.sz.hdf. kórház/ Kirov. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Udvar Nagy József</i>	701103	honvéd	Magyarország, 1925	Nyugati front, 1945	1945. 10.25.	340/Novgorod. 351/ Kuldiga.435/Hovrino. Hazatéréséről nincs adat.

2.7. A tukumsi 352. sz. hadifogolytábor

A 16 ezer lakosú *Tukums* települést 1445-ben említik az írott források. A *Kurzeme* tájegységben Jelgava irányába vezető útvonal mentén helyezkedik el, Rigától 66 km-re nyugatra található. *Kuldiga* és *Tukums* közötti távolság 85 km-re tehető, a Rigai-öböltől néhány kilométerre van. Az ősi, Poroszországba vezető kereskedelmi útvonal keresztezte itt a *Zvirgzdupite* folyót. Ennek a kanyarulatában a SZU NKVD 1945. június 9-én kiadott 00657 sz. parancsa alapján szervezték meg *Tukumsban* a 352. sz. hadifogolytábort. Az átmeneti, termelési tábort itt is három hónap múltán, a SZU MVD 001000. sz. rendelete alapján 1945. augusztus 30-án felszámolták.⁷⁸

A 4000 főt kitevő táborlakók több mint 90 %-a német hadifogoly. Repatriáció nem volt.⁷⁹ A magyar szakirodalomban a *tukumsi* 352. sz. hadifogolytáborban sýnylődő magyar rabokra vonatkozó adatot nem találtam, illetve a láger-jegyzékekből kihagyták.⁸⁰

A Magyar Nemzeti Levéltár szovjet hadifoglyok adatait tartalmazó adatbázisában mindössze **5 magyar** honvéd kartonját sikerült felkutatni. Ebből hárman az FPPL-36. számú máramarosszigeti repatriációs táboron keresztül hazatértek.

A tukumsi 352. sz. hdf. táborának magyarokra vonatkozó adatai 1945–1948 között

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
5	4	1	3	-	1	1

Ketten örökre odamaradtak. *A tukumsi* 352. sz. hadifogolytábornak egy magyar halottja volt: **Szilágyi Péter** honvéd (Rákoskeresztúr, 1901 – 1945.05.30.) Elteme-

⁷⁸ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 264.

⁷⁹ Források:

GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 180. L. 65-67.

RGVA F. 1p. Op. 3g. Gy. 1. L. 277.

⁸⁰ VARGA (SZERK.), 2006: 487-490.

tés helye: a 352. sz. hdf. tábor 1. sz. temetője, Tukums, jeletlen sír. Elhalálózását a karton szerint másodfokú dystrofia okozta.

A GURH-lista szerint a *tukumsi 352. sz. táborból* más lágerbe történő átszállítás után hunyt el: **Albert András János** civil internált (Nagykapos 1909 – 1945.07.28.). Eltemetés helye: a 326/3. sz. hdf. tábor temetője, Brjanszk, jeletlen sír.

***A tukumsi 352. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája,
1945.06.09.–1945.08.30.
(5 fő)***

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Fogságba- esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
<i>Albert András János</i>	GURH 366	civil internált	Nagy- kapos, 1909	Ungvár, 1944. 11.28	† 1945. 07.28.	352/ Tukums.
Eltemetés helye: 326/3 sz. hdf. tábor temetője, Brjanszk.						
<i>Forrai Ferenc Imre</i>	148033, 123937	honvéd	Békés megye, 1919	Pozsony, 1945. 04.02.	1945	352/Tukums. 252/5 Bezsica, Brjanszki régio. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó István István</i>	279707	honvéd	Ráckeve, 1900	Csehország, 1945. 05.10.	1946. 08.18.	FPPL-176/Foksány. 352/ Tukums. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szilágyi Péter</i>	1361871	honvéd	Rákos- keresztúr, 1901	Nyugati front, 1945. 02.12.	† 1945. 05.30.	352/ Tukums.
Halál oka: II. fokú dystrofiában. Eltemetés helye: Tukums 1. sz. temető.						
<i>Zsámboki József</i>	265843	honvéd	Heves m. Csány, 1909	Nyugati front, 1945. 04.02.	1948. 09.13.	62/Kijev. 352/ Tukums. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

2.8. A pāvilostai 353. sz. hadifogolytábor

Pāvilosta a közel ezer lakosú kis kikötőváros a Balti-tengeri partvidékén a *Saka* folyó torkolatánál fekszik, a *Kurzeme* tájegységhez tartozik. Az ország fővárostól 240 km-re keletre, *Liepāja* (50 km) és *Ventspils* (70 km) városok között található. Az 1879-ben létesített kikötő település 1991-ben kapott városi jogokat. 2009-ig *Liepāja* járásához, illetve korábban a *Kurzemei Kormányzósághoz* tartozott.

1945. június 9-én a SZU NKVD 00657 sz. parancsára a félig elnéptelenedett tenger-parti településen megszervezték a 353. számú, 3 ezer főt befogadó, termelési hadifogolytábort. A SZU NKVD 001000. sz. direktívája alapján a mintegy három hónapig működő, átmeneti termelési tábort 1945. augusztus 30-án likvidálták.⁸¹

⁸¹ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 264.

A nyári hónapokban a fogságba esett német hadsereg mintegy 3 ezer katonája és korábban a német hadsereg egységeiben harcolt magyar honvédekkel helyreállították a háborús károkat elszenvedett kikötőt, ezenkívül közút- és vasútépítéssel, továbbá objektumok létesítésével, valamint tüzégkitermeléssel foglalkoztak.⁸²

A magyar szakirodalomban ez a tábor nem került nyilvántartásba, a láger-jegyzékekből is kihagyták.⁸³

A Magyar Nemzeti Levéltár szovjet hadifoglyok adatait tartalmazó adatbázisában és a katonagulágok listájában fellelhető Pávilsta 353. sz. tábor kapcsán **6 magyar** katonafogoly kartonjával, lágerbéli sorsával ismerkedtem meg. Ebből két főt FPPL-36. sz. máramarosszigeti repatriációs táboron keresztül érkeztek lakhelyükre. Egy fő hazatéréséről nincs adat.

***A pávilstai 353. sz. hdf. táborának magyarokra vonatkozó adatai
1945.06.09–1945.08.30. között***

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil inter-náltak	Repat-riáltak	Haza-térésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
6	6	-	2	1	2	1

Hárman igazoltan elhunytak. Ebből **Bondor László Miklós** (Komárom m., Mucsá, 1921) őrmester és **Kada János János** (Nagyványony/Gerjen, 1901) honvéd a pávilstai 353. sz. hdf. tábor temetőjében jelöletlen sírban nyugszanak.

A pávilstai 353. sz. hdf. táborból más lágerbe történő átszállítás után, a GURH-lista szerint elhunyt: **Bezdi János Mihály** (Jászdózsza, 1914 – Tula 5385. sz. hdf. kórház, 1946.07.06.) honvéd. Eltemetés helye: a kórház temetője, Tula 16. parcella, 19. sír.

***A pávilstai 353. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(6 fő)***

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat-bázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Fogságba-esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Antal Sándor János	9621	honvéd	Hároszék megye, Semse, 1921	Nyugati front, 1945.03.13.	1947. 09.03.	353/Pávilsta. 356/ Taganrog, 467/Ljublino. FPPL-36. Máramar-sziget. Repatriáltak.
Bezdi János Mihály	GURH 5547	honvéd	Jászdózsza, 1914	Nagylúcs, 1945.04.01.	† 1946. 07.06.	353/ 53 Pávilsta. 5385.sz.hdf. kórház, Tula.
Eltemetés helye: 5385.sz.hdf. kórház, Tula, 16 parcella, 19 sír.						

⁸² Források:

GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 180. L. 65-67.

RGVA F. 1p. Op. 3g. Gy. 1. L. 278.

⁸³ VARGA (SZERK.), 2006: 487-490.

Bondor László Miklós	83835	őrmester	Komárom megye, Mucs, 1921	Kostornoje, 1943.02.01.	† 1943. 07.21.	353/Pávilosta.
Gondek József Ferenc,	891599	százados	Magyarország, 1901	Nyugati front, 1945	† 1946. 04.11.	251/Rosztov. 353/ Pávilosta.
Eltemetés helye: a 353.sz. hdf. tábor, Pávilosta temetőjében.						
Kada János János	339269	honvéd	Nagyvázsony/ Gerjen, 1901	Magyarország	Adat-felvétel: 1945. 06.07.	353 Pávilosta. Hazatéréséről nincs adat.
Kugli László József	413751	honvéd	Zala m., Kilimán, 1923	Csehszlovákia, 1945.04.01.	1947. 07.07.	FPPL-176 Foksány. 217/Kramatorszk 353/Pávilosta. FPPL-36 Máramarossziget Repatriáltak.

2.9. A talsi 354. sz. hadifogolytábor

A Rigától 120 km-re fekvő, közel kilencezer lakosú *Talsi*, a helyiek elnevezése szerint a „kilenc hegy és két tó városa” szintén a *Kurzeme* tájegységében található. Először 1231-ben említik írott források, amikor is a XIII. században a Baltikum régióit meghódító és birtokszerző *Német Lovagrend* állama itt is felépítette kővárát, amely a mai település magját képezi. 1917-től hivatalosan is városnak minősített település gazdasági fejlődésének csúcspontja 1965-re tehető, amikor is a szovjet belső piacra termelő vasöntőde épült, azonban a Szovjetunió felbomlása után bezárták, lakossága csökkent, amely napjainkban a turizmusból él.

Még az erőszakos szovjetizálás kezdetén, a II. világháború befejezésének évében az NKVD 1945. június 9-én keltezett 00657. sz. parancsa értelmében a régió katonai adminisztrációja felállította a *354. sz. termelési-hadifogolytábort*, más dokumentumokban ORB, önálló munkaszázalóalként említik, amelynek célfeladata a háborús károk helyreállítása volt.⁸⁴ Az ideszállított mintegy 3 ezer fős német hadifogoly-állományt magyar honvédekkel is feltöltötték, akik különböző okok miatt a német hadsereg egységeihez kerültek.⁸⁵ Erről a Magyar Nemzeti Leváltár szovjet hadifoglyok adatait tartalmazó adatbázisából előkerült adatlapokból – a validálás folyamán – szereztünk tudomást.

Közel száz nap után, még az ősz beköszöntése előtt a SZU NKVD 1945. augusztus 30-án a 001000 sz. parancsa folytán bezárták, a rabok repatriálásával nem foglalkoztak, hanem más táborokba átszállították őket.⁸⁶

⁸⁴ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 264-265.

⁸⁵ A Talsi 354.hdf. láger hiányzik az alábbi tábor-jegyzékből VARGA (SZERK.), 2006: 487-490.

⁸⁶ Források:

GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 180. L. 65-67.

RGVA F. 1p. Op. 3g. Gy. 1. L. 278.

A **26 magyar** rabból 12 fő hazatéréséről nincs adat, 5-en meghaltak, 9 főt repatriáltak. Az 5 elhunytból 3 honvéd a *talsi 354. sz. öá.mu.zlj. ORB* temetőjében, jelöletlen sírban van elhantolva.

A talsi 354. sz. hdf. táborának magyarokra vonatkozó adatai
1945.06.09.–1945.08.30. között

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
26	25	1	9	12	3	2

A MNL Guk-adatbázis szerint a *talsi 354. sz. öá. mu. zlj. ORB* táborban halt meg: **Indrix Károly** őrzető; **Tóth András Sándor** honvéd és **Vígh Bálint Imre** honvéd (lásd az alábbi táblázatot).

A *talsi 354. sz. öá. mu. zlj. ORB táborból* más lágerbe történő átszállítás után, a GURH-lista szerint elhunyt:

Hajdú György Imre (Felsőnyék/Martincapuszta, 1915 – 1948.03.31.) honvéd. Eltemetés helye: a 2664. sz. hdf. kórház temetője, Szerpukov/Ljublino, jelöletlen sír.
Horváth Kálmán János (Cserszegtomaj, 1925 – 1947.01.23.) honvéd. Eltemetés helye: a 2741. sz. hdf. kórház temetője, Nyizsnyij Lanov/Penza, 1. parcella, 14. sír.

A talsi 354. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája,
1945.06.09. – 1945.08.30. (26 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rendfokozat	Születési hely, év	Fogságbaesés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
A, B						
Bogdán József , magyar, római katolikus, földműves.	69615	honvéd	Magyarország, 1915	Nyugati front 1945.n.a (Német hadseregben szolgált).	1947. 05.13.	435/Hovrino. 354/ORB Talsi; 340/ORB/Novgorod. Hazatéréséről nincs adat.
Bakos János Mihály magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	15555	honvéd	Solt-szentimre, 1910	Dánia, 1945.05.12.	1947. 05.13.	435/Hovrino. 340/ORB/ Novgorod. 354/ORB Talsi. Hazatéréséről nincs adat.
Barkaszi János Ferenc	35003	honvéd	Tisza-hegyes, 1911	Dánia, 1945.05.12. (Német hadseregben szolgált).	1947. 05.13.	323/Tula. 340/ORB/ Novgorod. 354/ORB Talsi. Hazatéréséről nincs adat.
Bencze Imre Imre magyar, katolikus, 3 év kézműipar. iskola, ács.	52775	honvéd	Balogunyom? 1923	Dánia, 1945.05.02. (Német hadseregben szolgált).	Adat-felvétel: 1946. 03.21.	340/ORB/ Novgorod. 354/ORB Talsi. Hazatéréséről nincs adat.
Bacsá József Mihály magyar, római katolikus, 4 osztály, földműves.	42351	őrmester	Szegvár, 1915	Magyarország, 1945.03.01.	1947. 07.23.	354/ORB Talsi. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Balog László magyar, római katolikus, autószerelő.	27579	honvéd	Magyarország, 1925	Nyugati front, 1945. (Német hadseregben szolgált).	1947. 06.01.	340/ORB/ Novgorod. 354/ORB Talsi; 435/ Hovrino. Hazatéréséről nincs adat.

G, H, I						
Gál Lajos <i>Sándor</i> magyar, luteránus, 6 osztály, földműves.	158115	honvéd	Aranyos- torda, 1908	Vas megye, 1945.04.01.	1948. 10.05.	354/ORB Talsi. Hazájába átszállították. Repatriálták.
Hajdú György Imre	GURH: 20505	civil in- ternált	Felső- nyék/ Martinca- puszta, 1915	Bornhalom, 1945.05.06.	† 1948. 03.31.	314/Rezs, Novaja Ljalja. 354/ORB Talsi. 319/Csernyikovszk. 2009. sz.hdf.kórház/ Szerpukov/ Ljublino.
	Eltemetés helye: 2664. sz .hdf. kórház temetője, Szerpukov/Ljublino.					
Horváth Kálmán <i>János</i>	GURH: 23329	honvéd	Cser- szeg- tomaj, 1925	Stettin/ Szczecin, 1945.04.01.	† 1947. 01.23.	354/ORB Talsi. 42/FPPL. 2741.hdf.kórház, Nizsnij- Lanov/Penza.
	Eltemetés helye: 2741.hdf.kórház temetője Niznij-Lanov/Penza, 1 parcella, 14.sír.					
Horváth Mihály József magyar, római katolikus, 5 osztály, földműves	209541	honvéd	Duna- földvár, 1917	Budapest, 1945.02.12.	1948. 09.22.	FPPL 176 Foksány. 354/ORB Talsi. Repatriáltak a 98780.sz. szerelvénnel, FPPL-36 Máramarossziget.
Huszka János Mihály magyar, 4 osztály.	226979	honvéd	Magyar- ország, 1923	Nyugati front, 1945.05.09. (Német hadse- regben szolgált).	1947. 06.11.	144/Kagyijevka. 435/ Hovrino. 354/ORB Talsi. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Indrix Károly	1360227 1360225	örvezető	Magyar- ország, 1902	Nyugati front, 1945	† 1945. 06.24.	27/Krasznogorszk. 354/ ORB Talsi.
	Halál oka: tüdő-vizenyő. Eltemetés helye: 1. sz. temető, Talsi.					
K, M, P, R						
Kolomár Mátyás <i>Mátyás,</i> magyar, katolikus, földműves	410047	honvéd	Kiskun- dorozs- ma, 1914	Dánia, 1945.05.12. (Német hadse- regben szolgált)	1947. 05.15.	340/Novgorod. 354/ORB Talsi. Hazatéré- séről nincs adat.
Kerezi Zoltán József magyar, római katolikus, egyetemista.	361585	honvéd	Magyar- ország, 1924	Nyugati front, 1945.	1947. 06.01.	340/Novgorod. 354/ORB Talsi. 435/Hovrino. Haza- téréséről nincs adat.
Madarász József <i>János</i> római katolikus, 5.osz- tály, földműves	510757	honvéd	Bihar me- gye, n.a., 1922	Dánia, 1945.05.02. (Német hadse- regben szolgált).	1948. 08.21.	340/ORB, Novgorod. 354/ORB Talsi. 190/5 Vlagyimir. 242/ Gorlovka. FPPL 176 Foksány. Repat- riáltak.
Molnár József József magyar, 6 osztály, lutheránus, földműves	517071	honvéd	Arad, 1918	Dánia, 1945.05.02. (Német hadse- regben szolgált).	1947. 05.13.	340/ORB, Novgorod. 354/ORB Talsi. Hazatéré- séről nincs adat.
Ostyánszki József <i>Mihály,</i> magyar, katolikus, földműves.	582767	honvéd	Baranya m. Lothárd, 1905	Dánia, 1945.05.12.	1947. 05.13.	435/Hovrino. 340/ORB, Novgorod. 354/ORB Talsi. Hazatéré- séről nincs adat.
Piser/Poser Béla József magyar, református, földműves.	628701, 622439	honvéd	Magyar- ország, Nagyme- gyer? 1922	Vas megye, 1945.04.01.	1947. 06.19.	354/ORB Talsi. 356/ Taganrog. 5351.sz.hdf.kórház Novocserkaszk. FPPL 176 Foksány. Repat- riáltak.
Rézmán Imre Imre magyar, evangélikus, 6 osztály, földműves.	639867	honvéd	Királd? 1904	Magyarország, Udvard, 1945.04.06	Adat-felvé- tel: 1945. 07.13.	354/ORB Talsi. Hazatéré- séről nincs adat.

S, SZ, T, V						
Salamon János János magyar, katolikus, 6 osztály, földműves.	776641	honvéd	Kis-barát, 1918	Budapest, 1945.04.20.	1947. 06.11.	354/ORB Talsi. 435/15 Hovrino. 465/Mozsajszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Simon József magyar, római katolikus, föld- műves.	792573	honvéd	Magyar- ország, 1925	Nyugati front, 1945. (Német hadse- regben szolgált).	1947. 06.01.	340/ORB, Novgorod. 354/ORB Talsi. 5385 sz.hdf. kórház Tula. Hazatéréséről nincs adat.
Szabó Mihály Sándor magyar, református, 4 osztály, földműves.	275935	honvéd	Hajdú- szoboszló, 1901.	Magyarország, 1945.04.01.	1946. 04.01.	354/ORB Talsi. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szalai Ferenc Márton , német, katolikus, 6 osztály, kertész	320487	honvéd	Somló- jenő? Veszprém megye, 1912	Vas megye, 1945.04.01. (Német hadse- regben szolgált).	Adat-felvé- tel: 1945. 07.15.	354/ORB Talsi. Hazatéré- séről nincs adat.
Szarvas Ferenc Antal , magyar, földműves	290163	tiszthe- lyettes	Támási/ Regöly, 1920	Dánia, 1945.05.12.	1948. 05.23.	354/ORB Talsi. 435/1, 15 Hovrino. 465/Mozsajszk. FPPL 36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Tóth András Sándor magyar, lutheránus, 7 osztály, földműves	945399, GURH: 60142	honvéd	Alsóvyék (RO), 1914	Dánia, 1945.05.02.	† 1947. 04.26.	319/Csernyikovszk. 354/ORB Talsi.
Vigh Bálint <i>Imre</i>	GURH: 64366	honvéd	Zalaúj- lak/Kun- madaras, 1913	Bornholm, 1945.05.12.	† 1947. 03.04.	319/Csernyikovszk. 354/ORB Talsi; Eltemetés helye: Talsi, a tábor 1.sz. temetője, jelöletlen sír.

2.10. A stendei 355. sz. hadifogolytábor

Stende a *Kurzeme* tájegység ötödik kisvárosa, amely az azonos nevű folyó partján, a *Riga-Ventspils-vasútvonal* mentén található. A krónikások szerint a település 1901 és 1904 között a vasútvonal építésén dolgozó munkások szálláshelyéből alakult ki. Az I. és a II. világháború során megszállták a németek, majd a Vörös Hadsereg területgyarapító hódításának következtében a szovjet birodalom része lett.

Lettország függetlenné válása után, 1991-ben a település városi jogokat kapott, a 2009-es reformig a *Talsi* járáshoz tartozott. Napjainkban mintegy másfélezer lakják.

A vasúti főútvonal adottságait kihasználva a SZU NKVD 1945. június 9-én 00657-es számmal kiadott parancsára *Stende* település peremén felállították a 355. sz. termelési hadifogolytábort.⁸⁷

A 3 ezer főt kitevő kontingense főleg a német hadsereg foglyul ejtett katonái. Őket nevezik meg a moszkvai levéltárban őrzött dokumentumok, akik a telepü-

⁸⁷ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 265.

lésen helyreállítási munkákat végeztek. A tábort a SZU NKVD a 001000. sz. rendelete alapján 1945. augusztus 30-án felszámolták.⁸⁸

Feltehetően a továbbiakban kisebb létszámú ORB munkatáborrá minősítették. A *Szovjet hadifoglyok adatbázisában* talált kartonok azt bizonyítják, hogy magyar honvédek itt szintén raboskodtak.⁸⁹ Eddig a MNL szovjet hadifoglyok adatbázisában csupán egy magyar hadifogoly kartonját találtuk meg, amely igazolja, hogy ő is stendei munkatábor lakója volt, azonban hazatéréséről feljegyzést nem találtunk. **Nagy Sándor Sándor** örvezető sorsa továbbra is ismeretlen. Alább közöljük a karton adatait.

A stendei 355. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945
(1 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Fogságba-esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
<i>Nagy Sándor Sándor</i> magyar, református, 6 osztály, földműves.	545883	örvezető	Seregélyes, 1902	Cseh-szlovákia, 1945.05.10.	Adat-felvétel: 1945.08.25.	355/ORB Stende. Hazatéréséről nincs adat.

2.11. A krustpils-i 391. sz. hadifogolytábor

Daugavpils-Ogre útvonalon érhető el a 6 település közigazgatási központja, Krustpils község, ahol a II. világháborút követően a SZU NKVD 1945. július 27-én keltezett 00894. sz. rendelete alapján szervezték meg 391. sz. krustpils-i hadifogolytábort. Mintegy féléves működése után ugyancsak a SZU NKVD 00113. sz. utasítására 1946. február 12-én felszámolták.

A jelzett időben, nevezetesen **Szarkiszan** alezredes parancsnoksága alatt a termelési jellegű, 5 altábornak (részlegek: Skrivers és Plavinas vasútállomás, Ogre és Kraslava helységek) is Krustpilsk, majd 1945. október 4-től Dvinszk (Daugavpils) volt a székhelye.⁹⁰

Az NKVD iratok⁹¹ kizárólag német katona foglyokat neveznek meg. Például 1946-ban a tábor bezárása előtt 2860 fő (ebből 27 főtiszt) német katona került nyilvántartásba, akik az építkezéseken és az útvonalak helyreállításán dolgoztak. A

⁸⁸ Források:

GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 180. L. 65-67.

RGVA F. 1p. Op. 3g. Gy. 1. L. 279.

⁸⁹ A Stende 355.hdf. láger hiányzik az alábbi tábor-jegyzékből VARGA (SZERK.), 2006: 487-490.

⁹⁰ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 280-281.

⁹¹ Források:

GA RF F.9401.Op. 1d. Gy. 179. L. 144-149; gyela: 2434. l.45. p.12. D.205.T.10. L.715.

RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 234. L. 60-105.op.3g.D.10.L.3.

Vojennaplnennih v SZSZSZR. T.2. 290-291.

tábor bezárása után a táborrészlegek a Lett SZSZK UPVI MVD táborrészlegeihez kerültek át.

A krustpils 391. sz. hdf. táborra vonatkozó Guk-kartonok elemzéséből kiderült, hogy 149 magyar katona fogoly szintén a nevezett tábor lakója volt. Az NKVD eredetileg a magyar kontingens tagjait a 194. Sanok/Szambor gyűjtő és továbbító táborban cázatosan válogatták ki. Őket 1945. augusztus 27. és 1946 januárja között vasúti szerelvényen a krustpils táborba szállították át, majd az Államvédelmi Hatóság (GKO) zászlóaljába osztották be őket.

***A krustpils 391. sz. hdf. táborának magyarokra vonatkozó adatai
1945.06.09.–1945.08.30. között***

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
149	144	5	1	146	1	1

Az általam összeállított listába 144 katonafogoly, 5 civil internált adatait vettem fel.

Ezek szerint a magyarok közül csupán egy főt repatriáltak. Sajnálattal állapítottam meg, hogy 146 honfitársunk hazatéréséről a kartonokban nem találtam adatot.

Azonban ketten igazoltan elhunytak. Az egyik a krustpils tábor áldozata, **Sáfrán Simon Péter** honvéd (Bacsó, 1912) 1946. február 7-én vesztette életét. A Guk-karton tömör bejegyzése szerint a halál oka: agyonlövés.

A másik halott, **Vácsa Vilmos Dávid** civil internált (Széplak, 1913), aki Krustpilsből a 356. sz. taganrogi táborba való átszállítás után ismeretlen körülmények között hunyt el 1945. március 31-én, jelöletlen sírban nyugszik.

A krustpils 391. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945 (149 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rendfokozat	Születési hely, év	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
<i>Anócs Béla István</i>	575195	honvéd	Sátoraljaújhely, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Asztalos János János</i>	12649	örvezető	Jánok, 1917.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bafit Árpád János</i>	42061	honvéd	Krasznahorka, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bajusz Sándor Ferenc</i>	43261	honvéd	Nagydobos, 1927.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Balin Tibor Flórián</i>	22911	civil internált	?...keresztúr, Bihar megye, 1914.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Balogh Lajos Lajos</i>	27427	honvéd	Nagygonond, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bani Mihály Sámuel</i>	31407	örvezető	Mezhegyes, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bargula Péter Endre</i>	35029	honvéd	Szarvas, 1914.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Barkóczi Géza Károly</i>	36035	honvéd	Hevesaranyos, 1919.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bech György István</i>	60775	örvezető	Budapest, 1902.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ben(p)kovics Pál János</i>	53423	honvéd	Vale, 1916.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Böszörmény(i) Gyula József</i>	60287	honvéd	Dabolc, 1918.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Budai János Gábor</i>	101047	honvéd	Szikszó, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Budák Kálmán (anyja neve: Mária)</i>	100217	civil internált	Majosháza, 1905.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bukovecz Illés Vince</i>	102473	honvéd	Tornyosnémeti, 1899.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Cs.Pap (Csej-Pap) Ferenc Gábor</i>	757447	honvéd	Mezőtúr, 1918.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Csengeri Sándor Bernát</i>	758607	örmester	Budapest, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Csigovszki Lajos Jenő</i>	763791	honvéd	Nyírtelek, 1919.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Csina(a)d József Milán</i>	766253	honvéd	Halászlak, 1902.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Danajka Imre István</i>	231503	honvéd	Beravci, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Demeter Pál István</i>	239305	honvéd	Csehszlovákia, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Eliner /Elyner Bálint Lajos</i>	827429	honvéd	Bodos, 1923.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Erzse Gábor Gábor</i>	833237	honvéd	Borlasza, 1915.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dimity Mihály Antal</i>	246589	honvéd	Morice, 1920.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dekicki Gyula András</i>	237517	honvéd	Szarvas, 1910.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Desznei /Demei András István</i>	238315	honvéd	Kosaras, 1925.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dobrovsky Ferenc András</i>	258219	honvéd	Nagyida, 1924.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Domokos István István</i>	252717	honvéd	Magyarország, 1920.	Átszállítva: 1945.08.27.	459/ORB. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dudás Miklós István</i>	258867	honvéd	Ináncs, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Eselet Ferenc Ádám</i>	836145	honvéd	Elek, 1907.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Fekete Gyula Gyula</i>	714789	honvéd	Szolnok, 1907.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Feldman József Kálmán</i>	718119	örmester	Orosháza, 1920	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ferenci Mihály József</i>	720703	szakasz-vezető	Kala-Sárbogárd, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ficere Gyula Pál</i>	726213	honvéd	Szank, 1919.	Átszállítva: 1945.01.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Figura István István</i>	723365	örmester	Vajdaháza, 1914.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Filip Károly Lajos</i>	724719	honvéd	Szorospatak, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Foror Sándor Sándor</i>	738349	honvéd	Székely-keresztúr, 1920.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Földi (Fildi) Károly Miklós</i>	723825	honvéd	Békés megye, 1918.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Futó Sándor Sándor</i>	742733	honvéd	Nagyudvar, 1913.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Gazsi József Lajos</i>	172943	honvéd	Csuta, 1912.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Garre Géza Balázs</i>	164857	szakasz-vezető	Kisvárd, 1919.03.01.	Átszállítva: 1945.08.22.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Gogolyák Mihály Mihály</i>	191899	honvéd	Budapest, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Gregovszky József István</i>	220123	honvéd	Áj, 1914.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hadas István Vince</i>	152337	honvéd	Abaúj megye, 1925.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Henger Nándor Nándor</i>	176643	honvéd	Kapos, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Herédi Sándor Sándor</i>	182055	őrmester	Pilismarót, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hézer Mátyás András</i>	173453	örvezető	Nagygorond, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Horzsoják ? Géza József</i>	214353	honvéd	Abaúj megye, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ilias /Ilyás Lajos János</i>	332813	honvéd	Szádalmás, 1925.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Jáksó László György</i>	844659	honvéd	Dumboka, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Jubász Ferenc József</i>	838989	honvéd	Kopacsel, 1925.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kardos Ferenc Sándor</i>	346551	honvés	Mád, 1924.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Katona Szilveszter Lipót</i>	349515	szakasz-vezető	Hidaskürt, 1914.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kaus Ferenc Ferenc</i>	351259	honvéd	Hajós, 1916.	Adatfelvétel: 1946.11.09.	243/Polock. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kelemen János András</i>	356271	honvéd	Edelény, 1926.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kerelin Dezső György</i>	360427	honvéd	Vas megye, 1915.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Keraljasi ? Sándor Sándor</i>	362785	honvéd	Kecskemét, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kiss Antal Antal</i>	371323	szakasz-vezető	Csorvás, 1920.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kiss Béla Lajos</i>	371791	örvezető	Debrecen, 1910.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Klincsok László István</i>	384829	szakasz-vezető	Illépuszta, 1920.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Koch Mátyás Mátyás</i>	455101	honvéd	Nemesmogyoród, 1917.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kocsely József</i>	425975	civil internált	1909.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Komját Imre János</i>	412561	honvéd	Abaúj...?, 1911.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kormányos József József</i>	347437	honvéd	Nagybánhegyes, 1920.	1947.07.17.	391/Krustpils. FPPL-36, Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Kovács Antal András</i>	387707	örvezető	Csik megye, 1925.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kovács Vilmos Lajos</i>	388597	honvéd	Pestszentimre, 1917.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Kresnyák János János</i>	432923	honvéd	Szarvas, 1912.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kumel János József</i>	439949	szakasz- vezető	Bácsalmás, 1914.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kunge József Pál</i>	439781	honvéd	Mátracserpuszta? 1914	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ledényi János János</i>	455985	örvezető	Hajós, 1912.	Átszállítva: 1945.08.27.	232/Sztrij. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Lengyel János András</i>	455981	örvezető	Hajós, 1912.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Lovas Ferenc Ferenc</i>	455569	honvéd	Hajdúdorog, 1907.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Major Lajos Ignác</i>	478653	honvéd	Ószemere, 1911.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Makó József József</i>	480075	honvéd	Kótaj, 1920.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Matya Aladár Bertalan</i>	491253	honvéd	Rakamaz, 1924.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Márton Sámuel Sámuel</i>	499667	örvezető	Adony, 1909.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mészáros János István</i>	500811	honvéd	Szeged, 1912.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Molnár Barnabás Ferenc</i>	515621	honvéd	Mályi, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Molnár Ferenc Ferenc</i>	520277	örmester	Tiszaderzs, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Molnár Imre Lajos</i>	516701	honvéd	Naszvad, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Mravek Pál János</i>	527913	örmester	Darvas, 1910.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nagy Gusztáv István</i>	534813	honvéd	Tiszaadony, 1900.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nagy Imre Imre</i>	536487	örmester	Mezőkeresztes, 1912.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nagy István Pál</i>	539099	honvéd	Onga, 1924.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nagy István Ferenc</i>	539175	honvéd	Sopronhorpács 1915.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>D. Nagy János János</i>	532375 548705	honvéd	Dévaványa, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	459/ORB. 194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nagy Mihály Mihály</i>	542587	örmester	Pécsvár, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nagy Sándor Sándor</i>	546005	örmester	Jászszentandrás, 1915.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Nasta Imre István</i>	551723	honvéd	Tornyosnémeti, 1928.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Oláh Gyula István</i>	570987	honvéd	Szatomár megye, 1901.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Oláh József József</i>	571005	honvéd	Barabás, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Onnacs Dénes András</i>	575215	örvezető	Kiszombor, 1915.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Orbán Mátyás János</i>	577051	honvéd	Kisles, 1906.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ortó József József</i>	580349	honvéd	Bükkszenterzsébet, 1914.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Óvári István István</i>	568271	honvéd	Orosháza, 1912.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Pai /Páj Antal János</i>	614447	honvéd	Balsa/Balkány?, Szabolcs megye, 1920.	Átszállítva: 1945.07.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Paksi Sándor Sándor</i>	584721	örvezető	Csasza, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Parakai-Grium ? János József</i>	625751	honvéd	Egerszőlös, 1907.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Perge József Sándor</i>	601025	honvéd	Sárospatak, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Perge Zoltán János</i>	600997	szakaszvezető	Szabolcs megye, 1922	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Pelikán János István</i>	599783	honvéd	Dánszentmiklós, 1920.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Perczel László József</i>	602059	honvéd	Pásztó, 1917.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Péter Ferenc Ferenc</i>	598735	honvéd	Vendégi, 1917.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Péter Ferenc Ferenc</i>	611423	honvéd	Csikmindszent, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Pintér István István</i>	609451	honvéd	Csővár?, 1929.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Pintér István István</i>	609489	honvéd	Losov?, 1915.	Átszállítva: 1945.08.17.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Prorok Jónás János</i>	627525	honvéd	Mezőberény, 1918.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rapta Tibor Gyula</i>	649765	honvéd	Szerencs, 1925.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rácz Sándor Sándor</i>	637775	honvéd	Markóc, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rebik Imre Imre</i>	638483	honvéd	Korcsány, 1913.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Regenye Endre András</i>	638925	honvéd	Győr, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Riverolvi István István</i>	643093	honvéd	Esztergom megye, 1909.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rofó Sándor István</i>	650833	szakaszvezető	Nógrád megye, 1911.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rostag Sándor Sándor</i>	635423	honvéd	Magyarország, 1917.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Róna Géza</i>	873573	alhadnagy	Magyarország, 1920.	Átszállítva: 1946.01.02.	391/Krustpils. 466/ORB Moszkva. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rozgonyi Lajos János</i>	647909	civil internált	Bodrogkeresztúr, 1905	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ruob Gyula János</i>	652857	örmester	Korompai, 1921.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Sáfrán Simon Péter</i>	782287	honvéd	Bacsó, 1912.	† 1946.02.07.	391/6/Krustpils. Halál oka: agyonlövés
<i>Sáros István József</i>	781435	honvéd	Sorokpolány, 1925.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Seil /Szejl Bálint Bálint</i>	295695	örvezető	Szentes, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Sejli Ferenc János</i>	785975	honvéd	Visegrád, 1923.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Seres Ferenc János</i>	788145	honvéd	Vál, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Siba Gábor János</i>	789335	örmester	Fejér megye, 1908.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Sinka(ó) Ferenc János</i>	795607	szakasz- vezető	Magyarország, 1914.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Smicil? Pál Pál</i>	802295	honvéd	Magyórovár, 1920.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Sneider László László</i>	802997	honvéd	Kán, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Snell Ferenc Márton</i>	789819	őrmester	Irig, 1915.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Somogyi Ferenc Ferenc</i>	807457	honvéd	Komádi, 1909.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szabr? Eváld ? Secssor ?</i>	279761	honvéd	Zemplén megye, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szabó Imre Mihály</i>	280189	honvéd	Sarkad, 1914.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szalma Ferenc Miklós</i>	286381	honvéd	Bart, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szarka József Lóránt</i>	323059	honvéd	Galsa, 1923.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szasádó ? Vencel Ferenc</i>	292723	honvéd	Senye, 1926.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szigyártó József József</i>	307967	honvéd	Szilágykraszna, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szűcs János Ferenc</i>	327305	honvéd	Peremarton, 1917.	Átszállítva: 1945.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tabesz Dániel Elek?</i>	654415	honvéd	Budatin, 1924.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tar Barnabás Antal</i>	676743	honvéd	Ibrány, 1919.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Taraun/Traun Lajos István</i>	657455	örvezető	Bikk, 1918.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Taszre ? József Lajos</i>	654755	civil internált	Ungvár, 1921.	Átszállítva: 1946.09.01.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Téglí Károly Károly</i>	659655	honvéd	Budapest, 1917.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tinka István János</i>	666187	örvezető	Apagy, 1922.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tolat János József</i>	672339	honvéd	Bekeháza, 1909.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tridszt János</i>	878807	hadnagy	Magyarország, 1923.	Átszállítva: 1946.01.02.	466/ORB Moszkva. 391/Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Turcsányi János János</i>	698669	civil internált	Battonya?, 1909.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ugor Imre Imre</i>	700929	örvezető	Sarkad, 1907.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Vád Lajos József</i>	107635	honvéd	Berek, 1906.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Vancsa Vilmos Dávid</i>	885461	civil internált	Széplak, 1913.	† 1945.03.31.	391/Krustpils. 356/Taganrog.
<i>Velis Vendel Vendel</i>	130185	örvezető	Károlyfalva, 1921.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Vörös? András György</i>	150507	szakasz- vezető	Kallós, 1915.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Zvasek Ferenc István</i>	292853	honvéd	Pócsmegyer, 1906.	Átszállítva: 1945.08.27.	194/Sanok/Szambor. 391/ Krustpils. Hazatéréséről nincs adat.

2.12. A „Vöröskeresztes anyagokban” szereplő lettországi táborok

Az MH Bocskai István 11. Páncélozott Hajdúandár Könyvtárának online anyagaiban figyeltem fel a szovjet hadifogolytáborok adatbázisára. Ismeretnyújtó érdekessége abban rejlik, hogy a teljesség igényével 1-től 999-ig sorszámozva közzétették az NKVD GUPVI lágereinek azonosító és táborszámát. Ezekől tíz oszlopban a Vöröskereszt dokumentumaiban szereplő adatforrások alapján tömör, tájékoztató jellegű információkat közöltek.

Érdeklődésemet a Balti államokhoz kapcsolódóan a Lett SZSZK lágerhálózatának adatszerű megjelenítése, illetve kevésbé ismert lágereiről közzétett anyagok keltették fel. A kilencedik oszlopban a következőket olvashatjuk: *„A Lett SZSZK területén levő 266., 277., 291., 292., 317., 349., 350., 391. sz. hadifogolytáborok igazgatása megszűnt, részlegei a Lett SZSZK UPVI MDV irányítása alá kerültek. A referenciakönyvben csak a táborrészlegek száma szerepel. A leírás nem taglalja az egyes táborrészlegek helyszínét. A hadifoglyokat építési, helyreállítási és karbantartási, erdészeti, szállítási, könnyűipari és kommunális szolgáltatások, közlekedési, tervezési, mérnöki munkáknál foglalkoztatták. Az adatok összeállítása a vöröskeresztes anyagokban szereplő adatok segítségével történt.”*⁹²

Az említett „Vöröskeresztes anyagokban” más lágerintézmények mellett 31 olyan hadifogolytábort, illetve táborrészleget sorolnak fel, amelyekről az általam eddig számos alkalommal idézett orosz forráskiadványokban nem tesznek említést.⁹³

A termelési táborok 1946. június 9. és 1949 között, három és fél éven át, egyenként átlagosan számolva 30 altáborral (több mint 20 ezer rabbal) működtek. A főleg német, elenyésző számú magyar és más nemzetiségű katona foglyok, civil internáltak munkaerejét Riga, Jelgava, Pūrmali, Ventspils, Kauguri, Kegums, Rampa, Olaine, Salaspils, Ogre, Baloži, Irlava, Riga, Kaiserwald, Riga-kikötő és más települések építkezéseiben, vállalatoknál használták fel. A lágerlakók részt vettek a nemzetgazdaság különböző ágazataiban: tüzegykitermelésben, mezőgazdaságban. A rabok nevéhez fűződik az autópályák építése és rekonstrukciója; ipari csarnokok, gyárak építése, téglagyártás, erőművek építése, erdőgazdasági munka, lakásépítés.

***A „Vöröskeresztes anyagokban” feltüntetett 23 tábor:
923., 931., 932., 934-936., 938., 940-943., 945-947., 951-959. sz. bdf. tábor
magyarokra vonatkozó adatai 1946.06.09. és 1949 között***

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Reparáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
109	90	18	76	29	3	3

⁹² <https://www.bocskaikonyvtar.hu/images/emedia/hadifogolytaborok.pdf>

⁹³ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: Meszta szogyerzsanyija vojenno-plennih vermhta na tyeritariji bivsega Szovetszkaga Szaojuza (1941–1956). Putyevagyityel.

A validált Guk-kartonokban a 31 táborból 23-ban találtam **109 magyar** hadifogolyra vonatkozó adatot. Ebből 90 fő fogoly katona, 18 fő civil internált. A túlélők közül 76-an szerencsésen repatriáltak, azonban 29 honfitársuk hazatéréséről nem találtam adatot. Hatan meghaltak, hárman lett földön, hárman pedig más táborba történő átszállítás után hunytak el.

A magyar rabokról az alább közölt, táblázatokba rendezett adatok tanúskodnak.

923. sz. hdf. tábor, Ventspils/Vindava (2 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat-bázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Fogságba-esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
<i>Baczán Sándor Imre</i>	39739	honvéd	Berettyószentmárton, 1924	Csehszlovákia, 1945.05.17.	Átszállítva: 1945.08.09.	FPPL/Oświęcim, Lengyelország, front-tábor. 923/Ventspils/Vindava. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kázmér Sándor Péter</i>	909867, GURH	honvéd	Galánta, 1913	Csehszlovákia, 1945.04.19.	† 1946. 04.21. (01.05.)	525/2/ Prokopjevsk. 923/2. Riga, Ventspils/Vindava
Halál oka: tüdőgyulladás. Eltemetés helye: 525. sz. hdf. tábor temetője, Prokopjevsk. Jelöletlen sír.						

931. sz. hdf. tábor, Riga (1 fő)

<i>Horváth László Péter</i>	857633	civil internált	Budapest 1907. 02.06.	Budapest, 1945.01.14.	1947.07.16.	531/Kamenszk-Uralszk, szverdlovski tábor. 931/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. 98391.sz. szerelvénnel. Repatriáltak.
-----------------------------	--------	-----------------	-----------------------	-----------------------	-------------	--

932.sz.hdf. tábor Riga, Jelgava (1 fő)

<i>Árgyelán László Gábor</i>	11525	őr-mester	Bakos, 1915.	Csehszlovákia, 1945.04.04.	1948.06.05.	532/Kamenszk-Uralszk, szverdlovski tábor 932/5/Riga, Jelgava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
------------------------------	-------	-----------	--------------	----------------------------	-------------	--

934. sz. hdf. tábor, Pürmaļi (3 fő)

<i>Nagyapáti László</i>	926101	civil internált	Budapest/ Kiskunhalas, 1925.	Miske, 1944.10.30.	1945.07.27.	54/FPPL. 934/5/ Pürmaļi. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
<i>Magyar András János</i>	475013	honvéd	Szokolva 1909.	Ausztria, 1945.05.10.	1947.02.01.	54/FPPL. 934/ Pürmaļi. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Rákos József <i>József</i>	634713	honvéd	Jákó? 1925.	Cseh- szlovákia, 1945.01.23.	1948.07.26.	54/FPPL. 934/10/ Pürmaļi. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- álták.
--------------------------------------	--------	--------	----------------	------------------------------------	-------------	---

935. sz. hdf. tábor, Riga (7 fő)

Bakai Mihály <i>János</i>	78499	honvéd	Nyárad- szereda, 1912	Keleti front, 1944.11.13.	1945.08.24.	FPPL-47/1. Balti Front. 235/Novotroick. 935/Riga. Hazájába átszálli- tották. Repatriáltak.
Gyenes Dániel <i>Jakab</i>	240701	őrve- zető	Varsolc, 1922	Budapest, 1945.012.12.	1948.07.22.	465/Mozsajszk. 935/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Györgyi István <i>Károly</i>	242763	civil inter- nált	Gyergóalfalu? 1923. 12.06.	Gyergyó- alfalu? 1944.09.26.	Átszállítva: 1944.10.24.	64/Morsanszk. 935/Riga. Hazatéréséről nincs adat.
Nagy Ferenc <i>Ferenc</i>	544503	honvéd	Árvát-falva? 1912	Keleti front, 1944.08.01.	1945.08.31.	260/Orszk. 935/Riga. Hazájába átszálli- tották. Repatriáltak.
Nyári Szilveszter	567737	honvéd	Szeged, 1914.	Verecke, 1944.09.29.	Átszállítva: 1945.05.13.	6063.hdf.kórház/ Beliki. 3780.hdf.kórház, Kobeljaki. 935/Riga. <i>Hazatéréséről nincs adat.</i>
Sándor András <i>István</i>	777491	honvéd	Zetelaka 1918.	1944.1.19.	1945.08.01.	FPPL-47/1. Balti Front. 238/Szaratov. 935/Riga. Hazájába átszálli- tották. Repatriáltak.
Szuromi István <i>Mihály</i>	325675	örmes- ter	Kápolna 1909	Keleti front, 1943.01.15.	1948.09.23.	235/Novotroick. 260/Orszk. 935/Riga. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.

936. sz. hdf. tábor, Riga (1 fő)

Schneider István <i>Tamás</i>	803109	civil inter- nált	Szokond, Nagyszokond, 1905.	Lakhelyén, 1945.01.03.	Átszállítva: 1947.07.12.	1407/1/őá. mu.zlj./ Makajevka . 936/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
---	--------	-------------------------	-----------------------------------	---------------------------	-----------------------------	--

938. sz. hdf. tábor, Kauguri (7 fő)

Babics Péter <i>András</i>	14297	honvéd	Szátok, 1921	Dunaföldvár, 1944.12.01.	1947.07.01.	338/Atkarszk. 938/ Kauguri. FPPL-36 Má- ramarossziget. Repatriáltak.
Bereczki Ferenc <i>Sándor</i>	56083	honvéd	Demeterfalva, 1924.	Poroszló, 1944.11.09.	1945.10.07.	938/ Kauguri. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
Csarnai András <i>András</i>	761747	honvéd	Bakonybél? 1921	Keleti front, 1944.12.01.	1945.10.07.	938/ Kauguri. Hazájába átszállították. Repatriáltak
Farkas János <i>Ferenc</i>	737383	honvéd	Szomor? 1905	Ausztria, 1945.05.09.	1948.06.24.	144/Vorosilovgrad/Luhanszk. 238/Szaratov. 938/ Kauguri. FPPL-36 Má- ramarossziget. Repatriáltak.

Felsmann József <i>József</i>	727291	honvéd	Liptód, 1922	Keleti front, 1944.11.30.	1945.08.01.	338/Atkarszk. 938/ Kauguri. Hazatéréséről nincs adat.
Fesr László <i>János</i>	722933	honvéd	Magyarország, 1921	Keleti front, 1944/45.	Adatfelvétel: 1945.08.01.	938/ Kauguri. Hazatéréséről nincs adat.
Kuti Károly <i>Gyula</i>	443609	honvéd	Magyarország, 1917	Keleti front, 1944/45.	1945.08.01.	368/Kombajnnüzem, Szaratov. 938/ Kauguri. Hazatéréséről nincs adat.

940. sz. hdf. tábor, Rampa (1 fő)

Bene Lajos <i>János</i>	52181	honvéd	Tarna/ Sztára, 1911	Nagykanizsa, 1945.04.03.	1945.10.13.	940/ Rampa. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
-----------------------------------	-------	--------	---------------------------	-----------------------------	-------------	--

941. sz. hdf. tábor, Olaine (28 fő)

Aracs Antal <i>Antal</i>	12169	honvéd	Okorvölgy? 1919	Budapest, 1945.02.12.	1945.10.13.	299/Szimferopol. 941/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Badó János János	72163	honvéd	Vajszló? 1920	Budapest, 1945.02.11.	1948.08.16.	299/Szimferopol. 941/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Barkai György <i>Pál</i>	57711	szakasz- vezető	Tisza- várkony? 1918	Szentendre, 1944.12.26.	1945.10.06.	941/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Berkes Imre <i>Imre</i>	57133	honvéd	Szentes, 1905	Budapest, 1945.02.12.	1945.10.06.	941/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Bösz Frigyes Lajos	60193	honvéd	Szudarázs? 1898.	Farkashát, 1945.03.30.	Adatfelvétel: 1945.06.30.	941/13/ Olayne. Hazatérésé- ről nincs adat.
Dán Ferenc Ferenc	231841	honvéd	Csongrád 1920.	Mátyásföld, 1945.04.03.	Adatfelvétel: 1945.05.18.	941/13/ Olayne. Hazatérésé- ről nincs adat.
Dobos János János	249507	honvéd, musz	Szentes, 1905	Zalaeger-szeg, 1945.04.01.	1945.10.06.	941/ Olayne. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Farkas István <i>László</i>	735177	civil inter- nált	Ipolypásztó/ Budapest 1906	Budapest, 1945.01.11.	1948.08.16.	299/Szimferopol. 941/13/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- áltak.
Febér István János	707565	honvéd	Budapest- Rákoshegy, 1917.	Magyarország, 1945.03.31.	Adatfelvétel: 1945.06.30.	941/13/ Olayne. Hazatérésé- ről nincs adat.
Grub Kálmán <i>Mátyás</i>	221881	civil inter- nált	Bánd? 1924.	Mura-szombat, 1945.03.28.	1945.10.06.	941/13/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- áltak.
Gyenei Ferenc <i>Mihály</i>	240617	honvéd	Berkifalu? 1923	Pándorfalu, 1945.03.30.	1948.07.22.	941/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Györke Ödön <i>Ödön</i>	243815	honvéd	Budapest 1906.	Budapest, 1945.01.11.	1945.10.06.	941/13/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- áltak.
Horváth János <i>János</i>	212773	honvéd	Nagybajom, 1909	Cserestó, 1945.04.01.	1947.09.24.	941/13/ Olayne. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.

Kajzer Mihály	339515	örmes- ter	Gyula, 1915	Budapest, 1945.01.29.	1947.09.24.	941/ Olayne. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Kappanyos János	416453	civil inter- nált	Dubróka, 1920.	Rábagyar-mat, 1945.06.01.	Adatfelvétel: 1945.06.30.	941/13/ Olayne. Hazatéréséről nincs adat.
Keresztes András Zsigmond	360757	örmes- ter	Mezőtúr, 1918	Rojkó, 1945.04.02.	1945.08.22.	941/13/ Olayne. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Kovács Ferenc Benedek	398761	szakasz- vezető	Dunagálos? 1917	Pereg, 1945.10.06.	1945.07.06.	941/13/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács Ferenc János	399709	civil inter- nált	Balaton- szőlős? 1910.	Lakhelyéről 1945.02.01.	Adatfelvétel: 1945.06.01.	941/ Olayne. Hazatéréséről nincs adat.
Kozák Gyula	404495	örmes- ter	Budapest 1912	Hodosfalva, 1945.04.01.	1948.07.22.	941/13/ Olayne. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
László János Kálmán	453203	honvéd	Lesence- németfalu? 1908	Budapest, 1945.02.12.	1947.07.26.	941/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Névai Gyula Márton	552279	honvéd	Illocska? 1919.	Magyarország, 1945.04.02.	Adatfelvétel: 1945.06.02.	941/13/ Olayne. Hazatéréséről nincs adat.
Nosza Pál Pál	566253	honvéd	Bussa, 1911.	Csehszlo-vákia 1945.02.02.	Adatfelvétel: 1945.06.30.	941/ Olayne. Hazatéréséről nincs adat.
Pötördi/Peterdi József János	923171	örnagy	1891.	Keleti front, 1944/45	† 1946.04.01.	251/Rosztov. 941/ Olayne.
						Eltemetésének helye: a 941. sz. hdf. tábor temetője, Olayne, 4 parcella, 85 sír.
Sárkány Sándor Károly	780631	honvéd	Kismaros? 1921	Osztornya, 1945.01.23.	1945.10.06.	941/13/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szemcsuk János Ambrus	302343	honvéd	Déva, 1909	Dzsankoj, 1944.04.11.	1948.07.17.	941/ Olayne. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Takács István József	670069	honvéd	Pusztaszabolcs, 1914	Zala megye, 1945.03.28.	1947.07.26.	941/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Vars Ferenc József	124331	civil inter- nált	Maglóca? 1903	Zala megye, 1945.03.30.	Adatfelvétel: 1945.06.30.	941/13/ Olayne. Hazatéréséről nincs adat.
Zs.Nagy Sándor István	545333	civil inter- nált	Balmazúj- város, 1903	Zala megye, 1945.04.01.	1947.07.26.	941/13/ Olayne. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

942. sz. hdf. tábor, Salaspils (10 fő)

Albert Antal Mihály	4279	örmes- ter	Gyopár- halma? 1911	Jászberény, 1944.12.01.	1947.07.12.	942/ 5/Salaspils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Czimbalmos Lajos József	748919	honvéd	1922	Budapest, 1944.11.11.	1947.07.12.	942/ Salaspils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Dósa Gyula György	256689	honvéd	Mezőke- resztes, 1912	Ausztria, 1945.05.10.	1947.10.23.	942/ 21/Salaspils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Hajmási Lajos Lajos	155469	szakasz- vezető	Balaton- szabadi, 1911	Mura- beszterce, 1945.05.01.	1947.07.12.	942/ 5/Salaspils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Han János József	162453	szakasz- vezető	Boros- szénája?1917	Ausztria, 1945.05.10.	1947.08.19.	942/ 21/Salaspils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lieb György Ignác	461503	honvéd	Halmos, 1913	Kélmánd, 1945.01.03.	1947.05.22.	942/ 10/Salaspils. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak

Rempert Imre <i>Imre</i>	649321, 634975	honvéd	Alsóújlak? 1921	Ausztria, 1945.05.10.	1947.08.19.	942/ 3/Salaspils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szabó Imre <i>Béni</i>	279937	honvéd	Tarpa, 1918	Szikszó, 1944.12.13.	1946.02.02.	942/ 2/Salaspils. Ungvárra átszállították. Repatriáltak.
Szállasi József <i>József</i>	287149	örve- zető	Kápolná- nyék, 1921	Ausztria, 1945.05.10.	Adatfelvétel: 1945.11.01.	942/ 21/Salaspils. Hazatérésé- ről nincs adat.
Zsigmond Sándor <i>Lajos</i>	264421	szakasz- vezető	Nyírbátor, 1919	Nyírbogát, 1944.11.16.	1948.10.25.	942/ 3/Salaspils. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak

943.sz.hdf. tábor Riga (2 fő)

Balázs Imre <i>András</i>	21651	honvéd	Csék? 1901	Debrecen, 1944.10.25.	1948.05.13.	943/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak
Poszmik Ferenc <i>Lukács</i>	925151	honvéd	Magyarország, 1912.	Keleti front, 1944/45	† 1945.07.06.	251/Rosztov. 943/Riga.
Eltemetés helye: 943. sz. hdf. tábor termetője, Riga, jelöletlen sír.						

945. sz. hdf. tábor, Riga (7 fő)

Anold Antal <i>Mátyás</i>	966291	honvéd	Magyarország, 1899	Keleti front, 1944/45	1945.08.21.	945/Riga. Szabadon bocsátot- ták. Repatriáltak.
Csiszár Lajos <i>Gyula</i>	893909	honvéd	Balog, 1920	Bántava, 1945.05.09.	† 1946.01.05.	945/Riga. 163/Privolzsszkij. 5772.sz.hdf.kórház/ Kamiasin/ Krasznooktyabrszkij.
Eltemetés helye: 5772. sz. hdf. kórház termetője, Kamiasin/Oktyabrszkij, jelöletlen sír.						
Csuka Sándor <i>Sándor</i>	772957	honvéd	Narda? 1911. 05.15.	Lengyel- ország, 1944.06.28.	1947.06.23.	945/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Jónás Sándor <i>János</i>	960957	honvéd	Magyarország, 1919	Keleti front, 1944/45	† 1945.03.16.	945/Riga.
Eltemetés helye: 945. sz. hdf. tábor termetője, Riga, jelöletlen sír.						
Kajári Mihály <i>Mihály</i>	429911	honvéd	Sárkeresztúr, 1914.	Cseh- szlovákia, 1945.05.22.	1948.05.07.	324/5/ Ivanovo. 3840.sz. hdf. kórház/Suja/Ivanovo945/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kumos László <i>Ferenc</i>	445441	honvéd	Nagyszalonta, 1920.06.27.	Lengyelország, 1944.08.04.	1946.09.12.	945/Riga. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Mester Péter Péter	502009	honvéd	Gulács, 1910	Gulács, 1944.11.22.	1945.08.01.	945/Riga. Szabadon bocsátot- ták. Repatriáltak

946. sz. hdf. tábor, Riga (2 fő)

Kiss István <i>György</i>	375117	szakasz- vezető	Nagylók? 1919	Magyarország, 1945.01.02.	1947.07.26.	241/Szevasztopol. 946/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Veres János János	134087	honvéd	Borsod, 1913.	Németország, 1945.05.10.	1948.07.11.	149/Harkov. 946/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

947. sz. bdf. tábor, Riga (2 fő)

Burbucs János <i>Elek</i>	103625	honvéd	Letenye, 1924.	Szentharaszt, 1945.04.30.	1945.11.03.	447/Pudosz. 947/Riga. Hazatéréséről nincs adat.
Hlaszni /Hloszni Lajos <i>Béla</i>	190697	civil internált	Kisfenes, Budapest 1911.	Budapest, 1945.03.07.	1948.06.24.	FPPL-176, Foksány. 474/Alcsevszk. 947/Riga. FPPL-36 Máramarossziget.

951. sz. bdf. tábor, Baloži (12 fő)

Babrányi Ferenc <i>János</i>	14651	civil internált	Előszállás, 1904.	Rákospalota, 1945.01.01.	1945.06.03.	951/4/Baloži. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Bergely József <i>Márton</i>	53697	honvéd	Kunbaja, 1907.	Vas megye, 1945.04.03.	Átszállítva: 1946.03.30.	148/Krasznodar. 951/6/Baloži. Hazatéréséről nincs adat.
Bezerédi Gyula <i>Gáspár</i>	44747	civil internált	Budapest 1912	Budapest, 1945.01.01.	1945.10.10.	951/4/Baloži. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Cserjés Sándor <i>Mihály</i>	760417	őrmester	Nagy- szelmenc 1916.	Cseh- szlovákia, 1944.12.01.	1945.10.19.	951/Baloži. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
Gerédi István <i>József</i>	181107	honvéd	Kiskunhalas 1923.	Magyarország 1945.03.25.	Adatfelvétel: 1945.08.22.	951/11/Baloži. Hazatéréséről nincs adat.
Gyarmati László <i>József</i>	244109	civil internált	Szomód./ Szomor? 1925.	Dunaalmás, 1945.	Adatfelvétel: 1945.08.20.	951/11/Baloži. Hazatéréséről nincs adat.
Mihály Vendel <i>József</i>	502653	honvéd	Ipolyvisk 1913.	Magyarország, 1945.04.01.	Adatfelvétel: 1945.08.22.	951/11/Baloži. Hazatéréséről nincs adat.
Nagy Ferenc <i>Ferenc</i>	544473	őrmester	Tiszacsege? 1914.	Sátor- aljaújhely, 1944.12.01.	1948.12.20.	FPPL-176, Foksány. 951/4/Baloži. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Ottó Dániel <i>Sándor</i>	581923	civil internált	Tóthszent- györgy? 1898.	Tóthszent- györgy? 1944.12.01.	Adatfelvétel: 1945.08.20.	951/4/Baloži. Hazatéréséről nincs adat.
Papp János <i>Mihály</i>	620715	örvezető	Baja, 1905.	Kisaranyos, 1945.04.01.	Adatfelvétel: 1945.08.20.	951/1/Baloži. Hazatéréséről nincs adat.
Papp Lajos <i>Béla</i>	619625	őrmester	Szombathely, 1915.	Magyarország, 1944.11.01.	1945.06.03.	951/4/Baloži. FPPL-176, Foksány; Repatriáltak.
Rózsavölgyi Károly <i>István</i>	653927	szakasz- vezető	Budapest, 1916.	Leányvár, 1944.12.01.	Adatfelvétel: 1945.08.30.	951/11/Baloži. Hazatéréséről nincs adat.

952. sz. bdf. tábor, Riga (2 fő)

Hutter Miklós <i>József</i>	229697	örvezető	Vas megye, 1914.	Komárom, 1945.04.02.	1948.09.29.	326/Brjanszk. 952/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Ormándi Jenő <i>Jenő</i>	578189	szakasz- vezető	Csatán? 1915.	Ausztria, 1945.05.08.	1947.07.09.	326/13/Brjanszk. 952/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

953. sz. hdf. tábor, Riga (3 fő)

Husztai Pál <i>István</i>	227215	civil internált	Igrici, 1907.	Budapest, 1945.02.08.	1947.05.27.	139/Umany. 253/Vinnyica. 953/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Sándor Lajos <i>János</i>	778173	tizedes	Bácsföldvár, 1918.	Komárom, 1945.03.26.	1947.05.27.	FPPL-176, Foksány. 139/Umany. 253/Vinnyica. 953/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szűcs B. József <i>József</i>	327501	honvéd	Nagyvarsány, 1909.	Ung..., 1911.10.29.	1947.05.27.	253/4/Vinnyica. 953/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

954. sz. hdf. tábor, Szloka (1 fő)

Király Sándor <i>Sándor</i>	913115, GURH	honvéd	Jákóhodos 1909.	Tornynos, 1944.09.23.	† 1945.03.31. (13.)	954/Szloka. 356/Taganrog.
Eltemetés helye: 356. sz. hdf. tábor termetője, Taganrog, jelöletlen sír.						

955. sz. hdf. tábor, Riga (1 fő)

Csordás Lajos <i>Lajos</i>	771591	őrmester	Kismarja, 1901.	Győr, 1945.04.30.	1945.10.06.	241/Szevasztopol. 955/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak
--------------------------------------	--------	----------	--------------------	----------------------	-------------	--

956. sz. hdf. tábor, Riga (2 fő)

Filip Imre <i>Gábor</i>	724639	honvéd	Csuta, 1922.	Budapest, 1945.01.30.	1945.10.10.	241/Szevasztopol. 956/Riga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szabó Pál <i>Antal</i>	276715	civil internált	Szolnok, 1908.	Jákófalva, 1944.11.01.	1945.11.18.	956/2/Riga. Hazájába átszállították.

957.sz.hdf. tábor Irlava (9 fő)

Bodnár Berta- lan? <i>Péter</i>	73093	honvéd	Fony, 1912	Magyarország, 1945.04.04.	Átszállítva: 1945.07.05.	357/Örményország. 957/Irlava. Hazatéréséről nincs adat.
Faragó József <i>József</i>	711529 711559	honvéd	Budapest, 1915.	Zsámbék/ Zsámbok, 1944.12.24.	1948.09.09.	257/Magnytogorszk. 957/Irlava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Katona Ferenc <i>János</i>	424205	honvéd	Ozora, 1914.	Budapest, 1944.12.27.	Átszállítva: 1945.07.29.	257/Magnytogorszk;957/ Irlava. Hazatéréséről nincs adat.

Kiss István János	375995	őrmester	Csanád megye, 1920.	Rábaszent- miklós, 1945.03.01.	Átszállítva: 1945.07.05.	357/Örményország. 957/Irlava. Hazatéréséről nincs adat.
Krizsák György György	434165	honvéd	Keveháza, 1915.	Vas megye, Szil, 1945.03.01.	Adatfelvétel: 1945.07.11.	257/Magnytogorszk957/ Irlava. Hazatéréséről nincs adat.
Spomemberger? Mátyás Mátyás	811249	honvéd	Somogy, 1908.	Nagyvárad, 1944.09.26.	Adatfelvétel: 1945.03.24.	957/Irlava. Hazatéréséről nincs adat.
Szajdor? András András	283591	honvéd	Mezőberencs, 1906.	Baraku? Románia, 1944.09.25.	1945.08.31.	957/Irlava; Repatriáltak.
Szidor József Lajos	456585, 456693	szakasz- vezető	Pincehely, 1921.	Budapest, 1945.02.12.	1948.06.30.	257/Magnytogorszk 957/Irlava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Tankó Gábor Gábor	656481	örmes- ter	Budapest, 1921	Torda, 1944.10.05.	1947.08.28.	957/Irlava. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

958. sz. hdf. tábor, Riga Kaiserwald (1 fő)

Konrád Rudolf Sándor	414047	honvéd	Budapest, 1927	Ausztria, 1945.05.10.	1947.07.09.	326/Brjanszk. 958/ Riga Kaiserwald. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
--------------------------------	--------	--------	-------------------	--------------------------	-------------	---

959. sz. hdf. tábor, Riga-kikötő (3 fő)

Paksi Zsigmond Sándor	615023	őrvezető	Császár, 1912	Budapest, 1945.01.30.	1947.09.19.	159/Odessza. 62/5/4/Kijev. 959/ Riga-kikötő. FPPL-716 Foksány. Repatriáltak.
Salamon Balázs József	779507	őrvezető	Hárs, 1919	Cseh- szlovákia, 1945.01.26.	Adatfelvétel 1946.01.25.	959/ Riga-kikötő. Hazatéré- séről nincs adat.
Szücs István István	328711	civil in- ternált	Török- szentmiklós, 1913	Pest megye, 1945.01.02.	1947.07.09.	326/Brjanszk. 959/ 9/ Riga-kikötő. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

ÖSSZEFOGLALÓ

A SZU NKVD 1944–1950 között a Lett SZSZK területén a háborús károk felszámolása érdekében 12 termelési jellegű GUPVI hadifogolytábor és számos altábor működött. Kontingensének mintegy 80 % német fogoly katona.

A korabeli levéltári anyagok egy részében nem találtunk magyar foglyokra való utalást. A *Varga Éva Mária* által összeállított „*A SZU NKVD/MVD hadifogolytáborainak jegyzékében*” csupán a Lett SZSZK-béli 350. sz. Balti-tenger melléki tábor (a parancsnokság székhelye Vindava/Ventspils - megj.) és a hozzá rendelt 3338. és a 4379. sz. két rigai hdf. kórházát nevezte meg, ahol ismeretlen számú magyar hadifogoly és internált is tartózkodott. Szerinte közülük hat fogoly katona és egy civil internált hunyt el. Eltemetési helyük ventspils-i láger temetője és a rigai 1. és 2. sz. rabkórház temetői.⁹⁴

A moszkvai levéltári anyagok alapján sikerült bebizonyítanom, hogy mind a **44 lettországi hdf. táborban** magyarokat is fogva tartottak. A *Szovjet hadifoglyok adatbázisában* eddig **1624** magyar rabnak találtuk meg személyi kartonját. Ebből **1438** fogoly katona, **87** civil internált.

A legtöbb magyart, főleg tisztet a 292. sz. dvinszki és a 349. sz. libavai profilaktikai lágerbe koncentráltak, illetve dolgoztattak.

Az NKVD GUPVI lágerek parancsnokai általában 3-4 éves láger rabság után – a Kreml vezetőinek utasítására – az 1119 magyar katona foglyot és civil internáltat a 36. sz. máramarosi és a 176. sz. foksányi repatriációs táborba küldtek, ahol őket a magyar kormány delegált bizottsága vette át és szervezték meg hazatérésüket. A kárpátaljai származású civil internáltakat a lakhelyükre külön vasúti szerelvénnel szállították.

Sajnos hosszú az eltűnt személyek listája is, mivel 362 magyar rab hazatéréséről nem találtam adatokat az elemzett kartonokban, további sorsuk ismeretlen.

Igazoltan 45-an haltak meg, ebből Lettföldön 24 személyt temettek el. A további 21 személy a lettországi táborokból más lágerekbe történő átszállításuk után vesztette életét.

Az alábbi táblázat alapján a számok nyelvén nyomon követhetjük a lett földre hurcolt honfitársaink sorsát, illetve a túlélők szerencsés hazatérését. És azokat is, akik idegen földben alusszák örök álmukat.

⁹⁴ Varga Éva Mária szerk. 2006: 489., 495.

*A magyar rabok számának összesítő kimutatása
a lettországi hadifogolytáborokban
(1944–1950)*

Nº	A lettországi táborok helye (44)	A tábor száma	A tábor működtetési ideje	Magyar foglyok	Katona foglyok	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
1	Bzseznick (Jelgava)	266	1944.10.16-1946.07.09.	59	43	16	54	5	-	-
2	Riga	277	1944.10.16-1946.07.09.	13	11	2	6	7	-	-
3	Rēzekne	291	1944.10.16-1948.03.29.	24	21	3	15	4	2	3
4	Daugavpils (Dvinszk)	292	1944.10.16-1947.11.18.	546	534	13	509	31	2	4
5	Riga	317	1945.05.14-1946.07.09.	32	30	2	18	7	4	2
6	Libagi (Liepaja)	349	1945.06.09-1948.03.29	536	511	25	422	110	3	1
7	Vindava (Ventspils)	350	1945.07.09-1946.07.09	8	7	1	3	2	2	1
8	Kuldīga	351	1945.06.09-1945.08.30.	11	11	-	1	7	1	2
9	Tukums	352	1945.06.09-1945.08.30.	5	4	1	3	-	1	1
10	Pāvilosta	353	1945.06.09-1945.08.30.	6	6	-	2	1	2	1
11	Talsi	354	1945.06.09-1945.08.30.	26	25	1	9	12	3	2
12	Stende (Stelpe)	355	1945.06.09-1945.08.30.	1	1	-	-	1	-	-
13	Krustpils	391	1945.06.09-1945.08.30.	149	144	5	1	146	1	1
14	Ventspils/Vindava	923	1946.06.09.-1949.	2	2	-	-	1	-	1
15	Riga	931	1946.06.09.-1949.	1	-	1	1	-	-	-
16	Riga (Mittava)	932	1946.06.09.-1949.	1	1	-	1	-	-	-
17	Pūrmaļi	934	1946.06.09.-1949.	3	2	1	3	-	-	-
18	Riga	935	1946.06.09.-1949.	8	7	1	6	2	-	-
19	Riga, Vindava	936	1946.06.09.-1949.	1	-	1	1	-	-	-
20	Kauguri	938	1946.06.09.-1949.	7	7	-	5	3	-	-
21	Kegums	939	1946.06.09.-1949.	n.a.						
22	Rampa	940	1946.06.09.-1949.	1	1	-	1	-	-	-
23	Olaine	941	1946.06.09.-1949.	28	22	6	20	7	1	-

24	Salaspils	942	1946.06.09.- 1949.	10	10	-	9	1	-	-
25	Riga	943	1946.06.09.- 1949.	2	2	-	1	-	1	-
26	Riga	944	1946.06.09.- 1949.	n.a.						
27	Riga	945	1946.06.09.- 1949.	7	7	-	5	-	1	1
28	Riga	946	1946.06.09.- 1949.	2	2	-	2	-	-	-
29	Riga	947	1946.06.09.- 1949.	2	1	1	1	1		
30	Lettország	948	1946.06.09.- 1949.	n.a.						
31	Ogre	949	1946.06.09.- 1949.	n.a.						
32	Riga	950	1946.06.09.- 1949.	n.a.						
33	Baloži	951	1946.06.09.- 1949.	12	8	4	5	7	-	-
34	Riga	952	1946.06.09.- 1949.	2	2	-	2	-	-	-
35	Riga	853	1946.06.09.- 1949.	3	2	1	3	-	-	-
36	Szloka	954	1946.06.09.- 1949.	1	1	-	-	-	-	1
37	Riga	955	1946.06.09.- 1949.	1	1	-	1	-	-	-
38	Riga	956	1946.06.09.- 1949.	2	1	1	2	-	-	-
39	Irlava	957	1946.06.09.- 1949.	9	9	-	4	5	-	-
40	Riga Kaiserwald (Irlava)	958	1946.06.09.- 1949.	1	1	-	1	-	-	-
41	Riga-kikötő (Irlava)	959	1946.06.09.- 1949.	3	2	1	2	1	-	-
42	Riga (Irlava)	960	1946.06.09.- 1949.	n.a.	-	-	-	-	-	-
43	Riga (Irlava)	961	1946.06.09.- 1949.	n.a.	-	-	-	-	-	-
44	Riga (Irlava)	964	1946.06.09.- 1949.	n.a.	-	-	-	-	-	-
Összesen:				1624	1438	87	1119	362	24	21

II. FEJEZET

ÉSZTORSZÁG

Kellemes élményekkel, hasznos ismeretekkel gazdagodva, magunk mögött hagytuk az egykori szovjet-orosz birodalom által „a baltikumi Lettországot ipar-műhelyévé” fejlesztett, ám napjainkban „becsődölt”, kiüresített iparnegyedeit, melynek környezetében új arculatú, fejlődésről tanúskodó, tájba simuló, hagyományörző objektumok sora hívja fel az idelátogatók figyelmét.

Azonban az a valóság, hogy a régmúlt korok építészeti remekeivel ékesített Lettország fővárosa, *Riga* napjainkban inkább az Európai Unióból ideirányuló idegenforgalomból él, amely kiterjed a környékbeli és a távolabbi településekre is.

Még a Rigában bérelt kényelmes mikrobusszal átszeltük a *Vidzeme* tájegység északkeleti részét, és megcsodáltuk a skandináv mintára berendezett skansenre emlékeztető, ám élő, belakott tanyák, települések faépítészeti remekműveit, amelyeket sűrű fenyőerdők, természetes, vízi élőlényekben is gazdag tavak, tőzeg-berkek öveznek.

A Lettországgal szomszédos, ám a szívünkhöz közelebb eső Észtország felé indultunk el, amely a balti államok közül a legkisebb, ám hozzánk, magyarokhoz letagadhatatlanul közel álló, közös szellemi közelséget vállaló büszke rokonnép hazája⁹⁵, akik több mint három évtizeddel ezelőtt a kommunista diktatúra bilincseit széttörték, azóta éberen vigyáznak függetlenségükre.

Az évezredek folyamán a területhódító, lakóit leigázó hatalmak, különösen a XX. század elején az egymást váltó diktatúrák ezt a népet is keményen megtizedelték, de soraikban a szabadságuk elnyeréséért folytatott küzdelem akarata sohasem szünetelt, egyre nagyobb lendületre váltott.

A cári orosz birodalom uralma, majd széthullása után, a megerősödött észt nemzeti identitással azonosuló politikai elit 1918. február 24-én például élt a történelmi lehetőséggel, a német fegyverek árnyékában Észtország kinyilvánította függetlenségét, békét kötött Lenin bolsevik államával is. A 20 évig tartó észték önállóságának, a két világháború között virágzó magyar-észt baráti, egyesületi, kulturális kapcsolatoknak, a diplomáciai és katonai szoros együttműködésnek⁹⁶ az 1940-ben

⁹⁵ PUSZTAY JÁNOS–TIINA RÜÜTMAA: *Észt-magyar szójegyzék az EU Észtországról írt véleményéhez*; BDTF, Szombathely, 1999 (*EU-vocabularium Savariense*)

⁹⁶ EGEY EMESE: *A két világháború közötti magyar- finn-észt kapcsolatok*. OOK-Press Kft., Veszprém-Budapest, 2018.

bekövetkezett sztálinisták megszállása vetett véget. Ekkor több mint százezer ellenálló észtet deportáltak Szibériába, különösen Omszk környékére. A kérész életű kommunista diktatúrát a várost és az országot elfoglaló náci németek Hitler diktatúrájával váltották fel. Ők is sok ezer észt lakost (kommunista érzelmű elemeket: zsidókat, cigányokat, főleg szovjet hadifoglyokat, orosz ajkú ellenállókat stb.) zártak koncentrációs táborokba.

A háború után a szovjetek által bekebelezett országban közel tíz GUPVI-hadifoglytábort, az elítéltek részére Gulagra irányító gyűjtőlágereket, börtönök sokaságát állítottak fel. Ismételten folytatták a vörös terrort, sok ezer lett patriótát újra Szibériába hurcoltak el vagy végeztek ki.

A Szovjetunió felbomlása után az észtek helyreállították függetlenségüket. Az ország azóta az Európai Unió tagjaként is felvirágzásnak indult.

3. AZ NKVD ÉSZTORSZÁGI TÁBORAI

Az Észtországban „üzemeltetett” szovjet hadifoglytáborokról, az ott raboskodott magyar foglyokról sokáig a megfélemlített túlélőknek is életveszélyes volt beszélni.

A rendszerváltozást követően, csupán itt-ott jelent meg a sajtókiadványokban egy-egy visszaemlékezés. A SZU NKVD parancsára 1944–1950 között Észtország területén, eddigi ismereteink szerint 9 hadifoglytábort működtetett, amelynek számos táborrészlegről is tudomásunk van.

Az NKVD észtországi táborai sémájának részlete
Fotó: dr. Havasi János, Krasznogorszk, a 27-es tábor múzeuma

A *Varga Éva Mária* által szerkesztett *Magyar hadifoglyok a Szovjetunióban. Dokumentumok (1941–1953)* c. 2006-ban kiadott gyűjtemény egyes levéltári irataiban mindössze három észtországi GUPVI-láger és egy rabkórház (135/Ahtme; 286/Tallinn, Valga; 1011 hdf. kórház /Tallinn/ Vari-Nurmi, Erra, Virumaai járás) van megnevezve, ahol magyar hadifoglyok is tartózkodtak.⁹⁷

Megjegyzem, az általam felkutatott adatok szerint az akkori Észt SZSZK területén 1944–1949 között a SZU NKVD MVD központilag, magyarokat is fogva tartó 9 GUPVI-főtábor és ezek számos alegységét működtettek, majd számoltak fel.

Két központi kimutatás is készült, ahol magyarok is raboskodtak. Azonban az alábbi kimutatás csupán helyzetértékelésnek tekinthető, nem tükrözi a teljes valóságot.

*A magyar hadifoglyok száma a szovjet levéltári iratok alapján
az észtországi lágerekben (1946–1947)*

Balti országok	Összesen	Táborokban	Rab-kórházakban	Megjelölt állapot szerint
Észt SZSZK	723	721	2	1946. ápr. 8. ⁹⁸
Észt SZSZK	558	461	97	1947. ápr. 1. ⁹⁹

A SZU MVD GUPVI főparancsnoksága 1947. március 14-ei „titkosnak” minősített összefoglaló jelentésében¹⁰⁰ magyar és román nemzetiségű hadifoglyok munkaerőhasznosításáról, elosztásáról, a munkahelyek és az ágazati minisztériumokról is találtunk Észtországot érintő adatokat.¹⁰¹

Táblázat-részlet a magyar és román hadifoglyok munkaerőhasznosításáról, elosztásáról, a munkahelyek és az ágazati minisztériumok megnevezésével

A balti országok területén lévő vállalatok megnevezése	Minisztérium	Összes foglalkoztatott hadifogoly	Rómán	Magyar	Összesen
Észt SZSZK román – 67 fő magyar – 472 fő Ezek közül az alábbi munkahelyen dolgozik: UVSZR – észt vasút	Közlekedési	220	-	31	31

⁹⁷ VARGA ÉVA (szerk.): 2006.487-490., 495.

⁹⁸ A kimutatás összeállítója: **Krivenko** altábornagy a SZU NKVD/MVD parancsnoka 1945.02.02. és 1947.02.18. között. 1947.02.18-án saját kívánságára elbocsájtották. VARGA ÉVA MÁRIA (szerk.): 2006.354., 534.

⁹⁹ A kimutatás összeállítója: **Filippov Tarasz Filippovics** altábornagy 1947.03.08-tól 1949.10.29-ig a SZU MVD GUPVI parancsnoka.

¹⁰⁰ VARGA ÉVA MÁRIA (szerk.): 2006.240-241.

¹⁰¹ A kimutatás szerzője **Ivan Sztjepanovics Gyenyiszov** hadtápezredes 1943.07.10-től a SZU NKVD UPVI 2. ügyosztályának, majd az 1. számú parancsnokságának parancsnokhelyettese, 1951.06.25-től a SZU MVD GUPVI parancsnokhelyettese. Forrás: RGVA f.lp. op. 5i. gy.11. l. 4-41. Géppel írt, eredeti példány.

Az idézett műben közreadott SZU NKVD/MVD hadifogolytáborainak és a temetők jegyzékében a szerkesztő megnevezi az Észti SZSZK ahtmei 135. számú átmeneti lágert és a Tallinnban, Valgában működött 286. sz. tábor, valamint 1011. sz. hdf. kórház, ahol az eltemetett magyar hadifoglyok, internált civilek számát összesen 42 főben jelöli meg.¹⁰²

Észti SZSZK

135. tábor	Ahtme, Jihvimaai járás	7
286. tábor		
„Tartu” részleg	Tartu, Alekszandrovski temető	1
„Valga” részleg	Valga, fűrésztelep környéke	27
1011. kórház		
2. temető	Väri-Nurmi, Erra, Virumaai járás	7
Összesen		42

Forrás: Varga Éva Mária. Szerk. 2006: 495.

A dokumentumgyűjteményben más észtországi táborról, táborrészlegről nem tesz- nek említést. A Magyar Nemzeti Levéltár *Szovjet hadifoglyok adatbázisában* talált, validált kartonok és a Moszkvában 2013-ban kiadott, a Szovjetunió összes GUPVI táborokat lexikálisan leíró gyűjtemény¹⁰³ ide vonatkozó iratai azt bizonyítják, nem három, hanem kilenc észtországi főtábor létezett, ahol, teszem hozzá, szép számmal magyar lágerlakók is voltak, ezek bővebb bemutatására még visszatérek.

A SZU NKVD/MVD Észti SZSZK hadifogolytáborainak jegyzéke, ahol magyar hadifoglyok is tartózkodtak 1944–1950 között

Nº	Tábor azono- sító száma	Tábor szám (posta szám)	A főtábor, kórház helye,	A főtábor működési ideje
1	135	7135	Ahtme, termelési	1943.08.28. - 1950.01.10.
2	206		Narva, termelési	1945.03.15-1945.10.12.
3	279		Kiviöli, termelési	1944.10.16. - 1947.03.11.
4	286	7286	Tallinn, termelési	1944.10.16. - 1949.06.01.
5	287	7287	Valga (tishti tábor, elosztó,tábor)	1944.10.16. - 1947.11.11.
6	289	7289	Kohtla-Järve (rekreációs tábor)	1944.10.16. - 1950.01.10.
7	331		Tartu, termelési	1945.05.31. - 1947.03.11.
8	332		Pärnu, termelési	1945.05.31. - 1945.12.12.
9	392		Rakvere, termelési	1945.07.27. - 1945.12.31.
10	1011		A főtáborokat kiszolgáló hdf. kórház, Tallinn	1945–1950

¹⁰² VARGA ÉVA MÁRIA. szerk., 2006: 495.

¹⁰³ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013.

Az észtországi 9 hadifogolytábor közül a magyar túlélők egyértelműen a valgai (tiszti) tábort nevezik meg, ahol a legtöbb magyar honvéd (tiszthelyettes, főtiszt és törzstiszt), civil internált raboskodott.

A *hadifoglyok írják* című online gyűjteményben a valgai lágerre vonatkozóan csak egy anyagot találtam, ahol a szegedi **Ladocsa György** egykori hadifogoly egy bizonyos **D. S.** tartalékos utász főhadnagy történetét írta le, aki a felségével egy lovaskocsin hazafelé tartva, egy szembe jövő zászlós tanácsára, igazolási papír megszerzése érdekében, jóhiszeműleg, önmagát becsapva, önfeladóként került a sopronkőhidai hadifogoly gyűjtőhelyre, majd a valgai tiszti hadifogolytáborba. A felesége a sopronkőhidai út mentén várhatott rá, férjét onnét még egy búcsúszóra sem engedték ki. A túlélő a fogolytársának tanulságos történetét így zárja: „*A belénk nevelt becsületesség, a tiszti szóba vetett feltétlen bizalom így lett fájó komédia a tragédiából.*”¹⁰⁴

György Zsombor újságíró cikkében leírja, hogy soproni nagyapja, „**Péter Károly** főhadnagy – 1994-től, rehabilitálását követően nyugalmazott alezredes –, egykori géppuskás századparancsnok (...) a szovjet-észtországi Valga hadifoglya... a főhadnagy 1953-ban, öt és fél év hadifogságot és három év internálást követően” érkezett haza. (A hazatérő magyar hadifoglyok közül sokuknak kazincbarcikai internálás, majd évekig tartó mellőzöttség, megaláztatás, állandó megfigyelés jutott osztályrészül: a hadifogságból hazatérve Győrben a főhadnagyot is leszedték a vonatról, de legalább ott találkozhatott feleségével s a nem sokkal elhurcolását követően született, akkor már második osztályos kislányával.)

Ő s több száz fogolytársa éppen hatvan évvel ezelőtt, 1950 decemberében indulhatott haza az észtországi – akkor szovjetunióbeli – Valga város hadifogolytáborából, hogy többnapnyi fagyos vonatozás után ismét magyar földre léphessen.¹⁰⁵

Tulajdonképpen **György Zsombor** 2010 őszén arra vállalkozott, hat évtized múltán – lehetőség szerint vonattal utazva – végig járja ugyanazt az útvonalat (*Hel-sinki–Tallinn–Valga–Riga–Vilnius–Minszk–Kijev–Budapest*), amelyet egykor a nagyapja és sorstársai megtettek. „Hazafelé.” Így jutott el Valgába, ahol többek között felkereste a Pikk utcában található hazafias múzeumot, ahol őt barátként fogadja: **Meelis Kivi** vezető, két munkatársa **Esta Mets** és **Valdeko Nielson**. Itt tapasztalt élményeit is megosztja az olvasókkal: „*A kiállítóhelyen pillanatok alatt betekintést nyerhetünk az észtd történet fénys és sötét korszakaiba, a partizánmozgalmak működésébe; a kertben kiszolgált harckocsik, katonai teherautók sorakoznak. Építettek egy bunkert is, amely élethű másolata azoknak a bűvőhelyeknek, amelyekben észtek ezrei húzták meg magukat az erdőkben, hogy ott tűnhessenek el vagy éppen vehessék fel a harcot a szovjet csapatokkal. A mai napig találnak ilyeneket, bennük néha emberi maradványokkal.*”

¹⁰⁴ LADOCSA GYÖRGY (Szeged): Tragikomédia. HH 1996/5. <http://mek.niif.hu/02200/02237/html/frame2.htm>

¹⁰⁵ GYÖRGY ZSOMBOR. Hazafelé. Magyar Nemzet, 2011.01.02. <https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2011/01/hazafele>

A múzeum emellett azért is érdekes, mert része volt a valamikori hadifogolytábornak éppúgy, mint a vele szemben lévő bútorgyár és a közeli kórház. A múzeum munkatársai úgy tudják, hatszáz magyar tartózkodott itt a negyvenes évek második felében, ennél jóval több német társaságában. (Találtunk olyan feljegyzést, amely ezerkétszáz magyart említ.)

A táborban elmondásuk szerint eredetileg szovjet foglyok voltak, majd változtak az erőviszonyok: a németekből foglyok, a szovjetekből foglárók lettek. 1941 és 1953 között három különböző tábor is működött, s az igazság kedvéért el kell mondani: a kezdeti táborokban a németek, ha lehet, annál is kegyetlenebbül bántak szovjet foglyakkal, mint utóbbiak, miután fordult a kocka. A körülmények rendkívül kezdetlegesek voltak: a barakkokba beesett a hó, fűtés nem működött – 1941–42 telén rengetegen megfagytak. Akik nem éltek túl az éjszakát, tömegsírba kerültek, a kutatások szerint mintegy huszonkilencezren.

1944 után német, osztrák, magyar, román és spanyol hadifoglyok kerültek a szovjetek helyére, összesen 13 415-en. Valgát lényegében ők építették újjá, a vasútállomás is a hadifoglyok keze munkája. A lágerben 1949-ig őriztek hagyományos értelemben vett hadifoglyokat, 1949 és 1953 között pedig már csak olyanok maradtak itt, akiket a szovjetek valamilyen háborús bűnnel vádoltak, de nem küldtek a gulágra vagy más büntetőhelyre...”

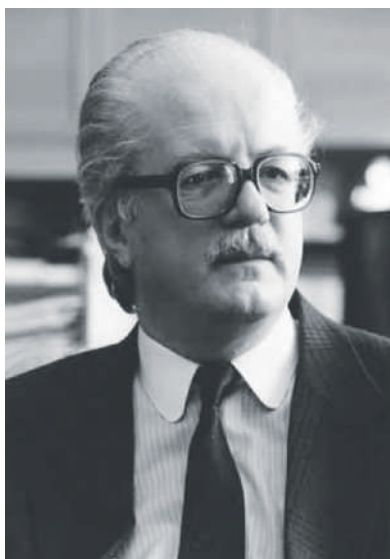
György Zsombor személyesen ismerte Magyarország első észtországi nagykövetét, **Jávorszky Bélát**, aki elmondta: „Valga tiszti hadifogolytábor volt, amelyről a magyar kormány az észtektől kapott tájékoztatást a rendszerváltozást követően. A KGB-akták nagy részét az oroszok magukkal vitték Moszkvába vagy megsemmisítették, a huszonhét magyar áldozatról azonban maradt fenn hiteles dokumentáció, nevüket is ismerjük.”

Az újságíró a hadifogoly temetőben is járt, fejet hajtott az áldozatok emléke-resztje előtt. A cikkében ő is megerősíti, a területet a német hadisírgondozók tették rendbe, „2001-ben magyar nyelvű tábla is kikerült (szövege: Emléül az ebben a temetőben nyugvó magyar katonáknak, magyar nagykövetség), amelyet magyar tábori lelkész szentelt meg.”¹⁰⁶

Az ezredforduló után, 2001-ben **Jávorszky Béla**¹⁰⁷ József Attila-díjas író, műfordító, abban az időben tallinni nagykövet *Magyar honvédek Báthory városában* című,

¹⁰⁶ GYÖRGY ZSOMBOR. Hazafelé. Magyar Nemzet, 2011.01.02. <https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2011/01/hazafele>

¹⁰⁷ **Jávorszky Béla** (Budapest, 1940.január 14.-) József Attila-díjas magyar író, műfordító, diplomata. Műfordítói munkássága mellett a 80-as évek végén kapcsolódott be a közéletbe. 1990 és 1994 között Helsinkiben (1991-től Helsinkin kívül Tallinnban, Rigában és Vilniusban is), 1999–2002 között Tallinnban (Rigában és Vilniusban) volt nagykövet. Saját művei: *Észak-Európa kisebbségei* (Magvető, 1991); *A kettőfürészelt csónakok földjén* (esszék a Baltikumról, Széphalom Könyvműhely, 1998); *Fordul a világ. Rendszerváltó nagykövetként Finnországban és a Baltikum-ban* (Magyar Napló, 2021).

Jávorszky Béla József Attila-díjas író,
műfordító, tallinni nagykövet
Forrás: Wikipédia

a *Magyar Nemzetben* megjelent cikkében az elsők között ad szakszerű tájékoztatást a Valgába hurcolt sok magyar rab szenvedésének helyéről, azonban a lágerkutatókat ez sem sarkallta elemző, tényfeltáró dolgozatok megírására.

Megjegyzem, a diplomata író a vers- és prózafordítás mellett írt két esszékötetet, bemutatta Észak-Európa kisebbségeit és a Baltikum előttünk sokáig ismeretlen világát. Visszatérve a valgai emlékművet gondozó **Jávorszky Béla** cikkére, ebben eléggé tömören, adatolva mutatja be a valgai lágert, aki a német hadigondozók által felújított sírkertben emlékkövet emelt magyar felirattal, és mint nagykövet közreműködött a temető beszentelésében és az emlékkő első megkoszorúzásában is. Részlet a cikkéből: „(...) *A második világháború végén és után, 1944–1949 között Valgában működött a*

Szovjetunió egyik hadifogolytábora, amelyben német katonatisztek mellett magyar hadifoglyokat is elhelyeztek (a kutatások szerint 54 magyar – zömében tiszt – raboskodott itt, közülük huszonheten itt vannak eltemetve). A megszállt Észtország területén a valgain kívül több nagy szovjet hadifogolytábor létesült, a legnagyobb Ahtmében, mely tizenötezer fogoly befogadására volt alkalmas, s az 1945–49 között ott sínylődött negyven magyar fogoly közül heten ott vannak eltemetve. Ahtme mellett Kivioliben, Kohla-Järvében, Narvában és Tallinnban működtek a legnagyobb gyűjtőtáborok. Valószínűleg a legtöbben voltak magyar foglyok is, a fennmaradt nyilvántartások azonban igen hiányosak, viszonylag megbízható névsor csak az ahtmei, a kivioli és a valgai táborban elhunyt katonákról őrződött meg. Ezek alapján 27 valgai, hét ahtmei, hét kivioli és egy tartui magyar sírról tudunk. A valgai hadifogoly-temetőt a német hadisírgondozó iroda évekkel ezelőtt rendbe hozatta, és a nagy vaskereszt tövében felállított gránittömb német, magyar, észt nyelvű felirata emlékezteti az erre járókat az itt eltemetett áldozatokra. Az idén, halottak napján – a tallinni magyar nagykövetség szervezésében – végre sor került a temető beszentelésére, valamint az emlékkő megkoszorúzására.”¹⁰⁸

A szovjet hadsereg által megszállt Észtország területén a könyvünk következő fejezetében bemutatott 287. sz. valgai, 331. sz. tartui, 286. sz. tallinni, 332. sz. pärnuai főtáboron kívül több nagy hadifogolytábor létesült. Mindezekről meggyőződhetünk az alábbi lágereket szamba vevő kitekintésünkben.

¹⁰⁸ JÁVORSZKY BÉLA: Magyar honvédsírok Báthory városában. In: Magyar Nemzet, 2001.11.17.
https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2001/11/magyar-honvedsirok-bathory-varosaban#google_vignette

3.1. Valga madártávlatból

A délelőtti folyamán Lettországból az észtországi *Valga* határvárosba érkeztünk, ahol annakidején, országos méretben a legtöbb magyar hadifogoly tartózkodott.

Az oklevelek 1286-ban tesznek róla először említést. A történelmi múltban a hadi útvonal itt vezetett el. Ezért a hódító németek, oroszok, litvánok, svédek, illetve a Német Lovagrend egységei sokszor égették fel, vonták fennhatóságuk alá.

A város tulajdonlása fölött az észtek és a lettek egymás közt is több évszázadon keresztül éles vitát folytattak. Aztán 1920. július 1-jén az angol *S. G. Tallents* ezredes kérték fel döntőbírónak, aki a kertek közt végig kanyargó *Béka-patakot* tette meg határfolyónak, egyszerűen kettévágta a várost. Azóta a kettéosztott település kisebbik része *Valk*¹⁰⁹ néven Lettországé, a nagyobb fele *Valga*¹¹⁰, Észtországé. Így vált külön a vegyes lakosú határváros, amely egyben vasúti csomópont is.

A magyar vonatkozású történelmi emlékezet többek között számon tartja, hogy a XIV. század végén a lengyel királyság része. Feljegyezték, hogy *Báthory István* lengyel király egy időre városi jogokat ajándékozott Valgának. Ezt tanúsítja az 1584. június 11-én kelt grodnói kiváltságlevél. Ismertté vált, hogy Valga címerét egy páncélos kéz szorongatta, magyar típusú szablya díszíti. Azóta június 11-e lett a város születésnapja. Újabban a határ mindkét oldalán nagyszabású ünnepségeket rendeznek. Ennek a történelmi eseménynek, nevezetesen Báthory Istvánnak a helyi észtek emlékjelet is állítottak.¹¹¹

A város lakosságát a XX. század eleji események keményen megviselték, hol a náci német, hol a szovjet diktatúra hajtott végre etnikai tisztogatást, tömeges deportálást. Közel 50 évig Valga a hódító Szovjet Hadsereg egyik legfontosabb balti térségi katonai bázisaként szerepelt. A földalatti bunkerekben atomtöltetű ballisztikus rakétákat telepítettek, tároltak.¹¹²

A Szovjetunió összeomlása, a két ország függetlenné válása, majd a 2007. december 21-ét követő uniós tagság megadása és a schengeni övezetbe való csatlakozás után a két városrész lakói újra szabadon érintkezhetnek. Mi is tapasztaltuk, az itt húzódó egykori határ ismét elvesztette jelentőségét. Jelenleg Észtország déli határán húzódó, a mintegy 14 ezer lakosú Valga mezőváros Valga megye közigazgatási központja. A térség székhelyét termékeny, szépen megművelt földek, örökzöld fenyőerdők, bokros tanyák övezik.¹¹³

¹⁰⁹ *Valka* (németül: *Walk*, észtül: *Läti-Valga*) város Lettországbán, közvetlenül az észt határ mellett.

¹¹⁰ *Valga* város Észtország déli határa mentén, Valga megye és Valga mezőváros székhelye. 1920-as szétválasztásukig Valga és az észak-lettországi *Valka* egy várost alkottak, ma testvérvárosi kapcsolatot ápolnak.

¹¹¹ [https://hu.wikipedia.org/wiki/Valga_\(Észtország\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Valga_(Észtország))

¹¹² <https://militaryheritagetourism.info/ru/military/sites/view/70?0>

¹¹³ MÁGI, HEINO; VERI, KARL: Valga megye. Tallinn, 1983; Történelmi Valga. Összeállító: Juzar Mari. Valga, 1999.

3.2. Valgai Hazafias Nevelés és Állandó Múzeumban

Megérkezésünk után a kutatócsoportunknak¹¹⁴ **Meelis Kivi** igazgató, **Valdeko Nielson** ügyvezető tartott érdekesítő előadást a náci és a kétszeres szovjet megszállás éveinek tragikus történetéről, továbbá az NKVD/MVD által felállított 287. sz. tranzit koncentrációs táborról, amelyben a németek mellett több mint félezer magyar hadifogoly és civil internált raboskodott.

A megszállás korszakait dokumentáló helytörténeti múzeum gazdag gyűjteményét – a múzeumvezetők kalauzolásában – nagy érdeklődéssel tekintettük meg, miközben észt nyelven is megjelent magyar túlélők visszaemlékezését tartalmazó sajtókiadvány másolatát is megkaptuk.

A tárlatnézés után a barátságos házigazdákkal közös kutatásban, adatcserében állapodtunk meg, címet cseréltünk.

*A házigazdákkal a Valgai Hazafias Nevelés és Állandó Múzeum bejárata előtt
(A felvételt a múzeum munkatársa készítette)*

A Valgai Múzeumban **Meelis Kivi** őrnagy, múzeumigazgató, **Valdeko Nielson** ügyvezető és a múzeum munkatársainak köszönhetően Valgával kapcsolatos tucatnyi levéltári iratmásolatot, kiadványt bocsátottak rendelkezésünkre. Ezek közül a 2004-ben megjelent *Valga Múzeum Évkönyvében* közreadott **Salm Hans** lágerkutató *Valgai fogolytáborok 1941–1953* című dolgozata keltette fel figyelmünket, aki az észt és orosz nyelven keletkezett, illetve felkutatott észtországi források alapján, a teljesség igényével feldolgozta a valgai láger történetét. A múzeum történész kutatója először a Valgai Múzeumok Napján, 1995. november 22-én *Valgai fogolytáborok* címmel tartott előadást. A magyar foglyok szenvedéstörténetével is foglalkozott.

¹¹⁴ Valga hazafias nevelés állandó kiállítás/múzeum. Valga, Pikk tn. 16. E-mail: valga@isamaalinemuuseum.ee, <https://www.isamaalinemuuseum.ee/en/home/>

Egyik írásban bemutatja, hogy egy „*Magyar szakaszvezető hogyan épített fogolyként hidat Alában*”.¹¹⁵ Egy másik cikke arról szól, hogy „*Az apja temetkezési helyét megtaláló fiú tavasszal elhozza családját is a sírhoz*.”¹¹⁶

Salm Hans fentebb említett helytörténeti tanulmányát a múzeum vezetőségének engedélyezésével a kárpátaljai származású, Tallinnben élő **Nagy Gabriella**, az Észtsországi Magyarok Munkácsy Mihály Egyesülete aktivistája kérésünkre magyar nyelvre lefordította. A függelékben teljes terjedelemben közreadjuk.

Az alábbiakban a valgai tábor történetét vázoljuk fel az észt kutató adatai alapján.

Salm Hans dolgozatának bevezető része szerint 1941 ősztől 1953-ig Valga egyik külvárosában, *Priimetsaban*, három különböző fogolytábor működött.

A német megszálló erők először az Észtsországbn, *Saaremaannál* 1941 őszen, majd 1941–1943 között Leningrád alatt és a *Volhovi* fronton fogságba esett Vörös Hadsereg katonáit tartották szögesdrót mögött az általuk Valga peremvárosrészében felépített Stalag 351 nevű koncentrációs táborban.

Amikor a hadi szerencse megfordult, ugyancsak az NKVD felügyelete alatt itt tartották fogva a 1944 késő nyarán *Dél-Észtsországbn* elfogott német hadseregben szolgáló észteket és oroszokat, akiket hamarosan „különleges kontingenssé” nyilvánítottak, és 6 évre Oroszország északi régióiban lévő norilszki, uhtai, pecsorai, a molotovi táborokba bányamunkára, fakitermelésre küldtek.

1944 novemberétől 1949-ig a Valgai hadifogolytáborban a német hadseregben szolgálatot teljesítő németeket, osztrákokat, magyarokat, románokat és más nemzetiségű katonákat tartottak fogva. Ekkor vált ismertté a hírhedt NKVD 287. számú hadifogolytábor neve.

1949 második felétől 1953-ig a táborban észt hazafiak voltak, akiket a szovjet Btk. 58-as paragrafusa 1b alpontja, a „Hazaárulás” fejezetének szakaszai alapján ítélték el, de nehéz fizikai munkára alkalmatlanok voltak. Egészségügyi rokkant, vagy aki nem fizette be a „kulákokra” kirótt emelt mezőgazdasági adót és büntetést kapott. Akkor a fogolytábor neve *MVD 5.sz. tábori osztálya lett*.

A *Stalag 351* gyűjtő- és szűrőtábor jelentett. Valgában nem voltak a német haláltáborokra jellemző gázkamrák, nem történtek tömeges hadifogoly-kivégzések.

A valgai hadifogolytábor tömegsírjainak hosszú (akár 300 méteres) árkaiban több rétegben eltemetett emberek száma azonban óriási. A *Priimetsai „Gyászoló anya”* (1959-ben alkotója: **Anton Starkopf** észt szobrász) emlékművénél található emléktáblán a halottak száma 29 000 fő.

¹¹⁵ Valgamaalane, 2001.11.01.

¹¹⁶ Valgamaalane, 2001.11.06.

Főleg éhség, hideg és betegségek (leggyakrabban tífusz) következtében haltak meg a rabok.

A táborban elhunytak számának (29 000) durva becslése az 1950-es évekből származik. Pontosabb válasz az elhalálozottak számáról valószínűleg valahol a német archívumban található.

A szovjet időszakban több orosz publicista, történész 30 ezer halottról is írt. A vesztességlista feltupírozásában élen járt a Valgában élt **Gerodnik Gennadij** orosz író, aki 1944–1947 között hadművelleti főbiztos és fordító a német hadifogolytáborban. Később, 1947–1961 között iskolaigazgató és matematikatanár a Valgai Orosz Gimnáziumban. Ő *Keleti egyetemek* címmel írt egy sorozattörténetet, amely 1978-ban a Valga kerületi *Kommunist* újságban jelent meg¹¹⁷, ahol megerősíti, hogy „*Három év alatt közel 30 ezer szovjet katonát és tisztet öltek meg itt a megszállók. Ez majdnem kétszer annyi, mint a város háború előtti lakossága*”.

Az észti történész nyíltan kimondja, hogy **Gerodnik** több kérdésben is túlzásokba esett. Az egykori hadifoglyok, akik maguk is a táborban tartózkodtak, sokkal korrektebb és pontosabb magyarázatokat adtak a táborról. Állítja, hogy a kommunista szócsöveknek tudható be a pontatlan „*Gerodnik-verzió*” olvasók millióihoz való eljuttatása. A szerző a továbbiakban túlélőket szólaltat meg, akik a láger életéről, fogságukról, a körülményekről mesélnek. Az örök osztrákok és németek voltak. A táborban a rendőri feladatokat orosz foglyok látták el, akik tudtak németül és durván verték a foglyokat.

A fogságban elhunyt, vagy halála után Valgába hurcolt Vörös Hadsereg katonái mellett Valga megye lakosai is nyugszanak a valgai *Priimetsa* temetőjében. 1964 őszén itt temették újra a 1941 végén *Naadi* erdőben meggyilkolt 61 fogoly maradványait, akik a valgai börtön foglyai voltak.

3.3. A valgai 287. sz. (tishti) hadifogolytábor

Salm Hansot idézve, „*elfogadhatatlanul keveset tudunk ma a háború utáni koncentrációs táborokról Észtországbán. Azt lehet mondani, hogy ez a téma egyáltalán nincs kutatva.*”¹¹⁸ A GULÁG-GUPVI kutatók úttörőjének tartja **Kaup Erich** volt levéltáros.

Észtország függetlenségének kinyilvánítása után **Kaup Háborús táborok Észtországbán 1944–1949**¹¹⁹ című cikkével, amely 1995-ben a *Kleio* című történelmi folyóiratban jelent meg, egyedülként döntötte le a hallgatás falát. Abban igaza van, hogy a témát nem is olyan könnyű manapság kutatni, mivel 1964-ben a ha-

¹¹⁷ GERODNIK GENNAGYIJ: Keleti egyetemek. „Kommunist” folyóirat, (Valga) 1978. október-november.

¹¹⁸ HANS SALM: Valga vangiaagrid 1941–1953. Valga ja Militaria. Valga. Muuseumi Aastaraamat 2004. 88. A továbbiakban: HANS SALM 2004:

¹¹⁹ KAUP ERICH: Hadifogolytáborok Észtországbán 1944–1949. Cleo. (Történelmi Közlöny) 2. sz. 1995.

difogolytáborokkal kapcsolatos anyag nagy része Észtországból a Moszkvai Különleges Levéltárba került. 1994-ben **Kaup Erich** is csupán futólag ismerkedhetett meg a dokumentumokkal az újonnan Moszkvában létrehozott Történelmi Dokumentumgyűjtemény-Őrző Központjában. Azóta – az ismert okok miatt – a Balti országok kutatói ebbe a „központba” nem juthatnak be.

Az ezredfordulót követően a német hadisírgondozó iroda Valga város önkormányzatával együttműködve hozzálátott a valgai hadifogoly-temető felújításához. A nemes kezdeményezést **Jávorszky Béla** nagykövet vezetésével Magyarország tallinni nagykövetsége is felkarolta. Együttal a város vezetősége **Kaup Erichdet** is felkérte a valgai lágerekkel kapcsolatos levéltári anyagok felkutatására. 2001-ben a levéltári anyagok feltárására a németországi és a magyarországi hadtörténészeket is bevonták.

Közös összefogással, különösen az észtországi levéltári dokumentumok¹²⁰ elemzése alapján igyekeztek fényt deríteni a Valgai fogolytáborban lévő német, magyar és osztrák hadifoglyok sorsára.

Salm Hans az eddig lefojtatott tényfeltárásokat összegezve, az eredmények alapján megállapította, hogy az „NKVD 1944. október 16-i 001271. számú titkos irányelve értelmében Észtországban létrehozták az első három hadifogolytábor: Tallinnban, Valgában és Kohtla-Järve-ben. A rendelet szerint az első táborok befogadóképességét (korlátját) a következőképpen határozták meg: 3500 fogoly a tallinni táborban, 2500 fogoly Valgában, 5000 rab Kohtla-Järve-ben. Később új fogolytáborok épültek, a meglévőkben pedig megemelték a létszámkorlátot. Így 1947. július 1-jén 3161 német, 345 osztrák, **340 magyar**¹²¹ és egy román volt a valgai hadifogolytáborban. Összehasonlításképpen: ugyanekkor, Észtország legnagyobb, ahtmei fogolytáborában 7460 német, 345 osztrák, **95 magyar** és 85 román rabot tartottak fogva. Az ahtmei fogolytáborban egyébként 1945. április 10-én 4644 német, 382 osztrák, 243 lengyel, 95 cseh, **40 magyar**, 36 francia, 36 jugoszláv, 3 luxemburgi és 3 belga volt.

*A hadifoglyokkal az Észt Belügyi Népbiztosságának Hadifogoly- és Internált Osztálya foglalkozott. Az észt táborokat „közvetlenül Németországból” a 3. Ukrán Front 12-es számú hadifogoly-koncentrációs pontja és a kelet-pomerániai Woldenberg városában található 1. Fehérorosz Front hadifogoly-koncentrációs pontja látta el hadifoglyokkal.*¹²²

Az NKVD Valga 287. számú hadifogolytáborát tiszti tábornak jelölték ki. 1945 őszén negyvennél több ezredes és alezredes volt a valgai táborban. Azonban nem minden hadifogoly volt tiszt. A tisztek egy táborban való koncentrációja mögött hátsó szándék állt. Felmérések, kihallgatások és ügynökök segítségével aktívan keresték a háborús bűnösöket. Ezt már a fentebb idézett **Gerodnik Genagyij** fő-

¹²⁰ Források: ERAF SM ... ERAF - EESTI RIIGIARHIIVI filial (Parteiarihiiv) SM (Siseministeerium). ERAF - ÉSZT ÁLLAMI LEVÉLTÁR fiókosztály (Pártlevéltár) SM (Belügyminisztérium).

¹²¹ A Magyar Nemzeti Levéltár Szovjet hadifoglyok adatbázisában 566 magyar hadifogoly azonosítóját találjuk meg, akik a valgai 287-es számú táborban raboskodtak.

¹²² HANS SALM 2004: 91.

hadnagy *Keleti Egyetemek* című munkájából **Salm Hans** is kiderítette, az NKVD nyomozói különösen szorgalmasan keresték a háborús bűnösöket a tisztek között. **Salm Hans** levéltári adatai szerint **Gerodnik Genagyij** főhadnagy egyáltalán nem volt a fogolytáborban szerény tolmács, ahogyan azt a szakirodalomban bemutatta, hanem a tábor hadművelleti osztályának vezető operatív tisztje, ezért a memoárjában leírtak nem minden esetben fedik a valóságot, mivel ő a valgai fogolytábor parancsnokának, **Koroljov** őrnagynagy beosztottjaként, annak instrukcióit hajtotta végre és a szigorú büntetéseket részben elhallgatta.

Fontos információként értékelhető, hogy a valgai fogolytábornak a *Kis Emajögi* mentén, *Kingu* tanyán volt kisegítő gazdasága, és egy ideig az *Ulila* és a *Lavassaare* tőzeglápban is voltak fióktelepjei. Az észt kutatók az archív anyagokban találtak adatokat „a foglyok nehéz helyzetéről, valamint a helyi lakosok segítségéről a foglyok szökésében, étkeztetésében. 1945 első hat hónapjában 85 hadifogoly szökött meg az észtországi táborokból. A valgai táborból 7. Mivel a helyi lakosok civilruházattal, esetenként fegyverrel is ellátták a szökevényeket, így ezeknek felét nem sikerült elfogni.”¹²³

Gerodnik többek között a sikertelen szökéseket is számba veszi a *Keleti egyetemek* c. visszaemlékezésében. Például „**Törvai Roose Heino** túlélő mesélt a szerzőnek egy német fogoly szökéséről, ami az amerikai akciófilmekhez hasonlított. Egy teherautó szalmát vitt a táborba a foglyok szalmazsákjaihoz. Amíg a sofőr bement a tábori irodába aláírni, hogy meghozta a rakományt, az autó kulcsai a gyújtáskapcsolóban maradtak. Két fogoly, akik nem dolgozhattak a táboron kívül, beugrottak az autóba és elhajtottak. Városi körülmények között nem lehetett lőni a menekülő autóra. A teherautó a Szovjet (Kuperjanovi) és a Viljandi utcákon száguldott ki a városból. Mivel azonban a menekülők nem ismerték a helyi utakat, Lettországból elfogták őket.”¹²⁴

3.4. A valgai tábor a túlélők emlékezetében

Salm Hans írásában a túlélő hadifoglyokat szintén megszólaltja. 1994 nyarán a valgai múzeumban fogadta a városba látogatott **Glogowski Paul** a stockholmi katolikus egyház papját, aki 1944 szeptemberében a német hadsereg ápolójaként esett *Cesis* alatt hadifogságba. A valgai tábor foglyaként ugyanezt a munkát egészségügyi tolmácsként végezte. Ő németül, észtül, oroszul kommunikált a lágerlakókkal és a magyar rabokkal is közeli kapcsolatba került: „A magyar foglyoknak különösen hasznos voltam, mert nem volt saját orvosuk, a nyelvi probléma pedig akut volt. Sokan közülük németül sem beszéltek. Egészségügyi szakemberként tudtam valamit az orvostudományról, megtanultam a legfontosabb egészséggel kapcsolatos szakkifejezéseket magyarul. (...) Érdeklődtek, hogy mely betegségek okoztak több halálesetet a táborban. Leggyakoribb elhalálozási ok az éhség és az általános kimerültség volt. Az

¹²³ HANS SALM 2004: 91-92.

¹²⁴ HANS SALM 2004: 92.

*esetek felében a depresszió, vagy a stressz és a sötét jövő volt az ok. Amikor városi munkavégzésre engedték a rabokat, a lelki nyomás jelentősen csökkent, és élelmiszersegélyt is kaptak a városi lakóktól. Idővel a táborban is javult az élet.*¹²⁵

Ugyanez derül ki a magyar **Palotás Mihály** hadnagy emlékeiből. Az észti nyelvre lefordított napló¹²⁶ és a magyar hadifoglyok névsora Magyarország tallinni nagykövetsége közvetítésével került a múzeum tulajdonába is. Ebből az írásos visszaemlékezésből közölt részleteket **Salm Hans** a tárgyalt tanulmányában. A szerző ezt megelőzően a visszaemlékezés egy részének történéseit saját szavaival foglalja össze. Az olvasó tudomására hozza, **Palotás** hadnagy nem csatában esett hadifogságba. Csoportjával 1945. május 11-én Ausztriában, három nappal a német kapituláció után megadta magát. Feladta magát egy amerikai egységnek, de az amerikaiak kiadták őket a Vörös Hadseregnek. **Palotás** hadnagy emlékirataiban azt írta, hogy mielőtt hadifogságba került, a szakaszvezető javaslatára letépte tisztii váll-lapját. A kihallgatáson azt állította, hogy egyszerű katona. Csapattársai nem árulták el. Hamarosan a tábor hatóságai bejelentették, hogy szabadulnak, és parancsot kaptak egy oszlopban kivonulni az ideiglenes fogolytáborból. Itt a fiús büszkeség legyőzte az életet látott férfiak figyelmeztető szavait. **Palotás** kilépett az sorból, és csapata elé állt. Ahogy mindig is a magyarországi gyakorlatok során. Ott elfogták. Mielőtt megérkezett volna a valgai táborba, a hadnagynak rossz napokat kellett látnia máshol, éhezni, és hűvös időben a szabad ég alatt „táborban” sínylődni. „*Ha nem kényszerítettem volna magam, hogy felálljak és egy fának dőlve álljak a hideg éjszakán, hanem a földön aludtam volna, még abban a hónapban meghaltam volna*” - írta **Palotás**. Majd így folytatta: „*Minket, tíz magyart és tíz németet 1946 nyarán küldtek a valgai táborból közúti hidat építeni. Valgától 50-60 kilométerre volt a munka helye. A táj erősen emlékeztetett az otthoni Magyarországra: távolban egy alacsony hegygerinc, egy folyókanyar fákkel szegélyezett partokkal.*

Egyik este máglyát gyújtottunk a szálláson. Az éjszaka csendes volt, a férfiak gondolataikban messze hazájukban jártak. Egyszer csak a magyar nyelv ismerős dallamát hallottuk a közeli Észti tanyáról. Úgy tűnt, az összes magyar megdermedt... Még a németek is észrevették, hogy valami nincs rendben velünk. Az örök józan emberek voltak, megengedték, hogy meglátogassák a tanyát. Semmi, ez egy teljesen általános Észti tanya volt, és a beszélgetés észtil folyt. Pedig mi mindannyian, magyarok, halottuk a saját nyelvünk hangját.

*A háziasszony német nyelvtanár volt, a férje is hadifogoly valahol Oroszországban. Beszélgetésünk során a háziasszony megmutatta nagy könyvtárát, amelyben magyar szerzők műveit is megtaláltuk. A találkozó mindkét fél számára szívmengető volt.*¹²⁷

¹²⁵ HANS SALM 2004: 97.

¹²⁶ PALOTÁS MIHÁLY szövegét (írásos emlékei 4 oldalon, magyar nyelven, a szerző birtokában) a Valgában élő magyar ENRIKO LUKETSA fordította észtre, aki az Észti Mezőgazdasági Akadémián végzett. A kegyeletteljes megemlékezésen jelen volt Enriko Luketsa a lányával Anna-Mariával és fiával Gergejjel.

¹²⁷ HANS SALM 2004: 97.

Salm Hans a napló befejező részéhez a következő gondolatokat fűzte: „*A híd-építők rosszul végeztek. A konvoj katonák vagy foglyok között „besúgó” volt, akik „annak súgtak, akinek kellett”. A foglyokat és öreiket is a sófűlkébe zárták hosszú napokra. Elképzelhető persze, hogy a feljelentő egy helyi tisztségviselő volt...*

A valgai folyókanyarban meggyújtott máglya emléke, és az észtl nyelv magyarrá válásának csodálatos hanghatása végig kísérte Palotás Mihályt egész életében. E sorok írója elgondolkodott azon, hol építhettek hidat magyar és német foglyok Valga megye területén. A magyarok emlékeiben emlegetett természeti adottságokat tekintve Ala felelne meg: távolság Valgától, kis folyó, a háttérben hegygerinc.”¹²⁸

Megjegyzem, a fellelhető adatbázisokban, internetes kiadványokban **Palotás Mihály** további sorsának alakulásáról két anyagot is találtam. Az egyik információ **Palotás Mihály** hadifogoly kartonlapja, amely a Magyar Nemzeti Levéltár szovjet hadifoglyok anyagait tartalmazó adatbázisában érhető el.¹²⁹ A karton kézírása elhalványult, nehezen olvasható. Azonosító száma: 870705. Itt olvasható, hogy 1947. decemberében került haza Csongrád városba. Ugyanitt született 1911-ben, apja Jenő. Rendfokozata: hadnagy. A fogságba esés helye: Ausztria, ideje: 1945. május 9. A lágerből való távozás dátuma: 1947. szeptember 15. Valgából vasúti szerelvénnnyel Máramaroszigetre, a 36 sz. repatriációs hadifogolytáborba (FPPL-36) szállították, ahonnan a fogadóbizottság közvetítésével lakhelyére szerencsésen megérkezett.

A másik információ a *Szeged.ma* c. online felületen olvasható. Századik születésnapjára a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke a 100 éves **Palotás Mihályt** dícséretben részesítette.¹³⁰

¹²⁸ HANS SALM 2004: 97.

¹²⁹ <https://adatbazisokonline.mnl.gov.hu/imgview/szovjet-taborok-magyar-foglyai/0A4D6C517D9B4AC2ABDFDB51BF781CB8/>

¹³⁰ **Palotás Mihály** 1911. május 7-én született Csongrádon. Itt érettségizett 1930-ban a Szent Imre Gimnáziumban. Tanulmányait Szegeden, a bölcsész karon, latin-magyar szakon folytatta, később a történelem szakot is elvégezte. Az iskolai éveket követően érdeklődése és hajlama a katonai pályára vonzotta. 1935-től a Magyar Királyi Honvédség tényleges állományában, illetve 1938-39 között a Levente Intézménynél teljesített szolgálatot. Becsülettel szolgált békeidőben, hősiiesen helytállt a háborúban: 1942-43-ban a keleti fronton, 1944-45-ben Erdélytől Ausztriáig. 1945. május 10-én szovjet hadifogságba került, 1947. decemberében került haza. 1948-ban *Maléter Pál* eltávolította a honvédségtől. Mivel a pedagógusi pályán – elvi okok miatt – nem tudott elhelyezkedni, szükségmegoldásként polgári tisztségviselő lett. Először a bajai, majd a Szegedi Pénzügyi Igazgatóságon dolgozott. 1971. január elsejétől a nyugdíjazásáig a Pénzügyminisztérium Ellenőrzési Főigazgatóság Csongrád Megyei Igazgatóságának munkatársa volt. Kollégái így jellemezték: munkatársi kapcsolata mindenkiel szemben nagyon jó volt, maximálisan udvarias, munkáját a pontosság jellemezte. 1988-ban a Népszínház utcai halászcárdában megalapított Volt Hadifoglyok Bajtársi Szövetségét, Ellenőrző- és Számvizsgáló Bizottságának máig ő a vezetője. 1990-ben rehabilitálták és őrnagyi rangot kapott. Munkáját értékelendő, 1999. május 21-én alezredessé léptették elő, 2009. május 24-én – ugyancsak a honvédelmi miniszter – az Aranykor kitüntető cím arany fokozatával tüntette ki. Századik születésnapjára a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke elnöki dícséretben részesítette. Forrás: Kitüntetést kapott a vámhivaltól a százéves Palotás Mihály. Szeged.ma, 2011.06.07. <https://szegedma.hu/gazdasag/2011/06/kituntettest-kapott-a-vamhivaltol-a-szazeves-palotas-mihaly>

Palotás Mihály

Национальность: *сербский* *Михайлов*

В какой армии
противника состоял

1. Фамилия
2. Имя
3. Отчество

4. Год и место рождения

5. Адрес до призыва

6. Подданство или гражданство

7. Партийность

8. Вероисповедание

9. Образование:
а) общее
б) специальное
в) военное

10. Профессия

с/ч 38502
Учетный лист № 275
Арх. № 0260379

A Palotás Mihály nevére kiállított karton első oldala

11. Призван в армию по мобилизации или поступил добровольно и когда

12. Род войск

13. В какой (последней перед пленением) части служил

14. Чин или звание

15. Должность

16. Был в плен или сдался добровольно (нужно подчеркнуть)

17. Дата и место пленения

18. Отметки о движении

Учен. № 38502
194 г.г.г. Пленен сотрудник,
заключенный картонку.

A Palotás Mihály nevére kiállított karton második oldala

Forrás: <https://adatbazisokonline.mnl.gov.hu/gyujtemeny/szovjetunioba-elhurcoltak>

Salm Hans mások mellett közli az észti gyökerekkel rendelkező **Pärli Hans** német hadifogoly professzor történetét is. Mint köztisztületnek örvendő professzor 1995. július 20-án látogatta meg a Valgai Múzeumot és a munkatársaknak mesélt a valgai lágerben szerzett élményeiről. Az életkörülmények kapcsán megjegyezte: „*A valgai táborban 800 ember volt egy barakkban. A háromemeletes ágyak 38 centiméter szélesek voltak. Olyanok voltunk, mint a kanalak a dobozban. (...) Mivel folyékonyan beszéltem észtil, Tsirguliinában segítettem az öröknek élelmiszersegélyt kérni a gazdától. Az örök szintén éheztek. (...) Élelmiszersegélyt adtak. Egy tejüzemből többször adtak feldolgozott tejet. Egy tál savóhoz köles és hajdina hozzáadásával jó leves készült. Egy háziasszony kenyeret és vajat adott nekem a következő szavakkal: „Ha én itt segíték magán, talán valaki segít a messzi börtönben lévő fiamon.”*¹³¹

Salm Hans a professzorral készített feljegyzésében kiemeli: „*A tábori csekistáknak nyilvánvalóan nem tetszett Pärli helyiekkel való jó kapcsolata. A valgai táborból 1946 második felében Rakverébe, majd egy év múlva a Leningrádi járásba küldték dolgozni.*” A múzeum munkatársának azt is elmondta: „*Csupán három évvel a háború befejezése után, 1948-ban indultak el az első vonatok a felszabadult hadifoglyokkal Németország, Magyarország és Ausztria felé.*” **Salm Hans** közlése szerint: „*A háború utáni Nyugat-Németországban Hans Pärli lett az egyik első számítógépes oktatás professzora. Elmondta, hogy a frissen függetlenné vált Észtországban anyagilag segítette a Tartui Egyetemet, a Paide templomot és a Védelmi Unió Paide sakkcsapatát.*”¹³²

¹³¹ HANS SALM 2004: 93.

¹³² HANS SALM 2004: 94.

3.5. A gondozott hadifogolytemető Valgában

Salm Hans többek között bemutatja *Koroljov* őrnagynak a valgai hadifogolytábor parancsnokának utasítási könyvét. Ezek szerint először 1945. június 16-án szerepel a táborban elhunyt hadifoglyok temetése. Az NKVD utasításának megfelelően itt is „a temető területét négyzetekre osztották úgy, hogy minden négyzetben öt sor, minden sorban öt sír legyen. A sírokat a tervrajzon meg kellett számozni és megfelelő felirattal ellátott erős oszloppal kellett jelölni. (...) Hivatalos adatok szerint a valgai hadifogolytáborban 1944 és 1948 között 244 fogoly halt meg, akiket 147 sírba temettek el. Ez a szám azt jelzi, hogy hány sírdomb borította a temetőt.”

Írásában arra is tesz utalást, hogy magyar katonafogoly több helyen nyugszik észtföldön: Ahtmeben 7, Kiviöli speciális kórház temetőjében 7, Tartu és Valga temetőiben 27. A történész szerint Észtországban 41 magyar hadifogoly van eltemetve.

A függetlenné vált Észtországban a hadifogoly temetőt rendbe szedték. Ehhez Németország és az észtfországi Magyar Nagykövetség nyújtott anyagi támogatást.¹³³

Fentebb már idéztünk *Javorszky Béla* észtfországi magyar nagykövetnek a *Magyar Nemzet*ben megjelent beszámolójából, aki nagykövetségként közreműködött a temető beszentelésében, az emlékkő állításban és megkoszorúzásában is. *Salm Hans* a szervezőmunka folyamatáról, a magyar nagykövetséggel közösen szervezett kegyeleti megemlékezésről részletesen tájékoztatja az olvasókat.

Az észtfországi magyar nagykövet 2000 áprilisában először járt Valga megyében. Meglátogatta a *Priimetsai* hadifogolytemetőt, megismerkedett a Valgai Múzeum kiállításával, találkozott *Randver Rein* megyei kormányzóval és a megyei önkormányzat alkalmazottaival.

Ekkor kerültek a megyei önkormányzathoz az Észtországban eltemetett magyar katonák névsora, valamint a valgai táborban fogva tartott magyar hadifogoly, *Palotás Mihály* írásos visszaemlékezése.

Salm Hans a halottak listájára utalva a következő áldozatok neveit emeli ki: *Wellmann Emil* ezredes (1882 –1946. február 6.) volt a legidősebb és a legmagasabb rangú törzstiszt a valgai hadifogolytábor temetőjében eltemetett magyarok közül. A Valgában elhunyt magyarok közül a legfiatalabb az alig húszéves, *Homolja Pál* (1925–1945. augusztus 29.) honvéd volt.

A magyarok száma a valgai táborban 1945–1947 között átlagosan 350 fő körül mozgott. A valgai hadifogoly temetőben 27 magyart hantoltak el.¹³⁴

A sírkert felújítása után 2001. november 2-án megrendezték a kegyeletteljes megemlékezést. A szertartás két helyszínen zajlott. Először az észtf helyi közjogi méltóságok és a nagykövet vezette küldöttség részvételével a *Halottak napján* a valgai *Szent*

¹³³ HANS SALM 2004: 95.

¹³⁴ HANS SALM 2004: 95.

János templomban mondtak imát a halottak lelki üdvéért. Majd a valgai hadifogoly temetőben folytatták a koszorúzással egybekötött megemlékezést. Mindkét helyszínen magyar és észt nyelvű emlékimát, beszédet lehetett hallani: „Valgában elhunyt katonák megemlékezésén **Trašanov Georg** megyei kormányzó, **Lepik Margus** Valga polgármestere, és az észt nyelvet megtanuló **Javorszky Béla** magyar nagykövet tartott beszédet. A temetőben tartózkodott **Mak Ferenc** magyar katonalelkész, római katolikus pap. A lelkész „helyőrnagy” rangot viselt, ami egy ezredesnek felel meg. Az egyházi tisztség azonban felér egy püspökével, világosította fel a magyar delegációhoz csatlakozott **Dr. Jambor Attila** villamosmérnök. A magyar **Strömpl Judit**, aki a Tartui Egyetem oktatójaként dolgozott, kedvesen vállalta a tolmács szerepét. **Strömpl Judit** egy másik magyarral, **Bán Istvánnal**, egy az Észtországban működő gyógyszerégekirendeltség vezetőjével jött el, aki szintén beszél észtül. Mindketten az Észt Magyar Társaság tagjai. **Annis Zsolt** magyar konzullal oroszul lehetett kommunikálni.

Jámbor Attila kétéves és nyolc hónapos volt, amikor 24 éves **Jámbor József** zászlós édesapját besorozták a magyar hadseregbe. Apja egysége 1945. május 2-án az ausztriai Pfofenbergben megadta magát az amerikai csapatoknak. Sajnos az amerikaiak kiadták a magyarokat a Vörös Hadseregnek. Apja 1946. november 14-én délelőtt 10 órakor halt meg a valgai fogolytábor kórházi laktanyájában, amely egyébként a mai valgai határőrtábor területén, a Pikk utcában volt. A család a halál beállta időpontjáról pontosan akkor értesült, amikor a magyar hadifoglyok 1948-ban visszatértek hazájukba. Azt azonban akkor nem tudták meg, hogy melyik városban vagy településen halt meg **Jámbor József**. Walck helynév nem található település a térképen. Az észtországi Magyar Nagykövetség katonai attaséja csak 1994-ben rendezte a dolgokat azzal, hogy bejelentette, hogy **Jámbor József** magyar hadnagyot az észtországi Valga város hadifogolytemetőjében temették el. **Jambor Attila** 2001 október utolsó napjaiban értesült arról, hogy ha a magyar delegáció tagjaival el szeretne látogatni Valgába édesapja végső nyughelyére, akkor november 2-án reggel a tallinni Magyar Nagykövetségen kell lennie.¹³⁵

Ugyanezen a napon, 2001. november 2-án ökumenikus istentisztelet tartottak Valga Jaani templomban. A gyászmisét a gyülekezet lelkipásztora, **Audova Peep** és **Mak Ferenc**, a Magyar Honvédség római katolikus káplánja celebrálta. Minden pap a saját nyelvén beszélt. A magyar nyelvű rész le lett fordítva észtre. Az észteket minden bizonnyal érdekelte, egy ilyen eseménykor mit mond testvérnépük képviselője.

Mak Ferenc beszéde: „Ma van Halottak napja. Ezen a napon az európai országokban élők temetőbe mennek, hogy megemlékezzenek halottaikról. A sírhalmokon gyertyák égnek, a temetők virágtengerbe fulladnak. Megállunk egy pillanatra visszaemlékezni szüleink, nagyszüleink, barátaink arcára, képzeletünkben érezzük kézfogásukat, arra gondolunk, hogy egyszer a mi utunk is ide tér.

A nemzet és haza is megemlékezik halottairól. Az elesett katonák emlékét diszhelyre emeltetik. A katonák háborúba mentek vagy vitték őket. Abban a meggyő-

¹³⁵ KÄOS TAIMI: Az apja temetkezési helyét megtaláló fiú tavasszal elhozza családját is a sírhoz. Valgamaalane 2001.11. 6.

zódásban éltek-haltak, hogy eleget tesznek szent kötelességüknek, megvédik őseik földjét, családjukat. Hősök voltak, akik a fronton elesetek golyózáporban, halálra fagytak, vagy a szögesdrót csápjáiban pusztultak el egy fogolytáborban. A magyar honvédség huszonhét tisztje és katonája, némelyikük alig húsz, Valgában fejezte be magányos földi útját. Nem tudták meg, hogy rokonaik földjén pihennek. Itt állunk ma a nemzet és a haza nevében, ha megkésve is fejet hajtva e férfiak emléke előtt. Utolsó tiszteletünket fejezzük ki szeretett hazánktól távol pihenő honfitársaink előtt.”¹³⁶

A magyar diplomácia jóvoltából felállított emlékkőre a németen és észten kívül az alábbi magyar nyelvű felirat került:

**„EMLÉKÜL, AZ EBBEN A TEMETŐBEN
NYUGVÓ MAGYAR KATONÁKNAK
MAGYAR NAGYKÖVETSÉG”**

JOSEF AMBOR ¹³⁷ LEUTNANT	1919 – 14.11.1946
KALMAN BAJOR ¹³⁸ OBERSTLEUTNANT	1892 – 6.8.1946
ANDRÁS BARLAY FAHRICH	1894 – 1.11.1945
ERNŐ BOGNÁR	1923 – 27.11.1945
MIKLÓS DÁNYI OBERLEUTNANT	1895 – 25.10.1945
PÁL HOMOLYA ¹³⁹ SOLDAT	1925 – 29.11.1945
KUNÓ KACHELMANN OBERSTLEUTNANT	1897 – 9.8.1946
ANDRE KINCSESY OBERSTLEUTNANT	1893 – 31.7.1947
ZOLTÁN KOVÁCS LEUTNANT	16.1913 – 27.5.1947
GYÖRGY KUTFEJ OBERLEUTNANT	1887 – 16.4.1946.
LAJOS LEHOCZKI SOLDAT	1927 – 28.7.1945
LÁSZLÓ MIKES OBERLEUTNANT	1898 – 19.11.1945.
ANTAL MORVAY LEUTNANT	1894 – 28.11.1945.
LÁSZLÓ ORBÁN SOLDAT	1914 – 13.6.1947
KÁROLY PLJUNUSZ OBERGEFREITER	1902 – 15.9.1945
LAJOS RÁCZ MAJOR	1900 – 3.9.1947
ISTVÁN SÜMEGHY OBERLEUTNANT	1907 – 9.3.1946.
JAKAB TROISZ SOLDAT	1901 – 23.4.1945
EMIL WELLMANN OBERST	1882 – 6.2.1946.

A hadifogságba került német, magyar és osztrák tisztek voltak azok, akik helyi munkásokkal együtt helyreállították a háborúban megsemmisült valgai vasúti csomópontot. Állomásépületet, szivattyúházat, elektromos erőművét építettek. Így a Valgai állomás épülete egyedülálló építészeti emlék. Általában ismert az épületet tervező építész neve, de a valgai állomásépület esetében inkább a munkások számítanak.

¹³⁶ HANS SALM 2004: 96.

¹³⁷ Helyesen: Jámbor József

¹³⁸ A katonakagulagon.hu adatbázisban szerepel egy Bajor Kálmán Károly (Tatatóváros, 1892) alezre-des és egy Balog Kálmán (1892) alezre-des. Az adatok megegyezőek, mindketten a valgai táborban 1946.08.06-án, egy napon hunytak el és kerültek a 2/14-es parcellába. Eltérő a vezetéknév, feltevé-sünk szerint azonos személyről van szó, becslésünk szerint a Balog vezetéknév gépi átírása pontat-lan, helyesen: Bajor. Lásd: az Új Magyarország, 1993. január (3.évfolyam, 1-25. számában közölt halottak névsorába Bajor Kálmán (Tatatóváros, 1892 – 1946.04.15.) ezre-des nevét felvették.

¹³⁹ Hans Salm pontatlanul állítja, hogy a 19 halott közül Homoly Péter (1925) a legfiatalabb áldo-zat. Lentebb lásd a névsorban, Lehoczki Lajos honvéd a legifjabb mártír, aki 1927-ben született.

A hadifogolytáborokat nagyrészt gazdasági célokkal hozták létre. Például Tallinnban felújításra szoruló kikötőt, repülőtérrel, a későbbi *Pioneer*, *Dvigatel*, és *Silikaat* nevet viselő gyárak, az *Estonia* színházat kellett helyreállítani. Hadifoglyokat küldtek *Kohila-Järve*-be, az olajipari gyár helyreállítására és az olajpala bányászatára. A valgai vasúti csomópont gyors helyreállítása az egész unió számára fontos volt, mind gazdaságilag, mind a még tartó háború miatt.

A valgai kísérőink elmondták, hogy előttünk, 2021 szeptemberében *Valgába* látogatott **Forrai Kristóf**¹⁴⁰, Magyarország tallinni nagykövete, ahol **Báthory István** születésnapja alkalmából az emlékjelnél a lengyel nagykövettel együtt koszorút helyeztek el.

Az illusztris vendégek meglátogatták a valgai 287. sz. hadifogolytábor katonatemetőjét. Az úgynevezett „Valga részleg” sírkertje az egykori fűrésztelep környékén, egy ligettel övezett tisztáson található, ahol virágcsokrot helyeztek el a táborban elhunytak keresztjénél.

Ilyen előzmények tudatában mi is felkerestük a nevezett sírkertet. **Meelis Kivi** őrnagy, múzeumigazgató, **Valdeko Nielson** ügyvezető társaságában ezen a helyen az elhunyt magyar és német áldozatokra emlékeztünk.

A Német Hadisírgondozó Népi Szövetség (VDK) és Magyarország Nagykövetsége közreműködésével felújított hadifogolytemető középontjában lévő kereszt tövében elhelyeztük a kegyelet, a megemlékezés virágait, imádkoztunk az elhunytak lelki üdvéért.

*A Valgai Hazafias Nevelés és Állandó Múzeum képviselőivel, **Meelis Kivi** őrnagy múzeumigazgatóval, **Valdeko Nielson** ügyvezetővel megemlékezéssel egybekötött koszorúzást tartottunk a helyreállított német-magyar lágertemetőben*

Fotó: Fuchs Andrea

¹⁴⁰ **Forrai Kristóf János** (Budapest, 1956-) magyar diplomata, nagykövet. A 2018-ban Tallinnban újra megnyílt Magyarország Nagykövetség élére 2019. január 15-én nevezték ki. Ezt a posztot 2022 szeptemberéig töltötte be.

A helyreállított német-magyar lágertemető német és észt nyelvű felirata

Fotó: Fuchs Andrea

3.6. A Belügyminisztérium 5. számú tábori osztálya Valgában

Az 1949 és 1953 között működő harmadik valgai fogolytáborról **Hans Salm** és munkatársai nagyon keveset tudnak. Megvallja az igazat, a témát nem kutatták. Egy dologban egyetértenek, ez a továbbiakban már nem volt GUPVI hadifogolytábor, hanem az Észt SZSZK országon belüli GULÁG lágerként tartották nyilván. A korábbi hadifogolytáborok területén működött. Annyi ismeretes, az NKVD egységei által letartóztatott, Gulág-rabságra ítélt fogvatartottak jelentős többsége észt állampolgár volt.

Hans Salm megállapította, a politikai foglyok sorsában osztoztak az ismert kulturális személyiségek is. Valamennyien a SZU Btk. hırhede 58. § különbözı szakaszai alapján „árulás” vádjával voltak elítélve. Azok az észt gazdálkodók is idekerültek, akik nem fizették meg a magas „kulákadót”, másokat pedig politikai „büntett miatt” küldtek a valgai táborba. Az életben maradt politikai foglyok állítása szerint a tábor rendszere lényegesen enyhébb volt, mivel a tábort mozgássérülteknek szánták. A megváltozott munkaképességük munkavégzési kötelezettsége napi négy munkaóra volt. Éhínség vagy járvány miatt nem volt elhalálozás, a táborban néhány elhunyt saját temetőjükben, vagy hozzátartozók hiányában a Valga-Tartu közti úti menti temetőben hantolták el.

Az itt sínylődött kortanúkat is megszólaltatja. Egyik neves személyiség, **Kuningas Oskar** (1911–1997) kultúrtörténész, aki 1950-ben az egyik fogvatartott volt a valgai táborban. *Kultúrtörténeti töredékek a valgai és narvai táborból 1950–1952*¹⁴¹ című cikkének köszönhetően még több információt tár a nyilvánosság elé a valgai táborról. Többek között leírta: „A negyedszázadra tervezett „gyógyító tanfolyamom” viszonylag idilli módon kezdődött, amikor a rettegett Szibéria helyett 1950 júniusában megérkeztem a valgai táborba. Az észt-lett határon elhelyezkedő, a német

¹⁴¹ KUNINGAS OSZKAR: Kultúrtörténeti töredékek a táborból. Looming folyóirat 1990. 7. sz.

megszállás idején hadifogolytábornak épült tábort ma már főleg időseknek, rokkantaknak, testi sérüléseket elszenvedetteknek szánták. A patarei börtön zord falai közül jötteknek e hely eleinte nyári üdülőhelyként tűnt, így még a rossz ellátás sem adott okot csüggedésre.”¹⁴² Egyébként a cikk szerzője sok neves és kiváló észti hazafival találkozott az észtországi Gulág-táborban. Itt raboskodott mások mellett *Annis August* (1899–1972), az irodalom és népköltészet tudósa, a Tartui Egyetem könyvtárának egykori igazgatója, *Puksoo Friedrich* egyetemi oktató, az Észt Tudományos Akadémia volt igazgatója, *Kornel Karl* gazdasági miniszter, *Kuressaare* a pärnui „Endla” színház igazgatója és *Kuljus Riivov*, a színház művészeti vezetője.

Kuningas Oskar észti művelődéstörténészt pár hónapos fogva tartása után újabb „etápra” mozgósították. Rajta kívül, mint közli: „egy egész vagon embert küldtek még a deportálásra szánt gyülekezőhelyre, szerencsére nem Szibériába, hanem a narvai táborba.”

A fentebb idézett visszaemlékezéseket is magába foglaló *Hans Salm* értékes tanulmányát a következő sorokkal zárja: „Sajnos az idős mester (*Kuningas*) nem válasszolt a valgai múzeum levelére azzal a kéréssel, hogy írjon bővebben a valgai tábor életéről és körülményeiről. Reméljük, hogy a következő múzeumi évkönyvben bővebben is olvashatunk a legutóbbi valgai fogolytáborról, amely fontos észti kulturális személyiségek fogva tartási helye volt.”¹⁴³

3.7. Tábor, munka, körülmények

Az orosz forrásokban „*Valszszkij lager N-0 287, Esztonszkaja SZSZR*”, a magyar adatbázisokban „287.sz. *Valga (Valk) hadifogolytábor, Észt SZSZK/L-287*” néven jegyzik. Fentebb már említettük, hogy a valgai tábort eredetileg a nácik építették és koncentrációs, illetve megsemmisítő táborként is működtették. Miután a Vörös Hadsereg egységei a Baltikumot, Lengyelország északi területeit, Ausztriát és Kélet-Németországot is elfoglalták, a fogságba került német, osztrák, magyar és más nemzetiségű katonákat, civileket az NKVD egységei 1944. októberétől felállított tallinni és *Kohila-Järve* lágereit megtöltve, a további foglyokat *valgai 287. sz. hdf. táborba* szállították, amely a SZU NKVD 1944. október 16-án a 001271. sz. rendelet értelmében nyílt meg. Bezárására a SZU MVD 001160. sz. direktívája alapján 1947. november 11-én került sor.¹⁴⁴ Több mint három évig *P. M. Korolyov* őrnagy (1944–1947) és *Bogomolov* százados parancsnoksága alatt a főtábornak maximum 5 légerészlegébe osztották be a hadifoglyokat. Időközben az NKVD valgai 287. sz. hdf. lágert tisztí tábornak jelölték ki.

¹⁴² HANS SALM 2004: 98.

¹⁴³ HANS SALM 2004: 98.

¹⁴⁴ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 236-237.

A hadifogságba került német, magyar és osztrák katonákat, tiszteket – a valgiaiak közreműködésével – keményen dolgoztatták. A valgai vasúti csomópont gyors helyreállítása az egész unió számára fontos volt, mind gazdaságilag, mind a még tartó háború miatt. Többek között helyreállították a háborúban megsemmisült valgai vasúti csomópontot. Állomásépületet, szivattyúházat, elektromos erőművét építettek. Így a 287-es tábor hadifoglyainak köszönhetően a valgai vasútállomás épülete egyedülálló építészeti emlék.

A közlegényeket főleg tüzekkitermelési, lakásépítési, vasút- és közútfelújítási, fakitermelési és -feldolgozási területeken foglalkoztatták. Mások a rendbehozott üzemekben, szakágazatokban karbantartó, szolgáltató munkát fejtettek ki. Előfordult az is, hogy a munka alól a főtiszteket felmentették.

Ugyanakkor az NKVD állambiztonsági és a SZMERS kémelhárítási nyomozói itt végezték el a más táborból ideszállított mintegy 5 ezer német, osztrák és magyar tiszt profilaktikáját, illetve a szűrését.

Az 1947. július 1-jei állapot szerint 3 161 német, 345 osztrák, **340 magyar** és egy román volt a *valgai* hadifogolytáborban. Egy korábbi kimutatásban például 1945. április 1-jei állapot szerint a 4245 hadifogoly-állományból 3 356 tiszt került nyilvántartásba. Ám elmondhatjuk azt is a tények birtokában, ez volt Észtország „legmagyarabb” lágere, különösen a magyar főtiszteket egybegyűjtő és továbbító állomásaként is funkcionált. Az átvilágított foglyok közül 1945-ben 585, 1946-ban 2 192, 1947-ben 1 808 főt, azaz összesen 4 579 főt repatriáltak.¹⁴⁵ Megjegyzem, a tárgyalt szócikkben a láger embervesztességéről, a temető elhelyezkedéséről, az eltemetettek számáról nem közölnek adatokat.

A MNL szovjet hadifoglyok adatait tartalmazó és a katonakagulagon.hu adattázbázisból kigyűjtött adatok szerint **459 magyar** hadifogoly tartózkodott 1944–1949-ben a valgai lágerben. Igazoltan 406-an repatriáltak.

Összesítő kimutatás ***a valgai 287. sz. bdf. táborban tartózkodott magyar hadifoglyokról***

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
459	447	13	404	30	24	2

¹⁴⁵ Források:

GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 176. L. 83 ob; Gy. 197. L. 34.

RGVA F. 1p. Op. 3g. Gy. 1. L. 156 ob; Gy. 12. L. 92; F. 191p. Op. 1. Gy. 69. L. 5-20.

Vojennaplenije v SZSZSZR.T.1. Sztr. 644.

A magyar rabok közül 30 fő hazatéréséről, illetve további sorsáról nincs adat. Az általam összeállított veszteséglista szerint 26-an elhaláloztak. Ebből 20-an a táborban, 4-en a tallinni 1011. sz. hdf. kórházban, 2 fő más lágerben hunyt el.

A német hadisírgondozók által az ezredfordulót követően felújított valgai temető sírkövön elhelyezett emléktáblára Magyarország Nagykövetsége 19 áldozat nevét vésette fel (lásd fentebb!). Sajnos, az emléktábláról lemaradt a valgai táborban elhunyt **Czébán/Csébán Jenő** őrnagy neve (Vámosderecske (1882 – 1945.11.06.).

A 287. sz. hdf. táborát kiszolgáló Tallinni 1011. sz. hdf. kórházban hunyt el:

Farkas Sándor alezredes (Kassa, 1893 – 1948)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 24. parcella, 14. sír.

Körműves Ernő honvéd (Berente, 1924 – 1946.07.07.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 14. parcella, 24. sír.

Király Sándor honvéd (Nógrád, 1926 – 1946.02.01.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 2. parcella, 4. sír.

Sándor Gyula alezredes (Ákosfalva, 1880 – 1948.06.11.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 24. parcella, 6. sír.

A 287-es táborból átszállítás után más táborban lelte halálát:

Ádám Lőrincz főhadnagy (Alsókamarás, 1914 – 1947.02.08.)

Eltemetés helye: Néva, 3. parcella, 2. sír.

Karasz Anton civil internált (1911 – 1945.02.11.)

Eltemetés helye: Magnyitogorszk, hdf. temető, jelöletlen sír.

Lehoczky Lajos honvéd (Salgótarján, 1927 – 1945.05.28.)

Eltemetés helye: Magnyitogorszk, hdf. temető, jelöletlen sír.

A kartonok alapján szintén nyomon követhető a magyar rabok évekre lebontható elhalálozásának ideje. Ezek szerint tizenhárom fő 1945-ben, tizenegy 1946-ban, öt 1947-ben, kettő pedig 1948-ban hunyt el. Ők a légerekre jellemző betegségek következtében, az egészségügyi, orvosi ellátás hiánya miatt haltak meg. A halál oka legtöbb esetben: ételmérgezés, tüdő-TBC, 3. fokú disztrófia, malária stb. A végelgyengülést a kalóriaszegény táplálkozás is elősegítette.

Elemzésünk szerint a magyar rabok katonai rang szerinti megoszlása a következő:

honvéd – 115; őrzvezető – 12; tizedes – 1; szakaszvezető – 7; őrmester – 32; tiszthelyettes – 1; főtörzsőrmester – 2; alhadnagy – 64; zászlós – 2;	hadnagy – 77; rendőrhadnagy – 1; főhadnagy – 24; százados – 53; őrnagy – 7; alezredes – 32; ezredes – 17; tábori lelkesz hadnagy – 1 fő. Polgári, illetve rangnélküli személy – 13 fő.
--	--

Valgában a kartonok szerint az alább felsorolt magyar törzstisztek raboskodtak.

Ezredesek:

Báthory István (Mezőgyán, 1891)
Iregi Imre (Kaposvár, 1894)
Kecski András (Szabolcs, 1888)
Keleti Miklós (Bécs, 1899)
Keserű (Kemery) Egon (Brno, 1894)
Klenóczy Aurél (Budapest, 1913)
Klenóczy Edvin (Budapest, 1898)
Koritnysánszky-Kocsri András (Jászberény, 1891)
Kovács János (Marosvásárhely, 1832)
Mazsori Antal (Budapest, 1892)
Perczel Dénes (Mezőhegyes, 1885)
Pongrácz Ernő (Brassó, 1890)
Szabó József (Kecskemét, 1898)
Szaladin János (Felsőbencsek, 1899)
Tobaj József (Dombó, 1896)
Vén Zoltán (Bodola/Nagyvárad, 1893)
Wellmann Emil (Nagyszeben, 1882 – Valga, 1946.02.06.)

Alezredesek:

Bajor Kálmán (Tatatóváros, 1892 – 1946.04.15. Valga 2/14.)
Baki Miklós (Budapest, 1899)
B. Mikes László (Budapest, 1898–1945.11.19. Valga 1/38.)
Bodnár László (Sátorajújhely, 1892)
Dékány Sándor (Hódmezővásárhely, 1904)
Farkas Sándor (Kassa, 1893 – 1948.07.04. Tallinn, 24/14.)
Gáspár Gusztáv (Budapest, 1895)
Gobler Vilmos (Budapest, 1892)
Horkay Ferenc (Komárom, 1888)
Kincses Endre (Kispest, 1893 – 1947.07.31. Valga 4/10.)
Marinovics Marcell (Budapest, 1900)
Mayr Tibor (Budapest, 1894)
Molnár Tibor (Tura, 1900)
Miklós Elemér (Somorja, 1900)
Nagy János (Bácstorok, 1888)
Pallai Jenő (Királyhelme, 1897)
Paulik Ferenc (Debrecen, 1895)
Percel Aladár (Kiskundorozsma, 1890)
Rétey Imre (Vizsok, 1902)
Saaghy Aladár (Pécs, 1899)
Salamon Róbert (Dunapentele, 1902)
Sándor Gyula (Ákosfalva, 1880 – 1948.06.04. Tallinn 24/6.)

Spani György (Kassa, 1902)
Szebenyi Ernő (Fiume, 1900)
Szombati-Szabó Dezső (1898)¹⁴⁶
Szögi Sándor (Kolozsvár, 1898)
Szőke Sándor (Kolozsvár, 1893)
Udvari Ferenc (Szolnok, 1895)
Újvári Menyhért (Budapest, 1917)

Örnagyok:

Aradi István (Arad, 1894)
Babocsai Döme (Körmend, 1904)
Barcsay László (Nagydebrec, 1895)
Czébán/Csebán/ Csabai Jenő (Vámosderecsk, 1882/1985 – 1945.11.06. Valga 1/36.)
Dienes István (Temesvár, 1904)
Rácz/Ráthy Lajos (Máramarossziget, 1900 – 1947.09.03. Valga 4/12.)
Sike/Szőke Kálmán (Debrecen, 1893)

Hans Salm történész elemzéséből kiderül, nem minden hadifogoly volt tiszt. Szerinte a tisztek egy táborban való koncentrációja mögött hátsó szándék állt. A túlélők vallomásaira utalva, az NKVD nyomozó tisztjei a felmérések, kihallgatások és ügynökök segítségével aktívan keresték a háborús bűnösöket. Erre való utalást találtunk a mai Kárpátalján, a Máramaros vármegyei taracvízi járási születésű *Tobai/Tobaj József/József* (Dombó/Dubove, 1896) ezredes kartonjában¹⁴⁷, aki egy meg nem nevezett gyalogsági egység parancsnokaként ismeretlen helyen került hadifogságba, majd a valgai táborba szállították. Feltételezésünk szerint az NKVD nyomozók kiemelték a valgai táborból és háborús bűnösség vádjával hadbíróság elé állították. A Voronyezsi területi MVD hadseregcsoporthoz katonai törvényszéke az 1943. április 19-én kiadott utasítás alapján 25 évi szabadságvesztésre ítélte. A valgai lágerben 1950. augusztus 14-én kiállított karton adathiányos, hazatéréséről nincs információ.

A magyar hadifoglyok hazatérésének időrendjét a NKVD tisztek által napi szinten végzendő személyek átszűrésének mennyiségi ütemterve határozta meg.

Az első körben 1945. szeptember 1-jén csak 11 magyar rab kapott zöld utat a vasúti szerelvényre, akikre nem találtak kompromitáló adatokat.

A második körben 1946. április 29-én, augusztus 25-én és október 9-én további 62 fő szabadult a lágerből.

Majd a harmadik körben a kontingensből 223 főt 1947. augusztus 15-én és szeptember 9-én vagoníroztak be.

¹⁴⁶ *Szombati-Szabó Dezső* (1898) alezredest a valgai táborból 1947. december 1-jén átirányították a Tallinn-i 286.sz.hdf. táborba. Hazatéréséről nincs adat. Lásd a Tallinn-i 286.sz. hdf. tábor tárgyaló részben a magyar hdf. rabok listáját.

¹⁴⁷ MNL szovjet hadifoglyok adatait tartalmazó adatbázisa, azonosító Guk-száma: 877745.

A „problémás” háterűnek vélt ügyekhez sorolt tisztek, honvédek a negyedik és az ötödik körbe kerültek. Ezek szerint 1948. július 19-től 1949. február 1-jéig 110 visszatartott személyt repatriáltak.

A magyar rabok repatriálásának dinamikája a 287.sz.hdf.táborban

Év, hónap	fő
1945-ben	11
1946-ban	62
1947-ben	222
1948–1949-ben	109
Összesen:	404

A legtovább a főtisztok és a törzstisztek maradtak. Heti és havi rendszerességgel kihallgatták, illetve folyamatos megfigyelés alatt tartották őket. Egyesek hazatérését Sztálin halála után engedélyezték.

3.8. Művészek a valgai táborban

Az eddig feltárt, ismertté vált adatok szerint a valgai lágerbe elhurcoltak közül néhány olyan alkotótehetséggel megáldott magyar rabról tudunk, akik a túlélésük reményében portrékat rajzoltak, plakátokat, akvarelleket festettek, az írástudók naplót, verset írtak (fejben is), az ügyes kezűek emléktárgyakat is készítettek.

Az *Elhurcolva – távol a hazától. Magyar katonák emlékei a szovjet fogságból 1941–1945.c.* kiadványból szereztünk tudomást arról, hogy a valgai táborban raboskodott **Jeney Zoltán** tartalékos hadnagy, aki kis méretű vízfestményeket is alkotott.

Jeney Zoltán: *Napkelte és napnyugta a valgai tábor környékén, 1946.*

Forrás: <https://museum.memo.ru/>

A túlélők az utókor számára megőrizték a hadifogságban készült kis méretű műveket.¹⁴⁸

¹⁴⁸ Elhurcolva - Távol a hazától. Magyar katonák emlékei a szovjet fogságból, 1941–1955. Online katalógus. HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Budapest, 2016. Képzőművészet a hdf. táborokból. Valgai tábor, 193. https://m.militaria.hu/uploads/files/57316100_1480579790.pdf (letöltés ideje: 2024. febr. 20.)

A másik Valgában született alkotás **Mayer Tibor** honvéd nevéhez fűződik.

Mayer Tibor: A szabadtéri színpad

Forrás: <https://museum.memo.ru/>

A honvéd rajza 1947. szeptember 12-én készült az észtországi Valga 287/5.sz. hdf. táborban.¹⁴⁹ A két művész további sorsáról nincs adat.

Az ügyes kezű hadifoglyok fából, csontból, alumíniumból és más anyagokból különböző emléktárgyakat (feliratos cigarettatárca¹⁵⁰, képfoglalat, fésű stb.) is készítettek. Ezek többségét a lakosság körében értékesítették.

A valgai 287. sz. hdf. (tranzit) tábor magyar foglyainak listája, 1945–1949 (459 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Fogságba- esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
A, Á						
Abram Arnold Albert, magyar	848681	százados	Magyar- ország, 1801	Magyar- ország, 1945	Adat felvétel: 1946.06.30.	135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Adorján Géza Antal , magyar, katolikus, műszaki egyetem, gépész	848803	tartalé- kos százados	Budapest, 1892	Budapest, 1945.02.14.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Antal Imre Bálint , magyar, katolikus, szakköz.iskola, bank- tisztviselő	882169	százados	Nyíregy- háza, 1896	Ausztria, 1945.05.07.	1947. 09.15.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

¹⁴⁹ Forrás: 287/5. táborrészleg albuma. RGVA f.4p.25v.gy.65.l.34a.

¹⁵⁰ Lásd: „Egy hadifogoly cigarettatárcája” - felirat olvasható a fogságban megtett Útvonal: EL-HURCOLVA - TÁVOL A HAZÁTÓL Magyar katonák emlékei a szovjet fogságból, 1941–1955. Szerk. SZIKITS PÉTER, HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest, 2016. 42. old. https://m.militaria.hu/uploads/files/57316100_1480579790.pdf

<i>Angyalosi István János</i> , magyar, szakközép, erdészet tisztviselője	849101	al-hadnagy	Nagy-devecser, 1885	Cseh-szlovákia, 1945.04.04.	Átszállítva, 1946. 04.29.	1011 hdf. kórház/Tallinn. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ádám Lőrinc Lőrinc</i>	GURH 2005	főhadnagy	1914, Almás-kamarás	Bátyok 1945.04.07.	† 1947. 02.08.	287/Valga.
Eltemetés helye: 393/ hdf. tábor temetője, Néva terület, 3. parcella, 2. sír.						
<i>Ádám Sándor Sándor</i> , magyar	2055		Magyarország, 1903	Magyarország, 1945	Átszállítva, 1945. 11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Áchim András András</i> , magyar, evangélikus, középiskola, földműves	849307	Tartal. hadnagy	Békéscsaba, 1897	Ausztria, 1945.03.30.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Angyal Sándor József</i> , magyar, református, szakiskola, kereskedő	849095	Tartalékos hadnagy	Petrozsény, Erdély, 1913	Pomeránia, 1945.03.05.	1947. 10.03.	FPPL-273/Front mögötti hdf gyűjtőhely. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Aradi István István</i> , magyar, katolikus, keresk. akadémia, banki írnok	849191	őrnagy	Arad, Erdély, 1894	Ausztria, 1945.05.04.	1948. 07.19.	2786/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
B						
<i>Babják József László</i> , magyar	14365, 14807	honvéd	Pásztó / Salgótarján, 1923	Poznan, PL. 1945.01.23.	1947.08.15.	231/Tartu. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Babocsi Döme Kálmán</i> , magyar, katolikus, Ludovika, káder tiszt	849369	őrnagy	Körmend/Szolnok, 1904	Cseh-szlovákia, 1945.05.04.	1948. 07.19.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bajkai András István</i> , magyar	849479	alhadnagy	Magyarország, 1919	Magyarország, 1945	Átszállítva, 1946. 03.04.	135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Baja (Boa?) István Sándor</i> , magyar	851919	hadnagy	Magyarország, 1919	Magyarország, 1945	Átszállítva, 1945. 11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Baki Miklós Miklós</i> , magyar, református, tisztifőiskola, káder tiszt	849565	alezredes	Budapest, 1899	Ausztria, 1945.05.08.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bakk Imre Mihály</i> , magyar, katolikus, tanítóképző, tanító	17573	honvéd	Kézdiszentlélek, Erdély, 1914	Ausztria, 1945.05.10.	Adatfelvétel: 1945. 10.22.	FPPL-173/Front mögötti gyűjtőhely. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Barcsay László Tamás</i> , magyar, református, lovassági tiszti iskola., káder tiszt	850549	őrnagy	Nagydebrek, Erdély, 1895	Ausztria, 1945.02.02.	1948. 07.19.	FPPL-173/Front mögötti gyűjtőhely. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Barabás Andor István</i> , magyar, katolikus, tanítóképző, tanító	850173	tartal. alhadnagy	Sepsiszentgyörgy / Diósgyőr, 1888	Ausztria, 1945.05.14.	1946. 08.25.	195/Vilnius. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bedőházi? József Gyula</i> , magyar	854167	százados	Magyarország, 1891	Magyarország, 1945	Átszállítva, 1946. 03.04.	135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bednarik József József</i> , magyar, katolikus, 6 osztály, lakatos	44227	honvéd	Tatárszentgyörgy, 1920.05.25.	Székesfehérvár, 1944.12.10.	1948. 12.16.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Bálint Tibor Ferenc , magyar, katolikus, katonai szakiskola	849775	tart. hadnagy	Gyula, 1915	Német- ország, 1945.04.24.	1947. 09.03.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Bánföldi Imre Lajos , magyar, katolikus, szak isk. gépész	84436	tizedes	Duna- földvár, 1914	Lengyel- ország, 1945.03.28.	Átszállítva, 1945. 06.18.	194/Sanok-Szambor. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Bánbegyi Kálmán <i>Kálmán</i> , magyar, katolikus, szak. iskola, könyvelő	30789	őrmester	Budapest, 1922	Poznan, PL, 1945.02.05.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Becski Ödön Béla , magyar, katolikus, katonai akadémia, káder tiszt	851401	mérnök százados	Budapest, 1898	Ausztria, 1945.05.04.	1947. 09.15.	135/5.Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Benked Kálmán , <i>Kálmán</i> , magyar, katolikus, gim- názium, könyvelő	850053	őrmester	Budapest, 1922	Poznan, PL. 1945.02.05.	Átszállítva, 1946. 03.06.	135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Bense Tibor <i>István</i> , magyar, katolikus, gimnazista	53271	honvéd	Kiskun- félegy- háza, 1925	Poznan, PL. 1945.02.05.	Adat- felvétel: 1945.11.03.	135/Ahtme; 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Berzsenyi Zoltán <i>Agoston</i> , magyar	56619	civil internált	Magyaror- szág, 1916	Magyar- ország, 1945	Átszállítva, 1945. 11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Beszédes Tibor János , magyar, középiskola, postai tisztviselő	60253	őrmester	Szabadka, 1922	Lengyel- ország, 1945.02.08.	Adat- felvétel: 1947.02.21.	173/Orlov. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Bodnár László <i>Péter</i> , magyar, katolikus, kadétiskola, káder tiszt	851869	al-ezredes	Sátor- aljatújhely, 1892	Ausztria, 1945.05.11.	Átszállítva, 1949. 02.01.	437/Bogorodszk. 286/ Tallinn. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Borsa Károly <i>Mihály</i> , magyar	852365	százados	Magyaror- szág, 1904	Magyar- ország, 1945	Átszállítva, 1945. 11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Bozsó István István , magyar, katolikus, középiskola, artista	76133	honvéd	Budapest, 1926	Lengyel- ország, 1945.01.26.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Brydl Gyula <i>Alajos</i> , magyar, katolikus, főiskola, hivatalnok	852633	hadnagy	Budapest, 1894	Moson- magyaróvár. 1945.04.04.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
C, CS						
Czerny Ottó <i>Ottó</i> , magyar, katolikus, felsőfokú, írnok	880949	fő-had- nagy	Kolozsvár, Erdély/ Tamási, 1907	Gödöllő, 1944.12.11.	Átszállítva 1947. 05.16.	95/Uszmany. 1011.hdf. kórház/Tallinn 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Czindkích László Lajos , magyar, katolikus, szakiskola, kereskedő	881017	hadnagy	Nagykani- zsa, 1910	Német- ország, 1945.02.09.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Czvetkovics Gusztáv <i>István</i> , magyar, evan- gélikus, középiskola, könyvelő a soproni sörgyárban	880885	Tart. százados	Sopron, 1894	Ausztria, 1945.05.08.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramaros-sziget. Repatriáltak.
Cservenka Gusztáv <i>Sándor</i> , magyar, katolikus, zenei középiskola, zenetanár	881457	Tart. hadnagy	Igló, Felvidék/ Budapest, 1892	Ausztria 1945.05.10.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Csontos József József, magyar, református, tanítóképző, tanító	881845	Tartalekos hadnagy	Sárospatak, 1897	Csehszlovákia, 1945.05.10.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
D						
Dávid Barna Sándor, magyar, református, jogi egyetem, ker.bir. közjegyzője	858427	hadnagy	Déaványa, 1923	Ausztria, 1945.05.12.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Dienes István István, magyar, katolikus, tisztai akadémia, kádertiszt	858919	őrnagy	Temesvár/ Budapest, 1904	Budapest, 1945.01.16.	1948. 07.19.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Demeter István Ferenc, magyar, katolikus, tisztai főiskola, káder tiszt	858809	hadnagy	Kisnamény, 1900	Ausztria, 1945.05.08.	1948. 07.19.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Dékány Sándor Dezső, magyar, katolikus, 6 osztály	858747	alczredes	Hódmezővásárhely, 1904	Tata város, 1945.03.20.	1948. 07.19.	286/Tallinn, 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Dénes István Sándor, magyar, katolikus, 5 osztály, földműves	240861	honvéd	Pálmonostor, 1923	Dunaföldvár, 1944.12.08.	Átszállítva: 1945. 07.17.	257/ Magnyitogorszk. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Dobos Pál András, magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	249323	honvéd	Szihalom, 1896	Ausztria, 1945.04.01.	1945. 09.01.	297/Szmolenszk-Mozsajszk. 287/Valga. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Dogossy József József, magyar, katolikus	859383	hadnagy	Budapest, 1913	Budapest, 1945.05.03.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Domján János János, magyar, katolikus, 8 osztály,	253349, 252361	honvéd	Csákvár, 1922	Magyarország, 1945.04.01.	1947. 08.15.	394/Novgorod. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
E, É						
Eller Antal Antal, magyar, katolikus, felsőfokú v. könyvelő, újságíró	884031	hadnagy	Győr, 1891	Ausztria, 1945.05.10.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Egenhoffer Rezső Péter, magyar, katolikus, jogi egyetem, gazdasági vezető	883909	tartalekos százados	Budapest, 1899	Csehszlovákia, 1945.05.10.	1947. 09.15.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Esze Gyula János, magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	825967	honvéd	Felsőnyárád, 1925	Lengyelország 1945.01.23.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Éber István István, magyar, katolikus, 4 elemi, 8 gimnázium, vastermek gyárigazgatója	823267, 823893	Tartalekos hadnagy	Budapest, 1810	1945. 05.09. Ausztria	1946. 02.24. (1946. 12.18.)	135/ Ahtme. 287/Valga. Szabadon bocsátották Voro- silov marsall közbenjárására. Repatriáltak.
F						
Faragó József József, magyar, református, gimnázium, hivatalnok	879439	Tartalekos hadnagy	Budapest, 1921	Németország, 1945.03.29.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Faragó István József, magyar, katolikus, 6 osztály, ács	738075	civil internált	Tibold- daróc/ Cserépfalu 1927	Szom- bathely, 1945.03.29.	1945. 09.01.	297/Szmolenszk. 287/Valga. FPPL-176 Foksány. Repatriálták.
Farkas Sándor Béla, magyar, katolikus, falusi jegyző	879577	hadnagy	Alsó- dabas, 1907	Köblény, 1945.03.28.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Febér Ákos István, magyar	879651	hadnagy	1920	Nyugati front, 1945	Átszállítva 1946. 02.26.	331/Tartu 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Febér János Ignác, magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	712639	honvéd	Csömen, d, 1922	Egyházas- rádóc, 1945.03.28.	1947. 08.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Felődi Bertalan Bertalan, magyar, református, 6 osztály, munkás	716793	honvéd	Felső- nyárad, 1929	Lengyel- ország, 1945.01.23.	1947. 08.15.	FPPL-43/Front mögötti gyűjtőhely, Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga.FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriálták.
Fekete Sándor Vendel, magyar, katolikus, gim- názium, mozdonyvezető	716069	civil internált	Füzes- abony, 1917	Csap, Kár- pátalja, 1944.12.04.	1947. 08.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Vitéz Fekesházy József Gyula, magyar, katolikus, jogi főiskola, múzeumi igazgat. tanácsadó.	879861	százados	Ungvár/ Miskolc, 1891	Ausztria, 1945.05.09.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Fenyő Imre József, magyar, katolikus, katonai szakiskola, káder tiszt	879967	hadnagy	Hajmáskér 1909	Cseh- szlovákia, 1945.05.07.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Fenz Imre József	718857	civil internált	Magyar- ország, 1909	Nyugati front, 1945.	Átszállítva: 1945. 11.01.	392/ Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Fodor Jenő István, magyar, evangélikus, kadétiskola, kádertiszt.	880477	hadnagy	Debrecen, 1919	Ausztria, 1945.05.20.	1947. 09.15.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Fodor János István, magyar	880419	hadnagy	Magyar- ország, 1912	1945	Adat felvétel: 1946.08.08.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Füleki Sándor Pál, magyar, református, 6 osztály, földműves	544665	honvéd	Nyíres, Szálido- bos? 1923	Sopron, 1945.04.02.	1948. 07.19.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
G						
Gabler Vilmos Lajos, magyar, katolikus, jogi végzettség, katonai szolg. tiszt	854805	alezredes	Budapest, 1892	Ausztria, 1945.05.08.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Gazdig Gyula József, magyar, katolikus, gim- názium, egyetemista	854957	hadnagy	Berettyó- újfalú, 1910	Ausztria, 1945.05.02.	1946. 08.25.	135/ Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Gáspár Gusztáv Péter, magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	855841	alezredes	Budapest, 1895	Ausztria, 1945.05.19.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

Gersich Jenő György, magyar, katolikus, kadét iskola, adóhatóság írnoka, Budapest	856239	Tart. százados	Mászt, Felvidék/ Budapest 1886	Ausztria, 1945.05.01.	1947. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Gesewind Gyula Rezső, magyar, katolikus, felsőfokú, tisztviselő	856749	Tartalékos hadnagy	Ásványráró, 1898	Ausztria, 1945.05.12.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Golden Ferenc Imre, magyar, református, 5 osztály, munkás	196765	honvéd	Mező-hegyes/ Batonya, 1916	Lublin, PL. 1944.11.28.	Átszállítva: 1945. 08.23.	331/3/Tartu. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Gombos Imre József, magyar,	856257	hadnagy	Horvát- zsidány, 1894	Szent- gothárd, 1945.03.31.	Adatfelvétél 1947. 01.28.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Gonda Mihály József, magyar, luteránus, elemi, földműves	201229	örvezető	Zsáka, 1920	Sopron, 1945.04.01.	1947. 08.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Göbl Ferenc Ferenc, magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	169361	honvéd	Somberek, 1926	Ausztria, 1945.01.23.	1947. 08.02.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Gyopár János János, magyar, katolikus, tanítóképző, tanító	859253	alhadnagy	Szeged, 1919	Ausztria, 1945.05.04.	1947. 09.03.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Győri Nagy Imre Imre, magyar, katolikus, keres- kedelmi iskola, írnok	859085	főhad- nagy	Szolnok/ Sopron, 1914	Ausztria, 1945.05.04.	Átszállítva, 1946. 02.21.	287/Valga. 331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
H						
Harista István Béla, magyar	855701	hadnagy	Magyaror- szág, 1916	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1946. 03.04.	135/Ahtme, 287/Valga. Haza- téréséről nincs adat.
Haffa István István, magyar	855799	százados	Magyar- ország, 1903	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1945. 11.01.	392/Rakvere, 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Hatvani/Jotvanfi? Sándor Gyula, magyar	860797	honvéd	Magyaror- szág, 1893	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1945. 11.01.	392/Rakvere, 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Héjja László Mátyás, magyar	856155	százados	Magyaror- szág, 1906	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1947. 03.01.	287/Valga. Valga börtönébe átszállították.
Horváth Imre Imre, magyar, katolikus, 8 osztály, postai tisztviselő	857519	százados	Kispest, 1910	Ausztria, 1945.05.03.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Hargitai Sándor József, magyar, református, szakközépiskola, írnok	855715	alhadnagy	Szatmár- németi, 1914	Ausztria, 1945.05.09.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Horváth Géza Antal, magyar, katolikus, elemi, földműves	203877	honvéd	Magyar- ország, 1923	Pápa, 1945.04.02.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Horváth Géza Rezső, magyar, katolikus, 6 osztály, autószerelő	203963	örvezető	Balassa- gyarmat/ Bátor- keszi. Felvidék, 1921	Sopron, 1945.04.01.	1947. 08.15.	1011/hdf. kórház/Tallinn. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36. Máramarossziget. Repatri- áltak.

Hegedűs Ferenc Ferenc, magyar, katolikus, tiszti iskola káder tisztt	855983	hadnagy	Zala- egerszeg, 1919	Ausztria, 1945.05.04.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Hartung Nándor <i>Nándor,</i> magyar, katolikus, 4 elemi	165935	honvéd	Magyaror- szág, 1909	Magyar- ország, 1945.03.27.	1947. 08.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Haday László <i>János,</i> magyar, katolikus, tisztképző, káder tisztt	854885	főhad- nagy	Miskolc, 1912	Ausztria, 1945.05.10.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
I						
Ince István <i>János,</i> magyar, evangélikus, 4 osztály, pék	334841	honvéd	Kapia- surici, Románia, 1925.	Lengyel- ország, 1945.01.23.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Iregi Imre <i>Antal,</i> magyar, evangélikus, tiszti főiskola, káder tisztt	860815	ezredes	Kaposvár, 1894	Cseh- szlovákia, 1945.05.13.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Ilyés Ferenc <i>József,</i> magyar, evangélikus, elemi, földműves	332909	honvéd	Kolozs, Erdély, 1912	Sajtoskál, 1945.04.02.	1948. 07.19.	287/12,3/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
J						
Jakus Kálmán <i>Benő,</i> magyar, református testnevelési főiskola, professzora	884735	Tart. hadnagy	Endrőd/ Budapest, 1890	Ausztria, 1945.05.10.	1946. 08.25.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Jancsó Sándor Lajos, magyar, katolikus, tiszti főiskola, káder tisztt	884855	hadnagy	Maros- újvár, Erdély, 1890	Ausztria, 1945.05.10.	1946. 08.23.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Jankovics Jenő Dezső, magyar, katolikus, szakközépiskola, könyvelő	884795	alhadnagy	Bán- horváti, 1919	Ausztria, 1945.05.04.	1947. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Jákó Lajos <i>József,</i> magyar, katolikus, tiszti főiskola, káder tisztt, élelembeszercző	884657	hadnagy	Réty, Erdély, 1893	Sopron, 1945.04.01.	Adatfelvé- tel: 1947. 01.25.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Jámbor Bertalan István, magyar, református, keresked.szakközép. földműves	884741	Tarta- lékos hadnagy	Besenyőd, 1911	Ausztria, 1945.05.18.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Jászfalusi Béla József magyar, evangélikus, 6 osztály, földműves	848349	őrmester	Füzes- abony/ Csorna, 1914	Zala- szentiván, 1945.03.09.	1947. 08.15.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/ Tallinn. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Jubász Kálmán József, magyar, katolikus, tanítóképző, tanító	884445	hadnagy	Vitka, 1894	Ausztria, 1945.05.11.	1946. 08.23.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
K						
Kabok Ferenc György, magyar, katolikus, 6.osztály, földműves	337775	honvéd	Tepecska, Jugoszlá- via, 1922	Cseh- szlovkja, 1945.05.04.	1948. 12.02.	296/Kaunas. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Kadocsa György Bazil , magyar, katolikus, tisztai akadémia, káder tiszt	860971	hadnagy	Tisza- füred, 1917	Ausztria, 1945.05.10.	1947. 09.15.	286/Tallinn, 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Kakasi Nándor Sándor , magyar, református, tanítóképző, tanító	861021	Tart. hadnagy	Csik- szentiván, Székes, Erdély, 1901	Csehszl. 1945.05.05.	1946. 08.23.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Kakasi Sándor, Sándor , magyar, katolikus, 6 osztály, tanítóképző, tanító	451441	civil internált	Magyar- ország, 1901	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1945. 11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Kalamár Lajos Lajos , magyar	410119	civil internált	Magyaror- szág, 1905	Nyugati front, 1945	Adat felvétel: 1947.08.18.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Kalocsai János János , magyar, evangélikus, kereskedelmi tanintézet, diák	420599	honvéd	Nógrád, 1925	Lengyel- ország, 1945.01.23.	Átszállítva: 1946. 08.25.	287/Valga. 331/Tartu. Haza- téréséről nincs adat.
Kasper Lajos <i>Ferenc</i> , magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	349293	honvéd	Salka, Felvidék, 1924	Lengyelo. 1944.12.23.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Katona Gyula Gyula , magyar, katolikus, Állatorvosi szak.isk. Állatorvos	861479	állatorvos	Tisza- füred, 1892	Ausztria, 1945.05.02.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Kauzler-Koltai Sándor <i>Sándor</i> , magyar	861521	alhadnagy	Magyaror- szág, 1925	Nyugati front, 1945	Adat felvétel: 1946. 01.11.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Kecskés János <i>János</i> , magyar, katolikus, középiskola, futár	364403	honvéd	Salgótar- ján, 1927	Poznan, 1945.01.23.	Átszállítva, 1945. 07.19.	287/Valga. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.nincs adat.
Kecskés-Kékes János <i>János</i> , magyar, katolikus, 8. osztáéy, futár	365707	honvéd	Salgótar- ján, 1927	Poznán, 1945.01.23.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Keleti Miklós Dezső , magyar, katolikus, kadétiskola, káder tiszt	861771	ezredes	Bécs, 1899	Ausztria, 1945.05.18.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Kerekes/Gerekes? <i>Balázs, István</i> , magyar, evangélikus, 8 osztály, diák	181203	honvéd	Szolnok környéke, 1926	Lengyel- ország, 1945.01.25.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Kimery/Keseri/ Keserü Egon Ferenc magyar, katolikus, kato- nai akadémia, káder tiszt	862227 861833	ezredes	Brno / Budafok, 1894	Schwarz- bach (Ausztria), 1945.05.10.	1948. 07.19.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- álták.
Kiss Gyula Pál , magyar, katolikus, Szak.isk. kereskedelmi ügynök	373025 862455	őrmester	Baja, 1913	Poznan, PL. 1945.02.05.	1945. 11.03.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Kiss István <i>József</i> , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	375217	őrvezető	Keszthely, 1918	Iharos- berény, 1945.04.01.	1947. 08.15.	1011/hdf.kórház/Tallinn. 270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

Kiss Mihály János, magyar, református, ált. iskola, földműves	862631	őnagy	Budapest, 1893	Ausztria, 1945.05.09.	1948. 07.19.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kissalay Jenő Jenő, magyar, evangélikus középiskola, írnok a vasútnál	862787	Tart. hadnagy	Újpest, 1903	Ausztria, 1945.05.18.	1946. 09.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Klauss Antal Sebestyén, magyar, katolikus, köz- zépiskola, hivatalnok	862821	főhad- nagy	Budapest, 1908	Ausztria, 1945.05.09.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Klenóczi Aurél József, magyar, katolikus, gimnázium, tisztí akadémia, káder tiszt	862841	ezredes	Budapest, 1913	Lestina, Csehszlo- vákia, 1945.05.06.	1948. 07.19.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Klenóczy Edvin József, magyar, katolikus, katonai akadémia, káder tiszt	862843	ezredes	Budapest, 1898	Ausztria, 1945.05.08.	1948. 07.19.	135/ Ahtme. 286/Tallinn, 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Klér József János, magyar	862847	hadnagy	Magyaror- szág, 1911	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1947. 04.20.	FPPL-33/Front mögötti gyűjtőhely. 393/Nyevjanszk. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Kogelman Kuno Valter, magyar, középiskola, gazdasági vezető	860915	hadnagy	Edelény, 1897	Ausztria, 1945.05.11.	Adat-fel- vétel: 1947.05.02.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat
Koltai Pál Andor, magyar, katolikus, szakközépiskola, káder tiszt	863669	százados	Budapest, 1914	Ausztria, 1945.05.02.	1946. 08.25.	135/ Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kopándi István István, magyar, református, 6 osztály, lakatos	464293 415771	örvezető	Magyaror- szág, 1918	Lengyel- föld, 1945.01.24.	1947. 08.15.	135/ Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kogelmann Kuno Valter, magyar, evangélikus agrárügyem, inspektor	909687	hadnagy	Edelény/ Tibold- daróc, 1897	Ausztria, 1945.05.11.	† 1946. 08.09.	135/Ahtme. 287/Valga.
Kollári József János, magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	407917	honvád	Galsa, Erdély, 1924	Tés, 1945.05.08.	1947. 07.02.	287/Valga. 280/Donyec-me- dence. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Komlósi József József, magyar, katolikus, 6 osztály, mészáros	412037	honvéd	Salgótar- ján, 1924	Lengyel- ország 1945.01.23.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga.FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriáltak.
Korcbma József Bazil, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	864033	százados	Kisvárdá, 1910	Lengyel- ország, 1945.03.12.	1947. 09.15.	173/Orlov. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Koritsánszky-Kocsári András József, magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	863973	ezredes	Jász- berény, 1891	Csehszl. 1945.05.13.	1948. 07.19.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kósa Gábor, Dr. Béla, magyar, református, jogi egyetem, állami közjegyző	864263	hadnagy	Tasnád, 1914	Ausztria, 1945.05.10.	1948. 07.19.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Kovács Imre Imre , magyar, evangélikus, 3 osztály	390705	honvéd	Zsáka, 1900	Mosonma- gyaróvár, 1945.04.02.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács István István , magyar, katolikus, középiskola, pénzügyi ellenőr	863165	Tartalé- kos al- hadnagy	Alcsút, 1911	Poznan PL. 1945.02.05.	1948. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács János Márton , magyar, katolikus, kö- zépiskola, földműves	863433	Tartalé- kos al- hadnagy	Magyar- pécska/ Nagyvá- rad, 1903	Ausztria, 1945.05.10.	1948. 07.19.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács János János , magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	402455	szakasz- vezető	Zadvorsko, Felvidék, 1913	Kövesd, 1944.12.01.	1948. 06.30.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács János Márton , magyar	401765	n.a.	Magyaror- szág, 1903	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1945. 11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Kovács János János , magyar, katolikus, Ludovika, káder tiszt	863457	ezredes	Maros- vásárhely, 1883	Ausztria, 1945.05.03.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács János János , magyar, római katolikus gimnázium, orvosi végzettség, magánorvos	863441	alhadnagy	Budapest, 1920. 01.06.	Ausztria, 1945.05.12.	1947. 07.16.	314/2/Rzsevszk, Nyizsnye Iszetszk. 287/Valga. 531/Kamenszk-Uralszkij. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács Lázár Lázár , magyar, református, Gimnázium, lakatos	396183	honvéd	Baks/ Boszk? 1915	Lengyel- ország, 1945.01.25.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács Zoltán Kálmán , magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	863069	százados	Péter- vásár, 1911	Ausztria, 1945.05.08.	1947. 10.31.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kozma Endre Demény , magyar, tanítóképző. tanító	863529	hadnagy	Székely- udvarhely, Erdély, 1894	Cseh- szlovákia, 1945.05.05.	1947. 07.19.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kónya István József , magyar, katolikus, 4 elemi, tanítói szakkö- zép, tanító	863769	őrmester	Sándor- falva, Szolnok, 1919	1945.02.05. Poznan, PL	Átszállítva: 1946. 03.06.	135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről sorsáról nincs adat.
Körmöczy Miksa Rezső , magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	862081	százados	Győr, 1912	Ausztria, 1945.05.04.	1947. 09.03.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Köteles Lajos Lajos , magyar, református Ált. isk. földműves	364829	honvéd	Kaposvár, 1921	Szom- bathely, 1945.05.02.	1946. 08.25.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Krause Gusztáv Gusztáv , magyar, katolikus, orvosi egyetem, orvos	864365	alhadnagy	Debrecen, 1904	Poznan, PL., 1945.02.05.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kránicz Sándor István , magyar	864395	hadnagy	Magyaror- szág, 1912	Nyugati front, 1945	Adatfelvé- tel 1946. 07.08.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Kudlimann János György , magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	436843	örvezető	János- halma, 1920	Lengyel- ország, 1945.01.25.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Kurdi Pál Pál, magyar, református, tisztí főiskola. Káder tiszt	864623	széződ	Sárpilis, 1912	Ausztria, 1945.05.08.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kuzma Mihály György , magyar, prároszláv, felsőfokú	864515	hadnagy	Nyírgelse? 1908	Ausztria, 1945.05.09.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 331/Tartu; 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kutjai György István, magyar, katolikus, tanítóképző, tanító	939371	hadnagy	Lenti- Szombat- hely/ Kaposvár, 1887	Ausztria, 1945.05.10.	† 1946.04.16.	135/Ahtme. 287/Valga.
Halálloka: TBC. Eltemetés helye: lágertemető						
L						
Lagaránszki? Ladiszlav József, magyar, katolikus, 8 osztály, földműves	939653	honvéd	Salgótar- ján, 1927	Ausztria, 1945.01.23.	† 1945. 05.28.	287/Valga.
Lakatos Béla Dániel , dr., magyar, katolikus, jogi egyetem, bírósági tisztviselő	864925	tartalé- kos hadnagy	Sátoralja- újhely, 1909	Borháza, 1945.03.31.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lakatos Károly Károly , magyar, református általános iskola, földműves	864939	alhadnagy	Magyar- csaholy, Erdély, 1911	Ausztria, 1945.05.02.	1946. 08.25.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lakatos Károly Károly , magyar, református, általános iskola, földműves	864939	alhadnagy	Magyar- csaholy, Erdély, 1911	Ausztria, 1945.05.02.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lantos Ferenc Gáspár , magyar, katolikus, 6 osztály, tanítóképző, tanító	451441, 865065	alhadnagy	Budapest/ Bács, 1909	Poznan, PL 1945.02.05.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lapka Lajos Ágoston , magyar, katolikus, jogi egyetem, könyvelő	865079	Tartalék. százados	Érsek- újvár, Felvidék, 1892	Ausztria, 1945.05.10.	1947. 09.15.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lazorka-László József Ferenc, magyar	864861	százados	Magyaror- szág, 1903	1945	Adat felvétel: 1946.01.10.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
László József István	452505	honvéd	Csik megye, 1923.	Lengyel- ország, 1945.01.23	1948.07.22.	135/Ahtme. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget.
László-Lazorka József Ferenc, magyar, katolikus, katonai akadémia, káder tiszt.	865167	százados	Szolyva, Kárp./ Budapest, 1903	Ausztria, 1945.05.11.	Átszállítva, 1949. 11.17.	135/Ahtme. 287/Valga. 2686/hdf.kórház/Bjelaja Cerkov/Ukrajinszk3099/hdf. kórház/ Makejevka. 62/Kijev. Hazatéréséről nincs adat.
Lehotzky Endre Béla , magyar, katolikus, tanítóképző, tanító	865277	Tart. alhadnagy	Hosztó, 1914	Ausztria, 1945.05.12.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Leitgeb Alfréd János , magyar, katolikus, szakközépiskola, hivatalnok	448191	őrmester	Sopron, 1913	Belgard, Pomeránia, 1945.05.02.	1946. 08.25.	FPPL-173. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lengyel Lajos Lajos, magyar, katolikus, elemi, földműves	459127	honvéd	Cegléd, 1907	Duna- földvár, 1944.12.01.	1946. 08.23.	287/Valga. FPPL-176 Foksány. Repat- riáltak.

Lipták Lajos István, magyar, katolikus, 6 osztály	464293	örvezető	Papszállás- Neme- pálháza, 1917	Vrinszu, 1945.01.28.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 286/Tallinn, 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lőcsei János István, magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	461105	honvéd	Zagyva- pálfalva, 1925	Lengyel- ország, 1945.01.23.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lugur Auren, dr. Sándor, magyar	12811	civil internált	Magyaror- szág, 1895	1945	Átszállítva: 1945. 11.01.	392/Rakvere, 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
N						
Nagy Ferenc Ferenc, magyar, katolikus, 6 osztály, gépész-lakatos	544327	örvezető	Péterhi- da?1924	Szomor, 1944.12.25.	1948. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nagy Ferenc Ferenc, magyar, református, katonai akadémia, káder tiszt	868991	százados	Veres- egyháza, 1909	Poznan, 1945.02.02.	1946. 08.25.	FPPL- 176/Nyezsinszk (Foksány). 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Cs. Nagy István Lajos, magyar, református, középiskola, zeneiskola, káder altiszt	538949 868803	alhad- nagy/ őrmester?	Kisúj- szállás/ Nagy- kanizsa, 1918	Lengyel- ország, 1945.03.12.	1946. 08.25.	FPPL-176/ Foksány. 287/ Valga FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nagy János Gábor, magyar, katolikus, 5 osztály, munkás	547861	honvéd	Szekszárd/ Budapest, 1921	Magyar- ország, 1945.01.02.	1945. 01.02.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nagy Kálmán Vince, magyar, evangélikus, 8 osztály	539537	honvéd	Gelle, Felvidék, 1922	Balaton- szabadi 1945.01.01.	1948. 12.16.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nagy Károly Károly, magyar, katolikus, tisztí iskola, káder tiszt	868827	hadnagy	Zenta Vajdaság, Szeged, 1914	Bavária, Olaszország 1945.05.18.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nagy Károly Károly, magyar, katolikus, 6 osztály	868831	százados	Budapest, 1906	Ausztria, 1945.05.11.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nagy Lőrinc Imre, magyar, 5 osztály, földműves	542225	honvéd	Szalocs/ Szala- szend? 1903	Ausztria, 1945.05.08.	1947. 07.20.	287/Valga. FPPL-176 Foksány. Repat- riáltak.
Nagy-Péti István, magyar, szakközép, hivatalnok	869095 871635	alhadnagy	Nagy- szalánc/ Miskolc, 1902	Ausztria, 1945.05.06.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nagy Sándor József, magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	545221	honvéd	Felső- nyárád, 1924	Lengyel- ország 1945.01.23.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- áltak.
Nagy Sándor Ferenc, magyar, evangélikus 6 osztály, továbbképző, káder altiszt	645729	őrmester	Kemecse, Nyíregy- háza, 1899	Kjuszttrin, PS. 1945.03.12.	1947. 08.15.	FPPL-273/Front mögötti. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nagy Zoltán Lajos, magyar, katolikus, kö- zépiskola, gyári írnok	868713	tartalék. alhadnagy	Csermely, 1920	Ausztria, 1945.05.07.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Német László Imre, magyar, katolikus, kö- zépiskola, hivatnok	557593	őrmester	Pest- szent- lőrinc, 1913	Dunátúl 1945.04.01.	1947. 08.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
O, Ó, Ő, Ö						
Oláh Géza Gyula, magyar, reformá- tus, agrárakadémia, adóhitalban írnok	869955 869975	Tart. hadnagy	Zilah, Erdély, Hajdú- szoboszló 1896	Ausztria, 1945.05.18.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Orosz András András, magyar, református, tisztiaakadémia, káder tiszt	870239	hadnagy	Debrecen, 1922	Ausztria, 1945.05.03.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Ország Gábor , dr., Gábor, magyar, protestáns, középiskola, tisztí akadé- mia, írnok	870297	százados	Gömör- hosszú- mező, 1902	1945.02.12. Budapest	1948. 05.16.	95/Uszmany. 270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Márama- rossziget. Repatriálták.
P						
Pajkos Béla Béla, magyar, református középiskola, hivatnok	584137	őrmester	Hernád- szurdok, 1922	Német- ország, 1945.02.05.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- álták.
Pajzer Rudolf Rudolf, magyar, katolikus, joghallgató, írnok	870507	alhadnagy	Budapest, 1914	Ausztria, 1945.05.08.	Adat-fel- vétel, 1946. 06.19.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Palásti Géza István, magyar, katolikus, tanítóképző, tanító	870629	főhad- nagy	Hatvan, 1892	Ausztria, 1945.05.18.	1946. 08.23.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Pallai Jenő Kálmán magyar, katolikus, kadétiskola, káderiszt	870611	alezredes	Király- helme, 1897	Cseh- szlovákia, 1945.05.09.	1948. 07.19.	173/Orlov. 135/Ahtme. 286/ Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Papp István Lajos , magyar, református felsőfokú végzet., fizikus professzor	870927	Tart. alhadnagy	Vásáros- namény, 1917	Lengyel- ország, 1945.02.01.	1947. 09.18.	173/Orlov. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Papp Mihály Mihály, magyar, katolikus, keresk. szakközépiskola, írnok	870985	Tarta- lékos hadnagy	Orosháza, 1895	Kondorfa, 1945.03.31.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Paskuj András András, 2 osztály, földműves	597765	honvéd	Vértes, 1926	Lengyel- ország, 1945.01.07.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Pataki Gyula Máté , magyar, evangélikus, tanítóképző, tanító	595685 871199	őrmester	Budapest, 1914	Poznan, Lengyel- ország, 1945.02.05.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Paulik Ferenc József, magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	871269	alezredes	Debrecen, 1895	Ausztria, 1945.05.08.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Pálinskás József József, magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	587407	honvéd	Pusztá- zámor? Pest m., 1905	Budapest, 1945.04.06.	1945. 04.06.	297/Szmlenszk. 287/Valga. FPPL-176 Foksány. Repat- riáltak.
Pálinskás József József, magyar, evangélikus, jogi egyetem, banki hivatnok	587401 870667	alhadnagy	Kistelek, 1912	Poznan, 1945.02.05.	1947. 08.15.	135/Ahtme; 287/Valga; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Páll Dezső Viktor, magyar	870561	alhadnagy	Magyaror- szág, 1921	Nyugati front, 1945	Átszállítva 1946. 02.21.	287/Valga. 331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Pállya Endre Endre, magyar, református ke- reskedelmi iskola, állami hivatalnok	872225	alhadnagy	Kenderes/ Budapest, 1898	Budapest, 1945.02.12.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Pálóczy György András, magyar, katolikus, katonai akadémia, káder tiszt	870717	százados	Budapest/ Veszprém, 1912	Budapest, 1945.02.11.	1947. 09.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Perczel Aladár Dezső, magyar, katolikus, tisztai főiskola, káder tiszt	871477	alezredes	Kiskun- dorozsma, 1890	Ausztria, 1945.05.15.	1948. 07.19.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Perczel Dénes Dénes, magyar, katolikus, középiskola, lovász	871481	ezredes	Mező- hegyes/ Budapest, 1885	Ausztria, 1945.05.18.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Peregy Ferenc Péter, magyar, katolikus, kereskedelmi iskola, vasúti tiszt	871433	százados	Ásvány/ Székes- fehérvár, 1912	Ausztria, 1945.05.01.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Pető György Pál, magyar	871245	hadnagy	Magyaror- szág, 1913	Nyugati front, 1945	Adatfelvé- tel: 1946. 07.01.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Petrás Antal István, magyar, katolikus, kereskedelmi. szakiskola, kórházi tisztviselő	871661	hadnagy	Budapest, 1911	Budapest, 1945.02.12.	1947. 09.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Peuser Rudolf Rudolf, magyar, katolikus, jogi végzettség, köz- jegyző	872091 871733	alhadnagy	Budapest, 1914	Csehszlo- vákiá, 1945.05.06.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Pénzváltó József István, magyar, katolikus, 8 osztály, lakatos	600137	honvéd	Beled, 1923	Lengyel- ország 1945.01.23.	1945. 09.01.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Pfannl Tamás Jenő, magyar, katolikus, műv. akadémia, tűzértiszt iskolá	872631	főhad- nagy	Kassa, Felvidék/ Győr, 1914	Magya- róvár, 1945.04.02.	1946. 08.10.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- áltak.
Pinke János Ferenc, magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	608641	szakaszve- zető	Herceg- falva, 1911	Rábaszent- mihály, 1945.03.27.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- áltak.
Plavec Jenő Gyula, magyar, evangélikus, szakközépiskola. kereskedő	871955	Tarta- lékos hadnagy	Szarvas, 1899	Ausztria, 1945.05.19.	1946. 08.10.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Pongrácz Ernő Ede, magyar, katolikus, felsőfok, káder tiszt	872271	ezredes	Brassó, Erdély, Budapest, 1890	Cseh- szlovákia, 1945.01.25.	1947. 08.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Prima József Domokos, magyar, katolikus, felsőfokú végz. könyvelő	884827	hadnagy	Brassó, Erdély/ Budapest 1923	Budapest, 1945.02.15.	1947. 09.03.	270/Borovicsi. 95/Uszmany. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Primor-Jálosi József Domokos, magyar, katolikus, keresk. szakiskola, könyvelő	872501	hadnagy	Brassó, 1903	Budapest, 1945.02.15.	Átszállítva 1947. 05.16.	95/Uszmany. 1011 hdf.kórház/ Tallinn. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
R						
Radócz Lajos Gusztáv , magyar, katolikus, szak- iskola, földműves	872747	Tartalék. százados	Budapest, 1894	Öri- szentpéter, 1945.03.28.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Ráty Lajos Lajos, magyar, katolikus, tiszti főiskola, káder tisz	921575	őrnagy	Máramaros- sziget, Erdély, 1900	Cseh- szlovákia, 1945.05.09.	† 1947. 09.03.	135/Ahtme. 287/Valga.
Recski András András , magyar, református, katonai akadémia, káder tisz	873281	ezredes	Szabolcs, 1888	Ausztria, 1945.05.03.	1948. 07.19.	185/Jurjevec. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Rempert Vilmos Lajos , magyar, evanglikus, gimnázium, jogi kar, katona szolgálatos	873175	százados	Alsóság, 1908	Ausztria, 1945.05.04.	1947. 09.15.	135/ Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Rozsnyai Nándor Márton , magyar	873543	százados	Magyaror- szág, 1900	Nyugati front, 1945	Átszállítva, 1947. 07.22.	286/Tallinn. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
S						
Salamon Róbert Róbert , magyar, katolikus, katonai akadémia, káder tisz	882065	alezredes	Duna- pentele, 1902	Budapest, 1945.02.12.	1946. 08.25.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Sándorfi Béla Sándor , magyar	778701	civil internált	Magyaror- szág, 1907	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1945. 11.01.	392/Rakvere, 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Schraub István István , magyar, katolikus, középiskola, gyáros	811811	honvéd	Budapest, 1909	Lengyel- ország, 1945.03.01.	1947. 09.01.	297/Szmolenszk-Mozsajszk. 287/Valga. FPPL-176 Foksány. Repat- riáltak.
S(z)eidel Arisztid Rudolf , magyar	882029 860185	hadnagy	Budapest, 1917	Lengyel- ország 1945	1946. 02.24.	FPPL-43/Front mögötti gyűjtőhely, Lengyelország. 287/Valga; 135/Ahtme. 286//Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
Serfőző Béla István , magyar, katolikus, szakisk. kereskedő	882589	tarta- lékos hadnagy	Szolnok, 1895	Pozsony, 1945.05.13.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Simon Sándor László , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	882799	alhadnagy	Magyaror- szág, 1918	Nyugati front, 1945	Adatfelvétel: 1946. 03.21.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Sipka Sándor Károly , magyar, katolikus, szakiskola, lakatos	796299	honvéd	Buják, 1927	Lengyel- ország, 1945.01.23.	1947. 08.02.	FPPL-43/Front mögötti gyűjtőhely. 135/Ahtme. 287/Valga; 286/ Tallinn; FPPL-36 Máramarossziget.
Sogepán? Ferenc István , magyar	883099	százados	Magyar- ország, 1893	Nyugati front, 1945	Adat felvétel: 1946.08.08.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Soltész Nagy Pál István , magyar, református, 8 gimnázium, keresk.isk. földműves	883247 869099	főhad- nagy	Karcag/ Kapuvár, 1990	1945.05.10. Budvang, Cseh- szlovákia	1946. 08.25.	287/Valga. FPPL-36/Máramaros-sziget. Repatriáltak.

Somfai Károly Antal , magyar, katolikus, agrárügyetem, agrártud. professzora	883393	hadnagy	Nagy- récse/ Nagy- kanizsa, 1900	Ausztria, 1945.05.04.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Somlyay Endre Lajos , magyar, katolikus, tanítóképző, tanító	883293	alhadnagy	Pozsony/ Huta, Felvidék, 1911	Poznan, Lengyel- ország, 1945.02.05.	1946. 08.25.	297/Szmolenszk-Mozsajszk. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
vitész Somogyi Jenő La- jos , magyar, református tisztí főiskola, káder tiszt	883371	alezredes	Nyuscsa, Felvidék/ Vác, 1895	Cseh- szlovákia, 1945.05.13.	1948. 07.19.	287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriálták.
Somosi Anton Anton , magyar, református, tisztí főiskola, káder tiszt	883385	hadnagy	Sáros- patak, 1909	Ausztria, 1945.05.03.	1947. 09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriálták.
Spani György György , magyar, katolikus, tisztí akadémia, káder tiszt.	883531	alezredes	Kassa, 1902	Ausztria, 1945.05.08.	1948. 07.19.	286/Tallinn, 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriálták.
Steinprincz Elemér Kálmán , magyar, katolikus, jogi egyetem, bírósági tisztviselő	883603	hadnagy	Budapest, 1899	Cseh- szlovákia, 1945.03.14.	1946. 08.22.	287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriálták.
Steinperc Gyula Károly , magyar, katolikus, középiskola, agrárakadé- mia, földműves	883601	hadnagy	Ragyolc, 1900	Cseh- szlovákia, 1945.05.13.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriálták.
Svajczer József József , magyar, katolikus, papképző, lelkész	882411	tarta- lékos fő- hadnagy, tábori lelkész	Nagy- kanizsa, 1910	Cseh- szlovákia, 1945.05.06.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriálták.
SZ						
Szabó Gábor Gábor , magyar, református, jogi végzettség, hiva- tálnok	873915	hadnagy	Budapest, 1899	Budapest, 1945.02.12.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Szabó István Sándor , magyar, katolikus, jogi végzettség, gyári hivatalnok	874123	főhad- nagy	Salgótar- ján, 1895	Ausztria, 1945.05.18.	1946. 10.08.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Szabó József László , magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	874067	ezredes	Kecske- mét, 1898	Ausztria, 1945.05.18.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Szabó László Kálmán , magyar	274459	zászlós	Magyaror- szág, 1918	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1945. 11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Szajkó József András , magyar	874479	alhadnagy	Magyaror- szág, 1916	Nyugati front, 1945	Adat- felvétel: 1946. 07.08.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Szaladin János Mátyás , magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	874537	ezredes	Felső- bencsek, Erdély, 1889	Ausztria, 1945.05.08.	1948. 07.19.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Szalai Lajos Lajos , magyar, katolikus, 5 osztály, munkás	285335	honvéd	Budapest/ Szolnok, 1928	Lengyel- ország, 1945.01.25.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

<i>Szandika Sándor</i> Dénes, magyar	876215	hadnagy	Magyaror- szág, 1911	Nyugati front, 1945	Adat-felvé- tel: 1946. 08.07.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szatmári Béla Emil</i> , magyar, katolikus, gazdasági főiskola, banki könyvelő	874945	Tart. főhad- nagy	Ungvár/ Budapest, 1902	Kőrmend, 1945.03.31.	1947. 09.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Szatmári Miklós Géza</i> , magyar, katolikus, tisztí főiskola, káder tiszt	876633	százados	Arad, Erdély, 1904	Budapest, 1945.02.09.	1947. 09.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Szebenyi Ernő Antal</i> , dr., magyar, katolikus, állat- orvosi egyetem, katonai állatorvos	875005	alezredes	Fiume, 1900	Ausztria, 1945.05.30.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Szentpály-Gavallér</i> <i>Kálmán Gábor</i> , magyar	875719	hadnagy	Debrecen, 1915	Ausztria, 1945.05.09.	Adatfelvé- tel: 1946. 06.25.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szepesi/</i> <i>Szepeshelyi?</i> <i>István Béla</i> , magyar	875809	alhadnagy	Magyaror- szág, 1903	Nyugati front, 1945	Adatfelvé- tel: 1946. 08.07.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szepesi Sándor Ferenc</i> , magyar	882535	hadnagy	Magyaror- szág, 1916	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1946. 02.24.	287/Valga. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szepessy László</i> , magyar	875793	hadnagy	Sátor- aljaújhely, 1900	Nyugati front, 1945	1948. 07.19.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Szécsi György György</i> , magyar	876331	főhad- nagy	Magyar- ország, 1914	Nyugati front, 1945	Átszállítva: 1947. 07.22.	286/Tallinn. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Székely Jenő Ferenc</i> , magyar, református, középiskola, hivatalnok	297653	honvéd	Budapest/ Újpest, 1922	Lengyel- ország, 1945.02.16.	Átszállítva: 1945. 08.17.	173/Orlov. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Székely Jenő Ferenc</i> , magyar	875291	alhadnagy	Magyaror- szág, 1922	1945	Átszállítva: 1946. 07.16.	287/Valga. 323/Tula. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Székely-Tasnádi Zoltán</i> <i>Kálmán</i> , magyar	410119	alhadnagy	Magyaror- szág, 1906	1945	Adat felvétel: 1946. 01.10.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szigeti-Szabó Dezső</i> <i>Zoltán</i> , magyar, gimnáziumi oktató	307449, 875979 875923	alezredes	Kassa, Felvidék, 1898	Ausztria, 1945.05.08.	1948.07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Szilvási Tivadar</i> <i>Zsigmond</i> , magyar, katolikus, középiskola, könyvelő	876155	alhadnagy	Munkács/ Bereg- szász 1915	Lengyel- ország, 1945.02.05.	Adat- felvétel: 1945. 07.07.	FPPL-43/Front mögötti gyűjtőhely, Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szögi Sándor Sándor</i> , magyar, katolikus kadét iskola, káder tiszt	876731	alezredes	Kolozsvár, Erdély/ Budapest, 1898	Ausztria, 1945.05.08.	Átszállítva: 1947. 09.01.	135/Ahtme; 287/Valga; Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szőke Kálmán</i> <i>Sándor</i>	876001	őrnagy	Debrecen, 1893.	Ausztria, 1945.05.04.	Átszállítva: 1945.10.29.	135/Ahtme; 287/Valga. Haza- téréséről nincs adat.
<i>Sztupkai Sándor Dezső</i> , magyar, evangélikus, szakközépiskola, vasutas	1876727	hadnagy	Szatmár- németi, 1911	Ausztria, 1945.05.12.	1947. 09.15.	176/hdf. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
T						
<i>Takács József Mihály</i> , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	669819	honvéd	Nyír- ábrány, 1923	Lengyel- ország, 1945.01.25.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

Takács László József , magyar, katolikus, kereskedelmi iskola, kereskedő	876921	hadnagy	Alsó- medves, Burgenland, Székes- fehérvár, 1892	Ausztria, 1945.02.03.	1947. 09.03.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Tallóczy Gyula András , magyar, katolikus altiszti iskola. káder- altiszt	655545	őrmester	Perbete, Felvidék, 1915	Lengyel- ország, 1945.03.12.	1948. 08.15.	173/Orlov. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Tasnády-Székely Zoltán Kálmán , magyar, katolikus, jogi főiskola, segédjegyző	877265	alhadnagy	Örkény, 1906	Ausztria, 1945.05.08.	1947.09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Téglási Vilmos Géza , magyar, katolikus, középiskola, tűzérparancs- noki iskola, hivatalnok	877613	alhadnagy	Budapest, 1914	1945.02.03. Poznań, Lengyel- ország	Átszállítva: 1945. 04.27.	286/Tallinn. 287/Valga. További sorsáról nincs adat.
Torma Imre István , magyar, katolikus, középiskola, mérnök	678069	honvéd	Komárom környéke, 1910	Csehszlo- váchia, 1945.05.05.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Tölgyesi Antal Zsigmond , magyar, katolikus, tisztí akadémiá, kádertiszt	877317 877663	hadnagy	Monostor- apáti/ Kassa, 1913	Ausztria, 1945.05.07.	Átszállítva: 1947. 12.01.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
Turai Imre János , magyar, evangélikus, elemi iskola, útkaparó	700411	honvéd	Jászberény/ Cegléd, 1923	Lengyel- ország, 1945.01.25.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Turi(jan) József Gusztáv , magyar	1885	százados	Magyaror- szág, 1885	1945	Adatfelvé- tel: 1946.08.07.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Turján József Gusztáv , magyar, katolikus, katonai akadémiá, káder tiszt	878973	százados	Budapest, 1885	Ausztria, 1945.05.12.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták
U, Ú						
Udvardi Ferenc János , magyar, katolikus, jogi egyetem, katoná- szolgálat	879041	alezredes	Szolnok, 1895	Szom- bathely, 1945.01.28.	1948. 07.19.	1011.hdf.kórház/Tallinn. 286/Tallinn, 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Újvári-Menyhárt Antal Antal , magyar, katolikus, felsőfokú végzettség	867079	alezredes	Budapest, 1917	Ausztria, 1945.05.18.	1949. 05.09.	135/ Ahtme. 286/Tallinn, 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Unoka Sándor Bálint , magyar, katolikus, 6 osztály, gépész	704107	őrmester	Bereg- daróc, 1918	1945. 04.02.	1947. 09.15.	270/Borovicsi. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Usztupszki Imre Imre , magyar, katolikus, 8 osztály, munkás	705799	honvéd	Salgótar- ján, 1924	Lengyel- ország, 1945.01.23.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Újvári József László , magyar	879075	hadnagy	Magyaror- szág, 1901	1945	Adatfelvé- tel: 1946. 08.08.	287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
V						
Vajai Tibor Imre , magyar, katolikus katonai akadémiá, káder tiszt	853767	hadnagy	Nagy- bánya, 1924	Német- ország, 1945.02.04.	Átszállítva: 1946. 07.16.	287/Valga. 293/Bezseck. Hazatéréséről nincs adat.

Varjasi Károly Ferenc , magyar, katolikus, Tanítóképző, tanító	853635	hadnagy	Arad, Erdély, 1885	Budapest, 1945.01.18.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Varró György Ferenc , magyar, református, írástudatlan, földműves	123329	honvéd	Vajda- kamarás, Erdély, 1909	Mosón-ma- gyaróvár, 1945.04.01.	1948. 07.19.	1011.hdf.kórház/ Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Vass Sándor Sándor, magyar, katolikus, állatorvos	853699	tartalé- kos hadnagy	Sárköz- újlak, 1912	Ausztria, 1945.05.02.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Vén Zoltán Árpád, magyar, református tisztí iskola, oktató	853937	ezredes	Bodola/ Nagy- várad, Erdély 1893	Cseh- szlovákia, 1945.05.05.	1948. 07.19.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- álták.
Vigovszki József Ferenc , magyar, református, általános iskola, földműves	854207	tartalé- kos hadnagy	Hosszú- falu, 1900	Cseh- szlovákia, 1945.05.05.	1948. 07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Villányi Vilmos Ferenc , magyar, katolikus, szakiskola, könyvelő	854299	hadnagy	Budapest, 1914	Ausztria, 1945.05.02.	1946. 08.25.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
W						
Weber István József, magyar, katolikus. zeneakadémia, zenetud. professzora	853777	alhadnagy	Mindszent 1914	Poznán, Lengyel- ország, 1945.02.05.	Átszállítva, 1946. 03.04.	FPPL-43/Front mögötti gyűjtőhely. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Weiber György Jakab , magyar, katolikus, 5. osztály, földműves	109131	honvéd	Herceg- halom, 1906	Ausztria, 1945.04.01.	1945. 10.15.	287/Valga. 297/Szmlenszk- Mozsajszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Week Imre, Dr. József, magyar, katolikus, gimnázium, kereskedő, vezetőségi tag	127601	őrmester	Budapest, 1897	Belgard, Pomeránia, Németország 1945.03.05.	1947. 08.02.	173/Orlov. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Z, ZS						
Zyzda Zoltán Zsig- mond , magyar, katolikus tisztifőiskola, káder tiszt	860375	Nyugal- maz. alezredes	Zenta/ Vajdaság/ Keszthely, 1890	Szent- gothárd, 1945.03.30.	1948. 07.19.	287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Zsigárdi Ferenc Ferenc , magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	307267	honvéd	Rakovica? Erdély, 1926	Lengyel- ország, 1945.01.23.	1947. 08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriálták.
Zsirai Károly Károly . magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	265115	honvéd	Magyaror- szág, 1919	Magyar- ország, 1945.04.02.	1947. 08.15.	287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriálták.

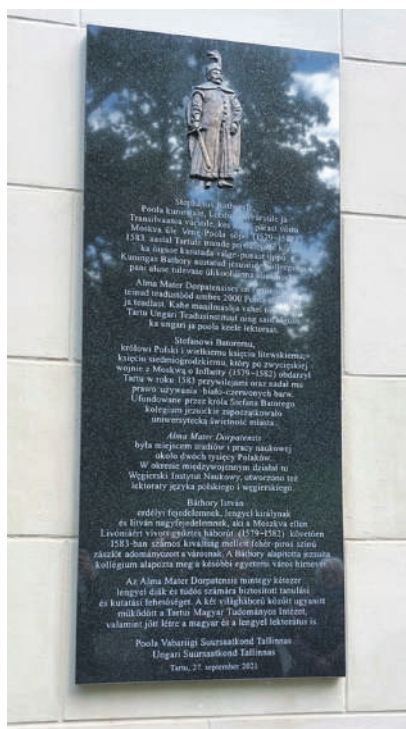
4. TARTU

Tartu belvárosában
Fotó: Fuchs Andrea

A Valgától 90 kilométeres távolságot megtéve érkeztünk kutatásunk IX. helyszínére, Észtország második legnagyobb városába, a 90 ezer lakosú *Tartuba*.

A Dél-Észtország kulturális és tudományos központja az *Emajõgi* folyó mentén terül el.

Báthory István emléktábla

Fotó: Fuchs Andrea

A település alapítási éve: 1262. A város mai, piros-fehér zászlóját 1580 körül az akkori lengyel királytól, a magyar **Báthory Istvántól** kapta, ennek tiszteletére az egyetem melletti épület falán észt, lengyel és magyar nyelvű emléktáblát helyeztek el.

Báthory István emléktábla kinagyított magyar felirata

Fotó: Fuchs Andrea

4.1. A Tartui Egyetem Finnugor Tanszékén

A műemléképületre elhelyezett Báthory- emléktábla szomszédságában kerestük fel a magyar-észti kapcsolatokat is ápoló tudományok központi székhelyét, a Tartui Egyetem Finnugor Tanszékét¹⁵¹. Kutatócsoportunkat a németországi születésű **Gerson Klupp** nyelvész professzor fogadta. Magyar nyelven lefolytatott megbeszélésen rajta kívül jelen volt a komi származású **Nikolay Kuznetsov** nyelvész, a magyarországi **Tóth Krisztina** lektor és a kárpátaljai Bátyúból áttelepült **Nagy Andrea** tanszéki munkatárs. Megismerkedtünk a Tartui Egyetem Észti és Általános Nyelvészeti Intézet Finnugor Tanszékének sokrétű munkájával.

Tanácskozás a Tartui Egyetem Finnugor Tanszékének munkatársaival
Fotó: Fuchs Andrea

A Finnugor Tanszéken BA és MA szinten tanulható többek között a magyar nyelv és kultúra szak. Doktori képzésre a balti finn nyelvekből (beleértve a finn nyelvet és kultúrát is) és uralisztikából (beleértve a magyar nyelvet és kultúrát is) van lehetőség. A Tartui Egyetemen folytatott tanulmányokon kívül minden magyar szakos hallgatónak lehetősége nyílik legalább egyszer, de gyakran többször is legalább fél éves magyarországi részképzésre. A tanszéknek az Erasmus-program keretében lehetősége van küldeni hallgatókat.

A tanszéken a finnugor nyelveknek és ezek nyelvjárásainak, valamint e nyelvek nyelvtörténeti szempontú kutatása folyik. Az 1923-ban elindított Tartui Magyar Tudományos Intézet működésében jelentős szerepe volt **Csekey István** jogász professzornak, **Virányi Elemér**, **Györke József** magyar lektornak. 1944–1993 között magyar lektor közreműködése nélkül folytatódott a magyar nyelv oktatása **Paula Palmeos** professzor irányításával.

¹⁵¹ Department of Finno-Ugric Studies. Tartu. Jakobi 2-415 (Jakobi 2, IV. korpus, 51005 Tartu linn, Tartumaa +372 737 5423.

Az eszmecsere folyamán szóba került az a témakör is, hogy hogyan, mikor, milyen céllal kerültek kárpátaljai magyarok a balti országokba, kiemelten Észtországba, ezen belül Tartuba. Egybehangzóan állapítottuk meg: legalább három hullámban érkeztek a térségbe, sokan ezt az országot választották hazájuknak.

1.) Az eddigi kutatásokból ismertté vált, hogy az első és a második világháborús hadifoglyok közül a szabadulásuk után különböző okok miatt nem tértek vissza a történelmi Magyarországhoz tartozó származási laccímükre, többen itt családodtak meg, vállalták az asszimilációt, úgy is mondhatjuk, a testvérnépek szeretettel befogadták a nyelvrokonnak tartott magyarokat.

2.) A II. világháború után, mint ismeretes, Kárpátalja a csehszlovák-szovjet szerződés következtében a Szovjetunióhoz került, ezen belül Ukrajna része lett. Kárpátalja tragédiájaként vonult a történelembe az 1944–1955 közti időszak. Közel 40 ezer magyart hurcoltak el a GULÁG–GUPVI-lágerekbe, egyetlen bűnük, a saját nemzetiségük volt. Az erőszakos szovjetizálás éveiben – szabadulásuk után – a lágert megjárta, és GULÁG-börtönt viselt, kuláknak megbélyegzett, szovjetellenesnek minősített kárpátaljai magyar családfejek, különösen az üldözött történelmi egyházak lelkészeinek gyermekei indexre kerültek. A KGB feketelistáján szereplő, kitűnő érettségi bizonyítvánnyal rendelkező fiatalok sem tanulhattak tovább, nem vették fel őket az ungvári, lemergi és más egyetemekre, főiskolákra, mert hozzátartozójuk miatt bűnhődniük kellett. Majd a donbászi kötelező „malenkij robot” megtagadói feketelistára került ifjakra is ez a sors várt. Ekkor a szülők többsége nem hátrált meg, keresték a kiutat. Így fedezték fel Sztálin halála, majd az általános amnesztia után, az 50-es és a 60-as években a Balti országokat. A kárpátaljai magyar értelmiség jeles képviselői Észtországba hozták el a továbbtanulni vágyó fiaikat és lányait, akik minden gond nélkül bejutottak az itteni egyetemekre. A szovjethatalomtól is sokat szenvedett észtek tárt karokkal fogadták a kárpátaljai magyarság sorsával azonosuló tehetséges fiataljait.

3.) A rendszerváltás előtt és utáni években a felsőfokú diplomához jutó szakembereket kötelezték két-három évi, kijelölt helyen letöltendő gyakorlati munka elvégzésére. Ebből a kontingensből számosan megházasodtak, így gyarapították többek között az észt-kárpátaljai magyar vegyesházasságok statisztikáját. Azóta is az egykor Észtországban letelepedett és az észt állampolgárságot felvett kárpátaljai magyarok hozzátartozói Ung-, Bereg-, és Ugocsa-vidék magyarlakta településen élő ismerősök, barátok tartják egymással a kapcsolatot. Gyakori eset mostanában is, hogy egyesek kivándorolnak észtországi rokonaikhoz, barátaikhoz.

A már említett *Paul Ariste* professzor, a tartui finnugor tanszék vezetője, kollégái *Paula Palmeos*, *Jurij Lotman* és mások keze alatt itt tanult, illetve szerzett kandidátusi fokozatot *Zékány Imre*, *Káposztay Erzsébet*, *Mokány Sándor*, *Vavra Klára*, *Mokányné Nagy Katalin*, *Horváth Katalin*. A legendás viski *Fodó Sándor*, a KMKSZ alapító elnöke is ennek a tanintézetnek volt egyetemi hallgatója, aki dolgozatában a viski és técsői nyelvjárás szláv jövevényszavait elemezte. Nyelv kutatási publiká-

ciójukkal először itt debütáltak. Erről bővebben a szürtei származású **Tóth Péter** szombathelyi dialektológus *Nyelvjárási és tudománytörténeti tanulmányok* c. könyvében (Szombathely, Savaria University Press, 2021) közöl nyelvészeti elemzést, beszámolót.

Egykori egyetemi tanárom, **Zékány Imre** az elsők között védte meg kandidátusi értekezését, aki a magyar-román nyelv hatásvizsgálatával foglalkozott. Őt **Mokány Sándor** követte a máramarosi ukrán jövevényszakról írt, és 1966-ban megvédte disszertációját. A derceni nyelvjárás vizsgálatával foglalkozó **Káposztai Erzsébet** 1960–1964-között volt aspiráns, majd Magyarországra költözött. **Mokányné Nagy Katalin** a keleti magyar nyelvszigetek lexikai sajátosságaival kapcsolatban végzett kutatásokat, 1972-ben valósult meg sikeres védése.

Azt már **dr. Zékány Krisztina** nyelvésztől, az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Tanszékének vezetőjétől tudom, hogy édesapja, **dr. Zékány Imre** nyelvész, finnugrista, a Tartui Állami Egyetem magyar aspiránsaként tudományos címet 1964-ben szerzett. Ő volt az 1963. szeptember 1-jén alakult *Magyar Filológiai Tanszék egyik első tanára*, amelynek 2015-ig **Lizanec Péter** nyelvész professzor volt a vezetője, és kettőjüknek köszönhetően a magyar szakos diákok tantárgyként tanulták a *Bevezetés a finnugor nyelvtudományba* és az *Észti nyelv* tantárgyakat. Biztatásukra **Horváth Katalin** nyelvész, docens szintén Tartuban védte meg a Tisza menti magyar nyelvjárás hangtani rendszerének vizsgálatával foglalkozó értekezését 1977-ben.

Tartu és Ungvár között a múltban eredményes együttműködés zajlott, Ungváron gyakran megfordult mások mellett **Paula Palmeos** is. Szakmailag támogatták az 1988-ban megalakult ungvári *Hungarológiai Központ* működését, ez az intézet ma is megvan, tudományos feladatokat lát el a szervezési, a pedagógiai, a tudományos és kutatói, az információs területeken. Már **Lizanec Péter** professzor irányításával 1992-ben megszervezték a *II. Nemzetközi Hungarológiai Szimpóziumot* észti kutatók közreműködésével.

Az ezredforduló után a Tartu és Ungvár közti kapcsolat megszakadt. Egyik oka, hogy a tartui „nagy öregek”, nyelvtudósok, kutatók sorra eltávoztak. Az elanyagiasodott világban tanítványaik már nem vélték fontosnak a kárpátaljai finnugristákkal való kapcsolattartás folytatását. Nos, a megejtett tartui találkozón ígéremhez híven felkértem **dr. Zékány Krisztina** tanszékvezetőt, hogy vegye fel **Gerson Klupp** professzorral, a Tartui Egyetem Finnugor Tanszékének vezetőjével a kapcsolatot. Nagy örömet szerezne nekem is, ha ez újra létrejönne és a nagy elődök tevékenységének napjainkban is folytatása lenne.

A 90-es évek második felében a magyarországi szakemberek közül mások mellett itt tanított **Pomozsi Péter** nyelvész. Az ő nevéhez fűződik *Kis magyar irodalmi antológia* észti nyelvű kiadása a tartui *Magyar Füzetek* sorozat kiadásában. Az ezredforduló után **Tóth Szilárd**, **Tóth Viktória** és **Tóth Krisztina** a magyar lektorok. Megfordult itt **Pusztay János** nyelvész professzor is. A maguk módján hozzájárultak ahhoz is, hogy eddig számos magyar író, költő műve észti nyelven is megjelent.

*Csoportkép a tanszék munkatársaival, balról jobbra: Benkő Levente, Nyikolaj Kuznyecov, Nagy And-
rea, Gerson Klupp, Tóth Krisztina, Bognár Zalán, Dupka György, Havasi János, Matkovits-Kretz
Eleonóra, Papp Annamária*

Fotó: Fuchs Andrea

A további együttműködés érdekében megtörtént a kapcsolatfelvétel. A tanszék könyvtárának egy GULÁG-GUPVI tematikájú könyvcsomagot ajándékoztunk.

4.2. Dél-Észtország gyöngyszeme

Itt-tartózkodásunk helyszínétől, az egyetem főépületétől, a lenyűgöző történelmi belvárostól egy gyors városnézéssel búcsúztunk. Az úgynevezett „püspöki lihegőn” felkapaszkodtunk a „dómhegyre”, körbejártuk a konzervált romokat és a felújított épületeket, a szobrokkal ékesített parkokat, köztereket.

A „dómhegy” a konzervált romtemplom

Fotó: Fuchs Andrea

Útba ejtettük a *Rüütli* sétálóutcát, majd elhaladtunk a *Szent János* templom, a városháza és más lenyűgöző épület mellett.

Dél-Észtország gyöngyszemének is nevezik Tartut, amely a VII. század óta be-lakott vidék, központjává vált az ősi csud törzs által a várhegyen emelt első faerő-dítményével. Az ezeréves település gyors fejlődésével, gazdaságával magára vonta a környező területhódító államok figyelmét.

Meglepődve hallottam, hogy először Tartut *Jurjev* néven a Kijevi Rusz uralta **Bölcs Jaroszlav** fejedelemsége alatt. Majd a kijevieket kiszorították a szentföldről ideérkezett lengyel és német lovagrendeket, akik a pogány észteket, letteket, poro-zokat és más törzsi közösségek lakosait a keresztény hitre áttérítették. A területet mégis a *Livóniai lovagrend* kaparintotta meg és *Dorpat* néven katolikus város-ál-lammá fejlesztették. Szemet vetett a felvirágoztatott városra a Moszkvai Nagyfeje-delemség **Alekszandr Nyevszkij** fia vezetésével, de vállalkozásuk sikertelennek bi-zonyult. A várukat hőiesen védő Livóniai Lovagrend, más néven a „kardtestvérek” visszavonulásra készítették az oroszokat.

A város 1280-ban a Hanza-szövetséghez csatlakozott és a borostyán- kereskede-lem egyik központjává vált. Aztán több évszázadon át a német nyelvűség jellemezte a várost, ez a dominancia a XIX. század végéig tartott, időközben a város is többször cserélt gazdát, a katolikusságot felülírta a lutheránus irányzat. Felváltva uralták a németek, svédok. Sok vér folyt a városért a lengyel-orosz, lengyel-svéd, svéd-orosz háborúban. Majd az Orosz Birodalomhoz, az I. világháború alatt pedig a Német Birodalomhoz csatolták.

4.3. Főhajtás a Pauluse temetőben a 331. sz. hdf. tábor emlékkeresztjénél

Tartu külvárosában megkerestük a 331. sz. hadifogolytábor egykori helyét. Szomo-rúan nyugtáztuk a helyiek közlését, már az ötvenes években ledőzerolták, azonban a polgári temető peremén lévő hadifogoly sírkert egy részét az utókornak megmentették.

A Pauluse polgári temetőben felállított 331. sz. hdf. tábor emlékkeresztje

Fotó: Fuchs Andrea

A moszkvai levéltári iratok¹⁵² szerint az NKVD 1945. május 31-én keltezett 00598. sz. rendeletének megfelelően egy korábbi náci koncentrációs tábor bázisán szervezték meg és indították el Tartuban a 331. sz. hdf. termelési tábor működését. Mintegy három év múltán az NKVD 1947. március 11-én 00276. számmal iktatott jegyzéke szerint a tábort likvidálták.

Parancsnokai 1945-ben **Pugacsov** őrnagy, 1947-ben **Bogomolov** százados és **P. M. Korolyov** őrnagy. A 331. sz. hdf. főtábor vezetősége Tartun kívül *Ulila* településen és *Valga* külvárosában is 1945–1946-ban 3, 1946–1947-ben 5 termelési láger-részleget üzemeltetett.

A helyreállítási és építőiparban (tőzegkitermelés, Tartu-Leningrád autópálya, tartui repülőtér, lakóházak, tanintézetek stb. építése), valamint a szolgáltatási és üzemeltetési szektorban 1945-ben 2712 főt, 1946-ban 2487 főt, 1947-ben 2807 főt foglalkoztattak. A rabállomány körülbelül 90 %-a német és osztrák, 10 % magyar és más nemzetiségű hadifogolyból állt össze. A táborból mindössze 64 főt repatriáltak.¹⁵³

1945–1948 között a tartui 331. sz. hdf. táborban a kartonok szerint 35 magyar-ról van tudomásunk. Elhalálozásokról nincs adat. Viszont 13 fogoly katonáról, köztük két civil internált hazatéréséről, további sorsukról nem találtunk adatot.

Összesítő kimutatás **a tartui 331. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról**

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
35	32	3	20	15	-	-

Ebből a táborból 20 főnek megszervezték a hazatérését. 1945 októbere és 1948 júniusa között az FPPL-36. sz. máramarosszigeti repatriációs táboron keresztül 16 fő (9 honvéd, 1 őrzető, 2 őrmester, 2 főtörzsőrmester, 1 főhadnagy, 1 százados) szerencsésen hazatért. Az FPPL-176. sz. foksányi repatriációs táboron keresztül 3 honvéd érkezett hazájába. Egy civil internáltat (**Kamarási István** (Munkács, 1918) pedig a munkácsi lakhelyére átszállítottak.

A német hadisírgondozó iroda az ezredforduló idején a tartui fogolytábor sírkertjét a *Pauluse polgári temető*¹⁵⁴ (korábban *Alekszandrovski* néven ismerték) területén újították fel.

¹⁵² ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013: 257-258.

¹⁵³ Források: GA RF Fond 9401sz. Op. 1a.D-ügyirat 177. 173-153;
RGVA Fond 1p. Op. 3g.D-ügyirat 1.L.266.Op. 4i D. 5; Fond 491. l. Op. 1.D-ügyirat 69. 41-55;
Voennnoplennije v SZSZSZR. T. 4. Sz. 125. T. 5 (kn 1) 428-451.

¹⁵⁴ Pauluse polgári temető Tartu, Võru t. 75a. Nyitvatartás: péntek 9:00-16:00. Telefonszám: +372 736 1530.

Főhajtás a Pauluse polgári temetőben

Fotó: Fuchs Andrea

Így került sor a *Pauluse* névre átkeresztelt temető meglátogatására. Itt a II. világháborúban, illetve a hadifogolytáborban elhunyt német katonák emlékművére, pontosabban 14 téglalap alakú gránittömbre mintegy 8 ezer német neve van felírva. A hadisírgondozók részéről kegyeletteljes gesztus, egy **Palm Kálmán** (1923–1945.10.21) sváb-magyar hadifogoly nevét is felvésték, azonban kilétéről adatot az eddig ismert adatbázisokban nem találtunk.

A német katona áldozatok nevei a gránittömbökön

Fotó: Fuchs Andrea

A fennmaradt nyilvántartások azonban igen hiányosak. A nagyméretű vaskelesztő tövében magyar nemzeti színű szalaggal átkötött virágcsokrot helyeztünk el. Imát mondtunk az elhunytakért.

A temető hátsó bejáratánál kialakított parkolóban a tartui lágerről szerzett ismereteinket egymással megosztottuk, hiszen eddig a magyar lágerkutatók is úgy

tudták, hogy itt csak német és osztrák hadifoglyok sýnlódték. A szabadtéri eszme-csere után Tallinn felé útra keltünk.

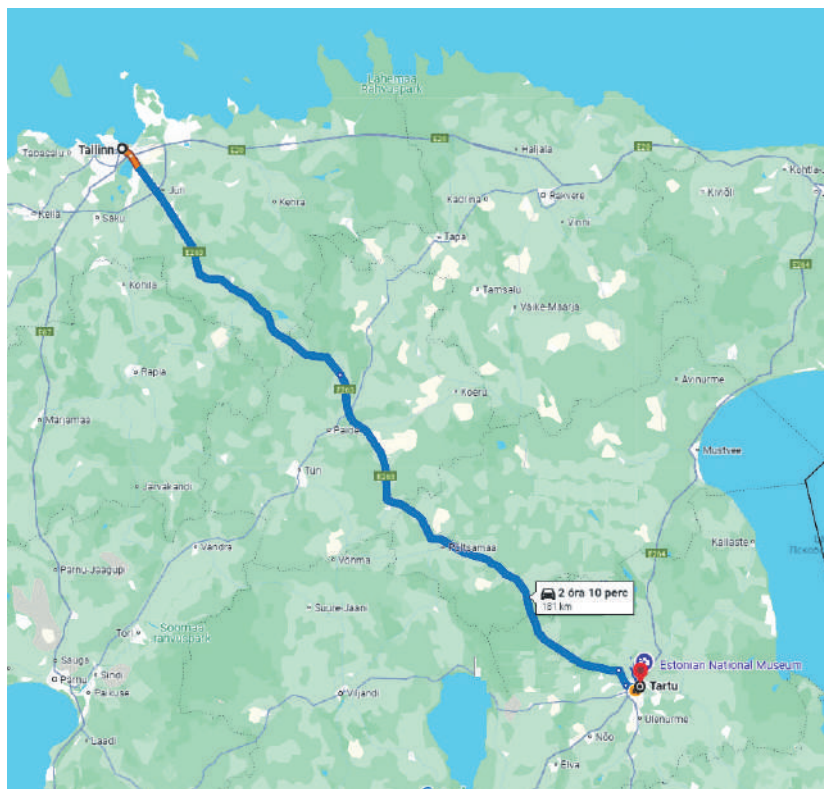
***A tartui 331. sz. hdf. lágerben tartózkodott magyar rabok listája
(35 fő)***

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL adat- bázis №	Rend- fokozat	Születési hely, év	Távozás dátuma/ halál oka/ eltemetés helye	Megj. kapcsolódó hdf. táborok
Babiják József <i>Vlagyiszláv</i>	14365	honvéd	Salgó- tarján, 1923	Átszállítva: 1945.08.24.	287/Valga. 331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Balog János <i>János</i>	29591	örvezető	Debrecen/ Nemes- szentandrás, 1913.	1947.07.16.	331/Tartu. 531/Kamenszk (Verhnyepisminszk). FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- álták.
Banuta György György	32163	főtörzsőr- mester	Darvas, 1919.	1948.09.22.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Boldog Antal <i>Antal</i>	85561	honvéd	Felsőgalla, 1924.	1948.09.22.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Budavári/Buvár Ferenc <i>Barna</i>	100885	honvéd	Magyaror- szág, 1922.	Átszállítva: 1945.12.30.	331/Tartu. 292/Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Dobi Gábor <i>Sándor</i>	248225	honvéd	Bényes, 1925.	1948.06.30.	331/Tartu; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Fekete János József	716327	örmester	Benetine? 1920.	1947.08.28.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Györi Nagy Imre Imre	859085, 856541	főhad- nagy	Szolnok/ Sopron, 1914.	Átszállítva: 1946.02.21; 1947.07.22.	135/Ahtme. 331/Tartu. 286/Tallinn. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Hammer Károly	187073	honvéd	Magyaror- szág, 1924.	Átszállítva: 1945.12.30.	331/Tartu. 292/Dvinszk. Hazatéréséről nincs adat.
Heé/Hió András András	189187	honvéd	Budapest, 1923.	1948.09.22.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Kalmár István István	341631	honvéd	Vajda, 1914.	Adatfelvétel: 1945.04.06.	331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Kamarás(i) István <i>István</i>	343327	civil internált	Szerencs/ Munkács 1918.	1946.09.09.	331/Tartu. Repatriálták. Kárpátaljára hazaszállították.
Korucsej János <i>János</i>	420599, 420637	honvéd	Erdőkürt/ Szanda? Nógrád, 1925.	Átszállítás: 1945.12.30.	287/Valga. 331/Tartu. 292/Dvinsk. Hazatéréséről nincs adat.
Markó József József	483275	civil internált	Tálya/Tata, 1926.	Ádat- felvétel: 1945.07.21.	331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Mészáros Gyula Géza	500785	örvezető	Budapest, 1912-	Adat- felvétel: 1945.07.24.	331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Nagy Gábor <i>Gábor</i>	534315	honvéd	Forond/ Budapest, 1905.	1948.09.22.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatri- álták.
Nagy Pál <i>Imre</i>	543291	honvéd	Imreg? 1922.	Adat- felvétel: 1945.11.4.	331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.

Páll Dezső <i>Viktor</i>	870561	alhadnagy	Magyarország, 1921	Átszállítva: 1946.02.21.	287/Valga. 331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Péter Ferenc <i>János</i>	603649	honvéd	Barlahida/ Borsfa, 1921.	1948.09.22.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Petrovics András <i>András</i>	605607	honvéd	Sajópetri, 1902.	Adatfelvétel 1946.01.07.	331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Pestán László <i>György</i>	607377	civil internált	Zilah/ Kolozsvár 1920.	Adatfelvétel 1946.11.06.	331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Pongor Ferenc <i>Sándor</i>	590195	honvéd	Csorna, 1919.	1947.06-01.	331/Tartu. 275/ Peremisl/Lemberg. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Sabján György <i>János</i>	774441	honvéd	Zsáka, 1906.	1945.10.20.	99/Szpasszozavod (Szpasszk). 1054.hdf. kórház/ Akmolinszk. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Sef Lajos <i>Antal</i>	314251	honvéd	Nádszeg, 1919.	Adat- felvétel: 1945.11.15.	331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Sütő Mihály <i>Mihály</i>	822565	őrmester	Zalasabar, 1915.	1948.06.30.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szabados Mihály <i>István</i>	281557	honvéd	Beresztelke/ Marostorda, 1906.	1948.09.22.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szelle/Salla Ferenc <i>Ferenc</i>	882053	százados	Székes-fehérvár/ Budapest, 1907.	1947.06.01.	331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szőke Károly <i>Lajos</i>	876017	alhadnagy	1919.	Átszállítva: 1946.02.21.	331/Tartu. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Szécsy György <i>György</i>	876333, 875903	tartalékos főhad- nagy	Szeged, 1885.	1946.08.25.	331/Tartu. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szél István <i>István</i>	(299713	főtörzsőr- mester	Szecsőd, 1920.	1948.08.28.	331/Tartu. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Szűcs Lajos <i>Pál</i>	876317	hadnagy	Sajó- szentpéter, 1890.	1946.09.12.	331/Tartu. 531/Kamenszk. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Tomor Imre <i>Imre</i>	675361	honvéd	Magyar- polány/ Pápa, 1922.	1947.06.08.	5443.hdf.kórház/ Paskovszkaja/ Krasznodar. 331/Tartu. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Varga István <i>József</i>	119437	honvéd	Buzsák, 1912.	Adat-felvétel, 1945.08.07.	287/Valga. 331/Tartu. Hazatéréséről nincs adat.
Vida Imre <i>Gyula</i>	136973	honvéd	Győr, 1921	1946.09.12.	331/Tartu; 531/Kamenszk. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Zalmi/ Zólyomi ? István <i>István</i>	324117, 751105	honvéd	Apc, (Hatvan) 1925.	1946.09.05.	287/Valga. 331/Tartu. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

5. TALLINN

Késő délután magunk mögött hagytuk Tartut. Nagy kihívás volt a pilótánknak, hogy 3 óra alatt megtegye a Tartu és Tallinn közti közel 200 kilométeres utat. A gyorsforgalmi út mentén rendezett kultúrtájon suhantunk át. Karcsú, kb. 30 méteres szálfákból álló északi fenyőerdők, megművelt mezők, tanyabokrok, faházakkal beépített települések, a természet alkotta, gazdag vízi világot megjelenítő mocsarak, tavak, folyók váltották egymást. Itt-ott az útmentén temetőt is láttunk, ahol az I. és a II. világháború észt áldozatainak állítottak emlékoszlopot.

Térképrészlet a Tartu-Tallinn útvonalról

Fotomontázs: Fuchs Andrea

Egy szokványos európai arculatú üzemanyagtöltő állomásnál megálltunk, frissítő teát, kávéét fogyasztottunk, az elárusítókkal orosz nyelven kommunikáltunk. Miután megtudták, hogy magyarok vagyunk, barátságos volt a kiszolgálás. A polcokon lévő élelmiszer és műszaki árucikkek 90 %-ban nyugati termék. A helyi cikkekből nagyon gyér a választék.

Még a sötétség beállta előtt négysávos autópályán érkeztünk az észtek fővárosába, Tallinnba, *kutatóútunk tizenkettedik helyszínére*. A sok látványtól feltöltödvé, közelítettük meg az óváros szívében lévő *Meriton Old Town Garden Hotelt*.

Egy pár napig ez lett a bázisunk, ahol kipihenhattuk a kutatóút fáradalmait. Egy olasz kisvendéglőben megvacsoráztunk. Az Olaszországból érkezett szakács remekelt, a nejemmel spagettit körettel és egybesült tengeri halat is rendeltünk, hozzá olasz sört ittunk. A pincérek vidámsága, a jó hangulat eltüntette fáradságunkat is annyira, hogy még egy-két órát sétáltunk az óváros kivilágított utcáin a német, angol, ukrán turisták bábeli kavalkádjában.

Az észtek a középületekre a szolidaritás jegyében itt is kitűzték az ukrán zászlókat. Sárga-kék színnel világították meg a toronyházak falait. Az orosz nagykövetség előtt számos Putyint és hódító armádiáját, véres agresszióját becsmérő plakátot függesztettek ki. Ilyen felemás élményekkel zártuk a napot.

5.1. A tallinni 286. sz. láger

A svédasztalos reggeli elfogyasztása után Tallinnon belül és kívül egykor létező hadifogolytáborok, sírkertek, börtönlágerek felderítésére indultunk. A birtokunkban lévő dokumentumok szerint Valga mellett az országban létesített második legnagyobb GUPVI főtábor 286. szám alatt Tallinnban működött.

Az orosz források¹⁵⁵ szerint az NKVD 1944. október 16-án kiadott 001271. sz. direktívája értelmében kezdte el működését a tábor, és nyitotta meg kapuját elsősorban a német hadifoglyok ezrei előtt. Azonban a front melléki gyűjtőhelyekről szállítottak ide osztrák, magyar és más nemzetiségű foglyokat is. A tábort a Szovjetunió Belügyminisztériuma (MVD SZSZSZR) 00520. sz. utasításra 1949. június 1-jén felszámolta. Az elemzett dokumentumok tükrében a láger életéről szintén vázlatos képet nyerhetünk. A léger státusza temelési, amelynek abban az időben *Manisev E. A.* őrnagy (1943–1946), *Melnyikov D. R.* őrnagy (1947) és *Szkvorcov* alezredes volt a parancsnoka, 12 altábor tartozott hozzájuk. A fogolyállomány átlagszáma 1946-ban tetőzött, amikor 12 600 fő került nyilvántartásba. Az idevonatkozó dokumentumokban az áll, hogy például 1948. május 10-i állapot szerint 8 350 német hadifogoly, ezen belül 613 tiszt, 7737 altiszt és katona tartozott a kontingenshez, azonban az idekerült magyarokról nem tesznek említést.

A szovjet rabtartók a láger élő munkaerejét maximálisan kihasználták az észti székváros különböző kerületeiben, a település vonzáskörzetében a háború okozta károk felszámolásában, a helyreállítási, építési-felújítási területeken. Az alapvető gazdasági szervezetek keretében elvégzett munka summája: a Tallinni Állami Színház újjáépítése, lakóházak építése Tallinnban, Tartuban; a háborúban megsérült gyárak, autóbusz- és vasútállomások, húsfeldolgozó üzemek, kereskedelmi kikötők, hajójavító üzemek, dohánygyár, vízgyűjtők, víztornyok, terménykészletező elevátorok újjáépítése. Továbbá tőzegkitermelés stb.

¹⁵⁵ RGVA Fond 1p. Op. 23a.D-ügyirat 4.L.53. Op. 3g D. 1. L.155-156; D-ügyirat 12. L.92-92; Op. 4i. D. 5; Fond 491. L. Op. 1. D-ügyirat 84.L.127-142.

Vojennnoplennije v SZSZSZR. T. 1. Sz. 613. T. 4 Sz. 428. T. 5. Sz. 428-451.

A foglyok hazaszállítását csoportosan szervezték meg. 1946–1949-ben 8 376 főt repatriáltak. Például 1946-ban 696 fő, 1947-ben 660 fő, 1948-ban 2 843 fő és 1949-ben 3 895 fő nyerhette vissza szabadságát, illetve lakhelyére az FPPL-36. sz. hdf. és az FPPL-176. hdf. repatriációs táborokon keresztül szerencsésen hazatért.

A szemtanúk közlése szerint a magyar rabok is közreműködtek a lebombázott kikötők, a mólók, a raktárak, kórházak és más középületek újjáépítésében. Szikla és betondarabokkal megerősítették a partmenti hullámfogókat, a főnökség családjainak fürdésre, napozásra alkalmas partmenti zárt területeket alakítottak ki.

A tallinni kikötőben
Fotó: Papp Annamária

Még a tenger sós vizét is megkóstoltuk, alkalmas kőtömbökön ülve figyeltük a tenger hullámai fölött repkedő sirályokat és a vízen úszó hattyúkat. Távolságban sok emeletes tengerjáró hajóóriásokon, Svédország, Finnország felől érkező személy- és teherszállító kompokon pihentettük meg a tekintetünket.

Baloldalt a távolban nagy kiterjedésű erőd-börtönre figyeltünk fel. Ott eldöntöttük, hogy még ebéd előtt felkeressük az észtpatrióták szenvedésének színhelyét.

Meglepődve észleltük, hogy a mobilon bejelölt 286. sz. hdf. tábor és a rabtemető helyén – a Balti-tenger kikötője és az óváros közti területen – a modern építészetet követő luxus lakások, intézmények épülnek. Ennek érdekében a műemlékek közzé be nem sorolt régi lakóházakat is eltüntették. A helyiek mondják, hogy még a szovjet éra ötvenes éveiben a lágerek barakkjait felszámolták. Bizonyítani tudjuk, ebben a lágérben is voltak magyar foglyok is. Viszonylag megbízható névsor a Magyar Nemzeti Levéltár szovjet hadifoglyok adatait tartalmazó kártyákban őrződött meg.

A felsorolt tények és adatok ismeretében – mást nem tehattünk – bejártuk a kikötő és a tengerpart területét, ahol – a tárgyalt dokumentumban elhallgatott –, magyar hadifoglyokat is dolgoztattak.

A már sokat idézett MNL szovjet táborok magyar foglyai anyagait tartalmazó adatbázist hívom újra segítségül. Vajon hányan kerültek a Balti tenger melléki táborba? A magyar foglyok számszerű előfordulása a MNL AOL-ban 255 főre tehető, akik a front mögötti gyűjtőhelyekről, többnyire az *Ahtme, Valga, Tartu, Borovicsi, Szambor, Krasznij Lucs, Donyec-medence, Sztupino* és más láger-útvonalon kerültek az észti fővárosba.

Tulajdonképpen 1946–1947-ben a 286.sz. Tallinn-i főráorból 120 főt, köztük 18 honvédet, 4 őrzetöt, 1 tizedest, 3 törzsőrmestert, 10 alhadnagyot, 43 hadnagyot, 4 főhadnagyot, 12 századost, 5 őrnagyot, 20 alezredest, és 10 ezredest szállítottak át az NKVD utasítására az 1946-tól tiszti táborrá átalakított 287. sz. valgai lágerbe (*lásd a valgai magyar rabok névsorát!*).

Húzamosabb ideig az említett levéltári adatok szerint 1945–1948 között **181 fő**, köztük 171 fogoly katona, ezen belül 94 személy tiszti ranggal tartózkodott a tallinni 286. sz. hdf. termelési táborban.

Összesítő kimutatás **a tallinni 286. sz. hdf. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról**

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil inter-náltak	Repat-riáltak	Haza-térésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
181	171	10	163	18	-	-

A 86 főtiszt mellett törzstisztek tartózkodtak a tallinni lágerben:

Bikei-Gorzó István ezredes (Rókamező, 1891),

Brokés Mátyás Ede ezredes (Turc/Szombathely, 1895),

Ádám Zoltán alezredes (Fehértemplom, 1899),

Bischoff Lajos alezredes (Kismárton, 1895),

Bodnár László alezredes (Sátoraljaújhely/Budapest, 1892).

A tallinni tábor fogoly katonáinak összetétele rangjelzés szerint	Fő	A tallinni tábor fogoly katonáinak összetétele rangjelzés szerint	Fő
magyar honvéd	52	tiszthelyettes	1
munkaszolgálatos	1	alhadnagy	14
őrzetető	3	hadnagy és tart.hadnagy	31
tizedes	5	főhadnagy és tart.főhadnagy	24
szakaszvezető	1	százados	15
őrmester	15	alezredes	4
főtörzsőrmester	1	ezredes	4
Hadifogoly katona összesen: 171 fő			

A magyar fogolyállományból 163 főt az FPPL-36. sz. máramarosszigeti, 5 főt az FPPL-176. sz. foksányi, és 9 főt más repatriációs állomáson keresztül hazaszállítottak.

*A magyar rabok repatriálásának dinamikája a tallinni
286. sz. hdf. táborból*

Év, hónap	Fő
1945 október–november	9
1946 szeptember–október	2
1947 március – szeptember	109
1948 szeptember–november	43
Összesen:	163

Furcsának tűnik, hogy ebben a táborban a magyar hadifoglyok közt nem volt elhalálozás. Ilyen bejegyzést a *Magyar Hadifoglyok a Szovjetunióban* c. 1941–1953-ban keletkezett dokumentumokban a tallinni táborokban elhunytakra utaló adatokat sem találtam. Az általam felkutatott orosz és az észt források a tallinni tábor embervesztességéről nem tesznek említést.

Azonban 18 honfitársunk hazatéréséről nem találtam hitelt érdemlő adatot:

Ary János honvéd (1923),

Balázs Antal Sebestyén tizedes (Törökszentmiklós, 1923),

Bodnár László Péter alezredes (Budapest, 1892),

Dober József József tart. hadnagy (Budapest, 1916),

Dora Sándor János honvéd (1912),

Madarász Ignác Ignác szakaszvezető (Guta, 1921),

Pankota István István tiszthelyettes (Pest vm.1919),

Tóth Mátyás Mátyás honvéd (Regyescsolus, 1924),

Rontó János Antal honvéd (Makó, 1900),

Rumi József Lajos őrmester (1920),

Szegleted(t)es Sándor Sándor honvéd (Miszló, 1909),

Serez/Seres Bálint József honvéd (Polgár, 1916),

Szilvási Miklós Miklós őrzvezető (1920),

Szombati-Szabó Dezső alezredes (1898),

Toleka Gyula Géza hadnagy (1916),

Tóth Mihály Mihály tizedes (1907),

Várnai Emil József honvéd (Disznóshorvát, 1923),

Vozár János őrmester (1919).

A 180 magyar hadifogoly sorsában 10 internált (sőt egy kárpátaljai: *Gajdos Imre* (Nagybégány, 1926) osztozott. A feldolgozott Guk-kartonokban nyomon követhetjük a hazaszállításuk útvonalát, időpontját, a repatriációs táborba való küldésüket és azokat is, akiket eltűntetteknek nyilvánítva, „örökre” ittmaradtak.

***A tallinni 286. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(181 fő)***

Vezetéknév, név, apai utónév, nemze- tiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Fogságba- esés helye, időpontja	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), hadifoglyoktovábbi sorsa
<i>Ari János</i> <i>János</i>	578043	honvéd	Magyaror- szág, 1922	Átadva: 1945.03.19.	256/Krasznij Lucs. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Ádám Zoltán Sándor</i>	848749	alezredes	Fehér-temp- lom, 1899	1948.07.19.	287/Valga; 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Balázs Antal Sebestyén</i>	79899	tizedes	Török- szentmiklós, 1922	Átszállítva, 1945.03.25.	256/11 Krasznij Lucs. 286/ Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Balázs László Mihály</i>	20749	honvéd	Nyíregy- háza/ Nagykálló, 1921	1948.11.25.	256/Krasznij Lucs. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Balla István Ferenc</i>	852047	tart. hadnagy	Eger, 1919	1947.09.15.	286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriált.
<i>Bátovszki Bertalan</i> <i>Gyula</i>	15961	munka- szolgálatos	Abaúj- szántó, 1923	1948.09.29.	6013.hdf.kórház/Krasznij Lucs. 256/ Krasznij Lucs. 286/10/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Bechtold Ferenc István</i>	608841	honvéd	Budapest, 1921	1947.08.02.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga; 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Benedek Sándor</i> <i>Sándor</i>	850973	főhadnagy	Magyar- kapus/ Kolozsvár, 1900.	1948.07.19.	135/Ahtma. 287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Benedek Sándor</i> <i>Zoltán</i>	850969	százados	Nagyajta, (Erdély), 1907	1948.07.19.	287/Valga. 286/2 / Tallinn; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Béri-Nagy Imre Imre</i>	851219	főhadnagy	Szolnok/ Sopron, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Bikei-Gorzó István</i>	851479	ezredes	Kárpátalja, Rókamező, 1891	1948.07.19.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Bíró Dénes Domokos</i>	64197	honvéd	Sóvárad, 1921	1948.11.24.	256/Krasznij Lucs. 287/Valga. 286/10/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Bíró Domokos Károly</i>	851533	hadnagy	Nyárad- andrásfalva/ Maros- vásárhely, 1902	1948.07.19.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Bischoff Lajos</i> <i>József</i>	851633	alezredes	Kismárton, 1895	1948.07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/2 Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Bodnár László</i> <i>Péter</i>	851869	alezredes	Sátoralja- újhely/ Budapest, 1892	Átadva: 1949.02.01.	287/Valga. 286/Tallinn. 437/Bogorodszk. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Bonyhádi István</i> <i>Árpád</i>	850057	százados	Kassa, 1899	1948.07.19.	287/Valga. 286/2 Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Brokés Mátyás</i> <i>Ede</i>	852641	ezredes	Turc/ Szombat- hely 1895	1948.07.19.	135/Ahtma. 287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

C, Cs					
<i>Ceceli László Ferenc</i>	880961	főhadnagy	Perhát, 1909	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Czigány János Péter</i>	880975	hadnagy	Feled/ Sátor- aljaújhely, 1910	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Czifra Jenő János</i>	881045	főhadnagy	Borcsa	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Csala Tibor Ferenc</i>	881161	főhadnagy	Budapest, 1911	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Csányi István Péter</i>	754279	tizedes	Sándorfalva, Erdély, 1920	1945.11.18.	286/ Tallinn. Hazájába átszállították. Repatriálták.
<i>Cseke Ferenc Ferenc</i>	881125	főhadnagy	Mező- hegyes, 1916	1947.07.19.	135/ Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Csepregse Pál János</i>	759427	honvéd	Magyaror- szág, 1916	Átadva: 1945.09.01.	280/Donyec-medence. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Csincsák József János</i>	766451	honvéd	Kisszállás, 1918	1947.09.29.	256/Krasznij Lucs. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Csiszár Barna István</i>	881729	főhadnagy	Runya, 1897	1948.07.19.	SZPV-5. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
D					
<i>Deres Pál Pál</i>	877527	főhadnagy	Nyíregy- háza, 1910	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Dervaderics Imre Péter</i>	233127	honvéd	Bácsalmás, 1910	1947.07.02.	FPPL-22/Szambor. 4937.hdf.kórház/ Makajevka. 280/18/ Donyec-medence. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Dobor József József</i>	859323	tart. hadnagy	Dunapataj/ Budapest 1916	Átszállítva: 194511.19.	287/Valga. 286/ Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dobó József József</i>	859299	hadnagy	Szeged/ Hódmező- vásárhely, 1910	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Dora Sándor János</i>	244263	honvéd	Magyaror- szág, 1912	Átadva: 1945.07.06.	1552 hdf. kórház/ Kirovobad- Hanlar. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dorogi/Doroci Zsig- mond Zsigmond</i>	2555619	honvéd	Adorján, 1909	1948.07.19.	1011. hdf. kórház/ Tallinn. 287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriált.
F, G, GY					
<i>Fagyas Rudolf Rudolf</i>	879327	hadnagy	Lugos, Er- dély, 1916	1947.09.15.	287/Valga. 286/2 Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Faragó László József</i>	711007	tizedes	Szegi/ Szeged? 1914	1947.06.19.	256/Krasznij Lucs. 286/2/ Tallinn. FPPL-176/ Foksány. Repatriálták.
<i>Farkas József József</i>	734599	honvéd	Fánipuszta, 1901	1947.08.15.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Farkas Róbert Gyula</i>	979561	százados	Füzér, 1911	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriált.
<i>Fay Jenő Jenő</i>	879369	százados	Budapest, 1911	1947.09.15.	286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Febér Ákos István</i>	712227	honvéd	Székesfehé- vár, 1920	1947.08.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

Fehérvári Géza János	722069	civil internált	Budapest, 1917	1948.11.15.	326/8/ Brjanszk. 256/7/ Krasznij Lucs. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Flamich Károly István	727781, 727133	civil internált	Kismaros, 1928	1947.08.12.	1045/óá.mu.zlj. / Sztalino. 287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Fulinyi Petrik Nyikolaj	744461	honvéd	Komárom, Réde, 1919	1947.09.29.	256/Krasznij Lucs. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Gajdos Imre Kálmán	156117	civil internált	Nagybégány, 1926	1945.10.06.	286/16/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Gelencsér Sándor Sándor	856203	hadnagy	Leszna? 1916	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Goldmann Pál-Károly János	196857	főtörzs- őrmester	Szalavár, 1907	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Gujás József József	228557	őrmester	Mezőcsát? 1920	1947.08.03.	286/ Tallinn. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Győri-Nagy Imre Imre	856541	főhadnagy	Magyaror- szág, 1914	Átszállítva, 1947.07.22.	286/ Tallinn. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Gyula/Zudla? Pál Péter	860513	főhadnagy	Gyöngyös, 1902	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
H, I					
Hajdú József László	154491	honvéd	Kisszekeres, 1901	1945.11.18.	286/2 Tallinn. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
Halász Imre Kálmán	161625	honvéd	Cered, 1926	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Heér Károly Károly	178599	honvád	Duna- bogdány, 1925	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Horgos/Goga(es?) Ferenc Mátyás	191889	honvéd	Csantavér, 1919	1948.08.06.	256/8/ Krasznij Lucs. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Imre Imre János	880795	főhadnagy	Mikla, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Istvánfi Sándor Gyula	860877	százados	Mezőtúr, 1893	Adatfelvétel 1945.11.20.	286/ Tallinn. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Iván Lajos László	860537	főhadnagy	Kemecse, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Jablonkai Béla János	842021 842009	őrmester	Szászfá, 1922	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Juhász András István	836783	honvéd	Párkány 1907	1948.07.02.	1011.hdf.kórház/Tallinn. 270/Borovicsi. 287/Valga. 286/2/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Juhász Miklós Miklós	838629	őrmester	Hajdú- dorog, 1919	1948.11.15.	256/7/ Krasznij Lucs. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
K					
Kajos Lajos Lajos	368027	honvéd	Hajdú- szoboszló, 1910	1945.11.17.	286/4/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kálmán József Lajos	861097	alhadnagy	Szeged/ Budapest, 1903	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kaszás Ferenc Ferenc	861429	főhadnagy	Komárom/ Budapest, 1918	1947.09.15.	287/Valga. 286/4/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kautny Károly Károly	861523	főhadnagy	Pozsony, 1920	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Kenyhercz József <i>József</i>	357897, 357903	honvéd	Kishuta, 1923	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kell Antal <i>Ferenc</i>	354855	honvéd	Bacsalmás, 1910	1947.08.15.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Keresztes Tibor <i>János</i>	861987	százados	Mikó- újfalú, 1909	1948.07.19.	331/Tartu. 287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kiss Zoltán <i>Ernő</i>	862477	százados	Újpest, 1913	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kofrán Tibor Árpád	424907	honvéd	Győr, 1928	1947.18.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kollár Sándor András	863583	hadnagy	Debrecen? 1912	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Korom Vilmos Viktor	862025	százados	Budapest, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kovács Béla <i>Lajos</i>	862977	hadnagy	Kárpátalja, Szürte, 1922	1948.07.19.	173/Orlov. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kovács Gyula <i>Imre</i>	389789	honvéd	Nagylóc? 1919	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kovács Pál <i>György</i>	397983	honvéd	Bezdnán, 1920	1948.11.15.	198/Kisinyov. 256/2/ Krasznij Lucs. 287/ Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kozán Ferenc József	404977	honvéd	Havas, 1922	1945.11.18.	286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták a 98275.sz. vasúti szerelvénnel.
Krasznai Béla Mihály	864339	ezredes	Szentlő- rinc, 1894	1947.09.15.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Krizsanics Andor <i>Andor</i>	864429	ezredes	Kaposvár, 1895	1948.07.19.	173/Orlov. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kubina Paul <i>András</i>	436207	civil internált	Heves megye, Ivád, 1915	1947.08.15.	287/Valga. 286/2/5/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kullai Lajos <i>Károly</i>	858171	hadnagy	Budapest, 1919	1947.09.15.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/ Tallinn. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Kulin András Endre	437985	őrmester	Jármí, 1921	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
L					
Lantos Imre <i>József</i>	4511367	őrmester	Esztergom, 1915	1947.08.20.	FPPL-176 Foksány. 286/3 Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Lengyel Imre <i>Pál</i>	865347	hadnagy	Kiskereki, 1919	1947.09.03.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Lengyel Károly Károly	459087	honvéd	Abádszalók, 1922	1948.09.29.	256/Krasznij Lucs. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Lengyel László <i>László</i>	865361	hadnagy	Debrecen, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Lengyel Mihály István	459195, 458253	honvéd	Abatújszántó 1923	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
Lózza Jenő <i>Jenő</i>	865701, 865521	százados	Nagykároly, 1917	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.
M, N, O					
Madarász Ignác Ignác	511613	szakasz- vezető	Guta, 1921	1947.09.15.	256/Krasznij Lucs. 286/ Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
Maksi Dezső <i>János</i>	480681	honvéd	Fülek, 1925	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriálták.

Mares István István	867133	főhadnagy	Barcs, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Marti Antal András	525801	honvéd	Kis- borosznok? 1916	1948.09.29.	256/Krasznij Lucs. 286/13/4 Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Márton István Mihály	485965	őrmester	Aldebrő, 1918	1945.11.18.	286/ Tallinn. Hazájába átszállították. Repatriálták.
Mátéffy József József	866827	hadnagy	Sajóudvar- hely, 1915	1947.09.15.	287/Valga; 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Merlei/Mellen Tibor Mátyás	867153	hadnagy	Szeged, 1924	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Micskei Imre János	509019	honvéd	Tunyog, 1920	1948.09.29.	256/Krasznij Lucs. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Mibálka Gyula Ferenc	502927	honvéd	Mohi, 1918	1947.09.15.	256/2 Krasznij Lucs. 198/Kisinyov. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Mihalovics László Géza	502899	őrmester	Esztergály, 1922	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Mike György Géza	867309	alhadnagy	Budapest, 1920	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Molnár Lajos Lajos	867977	alhadnagy	Újvidék, 1917	1948.07.19.	135/Ahtma. 287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Molnár Sándor András	868047	hadnagy	Tar, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Nádazdsi Lajos Mihály	869153	hadnagy	Székes- fehérvár, 1914	1948.07.19.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Neisz József Géza	555337	honvéd	Szada, 1921	1947.08.15.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Oláh János András	572511	honvéd	Dány, 1912	1945.09.02.	FPPL-176/Foksány. 286/3/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
P, R					
Pajor Bertalan Bertalan	870515	százados	Vaján? 1906	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Palkovics Lajos Rudolf	616489	honvéd	Márta, 1915	1947.07.11.	280/23/ Donyec-medence. 287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Pál/Pól Antal Antal	615061	civil internált	Vecsés, 1915	1947.08.12.	1069.hdf.kórház/Buzuluk. 987.hdf. kórház/Makejevka. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Pankota István István	600363	tiszt- helyettes	Pest megye, 1919	Átadva: 1945.03.06.	256/2/8/ Krasznij Lucs (Sterovszk). 286/ Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
Pataki Ferenc György	971219	főhadnagy	Kecskemét, 1909	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Páth Mátyás Mátyás	595529	honvéd	Regyes- csolus, 1924	Átadva: 1945.03.19.	256/Krasznij Lucs. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
Patyi János József	596139	őrmester	Pilisszent- kereszt? 1915	1947.08.05	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Peák István József	597905	honvéd	Szakmár, 1908	1946.09.21.	286/10 Tallinn. FPPL-176 Foksány. Repatriálták.
Perger János János	871425	főhadnagy	Rakamaz, 1911	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Pető József Barna	871523	hadnagy	Sinatelep/ Eger, 1915	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

<i>Pfeifer Gyula Márton</i>	872621	alhadnagy	Újpest, 1916	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Ploumyicki Ferenc István</i>	612829	honvéd	Szolnocska, 1922	1947.07.02.	FPPL-22 /Sztarij Szambor. 286/1/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Pocsári/Bazári Miklós Miklós</i>	16597	honvéd	Vaja, 1922	1947.08.03.	286/ Tallinn. FPPL-176 Foksány. Repatriálták.
<i>Premec József József</i>	626209, 98015	honvéd	Tótszent-márton, 1927	1947.08.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Pusztai Ferenc Ferenc</i>	872569	főhadnagy	Nagykörös, 1912	1947.09.17.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Radácsi József József</i>	631737	honvéd	Szikszó? 1920	1945.11.18.	256/Krasznij Lucs. 286/2 Tallinn. Repatriálták a 98275.sz. vasúti szerelvénnel.
<i>Reisz György Dezső</i>	872809	százados	Diósgyőr, 1910	1947.08.15.	287/Valga; 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Rontó János Antal</i>	648445	honvéd	Makó, 1900	1947.09.15.	FPPL-176/Foksány. 286/3 Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Rumi József Mihály</i>	653843	őrmester	Magyarország, 1920.	Átadva: 1945.09.	280/Donye-medence. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
S					
<i>Sándorfi Béla Sándor</i>	882157	alhadnagy	Nyíregyháza/Budapest, 1907	1946.08.25.	286/ 2/3/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Schmidt Károly Imre</i>	883045	hadnagy	Budapest, 1908	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriált.
<i>Sebesi Sándor Ferenc</i>	882439	hadnagy	Jászfényszaru/ Székelykeresztúr, 1916	1948.07.19.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Sebestyán Ervin Samu</i>	882447	hadnagy	Gyűrő/ Bakonytamási, 1916	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Sezes/Seres? Bálint József</i>	785837	honvéd	Polgár, Szabolcs vm. 1916	Átszállítva: 1945.03.27.	FPPL-176/Foksány. 286/ Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Sidó János János</i>	882633	hadnagy	Kispest, 1915	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Simon Ernő Ernő</i>	882805	százados	Nyíregyháza, Hajmáskér-tábor, 1912	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Simon Sándor László</i>	794091	örvezető	Cibakháza, 1918	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Skultéti Ede Károly</i>	882985	főhadnagy	Alsóvadász/ Ungvár, 1904	1948.07.19.	331/Tartu. 287/Valga. 286/2/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Smid Ádám György</i>	800601	őrmester	Pécs-devecser? 1920	1948.11.15.	256/10/ Krasznij Lucs. 286/6/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Sólyomvári György Simon</i>	883205	hadnagy	Zalaegerszeg/ Nagykanizsa 1916	1947.09.15.	286/Tallinn. 287/Valga; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Sopp János János</i>	883425	hadnagy	Budapest, 1910	1947.07.30.	287/Valga. 286/2/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Steib István Fülöp</i>	815723	civil internált	Budapest, 1899	1945.10.02.	286/6/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.

<i>Stéfán József József</i>	815299	honvéd	Inárcs, 1920	1948.11.15.	256/9/10/ Krasznij Lucs. 286/6/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Strobl Vince László</i>	883731	alhadnagy	Szeged, 1918	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Subai Károly Károly</i>	883747	alhadnagy	Nagyvárad/ Budapest, 1917	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Süle József Gábor</i>	820111, 883791	alhadnagy	Apostag, 1915	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Svare/Scharcz János János</i>	783569	civil internált	Budapest, 1918	1947.07.02.	280/20/ Donyec-medence. 286/15/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak a 98487.sz. vasúti szerelvényen.
SZ					
<i>Szabó Balázs László</i>	268875	őrmester	Kemence/ Kiskun- félegyháza, 1913	1947.08.02.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 286/Tallinn; FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó György János</i>	269789	honvéd	Tiszakarád, 1903	1948.10.18.	1014. óá.mu.zlj./ Jenakijevo. 144/Harkov. 474/Alcsevszk. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szakács Gábor János</i>	317163	honvéd	Csikszent- timre, 1923	1948.10.24.	108/Bektovo. 286/Tallinn. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
<i>Szabó János János</i>	874391	alhadnagy	Szentágota, 1904	1948.07.19.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szauer József Károly</i>	874969	hadnagy	Budapest, 1913	1947.09.15.	286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szántó Benjamin Bálint</i>	288829	honvéd	Jászáro- szállás, 1905	1945.10.10.	280/20 Donyec-medence. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szécsi György György</i>	875901	főhadnagy	Szeged, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szegled(t)es Sándor Sándor</i>	282715	honvéd	Tolna megye/ Miszló 1909	Átadva: 1945.03.19.	280/Donyec-medence. 286/ Tallinn- Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szeidel Arisztid Rudolf</i>	875091	hadnagy	Budapest, 1917	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szente Ferenc</i>	875479	hadnagy	Borostve, 1918	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szentmártoni István János</i>	875695	alhadnagy	Királyháza, 1920	1948.08.10.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. Repatriáltak.
<i>Szeőcs/Szúcs István István</i>	293559	örvezető	Csik- madaras, 1919	1947.05.30.	6029.hdf.kórház/ Csisztyakovo. 177/Csisztyakovo. 286/23/ Tallinn; FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
<i>Szepesvári Béla János</i>	875779	alhadnagy	Budapest, 1903	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szigeti László József</i>	875967	százados	Kászonaltiz/ Jászládány, 1911	1947.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szilvási Miklós Miklós</i>	311549	őrmester	1920	Átadva: 1945.09.01.	280/Donyec-medence. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szombati-Szabó Dezső Zoltán</i>	875923	alezredes	Magyar- ország, 1898	Átszállítva: 1947.12.01.	287/Valga. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szőke Károly Lajos</i>	308109	őrmester	Érharvan, 1919	1947.08.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szulgan János Emil</i>	325073	honvéd	Sziget/ Csongrád, 1920	1947.05.14.	144/Harkov. 286/Tallinn. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.

<i>Szűcs József Sándor</i>	327359	honvéd	Tornagörgő, 1922	1948.06.14.	1011.hdf.kórház/ Tallinn. 287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
T					
<i>Takács Gyula Péter</i>	669281	civil internált	Hajdú- szoboszló, 1928	1947.08.12.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Tarczali Árpád Árpád</i>	877163	hadnagy	Székely- udvarhely, 1911	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Tarnóczy Géza Gábor</i>	657963	őrmester	Debrecen, 1914	1947.09.15.	FPPL-176/Foksány. 286/6/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Telekesi Antal Zsigmond</i>	877315	főhadnagy	Monostor- apáti, 1913	1948.07.19.	156/Sztupino. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Temesvári János Lipót</i>	877387	százados	Temesvár/ Gyula, 1911	1948.07.02.	156/Sztupino. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Téglási Vilmos Géza</i>	877283, 877613	alhadnagy	Budapest, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Titeli Márton Gáspár</i>	877703	főhadnagy	Katymár, 1914	1947.09.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Tivadar Endre János</i>	877601	főhadnagy	Sofronya, 1919	1947.04.15.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Toleka/Toplek Gyula Géza</i>	877945	hadnagy	Magyaror- szág, 1916	Átadva: 1947.06.20.	1011 sz.hdf. kórház/Tallinn. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tóth Szebasztján László</i>	691333	honvéd	Tarna- szentmiklós, 1912	1945.10.07.	286/19 Tallinn. Hazájába átszállították. Repatriálták.
<i>Tóth Mibály Mibály</i>	693039	tizedes	Vértessző- lős, 1907	Átadva: 1945.03.19.	256/2 Krasznij Lucs. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tóth Miklós Pál</i>	690795	civil internált	Budapest, 1915	1947.09.07.	286/1/ Tallinn. FPPL-176 Foksány. Repatriálták.
<i>Treer Sándor Mibály</i>	694449	tizedes	Pázmánd, 1920	1948.11.15.	256/2/3/ Krasznij Lucs. 286/4/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Trnka Henrik Henrik</i>	878813	hadnagy	Debrecen, 1907	1947.09.15.	286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
V, Z, Zs					
<i>Vadász Zoltán Ezs/Endre</i>	852945	alhadnagy	Ózd, 1913	1947.07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Varbai Lajos János</i>	148047	honvéd	Lenti, 1914	1945.11.17.	286/2/ Tallinn. Hazájába átszállították. Repatriálták.
<i>Várnai Emil József</i>	123197	honvéd	Disznós- horvát, 1923	Adatfelvétel: 1945.08.20.	286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Veres László László</i>	854039	hadnagy	Marosvásár- hely, 1901	1948.05.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Végh Ferenc Árpád</i>	853811, 854193	tart. fő- hadnagy	Miskolc, 1903	1947.07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Vida Ferenc János</i>	854231	alhadnagy	Kemenes- mihályfa, 1924	1948.09.15.	287/Valga. 286/ Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Virág Lajos Lajos</i>	142369	örvezető	Budapest, 1917	1947.08.15.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Vózár János</i>	108047	őrmester	Magyaror- szág, 1919	Átadva: 1945.03.12.	58/Tyemnyikov. 286/Tallinn. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Völfl István Miklós?</i>	147545	civil internált	Ózd, 1904	1945.03.19.	286/Tallinn. Repatriálták.

<i>Weigert Olivér Viktor</i>	853863	százados	Nyitra-nagykér, 1908	1947.07.19.	287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Zimmer László</i>	312493	honvéd	Budapest, 1909	1947.08.15.	270/Borovicsi. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Zsigmond Miksa Mózes</i>	860077	hadnagy	Székely- udvarhely, 1902	1947.07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

5.2. A tallinni 1011. sz. hadifogolykórház

Kíváncsian tanulmányoztam az MNL AOL adatbázisba feltöltött kartonokban olvasható, úgynevezett „különleges” és „evakuációs” kórházzal kapcsolatos bejegyzéseket is. Sikerült kideríteni, hogy a Tallinnban felállított 1011. sz. hdf. kórházban a 135. sz. ahtmei, a 287. sz. valgai, a 331. sz. tartui, a 286. sz. tallinni és más táborokból ideszállított betegek gyógykezelésével foglalkoztak.

*A Tallinni Central Hospital Emergency kórház komplexuma,
amely az újjáépítés előtt, 1944–1948-ban hadikórházként is funkcionált*
Forrás: <https://www.awbaltic.com/portfolio/west-tallinn-central-hospital/>

A 286. sz. tallinni tábor magyar foglyai közül 13-an részesültek gyógykezelésben, köztük a súlyosan beteg **Toleka Gyula** (1916) honvéd további sorsáról nincs adat. Sajnos, a kartonokból az is kiolvasható, hogy a súlyosan beteg rabok életét nem tudták megmenteni. Tizenegy olyan magyar hadifogoly adatait gyűjtöttem össze, akik ebben a kórházban haltak meg. Eltemetésük helye a tallinni 1011. sz. hdf. kórház temetője.

A *Magyar Hadifoglyok a Szovjetunióban* c. dokumentumgyűjtemény adatai szerint az eltemetett magyar hadifoglyok száma: 7 fő.¹⁵⁶ Eligazítást találunk a te-

¹⁵⁶ Ugyanott: 495.

metés helyszínére vonatkozóan is: a 1011. sz. hdf. kórház temetőjének elhelyezkedése: „2. temető, *Vari-Nurmi, Erra Virumaai járás.*”¹⁵⁷

Ezzel szemben az MNL AOL adatbázisban és a katonakagulagon.hu névjegyzékben eddig a tallinni 1011. sz. kórházban a megadott év, hó, nap folyamán **11 elhunyt magyar** fogoly nevét találtam meg. Rangjelzés szerint: 4 alezredes, 1 főhadnagy, 6 honvéd, 1 civil. Őket a rabkórház temetőjében hantolták el a számozott sorrendű parcella/sírban.

Bacsá Endre Bertalan főhadnagy (Encsencs, 1914 – 1947.02.10.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 18. parcella 8. sír. (katonakagulagon.hu)

Bognár Ernő Mihály¹⁵⁸ honvéd (Mátranovák, 1923 – 1946.07.07.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 14. parcella, 24. sír. (katonakagulagon.hu)

Farkas Sándor István alezredes (Kassa, 1893–1948)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. temetője, Tallinn, 24. parcella 14. sír.

Dőry József László honvéd, (Szarvaskő, 1893 – 1946.02.03.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 2. parcella 14. sír. (katonakagulagon.hu)

Király Sándor József honvéd (Nógrádsipek, 1926 – 1946.02.01.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 2. parcella 4. sír. (katonakagulagon.hu)

Körműves Ernő Gyula honvéd (Berente, 1924 – 1946.07.07.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 14. parcella 24. sír. (katonakagulagon.hu)

Lelle József László alezredes (Ausztria, 1893 – 1945.04.30.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 2. parcella 14. sír.

Sándor Gyula Gyula alezredes (Ákosfalva, 1880 – 1948.06.04.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, 24. parcella 6. sír. (katonakagulagon.hu)

Valics Márton Simon honvéd (Csértés, 1918 – 1945.05.07.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn. 18. parcella 90. sír.

Vancsó Endre civil (1914 – n.a.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn, n. a. (katonakagulagon.hu)

Walitz Márton Sándor honvéd (Újsóvár, 1918 – 1948.03.08.)

Eltemetés helye: 1011. sz. hdf. kórház temetője, Tallinn. 18. parcella 20. sír. (katonakagulagon.hu)

¹⁵⁷ Magyar Hadifoglyok a Szovjetunióban. Dokumentumok (1941–1953. Szerk.: VARGA ÉVA MÁRIA 2006,495.

¹⁵⁸ **Bognár Ernő Mihály** honvéd nevét a valgai temetőben elhelyezett sírkő emléktáblájára is felvésték, ő Valgában hunyt el.

Itt kell megjegyeznem, a katonakagulagon.hu listában szereplő *Szabó Sándor József* honvéd nevét (Recsk, 1913), aki az ahtmei 135. sz. hdf. táborból került a tallinni 1011. sz. kórházba, azonban itt nem tudtak rajta segíteni, átszállították a tallinni 1762. sz. járványkórházba, ahol 1947. február 12-én elhunyt. Eltemetésének a helye: a 1762. sz. járványkórház temetője, 13. parcella 13. sír.

Többen is azon a véleményen voltunk, hogy a valgai példát követve, igencsak üdvözlendő nemes cselekedet lenne, ha Magyarország Nagykövetsége Tallinnban a HM Hadisírgondozó és Hőskultusz Igazgatóság közreműködésével Tallinnban is a fentebb említett rabkórházban elhunyt magyar hadifoglyok tiszteletére feliratos emlékkő kerülne felállításra.

5.3. Tallinni Erőd-börtön Múzeum

Kutatóutunk tizennegyedik helyszínén is szomorú, lehangoló látványban, élményben részesültünk. A múzeum munkatársaitól megtudtuk, hogy miután a svédek a cári hadsereg kiszorította Tallinnból is, **I. Miklós cár** a tallinni kikötő védelmezésére 1829-ben elrendelte az erőd építését. A cári hatalom megdöntéséig mintegy 2 ezer orosz katonának adott otthont. 1919-ben Észtország kikiáltotta függetlenségét, ezzel egyidőben az erődöt börtönné alakították át, ahol 1200 elítéltnak biztosítottak cellahelyet. Ezt a célt szolgálta 2002-ig.

A Tallinni Erőd-börtön Múzeum bejárata, belső udvara

Fotó: Fuchs Andrea

A hirhedté vált erőd-börtön 1940–1941, 1944–1991-ben a szovjetek politikai börtöne, 1941–1944-ben a náci németek börtön-lágerek, ekkor mintegy ezer zsidót és sok száz szovjetbarát észtet végeztek ki. A náci németeken is túltettek a népiértó sztálinisták. Többek között a két szovjet periódusban egyidőben 3500 lett patriótát zsúfoltak össze az 1200 férőhelyes börtönben. Az NKVD egységei kegyetlenül leszámoltak az „erdei testvérek” soraiba tömörült szovjetellenes partizánokkal. Sztálin halála után a börtönt főleg köztörvényesekkel töltötték fel.

Amikor 1991-ben Észtország visszanyerte a függetlenségét, funkciója nem változott, itt továbbra is köztörvényeseket őriztek. Az észt állam 2002-ben kiürítette a börtönt és azóta erőd-börtön múzeumként funkcionál.

A négy szinten mintegy 100 cellában a német mellett a szovjet terrorral kapcsolatos dokumentációs anyagokat, a börtönéletre jellemző életviteli tárgyakat, eszközöket, berendezéseket mi is megtekintettük.

A tallinni erőd-börtön mosdója

Fotó: Dupka György

A tallinni erőd-börtön cellasora

Fotó: Dupka György

A szokványos cellákon kívül volt itt magán és sötét zárka, karcser, vallató szoba, kivégző terem stb. Amikor az utóbbi küszöbét átléptük, a fejünk magasságában hangszóróból pisztolylövés dördült el. Ezzel a szervezők érzékeltették, hogy a halálraítélteket a hóhér tarkólövessel végezte ki. A halott tetemét a hozzátartozóknak nem adták ki, eltüntették, más vélemény szerint ledarálták és a tengerbe dobták, a halakkal etették meg.

A tallinni erőd-börtön egyik cellájában

Fotó: dr. Havasi János

Az észt nép megtorlását három véreskezű tábornok, kommunista funkcionárius irányította, akik a kommunista rezsim janicsárjai voltak. **Alekszej Skurin** belbiztonsági tábornok 1940–1941-ben 10 ezer észt embert Szibériába deportáltatott. **Idel Jakobszon**, az NKVD észtországi főnyomozója az észt politikai foglyok megtorlásában jeleskedett. **Eduárd Nelusz**, az NKVD főtisztje 1949 márciusában 20 ezer észt ember Szibériába történő deportálását vezényelte le. Ők helyi észt származású kommunisták voltak, akik a Kreml hű szolgálaként közreműködtek saját népük megtizedelésében.

5.4. Vabamu Megszállások és Szabadság Múzeuma

A Vabamu Museum of Occupations and Freedom, más néven: Vabamu Megszállások és Szabadság Múzeuma volt a kutató- és adatgyűjtő utunk tizenötödik helyszíne.

A tallinni Vabamu Megszállások és Szabadság Múzeumának bejárata

Fotó: Fuchs Andrea

Tallinn óvárosában található a diktatúrák terrorháza. 2003. július 1-jén nyitották meg. Állandó és frissülő kiállítását Észtország történetéhez igazodó 1940–1991 közötti időszaknak szentelték, amikor az országot a Szovjetunió, azután a náci Németország megszállta, majd ismét a Szovjetunió. Ez idő alatt az országot az Észt Szovjet Szocialista Köztársaságnak nevezték.

A múzeum bejárat előtt elhelyezett „bőrönd”-installáció

Fotó: Fuchs Andrea

A múzeumot a *Kistler-Ritso Észti Alapítvány* kezeli. Az alapítvány tagjai 1999-ben kezdtek gyűjteni cikkeket a múzeum és a történeti tanulmányok számára. A kurátorok ezekből készítettek több termet betöltő, tematikus, állandó tárlatot.

A múzeum kiállítóterme

Fotó: Fuchs Andrea

A kurátorok elmondták, hogy a szabadság és a függetlenség minden ország számára értékes. Az utódok tudni akarják őseik nehéz történelmi küzdelmét, a hősök nevét, akik megvédték az országot. Észtország újkori történelmét jellemző elemekből álló állandó kiállítás minden korosztályt vonz.

A múzeum bejáratánál elhelyezett egyik „bőrönd” címkéje

Fotó: Fuchs Andrea

Társaimmal megtapasztaltuk, hogy a különböző nyelveken (angol, német, orosz stb.) készült elektronikus okos útmutató részletesen elmagyarázza a tárolt anyagokat. Beleértve a szabadságharcosok, lázadók, együttműködők valódi emlékeit. A kitartás, a túlélés, a gonosz, kegyetlen tragédiák története online formában is bemutatásra kerül.

Az intézmény az óvárosban található, egy épületben, ahol börtöncellákat, kihallgató szobákat működtettek. A KGB vezetésével az észti nép ellen bűncselekményeket követtek el. Aki ide betér, az elektronikus útmutató közreműködésével megtanulja az emberiség elleni bűncselekmények történetét, másként kezdi értékelni a szabadságot, a függetlenséget és az igazságosságot.

5.5. Tallinn óvárosában

Itt-tartózkodásunk tizenhatodik helyszínét, a pazar szépségű történelmi belvárost a kárpátaljai származású **Nagy Gabriella**, az Észtszaki Magyarok Munkácsy Mihály Egyesület tagja szíves kalauzolásával jártuk be. Tallinn eredeti formájában őrizte meg teljes középkori városmagját. A megszámlálhatatlan bástyával tűzdelt, hatalmas várfallal körülvett óvárosban régi lakóházak, üzletek, templomok, tornyok között barangolhatunk.

Tallinni városrész
Fotó: Fuchs Andrea

A sok néznivaló mellett kóstolnivaló is akadt a főtéren, ahol az észtszaki nemzeti kisebbségek kirakodó vásárral egybekötött fesztiválja zajlott. A standokon hagyományos kézműves portékákat, finom éledeleket árultak. A hatalmas szabadtéri színpadon zsidó, svéd, mari, csuvas, orosz, ukrán és más nemzetiségű énekmondók és zenészek léptek fel.

Az észtek érdeme, hogy a város még manapság is tartja szép, történelmi arculatát. A különböző korszakok (dán-, a Livóniai Lovagrend-, svéd-, orosz, német és más hódítók uralma alatt) nyomai mind a mai napig megtalálhatók a város, valamint az óváros különböző részein.

A tallinni óváros tere
Fotó: Fuchs Andrea

Kirakodóvásár a tallinni óváros terén
Fotó: Fuchs Andrea

Az észtek több mint három évtizede szabad országban élnek, hazaszeretetben is elkötelezett patrióták. Töretlen népakarattal 1991. augusztus 20-án az ország függetlenségét helyreállították. Azóta Tallinn az ország legnagyobb városa. Fontos kulturális, oktatási, politikai, pénzügyi, kereskedelmi és gazdasági központja a balti régiónak. Büszkék vagyunk nyelvrokonaink sikereire!

5.6. Magyar Kulturális Intézet

A magyar külképviseletek égisze alatt működő tallinni Magyar Kulturális Intézet a magyar kultúra legjelentősebb közvetítője Észtországban megalapítása, 1992. szeptember 23. óta.¹⁵⁹ Így otthont ad az Észtországi Magyarok Munkácsy Mihály Egyesületének is. Látogatásunk tizenhetedik helyszínén ezúttal **Bán István**, az Észtországi Magyarok Munkácsy Mihály Egyesületének elnöke, tiszteletbeli konzul volt a házigazdánk és kalauzunk. Az ő szervezésében a magyar külképviseletek égisze alatt 1992. szeptember 23-tól működő tallinni Magyar Kulturális Intézetben delegációnk tiszteletére, könyvbemutatóval egybekötött kis magyar találkozóra került sor.

A Tallinnban szolgáló magyar diplomaták nevében köszöntőbeszédet mondott mások mellett **Orosz Tamás**, a tallinni Magyar Nagykövetség ideiglenes ügyvivője, **Tischler János** történész, a magyar kultúra legjelentősebb észtországi közvetítője, a Magyar Kulturális Intézet új igazgatója.

¹⁵⁹ Az intézet honlapja: <https://culture.hu/hu/tallinn>

A kutatók fóruma a tallinni Magyar Kulturális Intézet dísztermében

Fotó: Fuchs Andrea

A kutatócsoportunk nevében a diplomatakat, a tallinni magyarokat **Matkovits-Kretz Eleonóra**, a pécsi Német Kör elnöke üdvözölte, egyben köszönetet mondott a szervezőknek, hogy lehetővé tették a baltikumi emlékút megvalósítását. Majd **Müller Judit** (Pécs), **dr. Havasi János** (Pécs), **dr. Bognár Zalán** (Budapest), **Benkő Levente** (Erdély, Magyarvista), **Papp Annamária** (Erdély, Magyarvista), **dr. Dupka György** (Kárpátalja, Ungvár), **Fuchs Andrea** (Kárpátalja, Ungvár) GULÁG–GUPVI-kutatók számoltak be eddigi feltárásaikról, legutóbb megjelent könyveikről, kutatási területük legújabb eredményeiről, az észtországi benyomásokról. A magukkal hozott kiadványokat az intézet könyvtárának ajándékozták. Ezt követően a találkozás fogadással, borozgatással és egymással való beszélgetéssel, tapasztalatcserével zárult.

A rendezvényt megtisztelték az Észtországi Magyarok Munkácsy Mihály Egyesületének aktív tagjai is, akik többek között büszkéek arra, hogy az észt-magyar történelmi kapcsolatok a XVI. századra nyúlnak vissza. És hogy a két nép történelmében elvülhetetlen érdemek fűződnek **Báthory István** erdélyi fejedelem és lengyel király nevéhez, aki 1582-től 1588-ig a modern Észtország területét is magába foglaló Livónia nagyhercege is volt. Ebben a minőségében Báthory adott városi rangot a mai lett-észt határon fekvő Valgának, és ő alapította meg a tartui jezsuita kollégiumot a mai Tartui Egyetem elődjét, ahol most magyar lektorátus is működik. És hogy a két népcsoport közösen ápolja a finnugor nyelvrokonságot, és hogy több mint száz éve diplomáciai kapcsolatban áll, amely különösen, a kölcsönösség

elve alapján az újra megnyílt tallinni Magyar Nagykövetség 1999-től erőteljes generátora a gazdasági, kulturális, tudományos és más területeken való együttműködés megújításában. Mindezek megerősítéséhez a maguk módján az észtországi magyarok is hozzájárulnak.

A Beregszászból származó **Bán István** alapító elnöktől megtudtuk, hogy az egyesület 1988. november 5-én alakult Tartuban.¹⁶⁰ Elmondta többek között, hogy kezdetben kik voltak az alapító tagok, mások mellett:

Asszonyi András, Asszonyi Erzsébet, Asszonyi István, Bizinger József, Jana Árpád, Jana Ljuba, Lőhmus Judit, Strömpl Judit, Suba Sándor, Suba Anna, Szirkó Éva, Szirkó Ferenc, Talur Katalin.

*A tallinni Magyar Kulturális Intézet dísztermében **Orosz Tamás**,
a tallinni Magyar Nagykövetség ideiglenes ügyvivője,
Tischler János történész, igazgató,
Bán István alapító elnök, tiszteletbeli konzul társaságában*
Fotó: Fuchs Andrea

Ekkor a hivatalos adatok szerint 241 magyar élt Észtországban. A fizetőtagok száma 2010-ben még 35 magát magyarnak valló felnőtt, hozzájuk tartoznak a gyerekek (kb. 40), valamint még kb. 10 olyan személy, akik csak ritkán vesznek részt az egyesület életében, s nem fizetik rendszeresen a tagsági díjat. Mint mondta: „*Ma már a magyarság három generációjáról beszélhetünk. Az első generáció – az ún. áttelepültek – korhatára a 40 és a 60 év között van. A második és harmadik generáció már itt született, s többségük vegyes házasságban. Az egyesületnek két központja van: az egyik Tallinnban, a másik Tartuban. Az elmúlt évek során ez a két központ váltakozó intenzitással tevékenykedett. Az elején Tartuban folyt aktívabb társasági élet, mert itt voltak olyan korú gyerekek, akik igényelték a foglalkozást. Rendszeresen működött egy*

¹⁶⁰ Levelezési címük: e-mail: munkacsyegyesulet@gmail.com

vasárnapi iskola. Az utóbbi néhány évben Tallinnban folyt aktívabb egyesületi élet. Itt rendszeresen megtartották a péntek esti összejöveteleket, foglalkoztak a gyerekekkel.

A kapcsolattartásban fontos helye van a rendszeres magyar nyelvű istentiszteleteknek. Haláláig id. Asszonyi István református lelkész végezte a szolgálatot, akinek négy gyermeke közül három élt Észtországban. Halála után a svédországi **Molnár Veress Pál** lelkész viseli gondját az észtországi magyar hívőknek. 1997. őszén megalakult az Észtországi Magyar Gyülekezet, amely tagja az Északi Magyar Gyülekezet Szövetségének.

Évente legalább négyszer van olyan országos rendezvény, amelyre összegyűlik a tagság nagyobb része. Ezek a március 15., a húsvét, Szent István-nap, az október végén szervezett finnugor rokonsági napok, és a karácsony. Több éve tartunk vidám farsangi ünnepséget is.

Nagyon fontos helyet foglal el az egyesület életében a kapcsolat Magyarországgal és a környező országokban működő magyar egyesületekkel.

Eddig még minden évben sikerült legalább rövid időre magyarországi táborba vinni a gyerekeket. A felnőttek közül néhányan rendszeresen részt vesznek a svédországi *Önképzőkör nyári táborában* – tudatta **Bán István** elnök. Az általa vezetett egyesület 1989-től tagja az Észtországi Kisnemzetek Szövetségének, **Bán István** 1999-től annak alelnöke, együttműködnek több észtországi etnikai kisebbséget egyesítő szervezettel, észt-magyar, finnugor társasággal.

Szoros kapcsolatot tartanak a világ más tájain működő magyar egyesületekkel (elsősorban a környező országokban: a Svédországi Magyarok Országos Szövetségével, a Finnországi Magyarok Egyesületével, a Litvániai Báthory Szövetséggel, a lettországi magyar egyesülettel). Egyesületük alapító tagja a Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének (NYEOMSZSZ-nak).¹⁶¹

Ápolják a kapcsolatot a Kárpátalján élő hozzátartozókkal, az ott működő magyar szervezetekkel is. Amióta kitört az orosz-ukrán háború, figyelemmel kísérik az ottani eseményeket, mert ők is féltik a háború árnyékában élő magyarokat, abban reménykednek, hogy előbb-utóbb béke lesz, és javulni fog honfitársaik helyzete.

A késő estébe nyúló eszmecsere után elbúcsúztunk, az észt-magyar békére, a barátságra, az itteni diaszpóra magyarság fennmaradására, a magyar kultúra képviselőire üritettük boros poharainkat.

6. SZEMLE A BALTI-TENGER MELLÉKI TÁJEGYSÉGEKBEN

Tallinnt magunk mögött hagytuk, és *Pärnu* tengeri kikötőváros felé vettük 130 kilométeres útirányunkat. *Lavassaare* településnél lekanyarodtunk egy mezei-erdei útra és kb. 3 kilométer után elértük az útvonalunkat keresztező, erdei patak menti kisvasút nyomvonalát.

¹⁶¹ Forrás: <https://www.nyeomszsz.org/esztorszag/> (2025.06.17.)

A térkép szerint ebben szögletben, az erdő szélén található *kutatóútunk tizen-nyolcadik helyszíne*. Az egykori NKVD MVD 332. sz. GUPVI főtábor 2. sz. rész-lege, ahol a német, magyar és más nemzetiségű hadifoglyok, internáltak favágással, tűzegkitermeléssel foglalkoztak.

6.1. A pärnui 332. sz. termelési „zöld” tábor

Úton a pärnui 332. sz. tábor temetője felé

Fotó: Fuchs Andrea

Lavassaare település erdős övezetében csak hosszas keresgélés után találtuk meg a bozóttal, bokrokkal, fákkal benőtt 2. sz. zöldlágert és a rabtemető egykori helyét. Ez az 1945 május-december között működő altábor a közeli *Pärnu* városban székelő 332. sz. hdf. főtáborhoz tartozott. Nagy szerencsénkre, a rabtemetőhöz vezető ösvényre mégis rábukkantunk. Ez a vízjárásokkal szabdalts bozótos, ingoványos erdő mélyébe vezetett. Majd egy patakon átívelő fahídon jutottunk tovább.

A pärnui 332. sz. tábor temetője felé mutató jelzőtábla

Fotó: Fuchs Andrea

A német hadisírgondozók alapos, körültekintő munkájuknak a nyomát felfedeztük, fapallókon, lépcsőkön közelítettük meg a fenyőkkel, nyírfákkal, sűrű áfonyabokrokkal benőtt, 50x30 méteres téglalap alakú sírkertet.

A tömegsírokra 3 méteres fémkeresztet, egy kicsit távolabb, jobbról és balról 3 kisebb fémkeresztet állítottak. Előtte pihenőpadot is elhelyeztek. A szemétkosárban üres konyakos és vodkásüveget találtunk. Az emlékjel tövében műanyagfoglalatban félig égett gyertya volt. A tőzegrétegből áradó nedvesség olthatta ki a lángját.

A pärnui 332. sz. tábor temetőjében

Fotó: Fuchs Andrea

Az eddig felkutatott adatok szerint 1945 június-december folyamán 18 magyar hadifoglyot foglalkoztattak tőzegkitermeléssel, helyreállítási munkálatokkal és Tallinn–Leningrád műút építésével. 1945 decemberétől más lágerekbe kerültek.

Az erdőben kialakított nagyméretű sírkert alapján azt a következtetést vontuk le, hogy sok százan alusszák itt örök álmukat. Imádkoztunk a halottakért, erdei virágokból összeállított csokrot helyeztünk a keresztre és elénekeltük a *Hová tűnt a sok virág* című szomorkás dalt, amelynek harmadik és negyedik versszaka így hangzik¹⁶²:

*„3.Hol vannak a katonák?
Harcoltak sok éven át.
Hol vannak a katonák?
Elhulltak régen.
Hol vannak a katonák?
Sírjuk felett száz virág.
Mondjátok, miért van így?
Mondjátok, miért van így?*

*4.Hova tűnt sok sírkereszt?
Már az ég is sírni kezd.
Hova tűnt sok sírkereszt?
Elkorhadt régen.
Hova tűnt sok sírkereszt?
Az ember meg nem érti ezt.
Mondjátok, miért van így?
Mondjátok, miért van így?”*

¹⁶² A teljes zeneszöveg forrása: https://m.zeneszoveg.hu/m_dalszoveg/50252/csepregi-eva/hova-tunt-a-sok-virag-zeneszoveg.html (letöltés: 2025.06.17.)

A vasút menti térségben – az elektronikus térkép szerint – megtaláltuk a második temetkezési helyet, de ezt a német hadisírgondozók nem újíttatták fel, mivel a sírhantok helyén a közel 80 évtized alatt sűrű, áthatolhatatlan bozóttal benőtt erdő keletkezett.

Valóságghú gőzmozdonyfütty hangjára vonultunk ki a fenyőerdőből, a kisvasúton gördülő kocsikban természetjáró kirándulók ültek, barátságosan integettek. Mi is a főút közeli *Lavassaare* településre igyekeztünk.

Még ma is működő gőzmozdony-szerelvény Lavassaare erdőben

Fotó: Fuchs Andrea

Vidám sokadalomba kerültünk, kirakodóvásárral egybekötött, gazdag műsorral tarkított családi napot tartottak, mi is végig kóstoltuk az ízletes észt népi konyha ínycsemegetéseit, kézműves söröit. Barátkoztunk a helyi lakosokkal. Egyik író bölcs mondása jutott eszembe: Nehéz a búcsú, ha tudjuk, hogy végleges.

Az áfonyás erdei fenyvesek övezik a *Pärnu* felé vezető utat. Kísérőnk szerint a leggyakoribb fák a nyír, a fenyő, nyárfa és a fehér nyálas éger. Az erdők kisebbik hányada védett, 75 %-ot tesz ki ma gazdasági célokra hasznosított, jól jövedelmező erdők területe, amely 30 500 vidéki embernek ad munkát. Sík vidékre érünk, élénk tárul a közel 40 ezer lakosú *Pärnu* város a hasonló nevű öböl mentén. A várost kettészeli a *Pärnu* folyó, amely a Balti-tengerbe ömlik.

A Balti-tenger partvonalán, a *Pärnu*-öböl mentén 1318-ban alapított város napjainkban közkedvelt üdülöhely, számos szállodával, étteremmel és széles fővenyekkel rendelkezik. Rövid pihenő után folytattuk utunkat a Balti-tenger partvonala mentén húzódó országúton.

Ebben a városban az NKVD 1945-ben állította fel a 332. sz. GUPVI termelési tábort. Itt működött az 1. sz. részlege. Az egykori barakk-tábornak, temetőjének híre-hamva sincs. Egy éves működése után a háború utáni helyreállítási munkát

végző német, magyar és más nemzetiségű rabállományt az NKVD parancsnoksága más táborokba irányította.

Pärnu város helytörténeti múzeuma

Forrás: <https://www.tripadvisor.ru>

A tábor pontos bemutatása került elő az orosz forrásokból,¹⁶³ ezek szerint az NKVD 1945. május 31-én kiadott 00799. sz. direktívája alapján kezdte el működését. A Szovjetunió Belügyminisztériuma (MVD SZSZSZR) 001486. sz. utasítására 1945. december 12-én felszámolták.

Pärnu városban állították fel a főtábor adminisztrációs központját. Parancsnokai: **Milovics** százados (1945. augusztus–szeptember) és **Pugacsov** őrnagy (1945. október–december), akik *Pärnu*-ban az 1. sz., míg *Lavassaare* településen a fentebb bemutatott 2. sz. altáborot irányították. A termelési tábor 1945. április 31-én 3 500 fővel indult, 1947. január 1-re több mint 12 ezer főre duzzasztották fel a rabállományt. Például 1948. április 10-i állapot szerint már 8 350 német hadifogoly, ezen belül 613 tiszt, 7737 altiszt és katona szerepelt a nyilvántartásban. A magyarok száma közel félszáz lehetett.

A fogvatartottak munkaerejét elsősorban helyreállítási, építési-felújítási munkák elvégzésére használták fel. Az 1. sz. altábor foglyai a városban több objektumot építettek fel és helyeztek üzembe. A *Lavassaare* településen a 2. sz. táborrészleg tőzegkitermeléssel és a Tallinn–Leningrád műút építésével foglalkozott. A pärnui 332. sz. hdf. tábor mindössze 7 hónapig állt fenn. A repatriálási akció lebonyolítása

¹⁶³ GARF, Fond 9401 sz. Op. 1a. D-ügyirat 177. L. 154-154; D.183. L.133-133. RGVA Fond 1p. Op. 37a.D-ügyirat 3.L.76; Op. 3g D. 1. L.266; Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 5. (első könyv). Sz. 428-451.

és a táborzárás után a különböző okok miatt visszatartott fogolyállományát a *tallin-ni* 286. sz. lágerbe irányították át.

Az MNL AOL adatbázisában csupán **18 magyar** hadifogoly (köztük egy internált) Guk-kartonját sikerült felkutatni, akik a 332. sz. *pärnu*i hdf. lágerben dolgoztattak.

Összesítő kimutatás
a pärnu 332. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
18	17	1	14	4	-	-

Négy honvéd neve nincs a hazatérők listáján, vagyis további sorsuk alakulását homály fedi. Ide sorolandó: **Francz Antal Antal** (Ugar, 1915) és **Irnek József József** (1903) honvéd. Ők korábban a tallinni állomáshelyre a cseljabinszki GUPVI táborból érkeztek. Kiderült, 1945 júliusában **Lehoczki József József** őrzetöt (Tiszolc/Miskolc, 1910) és 1948 szeptemberében **Sikari Kovács András** honvédet (Kecskemét, 1903) a 238. sz. hdf. szaratovi táborból a 332. sz. *pärnu*i lágerbe szállították át. A „fogoly-kísérő kartonban” sorsuk további alakulásáról, valamint az elhunytakról nincs adat.

A SZU MVD 1947.05.15-i 00516. sz. utasításának megfelelően a *pärnu*i táborból 14 magyar foglyot a 98612., 98780., 98376. sz. vasúti szerelvénnel hazaküldtek az FPPL-36. sz. máramarosszigeti, illetve 2 főt az FPPL-176. sz. foksányi repatriációs táborba, ahol a magyar kormány bizottsága fogadta őket és kísérte állandó lakhelyükre.

A pärnu 332. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1950
(18 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rendfokozat	Születési hely, év	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Balázs Márton Mibály	20769	honvéd	Szentdemeter, 1905	1947.08.26.	332/2/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
Bartos Zoltán Zoltán	39323	őrmester	Rápolt, 1922	1948.05.11.	219/Antropsino. 332/3/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
Bartik András Mátyás	38205	törzsőrmester	Dombegyház, 1913	1947.06.26.	332/2/ Pärnu. 5772.sz. hdf. kórház/ Kamisin/Krasznooktyabrszkij. FPPL-176/ Foksány. Repatriáltak.
Csáki Gyula	753289	tiszt-helyettes	Cegléd, 1913	1947.06.26.	219/Antropsino. 332/3/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak

<i>Elek Ágoston János</i>	826333	honvéd	Domaháza, 1903	1948.05.13.	332/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Farkas Sándor Sándor</i>	737001	honvéd	Kiskun-félegyháza, 1914	1947.05.29.	232/Sztrij. 332/3 Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak
<i>Franc Antal Antal</i>	739785	honvéd	Ugar, 1915	Átadva: 1945.10.12.	332/ Pärnu. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hocz Kálmán József</i>	218657	örmester	Zalaapáti? 1906	1945.09.19.	332/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Irnek József József</i>	336559	honvéd	Magyarország, 1903	Átszállítva. 1947.08.12.	102/Cseljabinszk. 332/ Pärnu. Átirányították a Kolomija vasútállomásra. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Lehoczki József József</i>	446497	örvezető	Tiszolc/ Miskolc, 1910	Átadva: 1945.07.11.	238/Szaratov. 332/ Pärnu. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Maróti Ferenc Ferenc</i>	484393	honvéd	Kiskun-dorozsma, 1919	1947.06.12.	332/3 Pärnu. FPPL-176/ Foksány. Repatriáltak.
<i>Német József Ferenc</i>	552703, 553611	honvéd	Bátmonostor, 1914.03.24.	1948.12.20.	332/5/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sikari Kovács András</i>	790361	honvéd	Kecskemét, 1903	Átszállítva: 1948.09.22.	238/Szaratov. 332/ Pärnu. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Sipos Dénes Kristóf</i>	796641	honvéd	Budapest, 1923	1950.12.18.	1947.augusztus 16-án 5 év kényszermunkára ítélték. A Sziblagerből, érkezett 1950.március 28-án a 332/ Pärnu táborba. 62/Kijev. 304/ Románia. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Stirvaki József Gyula</i>	816169	honvéd	Zalahosszúfalva, 1912	1947.08.28.	332/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó Ferenc Ferenc</i>	277997	honvéd	Csobotfalva 1915	1948.09.22.	332/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szávai Lajos István</i>	282499	örmester	Vasi/ Budapest, 1904	1946.09.10.	5459.hdf.kórház /Hutorok/ Krasznodar. 332/5/ Pärnu. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Viner János Mátyás</i>	139957	civil internált	Gödre, 1894	1946.09.07.	FPPL-176/Foksány (Nyezsinszk). 254/ Leningrád. 332/10 Pärnu. 239/ Foksány. Repatriáltak.

6.2. Az ahtmei FPPL-135. sz. frontmelléki tábor

Ahtme egy körülbelül 18 000 lakosú település Észtországban, *Ida-Viru* megyében. A II. világháború befejező szakaszában itt állították fel az egyik legnagyobb szovjet fronttábor, amely 15 ezer fogoly befogadására volt alkalmas.

Az orosz források¹⁶⁴ nyilvánosságra hozása előtt az ahtmei gyűjtőtábor is titokzatosság lengte körül. Úgy vélem a rendelkezésre álló levéltári adatok alapján

¹⁶⁴ GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijoszkoj Fegyveraciji, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401. sz. Op. 1. D-ügyirat 2012. L. 105; Op. 1a. D-ügyirat 138. L. 262-262; D.158. L.217-217; D.163. L.173; D.185. L.31-40; D.338. L.59-60;

RGVA (Rosszijoszkoj Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 23a.D-ügyirat 4.L.40. Op. 37a D. 3. L.76, 101, 106; Op.3g. D-ügyirat 1. L.130-130 ob; D. 12. L. 89-89 ob; Op. 4i. D-ügyirat 5. F. 491.L.Op. 1.D.84.L.5., 73. L.127-142.

Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 4. Sz. 127. T. 5 (könyv-1) Sz. 452-491.

összeállíthatjuk a tábor rövid történetét. Előre bocsájtom, hogy az NKVD 1943. augusztus 28-án megfogalmazott 001467. sz. parancsára először SZPV-135., majd FPPL-135. frontmögötti gyűjtőhely státusszal indították el a tábor működését.¹⁶⁵ A SZU NKVD 1943. november 4-i 001718. sz. parancsára a Kalinyini, az 1. Baltimelléki, a Leningrádi Front szolgálatába helyezték az Ahtme településen 1945. január 15-én felállított FPPL gyűjtőtábor. Erre utal a SZU NKVD 1944. december 13-i 001491. sz. direktívája is. A későbbiekben termelési-szolgáltatási feladatokat is ellátott. Azonban hét év múltán a SZU MVD 0031. sz. parancsa utasítására 1950. január 10-én felszámolták.

Működési helyei: 1943. augusztus 28-tól *Rzsev* város; 1944. május 22-től *Voloszovo* település. A hozzátartozó 1., és a 2. sz. táborrészeleget 1945–1950 között *Ahtme* és *Konju* településen, a 3. számút *Kukruse* és *Tammiku* településen, a 4. számút *Ereda* településen, az 5. számút a *Sonda* településen és *Jőhvi* állomáson helyezték el. A teljesség igénye nélkül felsorolt altáborokban 1945–1948-ban őrzött fogolyállomány átlagszáma 8-10 ezer fő között mozgott. Ez a mennyiség 1949-ben 3 500 főre csökkent.

A láger történetében kiemelt fogolyforgalomnak számított 1945 őszi-téli időszak. Ugyanis a folyó év december 31-i állapot szerint az ahtmei 135. sz. hdf. lágerben 24 778 fogoly tartózkodott. Ebből 21 062 német, 1 306 lengyel, 315 francia, 834 osztrák, 666 cseh, 125 jugoszláv, **554 magyar**, 33 holland, 104 román, 33 belga, 11 szlovák, 37 luxemburgi, 8 dán, 44 szlovén és 42 más nemzetiségű hadifogoly került nyilvántartásba.

Az 1948. május 10-i helyzetjelentés szerint 9 235 hadifogoly, ezen belül 615 tiszt, 8 620 altiszt és közlegény tartozott a láger kontingenséhez.

Ennek a nagykiterjedésű, mintegy 8 altábor magába foglaló láger-struktúrájának 1943–1944-ben **Davidov M. A.** őrnagy, majd alezredes, 1944–1945-ben **Zrazsevszkij I. M.** őrnagy volt az irányító parancsnoka. Koordinálásukkal 1945–1949-ben 39 429 német, ebből 821 tiszt, továbbá 1 296 osztrák (közte 72 tiszt) és **556 magyar (ebből 398 tiszt)** fordult meg a táborban.

A soknemzetiségű rab-kontingens munkaerő felhasználása kiemelten az olajpala-bánya termelési kapacitásának bővítésére, a bányászatra és más építési munkálatokra irányult. Alapvető gazdasági szervezetek keretében elvégzett munka: a 10., 8., 6., 2. számú olajpala-bányarészlegek teljes felújítása, üzembe helyezése, a termelés beindítása. Továbbá 95 100 négyzetméter alapterületű lakóház, 5 egyenként 150 férőhelyes óvoda, 5 egyenként 80 férőhelyes bölcsőde, 3 egyenként 350 férőhelyes kultúrház, 6 egyenként 500 férőhelyes kultúrház, 53 km vasútvonal építése stb. – olvasható a Kreml vezetőinek megküldött gazdasági beszámolóban.

A tábor vezetősége a rabok repatriációjának a megszervezésével 1945-től intenzíven foglalkozott. Először a munkára alkalmatlan rabok listája készült el. Ennek köszönhetően 1 820 fő, ezen belül 1 007 lengyel, 318 cseh, 270 francia, 66 jugoszláv,

¹⁶⁵ FPPL – frontovije prijomno-pereszilnije lagerja – a fronton működő átvevő-továbbító táborok.

44 szlovén, 36 luxemburgi, 26 belga, 19 holland, 11 szlovák, 6 olasz, valamint magyar és más nemzetiségű hadifogolynak szervezték meg hazaküldését. 1946–1949-ben mindösszesen 10 573 főt repatriáltak. 1949. december 29-ig a tábor teljesen kiürítették, 1950 végéig csak azok a foglyok maradtak, akiknek a dossziéjában az NKVD kihallgató tisztjei terhelő adatokat gyűjtöttek össze, ők, vagyis a túlélők bizonyára a Sztálin-korszak után szabadulhattak és szervezték meg hazaszállításukat.

A fentebb közölt adatok ismeretében érdemes újra megemlíteni **Jávorszky Béla** tallinni nagykövet korábban idézett cikkének *Ahtmere* utaló sorait: „*az 1945–49 között ott sínylődött negyven magyar fogoly közül heten ott vannak eltemetve.*”¹⁶⁶ Azóta huszonöt év telt el, az elvégzett kutatások, a levéltári kartonok elemzése következtében jelentősen bővült ismeretünk. A feldolgozott források szerint 1945–1949-ben **556 magyar (ebből 398 tiszt)** fordult meg a 135. sz. ahtmei táborban.

Az *adattbázisokonline.mnl.gov.hu* felületen **346** dokumentum magyar vonatkozású adatait vizsgáltam meg. A kimondottan az ahtmei táborhoz kapcsolódó és validált karton alapján kiderült, a **130 magyar** rabból 30-ra tehető a tisztek száma.

Összesítő kimutatás az ahtmei 135. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
130	128	2	95	33	7	6

A láger „lazarett”-jében valóban hét magyar hadifogoly hunyt el: 1 ezredes, 1 alezredes, 1 őrnagy, 1 százados, 1 főhadnagy, 1 honvéd és 1 internált személy. Íme a teljes névsor:

Az ahtmei 135.sz. hdf. táborban a GURH-lista¹⁶⁷ szerint elhunyt:

Bánovszky László Géza százados (Besztercebánya/Budapest, 1894 – 1945.10.18.) Eltemetés helye: a 135. sz. hdf. tábor tábor temetője, Ahtme, 67. sír.

Bárdossy Géza József honvéd (Lénárdaróc/Ordas, 1925 – 1946.05.09.)

Eltemetés helye: a 135. sz. hdf. tábor temetője, Ahtme, 27/30. parcella, 108. sír.

Füzeséri Jenő Gyula nyugalmazott ezredes (Füzesér/Ungvár, 1892 – 1945.12.18.) Eltemetés helye: a 135. sz. hdf. tábor temetője, Ahtme, 27. parcella, 30. sír.

Magyar János Mihály őrnagy (Szeged, 1884 – 1945.10.17.)

Eltemetés helye: a 135. sz. hdf. tábor temetője, Ahtme, jelöletlen sír;

¹⁶⁶ JÁVORSZKY BÉLA: Magyar honvédsírok Báthory városában, Magyar Nemzet, 2001.11.17. <https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2001/11/magyar-honvedsirok-bathory-varosaban>

¹⁶⁷ katonakagulon.hu

Szondi István József főhadnagy (Baja/Budapest, 1895 – 1945.11.23.)

Eltemetés helye: a 135. sz. hdf. tábor, a temetője Ahtme, 27. parcella 30. sír;

Ványai József József honvéd (Királyegyháza, 1919 – 1943.03.26.)

Eltemetés helye: a 135. sz. hdf. tábor temetője, Ahtme, jelöletlen sír;

Zábori Pál Péter alezredes (Kiskozár, 1895 – 1945.11.03.)

Eltemetés helye: a 135. sz. hdf. tábor temetője, Ahtme, jelöletlen sír.

Az ahtmei 135. sz. hdf. táborból más lágerbe (Valga, Tallinn, Lebegyan) törté-
dő átszállítás után a Guk és a GURH-lista¹⁶⁸ szerint 6 fő elhunyt. Harminchárom
olyan kartont is találtam, ahol a hadifoglyok hazatéréséről nincs adat. Az eltűntek
egyike a kárpátaljai származású **Ortutay Sándor** alhadnagy (Szimerki, 1920).

Az elemzett kartonok szerint 1945–49-ben Ahtméből Valgába több mint 250
magyar hadifoglyot, főleg tiszteket szállítottak át (*lásd a valgai magyar hadifoglyok
névsorát*).

Ezen kívül az ahtmei átmeneti táborból a 279. sz. Kiviöli, 289. sz. Kohtla-Järve-i,
206. sz. narvai, 392. sz. rakverei állomáshelyekre is vittek át magyar hadifoglyokat.

Azonban a Guk-kartonok információi alapján tudjuk bizonyítani, az ahtmei
táborból 91 főből 85-en a máramarosszigeti és öten a foksányi táboron keresztül
repatriáltak.

Az ahtmei 135. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1943–1948 (130 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemze- tiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Távozás, átszálli- tás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Ács Miklós <i>Zoltán</i>	849319	alhad- nagy	Budapest, 1920	Átadva: 1945.03.17.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Andó Gáza <i>Mihály</i>	7347	honvéd	Magyaror- szág, 1915	1947.08.15.	287/Valga. 135/ Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
András Lajos <i>Lajos</i>	7715	szakasz- vezető	Odorest, 1920	1946.09.20.	153/Tagil. 135/ Ahtme. Átadták a román kormánynak. Repatriáltak.
Antal Mihály <i>Mihály</i>	9415	őrvezető	Magyaror- szág, 1907	1947.06.17.	185/Jurjevec. 135/ Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Ágota Gyula <i>László</i>	1159	honvéd	Magyaror- szág, 1926	1947.08.02.	135/ Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Bagi László <i>József</i>	15129	honvéd	Miskolc, 1924	1947.08.15.	135/ Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Ba(á)nos János <i>János</i>	31999	honvéd	Salgótarján, 1919	1947.08.02.	FPPL-24/Front mögötti gyűjtőhely. 135/ Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.

¹⁶⁸ katonakagulagon.hu

Barbos István István	34965	szakasz- vezető	Jászapáti, 1915	Adatfelvé- tel1945.07.20.	135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Barczai Mátyás Mátyás	39653	honvéd	Domoszló, 1911	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- álták.
Bari István János	164971	honvéd	Budapest, 1923	Átszállítva: 1945.04.01.	135/ Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Barlai Andor János	GURH	zászlós	Oroszveg/ Budapest, 1894	† 1946.11.14.	135/ Ahtme. 287/Valga.
	Eltemetés helye: a tábor temetője, Valga, 1. parcella 32. sír.				
Bánovszky László Géza	GURH ¹⁶⁹	százados	Beszterce- bánya/ Budapest, 1894	† 1945.10.18.	135/ Ahtme.
	Eltemetés helye: a tábor temetője, Ahtme, 67. sír.				
Bárdossy/Cektor/ Szaktor Géza József	GURH, 952857	civil in- ternált	Lénárdaróc/ Ordas, 1925	† 1946.05.09.	135/ Ahtme. Halál oka: haslövés
	Eltemetés helye: a tábor temetője, Ahtme, 27/30 (59/30). parcella, 108. sír.				
Benkő Sándor Sándor	51793	honvéd	Mező- puszta 1927	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/ Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- álták.
Bori István János	87439	honvéd	Budapest, 1923	1947.08.15.	FPPL-43/Lengyelország. 135/ Ahtme. 287/Valga. 1011.hdf.kórház/ Tallinn. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Boros Jenő János	852339	alhad- nagy	Karcag, 1922	Átszállítva: 1947.09.20.	FPPL-43/ Lengyelország. 287/Valga. 135/ Ahtme. 393/Néva. Hazatéréséről nincs adat.
Csecsei Imre Ferenc	763203 757621	főtörzs- örmester	Budapest, 1923	1948.07.22.	135/ Ahtme. 319/Csernyikovszk. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Csiszár Gyula Andor	881735	alhad- nagy	Nagy- bózsza 1921	Átszállítva: 1945.03.17.	FPPL-43/ Lengyelország; 135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Czakó Gusztáv Gusztáv	745559	honvéd	Vác, 1922	Átszállítva: 1945.11.04.	287/Valga. 135/ Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
D, E					
Dani Miklós	GURH	főhad- nagy	Budafok, 1895	† 1945.10.27.	135/ Ahtme. 287/Valga.
	Eltemetés helye: a tábor temetője, Valga, 3. parcella 1. sír.				
Dara Lajos István	232871 232865	civil in- ternált	Esztereg- nye1921./ 1923.	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Dévai Ferenc József	858657	alhad- nagy	Kispest, 1909	Átszállítva: 1945.03.17.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Doma Gábor Kálmán	251545	örmester	Kispest, 1914	1947.06.17.	185/Jurjevce. 324/Ivanovo. 135/ Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget.
Domokos István János	252737	honvéd	Maros- vásárhely, 1905	1948.07.22.	135/Ahtme. 435/Hovrino. FPPL-36, Máramarossziget;

¹⁶⁹ katonakagulagon.hu

Dobrai Mihály <i>György</i>	249627	honvéd	Benk, 1923	1947.02.02.	135/Ahtme. 1011.hdf.kórház/Tallinn. 69/Bobrov. Átadták a helyi hatóság- oknak.
Dridiczki Rudolf <i>Ferenc</i>	257471	honvéd	Magyar- ország, 1916	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- álták.
Dusza Mihály <i>Pál</i>	260331 260297	honvéd	Trizs, 1924	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Edőcs Ferenc József	824889	honvéd	Bányos, 1923	1947.08.15.	135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Eke Gyula <i>István</i>	825451	honvéd	Felsőnyárad 1925	Átszállítva: 1945.04.01.	135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Ensz Zoltán <i>Aladár</i>	859925	hadnagy	Magyaror- szág, 1894	1946.08.25.	135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Erdős István <i>István</i>	884237	hadnagy	Kisbágyon? 1916	Átszállítva: 1946.07.16.	393/Néva. 135/Ahtme; Hazatéréséről nincs adat.
F, G					
Fekete Ferenc <i>József</i>	879847	alhad- nagy	Komárom, 1913	Átszállítva: 1946.03.04.	FPPL-43/Lengyelország. 287/Valga. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Forgó Pál <i>Sámuel</i>	732711	örvezető	Heves megye, Pétervására, 1926	1947.08.15.	FPPL-176/ Foksány. 286/Tallinn. 287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarosszi- get. Repatriáltak.
Fóti Sándor <i>János</i>	738751	honvéd	Nógrád megye, Borsosbe- rény? 1923	1947.08.02.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget Repatriáltak.
Füzeséri Jenő Gyula	950341, GURH	nyugal- mazott ezredes	Füzesér/ Ungvár, 1892	† 1945.12.18.	135/Ahtme.
	Eltemetés helye: a tábor temetője, Ahtme, 27. parcella, 30. sír.				
Garaj József <i>József</i>	855705	alhad- nagy	Magyaror- szág, 1905	Átszállítva: 1946.07.16.	287/Valga. 393/Néva. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Gabriel József <i>József</i>	151519	honvéd	Salgótarján, 1904	1947.08.15.	135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget Repatriáltak.
Ge(ö)bbel Ferenc <i>Ferenc</i>	169365 169361	honvéd	Somberek, Baranya járás, 1926	1947.08.02.	287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget Repatriáltak.
Gogyán Sándor <i>Antal</i>	856995	alhad- nagy	Nagybánya, 1920	Átszállítva: 1945.03.17.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Gyurcsék László <i>István</i>	1899792 262493,	honvéd	Budapest, 1927	1947.08.15.	287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
H, I, J					
Hajmási László <i>István</i>	194913	honvéd	Komárom, 1925	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Haraszti Gyula <i>Gyula</i>	895951 215277	honvéd	Mátyóc, 1913	Adatfelvétel 1945.01.22.	3604 sz. hdf.kórház/ Szapogovo, Silihova/Felső-Volgai terület. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Hartung Ádám János</i>	165937	honvéd	Mucsi, 1925	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Hegyi Ferenc Antal</i>	172577	honvéd	Magyaror- szág, 1919	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Horkay Gyula József</i>	165099	honvéd	Kispest, 1916	1948.07.22.	319/Csernyikovszk. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Horváth István János</i>	207887	honvéd	Kapuvár, 1925	1947.08.15.	135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Horváth József József</i>	205689, 205687	honvéd	Ajtós/ Komárom, 1925	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 286/Tallinn. 242/Gorlovka. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Iller Antal Antal</i>	860623	tart. hadnagy	Győr, 1891	Átszállítva: 1945.11.05.	287/Valga. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Illés János János</i>	332141	honvéd	Szántó? 1923	1947.08.15.	287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Jakab József István</i>	843297	honvéd	Novajid- rány 1925	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 1011 sz.hdf.kórház/Tallinn. 135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Jandala Károly János</i>	845393	tiszt- helyettes	Salgótarján, 1917	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
K					
<i>Kacsák Pál János</i>	351599	honvéd	Tarnaszent- miklós, 1926	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kakukk István József</i>	340157	honvéd	Salgótarján, 1928	1947.08.15.	287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kardos István József</i>	346731	honvéd	Debrecen, 1926	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kecskés Kékes János János</i>	365707	honvéd	Salgótarján, 1927	1947.08.15.	287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Keller Pál Pál</i>	356687	honvéd	Bácsalmás, 1893	1946.08.10.	135/Ahtme. 286/Tallinn. 1011 sz.hdf. kórház/ Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Kerekes Balázs István</i>	359561	internált	Gírolta, 1926	Adatfelvétel 1945.04.01.	135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kerekes Lajos Lajos</i>	359963	honvéd	Csongrád, 1906	1947.07.11.	134/Szumi. 135/Ahtme. FPPL-176, Foksány;
<i>Kéri Béla György</i>	361807, 361809	honvéd	Abaúj-szán- tód, 1927	1945.04.01.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
<i>Kis Georgij/György Gyula</i>	372393	honvéd	Bánok- szentgyörgy 1909	Adatfelvétel 1945.01.21.	135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kis Károly Mihály</i>	376561 376563	honvéd	Nagybark? 1910	Jelentkezett az új magyar hadseregbe 1945.01.10.	2989 sz.hdf.kórház/ Kemeskovo/ Vlagyimir. 135/Ahtme. Repatriáltak.

Kis Lajos <i>Lajos</i>	376917	munka- szolgá- latos	Kaposvár, 1925	1947.08.15.	286/Tallinn. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- álták.
Komlósi József <i>József</i>	412037	honvéd	Salgótarján, 1924	1947.08.15.	135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- álták.
Korim Mihály <i>Mihály</i>	418385	honvéd	Salgótarján, 1915	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Kosztolnik Mihály <i>János</i>	422487 422479	honvéd	Nedlice, 1904	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Tallinn. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Kovács Bertalan <i>János</i>	388435	honvéd	Sajószent- péter 1926	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 286/Tallinn. 287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossi- get. Repatriáltak.
Kovács Dénes Lajos	389299	honvéd	Erdély, 1909	Átadva: 1945.07.21.	324/1/ Ivanovo. 135/21/ Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Kovács István István	863321	hadnagy	Alcsút, 1911	Átszállítva, 1945.03.17.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Kovács Lázár Lázár	395763, 396183	honvéd	Bócs/ Boszk? (Borsod megye) 1915	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Krutzler Mihály <i>Konrád</i>	99199	honvéd	Kraszna- béltek, 1915	1948.07.19.	135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-36, Máramarossi- get. Repatriáltak.
Kulfi György <i>István</i>	GURH	főhad- nagy	Lenti- szom- bathely/ Kaposvár, 1887	† 1946.04.15.	135/Ahtme. 287/Valga.
Eltemetés helye: a tábor temetője, Valga, 1. parcella 21. sír					
L, M, N					
Lázár János <i>István</i>	466247	honvéd	Zagyvapál- falva, 1925	Adatfelvé- tel1945.04. 01.	135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Leirót László <i>László</i>	457085	honvéd	Magyar- ország, 1917	Átszállítva: 1945.12.13.	135/Ahtme. 154/Ljublino. Hazatérésé- ről nincs adat.
Lala Imre <i>Imre</i>	864981	alhad- nagy	Poroszló, 1912	Átszállítva: 1945.03.17.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Lapu Ferenc <i>József</i>	451493	honvéd	Szővérd, 1923	Átszállítva: 1945.04.01.	135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Magyar János Mihály	GURH	őrnagy	Szeged, 1884	† 1945.10.17.	135/Ahtme.
Eltemetés helye: a tábor temetője, Ahtme, jelöletlen sír.					
Majoros József <i>Pál</i>	479061, 479133	honvéd	Szécsény, 1925	1947.08. 15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Márton József István	485825	honvéd	Sárgot? Nógrád megye, 1923	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 286/Tallinn. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Mátéfi Béla <i>Béla</i>	866853	tart. hadnagy	Budapest, 1902	Átszállítva: 1945.10.25.	135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Méhes Károly <i>Károly</i>	501347	honvéd	Arad, 1922	1948.07.13.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. 286/Tallinn. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.

Mészáros Martin <i>József</i>	5000553	honvéd	Ebeck, 1925	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Mocsányi István Béla	527405	honvéd	Rimaszécs, 1926	Adatfelvé- tel1945.04.01.	135/Ahtme; Hazatéréséről nincs adat.
Molnár Ferenc Imre	520063	honvéd	Somosi, 1928	1947.08.15.	FPPL-43/Lengyelország. 135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
Mozga Endre Sámuel	867779	alhad- nagy	Pátroha, 1923	Átszállítva: 1947.04.20.	FPPL-43/ Lengyelország. 287/Valga. 393/Néva. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Mustos Ágoston <i>József</i>	530651	honvéd	Pa(á)szk?, 1913	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 286/Tallinn. 287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
N, O, Ó, P, R					
Nagy Lajos <i>István</i>	540771	honvéd	Magyar- ország, 1910	1946.07.02.	FPPL-176/ Foksány. 135/Ahtme. 62/Kijev. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Nagy László <i>István</i>	542013	honvéd	Szomolnok, 1926	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Nagy Sándor <i>József</i>	545221	honvéd	Felső- nyárad? 1924	1947.08.15.	FPPL-43/Lengyelország. 286/Tallinn. 287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máram-sziget. Repatriáltak.
Nemes József József	559155	örrmester	Budapest, 1914	1947.06.17.	185/Jurjevec. 135/Ahtme. FPPL-36, Máram-sziget. Repatriáltak.
Num Lőrinc <i>András</i>	566767	honvéd	Budapest, 1909	1947.07.27.	125/Liszicsanszk. 135/Ahtme. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Oracvec Barna <i>Péter</i>	576147	honvéd	Nagyvárad megye, 1924	1947.08.15.	287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Ortutay Sándor <i>Sándor</i>	870313	alhad- nagy	Szimerki, Kárpátalja, 1920	Átszállítva: 1945.03.17.	FPPL-43/ Lengyelország. 287/Valga. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Ónodi-Fekete István <i>József</i>	575063	honvéd	Magyar- ország, 1923	1947.02.12.	135/Ahtme. FPPL-176/Foksány/ Nyezsín. Repatriáltak.
Ónodi Zsigmond <i>Zsigmond</i>	870093	tart. főhad- nagy	Dömsöd, 1892	Átszállítva: 1945.10.23.	135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
Paskuj András <i>András</i>	597765	honvéd	Vértess, 1926	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Pihaj Lajos <i>István</i>	611707 611711	honvéd	Szügy, 1928	1947.08.15.	287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máram-sziget. Repatriáltak.
Pintér János <i>János</i>	610169	honvéd	Bodok, 1924	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
Rabl Mibály Elemér	872657	alhad- nagy	Győr, 1913	Átszállítva: 1947.04.20.	FPPL-43/ Lengyelország. 287/Valga. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
Ruszkai Lajos <i>Lajos</i>	653227	honvéd	Bánhorvát, 1924	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.

S					
<i>Schneider József Mihály</i>	802895	honvéd	Pankota, 1923	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sipka Sándor Károly</i>	796299	honvéd	Buják, 1927	1947.08.02.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 286/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Siraki György János</i>	313537	honvéd	Szirák, 1926	Átszállítva: 1945.04.26.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. hazatéréséről nincs adat.
<i>Sisak János Gyula</i>	798807	honvéd	Tanakajd, Vas megye, 1916	1946.08.25.	135/Ahtme. 1011 sz.hdf.kórház/Tallinn. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Somogyi János János</i>	807271	honvéd	Tokod, 1923	1947.08.02.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sulián Gusztáv</i>	GURH	honvéd	Magyarország, 1900	† 1943.04.26.	135/Ahtme. 35/Lebegyan.
	Eltemetés helye: a tábor temetője Lebegyan, jelöletlen sír.				
<i>Sütő János János</i>	822387	örvezető	Jászládány? 1922	1947.08.15.	287/ Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
SZ, T					
<i>Szabó Gyula Mihály</i>	281001, 280927	honvéd	Tamási, 1925	1947.08. 15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó Imre János</i>	279983	honvéd	Vértes, 1923	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szabó Sándor József</i>	GURH	honvéd	Recsk, 1903	† 1947.02.12.	135/Ahtme. 1762. sz. hdf. járvány kórház/Tallinn.
	Eltemetés helye: a kórház temetője, Tallinn, 13. parcella 13. sír				
<i>Szenely Kalfred György</i>	303015	tiszt-helyettes	Sebnica, 1919	Átadva: 1949.12.18.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 69/Bobrov. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Szegedi István István</i>	294059	honvéd	Finke/ Sajó-szentpéter, 1924	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Sziráki György János</i>	313541	honvéd	Szirák, 1926	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Szondi István József</i>	908185	főhadnagy	Baja/ Budapest, 1895	† 1945.11.23.	135/Ahtme.
	Eltemetés helye: a kórház temetője, Ahtme, 27. parcella 30. sír.				
<i>Takács József Mihály</i>	669819	honvéd	Nyírábrányik, 1926	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Talabér János János</i>	655291	honvéd	Tatabánya, 1924	1947.10.17.	FPPL-176/ Foksány. 135/Ahtme. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
<i>Tengely László József</i>	661557	honvéd	Sonkollkun? 1924	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tengely József József</i>	661551	honvéd	Magyarország, 1925	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatriáltak.

<i>Tóth Károly</i> <i>János</i>	693037	honvéd	Nagy- dobos/ Pécs, 1912	Átszállítva: 1945.11.03.	287/Valga. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Török József</i> <i>János</i>	662795	honvéd	Magyar- ország, 1921	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
<i>Turai Imre</i> <i>János</i>	700411	honvéd	Jászberény, 1923	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
<i>Tuskán László</i> <i>Hirs</i>	699331	munka- szolgál- tos	Bukarest, Románia 1927	1947.08.15.	FPPL-43/ Lengyelország. 185/Jurjevec. 287/Valga. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
V, W, Z					
<i>Varga Gábor József</i>	113641	honvéd	Tiszala- dány, 1923	1947.08.02.	135/Ahtme. FPPL-36, Máramarosszi- get. Repatriáltak.
<i>Ványai József József</i>	885385	honvéd	Király- egyháza, 1919	† 1943.03.26.	135/Ahtme.
Eltemetés helye: a tábor temetője, Ahtme, jelöletlen sír.					
<i>Veres János</i> <i>Gyula</i>	133931	honvéd	Balsa, 1912	Átszállítva: 1945.11.03.	135/Ahtme. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Veréb István</i> <i>Pál</i>	134251	honvéd	Budapest, 1924	1947.06.17.	185/Jurjevec. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
<i>Veréb János</i> <i>András</i>	134287 131777	honvéd	Bogdány? Kassai terület 1911	1947.06.17.	185/Jurjevec. 135/Ahtme. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.
<i>Vida Gyula</i> <i>Juhász-Pál</i>	854233	hadnagy	Eger, 1914	Átszállítva: 1945.03.17.	FPPL-43/ Lengyelország. 135/Ahtme. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Wellmann Emil</i> <i>Gusztáv</i>	GURH	ezredes	Nagyszeben, Jászberény, 1882	† 1946.02.06.	135/Ahtme. 287/Valga.
Eltemetés helye: a tábor temetője, Valga, 1. parcella 3. sír.					
<i>Zábori/Zobori Pál</i> <i>Péter</i>	316075, 907447	alezre- des	Kiskozár, 1895	† 1945.11.03	135/Ahtme.
Eltemetés helye: a tábor temetője, Ahtme, jelöletlen sír.					
<i>Zsigárdi Ferenc</i> <i>Ferenc</i>	307267	honvéd	Magyaror- szág, 1926	1947.08.15.	135/Ahtme. 287/Valga. FPPL-36, Máramarossziget. Repatri- áltak.

6.3. A narvai 206. sz. hadifogolytábor

A dánok által alapított *Narva* (1223) város Észtország legkeletibb részén, a *Narva* folyó partján, az orosz határ mellett terül el. A folyó a város közelében a *Balti-tengerbe* torkollik, és annak túloldali partján az Oroszországhoz tartozó *Ivángorod* (1492) fekszik. A II. világháború alatt a visszavonuló német csapatok felégették, ennek következtében szinte elnéptelenedett. A lakosságot mindkét fél, így a német és a szovjet haderő részéről érték atrocitások, ezért vagy elhurcolták őket, vagy elmenekültek.

A háború után, a lebombázott óvárosban is csupán 2-3 történelmi épület (pl. a városháza) maradt épségben. A város újjáépítése érdekében a SZU NKVD 1945. március 15-én kiadott 00228. sz. parancsában elrendelte a 206. sz. hdf. tábor megszervezését – tudjuk meg az orosz levéltári forrásokból.¹⁷⁰ Itt is 7 hónapos működtetés után a SZU NKVD 1945. október 12-én, a 001193. direktívájának megfelelően a tábort felszámolták. Ennek oka, hogy időközben a közeli 393. sz. névai tábor közreműködésével (Leningrádi régió) egy mezőgazdasági bázis kialakítására és a kregolmi manufaktúra felújítására koncentrálták a munkarőt, ezért a narvai tábor felszerelése, kontingense odakerült.

A narvai 206. sz. hdf. tábor a város peremkerületében székelt.

Befogadóképessége: 1945. március 15-én 8 000–10 000 főt számlált. A termelési státuszú tábor struktúráját 1945 első felében maximum három táborrészleg 5 000 fővel alkotta. 1945. július 12-től a 3. táborrészleg fogva tartottjainak száma 1000 főre csökkent. A megvizsgált levéltári anyagokban az áll, hogy a kontingens nemzetisége kizárólag német, és az állomány átlagszáma 1945-ben 3000 főt tett ki, akiknek ingyenes munkaerejét Narvában és környező településeken a háború utáni helyreállítási, építkezési és üzemeltetési munkafolyamatokban hasznosították. Gazdaságszervezési irányultság tekintetében a hadifoglyok közreműködtek a város újjáépítésében, a kregolmi manufaktúra, a textilgyár beüzemeltetésében és működtetésében. A táborzárás idején, az eltelt 7 hónap után 5 000 főt repatriáltak.

Fentebb már megjegyeztem, az orosz források azt állítják, hogy a narvai táborban csak német hadifoglyok tartózkodtak. Az *adatbázisokonline.mnl.gov.hu* felületén **54 magyar** hadifogoly kartonja olvasható, amelyek mégis azt bizonyítják, hogy ők is a narvai 206/1. sz. hdf. tábor lakói voltak. A kartonokban a katonai rangjelzések szerint 30 honvédet, 5 őrzetöt, 4 őrmestert, 1 szakaszvetetöt, 1 alhadnagyot, 1 hadnagyot és egy alezredest, valamint a lakhelyéről 11 idehurcolt civil internáltat találunk.

Rabságuk ideje alatt 13-an hunytak el. **Feri Károly Károly** civil internált (Budapest, 1914) Narvában lelte halálát, a folyó mellett fekvő német katonai temetőben alussza örök álmát. A narvai táborból más lágerbe (Krasznij Lucs, Krasznodon, Csisztyakov, Szverdlovka/Kagyijevka) történő átszállítás után a Guk-kartonok és a GURH-lista¹⁷¹ szerint 12 személy hunyt el és nyugszik az ottani lágertemetőkben (lásd a táblázatban). A Guk-kartonokban hat magyar fogoly hazatéréséről nem találtam semmilyen feljegyzést.

¹⁷⁰ GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijoszkoj Fegyercsij, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401 sz. Op. 1. D-ügyirat 175 L. 129-129 ob.; D-ügyirat 181. L. 240-240;

RGVA (Rosszijoszkoj Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 1.L.236.

Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 4. Sz. 127. T. 5 (könyv-1) Sz. 428-451.

¹⁷¹ katonakagulagon.hu

Összesítő kimutatás
a narvai 206. sz. hdf. táborban tartózkodott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
54	43	11	36	6	1	11

Az állományból 36 fő igazoltan repatriált. Huszonketten a máramarosszigeti és tizenegyen a foksanyi repatriációs táborba érkeztek. A 98275 sz. vasúti szerelvény-nyel szervezték meg átszállításukat. Az iratok szerint – a magyar kormány fogadóbizottságának közreműködésével – valamennyien szerencsésen hazatértek. Két kárpátaljit, **Jarovics Sándor** honvédet (Gát, 1916) és **Vincze Bálint** civil internáltat (Szőlősgyula, 1909) Lembergen keresztül juttatták el lakhelyükre.

A narvai 206. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(54 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat-bázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
<i>Bereczki András András</i>	55657	honvéd	Déaványa, 1919	1947.07.05.	206/1/Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
<i>Bora Zsigmond Zsigmond</i>	88503	honvéd	Aranyosfüzes, Szamos mentén, 1921	1947.05.31.	206/1/Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
<i>Bunda Péter János</i>	103141	honvéd	Tata? 1916	1947.07.04.	5927/hdf.kórház/ Szverdlovka-Kagyijevka. 206/7/Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
<i>Cseh Tamás József</i>	756703	honvéd	Geletnek, 1920	Átszállítva, 1945.03.19.	206/1/Narva. 256./1/ Krasznij Lucs. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Csonka István István</i>	751241	civil internált	Bárdibükk, 1913	1947.07.07.	217/Kramatorszk. 206/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Csernok András András</i>	GURH	honvéd	Féregyház/ Nyíregyháza, 1917	† 1947.02.12.	206/1/Narva. 6313. hdf. kórház/ Krasznij Lucs.
	Eltemetés helye: 6013. sz. hdf. kórház temetője, Krasznij Lucs, 12. parcella 1. sír.				
D, F, G					
<i>Dénes Béla Béla</i>	236797	őrmester	Árad, 1912	1947.07.01.	206/1/Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
<i>Disznós Sándor Imre</i>	247473	őrmester	Karcag, 1915	1947.07.17.	206/5 Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Fekete Lajos János</i>	715581	honvéd	Budapest, 1921	Átszállítva, 1945.03.19.	206/1/ Narva. 256./Krasznij Lucs. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Fenesi Sándor János</i>	718755	őrmester	Nagyszalonta, 1912	1947.05.30.	206/1/Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
<i>Feri/Federdi Károly Károly</i>	713727	civil internált	Budapest, 1914	† 1945.07.20.	206/1/Narva.
	Eltemetés helye: a 206. sz. hdf. tábor temetője, Narva, jelöletlen sírban nyugszanak.				

Fignár József József	723277	honvéd	Oros, 1904	1945.11.18.	206/Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Földesi József József	GURH ¹⁷²	civil internált	Budapest, 1924	† 1946.06.16.	206/1/Narva. 6003.hdf. kórház/ Krasznodon.
	Eltemetés helye: a hdf. kórház temetője, Krasznodon, 7. par. 22. sír.				
Franicz/Ferenc István István	740063	honvéd	Palló, 1901	1948.07.17.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
Gere István Bálint	181913	honvéd	Fornádpuszt, 1911	1945.11.19.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
I, J, K, L, M, O					
Imre Pál Sándor	860689	alezredes	Balázsfalva, 1899	1948.07.01.	206/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
Jarovics/Jarovince Sándor	847839	honvéd	Gát, Bereg várm., 1916	1946.01.31.	206/1/ Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
Jäger Mihály Mihály	GURH	honvéd	Ecser, 1908	† 1946.12. 15.	206/1/Narva. 6013.hdf. kórház/ Krasznij Lucs.
	Eltemetés helye: a hdf. kórház temetője, Krasznij Lucs, 3. parcella 4. sír.				
Jóczik Lajos Lajos	841929	honvéd	Szikszó, 1924	1947.09.07.	206/1/ Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Jókai István József	704235	civil internált	Lőrinci, 1914	1945.11.17.	206/1/ Narva. Szabadon bocsájtották. Repatriáltak.
Kádasi Lajos	338929	honvéd	Ipolyvisk, 1922	1947.07.01.	206/1/ Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Kádár Ferenc Ferenc	GURH	honvéd	Homoródalmás, 1918	† 1947.04.15.	206/1/Narva. 6029. hdf. kórház/ Csisztyakov.
	Eltemetés helye: a hdf. kórház temetője, Csisztyakov, 4. par., 14. sír.				
Komáromi József József	411471 GURH	civil internált	Erdőhorvát, 1912	† 1945.04. 23	206/1/Narva. 256/1/ Krasznij Lucs.
	Eltemetés helye: a 206/1. sz. hdf. tábor temetője, Krasznij Lucs, 84. parcella, 84. sír.				
Kormos János Ferenc	418717	honvéd	Mezőnagymihály, 1921	1945.11.17.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
László József József	452487, 452505	szakaszvezető	Bérbalatvár, 1917	1945.11.18.	206/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
Lisztig János Gyula	464253	örvezető	Éberhard, 1924	1945.11.18.	206/2/ Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
Menyhért József Ferenc	498201	honvéd	Alsóbencsek, 1913	Átszállítva, 1945.09.19.	206/1/Narva. 256/Krasznij Lucs. Hazatéréséről nincs adat.
Mocsaras András Mihály	527637	őrmester	Dombirtos?1921	Átszállítva, 1945.04.24.	204/5/Asztrahány. 206/5/ Narva. Hazatéréséről nincs adat.
Molnár Béla László	515399	honvéd	Gyöngyös, 1922	1947.08.03.	206/7/ Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Murai Kálmán Károly	529827	honvéd	Balatonudvari, 1921	1947.08.03.	206/1/ Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Oláh Izidor Antal	GURH	honvéd	Nagylóc, 1923	† 1947.04.08.	206/1/Narva. 6013.hdf. kórház/ Krasznij Lucs.
	Eltemetés helye: a hdf. kórház temetője, Krasznij Lucs, 13. parcella 8. sír.				
P, R, S					
Palevka János János	616061	civil internált	Budapest, 1925	1947.09.07.	206/1/Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Pap Mihály Mihály	619961	honvéd	Palotás, 1918	1947.07.04.	206/7/Narva. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.

¹⁷² katonakagulagon.hu

<i>Patkó Miklós Márkus</i>	583439	honvéd	Kiskőrös, 1913	1947.07.01.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Petrovics István Péter</i>	GURH	honvéd	Ipolyás, 1921	† 1946.08.03.	206/1/Narva. 6013. hdf. kórház/ Krasznij Lucs.
	Eltemetés helye: 6013. sz. hdf. kórház temetője, Krasznij Lucs, 7. parcella 22. sír.				
<i>Pintér Ferenc György</i>	610239	honvéd	Budapest, 1923	1945.11.17.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Pisák Ferenc István</i>	611883	civil internált	Felsődob- sza, 1920	1945.11.17.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Polák János Bálint</i>	GURH	honvéd	Nemescsó, 1910	† 1945.09.01.	206/1/Narva. 5927. sz. hdf. kórház/ Szverdlovka/ Kagyijevka.
	Eltemetés helye: a kórház temetője, Szverdlovka/Kagyijevka, 12. parcella 16. sír.				
<i>Pócsik József Pál</i>	GURH	civil internált	Nyír- egyháza, 1914	† 1945.09.17.	206/1/Narva. 5927. sz. hdf. kórház/ Szverdlovka/ Kagyijevka.
	Eltemetés helye: a kórház temetője, Szverdlovka/Kagyijevka, 13. parcella 13. sír.				
<i>Puba Sándor Sándor</i>	627901	honvéd	Szil, 1914	1945.11.19.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Rádi Antal Ferenc</i>	GURH	honvéd	Csém/ Újpest, 1915	† 1947.02.11.	206/1/Narva. 6013.hdf. kórház/ Krasznij Lucs.
	Eltemetés helye: a hdf. kórház temetője Krasznij Lucs, 11. parcella 22. sír.				
<i>Schaffler József Mihály</i>	GURH	civil internált	Kiskőrös, 1926	† 1945.09.14.	206/1/Narva. 5927. hdf. kórház/ Szverdlovka/ Kagyijevka.
	Eltemetés helye: 5927. sz. hdf. kórház temetője, Szverdlovka/Kagyijevka, 13. parcella 6. sír.				
<i>Simon István Dániel</i>	793095	örvezető	Sárd, 1907	Átszállítva, 1945.07.05.	206/1/Narva. 256/Krasznij Lucs. Hazatéréséről nincs adat.
T, V, Z					
<i>Takács József István</i>	669789	civil internált	Hosszúliget, 1894	1945.11.17.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tasnádi Dániel István</i>	694231	honvéd	Borosfa, 1901	1945.11.18.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth Bálint Bálint</i>	681121	honvéd	Berekfalu, 1914	1946.01.31.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth János István</i>	684267	örvezető	Nyíregy- háza, 1909	1948.03.19.	206/2/3/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Tóth József József</i>	GURH	örvezető	Győrzá- moly1920	† 1946.12.12.	206/1/Narva. 6013. hdf. kórház/ Krasznij Lucs
	Eltemetés helye: 6013. sz. hdf. kórház temetője, Krasznij Lucs, 7. parcella 15. sír.				
<i>Tóth Péter Péter</i>	878603	hadnagy	Törökszent- miklós, 1918	1945.11.17.	206/1/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Varró Bertalan József</i>	123321	honvéd	Felsőtele- kes1917	1948.09.29.	206/2/Narva. FPPL-36/Máramarosszi- get. Repatriáltak.
<i>Véres Georgij/ György István</i>	132353	honvéd	Borsod, 1909	1947.07.04.	206/19/Narva. FPPL-36/Máramaros- sziget. Repatriáltak.
<i>Vincze Bálint Lajos</i>	140703	civil internált	Szőlősgyula 1909	1947.03.16.	206/4/ Narva. Kárpátaljára átszállított- ták. Repatriáltak.

<i>Vukovics Dávid István</i>	145211	internált	Szebengálos 1909	Átszállítva, 1945.03.19.	206/1/Narva. 256/Krasznij Lucs. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Zea László Ödön</i>	860297	alhad- nagy	Kolozsvár, 1919	1948.07.01.	206/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatri- álták.
<i>Zomborác Mibály Mibály</i>	321269	örvezető	Bácsalmás, 1919	1945.08.07.	206/Narva. FPPL-36/Máramarossziget. Repatri- álták.

6.4. A kohtla-järvei 289. sz. hadifogolytábor

Észtország északkeleti részén található a több mint 35 ezer lakosú *Kohtla-Järve*, ahol az észtek aránya mindössze 21%. A település létrehozását 1242-ben szintén a dánok kezdeményezték. Alapítási éve 1924. 1946-ban városi rangra emelt település jelentős ipari központ, ahol olajpálát dolgoznak fel. Napjainkban a város különböző részei *Ida-Viru* megye különböző területein helyezkednek el.

A II. világháború tetemes károkat okozott a településen. Többek között a romos város felújítása, a lerombolt olajpala-bányászat újra beindítása érdekében a SZU NKVD 1944. október 16-án a 001271. sz. parancsára felállították a 289. sz. hadifogolytábort. Hétévi működés után 1950. január 10-én likvidálták a SZU MVD 0030. sz. határozata alapján. A táborról vázlatos kép az orosz levéltári anyagokban¹⁷³ olvasható.

A főtábor székhelye: *Järve*. Táborrészlegek száma 1945–1946-ban 3, 1947-ben 6, 1949-ben 5, amelyek a következő 9 településen működtek: *Järve, Ahtme, Kohtla-Kjava, Kohtla-Nõmme, Edise, Kutejõvi (Kiviõli), Kukruse, Ereda*. Ezt követő 1950. január 1-jei átszervezés után az állomások felszámolásig csupán csak egy altábor működött **Zatilkin M. I.** őrnagy (1944 október – 1946 október); **Manisev E. A.** alezredes (1946 április – 1947) és **Akulov P. A.** alezredes (1947 április – 1950) parancsnoksága alatt. A kontingens száma például 1948. május 10-i állapot szerint a német hadsereg fogságba került katonáinak száma 11 398 fő, ebből 196 tiszt, 11203 altiszt, sorkatona. A fogolyállomány átlagszáma 8-11 ezer fő. A tábor státusza: termelési, 1946 áprilisától a legyengült rabok feljavító tábora.

A kontingens nemzetisége: németek, osztrákok, csehek, szlovákok, lengyelek, magyarok, románok.

Az iratok szerint a táborban 8685 hadifogoly fordult meg. A németeken kívül 1 516 osztrák, 102 román, **26 magyar** és 1 881 más nemzetiségű rab került nyilván-tartásba.

¹⁷³ GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijszkij Fegyveracii, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401sz. Op. 1a. D-ügyirat 338 L. 59-60.

RGVA (Rosszijszkij Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 1.L.157 ob.-158; D-ügyirat 12.L.90-90ob.; Op. 4i. D-ügyirat 5; Fond 491p. Op. 1g. D-ügyirat 84.L.150-194.

Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 5. Sz. 127. T. 5 (könyv-1) Sz. 491-527.

Munkaerő felhasználás: tőzegkitermelés; olajpala-bánya építése és beüzemeltetése. Helyreállítási-építési munkálatok: középiskola, filmszínház, 2 óvoda és bölcsőde, 4 üzlet, étterem, szülészet, rendelő, művelődési ház, vasútvonal építése stb. Az eredmények között említik meg: a rabok nevéhez fűződik 5 961 200 tonna olajpala kitermelése, 85 595 négyzetméter alapterületű lakóház átadása stb.

A foglyok szabadulását elősegítő repatriációra ebben a táborban is sor került. 1945-ben a gyengélkedők, munkára alkalmatlanok közül 776 fő, a második körben 346 fő hazaszállítását tették lehetővé. Egy év kihagyása után a repatriáció 1947-ben – 544 főt, 1948-ban – 1 918 főt, 1949-ben – 528 főt érintett. A második körben 7783 főt hazaszállítottak.

A *katonakagullagon.hu* és az *adatbázisokonline.mnl.gov.hu* feldolgozott adatai szerint a kohtla-järvei 289. sz. hdf. táborba 1945 folyamán a fontmelléki gyűjtőhelyekről és más lágerekből 47 magyar hadifoglyot hoztak ide. Megjegyzem, az orosz levéltári források csak 26 magyarról tesznek említést.

A 47 magyar fogoly kartonja szerint 24 honvéd, 8 internált, 3 munkaszolgálatos, 3 őrzető, 2 tizedes, 1 őrmester, 1 alhadnagy, 1 tiszthelyettes, 2 hadnagy, 2 százados végzett itt kényszermunkát.

Az átvilágított kartonok között 5 olyan magyar rab anyagát találtam, akik járványos betegségben vagy balesetben hunytak el. Ebből ketten a kohtla-järvei 289. sz. hdf. tábor temetőjében nyugszanak.

Barna Lajos Lajos polgári személy (Aranyosegerbegy, 1909) internált, akit *Kohtla-Järve* egyik gyárában a Guk-karton szerint megöltek. **Pák Ferenc** (Iváncsa, 1908) honvéd elhalálozásának okát nem tüntették fel.

Négy rabtársuk átszállítás után más lágerekben halt meg.

A kartonok szerint az 1945. január 19 – 1947. július 1-je között a *kohtla-järvei* táborba érkezett 13 magyar, köztük a kárpátaljai **Holdmann Pál** őrzető (Kurucvár, 1907) hazatéréséről nincs adat.

Összesítő kimutatás

a kohtla-järvei 289. sz. hdf. táborban tartózkodott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Katona foglyok	civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
47	39	8	28	13	2	3

28 magyar hadifoglyról igazoltan állíthatjuk, hogy a repatriációs hatóságok Máramaroszigetre, a SZU NKVD 1947.05.15-ei 00516 sz. parancsának megfelelően, a 98130, a 98251 és a 98281 szerelvénnel és öt főt a foksányi táborba szállítottak, a fogadóbizottságok segítségével lakhelyükre megérkeztek. A kárpátaljai **Marx Mihály** őrmestert (Ungvár, 1919) is lakhelyére szállították.

A kohtla-järvei 289. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1949
(47 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
<i>Ágó Antal</i> <i>Antal</i>	1551	civil inter- nált	Filkeháza, 1925	Adatfelvétel 1945.07.05.	289/Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Balaton Áron</i> <i>Ferenc</i>	29771	honvéd	Jászfény- szaru, 1908	Átszállítva: 1945.01.19.	289/Kohtla-Järve. 289/4/ Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Balog Pál</i> <i>András</i>	85139	civil inter- nált	Jánd, 1904	1945.08.22.	289/16/ Kohtla-Järve. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Barna Lajos</i> <i>Lajos</i>	36219	civil inter- nált	Aranyos- egerbegy, 1909	Meggyilkol- ták, † 1945.04.21.	289/Kohtla-Järve. A helyi gyárban megölték.
Eltemetés helye: 289. sz. tábor temetője, Kohtla-Järve, jelöletlen sír.					
<i>Bodnár János János</i>	44257	civil inter- nált	Trencsén, 1927	Adatfelvétel 1945.07.17.	289/Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dezső Olaf</i> <i>Mida</i>	245399	munka- szolgálatos	Losonc/ Tirnova? 1928	Adatfelvétel 1945.07.02.	289/Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dudás Bálint</i>	258437	civil inter- nált	Miskolc, 1911	1947.07.07.	289/4/ Kohtla-Järve. FPPL-176/Foksány. Repatriálták.
<i>Farkas Dániel</i> <i>Ferenc</i>	733791	honvéd	Vajdakama- rás, 1922	1947.08.23.	289/Kohtla-Järve. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriálták
<i>Fekets Sándor</i> <i>Sándor</i>	879857	százados	Nagykálló, 1910	1949.06.14.	289/27/ Kohtla-Järve. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Gavallér Kálmán</i> <i>Gábor</i>	854845	hadnagy	Debrecen/ Győr, 1915	1949.06.14.	289/Kohtla-Järve. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Gábor Pál</i> <i>Miklós</i>	151239	honvéd	Miklósvár, 1904	1946.08.23.	289/3/ Kohtla-Järve. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Gál Károly</i> <i>Károly</i>	157837	honvéd	Ákosfalva, 1905	1945.09.02.	289/3/ Kohtla-Järve. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Gyimesi Bálint</i> <i>Bálint</i>	246517	honvéd	Szebény, 1917	1948.11.24.	289/4/ Kohtla-Järve. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriálták.
H, K, L					
<i>Hegedűs András</i> <i>Gáspár</i>	170129	tizedes	Sándorfalva 1915	1948.07.22.	289 Kohtla-Järve. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Herr Karl/ Károly</i> <i>János</i>	178595	honvéd	Duna- bogdány, 1925	Adatfelvé- tel1945.08.11.	289/Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Holdmann Pál</i> <i>János</i>	196855	őrvezető	Kurucvár /Likicari, Kárpátalja, 1907	Adatfelvé- tel1945.03.11.	289/Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Horváth István</i> <i>István</i>	207541	honvéd	Oszivác, 1909	1948.10.22.	289/Kohtla-Järve. 280/Donyec-medence. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriálták.
<i>Husai Kálmán</i> <i>István</i>	226383	honvéd	Szente, 1920	1945.06.05.	289/27/ Kohtla-Järve. FPPL-176/Foksány. Repatriálták.
<i>Komlósi István</i> <i>János</i>	429433	honvéd	Lébény, 1922	1945.06.05.	289/27/ Kohtla-Järve. FPPL-176/Foksány. Repatriálták.
<i>Kovan Antal</i> <i>Mátyás</i>	337853	honvéd	Kездifalva? 1912	1945.10.17.	289/3/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriálták.

Lakatos László <i>Ignác</i>	GURH	honvéd	Hzimod, 1907	† 1945.04.24.	289/Kohtla-Järve. 299/2 Feodoszija.
	Eltemetés helye: 299/2. sz. hdf. táb. temetője, Szimferopol, 2. parcella 12. sír.				
Madutai József <i>Lajos</i>	474847	örvezető	Sarkad- keresztúr, 192.	1948.10.07.	286/Tallinn. 289/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Márama- rossziget. Repatriálták.
Marx Mihály <i>Mihály</i>	483613	őrmester	Sopron/ Ungvár, 1919	1947.08.21.	289/1/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
Miklós Lajos <i>Lajos</i>	504517	honvéd	Alcsút, 1911	1948.11.07.	289/12/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
Orosz Gyula <i>Gyula</i>	579741	munka- szolgálatos	Serke, 1927	1945.03.17.	289/Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
P, R, S, SZ					
Pák Ferenc	GURH	honvéd	Iváncsa, 1908	† 1945.03.17.	289/Kohtla-Järve.
	Eltemetés helye: 289. sz. tábor temetője, Kohtla-Järve, jelöletlen sír.				
Pálfalvi Márton <i>Márton</i>	589163	honvéd	Solymár, 1910	1945.10.06.	289/3/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
Prokec István <i>Péter</i>	GURH	honvéd	Moholy/ Péterréve, 1916	† 1945.03.09.	289/Kohtla-Järve. 280/17/ Donyec-medence.
	Eltemetés helye: 280. sz. hdf. táb. temetője, Donyec-medence, jelöletlen sír.				
Purceld György <i>József</i>	628673	civil inter- nált	Budapest/ Soroksár, 1909	1947.07.07.	FPPL-176/Foksány. 289/ Kohtla-Järve. 217/Kramatorszk. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
Rumszeuer Lajos <i>Ferenc</i>	GURH	tizedes	Bácsalmás/ Bácsbokod, 1911	† 1946.07.20.	289/Kohtla-Järve. 3318. hdf. kórház/Sze- vasztopol/ Juzsnoje.
	Eltemetés helye: 3318. sz. hdf. kórház temetője, Szevasztopol/ Juzsnoje, 15. parcella 11. sír.				
Simo Mihály	793636	civil inter- nált	Albertirsa, 1907	1945.10.07.	289/5/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
Spersz Teodor János	883541	százados	Magyaror- szág, 1895	Átszállítva: 1946.01.01.	437/Bogorodszk. 289/Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
Szalai Bálint <i>József</i>	874551	alhadnagy	Iváncsa, 1896	1945.06.09.	280/12/ Donyec-medence. 289/ Kohtla- Järve. FPPL-176/Foksány. Repatriálták.
Szameth/Sanat <i>József</i> <i>István</i>	777353	honvéd	Magyaror- szág, 1913	Átszállítva: 1945.05.29.	159/Odessza. 289/Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
Szedmák Ferenc <i>Boleszláv</i>	300065	honvéd	Buják, 1911	Adatfelvé- tel 1945.04.17.	299/Szimferopol. 289/4/ Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
Szegő Ferenc Ferenc	822329	őrmester	Vásáros, 1914	1947.05.29.	289/1/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
Szöllösi Sándor <i>Lajos</i>	301177	honvéd	Bereck, 1925	1947.80.19.	289/27/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
Szőke Sándor <i>Sándor</i>	295157	honvéd	Gulács, 1907	1947.03.29.	289/Kohtla-Järve. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
T					
Tóth József <i>József</i>	685183, 685185	honvéd	Komárom környéke, 1925	1945.10.06.	289/3/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Mámarossziget. Repatriálták.
Tóth Károly <i>János</i>	688369	szakasz- vezető	Rákos- keresztúr, 1921	Átszállítva: 1947.07.01.	299/Szimferopol. 289/4/ Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Török János Ignác</i>	662809	tiszt-helyettes	Pozsony, 1921	Adatfelvétel 1945.11.04.	289/ Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Török Lajos József</i>	943463	honvéd	Szögliget, 1912	† 1943.03.09.	62/Kijev. 289/ Kohtla-Järve.
	Eltemetésének helyéről nincs adat.				
<i>Vaja László Imre</i>	853063	hadnagy	Nagybánya, 1922	1947.07.07.	437/Bogorodszk. 289/Kohtla-Järve. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak
<i>Varga Lajos Lajos</i>	117781	honvéd	Bokod, 1926	1948.10.28.	289/27/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vasi István János</i>	126833	civil internált	Magyarország, 1913	Átszállítva: 1945.05.29.	159/Nyezsinszk (Odessa). 289/ Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Vatai Lajos Mihály</i>	124965	honvéd	Bereck, 1925	1948.10.28.	289/27/ Kohtla-Järve. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Vilud Joban/János Ádám</i>	139565	munkaszolgálatos	Almamelék 1904	Adatfelvétel 1945.11.08.	289/ Kohtla-Järve. Hazatéréséről nincs adat.

6.5. A kiviöli 279. sz. hadifogolytábor

A 7 ezer lakosú *Kiviöli* Észtország északkeleti részén helyezkedik el és az Európa/Tallinn időzónájában található. A II. világháború ezt a kisvárost sem kímélte meg. A német haderő kiszorítása után a SZU NKVD 1944. október 16-án, a 001271. sz. parancsra létrehozták a 279.sz. kiviöli hadifogolytábort az FPPL-45. sz. gyűjtőláger bázisán. Nem egészen négy év múlva, 1947. március 11-én, a SZU MVD 0030. sz. határozata alapján felszámolták a tábort – tudjuk meg az orosz levéltári anyagokból.¹⁷⁴

Működési helyei: *Belistok* (1944.10.16.); *Kiviöli* (1945.01.13-tól). Táborrészleg: *Kiviöli; Kohtla- Järve, Kutejõvi, Sonda állomás, Tala, Narva, Rakvere*. Fontosabb adatok: a hat táborrészleg fogolyállományának átlaga 1945-ben 4 700, 1946-ban 6 309, 1947-ben 5 400 fő. A termelési státuszú tábor 1944–1945-ben *Zrazsevszkij I. M.* őrnagy; 1946–1947-ben *Akulov P. A.* alezredes parancsnoksága alatt működött.

A táborleírás szerint a kontingens nemzetisége: kimondottan németek. Munkaerő felhasználás: helyreállítási-építési munkálatok. Meghatározott ütemtervükben szerepelt az alapvető gazdasági szervezetek keretében a *kiviöli* olajpala-vegyipari üzem, a *kohtla- järvei* olajpala feldolgozó üzem teljes felújítása, üzembe helyezése, a termelés beindítása. Hasonló feladatok megvalósítása *Narva* és *Tapa* városokban. Továbbá villanytelepek építése, tüzegkitermelés és feldolgozás. Helyreállítási-építési munkálatok a településen, lakóházak, közintézmények építése átadása stb.

¹⁷⁴ GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rossziszskoj Fegyveraciji, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401sz. Op. 1a. D-ügyirat 174 L. 48-48.

RGVA (Rossziszskij Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 1.L.259;Fond 9p. Op. 13. D-ügyirat 47. 1-83; Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 1.L.259; D-ügyirat 12.L.90-90ob.; Op. 4i. D-ügyirat 5; Fond 491p. Op. 1. D-ügyirat 69.L.77-90. Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 4. Sz. 127. T.

A 279. sz. tábor vezetősége repatriációval közvetlenül nem foglalkozott. Azonban két fogolyszállítási körben a valgai 287. sz. lágeren keresztül szervezte meg 464 legyengült, munkaképtelen hadifogoly repatriálását.

Az *adatbazisokonline.mnl.gov.hu*-ban tárolt *Kiviőli-re vonatkozó kartonok*, valamint a *katonakagulagon.hu* veszteséglista bőven cáfolják az orosz levéltári források felületes megállapítását, hogy az itteni táborban csak németek tartózkodtak.

Azt a következtetést vonhatjuk le, a megtalált Guk-kartonok szerint összesen **18 magyar** hadifogoly került a *kiviőli 279. sz. hdf. lágerbe*, akik néhány évig itt sány-lódtak, vagy tovább küldték őket más táborokba. 10 főt repatriáltak, ebből 5 fő a FPPL-36. sz. máramarosszigeti és 4 fő a FPPL-36. sz. foksányi táborba került, és egy kárpátaljai *Dóri/György János* civil internált (Csongor, 1922) személyében más táboron keresztül hazatért.

Ilyen szerencsében nem részesülhetett *Cseh Simon Lajos* (Szinpetri, 1910) honvéd és *Szidamits Ferenc Károly* (Budapest, 1900) százados. Az előbbi a borovicsi, míg az utóbbi honfitársunk a voronyezi lágertermetében örökre ott maradt. Hat személy, közte két internált hazatéréséről hivatalos bejegyzést nem találtam. Eltűnt személyeknek is nyilváníthatjuk őket.

Összesítő kimutatás **a kiviőli 279. sz. hdf. táborban tartózkodott magyar hadifoglyokról**

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repat-riáltak	Haza-térésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
18	14	4	10	6	-	2

Elszomorító gondolatokat gerjeszthet bárkiben az említett ügyiratokból kigyűjtött nyolc honvéd, négy civil internált, egy munkaszolgálatos, egy őrzető, egy tizedes, egy szakaszvezető, egy százados adatokban felvázolt szenvedésének stációi.

A kiviőli 279. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1950 **(18 fő)**

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat-bázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
<i>Bedők Károly János</i>	15669	honvéd	Kisrákos, 1911	1948.05.14.	294/Sauljansk. 279/Kiviőli. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Bobács József József</i>	95155	honvéd	Dombrád, 1924	1947.09.17.	299/Szimferopol. 279/Kiviőli. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
<i>Bors Gyula Gyula</i>	90701	honvéd	Csasztkócz, 1922	Adatfelvé-tel 1945. 11.20.	279/Kiviőli. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Csajubok Pál Pál</i>	752747	tizedes	Tiszavárkony, 1897	1945.10.04.	279/2 Kiviőli. 217/Kramatorszk. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.

Cseh Simon <i>Lajos</i>	GURH	honvéd	Szinpetri, 1910	† 1945.12.22.	279/Kiviöli. 270/5 Borovicsi.
	Eltemetés helye: 270/5. sz. hdf. tábor temetője, Borovicsi, 4. parcella 5. sír.				
Csiumacija Dezső <i>Károly</i>	767495	honvéd	Erdély, 1919	1947.07.12.	279/2 Kiviöli. FPPL-176/Foksány. Repatriált. A román kormánynak átadták.
Dara Szilárd <i>István</i>	232867	civil internált	Ausztria, Ebreichs-dorf 1923.08.01	Adatfelvétel 1945.06.20.	279/Kiviöli. Hazatéréséről nincs adat.
Dobler Edmund <i>Edmund</i>	667447	civil internált	Gabos, 1894	Adatfelvétel 1947.02.02.	279/Kiviöli. Hazatéréséről nincs adat.
Dóri/György János <i>István</i>	242615	civil internált	Csongor, Munkácsi k., 1922	1946.10.22.	279/Kiviöli. 311/Mogiljov. Hazaszállí- tották. Repatriáltak.
Forgó Sándor <i>Sándor</i>	732729	honvéd	Mátraballa, 1923	Adatfelvétel 1947.02.24.	279 Kiviöli. Hazatéréséről nincs adat.
Füzesi Sándor <i>Sándor</i>	743125	munka- szolgálá- tos	Álmosd, 1925	1948.05.17.	279/2/ Kiviöli. 1691.hdf.kórház/ Volszk. FPPL-36/Mára- marossziget. Repatriáltak.
Glasenhardt <i>Ádám Miklós</i>	190235	őrvezető	Gara, 1914	Átszállítva, 1945.06.30.	279/Kiviöli. 279/17/ Kiviöli. Hazatéréséről nincs adat.
Meiszner Antal <i>Antal</i>	479373	szakasz- vezető	Budakeszi, 1920	1947.07.23.	299/Szimferopol. 279/ Kiviöli. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
Rácz István <i>József</i>	637129	honvéd	Monor, 1915	1947.09.17.	241/Szevasztopol, (Berezniki). 279/ Kiviöli. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Sepely István <i>János</i>	304589	honvéd	Taktaszada, 1921	Adatfelvé- tel1945.08.24.	279 Kiviöli. Hazatéréséről nincs adat.
Szakonyi Lajos <i>János</i>	284659	honvéd	Szeged, 1917	1947.07.12.	1691.hdf. kórház/Volszk. 408/ Tatiscevo. 279/2/ Kiviöli. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
Szidamits Ferenc <i>Károly</i>	GURH	százados	Budapest, 1900	† 1950.07.01.	279/Kiviöli. 270/Borovicsi. 82/2 Voro- nyezs.
	Eltemetés helye: 82/2. sz. hdf. tábor temetője, Voronyezs, 2. parcella 35. sír.				
Tóth Sándor <i>Antal</i>	679827	civil internált	Szeged, 1917	1947.07.02.	5131.hdf.kórház/ Tatyiscsevo. 238/Szaratov. 279/ Kiviöli. FPPL-36/Má- ramarossziget. Repatriáltak.

6.6. A rakverei 392. sz. hadifogolytábor

Tallinntól 98 km-re található több mint 15 ezer lakosú *Rakvere* város Észak-Észtországban, 20 km-re délre a *Finn-öböltől* terül el, amely a *Lääne-Virumaa* megye székhelye. *Szolnok* testvérvárosa. A jelentős orosz ajkú lakosság annak tudható be, hogy Észtország és Livónia a Nagy Északi Háborúban kapitulált, ennek következtében 1721-ben *Rakvere* átkerült az Orosz Birodalomhoz, ahol Észtország függetlenségének 1918-ban elkövetkező megvalósulásáig maradt, mikor is véget ért az I. világháború.

A békés évek után a II. világháborút követően a szovjet haderő elfoglalta a félig lerombolt *Rakveret*. A városi lakóházak, üzemek, az út-, a vasúthálózat helyreállításának indokával a SZU NKVD 1945. július 27-én hozott 00894. sz. parancsára szervezték meg a 392. sz. rakverei hadifogolytábort. Még ez év, 1945. december 31-én ugyancsak a SZU NKVD 001557. sz. parancsára feloszlatták a tábort,

Tallinnban, aztán Rakverében felállított – státusza szerinti – termelési főtáborról és az altáborok (*Jähve, Narva, Pärnu, Rakvere, Maardu, Väike Maarja állomás*) működéséről a moszkvai levéltári források, dokumentumgyűjtemények fontos adatokat tartalmaznak. Például fogolyállomány átlagszáma 1945 folyamán 7 000 főre tehető. 1945 első felében négy, a folyó év második felében hét táborrészleg alkotta a struktúráját. A kontingens nemzetisége: németek. Munkaerő felhasználás: helyreállítási-építési munkálatok, autóutak rekonstrukciója. 1945-ben 235 főt, 1946-ban 121 főt repatriáltak. A visszatartott hadifoglyokat más lágerekbe szállították át.¹⁷⁵

Az *adatabazisokonline.mnl.gov.hu*-ban és a *katonakagulagon.hu* online felületen tárolt rakveri 392. sz. hdf. tábor anyagai szintén bizonyítják, hogy a németeken kívül **25 magyar** hadifogoly (6 polgári személy, 6 honvéd, 2 őrzető, 1 szakaszvezető, 1 őrmester, 3 zászlós, 1 hadnagy, 1 főhadnagy, 3 százados, 1 főhadbiztos) adataival is szembesülhetünk.

A rakveri lágerbe kerültek közül ketten elhunytak. **Nyilasi György Albert** (Igar, 1912) honvéd a GUK-karton szerint a fogva tartás helyén halt meg. **Barti János János** (Réty, Sepsiszentgyörgy, 1923) őrzető a rakverei táborból átszállítás közben, betegen érkezett a penzai 392. sz. táborba, életét azonban a penzai 2917. sz. hdf. kórházban már nem tudták megmenteni, 1946. június 24-én temették el a kórház temetőjében.

A kartonok szerint a rakverei táborban ketten eltűntek. **Plebel Henrik Henrik** (612599) polgári személy (Bingula, Jugoszlávia, 1911) internált és **Povaszán András András** (613035) (Bárna, 1914) honvéd más táborba való tovább küldéséről, hazatéréséről nincs adat. A kartonok vizsgálatából kiderült, 15 főt a valgai és a névai táborba szállítottak, azonban feljegyzést hazatérésükről szintén nem találtam.

A repatriációs hatóság hat magyar hadifoglyból ötöt a romániai FPPL-36. sz. máramarosszigeti és egy főt az FPPL-176. sz. foksányi repatriációs táborba szállított, onnét a magyar kormány fogadóbizottsága jóvoltából térhettek lakhelyükre.

Összesítő kimutatás **a rakverei 392. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról**

Magyar foglyok	Fogoly katonák	civil inter-náltak	Repat-riáltak	Haza-térésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
25	19	6	5	2	1	1

¹⁷⁵ GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijszkoj Fegyeraciji, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401sz. Op. 1a. D-ügyirat 179 L. 144-149 ob.

RGVA (Rosszijszkij Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 10.L.4.

Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 2. Sz. 290-291, 329-330. T. (könyv: 1.). Sz. 428-451.

A rakverei 392. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(25 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
<i>Ádám Sándor</i> <i>Sándor</i>	2055	civil internált	Magyarország, 1903	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Baja István</i> <i>Sándor</i>	851919	hadnagy	Magyarország, 1919	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Barcza/Borza</i> <i>Károly</i>	852365	százados	Magyarország, 1904	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Barna/Barrina</i> <i>Lőrinc Lőrinc</i>	35589	szakasz- vezető	Budapest, 1914	1947.06.07.	392/Rakvere. 275/Lovov. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Barti János</i> <i>János</i>	GURH	örvezető	Réty, Sepsiszent- györgy, 1923	† 1946.06.24.	392/Rakvere. 2917.hdf. kórház/ Penza.
Eltemetés helye: 2917.sz. hdf. kórház temetője, Penza, 2. parcella 11. sír.					
<i>Berzsenyi Zoltán</i> <i>Augustin</i>	56619	zászlós	Magyarország, 1916	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Dancsó Mihály</i> <i>Pál</i>	232781	honvéd	Budapest, 1923	1947.06.07.	392/Rakvere. 275/Peremisl/Lvov (Lemberg). FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Fazekas István</i> <i>István</i>	730581	honvéd	Somogy- sárd1923	1946.09.07.	392/Rakvere. 1731.hdf.kórház/Golicino- Harkov.69/Bobrov. FPPL-176/Foksány- Nyezsinszk. Repatriáltak.
<i>Fensz Imre</i> <i>József</i>	718857	civil internált	Magyarország, 1909	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Gáfos/Hafos István</i> <i>István</i>	855799	százados	Magyarország, 1903	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Hatvani/Hatvanfi</i> <i>Sándor József</i>	860797	százados	Magyarország, 1893	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kakasi Sándor</i> <i>Sándor</i>	407067	zászlós	Magyarország, 1901	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kémeri/Keserű</i> <i>Egon Ferenc</i>	357571	főhad- biztos	Magyarország, 1894	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Kovács János</i> <i>Márton</i>	401765	civil internált	Magyarország, 1903	Átszállít- va: 1945. 11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Lugor Arflen/ Artúr, dr.</i> <i>Sándor</i>	12811	civil internált	Magyarország, 1909	Átszállítva: 1945.11.01.	392/Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Muth Konrád Endre</i>	530045	civil honvéd	Vokány, 1910	1948.10.11.	392/Rakvere. 280/Donyec-medence. FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Nyilasi György</i> <i>Albert</i>	932071, 932069	honvéd	Igar, 1912	† 1942.10.09.	FPPL-45/Front melléki láger. 392/1/ Rakvere.
Eltemetés helyéről nincs adat.					
<i>Ola(h) József János</i>	869957	főhad- nagy	Magyarország, 1896	Átszállít- va: 1946. 01.19.	392/Rakvere. 393/Néva. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Perics Sándor</i> <i>Sándor</i>	610917	örvezető	Jéke, Csepel, 1923	1947.06.15.	392/Rakvere. 75/Peremisl/ Lvov (Lemberg). FPPL-36/Máramarossziget. Repatriáltak.
<i>Plehel Henrik</i> <i>Henrik</i>	612599	civil internált	Bingula, Jugo- szlávia, 1911	Adatfelvétel 1946.03.27.	392/1/Rakvere. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Povazsán András</i> <i>András</i>	613035	honvéd	Bárna, 1914	Átszállítva: 1945.08.17.	194/Sanok-Szambor. 392/ Rakvere. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Sándorfi Béla</i>	778701	civil internált	Magyarország, 1907	Adatfelvétel 1945.08.01.	392/ Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.

<i>Szabó László</i> <i>Kálmán</i>	274459	zászlós	Magyarország, 1918	Átszállítva: 1945.11.01.	392/ Rakvere. 287/Valga. Hazatéréséről nincs adat.
<i>Tóth Mihály</i> <i>László</i>	690365	őrmester	Kecskemét, 1919	1947.06.15.	392/Rakvere. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
<i>Zeth József</i> <i>Jakab</i>	305931	honvéd	Basal, 1924	Átszállítva: 1946.01.31.	392/ Rakvere. 393/1/9 Néva. Hazatéréséről nincs adat.

Összefoglaló

Kimutatás a 9 észtországi táborban fogva tartott magyar hadifoglyokról, 1944–1950

A SZU NKVD/MVD Észt SZSZK területén 1944–1950 között 9 termelési jellegű hadifoglyotáborot állított fel és működtetett, ahol a sok ezer német és más nemzetiségű hadifogoly mellett – mint az eddigi kutatásokból kiderült – mindegyikben magyarok is tartózkodtak.

Az *adatbazisokonline.mnl.gov.hu*-ban és a *katonakagulagon.hu* online felületen tárolt és az általam feldolgozott Guk-kartonok, GURH-listák szerint az eddig 967 elfeledett személy adatait sikerült az adathalmazok mélyéről a felszínre hoznom, hogy megismerjük a megnevezett lágerekhez köthetően a felvázolt szenvedéstörténetük stációit.

A táblázatban felsorolt észtországi táborokban 908 fogoly katona, 59 civil internált adatait találtam meg és hozom nyilvánosságra. Ezekből kiolvasható, hogy 776-an szerencsésen repatriáltak. Sajnos 142 honfitársunk hazatéréséről további adatokat nem találtam. Halottaink száma 59 főre tehető, ebből észt földben 35 elhunytat temettek el, 25 fő pedig más lágerbe történő átszállítás után vesztette életét.

Nº	A lettországi táborok megnevezése	A táborok működési ideje	A tábor száma	Magyar foglyok	Fogoly katona	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
1	Valga	1944.10.16-1946.07.09.	287	459	447	13	404	30	24	2
2	Tartu	1944.10.16-1946.07.09.	331	35	32	3	20	15	-	-
3	Tallinn	1944.10.16-1948.03.29.	286	181	171	10	163	18	-	-
4	Pärnu	1944.10.16-1947.11.18.	332	18	17	1	14	4	-	-
5	Ahtme	1945.05.14-1946.07.09.	135	130	128	2	95	33	7	6
6	Narva	1945.06.09-1948.03.29.	206	54	43	11	36	6	1	11
7	Kohtla-Järve	1945.07.09-1946.07.09.	289	47	38	8	28	13	2	3
8	Kiviõli.	1945.06.09-1945.08.30.	279	18	14	4	10	6	-	2
9	Rakvere	1945.06.09-1945.08.30.	392	25	18	7	6	17	1	1
Összesen:				967	908	59	776	142	35	25

7. ÚJRA LETTFÖLDÖN

Ikla határőr településnél szinte észrevétlenül átléptük az Észtországot Lettországtól elválasztó egykori határátkelőt, tárva-nyitva a lakatlanul hagyott hatósági épületek ajtaja, ablaka. Az észtországi oldalon egy páncélvonal makettje látható, amely arra emlékeztet, hogy az ideérkező észt tengerészgyalogosok szerepet játszottak az ország felszabadításában.

A *Vitrupe* településhez közeli főút melletti Balti-tenger főnyes partján tartottunk egy rövid pihenőt. Bátor rigai fürdőzők lubickoltak a tenger hideg vizében. Csapatunk egy-két tagja térdig erő vízben szintén megtapasztalta a tenger ősziesen lehült vizét.

7.1. A Münchhausen Múzeum

A *Vitrupe* és Riga közti útvonalon betértünk *Duntes* településre, hogy megnézzük a turista csalogató *Münchhausen Múzeumot*.

Münchhausen Múzeum

Fotó: Fuchs Andrea

Gyerekkoromban egyik kedvenc olvasmányom volt „*Münchhausen báró csodálatos utazásai és kalandjai*” című mű, amely házi könyvtárom polcán ma is ott díszel. Ebben a könyvben szerepelnek a legendás Münchhausen-mesék, például az a kaland, amelyben a mocsárba esett báró saját parókájának copfjánál fogva húzza ki magát az ingoványból.

Duntes települést azzal tette lett földön híressé, hogy a legenda szerint itt talált feleséget, majd a Rigához közeli birtokán élt egy darabig. Majd hazatért hannoveri birtokára és ott élt 1797. február 22-én bekövetkezett haláláig.

Valójában **Karl Friedrich Hieronymus von Münchhausen** az alsó-szászországi Bodenwerderben 1720. május 11-én született nemesi család sarjaként. Katonai

pályára adta a fejét, többek között a báró 1750-ig élt a cári udvarban, részt vett a törökök és a svédek elleni háborúkban. **II. Katalin** cárnő udvarában is szolgált, aki személyes érdemeiért kapitányi ranghoz segítette. A továbbiakban a neve egybeforr a nagyotmondással, akiről – nagy bosszúságára – már életében külön irodalmi műfajt neveztek el. Híre-neve egyre nőtt, túlterjedt szülőföldje határain is. A neki tulajdonított 17 kaland előbb egy gyűjteményben jelent meg, majd az írók is lecsaptak a témára. De ez már egy másik történet.

A báró életútjával kapcsolatosan a lettek *Münchhausen Múzeumot* létesítettek. Elképesztő, hogy a múzeumot kétszer építették fel és nyitották meg. Először 1994–2001 között működött, amely ugyanebben az évben a pusztító tűz martaléka lett. Majd a Münchhausen-rajongók áldozatos munkájának köszönhetően újra felépítették a kétszintes faházat a báró idejéből való eredeti tervek alapján. A nagyközönség előtt 2005 májusában, a báró születési napja előtt tisztelegve nyitották meg.

Az obsitos katonatiszt életét bemutató állandó kiállítás óriási népszerűségnek, látogatottságnak örvend a lettek körében.

Így válik kerekké a „balti láncba” illeszkedő észtországi és lettországi emlékutunk története.

III. FEJEZET

LITVÁNIA

8. KITEKINTÉS A LITVÁNIAI GUPVI HADIFOGOLYTÁBOROKRA

A Molotov-Ribbentrop paktum alapján Litvánia a szovjet érdekszférába került. 1939. szeptember 17-én foglalta el a Vörös Hadsereg. A II. világháborúban ismét német megszállás következett, majd 1944. július 13-án a Vörös Hadsereg visszafoglalta az országot. Ezt követően 47 évig Litván Szovjet Szocialista Köztársaság, majd a szovjet birodalom felbomlása következtében Litvánia újra függetlenné vált és az Európai Unió teljesjogkörű tagja lett.

Litvánia, országtérkép

Forrás: Wikipédia

8.1. A litván-magyar kapcsolatok úttörői, ápolói

A litván-magyar kapcsolatok sok szálon futó évezredes történetét, Litvániával kapcsolatos magyar származású személyek sorsát, eddig a legalaposabban prof. **dr. Raimonda Ragauskienė** és **prof. dr. Aivas Ragauskas** szerzőpáros a *Távol, mégis közel: Litvánia és Magyarország történelmi kapcsolatai*¹⁷⁶ (Vilnius, 2018) c. monográfiájában dolgozta fel. Máig szakavatott kutatói a litván-magyar történelmi kapcsolatoknak. Munkájukat **Dr. Marija Rubaževičienė** (Vilnusi Egyetem, a Litvániai Magyarok Báthory István Kulturális Szövetségének elnöke) és **Dr. Bulla Noémi Erzsébet** (Vilnusi Egyetem Filológiai Kar, magyar lektor) egyedülálló, teljesítményként értékelte.

A kitűnőnek tartott munka ismeretében, hiányérzettel kell megállapítanom, hogy a II. világháború után Litvániában felállított NKVD GUPVI hadifogolytáborok rendszerével, többek között az ide hurcolt több száz magyar katonafogoly és civil internált tragikus sorsával, ezzel kapcsolatos szovjet megtorlásokkal nem foglalkoznak. Annyit megállapítanak, hogy a két világháború között „*az államközi kapcsolatok nem voltak különösebben aktívak. Még kevesebb kapcsolat volt a hidegháború idején. Igaz, hogy Magyarországon a szovjet időszak alatt megtelepedett néhány litván. A második világháború után magyarok költöztek Litvániába, többségükben Kárpátaljáról (bár szintén nem népes csoport). 2011-ben Litvániában 72 magyar származású személy élt.*”¹⁷⁷

Az 1989-es népszámlálás alapján Litvániában mintegy 120 magyar élt. Az itt letelepedett kárpátaljai (*Beregszász, Munkács, Ungvár*) magyar honfitársaink 1990-ben létrehozták a *Litvániai Magyarok Báthory István Kulturális Szövetséget*¹⁷⁸ **Rubaževičienė Homoki Mária** elnök vezetésével, aki több mint 30 évig állt a Szövetség élén. Jelenleg a Szövetség új elnöke, **Molnár Botond Dániel**. Az összetartó csapat tagjainak szerteágazó és sokrétű tevékenységéről könyvet lehetne írni.

A litvániai magyar szervezet 2001-től a *Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetségének* (NYEOMSZSZ) aktív tagja.¹⁷⁹

A balti térség, a litván-magyar kapcsolatok elkötelezett „hídépítői” működésük több mint három évtizede alatt „*a Szövetség eddig mintegy 15 különböző rendezvényt – konferenciát, kiállítást, koncertet – valósított meg, és több mint 10 értékes ki-*

¹⁷⁶ Magyar változata itt olvasható: PROF. DR. RAIMONDA RAGAUSKIENĖ és prof. DR. AIVAS RAGAUSKAS, file:///C:/Users/Tulajdonos/Downloads/TOLIMOS_BET_ARTIMOS_LIETUVOS_IR_VENGRIJOS_ISTORINIAI_RY%C5%A0IAI_HUN_2020.05.20docx.pdf

¹⁷⁷ RAIMONDA RAGAUSKIENĖ, AIVAS RAGAUSKAS, 2018: 14.

¹⁷⁸ A *Litvániai Magyarok Báthory István Kulturális Szövetség* honlapja: <https://www.lvd.lt/litvan-magyar-kapcsolatok/> Email: info@lvd.lt; <https://www.facebook.com/groups/804226782986983/>

¹⁷⁹ <https://www.nyeomszsz.org/tagszervezeteink/>

adványt adott ki litván és magyar nyelven. Rendezvényeit a legtöbb esetben a Vilnusi Egyetemmel, a Fejedelmi Palotával és más múzeumokkal közösen szervezte.”

1994 óta a társaság rendszeresen rendez nemzetközi tudományos konferenciákat, az ott elhangzó előadások alapján pedig tudományos tanulmányköteteket adott ki.¹⁸⁰

Kiemelten ápolják a magyar gyökerekkel is rendelkező *Szent Hedvig*¹⁸¹ (Buda, 1374.02.18. – Krakkó, 1399.07.17.) Lengyelország királynőjének emlékét; továbbá a magyar „aranykort” Litvániában megtestesítő *Báthori István* (Szilágysomlyó, 1533.09.27. – Hrodna, 1586.12.12.) erdélyi fejedelem, választott lengyel király és litván nagyfejedelem, és más kiváló történelmi személyiség litvániai emlékhelyeit.

Báthory István emléktábla a Vilnius Egyetem épületében

Forrás: wikipedia.org

¹⁸⁰ Lietuvos ir Vengrijos istoriniai-kultūriniai ryšiai: XI-XV amžius, sud. M. Rubaževičienė, red. K. Rubaževičiūtė, Lietuvos Stepono Batoro vengrų kultūros draugija, [b.d.]; Lietuvos ir Vengrijos istoriniai-kultūriniai ryšiai: XVI amžius, sud. M. RUBAŽEVIČIENĖ, Vilnius, 2009; Šventoji Jadvyga ir Lietuva, Szent Hedvig és Litvánia. Vilnius, 2010; Bakfark Bálint Zsigmond Ágost udvari lantosa. Valentinas Bakfarkas Žygimanto Augusto dvaro liutnininkas, sud. M. RUBAŽEVIČIENĖ, VERTĖ K. RUBAŽEVIČIŪTĖ, Vilnius, 2012; Lietuva ir Vengrija – istorijos ir kultūros sąsajos, sud. M. RUBAŽEVIČIENĖ (Homoki); VERTĖ K. RUBAŽEVIČIŪTĖ, 2015.

¹⁸¹ Az első lengyel pápa, II. János Pál 1997.június 8-án szentté avatta. Azóta Lengyelország és a Duna-kanyar védőszentje, július 18-a kijelölt ünnepnapja.

Báthori elévülhetetlen érdeme: itt található Kelet-Európa egyik legrégebb egyeteme, amelyet 1579-ben **Báthory István** alapított.

A magyar történelmi emlékek közzé sorolják a vilniusi székesegyházban elhelyezett *Szt. László szobrát*. Büszkéek arra is, 2012-ben a vilniusi Mária Mennybevétele templomban felszentelték a *Szt. Hedvig-oltárt*.

Határtalan volt az örömük, amikor a magyar kormány támogatásával a Vilniusi Egyetemen belül felújították Báthory István termet és a Magyar Tanulmányok Központját, amelynek ünnepélyes megnyitójára 2001. október 24-én került sor. Azóta a szervezetnek is otthont biztosít.

2011-ben a Vilniusi Egyetem épületében a Kis aula mellett leleplezték **Báthory István** lengyel király és litván nagyfejedelem emléktábláját, amely az 1931-ben a Vilniusi Egyetem 350. évfordulójára **Antoni Madeyski** szobrász által készített dombormű másolata.

2012-ben közreműködtek a *Litván-magyar ifjúsági fórum* létrehozásában. 2015-ben megalapították a *Báthory István Litván-Magyar Ifjúsági Együttműködési Alapot*, amelynek célja a két ország fiataljai együttműködésének fejlesztése.

Itt működik a Báthory István állandó emlékkiállítás, magyar irodalmi könyvtárat gyűjtenek. Szintén a Vilniusi Egyetemen a 2015/2016-os tanévtől zajlik a magyar nyelv oktatása.

A már említett, dr. **Rubaževičienė Homoki Margit Mária** által 1991-ben alapított *Litvániai Magyarok Báthory István Kulturális Szövetsége*, amely a Litvániában élő magyarokat és a magyar nyelv, kultúra, történelem iránt érdeklődő embereket egyesíti, különleges szerepet tölt be a magyar-litván történelmi és kulturális kapcsolatok megismertetése terén, összehozza a legjelentősebb litván és magyar kutatókat.

A Szövetség új elnöke, **Molnár Botond Dániel** így foglalja össze az előttük álló feladatokat: „A Szövetség megalapításától kezdve összefogja az itt élő magyarokat, ápolja a magyar nyelvet, kultúrát és hagyományokat, támogatja a litván és magyar szervezetek közötti kapcsolatot.

*Célunk az újonnan érkező fiatalok beilleszkedésének a segítése, gondoskodunk mindenkiről, aki rövidebb-hosszabb időre Litvániába érkezik (...) De új kihívások állnak előttünk: megismerni Litvániát és a magyar kultúra népszerűsítésével gazdagítani a litván kultúrát.*¹⁸²

Visszakanyarodva az 50-es évek eseményeinek taglalására, dicséret illeti a szerzőket, hogy az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc litvániai visszhangját eddig feltáratlan történelmi dokumentumok, tények, gazdag események tükrében részletesen világítják meg. „Az 1956-os magyarországi forradalom, a szolidaritási és szabadságot követelő tüntetések Vilniusban és Kaunasban mélyen beleivódottak a litván nemzeti tudatba, emlékezetbe és kultúrába. 2006-ban Vilniusban a Hajnal-kapunál, a Bazilita

¹⁸² <https://www.lvd.lt/litvan-magyar-kapcsolatok/>

(Bazilijonų) és Hajnal-kapu (Aušros vartų) utcák kereszteződésében lévő épületnél, ahol 1956-ban halottak napja előestéjén elfojtották a békés demonstrációt, amelyben az emberek támogatásukat fejezték ki a magyar forradalom iránt, emléktáblát lepleztek le, amely a magyar és a litván nemzet történelmi közösségének egyik legfényesebb lapjára emlékeztet. Ez áll rajta magyar és litván nyelven: „1956 MINDENSZENTEK EMLÉKEZETES NAPJÁN, DACOLVA A SZOVJET ELNYOMÁSSAL, VILNIUS-BAN NYÍLTAN TÁMOGATTÁK A MAGYARORSZÁGON KITÖRT FORRADALMAT. DICSŐSÉG AZOKNAK, AKIK KINYILVÁNÍTOTTÁK SZOLIDARITÁSUKAT – ÍGY SEGÍTVE ELŐ A LITVÁN ÉS A MAGYAR FÜGGETLENSÉGET. AZ EMLÉKTÁBLÁT FELAVATTA 2006-BAN SÓLYOM LÁSZLÓ, A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE ÉS VALDAS ADAMKUS, A LITVÁN KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, A VILNIUSI SZIMPÁTIATÜNTETÉS ÉS AZ 1956-OS MAGYAR FORRADALOM 50. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL. Az 1956-os magyarországi események évfordulójáról Litvániában minden évben megemlékeznek.”¹⁸³ A hagyományt követő eseményen a vilniusi Magyar Nagykövetség, a helyi magyarság képviselői részt vesznek, a szabadságszerető litván barátokkal együtt emlékeznek mindkét ország hőseire.

A szovjet totalitárius rezsimek magyarországi, litvániai bűncselekményeit tudomány szinten kutató történészek¹⁸⁴ a továbbiakban több projekt megvalósításán fá-

Emléktábla a Hajnal-kapunál található ház homlokzatán az 1956-os szimpátiatüntetések emlékére
Forrás: <https://www.wikiwand.com>

¹⁸³ RAIMONDA RAGAUSKIENĖ, AIVAS RAGAUSKAS, 2018: 134.

¹⁸⁴ SERES ATTILA: A magyar forradalom és a litván egyetemisták „politikai fertőtlenítése”. A Mikaliūnas-ügy a KGB vilniusi archívumának dokumentumai tükrében 1956–1957. https://epa.oszk.hu/01500/01500/00017/pdf/EPA01500_lymbus_2020_0905-0942.pdf

radoznak, elsősorban az 1956-os magyar forradalom litvániai visszhangját kívánják bemutatni, az emlékezetpolitikába beemelni.¹⁸⁵

Abban az időben a forradalmi események a két távoli országot egymáshoz közel hozták, pedig Vilniust és Budapestet 1300 km választja el (több mint 900 km légvonalban). Végül a szerzőpáros a két állam közti gazdasági, politikai, kulturális kapcsolatok ápolását jónak, biztatónak tartja. Többek között kiemelik: „*a magyar közvetlen külföldi befektetések Litvániában majdnem 13 millió eurót érnek el, Magyarország ebben a tekintetben a 23. ország. A legnagyobb magyar befektető Litvániában a Wizzair társaság. A magyarországi litván befektetések összege nagyobb, majdnem 19 millió euró, így Litvánia a 12. helyet foglalja el a rangsorban*”¹⁸⁶.

Kulturális téren is jelentős előrelépés történt. A kiváló és aktív műfordítók jóvoltából felsorolhatatlanul sok magyar író és költő műve jelent meg litván nyelven. Számos litván alkotó munkáját ültették át magyar nyelvre. Kiemelhető mások mellett a litván alkotókkal barátságot ápoló **Bojtár Endre** (1940–2018) József Attila-díjas magyar műfordító, szerkesztő, kritikus, Széchenyi-díjas irodalomtörténész, egyetemi tanár. A híres baltista megalapozta a magyarországi baltisztikai kutatást. Mások mellett a litván alkotók műveiből antológiát állított össze, ezenkívül számos litván mű fordítója is. Legutóbb **Kuzmányi István** két útikönyvet is írt a magyaroknak Litvániáról: a 2007-ben kiadott vilnusi és a 2009-ben kiadott litvániai útikönyvet.¹⁸⁷

8.2. A függetlenség ára

A függetlenség 1990-es visszanyerése után számos, korábban betiltott GULÁG témájú mű jelent meg.

A szovjetellenes litván partizán és ellenállási mozgalmat bemutató regény, elbeszélés, visszaemlékezés, láger írás, valamint folklórgyűjtemény látott napvilágot, ezek napjainkban is népszerűek a litván nép körében.

A litván deportáltak irodalmának egyik legismertebb képviselője **Dalia Grinkevičiūtė** (1927–1987), aki „*21 évesen megszökik a gulágról és visszatér Litvániába. Emlékeit papírfecnikre írja, és elássa a kertben, mert attól fél, hogy a KGB felfedezi őket. Csak 1991-ben, négy évvel a halála után találják meg őket.*”¹⁸⁸

A szovjet hatalommal szembeni ellenállásban résztvevők egyike, **Antanas Miškinis** a Gulágon írta *Psalmés (Zsoltárok, 1989)* című művét nyírfakéregre és cementes zsákok rongyaira. Számos zsoltárából nemzeti dal lett.

¹⁸⁵ Magyar-litván levéltári együttműködési megállapodást írtak alá Vilniusban. <https://www.abtl.hu/hirek/magyar-litvan-leveltari-egyuttmukodesi-megallapodast-irtak-ala-vilniusban/>

¹⁸⁶ RAIMONDA RAGAUSKIENĖ, AIVAS RAGAUSKAS, 2018: 15.

¹⁸⁷ KUZMÁNYI ISTVÁN, Vilnius útikönyv, Panoráma sorozat, 2007; KUZMÁNYI ISTVÁN, Litvánia - Panoráma országkalauzok, Medicina Könyvkiadó Zrt., 2009.

¹⁸⁸ www.peirenepress.com. (Hozzáférés: 2019. május 14.)

Keresztek Hegye. Katolikus zarándokhely, a litvánok egyik legerősebb nemzeti szimbóluma.

Litvánia, Šiauliai District Municipality

Készítette: Thomas Stegh - de: Bild: Berg

Dalia Grinkevičiūtė szintén átélte a gulág borzalmait, amikor 1941-ben, Litvánia orosz megszállása után családjával együtt deportálták. Miután 15 év után visszatért Litvániába, kiadta emlékiratait, és összegyűjtötte más deportáltak visszaemlékezéseit is. E tevékenységéért a KGB üldözte. Dalia Grinkevičiūtė legismertebb könyvei a Lietuviai prie Laptevų jūros (Litvánok a Laptev-tenger partján), 1988 („Megbékélés”, 2002) stb.

Ona Lukauskaitė-Poškienė (1906–1983) litván ellenálló volt, a szovjetellenes ellenállásban kifejtett tevékenysége miatt 10 évre ítélték. Emlékiratokat írt a szovjet lágerekben töltött éveiről és egy regényt, a Lagerių pasakos (Mesék a gulágokról), amely több mint 8 évig zajlott, szintén hozzájárult a folklórhoz.

Ebben a tekintetben a litván emlékezetpolitika epicentruma a litván főváros, ahol a *Megszállás és a Függetlenségi Harcok Múzeumának* (Museum of Occupations and Freedom Fights) nevezik a II. világháború és az azt követő szovjet megszállás áldozatainak emléket állító létesítményt, ahol a szovjetek kivonulásáig a KGB székel.

1992-ben múzeummá alakították a „rettegés házát”, amely hitelesen mutatja be a náci és a kommunista diktátorok Litvániában elkövetett népirtó tevékenységét. A budapesti magyar Terror Házához mérhető litvániai testvér múzeumot először a hadifogoly nagyapja nyomdokaiba eredő **György Zsombor** újságíró a Magyar Nemzet olvasónak egyik cikkében a litvánok XX. századi kálváriáját az ott látott kiállítások kapcsán így mutatja be: „A kegyetlenkedés nem a szovjet uralommal kezdődött. Lit-

vániában a náci Németország kétszáznegyvenezer embert gyilkolt meg, köztük kétszázezer zsidót. Harmincezer embert börtönöztek be vagy vittek fogolytáborba. 1944 után a szovjetek folytatták a vérengzést, 1953-ig további legkevesebb ötvenezer embert öltek meg, háromszázezret börtönöztek be vagy hurcoltak el.”¹⁸⁹

Megszállás és a Függetlenségi Harcok Múzeuma, politikai foglyok cellája

Forrás: <https://www.viator.com/>

Az ország lakosságának a huszadik századi II. világháború borzalmai máig gyógyíthatatlan sebeket okoztak. Többek között az erőszakos lakosságcsere kárt okozott a litvánoknak is. Például a lengyelek jó részét kitelepítették, az oroszokat pedig betelepítették, ezután lakosságának összetétele jelentősen megváltozott az orosz, belorusz népcsoportok jelenléte máig problémákat okoz.

Az emlékezetpolitika is a különböző ideológiák keresztútjába került. A szovjet emlékművek, emlékhelyek eltávolítása és felszámolása feszültségeket generál a lakosság körében is. Miközben a lett patriótáknak, az itt harcoló német katonaáldozatoknak is emlékművek sorát állítják.

A hallgatás falát ledöntve, a rendszerváltozás után Litvániában is beindult a kommunista diktatúra áldozatainak számbavétele. Ebben a tekintetben a *Litvániai Genocídium és Repressziók Tudományos Kutatóintézete* tudományos munkatársai úttörők.

Kiváló német, litván, orosz és más nemzetiségű történészek tanulmányok sorában dolgozzák fel a Sztálin nevével fémjelzett korszak népiértó politikáját. Folyamatban van a GULÁG-GUPVI litvániai táborrendszerével kapcsolatos dokumentumok a felkutatása és publikálása.

¹⁸⁹ György Zsombor: hazafelé. Magyar Nemzet, 2011.01. 02. <https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2011/01/hazafele>

8.3. Mégis voltak magyar hadifoglyok Litvániában

Az újabb adatok szerint Litvániában a SZU NKVD 1944–1947-ben *Klaipėda, Šilutė Vilnius, Siauliai, Kaunas* városokban hat GUPVI hadifoglytábort állított fel.

Az NKVD litvániai táborainak sémarészlete

Fotó: dr. Havasi János, Krasznogorsz, a 27-es tábor múzeuma

Az orosz levéltári anyagokból az olvasható ki, hogy a Litvánia lágeréiben sínylődő hadifogoly állomány kizárólag német nemzetiségű volt. Az egyoldalú állítást a birtokunkban lévő dokumentumokkal tudjuk megcáfolni. A litván földre elhurcolt rabok között magyar honvédek, internáltak is voltak, többen örökre itt maradtak.

Az első korántsem teljes információ a *Varga Éva Mária* által összeállított *Magyar hadifoglyok a Szovjetunióban* c. dokumentumgyűjteményében olvasható.¹⁹⁰

1946-ban *Krivenko* altábornagy és 1947-ben *Filippov* altábornagy, a SZU MVD GUPVI parancsnoka a SZU Belügyminisztériuma hadifogoly- és internáltügyi főparancsnokságának készített kimutatása szerint 232 fő magyar hadifogoly tartózkodott az itteni táborokban.

A magyar hadifoglyok elhelyezkedése a Litván SZSZK táboraiiban az 1946–1947-ben

Litván SZSZK 6 táborában	Magyar hdf. összesen	Táborokban	Hdf. kórházakban
1946.IV.08-i állapot szerint ¹⁹¹	100	92	8
1947.IV.01-i állapot szerint ¹⁹²	132	95	37
Összesen:	232 (GUK, 282)	187	45

Az 1947. március 14-i, *Gyenyiszov*¹⁹³ alezredes, a SZU MVD GUPVI 1. számú parancsnokságának parancsnokhelyettese által aláírt GUPVI-jelentésből Litvániá-

¹⁹⁰ VARGA ÉVA MÁRIA: (szerk.): 2006. 240-241., 354., 368., 495.

¹⁹¹ Forrás: RGVA f.1p. op. 12e. gy.20 l. 7-10. Géppel írt másolat.

¹⁹² RGVA f.1p. op. 12e. gy.20 l. 64-70. Géppel írt, korabeli másolat.

¹⁹³ Forrás: RGVA f.1p. op. 5i. gy.11. l. 4-41. Géppel írt, eredeti példány.

ra vonatkozóan megtudjuk, hogy a 782 hadifogolyból 84 román, 76 magyar lágerlakót többek között a Litván SZSZK Minisztertanácsához tartozó *Goszsztroj tröszt 1.sz. építőipari Főigazgatóság* foglalkoztatott.

A Litván SZSZK területén lévő vállalatok megnevezése	Minisztérium	Összes foglalkoztatott hadifogoly	Román	Magyar	Összesen
Litván SZSZK román – 114 fő magyar – 76 fő Ezek közül az alábbi munkahelyen dolgozik: <i>Goszsztroj tröszt 1.sz. építőipari Főig.</i>	Litván SZSZK Minisztertanácsa	782	84	76	160

Fentebb már idézett *Varga Éva Mária* dokumentumgyűjteményében közreadja hadifogolytáborok és kórházak temetőinek jegyzékét. Például Litvániában az adatai szerint csak 6 magyar hadifogoly van eltemetve.¹⁹⁴

A Litván SZSZK temetőinek jegyzéke (1949-től)

Tábor, kórház	A temető elhelyezkedése	Az eltemetettek száma (hadifoglyok/internáltak)
296., 390. tábor	Kaunas, Šančiai temető	3
2652. sz. hdf. kórház és 184.sz. tábor	Šilutė	3
Összesen:		6

Litvániában a magyar lágerkutatás, a hadisírgondozás még gyermekcipőben jár. Nemrég értesültünk arról, hogy „*Második világháborús német katonákat exhumáltak Litvániában*” – tudatta a *Magyar hadisírgondozás*¹⁹⁵. Litvániában, a lett határ közelében végeztek feltárást a Német Háborús Sírokat Gondozó Népi Szövetség (*Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge, VDK*)¹⁹⁶ szakemberei, ahol 20 német hősi halottat sikerült megtalálniuk.

A katonai temetőben végzett, folyamatban lévő feltárást leginkább figyelemreméltó lelete egy zöld sírűveg (olyan üveg, amelybe adatokkal, információkkal ellátott papírt helyeztek az elhantolt katonák mellé, amely lehetővé teszi a hősi halottak azonosítását). A kezdeti kutatások alapján a sírűveggel eltemetett őrzetető 20 éves korában,

¹⁹⁴ VARGA ÉVA MÁRIA: (szerk.): 2006. 495.

¹⁹⁵ Magyar hadisírgondozás:

https://www.facebook.com/profile/100064387671867/search/?q=Litv%C3%A1nia&locale=hu_HU

¹⁹⁶ Német Háborús Sírokat Gondozó Népi Szövetség (*Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge*)
<https://www.volksbund.de/.../was-bleibt-ein-ehering-und...>

1944. július 24-én halt hősi halált. Tizenkét azonossági jegyet (dögcédulát) és egy gyűrűt is találtak a maradványoknál.

A zarasui járásbeli Kunoti községben lévő II. világháborús német katonai temető.

Forrás: a Német Háborús Sírokat Gondozó Népi Szövetség
(Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge)

Forrás: <https://www.volksbund.de/>

A régész csapat úgy véli, hogy négy sorban körülbelül 40 sír található. Néhány halotton megtalálták a csizmájuk maradványait is. Valószínűleg kórházban elhunyt, és a harcmezőn elesett katonákat is temettek ide. A zarasui járásbeli Kunotai községben lévő második világháborús német katonai temető helye régóta ismert volt, és a védett kulturális javak nyilvántartásába is bekerült. A temető méretéről, és arról, hogy hány katonát temettek el ide, nem állt rendelkezésre információ.

A VDK Litvániában a Kulturális Értékvédelmi Szolgálattal (Kulturwerte Schutzdienst) működik együtt, amely idén tavasszal a helyi lapokon keresztül Litvánia több kerületében is felhívást intézett a helyi lakossághoz: arra kérték őket, hogy ha bármilyen információval rendelkeznek a környékükön eltemetett német katonákról, tájékoztassák a szervezetet.

A felhívásra egy idős asszony jelentkezett, aki 1937-ben született Mierkiai településen, és gyermekkorát is ott töltötte. Elmondása szerint a német katonák az ő házukban állították fel a főhadiszállásukat, ezért apja bunkert kezdett ásni a család számára a Vencavas tó közelében. Az intenzív munka hatására előbb felhólyagosodott a keze, majd begyulladt, végül üszkösödni kezdett. A német katonák segíteni akartak rajta, ezért a frontra vitték, a Šventoji folyó melletti, Baltriškėsben lévő tábori kórházba.

A front a Šventoji folyó mentén terült el. Az itt elesett katonákat Kunoti községbe vitték eltemetni. Az idős asszony már nem emlékezett rá, hogy kik temették el ide a halottjaikat, de úgy sejtette, hogy a németek voltak, mert a falusiak félelmükben el-

rejtőztek. A temetőben fakesztek álltak, amelyekre több családnevet is németül írtak fel, fekete betűkkel. A keresztekre sisakokat akasztottak.

A szemtanú már nem emlékszik rá, hány sorban temették el a katonákat, de véleménye szerint 20-30 sírhely lehet a területen. Egy dologra még emlékszik: a temető melletti Bilaiši tanya közelében lelőttek egy német repülőt, amely sokáig feküdt az erdőben, a pilóta sorsa pedig ismeretlen. Akár a kunoti temetőben is eltemethették.”

Sajnálattal állapítjuk meg, a Magyar Hadisírgondozó Iroda munkatársai a három kis balti országban nem foglalkoznak hadisír-, illetve hadifogoly-lágertemetők felkutatásával.

Köszönet és hála illeti a Német Háborús Sírokat Gondozó Népi Szövetség munkatársait, akik napjainkban folytatják a Baltikum országaiban a katonai temetők, lágerrek mellett fellelhető parcellák, sírok feltárását, a halott katonák emlékének megörökítését. A lágertemetőkben hagyományosan gránit vagy vas emlékkereszttel jelzik a felújított, gondozott katonai temetőket, ahol magyar honvédek is nyugsznak.

9. HADIFOGOLYTÁBOROK LITVÁNIA TERÜLETÉN 1944–1949-BEN

Az 1939–1956 között működő SZU NKVD MVD hadifogolytáborokat szamba vevő, 2013-ban Volgográdban kiadott orosz *Kézikönyv*¹⁹⁷ adatbázisa szerint az egykori Litván SZSZK területén hat termelési, és rekreációs főtáborról készült lexikonszerű szócikk. Ezek alapján alább közlöm a Litvániára vonatkozó adatok általános kivonatát.

A SZU NKVD/MVD Litván SZSZK hadifogolytáborainak jegyzéke, ahol magyar hadifoglyok is tartózkodtak 1944–1950 között

№	Tábor azonosító száma	Táborszám (postaszám)	A főtábor megnevezése, száma	A főtábor működési ideje
1	57	7057	Klaipėda (fronttábor, álló tábor)	1946.08.01.–1948.07.15.
2	184	7184	Sibben (Klaipėdai járás)/Kybartai/Šilutė (rekreációs tábor)	1945.01.24–1946.12.30
3	195	7195	Vilnius (termelési tábor)	1944.07.20–1949.04.05
4	294	7294	Šiauliai (fronttábor, termelési tábor)	1944.10.16–1947.10.30
5	296	7296	Kaunas (termelési tábor)	1944.10.16–1947.10.30
6	390		Kaunas (Vilnius) (termelési tábor)	1944.10.16–1947.10.30
7	2652	A főtáborokat kiszolgáló hdf. kórház, Kaunas		1944–1949

¹⁹⁷ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., Lagerja dlja vojennooplennih NKVD-MVD SZSZSZR 1939–1956.T.6. Volgograd, 2013.

М.М. Загорюлько, С.Г. Сидоров, Е.М. Цунаева. Лагерь для военнопленных НКВД-МВД СССР, 1939–1956. Волгоград, 2013.

9. 1. A klaipédai (Telsajszk) 57. sz. hadifogolytábor

Klaipédát, a Balti-tenger parti történelmi várost 1252-ben a teuton lovagok alapították. Az évszázadok során számos gazdája volt. Időközben a térség legnagyobb kikötőjévé fejlesztették.

A város környéke a versailles-i békéig a Német Birodalom részét képezte, majd a két világháború között autonóm tartomány volt, német többségű lakossággal. 1939-en a német csapatok elfoglalják Klaipédát.

A II. világháború végén a győztes szovjet hadsereg Klaipédát visszafoglalja, majd a Szovjetunióhoz csatolták. A város oroszokkal való betelepítése megkezdődik, A litvánokra ráerőszakolt szovjet típusú társadalmi berendezkedés 46 évig működik. Lényegesen megváltoztatja a demográfiai helyzetet Klaipédában. A diktatórikus rezsim akkor omlott össze, amikor Litvánia is 1991-ben elnyerte függetlenségét. Azóta a mintegy 200 ezres lakosú Klaipéda is polgári fejlődés útján halad, a szabad ország harmadik legnagyobb települése és a régió kulturális és tengerparti kereskedelmi központja.

Magyar vonatkozású érdekessége: Debrecen¹⁹⁸ testvérvárosa.

A hadifogoly magyarok csoportjai fegyveres kísérettel 1945 tavaszán érkeztek. Abban az időben kezdődik Klaipéda szovjet láger krónikája.

A szovjet lágernek Kézikönyvében¹⁹⁹ az *57.sz. hadf. termelési jellegű főtábor* a SZU MVD 00923. sz. parancsára 1944. augusztus 1-jén kezdte el működését. Majd a nevezett hatóság a 00836. sz. rendelete alapján 1948. július 15-én likvidálta.²⁰⁰

A tábornak eleinte több filiáléja volt. Elsősorban 1944 augusztusától a 3. Balti Front 0129.sz. parancsa értelmében 1944. augusztus 8-tól a korábbi *FPPL-7 hadifogoly átvevő pont* (prijemnij punkt vojennoplenih) bázisán *SZPV-1/57 és SZPV-2/57 hadifogoly gyűjtőpontként* (szbornij punkt vojenoplenih), majd *FPPL-57 front melletti átvevő-továbbító alegységként* is funkcionált. Befogadóképessége: 1944-ben 10 ezer, 1945-ben 6-8 ezer, 1946-ban 5-7 ezer, 1947-been 6-4 ezer fő.

1944. szeptemberétől *Telšiai*, majd *Klaipéda* városban székelő 57.sz. hdf. főtábor első parancsnoka: **Marbenkin** őrnagy, őt 1947-től **A. V. Csibrjakov** őrnagy váltotta.

Struktúrája: 1944-augusztus 1-től 2 SZPVE, 1945. december 27-től 4, 1946-ban 5, 1947. október 30-ig 6-5 alegysége, illetve lágerrészlege működött.

A front melléki gyűjtőhelyekről idehurcolt hadifoglyok zömét németek képezték, kisebb számban osztrákok, magyarok, románok, csehek, lengyelek is jelen voltak.

A kontingens száma: 1945-ben 47 778 fő érkezett a táborba. Az év végéig a foglyok jelentős részét más táborokba átirányították. 1946. január 1-én 6 136, 1947. január 1-jén 4 697, 1948. január 1-jén 4 942 fő tartózkodott a táborban. Az 1948.

¹⁹⁸ <http://klaipeda.diena.lt/naujienos/klaipeda/miesto-pulsas/atnaujino-miesto-partnerio-debrenceno-zenkla-705197>

¹⁹⁹ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 115-116.

²⁰⁰ Megjegyzés: a SZU NKVD 195.sz. táborba adták át. Lásd: ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 191.

április 10-ei állapot szerint csak a német hadsereg 2 881 katonájából 220 tiszt és 2 661 altiszt, katona került nyilvántartásba.

Általában a tábor jellege termelésinek volt minősítve. Ezért Klaipėdában a kereskedelmi kikötő, a papírkombinát, a villanytelep igazgatósága, a vasúti vonalfőnökség, a város kommunális és építkezési vállalat a foglyok élő munkaerejét főleg a háború okozta károk felszámolására, új létesítmények, vasútvonalak, lakóházak stb. építésére fordították.

A foglyok 619 főt kitevő csoportjainak repatriálását elsősorban 1945 végén bonyolították le. 1946-ban az akciót szüneteltették. 1947-ben 1 307, 1948-ban 2 948 fő szabadulását tették lehetővé. A repatriáltak névsorába 4 390 német, 24 osztrák, **55 magyar**, 2 román, 47 cseh, 193 lengyel, 1 jugoszláv, 6 francia, 1 holland, 1 luxemburgi, 1 belorusz és 1 dán hadifogoly került.²⁰¹

Az adatok elemzéséből kiderült, eddig **48 honfitársunknak**, köztük 4 civil internáltaknak (ebből egy fő kárpátaljai származású: **Paládi András** (Barkaszo, 1899) magyar) találtam meg a kartonját. A 44 fogoly katona rangszerinti megoszlása: 34 közlegény, 4 őrzető, 1 szakaszvezető, 1 őrmester, 1 főtörzsőrmester, 2 tiszthelyettes, 1 hadnagy.

Összesen 45-en repatriáltak, vagyis a magyarok 90 százaléka csak 1948. április 4.–december 20. között szabadulhatott. Három magyar honvéd további sorsáról nincs adat.

Összesítő kimutatás
a klaipėdai 57. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
48	44	4	45	3	-	-

²⁰¹ Források:

GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 161. L. 22-26 ob.; Gy. 179. L. 138-138ob.

RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 167. L. 25-29; Op. 23a. Gy. 4. L. 55; Op. 37a. Gy. 3. L. 101, 106; Op. 3g. Gy. 1. L. 146ob; Gy. 12. l. 122.

Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 4. Sz. 125.

Meszta szogyerzsanyija vojennoplenih vermahta na tyeritariji bivsega Szovetszkogo Szajuza (1941–1956). Putyevagyityel Sz. 48., 49.

***A klaipédai 57. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(48 fő)***

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rendfokozat	Születési hely, év	Fogságbaesés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Ábrahám István István , magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	795	honvéd	Ferencszállás, 1907	Tolna, 1944.11.30.	1948.12.20.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget Repatriáltak.
Aldi/Oldal Ferenc András , református, 6 osztály, mészáros	573595	honvéd	Olaszliszka, 1923	Lengyelország, 1945.01.26.	1948.07.13.	57/ Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget Repatriáltak.
Barczy István István katolikus, 5 osztály, földműves	92097	honvéd	Andornaktálya, 1923	Lengyelország, 1945.02.27.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget Repatriáltak.
Bona Ferenc Mihály katolikus, 6 osztály, földműves	84221	honvéd	Párkány, 1910	Magyarország, 1945.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget Repatriáltak.
Csatári József József 6 osztály, földműves	185623	civil internált	Tiszaadony, 1906	Tiszaadony, 1944.12.03.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Csizmadia József János , magyar, katolikus, 6 osztály földműves	764199	honvéd	Herincsény/Nógrádsípek, 1923	Németország, 1945.03.07.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget Repatriáltak.
Dejcsics Sándor Márton , magyar, evangélikus, 6 osztály, földműves	237297	örvezető	Hegyhat, 1912	Csehszl., 1945.05.16.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget Repatriáltak.
Décsi Mátyás Mátyás magyar, katolikus, 4 osztály, lakatos	235863	honvéd	Novoselija 1926	Keleti front, 1945.02.15.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget Repatriáltak.
D, E, F, G, H						
Döbrentei Gyula , magyar, református, 2 osztály, földműves	235183	civil internált	Désháza, 1907	Désháza, 1944.10.08.	1947.06.26.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Eszterle Ferenc Márton magyar, katolikus, 5 osztály	835089	honvéd	Budakeszi 1912	Ausztria, 1945.02.08.	1946.06.30.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Farkas János Kálmán református, 4 osztály, földműves	737293	honvéd	Beregurány, 1920	Keleti front, 1944.10.27.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Fehér Lajos István katolikus, 5 osztály, földműves	722185	örvezető	Magyarország, 1917	Tordaszentlázló 1944.10.04.	1946.09.12.	57/Klaipėda. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Földbázi István István , magyar, evangélikus, szakiskola, mozdonyvezető	718189	honvéd	Makó, 1905	Budapest, 1945.02.12.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget Repatriáltak.
Gergely András András katolikus, 7 osztály, földműves	180175	honvéd	Nyírcsaholy, 1923	Keleti front, 1945.01.06.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.

Hajdú József János katolikus, 6 osztály, földműves	154523	honvéd	Bag/ Rácszent- lászló 1923	Német-or- szág 1945.03.07.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Hardi István Pál református, 6 osztály, földműves	164653	honvéd	Magyar- ország, 1922	Keleti front, 1945.04.02.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Heisenberger János János, magyar, katolikus, 7 osztály, asztalos	155085	honvéd	Sopron- bánfalva, 1926	Frankfurt, 1945.04.24.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
K, L, M, Ny						
Kádár Gyula György evangélikus, 12 osztály	860929	hadnagy	Szatumik (Cseh- szlovákia) / Buda- pest, 1907	Ausztria, 1945.05.09.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Kiss Károly Lajos református, 7 osztály, lakatos	376533 376351	honvéd	Hajdú- szoboszló, 1912	Szlovákia., 1944.10.07.	1948.12.20.	168/Minszk. 57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Konyecsik Imre Imre magyar, katolikus, 6 osztály napszámos	415691	honvéd	Boly/ Takta- kenéz, 1923	Lengyel- ország, 1945.01.27.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Kovács István József katolikus, 1 osztály, földműves	393315	honvéd	Kokad, 1917	Budapest, 1945.03.05.	Adatfelvé- tel: 1947.12.13.	198/Kisinyov. 57/Klaipėda. Hazatéréséről nincs adat.
Kovács Zoltán Elek katolikus, 6 osztály, zenész	390323	honvéd	Körmen- di, 1926	Lengyel- ország, 1945.05.09.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Kucsora /Kutczora György Sándor lutheránus, 6 osztály	443543	honvéd	Torna- bánya? / Budapest, 1926	Ausztria 1945.03.05.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Laczkovics András András katolikus, 6 osztály	454513	honvéd	Felső- bágyony, 1915	Kovely, 1944.03.20.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Lévai János Gábor evangélikus, 3 osztály, földműves	455123	honvéd	Hajdú megye, 1901	Keleti front, 1945.03.26.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Lovas Mihály Mihály katolikus, 3 osztály ipari iskola, szuszer	465471	tiszt- helyettes	Fábián- sebestyén, 1914	Magyar- ország, 1944.11.05.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
M, NY, P, R, S, SZ						
Márfi Miklós Miklós katolikus, 6 osztály, földműves	487243	honvéd	Gyön- gyös- hermán, 1922	Vas megye, 1945.03.30.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Molnár Ferenc Ferenc katolikus, 4 osztály, földműves	520359	honvéd	Abony, 1908	Duna- szentgyörgy, 1944.11.20.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarossziget Repatriáltak.

Molnár Sándor János , magyar, evangélikus 6 osztály, földműves	521051	örve- zető	Hódme- zővásár- hely, 1912	Ungvár, 1944.10.28.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Müller Jakab <i>Gotlib</i> katolikus, 5 osztály, földműves	531847	honvéd	Vaskút, 1902	Ausztria, 1945.05.09.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Nyáradai Vendel <i>Martin</i> katolikus, 6 osztály mészáros	567601	honvéd	Kapos- vár/Bu- dapest, 1923	Német-or- szág, 1945.03.07.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Nyisztor Péter <i>Márton</i> rom.katolikus, 6 osztály, 2 év ipari, asztalos	630637	honvéd	Soroksár, 1909	Keleti front, 1945.03.29.	Adatfelvé- tel: 1945.07.15.	57/Klaipėda. 115/6/ Jereván Hazatéréséről nincs adat.
Paládi András <i>András</i> református, 6 osztály, földműves	586573	civil in- ternált	Sztarbecső – Gorond / Barka- szó 1899	Barkaszo, 1944.11.18.	1948.04.21.	57/ Klaipėda. Hazájába átszállítottak. Repat- riáltak.
Pásztor Turák Imre <i>József</i> katolikus, tanítóképző, tanító	595399	szakasz- vezető	Garbóc- bogdány, 1901	Budapest, 1945.02.12.	1947.07.26.	241/Szevasztopol (Berezniki). 57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Prokai István <i>Mátyás</i> katolikus, 2 osztály	625613	honvéd	Szeged, 1912	Kerény, 1944.10.20.	1945.08.08.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Rozgonyi András <i>András</i> , magyar, katolikus 6 osztály, földműves	647853	honvéd	Vértessomló? 1914	Pozsony, 1944.10.28.	1948.07.15.	57/Klaipėda. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
S, SZ, T, V, W, ZS						
Stikl Sebestyén <i>Sebestyén</i> magyar, evangélikus 6 osztály, földműves	815901	honvéd	Somogy- döröcske, 1900	Ungvár, 1944.10.28.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Schvarcz László <i>Dezso</i> , katolikus, 6 osztály, villanyszerelő	783469	tiszt- helyettes	Buda- pest, 1921	Német- ország, 1945.03.27.	1948.12.20.	168/Minszk. 57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Szakál József <i>János</i> katolikus, 4 osztály, földművelés	284191	honvéd	Szentes, 1923	Lengyel-or- szág, 1945.01.27.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Szalai Gyula <i>Vince</i> katolikus, 8 osztály, napszámos	775979	főtörzs- őrmes- ter	Duna- szerda- hely, 1921	1945.05.08.	Adatfelvétel: 1946.02.14.	57/Klaipėda. Hazatéréséről nincs adat.
Tircsi Jenő <i>Károly</i> katolikus, 5 osztály, földműves	699923	honvéd	Nagy- károly, 1919	Német- ország, 1945.02.28.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Tisch József <i>János</i> katolikus, 5 osztály, földműves	700077	honvéd	Leány- vár, 1925	Német- ország, 1945.03.09.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Tranker Sebestyén <i>Ferenc</i> katolikus, 6 osztály, földművelés	694511	honvéd	Vértessomló, 1904	Keleti front, 1945.04.30.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 Máramarossziget Repatriáltak.

Varga László József katolikus, 6 osztály, földművelés	118207	honvéd	Somogy megye, 1923	Magyar- ország, 1945.04.20.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Vigh Béla Pál evangélikus, 7 osztály, szabó	136209	honvéd	Temes- vár/Bu- dapest, 1921	Ausztria, 1945.04.28.	1948.07.15.	57/Klaipėda. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Wild Jákob János református, 6 osztály, nyomdász	139331	örve- zető	Mojos, 1922	Győr, 1945.04.01.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Winkler István István magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	140275	honvéd	Székesfe- hérvár, 1912.	Antrupin, 1945.04.29.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.
Zsila Kálmán József református, 5 osztály, munkás	264877	civil internált	Csökmő, 1911	Bogyiszló, 1945.03.26.	1948.07.13.	57/Klaipėda. FPPL-36 MáramarosszigetRepatriáltak.

9.2. A sibbeni/šilutėi/kybartai 184. sz. hadifogolytábor

A közel 15 ezer lakosú, 1511-től emlegetett *Šilutė* város Nyugat-Litvániában, Klaipėda megye déli részén terül el. A város a Klaipėda régió és a néprajzi Kis-Litvánia része volt. Šilutė volt Šilutė megye két világháború közötti fővárosa, jelenleg pedig a *Šilutė* kerületi önkormányzat fővárosa.

A 184. sz. főtábor a SZU NKVD 0036. sz. parancsára 1945. január 24-től kezdte el működését. A SZU MVD a 001223. sz. rendelettel 1946. december 30-án – férőhely szűke miatt – szüntette meg a termelési táborát, ahol főleg német, magyar és más nemzetiségű rabok voltak.²⁰² 1945. november 11-től rekreációs táborrá minősítették. Adminisztrációs központja először *Kybartai*, aztán *Sibino/Šilutė* településen volt. Befogadó képessége 1945-ben 3 ezer, 1945. április-június közt 8 ezer, 1946-ban 3 ezer fő. 1945-től **V. K. Bakulin** a táborparancsnok.

A SZU NKVD 001349. sz. parancsára 1945. november 12-től a gyengélkedő, kimerült foglyok egészségügyi feljavító tábora. Nemzetiségi összetétele: németek, románok, magyarok, lengyelek, csehek, osztrákok, olaszok, franciák, belgák, hollandok, svédek, szlovákok és dánok. A táborlakók száma 1945. január 1-jén 5 059, 1946. január 1-jén pedig 4 298 fő. A foglyok átlagszáma: 1945-ben 2 841, 1946-ban 3099 főre tehető. Munkaerőfelhasználás: lágeren belül az építkezési munkálatokban való közreműködés. *Sjaulaj*, *Csernyahovszk* fémfeldolgozó műhelyeiben úgynevezett munkaterápiára kötelezték a foglyokat. Ennek köszönhetően közszükségleti tárgyak sokaságát készítették el (páncélszekrényeket, vasszekrényeket, lakatokat, vassűrészeket, különféle konyhakéseket, elektromos rezsókat, bútorokat stb.).

A foglyok repatriálását ebben a táborban 1945 őszén 895 fővel indították el. 1946-ban 2 872 főt érintett. Összesen 3 767 főt engedtek szabadon, küldtek hazá-

²⁰² ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 184-185.

jába. Nemzetiségi bontásban is közlik az adatokat: 182 német, 115 osztrák, **46 magyar**, 43 román, 149 cseh, 113 lengyel, 34 jugoszláv, 11 francia, 27 holland, 3 belga, 8 svéd, 1 szlovák, 2 olasz, 16 dán, 5 horvát, 2 luxemburgi, 1 portugál, 5 szlovén, 2 argentin, 1 délafrikai, 1 görög foglyot soroltak fel.²⁰³

Az MNL-adatbázisban a szovjet hadifoglyok adatait validálva **78 nevet** sikerült kigyűjteni.

Összesítő kimutatás a sibbeni/šilutėi/kybartai 184. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
78	62	16	49	23	4	2

A kartonok szerint 62 fogoly katona, 16 civil internált került a táborba. Az utóbbiak között 5 kárpátaljai magyar is van:

Bajusz Bertalan (Kisdobronya, 1917) hazatéréséről nincs adat;

Bátori Béla (Asztély, 1926), repatriáltak;

Demeter Gyula (Rafajnaújfalu, 1900) hazatéréséről nincs adat;

Jóó Gyula (Szernye, 1904) hazatéréséről nincs adat;

Szabó Kálmán (Halábor, 1924) hazatéréséről nincs adat.

Az elemzett és hiánytalanul kitöltött kartonok adataival igazolható, 49 honfitársunk a máramaroszi és a foksányi repatriáció táboron keresztül hazatérhetett.

A magyar rabok repatriálásának dinamikája a šilutėi 184. sz. hdf. táborban

Év, hónap	fő
1945–1946-ban	39
1947–1948-ban	10
Összesen:	49

A kartonokban 23 magyar hadifogoly hazatéréséről nem közöltek információt. Azonban bironyíthatóan hatan odahaltak. A *katonakagulagon* (GURH) névsorban 5, a Guk-kartonban 1 áldozat nevét találtuk meg. Az elhaltak közül

²⁰³ Források:

GA RF F.9401c.Op. 1a. Gy. 174. L. 59-60; Gy. 176. L. 237.

RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 167. L. 25-29; Op. 37. Gy. 3. L. 76; Op. 3g. Gy. 1. L. 53ob; Gy. 12. L. 11; Op. 4i. Gy. 5.

Meszta szogyerzsanyija vojennoplenih vermahta na tyeritariji bivsega Szovetszkogo Szajuza (1941–1956). Putyevagyityel Sz. 49.

négynek Litvániában, kettőnek pedig a belorussziai Gomelben (Orsansk) van az eltemetési helye:

Fekete Márton Márton civil internált (n.a.1915 – 1945.2.17.)

Eltemetés helye: a tábor temetője, Šilutė, jelöletlen sír.

Kalix Adolf őrzetű (Háromfa, 1920 – 1943? 04.16.)

Eltemetés helye: a tábor temetője, Šilutė, jelöletlen sír. GURH.

Polónyi Antal Antal honvéd (n.a.1916 – 1945.04.19.)

Eltemetés helye: Gomel, temető, 6. parc. 1 sír.) GURH.

Schepp Urbán Mihály honvéd (Bátaszék, 1912 – 1946.11.30.)

Eltemetés helye: kórház temetője, Kaunas, 4. parcella 18 sír. GURH.

Sztankovics György József őrmester (Dunajánosháza, 1909 – 1946.07.18.) a tábor temetője, Sibino/Šilutė, 4. parcella. GURH.

Völler Ferenc Sámuel honvéd (Tamási/Iregszemcse, 1896 – 1946.05.01.)

Eltemetés helye: a tábor temetője, Gomel, 1. parcella 75 sír. GURH.

A šilutėi 184. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948 (78 fő)

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rendfokozat	Születési hely, év	Fogságbaesés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Bajusz Bertalan István , református, 8 osztály, munkás	43175	civil internált	Kisdobrony 1917	Kisdobrony, 1944.11.18.	Adatfelvétel: 1945.02.27.	184/Sibino/Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.
Bakai Sándor Sándor magyar, református, 5 osztály, földműves	78903	civil internált	Ottomány, 1905	Ottomány, 1945	Adatfelvétel: 1945.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.
Bátori Béla Pál katolikus, 6 osztály, földműves	93663	civil internált	Asztély, 1926	Beregszász, 1944.11.18.	1945.10.10.	184/Sibino/ Šilutė. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
Bíró Bertalan István kat. 6 osztály, földműves	64079	honvéd	Szabolcs vármegye, Kisvárdá? 1918	Esztergom, 1945.03.05.	1945.10.08.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Breitenbach Mihály Mihály katolikus, 6 osztály, földműves	96803	Német hds. munkaszolgálatos	Patak? 1904	Hamburg, 1945.04.30.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Braunstein Anton Szabasztján magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	97575	Német hds. honvéd	Filippova, 1894	Berlin, 1945.04.29.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Bréda Lajos Miklós , molnár református, 6 osztály,	97915	civil internált	Börvely, 1894	Zala megye, 1945.03.29.	1948.09.14.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Cvetkovics Adolf Károly katolikus, írástudatlan, ács	746219	őrzetű	Magyarország, 1900	Németország, 1945.05.08.	Adatfelvétel: 1945.08.29.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.

Cseres János Pál evangelikus, 6 osztály, földműves	759697	honvéd	Besenyőd? 1919	Keleti front, 1944.11.20.	Adat- felvétel: 1945.03.21.	184/Sibino/ Šilutė. 232/Sztrij. Hazatéréséről nincs adat.
Demeter Gyula Sámuel református, 4.osztály földműves.	238845	civil inter- nált	Rafajna- újfalú, 1900	Munkács, 1944.11.18.	Adat- felvétel 1945.02.27.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.
Edel József János	824523	honvéd	1901	Német- ország, 1945.05.02.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány.
Ekel Jákob Jákob asztalos	825545	honvéd	Major(s) 1919	Berlin, 1945.02.03.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány.
Emmer Anton Uvalc luteránus, 8 osztály, munkás	827785	civil in- ternált	Duna- adony, 1896	Berlin, 1945.05.08.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
F						
Fekete Márton Márton	949523	civil inter- nált?	Magyaror- szág, 1915	Keleti front, 1945.	† 1945.12.17.	525/Prokopjevsk. 184/Sibino/ Šilutė.
Eltemetés helyéről nincs feljegyzés.						
Feszler Antal Márton magyar, katolikus, 9 osztály, asztalos	721551	Német hds. munka- szolgá- latos	Zámor, 1909	Sverina, 1945.04.05.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatri- áltak.
Fodor Lajos Lajos katolikus, 6 osztály, földműves	729461	őrve- zető	Karancs- berény, 1924	Ausztria, 1945.05.03.	1948.12.20.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Fojt Jenő János katolikus, orvosi egyetem, orvos	731181	őrmes- ter	Veszprém, 1892	Cseh- szlovákia, 1945.05.10.	Adat- felvétel: 1946.04.24.	184/5/Sibino/Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.
Fraubhammer Johan/ János István katolikus, 6 osztály, földműves	739803	Német hds. munka- szolgá- latos	Mária- kálnok, 1905	Hamburg, 1945.04.30.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Grobe István Péter rom. katolikus, 3 osztály, munkás	219265	honvéd	Szeged- csengele/ Szeged, 1919	Szlovákia, 1945.04.08.	Adat- felvétel: 1945.07.27.	184/Sibino/ Šilutė. 232/ Sztrij Hazatéréséről nincs adat.
Gulácsi László? József református, egyetem, doktor	224677	civil inter- nált	Viszova ? 1898	Beregszász, 1944.11.18.	Adat- felvétel: 1945.02.27.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.
H						
Hafner József katolikus, 6 osztály, földműves	186199	munka- szolgá- latos	Gara, 1903	Berlin, 1945.05.25.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Hauzer Simon Jakab katolikus, földműves írástudatlan	167231	munka- szolgá- latos	Bóta, 1905	Berlin, 1945.04.29.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Hegyes Zoltán Bálint római katolikus, 4 osztály, halász	172063	szakasz- vezető	Fehér- gyarmat, 1912	Cseh- szlovákia, 1945.04.01.	Adat- felvétel: 1946.07.20.	184/Sibino/ Šilutė. 232/Sztrij. Hazatéréséről nincs adat.
Hercegfalvi Lajos János református, 8 gimnázium, hiva- tálnok	184857	szakasz- vezető	Szabolcs megye, 1920	Vas megye, Újfehértó, 1920	1948.11.01.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL 36/ Máramarossziget. Repatriáltak.

Hergef? Márton József katolikus, 5 osztály, suszter	180341	honvéd	Budapest, 1900	Ausztria, 1945.05.12.	1947.06.08.	184/28/Sibino/ Šilutė. 148/Krasznodar, FPPL-176, Foksány. Repatri- álták.
Hertlik Mihály József katolikus, 6 osztály, bányász	184079	civil inter- nált	Kesztlőc, 1924	Kesztlőc, 1944.12.30.	1947.09.14.	184/1.Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Hoffer János József katolikus, 8 osztály, szakács	217739	honvéd	Hetven- hely, 1904	Ausztria, 1945.04.29.	1946.11.18.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatri- áltak.
Holczinger Vlagyiszlav József magyar, kereskedő	83087	Német hds. honvéd	Szeli, 1924	Grodno, 1945	1946.09.12.	195/ Vilnius. 184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Hollender András Mihály katolikus, 6 osztály, földműves	197013	civil inter- nált	Veszprém környéke, 1900	Ausztria 1945.04.28.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Horváth László Ottó katolikus, 4 osztály	209289	honvéd	Békés, 1912	Cseh- szlovákia, 1944.10.23.	Adat- felvétel: 1945.08.21.	184/Sibino/ Šilutė. 243/Polock. Hazatéréséről nincs adat.
I, J						
Illés István Sándor katolikus, 6 osztály, földműves	333413	honvéd	Magyaror- szág, 1906	Budapest, 1944.01.01.	Adat- felvétel: 1945.12.23.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatérésé- ről nincs adat.
Izsó Ferenc János katolikus, 3 osztály, suszter	331469	Német hds. munka- szolga- latos	Cseh- bánya, 1910	Ausztria, 1945.03.04.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Jóó Gyula Károly református, 5 osztály földműves	569435	civil inter- nált	Szernye, 1904	Bátyú, 1944.11.18.	Adat- felvétel: 1945.08.21.	184/1/ Sibino/ Šilutė. 243/Polock. Hazatéréséről nincs adat.
Juszt Henrik András luteránus, 6 osztály, földműves	841709	honvéd	Kéty, 1900	Ausztria, 1945.01.31.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
K						
Kalinics Romulusz? Jenő római katolikus, 6 osztály, földműves	341079	honvéd	Márkó, 1915	Szlovákia, 1945.04.04.	Adat- felvétel: 1945.07.20.	391/Krustpils. 184/Sibino/Šilutė. Hazatérésé- ről nincs adat.
Kalix Adolf, magyar	GURH	örve- zető	Háromfa, 1920	Keleti front, 1943	† 1943.04.16.	184/Sibino/ Šilutė.
	Eltemetés helyéről nincs feljegyzés.					
Király József Ferenc, római kato- likus, 6 osztály, vasutas	369397	honvéd	Szabad- egyháza, 1911	Cseh- szlovákia, 1945.08.26.	Adat- felvétel: 1945.07.19.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatéréséről nincs adat
Kiss József József katolikus, 6 osztály, földműves	373997, 1117539	civil in- ternált	Polgárdi, 1928	Szent- gothárd 1945.03.29.	1945.09.01.	184/Sibino/ Šilutė. Repatriáltak.
Kóka Márton Márton, luteránus, 6 osztály, földműves	406563	Német hds. honvéd	Csábrág- várbók, 1911	Krivic, 1945	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.

Kozma August August, római katolikus, 6 osztály,	405853	honvéd	Csikszenttamás, 1914	Szlovákia, 1945.02.02.	Adatfelvétel 1945.07.18.	184/Sibino/ Šilutė. 232/Sztrij. Hazatéréséről nincs adat.
Krausz István János katolikus, 4 osztály, földműves	431485	Német hds., munkaszolgálatos	Gergőfalva, 1907	Berlin, 1945.04.27.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Fokszány. Repatriáltak.
Krum János István, katolikus, földműves	435485	Német hds. honvéd	Dombóvár, 1904	Berlin, 1945.04.25.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Fokszány. Repatriáltak.
L, M, N						
Lox János János luteránus, 6 osztály pásztor	469117	Német hds. honvéd	Izmény, 1907	Késmárk, 1945	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Fokszány. Repatriáltak.
Lezacsek Pál János evangélikus, 6 osztály, földműves	460741	honvéd	Kondoros, 1909	Staniszlav, 1944.07.25.	Adatfelvétel: 1945.02.28.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.
Martinszky József József romai katolikus, 8 osztály, cukrász	485157	honvéd	Szlovákia, 1925	Szlovákia, 1944.04.07.	Adatfelvétel: 1945.08.16.	184/Sibino/ Šilutė. 232/Sztrij. Hazatéréséről nincs adat.
Nagy János János, katolikus, 5 osztály, földműves.	589297	honvéd	Magyarbecse? 1923	Németország, 1945.03.07.	1948.07.13.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
O, P, R						
Oldal/Olti/Ollé? Ferenc András magyar, református, 6 osztály, mészáros	573597	honvéd	Olaszliszka, 1923	Lengyelország, 1945.01.26.	Adatfelvétel: 1945.05.20.	195/Vilnius. 184/Sibino/ Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.
Pach István János, katolikus, 6 osztály, munkás.	549137	honvéd	Sávoly, 1909	Huszt, 1944.10.22.	1947.09.03.	184/Sibino/ Šilutė. 189/Gomel, Orsanzsk. FPPL-36/ Máramarossziget. Repatriáltak.
Pál Ferenc Károly katolikus, szakiskola, pincér	615143	örvezető	Vas vármegye, 1923	Krencs, 1945.01.21.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Fokszány. Repatriáltak.
Perger József katolikus, 6 osztály, földműves	601105	szakaszvezető	Mindszentkál, 1898	Vasvár, 1945.03.30.	1945.08.21.	184/Sibino/ Šilutė. Repatriáltak.
Polónyi Antal Antal, magyar	GURH	örvezető	Magyarország, 1916	Keleti front, 1945.	† 1945.04.19.	184/Sibino/ Šilutė. 189/1 Gomel, Orsanzsk.
Eltemetés helye: 189/1. sz. hdf. tábor temetője, Gomel, 6. parcella, 1. sír.						
Polónyi Illés Illés katolikus, 4 osztály,	615397	honvéd	Zagyvarekás, 1922	Szentgothárd, 1945.01.21.	1946.10.29.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Fokszány. Repatriáltak.
Rakli János Ferenc katolikus, 2 osztály, munkás	652535	Német hds. honvéd	Budaörs, 1908	Poznan, 1945.02.01.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Fokszány. Repatriáltak.
Reinhard Miklós János katolikus, 6 osztály, földműves	633479	honvéd	Námethi, 1908	Keleti front, 1945.03.21.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Fokszány. Repatriáltak.
S						
Sama Martin József katolikus, 5 osztály	776745	Német hds. honvéd	Kunbaja, 1904	Poznan, 1945.04.29.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Fokszány. Repatriáltak.
Schepp Urbán Mihály	GURH	honvéd	Bátaszék, 1912	Serling, 1945.05.04.	† 1946.11.30.	195/Vilnius. 184/Sibino/ Šilutė. 189/1 Gomel, Orsanzsk. 2652. hdf.kórház/ Kaunas.
Eltemetés helye: 2652. sz. hdf. kórház temetője, Kaunas, 4. parcella, 18. sír.						

Schleier János Henrik luteránus, 6 osztály, ács	799509	honvéd	Kis- mányok, 1917	Szvarin/ Szverin, 1945.05.04.	1946.09.12.	184/6/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Schneider György György katolikus, 6 osztály, földműves	802783	honvéd	Palota- bozsok, 1907	Ausztria, 1945.04.29.	1946.09.12.	184/6/ Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatri- áltak.
Schneider Filip Jákob katolikus, 6 osztály, földműves	803155	honvéd	Örvénd, 1905	Berlin, 1945.04.28.	1946.09.12.	184/6/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Schneider József Antal katolikus, 4 osztály, földműves	802863	honvéd	Magyar- ország, 1895	Német- ország, 1945.07.26.	1946.09.12.	184/6/Sibino/ Šilutė. FPPL-176/Foksány. Repatriáltak.
Serer Imre Henrik luteránus, írástudatlan, földműves	313669	Német hds. honvéd	Raposka, 1913	Német- ország, 1945.04.29.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Stuller András István katolikus, 6 osztály, földműves	818635	Német hds. munka- szolgál- latos	Töt- vázsony, 1912	Berlin, 1945.04.29.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Süle Kálmán József, református, 5 osztály, munkás	790491	civil in- ternált	Cécke, 1911	Bogyiszló, 1945.03.26.	Adat- felvétel: 1946.01.16.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatérésé- ről nincs adat.
SZ						
Szalai/Zalai Gyula Vince, katolikus, 8 osztály, munkás	776043	Német hds. főtörzs- örmes- ter	Béke, 1921	Prekula, Lettország, 1945.05.08.	Adat- felvétel: 1946.02.27.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatérésé- ről nincs adat.
Szépszabó József István református, 5 osztály, földműves	652535	honvéd	Doboz, 1920	Poznan, 1945.02.01.	Átszállítva, 1946.09.12.	293/Bezseck. 184/Sibino/ Šilutė. Hazatéréséről nincs adat.
Stumpf Félix Félix katolikus, 8 osztály, vízvezeték-szerelő	818381	honvéd	Budapest, 1905	Ausztria, 1945.04.28.	1946.09.12.	184/6/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Szabó Kálmán Gusztáv, református, 7 osztály, földműves	273619	civil in- ternált	Halábor, 1924	Halábor, 1944.11.18.	Adat- felvétel: 1945.02.27.	184/Sibino/ Šilutė. Hazatérésé- ről nincs adat.
Sziva József József, katolikus, 6. osztály. földműves	306895	honvéd	Balaton- újlak, 1924	Szent- gothárd, 1945.03.31.	1947.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Sztankovics György József	GURH	örmes- ter	Duna- jános- háza, 1909	Magyar- ország, 1945.04.08.	† 1946.07.18.	195/Vilnius. 134/4/Szumi. 184/Sibino/ Šilutė.
Eltemetés helye: 184 sz. hdf. tábor temetője, Sibino/Šilutė, 4. parcella.						
Tóth Mihály János római katolikus, 6 osztály, gimnázium, borász	690233	civil in- ternált	Kisléta/ Budafok, 1917	Budafok, 1944.12.29.	1947.09.14.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Turcsi János Péter római katolikus, 6 osztály, 4 oszt. ipari iskola, szakmunkás	698689	tizedes	Nagy- várad 1918	Szlovkia, 1945.04.01.	Adat- felvétel: 1945.08.11.	184/Sibino/ Šilutė. 232/Sztrij. Hazatéréséről nincs adat.

U, V, Z						
Udud Miklós Miklós görög katolikus, földműves, 4 osztály	701479	honvéd	Jánk, 1925	Vas megye, 1945.03.30.	1945.08.21.	184/Sibino/ Šilutė. Repatriáltak.
Viuuth Johann/János Antal katolikus, 6 osztály, földműves	139523	civil intrnált	Kán, 1906	Berlin, 1945.05.02.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Wagnöder Anton Anton magyar, katolikus, 6 osztály, pék	106 653	Német hds. honvéd	Mecsek- szabolcs, 1912	Severin, 1945.03.29.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Völler Ferenc Sámuel	GURH	honvéd	Tamási/ Ireg- szemcse, 1896	Szent- gothárd, 1945.03.31.	† 1946.05.01.	184/6/Sibino/ Šilutė. 189/1/ Gomel, Orsanzsk. 3903. hdf.kórház/ Resica/Gomel.
	Eltemetés helye: 3903. sz. hdf. . kórház temetője, Resica/ Gomel, 1. parcella, 75. sír.					
Wagner István István magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	106945	honvéd	Bonyhád, 1914	Lengyel- ország, 1945.05.04.	1946.09.16.	390/Kaunas. 296/Kaunas 184/6/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Würt István Antal katolikus, 6 osztály, asztalos	150529	civil inter- nált	Budapest, 1924	Érd, 1945.01.06.	1947.09.14.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány Repatriáltak.
Zierkelbach György György katolikus, 6 osztály, borbély	750245	munka- szolgá- latos	Szava? 1911	Berlin, 1945.05.02.	1946.09.12.	184/Sibino/ Šilutė. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.

9.3. A vilniusi 195. sz. hadifogolytábor

A II. világháború idején Vilnius Litvánia fővárosa jelentős károkat szenvedett. A Szovjetunióhoz csatolt balti ország székhelyén elvégzendő helyreállítási munkálatokra a szovjetvezetés hadifoglyok ezreit mozgósította.

A SZU NKVD 00835. sz. rendeletére a **195. hdf. tábor** 1944. július 20-án szervezték meg a város peremrészén, amely mintegy öt évig működött, majd az SZU MVD 00229. sz. parancsára 1949. április 5-én a termelési jellegű tábor a kitűzött feladatok befejeztével feloszlatták.²⁰⁴ A főtábor központja *Vilnius*. Innét irányították a környező településeken (*Vilnius, Kupriniškiai, Naujoji Vilnia állomás, Sibben, Kaunas, Lūsberg falu, Klaipėda, Ežerėlis*) diszlokált hat-hét lágerrészleget is.

A 195. sz. hdf. tábor befogadóképességét 1944. július 20-tól 1945-ig 12 000–12 500 főre növelték. 1946 folyamán már csak 7-8 ezer, 1947-ben 4 500-6 500, 1948 folyamán 2800-4 800, végül a záró hónapban 2700 főről van tudomásunk. Ennek következtében a lágerrészlegek száma hol növekvő, hol csökkenő tendenciát mutat. Például 1944. szeptember 11-én 1, 1945-ben 3-5, 1946-ban 7, 1947-ben 5-7, 1948-ban 6 és 1949. április 5-én 3 alakulattal számoltak.

²⁰⁴ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 191-192.

Táborparancsnokok: **A.V: Csibrjakov** őrnagy (1944), majd **Szergejev** őrnagy (1946–1947). A kontingens nemzetiségi összetétele: németek, osztrákok, románok, magyarok és franciák.

Az állomány száma:

1944. augusztus 11.: 2688 fő (főleg németek, osztrákok és más nemzetiségűek).

1944. november 11.: 1293 fő (ebből 1159 német, egy román, **egy magyar**, 6 olasz).

1947. január 1.: 7 764 fő (ebből 7 145 német, 400 osztrák, **88 magyar**, 117 román, 14 más nemzetiségű).

1948. május 10.: 4 154 fő német hadsereg hdf. katonái (ebből 146 tiszt, 4008 altiszt, közlegény).

A 195. sz. láger foglyait közel 20 vilniusi vállalat alkalmazta: útépitési, villanytelep, mechanikai üzem, téglagyár, a vilniusi repülőteret karbantartó vállalat, hajógyár, fafeldolgozó üzem, lakóházépítő tröszt, vasútépítő tröszt, tőzégfeldolgozó üzem stb. Eredményesen fellendítették Vilnius gazdasági életét, felszámolták a háború okozta károkat, számos új gyár, lakóház épült stb. Több trillió rubel értékű munkát végeztek el.

Repatriáció: 1945-ben 2039, 1946-ban 598, 1947-ben 379, 1948-ban 1808 főt kísértek a repatriációs táborokba. Többek között a kimutatásban a 4200 főből 2642 német, 947 osztrák, **2 magyar**, 13 román, 49 cseh, 328 lengyel, 24 jugoszláv, 11 olasz, 331 francia, 8 holland, 12 belga, 1 svéd, 7 luxemburgi stb. szerepel.²⁰⁵

Az elemzett dokumentumokban **88 magyart** említenek, akik a vilniusi 195. sz. táborban raboskodtak.

A MNL AOL adatbázisból **76 magyar** hadifogoly kartonját dolgoztam fel, ebből 6 személy az anyaországból idehurcolt civil internált.

A katona foglyok soraiban 64 honvéd, 3 őrzető, 1 tizedes, 2 főtörzsőrmester és egy tartalékos hadnagy mutatható ki. Az egyik főtörzsőrmester kárpátaljai: **Béres Gyula** (Ungvár, 1908), aki a fogságból 1945. szeptember 15-én szerencsésen lakhelyére hazaérkezett.

Összesítő kimutatás **a vilniusi 195. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról**

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
76	70	6	39	31	2	4

²⁰⁵ Források:

RGVA F. 1p. Op. 11a. Gy. 4. L. 136; Op. 15a. Gy. 1. L. 84; Gy. 167. L. 25-69; Op. 23a. Gy. 4. L. 51; Op. 37a. Gy. 3. L. 76, 101, 106; Op. 3g. Gy. 1. L. 221; Gy. 12. L. 131-131ob.; Op. 3i. Gy. 16. Op. 4i. Gy. 5.

Vojennoplenije v SZSZSZR. T. 4. Sz. 126; T. 5. (kny. 1). Sz. 411-428.

A 76 főből igazoltan 39-en repatriáltak.

A magyar rabok repatriálásának dinamikája a 195. sz. hdf. táborban

Év, hónap	Fő
1945 – 1947-ben	13
1948. január 27 – július 13 között	26
Összesen:	39

A katonokban 31 hadifogoly hazatéréséről nincs adat. Hatan meghaltak, 4 áldozat a *katonakagulagon* (GURH) névsorban található. Két elhunytat Litvániában temettek el, sírjuk jelöletlen. A többiek más táborba és rabkórházba történt átszállítás után végelgyengülésben, járványos betegségben pusztultak el. Halottjaink:

Hrickó Ferenc István honvéd (Buzita, 1902 – 1946.10.21.)

Eltemetés helye: a tábor temetője, Rubezsnoje/Kagyijevka, 16. parcella 7. sír. GURH.

Keszler Frank Johann civil internált (Grid, 1906 – 1945.11.26.)

Eltemetés helye: a tábor temetője, Kurszk, jelöletlen sír. GURH

Schepp Urbán Mihály, honvéd (Bátaszék, 1916 – 1946.11.30.)

Eltemetés helye: a tábor temetője, Krasznodar, 33. parcella 7. sír. GURH.

Sebők Kálmán József honvéd (Viszák, 1900 – 1946.03.13.)

Eltemetés helye: a tábor temetője, Krasznodar, 33. parcella 7. sír. GURH.

Kovács Károly Károly honvéd (n.a. 1921 – 1945.11.26.)

Eltemetés helye: a tábor temetője, Vilnius, jelöletlen sír.

Cserni István Pál honvéd (Tas, 1923 – 1945.09.11.)

Eltemetés helye: Rubezsnoje/Kagyijevka, jelöletlen sír.

*A vilniusi 195. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(76 fő)*

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat-bázis	Rend-fokozat	Születési hely, év	Fogságba-esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
B						
Baranyai István István , magyar, római katolikus, 8 oszt., villanyszerelő	89017	civil internált	Budapest, 1922	Budapest, 1945.02.14.	Átszállítva: 1945.04.03.	FPPL-176 Foksány. 217/ Kramatorszk. 195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Bájer Mátyás Mátyás , magyar, katolikus, 6 osztály, kötélverő	16329	Német hds. honvéd	Kisdorog, 1918	Német-ország, 1945. 04.29.	1948.07.13.	57/ Klaipėda. 2652.hdf.kórház / Kaunas. 184/ Sibino/Šilutė. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Mára-marossziget. Repatriáltak.
Béres Gyula Mihály , magyar, görögkatolikus 5 osztály, suszter	54257, 56282	főtörzs-örrmester	Sátoralja-újhely/ Ungvár 1908	Német-ország, 1945.05.04.	1945.09.15.	195/Vilnius. Hazájába átszállították. Repatriáltak.

Bognár Kornél Lajos , magyar, katolikus, 8 osztály, hentes	70703	honvéd	Párkány, 1923	Cseh- szlovákia, 1945.05.16.	1948.07.13.	184/Sibino/Šilutė. 195/Vilnius. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Barna István Ferenc , magyar, katolikus, ipari szakisk. suszter.	36203	honvéd	Mindszent, 1908	csehszl., 1945.05.09.	1948.07.13.	2652.hdf.kórház/ Kaunas (Salute). 195/1/Vilnius. FPPL- 36 Máramarosziget. Repatri- áltak.
Béhel László Sándor , magyar, református, 4 osztály, földműves	43533	honvéd	Vál, 1913	Pusztafa, 1945.03.18.	1948.07.13.	183/Boriszov. 168/Minszk. 2652.hdf.kórház/ Kaunas. 195/1/Vilnius. FPPL-36 Máramarosziget.
Bauer György Mihály , magyar, református, 2 osztály, munkás	41249	honvéd	Hajmás- hegy, 1922	Ausztria, 1945.04.02.	1947.06.27.	38/Pavlograd (Reni). 199/Novoszibirszk. 195/Vilni- us. FPPL-36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Bodnár István István , magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	73427	honvéd	Bekecs, 1904	Tiszanána, 1944.10.45.	1945.10.02.	145/Kurszk. 512/Tyatkinszk. 195/ Vilnius. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
C, CS, E, F, G, GY						
Cvetkovics Adolt Károly , magyar, katolikus, írástudatlan, ács	746219	Német hds. ör- vezető	Óbér, 1900	Német- ország, 1945.05.08.	Átszállítva: 1945.08.29.	184/Sibino/Šilutė. 195/2/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Cserni István Pál , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	254395	honvéd, utász	Tas, 1923	Jász- berény, 1945.01.01.	† 1945.09.11.	195/ Vilnius. 6011.hdf.kórház/ Rubezsnoje/ Kagyijevka.
	Halál oka: tüdőtuberkolózis. Eltemetés helye: Rubezsnoje, Luganszki terület					
Egedi Lajos József , magyar, református, egyetem, hivatalnok	883901	tart. alhad- nagy	Hajdú- nánás, 1919	Német- ország, 1945.05.10.	1948.07.13.	406/19/Mcenszk, Orlov, Tula. 2652.hdf.kórház/ Kaunas. 57/ Klaipėda. 195/1/Vilnius.FPPL- 36 Máramarosziget. Repatriáltak.
Földesi Imre Imre , magyar, luteránus, gimnázium, földműves	741997	civil in- ternált	Hódmező- vásárhely, 1902	Király- helmece, 1945.04.04.	Adat- felvétel: 1945.06.02.	195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Féth Lőrinc Jakab , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	709737	Német hds. honvéd	Bátaszék? 1907	Berlin, 1945.05.01.	Átszállítva: 1947.02.23.	184/Sibino/Šilutė. 388/ Sztálingorszk. 195/1/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Gerner Áron Áron , magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	183413	honvéd	Nyír- csaholy, 1923	Tormás, 1945.01.27.	Átszállítva: 1945.05.15.	48/Lezsnjevszk. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Gyevi/Dégi Mátyás Mátyás , magyar, katolikus, 4 osztály, gépkocsivezető	236371	Német hds. honvéd	Novo- selija, 1926	Ausztria, 1945.02.1.	Adatfelvétel: 1945.05.26.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtő- hely. 195/1/Vilnius. Hazatérésé- ről nincs adat.
H, L						
Hajdú Gábor Péter , magyar, 4 osztály, asztalos	154309	honvéd	Kemecse/ Eszeny, 1906	Hidas- németi, 1944.12.17.	1946.09.09.	195/ Vilnius. FPPL-176, Foksány. Repatriáltak.
Hajdú József János , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	154521	Német hads. honvéd	Bak, 1924	Námet- ország, 1945.03.07.	Adat- felvétel: 1948.04.29.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Hokstok Mateusz Mateusz , magyar, luteránus, kereskedelmi iskola, kereskedő	156481	Német hds. honvéd	Ágfalva, 1908	Ausztria, 1945.03.02.	Átszállítva: 1949.06.05.	195/ Vilnius. 388/15. Sztálingorszk. Hazatéréséről nincs adat.
Horváth Vlagyiszláv István , magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	203779	honvéd	Magyaror- szág, 1926	Grodno, 1944.08.28.	Átszállítva: 1947.02.15.	184/Sibino/Šilutė. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.

Horváth András János , magyar, református, 2 osztály, munkás	203205	honvéd	Kunhegyes, 1908	Csehszlovákia, 1945.05.09.	1948.07.13.	2652.hdf.kórház /Kaunas. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Hricó Ferenc István , magyar	GURH	honvéd	Buzita, 1902	Torna, 1944.12.20.	† 1946.10.21.	195/Vilnius. 6011.hdf.kórház/ Rubezsnoje/ Kagyijevka.
Eltemetés helye: 6011. sz. hdf. kórház temetője, Rubezsnoje/Kagyijevka, 16. parc., 7. sír.						
K						
Kalán László János , magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	411161	honvéd	Sátoraljaújhely, 1923	Torna, 1945.01.24.	Adatfelvétel: 1945.05.15.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Kalmár Márton Ferenc , magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	409329	örmes-ter	Tataháza, 1913	Somotor, 1944.12.06.	Adatfelvétel: 1945.06.01.	195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Karácsonyi Auguszt Mihály , magyar, katolikus, 6 osztály	346293	honvéd	Nyárádremete, 1898	Szatmárnémeti, 1944.10.25.	1948.07.15.	2652.hdf.kórház/ Kaunas. 195/1/Vilnius FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Keszler Frank Jována/Johan , magyar	GURH	civil internált	Grid, 1906	1945.01.08.	† 1945.11.26.	195/Vilnius. 184/Kurszk.
Eltemetés helye: 145. sz. hdf. tábor temetője, Kurszk.						
Kinczler János János , magyar, metodista, 6 osztály, földműves	367733	honvéd	Bonyhád, 1912	Németország, 1945.05.01.	Átszállítva: 1948.01.27.	184/Sibino/Šilutė. 57/Klaipėda. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Kovács István István , magyar, katolikus, 6 osztály, 3 oszt. szakiskola, lakatos	393997	honvéd	Bag/Baja? 1904	Csehszlovákia, 1945.05.01.	1948.07.13.	2652.hdf.kórház/ Kaunas. 168/ Minszk. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kovács Károly Károly , magyar, katolikus, 6 osztály	916277	honvéd	Magyarország, 1921	Csehszlovákia, 1945.05.12.	† 1945.11.26.	FPPL-176 Foksány. 195/ Vilnius.
Halál oka: dystrophia. Eltemetés helye: 195. sz. hdf. tábor temetője, Vilnius.						
Könyves Gyula István , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	357877	honvéd	Putnok, 1926	Poznan, Lengyelország, 1945.02.03.	1948.07.13.	2652.hdf.kórház/ Kaunas. 195/ Vilnius. FPPL-36 M.-sziget. Repatriáltak.
Krug Mihály János	222079	honvéd	Magyarország, 1917	Keleti front, 1945.	Adatfelvétel: 1947.08.18.	195/ Vilnius. Kartonja áthúzva, adathiányos. Hazatéréséről nincs adat.
Krupna László Rezső , magyar, katolikus, 3 osztály, munkás	435631, 435561	honvéd	Nógrád, 1912	Lengyelország, 1945.02.04.	1945.11.11.	195/Vilnius. Hazájába átszállították. Repatriáltak.
Kummer József Ferenc , magyar, katolikus, 4 osztály, munkás	438899	honvéd	Ete, 1910	Magyarország, 1945.02.05.	1948.07.13.	284/Breszt. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kupec Károly András , magyar, katolikus, 7 osztály, kalauz	440685	honvéd	Gödöllő, 1923	Sopron körny., 1945.03.01.	1948.07.13.	2652.hdf.kórház/ Kaunas. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kutcura/Kutzura György Sándor , magyar, luteránus. 6 osztály,	443545	honvéd	Tatabánya/Budapest, 1926	Németország, 1945.03.05.	Adatfelvétel: 1945.05.25.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
L, M, N, O						
Linger József Keresztély , magyar, katolikus, 5 osztály, földműves	3835	honvéd	Sümege, 1913	Németország 1945.04.29.	1945.02.02.	57/Klaipėda. 195/1/ Vilnius.FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Lingl József József , magyar, katolikus, 8 osztály, szövőmester	462561	honvéd	Budapest/Pécs, 1914	Keleti front, 1945.01.10.	1946.08.29.	195/ Vilnius. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.

Marosi Ferenc István , magyar, katolikus, írástudatlan, földműves	484739	honvéd	Nagyrabé, 1908	Ausztria, 1945.05.15.	Adatfelvétel: 1946.04.27.	195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Marton Gyula István , magyar, rom. katolikus, 2 osztály, földműves	485629	tizedes	Szőny, 1913	Cseh-szlovákia, 1945.05.23.	Átszállítva: 1945.07.21.	185/Jurjevec. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Melisek Joban Johan , magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	497823	Német hds. honvéd	Palást, 1923	Keslin, 1945.03.05.	1945.08.20.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/ Vilnius. Hazájába átszállították. Repatriáltak
Nagy József Gyula ,	566545	honvéd	Magyarország, 1922	Keleti front, 1945.	Adatfelvétel: 1947.08.07.	195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Nagy József János	537885	honvéd	Magyarország, 1922	Keleti front, 1945.	Adatfelvétel: 1947.08.05.	195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Németh János István , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	554937	honvéd	Pecöl, 1905	Duna-földvár, 1944.11.03.	1948.07.05.	195/2/Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Oldal/Olad? Ferenc András , magyar, református, 6 osztály, mézszáros	573597	honvéd	Olasz-liszka, 1923	Torn, 1945.01.26.	Átszállítva: 1945.05.20.	184/Sibino/Šilutė. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
P						
Pacs István János , magyar, katolikus, 5 osztály, földműves	597489	Német hds. honvéd	Bács-madaras? 1923	Németország, 1945.04.29.	1945.05.26.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Papp Ferenc Zsigmond , magyar, protestáns, 7 osztály, földműves	620183	honvéd	Székely-szentmihály, 1922	Szeged környéke, 1944.11.06.	Adatfelvétel: 1945.02.02.	195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Patakfalvi László György , magyar, református, 8 osztály, közjegyző	595949	honvéd	Derecske, 1923	Ausztria, 1945.03.04.	1948.07.13.	195/ Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Pánya István Gyula , magyar, római katolikus, 6 osztály, elárusító	608671	honvéd	Csécse, 1902	Kecskemét, 1944.10.29.	Adatfelvétel: 1945.02.05.	195/2/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Patakfalvi László György , magyar, református, 8 osztály, középisk. jegyző	623665	honvéd	Derecske, 1923	Buda, 1944.11.03.	Adatfelvétel: 1945.05.25.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Pékár Elek János , magyar, romai katolikus, 2 osztály, mézszáros	607795	honvéd	Taskent/ Budapest, 1919	Rédics, 1945.04.01.	Átszállítva: 1945.09.26.	38/Pavlograd(Reni). 139/ Volnavadszk, Umany. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Petrucz József Mihály , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves.	606087	honvéd	Nyírbogát, 1922	Lengyelország, 1945.02.27.	1948.07.13.	184/Sibino/Šilutė. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Pénzes György György , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	600173	civil internált	Ártánd, 1926.05.30	Ártánd, 1944.11.12.	1947.06.17.	145/Kurszk. 195/1/Vilnius. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Probászka János Sándor , magyar, katolikus, gimnázium, írnok	627067	honvéd	Nógrád-erőce, 1923.05.23	Németország, 1945.04.07.	1948.07.13.	184/Sibino/Šilutė. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
R, S, SZ						
Rad István József , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	631655	honvéd	Moson, 1913	Cilincig, 1945.02.02.	1948.07.13.	184/Sibino/Šilutė. 195/1. Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.

Ritter József Lőrinc , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	644927	honvéd	Budaörs, 1926	Cseh- szlovákia, 1945.05.01.	1948.07.13.	2652.hdf.kórház/ Kaunas. 195/1/Vilnius. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Salai Gyula <i>Vencel</i> , magyar, katolikus, 8 osztály, villanyszerelő	306603	Német hds. fő- törzsőr- mester	Balony? 1921	Lettország, 1945.05.08.	1948.07.13.	184/Sibino/Šilutė. 195/ Vilnius. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Schepp Urbán Mihály	GURH	honvéd	Bátaszék, 1912	Serling, 1945.05.04.	† 1946.11.30.	195/Vilnius. 184/Sibino/Šilutė. 2652.hdf.kórház/ Kaunas.
Eltemetés helye: 2652. sz. hdf. kórház temetője Kaunas, 4.parcella, 18 sír.						
Sebők Kálmán <i>József</i>	GURH	civil in- ternált	Viszák, 1900	Szuszkó, 1944.10.25.	† 1946.03.13.	195/Vilnius. 148/Krasznodar.
Eltemetés helye: 148. sz. hdf. tábor temetője, 33. parcella, 7. sír.						
Somogyi Ferenc Ferenc , magyar, 4 osztály, asztalos	807111	honvéd	Tarna- zsadány, 1909	Budapest, 1945.02.25.	1946.08.29.	195/ Vilnius. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Soták József Gábor , magyar, katolikus, munkás	781837	Német hds. honvéd	Nagy- szokond? 1907	Torp, 1945.04.01.	1945.04.29.	195/ Vilnius. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Straál Matias <i>Franc</i> , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	817293	Német hds. honvéd	Vaskút, 1913	Német- ország, 1945.04.27.	1946.09.16.	390/ Kaunas. 195/ Vilnius. 296/ Kaunas. 1245. hdf.kórház/ Kaunas. 184/Sibino/Šilutė. FPPL-176 Foksány. Repatri- áltak.
Szabó Lukács <i>Gyula</i> , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves.	274849	honvéd	Tisza- polgár, 1923	Greifswald, 1945.04.30.	1948.07.13.	2652.hdf.kórház/ Kaunas. 195/1/ Vilnius. FPPL- 36 Máramarossziget. Repatri- áltak.
Szakál/Czakol ? József <i>János</i> , magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	317951	Német hds. honvéd	Szentes, 1913	Tar, 1945.01.27.	Átszállítva: 1946.08.06.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 296/Kaunas. 184/Sibino/Šilutė. 195/1/Vilnius.
Szokol József <i>János</i>	745741	honvéd	Magyaror- szág, 1923	Keleti front, 1945.	Adatfelvé- tel:1945.	195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Szűcs Sándor Sándor , magyar, református, 5 osztály, földműves	326493	honvéd	Nagy- vázsony, 1899	Szlovákia, 1945.01.24.	1945.08.23.	195/ Vilnius. FPPL-176 Foksány. Repatri- áltak.
A SZU NKVD GUPVI 00698.sz. 1945.07.21-i direktívája alapján repatriáltak.						
Szajkó András András , magyar, katolikus, munkás	265491	honvéd	Nyíres- tanya? 1923	Tori, 1945.01.27.	Adatfelvé- tel: 1945.05.15.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
T, V, ZS						
Takács Béla <i>József</i> , magyar, 4 osztály, római katolikus, földműves	668965	örve- zető	Nagy- kapos, 1913	Buda, 1944.11.03.	Adat- felvétel: 1945.02.02.	195/2/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Tasch József <i>János</i> , magyar, katolikus, 5 osztály, földműves	659157	Német hds. honvéd	Leány- vár, 1901	Német- ország, 1945.03.09.	Adatfelvétel: 1945.06.09.	FPPL-45/ Front mögötti gyűjtőhely. 195/ Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Tircsi Jenő <i>Károly</i>	664041	honvéd	Magyaror- szág, 1919	Keleti front, 1945.	Adat- felvétel: 1947.08.16.	195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Tóth Mihály <i>Gyula</i> , magyar, luteránus, 6 osztály	698989	honvéd	Nyíres- tanya, 1923	Lengyel- ország, 1945.01.27.	Adat- felvétel: 1945.04.29.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.

Tamás Lajos Lajos, magyar, katolikus, 9 osztály, földműves	674307	honvéd	Tiszadada, 1923	Lengyel- ország, Toron, 1945.01.27.	Adat- felvétel: 1945.04.29.	FPPL-45/Front mögötti gyűjtőhely. 195/Vilnius. Hazatéréséről nincs adat.
Tóth József Lajos, magyar, protestáns 6 osztály, szabó	686007	honvéd	Kolozsvár, 1913	Csongrád, 1944.10.14.	1948.06.18.	307/6/7/ Kirov. 195/2/3/ Vilnius. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Tóth Miklós Gyula, magyar, földműves	690793	honvéd	Magyaror- szág, 1923	Toruny, 1945.01.27.	1948.07.13.	195/Vilnius. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Tóth Dezső Sándor, magyar, katolikus, 6 osztály, 1 év lakatos- szakképzés	682297	honvéd	Hidas? 1922	Német- ország, 1945.03.07.	1948.07.13.	184/ Sibino/Šilutė. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Tóth Pál Gábor, magyar, katolikus, 6 osztály	690897	honvéd	Vácszent- lászló, 1923	Német- ország, 1945.03.17.	1948.07.13.	184/Sibino/Šilutė. 195/1/ Vilnius. FPPL-36 Mára- marossziget. Repatriáltak.
Varga János János, magyar, katolikus, írás- tudatlan, földműves	131607, 122187	civil in- ternált	Vácszent- lászló, 1902	Tormás, 1945.02.04.	1945.10.16.	195/ Vilnius. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Varga Ferenc János, magyar, református, 6 osztály, asztalos	120069	örve- zető	Miskolc, 1901	Miskolc, 1944.12.10.	1947.07.07.	6011.hdf.kórház/ Rubezsnoje/ Kagyijevka. 195/9/12/ Vilnius.Repatriáltak.
Zsatku András András, magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	265993 265995	Német hds. honvéd	Nyírácsád? 1923	Torna, 1945.01.27.	1945.10.20.	195/Vilnius. Hazájába átszállí- tották. Repatriáltak.

9.4. A šiauliai 294. sz. hadifogolytábor

Šiauliai település mintegy százezer lakosával Litvánia negyedik legnagyobb és legnépesebb városa, amely egy ideig megyei központ is volt. A térség vezető kereskedő városaként funkcionált. Az I. majd a II. világháború alatt épületeinek nagy része és a városközpont is elpusztult.

A szovjet megszállást követően az idecsoportosított hadifoglyok a lerombolt, leégett, megsérült házakat, közműveket, a szolgáltató egységeket, gyárakat szovjetekre jellemző módon újjáépítették.

A *šiauliai* 294. sz. hdf. főtábor a SZU NKVD 001274. sz. parancsára 1944. október 16-án hozták létre, és irányító központja ugyanebben a városban volt. A láger-részei a *Panevėžys*, *Bicsenisz állomás*, *Radviliškis*, a *Pavenčiai szovhoz*, *Akmene állomás* és más településeken a bejövő hadifoglyok függvényében működött. Így 1945-ben 6, 7, 1946-ban 7, 1947-ben 5, 4, 5 lágeralakulat került megszervezésre. Miután okafogyottá vált további működtetése, a SZU MVD a 001107. sz. rendeletével fel is számoltatta a termelési jellegű munkatáborát.²⁰⁶

²⁰⁶ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 241-242.

1946–1947 között **Sztrazov** tisztt a lágerparancsnok. Az intézményt egyben az 1. Balti Front FPPL front melletti átvevő-továbbító tábor státuszával is felruházták.

Rabállománya több nemzetiségű: német, osztrák, magyar, cseh, lengyel, szlovák, jugoszláv, olasz, francia, holland, belga, luxemburgi. A kontingens számadata: 1946. január 1-jén 5 714, 1947. január 1-jén 2 837. A rabok munkaerejét több területen hasznosították. A hadifoglyok alkalmazásával foglalkozó gazdasági szervezetek közt említik meg a šiauliai és a panevėžys cukorgyárat, šiauliai megyei és járási energetikai főosztályt, az akmenei cementgyárat, a pavėnciai szovhozst stb.

A munkaképtelen gyengélkedő foglyokat a táboron belüli gazdasági kiszolgáló munkára használták. A táborparancsnoki jelentések a hadifoglyok *šiauliai* építkezéseken, a vállalatokban, szolgáltatóegységekben és más területeken történt alkalmazását eredményesnek ítélték meg.

Repatriáció: elsősorban a munkaképtelen, legyengült, betegséggel küzdő foglyokat indították haza, lakhelyükre. 1946-ban 1 264, 1947-ben 448 főt szállítottak a repatriálással megbízott szervek táborába (Máramarossziget, Foksány stb.) A hazaindulók listájára felkerült 594 német, 23 osztrák, **4 magyar**, 119 cseh, 346 lengyel, 3 szlovák, 9 jugoszláv, 17 olasz, 12 francia, 17 holland, 20 belga, 2 luxemburgi fogoly.²⁰⁷

A *šiauliai 294. sz. hdf. táborban* 1945–1949-ben a validált kartonok alapján **53** a magyar rabok száma, ebből 48 fogoly katona, 5 civil internált. Igazoltan 29 honfitársunk Máramarosszigeten (13), Foksányon (13) és más táboron (5) keresztül szerencsésen hazatért. Azt is feljegyezték, hogy a SZU NKVD GUPVI 00698. sz. 1945.07.20-i direktívája alapján nyerte vissza szabadságát 2 kárpátaljai. Nevezetesen **Bodnár Tamás** honvédet (Fornos, 1907), **Sütő András** civil internáltat (Barkaszo, 1898) 1945. június 23-án hazájába szállították. A hiányosan kitöltött kartonokban 18 személy további sorsának alakulásáról nincs adat. Hat elhunyt honfitársunkról is készült feljegyzés.

Összesítő kimutatás a šiauliai 294. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
53	48	5	29	18	2	4

²⁰⁷ Források:

RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 167. L. 25-69; Op. 3g. Gy. 1. L. 164ob; Gy. 12. L. 145; Vojennoplenije v SZSZSZR. T. 4. Sz. 126; T. 5. (kny. 1). Sz. 380-411.

A magyar rabok repatriálásának dinamikája a 294. sz. hdf. táborban

Év, hónap	Fő	Megjegyzés
1945. VIII. – X.03 között	7	június 23-án 2 kárpátaljai hazájába átszállítottak
1946. szeptember 7-én	1	
1947-ben	9	szeptember 17-én 4 fő szabadult
1948.V.10. – VIII.18 között	12	
Összesen:	29	

A šiauliai 294. sz. hdf. táborban sinylődött, illetve átszállítás után más táborban elhunyt áldozataink:

Hérics Dezső Dávid honvád (Noszlop, 1922 – 1945.05.07.)

Eltemetés helye: a 154/22. sz. hdf. tábor temetője, Ljublino/Szahalin, 2. parcella 32. sír. GURH.

Horváth Vendel Pál civil internált (Felsőrajk, 1904 – 1945.08.10.)

Eltemetés helye: az 5763. sz. hdf. kórház temetője, Asztrahany, 18. parcella 6. sír. GURH

Kendik József József honvéd (n.a. 1903 – 1945.03.23.)

Eltemetés helye: Szimferopoli 299. sz. hdf. tábor temetője, Krasznoperekop, 2. parcella 30. sír. Guk-karton.

Kőszegi László Albert őrmester (Magyarnádor, 1922 – 1945.07.)

Eltemetés helye: a 294/17. sz. hdf. tábor temetője, Šiauliai, 1. parcella. Guk-karton.

Mészáros Ferenc Lőrinc honvéd (Nagycsécs, 1916 – 1946.03.16.)

Eltemetés helye: a 294/17. sz. hdf. tábor temetője, Šiauliai/ Aldanije, 1. parcella 19. sír. Guk-karton.

Veres Sándor János honvéd (Csokaly, 1922 – 1946.03.05.)

Eltemetés helye: a 3318. sz. hdf. kórház temetője, Szevasztopol/Juzsnoje, 4. parcella 19. sír. GURH.

A šiauliai 294. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948 (53 fő)

Vezetéknév, keresztnev, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Fogságba- esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
A						
Albert Antal József , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	573417	honvéd	Sabár/ Sóvár? 1904	Ausztria, 1945.05.07.	Adatfelvétel: 1946.07.11.	294/17/Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Atol László Ferenc magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	12733	örve- zető	Kaposvár, 1920	Ausztria, 1945.05.01.	Adatfelvétel: 1945.07.02.	294/17/Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.

Bozsér József Imre , magyar, római katolikus, 3 osztály, munkás	76045	örve- zető	Szalatnok/ Budapest, 1917	Cseh- szlovákia, 1945.08.23.	1945.08.23.	294/ 3/8/Šiauliai. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak a SZU NKVD GUPVI 00698. sz. 1945.07.20-i direktiva alapján.
Berei István János, magyar, katolikus, 3 osztály, földműves	54383	honvéd	Érsemjén, 1906	Ausztria, 1945.05.01.	Adatfelvétel 1946.08.20.	294/17/Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Buzás Imre Imre , magyar, evangelikus, 6 osztály, kertész	101497	honvéd	Török- szent-mi- klós, 1921	Nádasd, 1945.03.23.	1947.09.17.	299/Szimferopol. 241/Szevasz- topol, (Berezniki). 294/Šiauliai. FPPL-176 Foksány. Repatri- áltak.
Bauli István János, magyar, római kato- likus, 6 osztály, földműves	94923	honvéd	Kisherend/ Baksa, 1905	Buda/ Budapest, 1945.02.12.	1947.07.28.	299/ Szimferopol. 294/3/8/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Balog Ádám Géza, magyar, diák római katolikus, 8 osztály gimnázium,	24807	honvéd	Szartmár- németi, 1920	Német-or- szág, 1945.04.24.	1948.05.11.	294/3/8/Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Bodnár Tamás András, magyar, református, 6 osztály, földműves	73701	honvéd	Fornos, Munkács körz., 1907	Fornos, 1944.12.14.	1945.08.23.	294/ Šiauliai. FPPL-176 Foksány. Repatri- áltak a SZU NKVD GUPVI 00698.sz.1945.07.20-i direktiva alapján.
Boda László László, magyar, katolikus, 6 osztály, pék	71775	szakasz- vezető	Csongrád, 1918	Zala megye, 1945.	1948.05.14.	294/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Balog József János, magyar, római katolikus, 8 osztály, szusztér	26547, 972735	honvéd	Békés? 1920	Cseh- szlovákia, 1945.04.12.	1945.09.02.	294/ Šiauliai. 232/Sztrij. SZPV-5 Szeged. Repatriáltak. Hazájába átszállították.
Csató Dénes József, magyar, római katolikus, 5 osztály, földműves	756239	honvéd	Csík vm. Erdély, 1910	Budapest, 1945.01.01.	1948.07.17.	294/4/17/22/ Šiauliai. FPPL-176 Foksány. Repatri- áltak.
Dursi/Dömő József József, magyar, katolikus, 4 osztály, kézműves	260245	örve- zető	Almás- kamarás, 1920	Ausztria, 1945.05.01.	Adatfelvétel 1946.07.12.	294/17/Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Erős Imre Imre, magyar, katolikus, 5 osztály, napszámos	830019	tart. honvéd	Sárbogárd térsége, 1915	Dobrovo, 1943.03.01.	1947.08.04.	35/Lebegyany; 294/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Fülöp János István, magyar, protestáns 7 osztály, földműves	744289	honvéd	Örvénd, 1821	Ausztria, Grác, 1945.05.01.	Adatfelvétel 1945.07.12.	294/17. Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Gáspár István János, magyar, katolikus 6 osztály, földműves	168531	honvéd	Zagyva- pálfalva, 1924	Ausztria, Schwert- berg, 1945.05.01.	1945.10.03.	294/17. Šiauliai. Hazaszállítot- ták. Repatriáltak.
Fábos Jenő György, magyar, római kato- likus, gimnázium földműves	706133	örve- zető	Balaton- újlak, 1915	Budapest, 1945.01.01.	1947.09.17.	294/19. Šiauliai. 241/Sze- vasztopol, (Berezniki). 299/ Szimferopol. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.

Fodor Szilveszter Szilveszter, magyar, római katolikus, 5 osztály, földműves	729741	szakasz- vezető	Pusztamér- geres, 1920	Káptalan- tőri, 1945.03.31.	1948.08.18.	294/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Fodor Tibor János , magyar, református, 6 osztály, kereskedő	729755	honvéd	Zemplén- oroszi? 1924	Magaura, 1945.04.07.	Átszállítva: 1945.08.26.	294/ Šiauliai. 383 ORB /Szupszanszk. Haza- téréséről nincs adat.
Gilla Ferenc Gergely , magyar, katolikus, 1 osztály, földműves	188165	honvéd	Szegvár, 1914	Cseh- szlovákia, 1945.03.22.	1947.06.26.	294/3/8/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Hérics Dezső Dávid magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	GURH	honvéd	Noszlop, 1922	Katafa, 1945.04.03.	† 1945.05.07.	294/ Šiauliai. 154/Ljublino.
Eltemetés helye: 22.sz. hdf. tábor temetője, Szahalin, 2. parcella, 32. sír.						
Horvát Vendel Pál	GURH	civil in- ternált	Felsőrajk, 1904	Budapest, 1945.01.12.	† 1945.08.10.	294/ Šiauliai. 5763. hdf. kórház/ Asztrahany.
Eltemetés helye: 5763. sz. hdf. kórház temetője, Asztrahany, 18. parcella, 6. sír.						
K						
Kelagini Sándor János , magyar, görögkatolikus, 6 osztály, suszter	354883	civil in- ternált	Bárna, 1905	Ausztria, Grác, 1945.06.30.	1945.09.29.	294/ Šiauliai. Hazaszállították. Repatriáltak
Kondor János József , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	413145	szakasz- vezető	Nick, 1916. 09.11.	Budapest, 1945.01.18.	Adatfelvétel 1945.06.20.	294/22/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Kendik József József , magyar	891613	honvéd	Magyaror- szág, 1903	Keleti front, 1945.	† 1945.03.23.	294/ Šiauliai. 299/3/ Szimferopol.
Eltemetés helye: Krími területi Szimferopol, Krasznoperekop temetője, 2. parcella, 20.sír.						
Kecskés Károly Károly , magyar, református, 6 osztály, földműves	365859	honvéd	Vél, 1915	Tapolca, 1945.03.25.	1948.05.14.	294/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Kósa Vilmos János , magyar, római katolikus, 6 osztály, 2. osztály kézműipari iskola, pék	428679	civil in- ternált	Szécsény/ Budapest, 1916	Budapest, 1945.03.21.	Átszállítva: 1945.06.12.	154/Ljublino. 294/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Körösi József József , magyar, római katoli- kus, 5 osztály	369925	honvéd	Kecskemét, 1921	Muzsnya, 1945.04.02.	1947.09.17.	299/Szimferopol. 294/ Šiauliai. FPPL-176 Foksány. Repatri- áltak.
Kőszegi László Albert	GURH	őrmes- ter	Magyar- nádor, 1922	Ausztria, Grác, 1945.05.01.	† 1945.07.17	294/17/ Šiauliai.
Eltemetés helye: 294/17. sz. hdf. tábor temetője, Šiauliai, 1. parcella.						
Kelemen/Kolnai Sándor János , magyar	356961	honvéd	Dunake- sz/Bénye 1924. 05.11.	Ausztria, 1945.05.09.	Adat- felvétel: 1946.07.12.	294/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
L, M, N, O, P, R						
Liber Ferenc Lajos , magyar, katolikus, 1 osztály, munkás	469921	tiszt- helyet- tes	Sopron, 1914	Libava, 1945.05.08.	Adat- felvétel: 1945.06.31.	FPPL-69/Front mögötti gyűjtő- hely, Frankfurt. 294/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Matus János Sándor magyar, katolikus, 6 osztály, szabó	490267	honvéd	Duna- pataj, 1920	Budapest, 1945.02.22.	1948.07.22.	299/Szimferopol. 294/15, 19/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Martonyi Róbert István , magyar, katolikus, gimnázium, diák	484927	civil in- ternált	Felső- pakony, 1926	Galgagyörgy, 1945.04.01.	1946.09.07.	294/ Šiauliai. FPPL-176 Foksány. Repatri- áltak.

Melisek János Mihály , magyar, katolikus, 6 osztály, pék	497825	honvéd	Terbegec, 1908	Enying, 1944.12.06.	1948.05.11.	294/3/8/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Mészáros Ferenc Lőrinc , magyar, katolikus, 8 osztály, földműves	938403	honvéd	Nagy-cséc? 1916	Ausztria, Graz, 1945.05.01.	† 1946.03.06.	294/17/ Šiauliai.
Halál oka: II. fokú baloldali tüdőgyulladás. Eltemetés helye: a 294/17. sz. hdf. tábor temetője, Šiauliai/Ajdaniļe, 1. parcella, 19. sír.						
Nagy György György , magyar, katolikus, 6 osztály, szuster	535093	őrmes-ter	Budapest, 1915	Bicske, 1945.03.01.	1947.07.26.	294/22/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Osvald Béla József , magyar, római katolikus, 5 osztály, földműves	569075	őrmes-ter	Csécény-paton, 192.	Guta, 1945.01.19.	Átszállítva: 1945.07.14.	232/Sztrij. 294/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Pap Károly István , magyar, református 8 osztály, földműves	591853	őrmes-ter	Felsőszeli, 1918	Ausztria, 1945.05.10.	1947.10.17.	299/18/ Szimferopol. 294/ Šiauliai. FPPL-176 Fokszány. Repatriálták.
Pausz Ferenc József , magyar, katolikus, 4 osztály, földműves	597163	honvéd	Vasszent-mihály/ Kemenes-pálfa, 1920	Ausztria, Grác, 1945.05.01.	Adatfelvétel: 1945.07.12.	294/17/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Rénes János Mihály , magyar, katolikus, 7 osztály, autószerelő iskola, autószerelő	644493	őrve-zető	Peselnék, 1923	Cseh-szlovákia, Bran, 1945.05.10.	Átszállítva: 1946.08.20.	24013/Novgorod. 294/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
S, SZ, T, V, W						
Schiffer József Márton , magyar, katolikus, 3 osztály, földműves	798615	honvéd	Bács, 1892	Német-ország, 1945.04.09.	Adatfelvétel 1945.09.23.	FPPL-69/Front mögötti gyűjtő-hely, Frankfurt. 294/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Sinc József Antal , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	795953	honvéd	Nagy-görbő, 1899	Keleti front, Denil, 1944.04.04.	Adatfelvétel 1945.08.09.	294/25/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Soltész János István , magyar, római katolikus földműves	805541	honvéd	Abaúj vármegye, 1902	Szlovákia, 1945.01.28.	1945.08.23.	294/ Šiauliai. FPPL-176 Fokszány. Repatriálták.
Sütő András Menyhért , magyar, református, 6 osztály, földműves	822033	civil in-ternált	Barkaszó, 1898	Bátyú, 1944.11.18.	1945.08.23.	294/1/ Šiauliai. FPPL-176 Fokszány.
Repatriálták a SZU NKVD GUPVI 00698. sz.1945.07.20-i direktívája alapján.						
Szilágyi Ernő Sándor , magyar, római katolikus, 6 osztály, földműves	444463	honvéd	Sikátor, 1919	Szom-bar-hely, 1945.03.30.	1948.08.18.	294/ Šiauliai. 242/Gorlovka. 472/Jenakijevo/ Makajevka. FPPL-36 Máram-sziget. Repatriálták.
Szilágyi János Lajos , magyar, katolikus, 6 osztály	312183	honvéd	Irota, 1920	Kosztica, 1945.01.24.	Átszállítva: 1945.05.16.	234/Kujbisev; 294/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Szokob/Szabad? Sándor János , magyar, katolikus, 4 osztály, kőműves	317835	honvéd	Esztergom 1915	Birkenau, Frankfurt, 1945.05.01.	Átszállítva: 1945.07.14.	294/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Toud/Tóth? József Sándor , magyar, katolikus, 6 osztály, szövőmunkás	684677	honvéd	Haraszti-falu, 1914	Budapest, 1945.01.31.	1947.09.17.	299/Szimferopol. 294/ Šiauliai. FPPL-176 Fokszány. Repatriálták.

Tusany Károly Sándor , magyar, katolikus, 6 osztály, munkás	699281	honvéd	Kálló, 1924	Ráckanizsa, 1945.	1948.07.22.	294/15/19/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Vaszi Ferenc <i>Sándor</i> magyar, katoli- kus, földműves	124655	honvéd	Bihar, 1909	Ausztria, 1945.05.01.	Adatfelvétel 1945.07.12.	294/17/ Šiauliai. Hazatéréséről nincs adat.
Vas Balázs János , magyar, katolikus, 6 osztály, pék	125539	örmes- ter	Szeged, 1915	Ausztria, Grác, 1945.05.01.	1948.05.10.	294/ Šiauliai. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriáltak.
Veres Sándor <i>János</i>	GURH	honvéd	Csokaly, 1922	Szombat- hely, 1945.04.02.	† 1946.03.05.	294/ Šiauliai.
Eltemetés helye: 3318. sz. hdf. kórház temetője, Szevasztopol/Juzsnoje, 4. parcella, 19. sír.						
Wittmann Ferenc <i>Márton</i> , magyar, katolikus, kézműipari, szabó	144261	honvéd	Herceg- falva, 1914	Herceg- falva, 1945.03.14.	1947.09.17.	294/20/ Šiauliai. FPPL-176 Foksány. Repatri- áltak.
Zoller Ferenc Ferenc , magyar, katolikus, 4 osztály, kézműves	318905	honvéd	Visegrád, Duna- bogdány 1904	Ausztria, 1945.05.11.	1945. 10.03.	294/ Šiauliai. Hazájába átszállították. Repat- riáltak.

9.5. A kaunasi 296 sz. hadifogolytábor

A 300 ezer lakosú *Kaunas* Litvánia második legnagyobb települése és korábbi ideiglenes fővárosa, amely Litvánia két legnagyobb folyójának, a *Nemunasnak* és a *Nerisnek* az összefolyásánál található, közel a *Kaunasi víztározóhoz*, az ország legnagyobb tavához. Az 1922. évi alkotmány Kaunast tette meg az ország ideiglenes fővárosának. Magyar érdekessége, hogy 1925–1932 között a Magyar Királyság konzulátusa itt működött. Azt az épületet 2013-ban felavatott emléktáblával jelölték meg (Donelaičio g. 11.). A szovjet korabeli dokumentumok szerint a város II. világháború utáni arculatának formálásához a német, magyar és más nemzetiségű hadifoglyok munkaerejükkel, sőt életükkel jelentősen járultak hozzá. *A 296. sz. főtábor központja Kaunas* volt. Az NKVD MVD 001271. sz. rendeletére 1944. október 16-án szervezték meg. 1947. október 30. között működtették a termelési tábort. Végül a SZU MVD 001107. sz. parancsára felszámolták.²⁰⁸

A munkatáborban főleg német, osztrák, **magyar**, cseh, lengyel, jugoszláv, olasz, francia, holland, belga, norvég, svéd, luxemburgi és dán nemzetiségű rabokat helyeztek el és keményen dolgoztattak.

A lágerparancsnokok – **M.N. Mizinov** őrnagy (1944–1945), és **V. K. Bakulin** őrnagy (1947) – által irányított kaunasi főtáborhoz 1944. december 13-án 1, 1945-ben 6, 1946-ban 9 és 1947-ben 8 lágerrészleg tartozott, melyek *Kaunas*, *Szamonini* *kisváros*, *Petrašiūnai*, *Ežerėlis*, *Insternburg* (*Csernyahovszk*, *Kalinyingrádi terület*), *Szerjajszus* *kisváros*, *Kėdainiai*, *Lisberg* (*Linksmakalnis*), *Palemonas* településeken helyeztek el. Az állomány létszáma 1945. január 1-jén 572, 1946. január 1-jén 5 106, 1947. január 1-jén 5 185 fő. Munkaerő felhasználás: helyreállítási-építési és termelési.

²⁰⁸ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 242-243.

si feladatok megvalósítása. A hadifoglyok a kaunasi vállalatoknál dolgoztak a 2.sz. Állami Építési Tröszt, a mechanikai üzem, vasöntöde, ipari kombinát, hajójavító üzem, útéptési tröszt, repülőteret karbantartó vállalat stb. A helyi alárendeltségű gazdasági szervezetekben foglalkoztatott hadifoglyok, internáltak jelentősen erősítették a Kaunas gazdasági potenciálját.

Ebben a táborban is a beteg és munkaképtelen hadifoglyok hazájukba történő hazaindítását, illetve kiszállítását helyezték előtérbe. 1945-ben 2 937, 1946-ban 790 főt repatriáltak, akinek többségét Foksányon és Máramarosszigeten keresztül indították útnak. A következő nemzetiségek képviselői kerültek a hazatérők listájára: 1 786 német, 132 osztrák, **59 magyar**, 593 cseh, 366 lengyel, 59 jugoszláv, 75 olasz, 275 francia, 27 holland, 94 belga, 1 norvég 17 svéd, 20 luxemburgi, 22 dán.²⁰⁹

Az NKVD-dokumentum kimutatásában a kaunasi 296. sz. hdf. táborból **59 hazatérő** magyarról tesznek említést. A MNL AOL szovjet hadifoglyok kartonjaiban mindössze **18 magyarról** (15 honvéd, 2 internált) találtunk személyi adatokat. 1945–1948 között igazoltan csupán négy főnek Foksányon (1) és Máramarosszigeten (3) keresztül szervezték meg hazatérését. A kaunasi táborba érkezett 10 fogolynak a hazatéréséről nincs adat.

Időközben négyen meghaltak. Például a püspökladányi származású **Vigh Sándor** honvéd kartonjában az olvasható, hogy a halál oka: III.fokú dystrophia.

Összesítő kimutatás a kaunasi 296. sz.hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
18	15	2	4	10	2	2

A kaunasi 296. sz. hdf. táborban szynlödött, illetve átszállítás után más táborban elhunyt áldozataink:

Braun Ádám Ádám honvéd (Elek,1902 – 1946.04.04.)

Eltemetés helye: a 296/2. sz. hdf. tábor temetője, Kaunas, 1. parcella 25. sír. GURH.

Lehner László István civil internált (Reste, 1899 – 1947.05.01.)

Eltemetés helye: a 6027. sz. hdf. kórház temetője, Gorlovka/Makajevka, 19. parcella 19. sír. GURH

Vig Sándor Lajos honvéd (Püspökladány, 1911 – 1946.03.14.)

Eltemetés helye: a 4564. sz. hdf. kórház temetője, Nyikolajev, 2. parcella 30. sír. Guk-karton.

²⁰⁹ Források: RGVA F. 1p. Op.15a. Gy. 167. L. 25-69; Op. 37a. Gy. 3. L. 76, 101, 106; Op. 3g, Gy. 1. 12. L. 166 ob; Gy. 12. l. 146.

Vojennoplenije v SZSZSZR. T. 1. Sz. 613; T. 4. Sz. 126; t. 5. (kny.1.) Sz. 380-411.

Weisz Max honvéd (Vízvár, 1926 – 1946.03.12.)

Eltemetés helye: a 296. sz. hdf. táborhoz közeli városi temető, *Kaunas*, jelöletlen sír. GURH.

***A kaunasi 194. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(18 fő)***

Vezetéknév, keresztnev, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adat- bázis	Rend- fokozat	Születési hely, év	Fogságba- esés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Baltazár István József , magyar, katolikus, 8 osztály, középiskola, könyvelő	29833	örmes- ter	Budapest, 1904	Ausztria, 1945.05.09.	1947. 08.18.	FPPL-176 Foksány. 101/Vjatka. 307/5/ Kirov. 3171.sz. hdf. kórház/Rudnyik/ Kirov. 296/Kaunas. FPPL-36 Máramarossziget, Repatriálták.
Birsteinas/ Birsteinas (Bányász) Jurkisz György/Jumas , litván, katolikus, 1 osztály	66383	Német hds., honvéd	Trencsény vm., Hrabovka/ Derkenaj, 1911	Nyugati front, 1945.05.19.	Adatfelvétel 1946.01.02.	296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Bek Mikáél György , magyar, római katolikus 4 osztály, pék	46337	honvéd	Szabadka, 1918	Poznan térségében, 1945.08.30.	1945. 05.10.	296/Kaunas. FPPL-176 Foksany, Repatri- álták.
Braun Ádám Ádám	GURH	honvéd	Elek, 1902	Magyar- ország, 1945.04.23.	† 1946. 04.04.	296/2 Kaunas.
Eltemetés helye: 296/2.sz. hdf. tábor temetője, Kaunas, 1.parcella, 25. sír.						
Estók (Otrok) Mateus/Mátyás , magyar, katolikus, 6 osztály, 4 osztály, kereskedő	4125	Német hds., honvéd	Sopron vm, Ágfalva? Tolna vm. Akalacs 1908	Cseh- szlovákia, 1945.04.02.	Adatfelvétel 1946.01.07.	296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Eban József János , magyar, római katolikus, 6 osztály, földműves	823203	örve- zető	Zala vm., Balaton- györök, 1920	Salgótarján, 1944.12.24.	Adatfelvétel: 1946.03.10.	296/7 Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Heisenberg Hans Hans magyar, katolikus, 7 osztály, 2 osztály kézműipari, asztalos	173437	Német hds., honvéd	Sopron- bánfalva, 1926	Frankfurt, 1945.04.24.	Adatfelvétel 1946.01.02.	296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Józsa András István , magyar, katolikus, 2 osztály, földműves.	335345	honvéd	Korond, 1910. 07.25.	Nemesapáti, 1945.04.01.	1948. 07.01.	441/Molotov (Perm). 296 Kau- nas. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Koch József/József Ferenc , magyar, katolikus, 6 osztály, szakiskola, asztalos.	195307	civil in- ternált	Nagy- maros, 1902	Budapest, 1945.01.14.	1947. 07.07.	FPPL-176 Foksány. 217/ Kramatorszk. 296/ Kaunas. FPPL-36 Máramarossziget. Repatriálták.
Kósa József József magyar, katolikus, 2 osztály, munkás	438873	Német hds., honvéd	Komárom- Esztergom vm. Ete, 1910	Prága környékén, 1945.02.05.	Adatfelvétel: 1946.01.04.	296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.

Lebner László <i>István</i>	GURH	civil internált	Reste, 1899	Reste, 1945.01.18.	† 1947. 05.01.	296/ Kaunas. 6028.hdf.kórház/ Dzserszsinszk, Makajevka. 6027.hdf.kórház/ Gorlovka.
Eltemetés helye: 6027. sz. hdf. kórház temetője, Gorlovka/Makajevka, 19.parcella 19. sír.						
Pruk Mikáél/Mihály János , magyar, katolikus, 6 osztály, mészáros	627697	Német hds., honvéd	Brassó vm., Mese, 1917	Elba folyónál, 1945.05.03.	Adat-felvétel: 1945. 10.07.	296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Putner József Antal , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	106303	Német hds., munkaszolgálatos	Duna-varsány ? 1908	Nyugati front, 1945.02.02.	Adat-felvétel: 1946. 01.02.	296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Rukmini (Rumi) János Ferenc , magyar, katolikus, 2 osztály, munkás	652675	Német hds., honvéd	Budapest/ Budaörs, 1908	Lengyelország, Poznan, Belics. 1945.04.01.	Adat-felvétel: 1946. 01.14.	296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Vani (Való) Max Leó , magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	110639	Német hds., honvéd	Moson vm. Wieselburg, 1926	Kelet-Prusszia, Neuruppin. 1945.04.01.	Adat-felvétel: 1946. 01.02.	296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Víg Sándor Lajos , magyar, 5 osztály, földműves.	887091	honvéd	Püspökkladány, 1911	Budapest, 1945.02.01.	† 1946. 03.14.	296 Kaunas. 4564.hdf.kórház/ Nyikolajev. 126/Nyikolajev.
Halál oka: III.fokú dystrophia. Eltemetés helye: Nyikolajev, városi temető.						
Weisz Max	GURH	honvéd	Vízvár, 1926	Magyarország.	† 1946. 03.12.	296/ Kaunas.
Zalamon/Salamon Nándor András , magyar, luteránus 8 osztály, gimnázium.	285701	Német hds., honvéd	Balf/ Babót, 1921	Nagycenk, 1945.01.28.	Adatfelvétel 1946.01.09.	296/ Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.

9.6. A kaunasi 390. sz. hadifogolytábor

A főtábor központja Kaunas, 1945. július 27-én történt megszervezését 1945 a SZU NKVD 00894. sz. rendelete irányozta elő. A SZU MVD 00118. sz. utasításának megfelelően 1946. április 29-ég lágerrészlegeivel *Kaunas, Vilnus, Palemonas állomás, Jure állomás, Insterburg (Csernyahovszk, Kalinyingrádi terület), Vistinec falu, Vilkaviškis* helységekbén működtek. 1945. december 31-ig **Hotimszkij** alezredes a táborparancsnok.²¹⁰

A termelési jellegű tábornak 1945. július 27-én 6, 1945. november 12-én 7, 1946-ban csak 3 lágerrészlege volt. A dokumentumokban az áll, hogy itt csak német hadifoglyokat dolgoztattak.

Állományának a létszáma 1946. január 1-jén 3 312, 1946. január 20-án 7 541 fő. Munkaerőfelhasználás: lakásépítés, a közlekedési főútvonalak rekonstrukciója, bővítése.

²¹⁰ ZAGOSZULKO M. M., SIDOROV S.G. TSUPAJEVA J. M., 2013. 280.

A hadifoglyok fő munkáltatója a SZU NKVD GUSOSZDOR 11. sz. építőipari trösztje, amelynek szintén *Hotimszkij* alezredes volt a vezérigazgatója. A fentebb felsorolt litvániai településeket összekötő – a háborúban megrongálódott – fő- és mellékútvonalakat a stratégiai tervek alapján felújították.²¹¹

Az NKVD kaunasi 390. sz. hdf. táborra vonatkozó irataiban magyar foglyokról nem tesznek említést.

A MNL AOL szovjet táborok magyar foglyainak kartonjai közt mégis **9 magyar** honvéd, közte egy őrmester személyi adatait fedeztem fel meglepődve, akik 1945–1948 folyamán a kaunasi 390. sz. hdf. táborban raboskodtak. A kaunasi táborba szállított három honvéd hazatéréséről nincs adat, további sorsuk ismeretlen.

Igazoltan – 1946. szeptember 9-én és 1948. július 9-én a foksányi (1) és a máramarosszigeti (1) repatriációs táborokon keresztül csak ketten tértek haza. A GURH veszteséglista adatai szerint négyen meghaltak.

Összesítő kimutatás a kaunasi 390. sz. hdf. táborban tartott magyar hadifoglyokról

Magyar foglyok	Fogoly katonák	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
9	9	-	2	3	4	-

A kaunasi 390. sz. hdf. táborban és a 1245. sz. hdf. kórházban elhunyt áldozataink:

Herman Anton István honvéd (Baja/Nemesnádudvar, 1902 – 1946.01.09.)

Eltemetés helye: a 390. sz. hdf. tábor temetője, Kaunas, 9. parcella 26. sír. GURH.

Huml Mátyás Aantal honvéd (Bátaszék, 1906 – 1945.12.29.)

Eltemetés helye: a 1245. sz. hdf. kórház temetője, Kaunas, 17. p. 21. sír. GURH

Májer Johann Johann honvéd (n.a. – 1946.01.02.)

Eltemetés helye: a 390. sz. hdf. tábor temetője, Kaunas, 7. parcella 173. sír. GURH

Treitz József János honvéd (Fehérfolyó-Bulgária, 1902 – 1945.12.08.)

Eltemetés helye: a 390. sz. hdf. tábor temetője, Kaunas, 2. parcella 29. sír. GURH

²¹¹ Források:

GA RF F.9401.Op. 1a. Gy. 179. L. 144-149 ob.

RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy. 167. L. 25-69; Op. 3g. Gy. 10. L. 2.

Vojennoplennije v SZSZSR. T. 1. Sz. 245-246; T. 2. Sz. 290-291.

Meszta szogyerzsanyija vojennoplenih vermahta na tyeritariji bivsega Szovetszkogo Szajuza (1941–1956). Putjevagyityel. Sz. 47-49.

***A kaunasi 390. sz. hdf. tábor magyar foglyainak listája, 1945–1948
(9 fő)***

Vezetéknév, keresztnév, apai név, nemzetiség, egyéb adat	MNL és más adatbázis	Rendfokozat	Születési hely, év	Fogságbaesés helye, időpontja	Távozás, átszállítás, elhalálozás dátuma stb.	Fogva tartás helyei (hdf. táborok), a hadifoglyok további sorsa
Herman Anton István	GURH	honvéd	Baja/ Nemesnádudvar, 1902	Spandau, 1945.05.03.	† 1946.01.09.	390/Kaunas.
Eltemetés helye: 390. sz. hdf. tábor temetője, Kaunas, 9. parcella 26. sír.						
Holczinger Vlad./László? József magyar (német), katolikus, 10 osztály, ács	199183	Német hds. gyalogos	Sellye, 1924	Grodno, 1944.06. 28.	Átszállítva: 1946.05.11.	296 /Kaunas. 390/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Huml Mátyás Antal	GURH	honvéd	Bátaszék, 1906	Klandorf, 1945.04.28.	† 1945.12.29.	390/Kaunas. 1245.hdf.kórház Kaunas.
Eltemetés helye: 1245. sz. hdf. kórház temetője, Kaunas 17. parcella, 21. sír.						
Izsó Franc/Ferenc János magyar, katolikus, 3 osztály, suszter	331151	Német hds. gyalogos	Veszprém vm. Csehbánya, 1910	Győr környéke, 1945.03.07.	Átszállítva: 1946. 01.10.	390/Kaunas (Vilnius). 296/Kaunas. Hazatéréséről nincs adat.
Májér Johann Johann	GURH	honvéd	Magyarország?	Berlin, 1945.05.02.	† 1946.01.02.	390/Kaunas.
Eltemetés helye: 390. sz. hdf. temetője Litván terület (Kaunas), 7. parcella, 173. sír.						
Szakszon András András, magyar, katolikus, 6 osztály, földműves	299557	honvéd	Székelyudvarhely vm., Lövéte, 1909	1945.05.31. Nyugati front.	Átszállítva: 1947.03.08.	390/Kaunas. 368/ Kombajnovszk. 238/Szaratov. Hazatéréséről nincs adat.
Tamási Mihály István magyar, katolikus, 6 osztály, földmérő	674801	őrmester	Pest vm. Fót, 1913	Buda, 1945.02.09.	1948.07.09.	159/9/15/Odessza.390/ Kaunas. FPPL-36 Máramarossziget Repatriáltak.
Toroczkai József István magyar, evangélikus, iskolázatlan	678961	honvéd	Kolozs vm., Kolozsvár, 192	Győr, 1945.03.25.	1946. 09.09.	390/12/Kaunas. FPPL-176 Foksány. Repatriáltak.
Treitz József János	GURH	honvéd	Magyarország/ Fehér-folyó Bulgária, 1902	Brandenburg, 1945.04.29.	† 1945.12.08.	390/Kaunas.
Eltemetés helye: 390. sz.hdf. tábor temetője, Kaunas, 2. parcella, 29. sír.						

ÖSSZEFOGLALÓ

Litvánia hat fő munkatáborában az NKVD 1946-os, 1947-es kimutatása szerint 232 magyar tartózkodott. *Az MNL Guk-kartonjai szerint 282 magyar volt a táborok lakója. A két adatszám közti különbség 50 fő! Ráadásul a katonakagulagon (GURH) névsorban 17 áldozat nevét fedeztem fel.*

Az NKVD iratokból tudjuk, a magyarok közül csupán 76 munkabíró foglyot alkalmaztak a Gosztroj tröszt 1. sz. építőipari Főigazgatósága részlegein. A 156 fő valószínűleg nehéz fizikai munkára alkalmatlannak találtak, bizonyára őket a munkatáboron belüli tennivalókba vonták be.

Varga Éva Mária dokumentumokra alapozó kimutatásában a litvániai táborokban és kórházban *mindössze 6 magyar hadifogoly halt meg.* Az elemzett MNL-Guk-kartonok és *katonakagulagon* (GURH) névsorban viszont *22 áldozat neve szerepel, akiknek egy része más táborokban és kórházban hunyt el. Ezek szerint 16 fővel több áldozat neve vált ismertté.*

Elgondolkodtató annak *a 67 magyar hadifogolynak* a helyzete, akik ugyan megérkeztek a litvániai táborokba, megtörtént az adatfelvétel, azonban a további sorsukról a kartonokban nem találtam semmilyen adatot. A rendelkezésemre álló adatbázisok szerint a litvániai táborok *282 magyar hadifogolyból igazoltan a máramarosszigeti és a foksányi átadó gyűjtőhelyekről 167 főt repatriáltak,* ennyi magyar rabot vett át az illetékes magyar hatóság, amely megszervezte lakhelyükre érkezését.

Az alábbiakban a hat litvániai munkatáborról, a magyar hadifoglyokról részletesebb információk dolgoztam fel, akiknek a neveit a főtáborok bontásában, kimutatásában és adatolt táblázatban jelenítettem meg.

Az elemzett hadifoglyok kartonjának a zöme adathiányos. A vezetécknevek, utónevek apai nevek, a település nevek, táborok helyszíne, száma gépi fordítása számos esetben el van fordítva, ezeket az elírásokat, ahol tudtam, pontosítottam.

Az alábbi táblázatban közreadtam a magyar hadifoglyokkal kapcsolatos fontosabb adatokat. Ebből bárki kiolvashatja a litvániai táborokba, rabkórházakba került és örökre ott maradt honfitársaink sorsát vázlatosan tükröző helyzetértékelést. Eddig a magyar szakirodalomban nem ismertetett tényekkel leszünk gazdagabbak.

A SZU NKVD/MVD Litván SZSZK hadifogolytáborainak jegyzéke, ahol magyar hadifoglyok is tartózkodtak 1944–1950 között

Nº	A lettországi táborok megnevezése	A tábor száma	A táborok működési ideje	Magyar foglyok	Katona foglyok	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
1	Klaipėda	57	1944.10.16-1946.07.09.	48	44	4	44	4	-	-
2	Sibben/ Kybartai/ Šilutė	184	1944.10.16-1946.07.09.	78	62	16	49	23	4	2
3	Vilnius	195	1944.10.16-1948.03.29.	76	71	5	39	31	2	3
4	Šiauliai	294	1944.10.16-1947.11.18.	53	48	5	29	18	2	4
5	Kaunas	296	1945.05.14-1946.07.09.	18	15	2	4	10	-	-
6	Kaunas	390	1945.06.09-1948.03.29	9	9	-	2	3	4	-
	Összesen:			282	243	28	167	89	12	9

10. A KUTATÁSI EREDMÉNYEK ÖSSZEGZÉSE

A jelen kötetben közzétett kutatási eredményeim lényegében a Baltikumba elhurcolt, majd méltatlanul elfeledett magyar hadifoglyok, civil internáltak sorsával kapcsolatos.

Az elemzett, értelmezett adatokat elsősorban az érintett hozzátartozók, az utódok, valamint az érdeklődők figyelmébe ajánlom, akik előtt a baltikumi lágervilág eddig eltitkolt valóságképe tárulhat fel. Emberközelből szembesülhetünk a SZU NKVD GUPVI táborrendszerével, a lágerállomások struktúrájával, ahol magyar katona foglyok, civil internáltak is sinylődtek, ahol számos reménykedő honfitársunknak a várva várt szabadulás napja nem adatott meg.

Egyben kíváncsiságomat felkeltő kérdések sorára is választ kerestem. Az általam feldolgozott dokumentumokban elsősorban az érdekelt, hogy a validált hadifogolykartonok alapján a három balti állam területére hurcolt 2614 magyar lágerlakó rab milyen lelkierővel és körülmények között élte túl a lágerbéli éveket. Kiknek adatott meg, hogy a hadifogságból a szerencse fiaiként haza térhettek édes szülőföldjükre, szeretett lakhelyükre.

Az alábbi összefoglaló táblázat önmagáért beszél. Sikerült bebizonyítani a kételkedőknek is, hogy nem félszáz, hanem ezrek járták meg a baltikumi szovjet lágerek poklát.

Az általam validált kartonokra hivatkozva nyíltan kijelenthetem, hogy a németek és más nemzetiségű rabok mellett a validált Guk-kartonok szerint **2 873 magyar** honfitársunk 1944–1950 között igazoltan tartózkodott a 44 lettországi, a 9 észtországi és a 6 litvániai GUPVI-táborban. Ebből 2 589 fogoly katona (zömében főtisztek, törzstisztek) és 174 civil internált (közel fele kárpátaljai származású) nevét vettem fel a listákra.

A baltikumi hdf. táborokban a magyar foglyokkal kapcsolatos adatok összegzése

Nº	A baltikumi hdf. táborok (59) magyar foglyokat érintő adatainak összegzése:	Magyar foglyok	Fogoly katona	Civil internáltak	Repatriáltak	Hazatérésükről nincs adat	Elhunytak	Átszállítás után más táborban elhunytak
1	A lettországi 44 hdf. tábor	1624	1438	87	1119	362	24	21
2	Az észtországi 9 hdf. tábor	967	908	59	776	142	35	25
3	A litvániai 6 hdf. tábor	282	243	28	167	89	12	9
Összesen:		2 873*	2 589	174	2 062	593	71	55

**Az NKVD kimutatásában a balti országokban 1947. április 1-i állapot szerint a magyar hadifoglyok száma 1978 fő.*

A validált Guk-kartonok alapján állíthatom, 2062 fogoly szerencsésen haza vergődött a balti táborok komisz, három vagy négy évig tartó fogságából.

Az elvégzett számvetések szerint 593 személy hazatéréséről a kartonokban nem találtam értékelhető adatot. Szerintem ők is a láger áldozatok közé tartoznak, akik közül sokan soha nem tértek szerettheikhez haza és a sorsukat se ismerjük.

A tüzetesen megvizsgált kartonokban és egyéb adattárban 126 magyar honfitársunk elhalálozásáról győződhettem meg. A balti államok területén felállított lágerekben elhunyt 71 magyart temettek el. Az itteni táborokból átszállítás után más lágerekben, rabkórházakban 55-en veszítették életüket. Bőven vannak köztük olyanok is, akiket szökés közben megölttek, s hadbíróség döntése alapján kivégeztek, míg másokat orvul meggyilkoltak, vagy súlyos baleset okozta a halálukat. Azonban az elhalálozottak többsége járványos betegségben és végelgyengülésben pusztult el.

A megnevezett elhunytak kapcsán jogos a kérdés, miért ilyen kevés volt a balti lágerekben az elhalálozások száma?

Ha megvizsgáljuk a Szovjetunió más régióiban működött GUPVI-táborok magyar hadifoglyokra és civil internáltakra vonatkozó, ám nem teljes veszteséglistáit, akkor sokkal árnyaltabb képet kapunk. Meggyőződhetünk arról is, hogy abban az időben viszonylagosan „jó volt hadifogolynak lenni a Baltikum lágeriben”.

Ezzel szemben „haláltáboroknak” is minősíthetjük 1943–1950 között a SZU NKVD/MVD által ugyancsak felügyelt GUPVI, MVSZ ORB, R/b főtáborok, alegységek egy részét, ahol a magyar hadifoglyok brutálisan nagy számban haláloztak el. Például csak az ukrainai Donyec/Sztálini területen 3 903 fő, a Luganszki/Vorosilovgrádi területen 3 854 fő, az oroszországi Tambovi területen 3 804, a Szverdlovszki területen 1 831, a Rosztovi területen 1 759 magyar honfitársunk éh- és fagyhalál következtében, járványos betegségben, vagy *pellagrében* – alultápláltság okozta betegségben, illetve végelgyengülésben pusztult el, sok esetben jelöletlen sírokban temették el őket.²¹²

A balti lágerekkel kapcsolatos, NKVD nyilvántartási dokumentumokkal is alátámasztott túlélők egybehangzó válaszaiból az olvasható ki, hogy a hadifoglyok emberségesebb, élhetőbb körülmények közzé kerültek, a lettek, észtek és a litvánok barátságosan viszonyultak a német, a magyar és más nemzetiségű táborlakókhoz. A rabtartók is a termelési, ipari szolgáltatási, építési és helyreállítási területeken ésszerűbben tudták hasznosítani a munkaerőt. Ami pedig kiemelten létfontosságúnak számított: elégségesnek bizonyult az orvosi-egészségügyi szolgáltatás, az élelmiszer- és ruházati ellátmány. Az utóbbi készleteket nem dézsmálták meg, mintahogy ez tudomásunkra jutott a más táborokban – az NKVD által jegyzőkönyvezett ellenőrzések anyagaiból.

Írásomban kegyelettel örökítettem meg az áldozatok neveit, akik életerejükől kifogyva hullottak el a lágerekben, akik örökre ott maradtak és jelöletlen sírokban alusszák örök álmukat.

²¹² Varga Éva Mária szerk. 2006: 515., 520., 510., 509., 507.,

Együttal a halottaink hozzátartozóira is gondoltam, igyekeztem megnevezni azokat a településeket, ahol a feledés homálya már rég beborította a lehetséges sírhelyüket.

A jelen könyv lapjain ezért soroltam fel, idéztem meg az emlékezet szándékával a 2022–2025 között aprólékos munkával, a teljesség igényével általam validált és megvizsgált szovjet táborok magyar hadifoglyait, internáltjait nyilvántartó 681 955 karton halmazt²¹³ és más elérhető adatbázist²¹⁴, amelyek alapján a Baltikumban 2614 fogva tartott, azóta elfelejtett magyar rab nevét sikerült felkutatni, a kiadványban közreadni, hogy szeretteik, az utódok szívében és bennünk is tovább éljenek.

Emlékutunk során – a Pécsi Német Kör szervezésében – kutatótársaimmal *Riga-Valga-Tartu-Tallinn-Parnu-Riga* stb. vonalon több mint ezer kilométert tettünk meg. Úti élményeink helyszneit először az azóta elhunyt **dr. Havasi János** úságíró, lágerkutató zenei aláfestéssel készített „mozgókép-krónikával” örököltette meg. Az ő közreműködésével a 22'perc 34 másodperccet kitevő videójának sajtóbemutatójára a Kárpátaljai Szövetség budapesti székházában került sor.²¹⁵

Azóta számos publikált írásban bemutattuk az általunk felkeresett településeket, amelyek kapcsolatosak a baltikumi kényszermunkára elhurcolt civilek, hadifoglyok sorsának további kiderítésével.

Köszönetet mondunk az adatközlőknek, akikkel a balti államokban találkoztunk. Eddig nem ismert levéltári dokumentumokat, kiadványokat sikerült összegyűjtenünk a lettországi, észtországi, valamint a litvániai kutatók, levéltárosok, muzeológusok, diplomaták, magyar civil szervezeti vezetők közreműködésével. Mindezek segítségével könyvalakban mutatom be a függetlenségükért sok áldozatot hozott balti országok, balti népek történelmének tükrében a magyar rabok szenvedéstörténetének helyszíneit. Remélem, a továbbiakban sokaknak kedvet csinál a Baltikumban felelhető magyar vonatkozású hadisírokhoz és temetkezési helyek felkereséséhez és a láger-kutatások folytatásához.

Kutatócsoportunk továbbra is fontosnak tartja egy államilag támogatott önálló GULÁG-GUPVI Dokumentációs, Kutató- és Emlékközpont (GGDKE) létrehozását, mivel ezt nemzeti ügynek tekintjük, hiszen 80 évvel ezelőtt több mint egymillió magyar embert hurcoltak el a történelmi Magyarország területéről a Szovjet munkatáborokba, egy részük örökké ott maradt. A hozzátartozók sokmillió tá-

²¹³ Lás a Magyar Nemzeti Levéltár honlapján a Szovjetunióba elhurcoltak, a Gulág és Gupvi táborokban fogvatartott magyarokról készített adatbázisokat: <https://adatbazisokonline.mnl.gov.hu/gyujtemeny/szovjetunioba-elhurcoltak>

²¹⁴ GURH: katonakagulagon.hu

²¹⁵ DR. HAVASI JÁNOS: Baltikumi képkockák, 2022. A felvételek ottani múzeumokban, fogolytemetőkben készültek. (Az utazást a Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alap támogatta) <https://www.youtube.com/watch?v=j3T-6dhjmTs>

bora tudni akarja az elhurcoltak sorsát, tábori életét, hogy mindenből okulva egy békeszeretőbb generáció nőjön fel.

*A kézirat lezárva: 2025.08.20.
Ungvár–Tiszabökény–Budapest*

*Lettország, Vitrupe település, Búcsú a Balti-tengertől
Fotó: Fuchs Andrea*

FELDOLGOZOTT IRODALOM

FELDOLGOZOTT LEVÉLTÁRI ANYAGOK

Oroszországi Föderáció Levéltára (GA RF)

- GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijszkoj Fegyveraciji, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401 sz. Op. 1. D-ügyirat 2012. L. 105; Op. 1a. D-ügyirat 138. L. 262-262; D.158. L.217-217; D.163. L.173; D.185. L.31-40; D.338. L.59-60;
- GA RF. F. 9401. Op. 1a. Gy. 176. L. 199.
- GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijszkoj Fegyveraciji, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401 sz. Op. 1. D-ügyirat 175 L. 129-129 ob.; D-ügyirat 181. L. 240-240;
- GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijszkoj Fegyveraciji, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401sz. Op. 1a. D-ügyirat 338 L. 59-60.
- GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijszkoj Fegyveraciji, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401sz. Op. 1a. D-ügyirat 174 L. 48-48.
- GA RF, F. 9401.o. Op. 1a. ügyirat 176, 83, 19.sz. ügyirat 34 old
- GA RF (Goszudarsztvennij Arhiv Rosszijszkoj Fegyveraciji, - Oroszországi Föderáció Levéltára. Fond 9401sz. Op. 1a. D-ügyirat 179 L. 144-149 ob.
- GA RF Fond 9401sz. Op. 1a.D-ügyirat 177. 173-153; RGVA Fond 1p. Op. 3g.D-ügyirat 1.L.266.Op. 4i D. 5; Fond 491. l. Op. 1.D-ügyirat 69. 41-55; Vojennnoplennije v SZSZSZR. T. 4. Sz. 125. T. 5 (kn 1) 428-451.
- GA RF, Fond 9401 sz. Op. 1a. D-ügyirat 177. L. 154-154; D.183. L.133-133.

Oroszországi Állami Katonai Levéltár (RGVA)

- RGVA (Rosszijszkij Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 1.L.236.
- RGVA (Rosszijszkij Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 23a.D-ügyirat 4.L.40. Op. 37a D. 3. L.76, 101, 106; Op.3g. D-ügyirat 1. L.130-130 ob; D. 12. L. 89-89 ob; Op. 4i. D-ügyirat 5. F. 491.L.Op. 1.D.84.L.5., 73. L.127-142.
- RGVA F. 1p. Op. 01e. Gy. 234.
- RGVA F. 1p. Op. 15a. Gy.234. L.60-105; Op.37a. gy. 3.L.75, 101, 106; Op. 3g. Gy.57. L.207.
- RGVA F. 1p. Op.3k. Gy. 1. L. 60-105; Op.3g Gy. 1. L.159; Gy.12. L.143; Op. 4i. Gy.5.
- RGVA F. 1p. Op.15a. Gy. 234. L. 36-61, 60-105; Op.37a. Gy. 3. L.75, 101, 106.; Op. 3g. Gy.1. l. 163; Gy. 12. L. 144.

- RGVA F. 1p. Op.15a. Gy. 234. L. 52-58; Op.37a. Gy. 3. L.75, 101, 106; Op. 3g. Gy.1. l. 276; Gy. 12. L. 126.
- RGVA (Rosszijszkij Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 1.L.157 ob. 158; D-ügyirat 12.L.90-90ob; Op. 4i. D-ügyirat 5; Fond 491p. Op. 1g. D-ügyirat 84.L.150-194.
- RGVA (Rosszijszkij Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 1.L.259; Fond 9p. Op. 13. D-ügyirat 47. 1-83; Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 1.L.259; D-ügyirat 12.L.90-90ob.; Op. 4i. D-ügyirat 5; Fond 491p. Op. 1. D-ügyirat 69.L.77-90.
- RGVA (Rosszijszkij Goszudarsztvennij vojennij arhiv, - Oroszországi Állami Katonai Levéltár. Fond 1p. Op. 3g. D-ügyirat 10.L.4.
- RGVA F. 1p. Op. 3 g. Ügyirat 1.156.old.; 12.sz. ügyirat 92 old; F. 49 1p. Op. 1.69. sz. ügyirat 5-20 old.
- RGVA f.4p.25v.gy.65.l.34a.
- RGVA Fond 1p. Op. 23a.D-ügyirat 4.L.53. Op. 3g D. 1. L.155-156; D-ügyirat 12. L.92-92; Op. 4i. D. 5; Fond 491. L. Op. 1. D-ügyirat 84.L.127-142.
- RGVA Fond 1p. Op. 37a.D-ügyirat 3.L.76; Op. 3g D. 1. L.266;

Publikált források

- PAPP TIBOR (szerk.) 1999: Hadifoglyok írnák. Hadifogolysors a második világháborúban. Hadtörténelmi levéltári kiadványok. Sine praeteritis futura nulla – Múlt nélkül nincs jövő. Sorozatszerkesztő: dr. Szijj Jolán. Budapest, Petit Real, <http://mek.oszk.hu/02200/02237/html/f03.htm>
- Gyűjteményből idézett hadifoglyok írásai: LADÓCSA GYÖRGY (Szeged): Tragikomédia. HH 1996/5. <http://mek.niif.hu/02200/02237/html/frame2.htm>
- Lagerja dlja vojennoplennih NKVD-MVD SZSZSZR 1939–1956. Sz. 236-237.
- Meszta szogyerzsanyija vojennoplennih vermhta na tyeritariji bivsega Szovetszkaga Szaouzu (1941–1956). Putyevagyityel. Sztr. 41, 42, 46,47; 43, 46.
- Vojennoplennije v SZSZSZR. T. 2. Sz. 290-291, 329-330. T. (könyv: 1.). Sz. 428-451.
- Vojennoplennije SZSZSZR. T. 4. Sz. 126, 127, 136.
- Vojennoplennije SZSZSZR. t. 5. (1.sz. könyv) Sz. 358-380. 428-451. 452-491.
- VSZEVOLODOV V. A. Sztupajtye sz mirom: k isztariji rapatriaciji nyemeckih vojennoplennih iz SZSZSZR (1945–1958). Sz. 279-290.

Felhasznált archívumok, dokumentumgyűjtemények

- Szolymai Emlékpark adatbázisa (SZEP)
- Dupka György személyi archívuma.
- Pécsi Német Kör gyűjteménye, Pécs
- Gulag Története Múzeum gyűjteménye, Oroszország, Moszkva
- Perm-36 Múzeum gyűjteménye, Perm

ÖNÁLLÓ KÖNYVEK

APPLEBAUM, ANNA 2005:

A Gulág története. Budapest, Európa Könyvkiadó. Tárolt változat: https://datenpdf.com/download/anneapplebaum-a-gu-lag-tortenete-i-ii_pdf

BAKURA SÁNDOR, DUPKA GYÖRGY, KOVÁCS ELEMÉR, KOVÁCS ERZSÉBET, MOLNÁR D. ERZSÉBET, TÓTH ZSUZSANNA:

„Otthon a könyny is édes”. 1944–1945. Kényszermunkára hurcolt kárpátaljai magyarok és németek nyomában a Donyec-medencében. Tanulmányok, hatásvizsgálatok, interjúk, riportok hivatalos iratok, vallomások tükrében. Kárpátaljai Magyar Könyvek, 197. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2009., 104 oldal. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/11000/11023/11023.pdf>

BOGNÁR ZALÁN-MUSKOVICS ANDREA ANNA (szerk.) 2017:

Budapest, Kárpát-medence – 'Malenkij robot', emlékezet. Gulágkutatók VII. nemzetközi konferenciájának kötete. Budapest, Gulágkutatók Nemzetközi Társasága.

BOGNÁR ZALÁN 2012:

Hadifogolytáborok és (hadifogolysors a Vörös Hadsereg által megszállt Magyarországon 1944–1945. Kairosz, Budapest.

BOTLIK JÓZSEF, CSERESNYÉS NÉ KISS MAGDOLNA (szerk.) 2017:

A Kárpát-medence elveszített területeiről (Kárpátalja, Felvidék, Erdély és Délvidék) szovjet típusú táborokba hurcoltak kálváriája. Konferenciakötet. 2016. november 25-én a Polgárok Háza Dísztermében tartott konferencia előadásai. Szerkesztette: Keskenyúton Alapítvány.

DUPKA GYÖRGY 2021:

Magyar GULÁG-GUPVI-rabok Euráziában. Felfedett nyomok Oroszország (Baskíria, Tatár föld, Csecsenföld), Kaukázus (Azerbajdzsán, Georgia, Örményország), Ázsia (Kazahsztán, Üzbegisztán) régióiban. Történelmi szociográfia. Átdolgozott, bővített kiadás. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2021. Kárpátaljai Magyar Könyvek 265. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/22700/22721/22721.pdf>

DUPKA GYÖRGY 2017:

A Szolvyai Emlékpark névlistája. A II. világháború és a sztálinizmus áldozatainak gránitlapokra véselt nevei: internált civilek, elesett, meghalt katonák és munkaszolgálatosok. Kárpátaljai Magyar Könyvek 261. Ungvár-Budapest, Szolvyai Emlékparkbizottság - Intermix Kiadó, 2017.

Tárolt változat: <https://www.mek.oszk.hu/18100/18115/18115.pdf>

DUPKA GYÖRGY, SZERK. 2016:

Vádolnak a kárpátaljai túlélők és a meggyalázott holtak. Szemelvények a szovjet fogságból hazatért túlélők (volt hadifoglyok, civil internáltak, politikai elítéltek, kényszermunkások) vallomásaiból, visszaemlékezéseiből, valamint a hozzátartozók adatközléseiből. Kárpátaljai Magyar Könyvek 242., Intermix Kiadó, Ungvár- Budapest. 224. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/15900/15900/15900.pdf>

DUPKA GYÖRGY 2016:

A mi Golgotánk. A kollektív bűnösség elvének alkalmazása a kárpátaljai magyarokkal és németekkel szemben. (A 4. Ukrán Front Katonai Tanácsa határozatainak végrehajtása az NKVD jelentések tükrében, 1944 – 1946). Kárpátaljai Magyar Könyvek, 215. Ungvár-Budapest, Szolyvai Emlékparkbizottság – Intermix Kiadó. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/10900/10996/>

DUPKA GYÖRGY 2014:

Halottaink – 1944–1959. A kárpátaljai szovjet népiirtás eddig ismert áldozatainak névsora. Kárpátaljai Magyar Könyvek 237. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/13900/13956/13956.pdf>

DUPKA GYÖRGY 2012:

„Hová tűnt a sok virág...” Időutazás az Urálba magyar és német rabok (1941–1955) nyomában (Történelmi szociográfia). Kárpátaljai Magyar Könyvek 221. Ungvár-Budapest, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, Intermix Kiadó. Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/11300/11392/>

FÜLÖP SÁNDOR 2010:

Fülöp Sándor: Elindultam Kolozsvárról, megérkeztem Clujra. Fülöp Sándor élete a harctéren, a szovjet fogságban és a román gulágon. Szerkesztette és bevezetővel ellátta: Papp Annamária. Ajánló: Murádin János Kristóf. Pallas-Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, 2010.

JÁVORSZKY BÉLA 2021:

A kettőfürészelt csónakok földjén (esszék a Baltikumról, Széphalom Könyvműhely, 1998); *Fordul a világ. Rendszerváltó nagykövetség Finnországban és a Baltikumban* (Magyar Napló, 2021).

Elhurcolva – Távol a hazától. Magyar katonák emlékei a szovjet fogságból, 1941–1955. Online katalógus. HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Budapest, 2016. Képzőművészet a hdf. táborokból. Valgai tábor, 193. https://m.militaria.hu/uploads/files/57316100_1480579790.pdf (letöltés ideje: 2024. febr. 20.)

KAPRONCZAY KÁROLY 1991:

Szüntelen harc : A Baltikum rövid története / Kapronczay Károly [Budapest]: Budapesti Ismeretterjesztő Társaság.

KUN MIKLÓS, ZINNER TIBOR (szerk.) 2000:
A kommunizmus fekete könyve. Büntény, terror, megtorlás; ford. Benyhe János.
Budapest, Nagyvilág.

MENCZER GUSZTÁV 2016:
A GULÁG rabtelepei. A bolsevizmus népiirtásának színtere. Századvég Kiadó,
Budapest.

RÓZSÁS JÁNOS 2008.
Gulág Lexikon. Rajnai Miklós közreadásában. Nagykanizsa, A Magyar Műveltség Kincsestára.

RÓZSÁS JÁNOS 2000:
Gulág Lexikon. Budapest, Püski.

STARK TAMÁS 2006:
Magyar foglyok a Szovjetunióban. Lucidus Kiadó, Budapest. 2006.

SZOLZSENYICIN, ALEKSZANDER 1989:
A GULAG szigetcsoport. 1918–1956. Budapest, Új Idő. 481. Tárolt változat: <https://www.scribd.com/doc/241062650/150395726-Gulag-Szigetcsoport-Szolzenyicin->

VARGA ÉVA MÁRIA (szerk.) 2006:
Magyar hadifoglyok a Szovjetunióban. Dokumentumok (1941–1953). Moszkva-Budapest, ROSSZPEN-MKTTK.

TANULMÁNYGYŰJTEMÉNYBEN MEGJELENT TANULMÁNY VAGY KÖNYVFEJEZET

BOGNÁR ZALÁN 2017:
960 ezer vagy több mint 1 millió (hadi) fogoly? In: Muskovics, Andrea Anna; Bognár Zalán (szerk.): Emberek az embertelenség világában. A Gulág és a Gupvi, Kairosz Kiadó; Gulágkutatók Nemzetközi Társasága. 66-98.

DUPKA GYÖRGY 1994:
A magyarság számának, összetételének és települési területeinek változása Kárpátalján /1910-től napjainkig/. In: Magyarország nemzetiségeinek és a szomszédos államok magyarságának statisztikája (1910–1990). Szerkesztette: Kovacsik József. Budapest, Központi Statisztikai Hivatal, 164-174.

FODOR GUSZTÁV 2015:
A kárpátaljai református egyház élete a sztálini egyházpolitika szorításában. In: A kommunizmus áldozatai. 170-197. <http://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2017/01/A-kommunizmus-aldozatai-2015.pdf>;

**FOLYÓIRATBAN, ÉVKÖNYVBEN VAGY ÚJSÁGBAN
MEGJELENT TANULMÁNYOK ÉS CIKKEK**

BABEROWSKI, JÖRG 2014:

A sztálinizmus, mint zsarnokság. Hatalmi technikák a Szovjetunóban (1917–1941). Világtörténet, 3/546. Tárolt változat: https://tti.btk.mta.hu/images/kiadvanyok/folyoiratok/vilagtortenet/vt_2014_3/baberowski.pdf

BOGNÁR ZALÁN 2006:

Összefoglaló jelentés a Honvédelmi Minisztérium által a hadifogolyügyben tett intézkedésekről és eredményekről, 1944–1945. Hadtörténelmi Közlemények 2006/1. pp. 203 – 214

BOGNÁR ZALÁN 1995:

Budapest polgári lakosságának tömeges elhurcolása szovjet hadifogságba, 1945. január-március. Hadtörténelmi Közlemények, 1995/1. pp. 109-114.

GERODNIK GENNAGYIJ 1978:

Keleti egyetemek. „Kommunist” folyóirat, (Valga) 1978. október-november.

HANS SALM 2004:

Valga vangiaagrid 1941–1953. Valga ja Militaria. Valga. Muuseumi Aastaraamat 2004.

JÁVORSZKY BÉLA 2001:

Magyar honvédsírok Báthory városában. In: Magyar nemzet, 2001.11.17. https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2001/11/magyar-honvedsirok-bathory-varosaban#google_vignette

JÁVORSZKY BÉLA 1997:

Néhány gondolat az észtországi és lettországi oroszokról
= Pro minoritate, 6(1997)2:82-85. Gereben Ágnes „25 millió orosz, távol Moszkvától” c. cikkéhez.

KAUP ERICH 1995:

Hadifogolytáborok Észtországban 1944–1949. Cleo. (Történelmi Közlöny) 2. sz. 1995.

*Kitüntetést kapott a vámhivataltól a százéves Palotás Mihály. Szeged. ma, 2011.06.07. <https://szegedma.hu/gazdasag/2011/06/kituntetest-kapott-a-vamhivataltol-a-szazeves-palotas-mihaly>

KUNINGAS OSZKAR 1990:

Kultúrtörténeti töredékek a táborból. Looming folyóirat 1990. 7. sz.

MÄGI, HEINO; VERI, KARL 1999:

Valga megye. Tallinn, 1983; Történelmi Valga. Összeállító: Juzar Mari. Valga.

MAGYAR WEBLAPOK

<https://adatbasisokonline.hu/gyujtemeny/szovjetunioba-elhurcoltak>
<https://adatbasisokonline.hu/adatbasis/szovjet-taborok-magyar-foglyai/>
<http://www.hadifogoly.hu/> Hadifogoly adatbázis 700.000 karton
Hadifogoly adatbázis <http://www.militaria.hu/gulag.hbml.hu/adatbasisok/hazatert-hadifoglyokrol-oroszagos-hadifogoly.hu>
<https://www.honvedelem.hu/>
www.katonakagulagon.hu/
haboruskeresoszolgalat.hu/
<http://www.nemekor.hu/>
<http://gulag.hu/>
<http://gknt.hu/>
<http://www.malenskijrobot.hu/>
<http://www.orsosvilag.hu/>
<http://orsoshirek.hu/>
<http://mult-kor.hu/>
<http://finnugor.elte.hu/>
<https://www.youtube.com/watch?v=9NGX-JwiofY&feature=youtu.be>
[http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/Egyetemes-tortenelem/Jelenkor/GULAG-képregény.pdf](http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/Egyetemes-tortenelem/Jelenkor/GULAG-kepregeny.pdf)
<https://iov75.livejournal.com/2469042.ht>

OROSZ WEBLAPOK

<http://www.voennie-memorialy.ru>
<http://old.memo.ru/history/nkvd/gulag/>
<http://perm36.com/>
<https://www.sakharov-center.ru/>
<http://www.museum.ru/M1173>
<https://shalamov.ru/asfcd/martirolog/dnnmuseum.ru>
Мартиролог жертв политических репрессий, расстрелянных и захороненных в Москве и Московской области в 1918–1953 гг.
<http://www.museum.ru/M1173>

<http://www.business-gazeta.ru/article/326095>,
<http://kpfu.ru/philology-culture/ego-pravda-ego-molitva-252052.html>
<http://www.museum.ru/M1173>
http://www.port.hu/idegen_eg_alatt/pls/w/films.film_page?i_film_id=136919 (2012)
<https://elibrary.ru/item.asp?id=32720803>
<http://lh-dfv30.livejournal.com/11079.html>

EGYÉB

https://www.facebook.com/profile/100064387671867/search/?q=Litv%C3%A1nia&locale=hu_HU
<https://www.volksbund.de/.../was-bleibt-ein-ehering-und...>
<https://www.isamaalinemuseum.ee/en/home/>
<https://militaryheritagetourism.info/ru/military/sites/view/70?0>

TÉNYFELTÁRÓ DOKUMENTUMFILMEK

SÁRA SÁNDOR: Csonka-Bereg. 1988.

SÁRA SÁNDOR: Magyar nők a GULAG-on. Dokumentumfilm-sorozat I-II-III., 1992.

GULYÁS GYULA-GULYÁS JÁNOS: Malenykij robot. Filmszociográfia. Századvég Kiadó, Budapest, 1990.

GULYÁS GYULA Kifutás (Galgóczy Árpád túlélőről) bemutató: Uránia filmszínház, 2018.02.26.

HAVASI JÁNOS– JURKOVICS JÁNOS: Idegen ég alatt. (Urál térségi légerekben elhunyt magyar foglyok emlékének adózik az 57 perces film.) Szeged, 2012. http://www.port.hu/idegen_eg_alatt/pls/w/films.film_page?i_film_id=136919 (2012)

GOLOVCSUK OKSZANA film-rekviemje: ЦІНА ЖИТТЯ НА ЗЕМЛІ ЖИВИХ фільм-реквієм/Az élet értéke az élő földön film-rekviem, I. rész. Перша частина відеопроєкту: Трилогія «Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси 1944–1955 рр.». A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=1IbWRIODDY0&list=LLHH-lqP_5FDFpREps38a4MCA&index=3

GOLOVCSUK OKSZANA film-rekviemje: „Щоб не плакало небо над Україною” (Hogy ne sírjon az ég Ukrajna felett), 2015 p. „Damit der Himmel über der Ukraine nicht weint”. II. rész (ukrán–oroszl nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=D3g276LcjUI&feature=share&fbclid=IwAR3L3VYRSjMYOyIrwwxnwlo0rpbkOnkAWg_REC-bOjs7gD001PwirqQOF0jU

GOLOVCSUK OKSZANA film-rekviemje: Намальована війна, 2015. Namalio-
vana viyna (Megfestett háború), 2015. Drawing War, 2014. Okszana Golovcsuk
film-rekviemje, III. rész (ukrán–orosz nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek
internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

<https://www.youtube.com/watch?v=bG0Kl0c6ZDA>

DR. HAVASI JÁNOS: Baltikumi képkockák, 2022. [https://www.youtube.com/
watch?v=j3T-6dhjmTs](https://www.youtube.com/watch?v=j3T-6dhjmTs)

ADATKÖZLŐK

Lettország:

- *Ariana Zupika* tiszteletbeli magyar konzul (Riga)
- *Bányai Ferenc* lettországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövet (Riga)
- *Bányai-Balázs Annamária* kulturális attasé (Riga)
- *Dr. Edvins Evarts* történész és tárlatvezető, Lettország megszállásának Mú-
zeuma tudományos főmunkatársa. (Riga)
- *Giber Tamás Gábor*, Lettországbán Élő Magyarok BALATON Társasága
elnökhelyettese (Riga)
- *Linga Gates*, a mikrobusz pilótája (Riga)

Észtország:

- *Bán István*, az Észtországi Magyarok Munkácsy Mihály Egyesületének elnö-
ke, Dél-Észtországi TB Konzul, Nyugat-Európai Országos Magyar Szerveze-
tek Szövetsége (NYEOMSZSZ) Supervisor, felügyelő (Tallinn)
- *Gerson Klupp* professzor, a Tartui Egyetem Finnugor Tanszékének vezetője
- *Meelis Kivi*, a Valgai Hazafias Nevelés és Állandó Múzeum igazgatója (Valga)
- *Nagy Gabriella*, az Észtországi Magyarok Munkácsy Mihály Egyesület veze-
tőségi tagja (Tallinn)
- *Nagy Andrea*, Tartui Egyetem Finnugor Tanszék, tanszéki munkatárs (Tartu).
- *Nyikolaj Kuznyecov* nyelvész, Tartui Egyetem Finnugor Tanszék (Tartu).
- *Orosz Tamás*, a tallinni Magyar Nagykövetség misszióvezetője, ideiglenes
ügyvivője, (Tallinn)
- *Tischler János* történész, a Magyar Kulturális Intézet új igazgatója. (Tallinn)
- *Tóth Krisztina* lektor, Tartui Egyetem Finnugor Tanszék (Tartu).
- *Valdeko Nielson*, a Valgai Hazafias Nevelés és Állandó Múzeum ügyvezetője
(Valga)

Litvánia:

- *Seres Attila*, PhD történész, szlavista, a Veritas Történetkutató Intézet és Le-
véltár tudományos főmunkatársa
- *Szöllősi Antal*, az Északi Magyar Archívum (1973) alapítója, szerkesztője
(Stockholm)

FÜGGELÉK

Észtország területén 1941–1948 között elhunyt magyar hadifoglyok névlistája

(Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Észtország, Tallinn, **Orosz Tamás**, ideiglenes ügyvivő konzul és munkatársai a német hadifoglyokat tartalmazó könyveket átnézték és a mellékelt táblázatba gyűjtötték azon neveket **(103 fő)**, akiknek lehet magyar gyökere. 2022. október 4.
A táblázat adatait változtatás nélkül közöljük)

Vezetéknév	Keresztnév	Rang	Született	Elhunyt	Temetkezési hely	Sír helye
1. kötet						
<i>Bajor</i>	<i>Kálmán</i>	Oberstleutnant	1892.	1946.08.06.	Valga	
<i>Bajusz</i>	<i>Johann</i>	Gefreiter	1924.08.15.	1944.02.06.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Bali</i>	<i>Josef</i>	Obergrenadier	1922.03.14.	1944.02.10.	Jöhvi	Block 1 Reihe 8 Grab 349
<i>Balint</i>	<i>Wilhelm</i>	Grenadier	1923.02.25.	1944.07.28.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Banovski</i>	<i>Laszló</i>	Soldat	1894.	1945.10.18.	Ahtme	
<i>Barlay</i>	<i>András</i>	Fähnrich	1894.	1945.11.01.	Valga	
<i>Batse</i>	<i>Endre</i>	Oberleutnant	1914.	1947.02.10.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 24 Grab 558
<i>Böröcz</i>	<i>Paul</i>	Grenadier	1918.09.25.	1944.08.25.	Jöhvi	Block 2 Reihe 7 Grab 332
<i>Bognár</i>	<i>Ernő</i>	Soldat	1923.	1945.08.27.	Valga	
<i>Bucila</i>	<i>Jen</i>	Soldat	1893.04.15.	1945.	Kohtla-Järve-KGF	
<i>Cserba</i>	<i>Eduard</i>	Sturmmann	1923.08.07.	1944.02.11.	Tartu	
<i>Csipek</i>	<i>Ernst</i>	Obergefreiter	1918.11.16.	1944.10.05.	Kuressaare	Zum Gedenken
<i>Csizmazia</i>	<i>Franz</i>	Oberleutnant	1918.01.22.	1941.07.31.	Tartu	
<i>Czeban</i>	<i>Jenő</i>	Major	1885.12.20.	1945.11.06.	Valga	
<i>Czech</i>	<i>Franz</i>	Soldat	1903.	1945.07.02.	Valga	
<i>Czokies</i>	<i>Ottó</i>	Obergefreiter	1918.08.06.	1946.06.29.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4
<i>Dányi</i>	<i>Miklós</i>	Oberleutnant	1895.	1945.10.27.	Valga	
<i>David</i>	<i>Josef Martin</i>	Gefreiter	1910.02.25.	1945.06.03.	Kohtla-Järve-KGF	
<i>Dezini</i>	<i>Ernst</i>	Soldat	1902.04.26.	1945.06.30.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4
<i>Doberenz</i>	<i>Emil</i>	Stabsgefreiter	1908.01.17.	1946.01.15.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Dolcha</i>	<i>Ionn</i>	Soldat	1893.	1947.02.28.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 25 Grab 585
<i>Dorfer</i>	<i>Josef</i>	Soldat	1904.	1945.03.20.	Ahtme	
<i>Drobny</i>	<i>Joachim Josef</i>	Gefreiter	1912.04.05.	1945.11.26.	Ahtme	

<i>Duda</i>	<i>Alfréd</i>	Kanonier	1922.11.18.	1946.03.17.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Duday</i>	<i>Georg</i>	Unteroffizier	1916.10.26.	1944.02.26.	Toila	
<i>Duotschek</i>	<i>Josef</i>	Oberpionier	1921.02.15.	1945.01.30.	Viljandi	
<i>Eger</i>	<i>Fritz</i>		1917.	1946.09.10.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Erkel</i>	<i>Adolf</i>	Obergefreiter	1904.12.09.	1945.12.19.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4
<i>Ertl</i>	<i>Josef</i>	Obergefreiter	1920.07.10.	1948.03.29.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 8 Grab 172
<i>Farkasch</i>	<i>Anton</i>	Grenadier	1925.06.07.	1944.03.22.	Narva-Sammelfriedhof	Block 6
<i>Farkasch</i>	<i>Sándor</i>	Oberstleutnant	1893.	1948.07.04.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 12 Grab 279
2. kötet						
Vezetéknév	Keresztnév	Rang	Született	Elhunyt	Temetkezési hely	Sír helye
<i>Gyalokay</i>	<i>Romanus</i>	Grenadier	1921.07.30.	1944.03.07.	Narva-Sammelfriedhof	Block 5
<i>Hajny</i>	<i>Anton</i>	Gefreiter	1923.11.25	1943.08.29.	Tallinn-Maarjamäe	Grab 6321
<i>Hetbey</i>	<i>Wilhelm</i>	Unteroffizier	1913.02.06.	1941.07.28.	Viljandi	
<i>Homolya</i>	<i>Pál</i>	Soldat	1925.	1945.08.29.	Valga	
<i>Horvat</i>	<i>József</i>	Oberleutnant	1910.	1945.10.24.	Ahtme	
<i>Janko</i>	<i>Josef Stephan</i>	Obergefreiter	1910.12.22.	1944.04.20.	Narva-Sammelfriedhof	Block 1 Reihe 28 Grab 666
<i>Kalinka</i>			?	1946.03.	Ahtme	
<i>Kalita</i>	<i>Josef</i>	Feldwebel	?	1947.09.	Ahtme	
<i>Kamporas</i>	<i>Janes</i>		1915.	?	Kohtla-Järve-KGF	
<i>Kelemen</i>	<i>Josef</i>	Gefreiter	1923.06.24.	1944.02.03.	Tartu	
<i>Kemiwes</i>	<i>Ernö</i>	Soldat	1924.	1946.07.07.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 21 Grab 503
<i>Kendi</i>	<i>Árpád</i>	Sturmmann	1909.10.10.	1944.07.31.	Jöhvi	Block 3
<i>Kincsesy</i>	<i>Andre</i>	Oberstleutnant	1893.	1947.07.31.	Valga	
<i>Kireli</i>	<i>Sándor</i>	Soldat	1926.	1946.01.29.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 1 Grab 9
<i>Kis</i>	<i>Johann</i>	Gefreiter	1911.04.27.	1944.04.20.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Kobol</i>	<i>Franz</i>		1910.	?	Kohtla-Järve-KGF	
<i>Kobold</i>			1906.	1945.06.	Kohtla-Järve-KGF	
<i>Kovács</i>	<i>Zoltán</i>	Leutnant	1913.03.16.	1947.05.27.	Valga	
<i>Kútfej</i>	<i>György</i>	Oberleutnant	1887.	1946.04.16.	Valga	
<i>Lakatosch</i>	<i>Emil</i>	Grenadier	1924.07.10.	1944.03.22.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Lehoczki</i>	<i>Lajos</i>	Soldat	1927.	1945.05.28.	Valga	
3. kötet						
Vezetéknév	Keresztnév	Rang	Született	Elhunyt	Temetkezési hely	Sír helye
<i>Ludjuda</i>	<i>Franz</i>	Stabsgefreiter	1916.	1946.03.12.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Luksch</i>	<i>Josef Franz</i>	Unterfeldwebel	1896.03.29.	1946.01.24.	Tapa-KGF	

<i>Maga</i>	<i>Josef</i>	Soldat	1919.	1946.04.06.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 11 Grab 255
<i>Magyar</i>	<i>János</i>	Major	1884.	1945.10.16.	Ahtme	
<i>Mate</i>	<i>Wilhelm</i>		1914.	1946.02.01.	Narva-Sammelfriedhof	Block 6
<i>Medgyesi</i>	<i>Andreas</i>	Grenadier	1921.08.08.	1944.05.23.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Mikes</i>	<i>László</i>	Oberleutnant	1898.	1945.11.19.	Valga	
<i>Minta</i>	<i>Theodor</i>		1889.		Kohtla-Järve-KGF	
<i>Mjuleter</i>	<i>Georg</i>	Obergefreiter	1907.	1947.03.10.	Tallinn-Maarjamäe	
<i>Moldowan</i>	<i>Iling</i>	Soldat	1902.	1946.05.19.	Narva-Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 18 Grab 422
<i>Nagy</i>	<i>Friedrich</i>	Gefreiter	1913.10.12.	1942.03.29.	Tallinn-Maarjamäe	
<i>Nekes</i>	<i>Josef</i>	Obergefreiter	1913.05.09.	1944.04.09.	Narva-Sammelfriedhof	Block 3
<i>Nimrod</i>	<i>Heino</i>	Grenadier	1925.05.03.	1944.03.14.	Rakvere	
<i>Orbán</i>	<i>László</i>	Soldat	1914.	1947.06.13.	Valga	
<i>Pagalies</i>	<i>Ottó</i>	Gefreiter	1917.03.07.	1941.07.17.	Pärnu	
<i>Pagel</i>	<i>Emil</i>	Soldat	1915.	1945.07.20.	Tallinn-Pirita-KGF	
<i>Panke</i>	<i>Ottó</i>	Gefreiter	1919.11.29.	1941.08.20.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Pantalon</i>	<i>Viktor</i>	Grenadier	1925.12.23.	1944.02.24.	Narva-Sammelfriedhof	Block 2
<i>Pantke</i>	<i>Norbert</i>	Unteroffizier	1920.02.08.	1944.08.04.	Narva-Sammelfriedhof	Block 2 Reihe 28 Grab 654
<i>Parczky</i>	<i>Norbert</i>	Gefreiter	1920.04.13.	1941.07.24.	Rakvere	Zum Gedenken
<i>Parker</i>	<i>Robert</i>	Grenadier	1911.02.22.	1944.07.25.	Narva-Sammelfriedhof	
<i>Parovsky</i>	<i>Peter</i>	vermisst/ eltünt	1909.05.13.	1944.10.01.	Estland	
<i>Pattberg</i>	<i>Robert</i>	Gefreiter	1916.08.25.	1941.07.30.	Tartu	
<i>Paul</i>	<i>Viktor</i>		1921.08.14.	1944.08.01.	Estland	
<i>Pechtold</i>	<i>Peter</i>	Sturmmann	1912.06.22.	1944.07.28.	Narva-Sammelfriedhof	Block 6
<i>Penk</i>	<i>Róbert</i>	vermisst/ eltünt	1907.11.09.	1944.07.01.	Estland	
<i>Petzold</i>	<i>Rudolf</i>	Gefreiter	1925.02.07.	1944.08.28.	Narva-Sammelfriedhof	Block 3
<i>Pfeiffer</i>	<i>Emil</i>	Unteroffizier	1912.09.28.	1944.02.22.	Toila	
<i>Pljunusz</i>	<i>Károly</i>	Obergefreiter	1902.	1945.09.15.	Valga	
<i>Pudelek</i>	<i>Viktor</i>	Soldat	1900.07.06.	1946.02.24.	Tapa-KGF	
<i>Rácz</i>	<i>Lajos</i>	Major	1900.	1947.09.03.	Valga	
<i>Reppert</i>	<i>Roland</i>	vermisst/ eltünt	1925.07.02.	1944.09.01.	Estland	
<i>Respondek</i>	<i>Péter</i>	Gefreiter	1907.01.31.	1944.04.20.	Narva-Sammelfriedhof	Block 5
<i>Ruffing</i>	<i>Norbert</i>	Gefreiter	1911.05.06.	1941.07.26.	Tartu	
4. kötet						
Vezetéknév	Keresznév	Rang	Született	Elhunyt	Temetkezési hely	Sír helye
<i>Schlitzkus</i>	<i>Viktor</i>	Schütze	1920.08.08.	1941.09.28.	Kuressaare	
<i>Schmidt</i>	<i>Géza</i>	Wachtmeister	1898.02.25.	1946.06.21.	Tapa-KGF	

<i>Schmitz</i>	<i>Arnold</i>	Obergefreiter	1914.12.13.	1944.03.03.	Jöhvi	Block 1 Reihe 16 Grab 766
<i>Schopper</i>	<i>Dávid</i>	Gefreiter	1926.11.18.	1946.09.23.	Narva- Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 26 Grab 601
<i>Schwarz</i>	<i>Viktor</i>	Gefreiter	1920.04.16.	1941.09.22.	Narva- Sammelfriedhof	
<i>Selent</i>	<i>Viktor</i>	Gefreiter	1923.12.26.	1944.05.14.	Narva- Sammelfriedhof	Block 5
<i>Semak</i>	<i>Andrea</i>	Rottenführer	1920.03.12.	1944.03.17.	Narva- Sammelfriedhof	
<i>Skoruppa</i>	<i>Viktor</i>	Grenadier	1913.04.02.	1944.12.21.	Narva- Sammelfriedhof	
<i>Sobori</i>	<i>Pál</i>	Oberleutnant	1895.	1945.11.03.	Ahtme	
<i>Sondi- Ertel</i>	<i>István</i>	Oberleutnant	1895.	1945.10.17.	Ahtme	
<i>Stinski</i>	<i>Emil</i>	Oberwachmesiter	1914.02.04.	1944.08.22.	Tartu	
<i>Sümeghy</i>	<i>István</i>	Oberleutnant	1907.	1946.03.09.	Valga	
<i>Szafran</i>	<i>Viktor</i>	Grenadier	1924.05.01.	1944.03.06.	Narva- Sammelfriedhof	Block 5 Reihe 25 Grab 578
<i>Tengler</i>	<i>Robert</i>	Gefreiter	1920.07.22.	1942.12.16.	Tallinn- Maarjamäe	
<i>Windisch</i>	<i>Robert</i>	Obergefreiter	1922.05.10.	1943.01.01	Narva- Sammelfriedhof	
<i>Zacher</i>	<i>Rudolf</i>	Gefreiter	1908.10.16.	1946.04.22.	Narva- Sammelfriedhof	Block 4 Reihe 8 Grab 186
<i>Zehe</i>	<i>Viktor</i>	vermisst/ eltünt	1905.12.25.	1944.03.01.	Estland	

***A SZU NKVD/MVD hadifogolytáborainak jegyzéke,
ahonnan a magyar hadifoglyokat a balti országok hadifogolylágeréibe
irányították át, illetve más táborba szállították őket 1944–1949 között***

Köztársaság, tartomány, terület	A hdf. tábor, kórház helyének megnevezése	A hdf. tábor azo- nosító száma	A hdf. tábor posta- száma
Kárpátontúli Ukrajna (Podkarpatszka Rusz, Kárpátalja)	Szolyva, 1944–1945	SZPV-2	
Amuri terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Blagovescsenszk, termelési tábor 1945.09.01.-1948.06.25.	20	
Ukrán SZSZK, Lemberg/Lvivi terület (ma Ukrajna)	Sztarij Szambor, a 4. Ukrán Front NKVD gyűjtő-, továbbító tábora	FPPL-22	
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Krasznogorszk, internáló tábor (antifasiszta káderek képzése, köztük 209 fő magyar)	27	7027
Románia	Máramarossziget, repatriációs tábor (1945–1950)	FPPL-36	
Rjazanyi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Lebedjan, rekreációs tábor (1942–1947)	35	
Ukrán SZSZK, Dnyipropetrovszki terület (ma Ukrajna)	Pavlograd (Reni) (1943–1945)	38	
Lengyelország	1. Belorusz Front NKVD gyűjtőtábora, (Poznan) front mögötti, (1943–1946)	FPPL- 43/ 1-5	
Ivanovoi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Lezsnyevo, termelési tábor	48	7048
Tulai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Alekszin, termelési tábor	53	7053
Belarusz SZSZK (ma Belorusz Köztársaság, Fehéroroszország), Bobrjuszki terület	Bobrjuszk, termelési-, rekreációs- és bün- tetőtábor	56	7056
Mordvin ASZSZK, Oroszországi SZSZSZK, (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Tyemnyikov, állandó- és termelési tábor	58	
Ukrán SZSZK (ma Ukrajna), Kijevi terület	Micsurinszk, Kijev, Szireck, gyűjtő-, elosz- tó-, termelési-, büntetőtábor	62	7062
Voronyezsi terület, Oroszországi SZSZSZK, (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Bobrov, gyűjtő-, elosztó-, mozgótábor	69	
Voronyezsi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Uszmany,Voronyezs, gyűjtő-, elosztó-, büntető tábor	82/2	7082
Csehszlovákia	NKVD 4. Ukrán Front NKVD gyűjtő-tábora (Pardubice)	(FPPL) 89	
Voronyezsi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Uszmany, internáló és tisztí tábor	95	
Kazah SZSZK (ma Kazah Köztársaság, Kazahsztán), Karagandai terület	Szpaszozavod (Karabasz, Karaganda- Ugolnaja), állótábor, termelési, elitéltek	99	7099
Kirovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Vjatka (Kirov), termelési tábor	101	
Sztálingrádi (Volgográdi) terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Beketovka, termelési tábor	108	7108

Örmény SZSZK (ma Örmény Köztársaság, Örményország)	Jereván Arabzsir, Szevan, termelési tábor	115/6	7115
Gorkiji (Nyizsnyij Novgorodi) terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Gorkij (Nyizsnyij Novgorod), termelési tábor	117	7117
Csuvas ASZSZK, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Cseboksari (Kanas), termelési tábor	118	
Ukrán SZSZK, Nyikolajevi terület (ma Ukrajna)	Nyikolajev, Mikolajiv (Sadrinszk), termelési tábor	126	7126
Ukrán SZSZK, Szumi terület (ma Ukrajna)	Szumi (Uljanovka), termelési tábor	134	7134
Észt SZSZK (ma Észt Köztársaság, Észtország)	Ahtme, fronttábor, állótábor. Összesen 556 fő magyar	135	7135
Ukrán SZSZK, Cserkaszi terület (ma Ukrajna)	Volnovod, Umany, állótábor, rekreációs tábor	139	
Ukrán SZSZK, Vorosilovgrádi (Luhanszki) terület (ma Ukrajna)	Kagyijevka, Vorosilovgrád, helyi tábor, 1949-től büntető, 1950-től elítéltek tábora	144	7144
Kurszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Kurszk, rekreációs, termelési tábor	145	7145
Krasznodari tartomány, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Krasznodar (Armavil), termelési tábor	148	7148
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Ljublino, termelési tábor	154	
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Sztupino, termelési tábor	156	7156
Ukrán SZSZK, Odesszai terület (ma Ukrajna)	Odessza (Kotovszk), termelési, 1949-től büntető tábor	159/9/15	
Szverdlovszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szverdlovszk (Jekatyerinburg, Bogoszlovszk), termelési tábor	164	
Ivanovói terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Juzsa termelési, rekreációs tábor	165	
Belorusz SZSZK (ma Belarusz Köztársaság, Fehéroroszország)	Minszk, termelési, 1949-től büntető tábor	168	7168
Kirovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Orlov (Unyecsa, Orjol), mozgó tábor	173	
Románia	2.Ukrán front NKVD gyűjtő-, továbbító-, repatriációs FPPL-tábora, Foksány (Nyezsín)	FPPL-176	
Lengyelország	Poznan, repatriáló tábor	177	
Ukrán SZSZK (ma Ukrajna), Csernyigovi terület	Csernyigov, termelési tábor	177	
Belorusz SZSZK (ma Belarusz Köztársaság, Fehéroroszország)	Boriszov, termelési tábor	183	
Ivanovói terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Jurjevec, 1945-től termelési, rekreációs, 1948-tól tiszti büntető tábor	185	7185
Tambovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Rada, termelési tábor	188	
Belorusz SZSZK, Gomeli terület	Orsanzk/Gomel, termelési tábor	189/1	7185
Vlagyimiri terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Vlagyimir, termelési tábor	190/1/5	7189
Lengyelország az NKVD gyűjtő, továbbküldő tábora, Szamborhoz tartozott (Ukrán SZSZK, ma Ukrajna)	Sanok/Szambor, gyűjtő-, elosztó- és termelési tábor	194	

Moldovai SZSZK	Kisinyov, Abaklija, 1945. egy hónap után felszámolták.	198	
Asztrahanyi terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Asztrahany, termelési tábor	204	7204
Molotovi (ma Permi) terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Krasznokomszk, Szolikamszk, Molotov (ma Perm), termelési, 1949-től büntető-tábor	207/5	7207
Baskír ASZSZK , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Inzer, termelési tábor	208	
Ukrán SZSZK , Herszoni terület (ma Ukrajna)	Herszon, termelési tábor	214	
Ukrán SZSZK , Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna)	Kramatorszk, termelési tábor	217	7217
Szmolenszki terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szmolenszk, termelési tábor	218	7218
Leningrádi terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Antropsino, termelési tábor	219	
Arhangelszki terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Kargopol, termelési tábor	230	
Ukrán SZSZK, Lvivi/Lembergi terület (ma Ukrajna),	Sztrij, termelési tábor	232	7232
Szaratovi terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szaratov, termelési tábor	238	7238
Krími terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szevasztopol (Berezniki), termelési tábor	241	7241
Ukrán SZSZK , Sztálini (ma Donyecki) terület (ma Ukrajna),	Gorlovka, termelési tábor	242/4	7242
Belorusz SZSZK , Vityebszki terület (ma Belorusz Köztársaság, Fehéroroszország),	Polock, termelési tábor	243	
Románia	NKVD tábor Romániában, gyűjtő-, elosztótábor	247	
Rosztovi terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Rosztov (Batajszk), termelési tábor	251	7251
Brjanszki terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Brjanszk, Bezsica, speciális és termelési tábor	252/15	
Leningrádi terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szesztroreck, Leningrád (Szentpétervár), termelési tábor	254	7252
Ukrán SZSZK , Vorosilovgradi (ma Luhanszki) terület (ma Ukrajna)	Krasznij Lucs (Sterovka), termelési tábor	256/1/2/8/7/10/11	7256
Cseljabinszki terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Magnyitogorszk, termelési tábor	257	
Cskalovi terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Orszk, termelési tábor	260	7256
Novgorodi terület , Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Borovicsi, speciális, állandó tábor, 1949-től büntető-, 1951 608. sz. háborús bűnösök tábora	270	7270
Belorusz SZSZK , Vityebszki terület (ma Belorusz Köztársaság, Fehéroroszország)	Vityebszk, termelési tábor	271	7271
Lengyelország . Az NKVD gyűjtőtábor az Ukrán SZSZK Lvovi terület kirendeltsége	Premisl (Lvov), központi internáló tábor	275	7275

Ukrán SZSZK, Sztálini (Donyec) terület (ma Ukrajna)	Donyec-medence (Kamenszk-Sahtyinszk, állandó tábor, 1949-től büntető-, 1950-től elítélt hadifoglyok és internáltak tábora)	280/ 12/18/17/ 20/23/25	7280
Kalinyini (ma Tveri) terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Bezseck, termelési tábor	293	
Szmolenszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szmolenszk, Mozsajszk, termelési tábor	297	
Krími terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szimferopol, termelési tábor	299	7299
Kirovi terület Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Kirov, termelési tábor	307/5/6	7307
Szverdlovski terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Rezs, Nyizsnye-Iszetszk, termelési tábor	314	7314
Ukrán SZSZK, Dnyepropetrovski terület (ma Ukrajna)	Dnyepropetrovsk, termelési tábor	315	7315
Lett SZSZK	Riga, termelési tábor	317	
Baskír ASZSZK, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Csenyikovszk, Ufa, termelési tábor	319	
Tulai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Tula, termelési tábor	323	7323
Ivanovoi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Ivanovo, termelési tábor	324/1/7	7324
Brjanszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Brjanszk, termelési tábor	326/8	7326
Novgorodi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Novgorod (Velikij Novgorod), Pporohino, termelési tábor	340	
Rosztovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Taganrog, termelési tábor	356	7356
Örmény SZSZK (ma Örmény Köztársaság, Örményország)	Armijanszk, termelési tábor	357	
Szaratovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szaratov, Kombajnovszk/Kombajn-üzemi, termelési tábor	368	7368
Udmurt ASZSZK, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Izsevszk (Szuszlonger), termelési tábor	371	7371
Tatár ASZSZK, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Csisztapol, termelési tábor	373	
Szverdlovski terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció)	Krasznouralszk, termelési tábor	376	7376
Mari ASZSZK, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Kilemari, termelési és repatriációs tábor	381/1/6	
Grúz SZSZK (ma Grúzia vagy Georgija)	Szupsza, termelési tábor	383	
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szatlinogorszk, termelési, 1949-től bünte- tőtábor	388/15	7388
Leningrádi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Néva, Leningrád, termelési tábor	393	7393
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Podolszk, termelési tábor	396	
Penzai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Penza, termelési tábor	399/15	7399
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Golicino (Harkiv), termelési tábor	401	7401

Tulai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Mcenszk/Tula/Orlov, termelési tábor	406/19	7406
Lipecki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország),	Tatiscsevo, termelési tábor	408	7408
Ukrán SZSZK, Harkovi terület (ma Ukrajna),	Marefa, termelési tábor	412/3	7412
Ukrán SZSZK, Poltavai terület (ma Ukrajna),	Horol, termelési tábor	413	7406
Ukrán SZSZK, Harkovi terület (ma Ukrajna),	Artyemovszk, termelési tábor	415	7415
Sztavropoli tartomány, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Pjatyigorszk, termelési tábor	424	7424
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Hovrino, termelési tábor	435/1	7435
Vologdai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Bogorodszkoje, termelési tábor	437	7437
Molotovi (ma Permi) terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Molotov (Perm) termelési tábor	441	7441
Kalinyingrádi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Csernyahovszk/Insztarburg, termelési tábor	445	7445
Jaroslavi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Zavodszk/Uglics, termelési tábor	452	7452
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Mozsajszk, termelési tábor	465	7465
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület) (ma Ukrajna),	Jenakijevo, termelési tábor	472	7472
Ukrán SZSZK, Vorosilovgrádi (ma Luhanszki) terület (ma Ukrajna),	Alcsevszk, termelési tábor	474	7474
Gorkiji (ma Nyizsnyij Novgorodi) terü- let, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Bogorodszk, termelési tábor	487	
Szverdlovszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Bogoszlovszk, Kaprinszk, termelési tábor	504	7504
Kurszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Tyatkino, termelési, internált németek	512	
Szverdlovszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Irbit, Artyemovszk, internáltak és hadifog- lyok tábora	523/5	7523
Kemerovói terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Prokopjevsk (Novokuzneck), hadifoglók, internáltak termelési tábora	525/9	7525
Oroszországi SZSZSZK Szverdlovszki terület (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország),	Kamenszk /Kamenszk-Uralszkij (Verhnyepismszk), hdf. foglyok, internál- tak termelési tábora	531	7531
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna),	Sztalino (őa.mu.zlj.), termelési tábor	1045	
Ukrán SZSZK (ma Ukrajna), Sztálini (ma Donyeci) terület	Jenakijevo (őa.mu.zlj.), termelési tábor	1014	

***A SZUNKVD/MVD hadifogolykórházainak jegyzéke,
ahonnan a magyar hadifoglyokat a balti országok légereibe irányították át,
illetve más táborba szállították őket 1945–1948 között***

Köztársaság, tartomány, terület	A hdf. kórház helyének megnevezése	A hdf. kórház azonosító száma
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna)	Makejevka	987
Észt SZSZK (ma Észt Köztársaság, Észtország)	Tallinn	1011
Kazah SZSZK, Akmolai terület (ma Kazah Köztársaság, Kazahsztán)	Akmolinszk (ma Asztana)	1054
Orenburgi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Buzuluk	1069
Azerbajdzsáni SZSZK	Kirovobad – Hanlar	1552
Szaratovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Volszk	1691
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Golicino (Harkov, Ukrán SZSZK)	1731
Moszkvai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szerpuhov/Ljublino	2009
Litván SZSZK (ma Litván Köztársaság, Litvánia)	Kaunas	2652
Ukrán SZSZK, Kijevi terület (ma Ukrajna)	Bjelaja Cerkov/Ukrajinszk	2686
Penzai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Nizsnily-Lanov/Penza	2741
Szverdlovski terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Nyizsnij Tagil/Kamenszk	2929
Vlagyimiri terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Kemeskovo/Vlagyimir.	2989
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna)	Makajevka	3081
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna)	Makajevka	3099
Belorusz SZSZK, Breszti terület (ma Belorusz Köztársaság, Fehéroroszország),	Lesznaja/Baranavicsi	3161
Kirovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Kirov	3169
Kirovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Rudnyik/Kirov	3171
Krími terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szevasztopol/Juznoje	3318
Lett SZSZK (ma Lett Köztársaság, Lettország)	Balti-tenger melléki terület/ Riga	3338
Kurszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Szapogovo, Silihova/Felső- Volgai terület.	3604
Ivanovoi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország),	Sulja-ivanovói	3840
Lett SZSZK (ma Lett Köztársaság, Lettország)	Riga	4379
Nyikolajevszki terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Nyikolajevszk	4564
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna)	Makajevka	4937

Szaratovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Tatyiscsevo (Atkarszk)	5131
Rosztovi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Novocserkaszk	5351
Ukrán SZSZK, Harkovi terület (ma Ukrajna)	Kupjanszk (Artemovszk – ma Donyeci terület)	5366
Tulai terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Tula	5385
Krasznodari határterület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Paskovszkaja/Krasznodar	5443
Krasznodari határterület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Hutorok/ Krasznodar	5459
Asztrahanyi terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Asztrahany	5763
Sztálingrádi (ma Volgográdi) terület, Oroszországi SZSZSZK (ma Oroszországi Föderáció, Oroszország)	Kamisin/ Krasznooktyabrszkij	5772
Ukrán SZSZK, Vorosilovgrádi (ma Luhanszki) terület (ma Ukrajna)	Szverdlovka-Kagyijevka	5927
Ukrán SZSZK, Vorosilovgrádi (ma Luhanszki) terület (ma Ukrajna)	Rubezsnoje/Kagyijevka (ma Sztahanov)	6011
Ukrán SZSZK, Vorosilovgrádi (ma Luhanszki) terület (ma Ukrajna)	Krasznij Lucs (ma Hrusztalnyi)	6013
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna)	Gorlovka	6027
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna)	Dzsersinszk, Makajevka	6028.
Ukrán SZSZK, Sztálini (ma Donyeci) terület (ma Ukrajna)	Csisztyakovo	6029

FOGALOMTÁR, RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ASZSZK – autonóm szovjet szocialista köztársaság

ENSZ – Egyesült Nemzetek Szervezete

FPPL – front melletti átvevő-továbbító táborok

GA RF – Gaszudarsztvennij arhiv Rosszijszkoj Fegyveracii – Oroszországi Föderáció Állami Levéltára

GKO/GOKO – Gaszudarsztvennij komitet oboroni- Államvédelmi Hatóság

GULAG – Glavnoje Upravlenyje Lagerej. Lágerek Állami Főparancsnoksága

GUPVI – Glavnoje Upravlenyje po gylélamvojennoplennih i intyernyirovannih, Hadifogoly és Internáltügyi Főparancsnokság

ITL/ИТЛ – ispravitzelno-trudovoj lager, javító munkatábor / a GULAG táborrendszeréhez tartozott.

KGB – Komitet goszudarsztvennoj bezopasznasztyi, Állambiztonsági Bizottság

KPRSZ / КПРС – a Szovjetunió Kommunista Pártja

I/punkt, lagpunkt – a lágerrendszer egyik altábora

MVD – Minyisztyersztvo vnutrennyih gyel; Belügyminisztériuma

MGB – Állambiztonsági Minisztérium

MID – az SZSZKSZ Külügyminisztériuma

„Malenkij robot” vagy „kicsi munka”, „három napos munka” – köznyelvi kifejezés a magyar nyelvű irodalomban, a tudományos szakirodalomban meghonosított terminológia, többnapos, éves munkára utal.

Memorial – Vojennije Memorial Társaság, az 1980-as években alapított szervezet, melynek célja a sztálinizmus áldozatainak összeszámolása, bemutatása és segítése. Jelenleg az egyik legismertebb oroszországi emberi jogi csoport, mellett a történelmi kutatások fő központja

MNL AOL – Magyar Nemzeti Levéltár szovjet hadifoglyok adatbázisa

MVD – Belügyminisztérium

MVSZ – Fegyveres Erők Minisztériuma

NATO – az Észak-atlanti Szerződés Szervezete, katonai egyesülés

NKVD – Narodnij komisszariat vnutrennyih gyel – belügyi népbiztosság, titkosrendőrség az 1930-as években és a II. világháború idején.

NKVD (SZSZKSZ NKVD) – Belügyi Népbiztosság – a szovjet politikai rendőrség feladata az állambiztonság védelme volt. 1946-tól MGB (Állambiztonsági Minisztérium) néven működött. Sztálin halála (1953.) és az azt követő legfelsőbb szintű leszámolások után, 1954. március 13-án jött létre a szovjetrendszer fennállásának végéig működő KGB (Állambiztonsági Bizottság).

ORB – otgyel rabocsij batalion, elkülönített munkászászlóalj

Osszobije lágerja/ «особые лагерь» – különleges lágerek: a GKO 1941. december 27-i 1069. sz. számú rendelkezésével felállítottak 26 ún. különleges tábor, amelyben a német fogságból szabadult szovjet katonákat, tiszteket, köztük a vlaszovistákat őrizték. 1948-ban, különlegesen veszélyes politikai foglyok részére létesített láger.

pellagra – alultápláltság okozta betegség

PPV – hadifogoly-átvevőállomások. A Frontokhoz tartozó SZPV-k filiáljai, az UPVI frontvonal melletti ún. mozgó táborhálózatához tartoztak. A katonai egységektől 25-30 km-re helyezkedtek el, a foglyok az ezredek és hadosztályok gyűjtőpontjairól kerültek a hadseregek melletti gyűjtőállomásokra. Feladatuk a hadifoglyok fogadása, szűrése, továbbküldése az SZPV gyűjtőállomásokra.

RB. R/b – rabacsij batalion, munkászászlóalj

RG VA – Oroszországi Állami Katonai Levéltár (Moszkva)

RF – Orosz Föderáció

Repatriációsügyi Megbízott Igazgatóság – a hadifoglyokat hazaségítő kormány szervet a Népbiztosok Tanácsa 1944. október 23-i rendelete alapján hozták létre. 1945. elejétől a hivatal a GUPVI illetékes szervei mellett párhuzamosan a külföldi állampolgárok repatriálását is végezte.

ROSSZPEN - Rosszizszkaja Polityicseszskaja Enciklopedyija Kiadó

szpeclágok – a speciális, különleges rendeltetésű GULÁG lágerekben a szovjet hatalommal szemben álló politikai foglyokat őrizték, dolgoztatták.

SZEP – Szolyvai Emlékpark

SZSZKSZ, SZSZSZR, SZU – Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége, Szovjetunió

SZU – Szovetszkij Sojuz, Szovjetunió

SZU NKID – Szovjetunió Külügyi Népbiztossága, 1946. március 15-től SZU MID, a Szovjetunió Külügyminisztériuma. 1939–1949-ben Molotov V. M, 1953–1956-ban Visinszkij A. J. a vezetője.

SZU NKVD, NKVD/MVD – 1946. március 15-től SZU MVD – Szovjetunió Belügyi Népbizottsága, Belügyminisztériuma, az államigazgatás központi szerve.

SZU NKVD/MVD GULAG – a táborok főparancsnoksága, Glavnoje upravlenyje lagerej. Elítéltek, illetve politikai foglyok és köztörvényesek alkották rabállományát, akik a javító-nevelő munkatáborokban, munkatelepeken rabszolgamunkát végeztek.

SZU MVD TYU – a SZU Belügyminisztériumának Börtönparancsnoksága.

SZU NKVD Különleges Tanácsa – hatáskörébe tartozott a kitelepítések, száműzetések, 5 évig terjedő javító-nevelő munkatábor, az ország területéről való kiutasítás stb. elrendelése.

Szovjetizálás/szovjetesítés: a Szovjetunióban meghonosított és bevezetett, a SZU sajátosságainak megfelelően kialakult kommunista rendszer „exportálása” a közép- és kelet-európai országokba a II. világháború után.

SZMERS – Kémelhárítási Főcsoportfőnökség, Halál a kémekre! kifejezés rövidítése, szovjet katonai kémelhárítás. Kémelhárító és megtorló alakulatai 1941.02.08-án alakultak meg az NKVD egyik szerveként. 1941.07.17-től az NKVD egyik igazgatósága, amely a Vörös Hadsereg soraiban folyó kémelhárítással foglalkozott.

szigorított rezsimben működő egységek, részlegek, táborok – a GUPVI táborrendszerhez, a 4. csoportba tartoztak. Ezekben a szigorított táborokban a szö-

kött, szabotáló, az egykori SS, SD, SA és Gestapo tagjainak és a kegyetlenségeket elkövető hadifoglyokat őrizték, dolgoztatták.

SZPV/ ЦПБ – hadifogoly-gyűjtőállomások, a FPPL-ek fiáljai, az UPVI frontvonal melletti ún. mozgó táborhálózatahoz tartozott.

„Trojka” (Тройка) gyorsított bírósági eljárása – az úgynevezett trojka a helyi NKVD-vezetőből, egy ügyészből és a helyi párttitkárból verbuválódott. Ők bírálták el a helyi NKVD által összeállított vádiratot, amely sok esetben egyetlen feljelentésből állt. Az ítélezésnél két kategória volt: az I-es halálbüntetést jelentett azonnali ítéltvégrehajtással, amely főbelövés volt, a II-es GULAG-ot vagy börtönt. Döntésük ellen fellebbezésnek nem volt helye.

UNESCO - az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete.

UPVI, GUPVI (SZU NKVD GUPVI, 1951–1953-ban SZU MVD UPVI) – Glavnoje Upravlenyje Vojennih i Internyirovannih/ Upravlenyje Vojennih i Internyirovannih. A Hadifogoly és Internáltügyi Főparancsnokság a SZU NKVD Belügyi Népbiztossághoz tartozott.

UVSZR – Upravlenyje vojenno-stroityelnih raport, Hadiépítkezési Munkák Parancsnoksága

Levéltári forrásokkal kapcsolatos egyéb rövidítések

Арк. – arkus/lap

ф. – fond

г., гг. – god/év, évek

Д. – gyelo/ügyirat

ЕД.хр(ан). – őrzési egység

Л. – liszt/lap, oldal

оп. – opisz/állag, raktári jegyzék

п. – papka/ügyirat-csomó

Р. – rik/év

спр. – szprava/ügyirat

стр. стрп. – sztranyica/sztorinka/oldal

т. – tom/kötet, könyv.

MELLÉKLET

A 2009–2022-BEN MEGVALÓSÍTOTT EMLÉKUTAK ÖSSZESÍTŐ TÁBLÁZATATA

Időpont. A kutató csoport tagjai	Ország, régió. Felkeresett hadifogoly emlékhelyek: lágerek, fogoly-temetők	Megjegyzés
1.		
2009.06.26. - 2009. 07.04. <i>Matkovits-Kretz Eleonóra</i> (Pécs), <i>dr. Havasi János</i> (Pécs), <i>Walterné Müller Judit</i> (Pécs), <i>Dupka György</i> (Ungvár), <i>Szelterné Winhardt Ildikó</i> (Budaörs), <i>Csehily József</i> (Pécs), <i>Debreceni Mibály</i> (Csap), <i>iff. Bakura Sándor</i> (Eszény), <i>Kovács Elemér</i> (Beregszász), <i>Horváthné Szemerédi Mária</i> (Pécs), <i>Hack Ferenc Mibályné</i> (Almáskamarás), <i>Singer Zsuzsa</i> (Székesfehérvár), <i>Szükszai Nikolett</i> (Geresdlak), <i>Müller Zsuzsa</i> (Geresdlak), <i>Szorenné Matkovits Nóra Vanda</i> (Pécs), <i>Lévai Gábor</i> (Pécs), <i>Baumann Tímea</i> (Pécsvár), <i>Noll Katalin</i> (Budapest), <i>Varga Orsolya</i> (Kismaros), <i>Kulcsár Tímea Ágnes</i> (Ráckeve), <i>Gárdonyi Adrienn</i> (Dunavarsány), <i>Szorre Tibor Kornél</i> (Pécs), <i>Matthaeidesz Konrád</i> (Budapest).	Kelet-Ukrajna: Donyeck megye: Donyeck/Sztalino; Makajevka; Ilovajszk; Sirokoje/Szpartak; Zugrezs; Sahtyorszk/Katik; Kantarna; Gorlovka. Luganszk/ Vorosilovgrád megye: Sztahanov/ Kagyijevka; Lutugino; Uszpenka; Perevalszk/Parkamana; Krasznij Lucs; Novij Donbász.	Eredmények: 1.) A kutatás eredményeit összegző konferencia: 2009. szeptember 25., Pécs Pécsi Valéria Koch Német Kollégium: „Utak a gyökerekhez.” Fotó-kiállítás, könyv- és filmbemutatóval egybekötve. 2.) Dokumentált tényanyag könyvalakban: Bakura Sándor, Dupka György, Kovács Elemér, Kovács Erzsébet, Molnár D. Erzsébet, Tóth Zsuzsanna: „Orthon a könny is édes” 1944–1955. Kényszermunkára hurcolt kárpátaljai magyarok és németek nyomában a Donyec-medencében. KMK-197. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2009. (Tanulmányok, riportok.) Tárolt változata: https://mek.oszk.hu/11000/11023/11023.pdf 3.) dr. Havasi János a donbászi, vagyis a Donyec-medencei kutató és megemlékező útról készített dokumentumfilm: http://www.haboruskeresoszolgalat (2009). 4.) Marosi Józsefné (1919–1945) sírjának majd hozzátartozóinak megtalálása.
2.		
2012.06.27. - 2012.07.15. <i>Matkovits-Kretz Eleonóra</i> (Pécs), <i>Schmidt Antal</i> (Bóly), <i>dr. Havasi János</i> (Pécs), <i>Jurkovics János</i> (Szeged), <i>Walterné Müller Judit</i> (Pécs), <i>Dupka György</i> (Ungvár), <i>Fuchs Andrea</i> (Ungvár), <i>Olekszij Korszum</i> (Ungvár), <i>Csehily József</i> (Pécs), <i>dr. Máthé Áron</i> (Budapest), <i>Hack Ferenc Mibályné</i> (Almáskamarás), <i>Singer Zsuzsa</i> (Székesfehérvár), <i>Bán Ilona Blanka</i> (Pécs), <i>Márkus Beáta</i> (Pécs), <i>Schmidt Ákos</i> (Pécs), <i>Stumpf Bálint</i> és <i>Stumpf Bálintné</i> (Sárospatak), <i>Szendéné Arnold Katalin</i>, <i>Szabó Alla</i> (Budapest).	Oroszország (Uráli térség): Perm megye: Perm; Kungur; Gajva; Perm-36: Gulág Múzeum. Szverdlovsk megye: Verhoturje; Novaja Ljalja; Nyizsnaja Tura; Nyizsnij Tagil; Rudnyik; Cseremsanka; Leviha; Kirovgrad; Nyevjanszk; Jekatyerinburg; Pervouralszk; Talica; Revda; Revdinszkij; Gyegtyarszk; Ganina-jama; Kólostor; Berezsovszkij; Pervomajszk; Lenyinszkoje; Azbeszt; Nyizsnij Iszetszk; Bolsoj Isztok; Malij Isztok; Aramil. Cseljabinszk megye: Verhnyij Ufalej; Kistim; Miassz; Cseljabinszk; Sztatka; Asa. Baskíria: Ufa; Balanovo; Demszkoje; Isimbaj; Oktyabrszkij; Urusszu; Sztarije Tujmazi.	Eredmények: 1.) dr. Motrevics Vlagyimír Pavlovics (Jekatyerinburg) történész professzor lágerkutató közreműködésével 35 fogoly-temető azonosítása, dokumentálása, koszorúzással egybekötött megemlékezés. 2.) dr. Havasi János és Jurkovics János: Idegen ég alatt. (Uráli térségi lágerekben elhunyt magyar foglyok emlékének adózik az <i>57 perces</i> film.) Szeged, 2012. https://nava.hu/id/1445252/ 3.) Dupka György: „Hová tűnt a sok virág...” Időutazás az Uralba magyar és német rabok (1941–1955) nyomában. Történelmi szociográfia. Intermix Kiadó, 2012. https://mek.oszk.hu/11300/11392/11392.pdf 4.) Dokumentumfilm és könyvbemutatóval egybekötött konferencia sorozat 2012 folyamán: Pécs, Beregszász-Makkosjánosi stb.

3.		
2016.06.24. - 2016.07.02. <i>Matkovits-Kretz Eleonóra</i> (Pécs), <i>Matkovits Réka Aléna</i> (Pécs), <i>Noll Katalin</i> (Pécs/Budapest), <i>Csomós István Tamás</i> (Budapest), <i>dr. Bognár Zalán</i> (Budapest), <i>dr. Dupka György</i> (Ungvár), <i>Szilágyi Péter Ferenc</i> (Budapest), <i>Dmitrienko (Belasic) Anna</i>, <i>Árvai András</i>, <i>Szenácz Mihályné</i> (az Oktyabrszkiji 1701.sz. ORB munkatáborban robotoló magyar/sváb szülők itt született leánygyermek), <i>Harsányi Zoltánné</i> (a magyar hadifogoly fia, Jurij Lapsin, alias Arnold György magyarországi unokatestvére, nyugalmazott tanár), <i>Árvai Attila</i> (Szerencs).	Oroszország: <i>Baskírföld:</i> Ufa; Oktyabrszkij. <i>Tatárföld:</i> Jelabuga.	Eredmények: 1.) A régióban lévő fogolytemetők azonosítása, dokumentálása, koszorúzással egybekötött megemlékezés. 2.) Emléklél állítás az Oktyabrszkij temetőben. A dombormű alkotója: Lapsin/Arnold Jurij/György. 3.) Noll Katalin-Csomós István Tamás dokumentumfilmje. 4.) Dupka György: magyar GULÁG-GUPVI-rabok Euráziában. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2021. Baskíria, Tatárföld emlék- és kutatóút anyagát lásd, 22-146. oldalon. https://mek.oszk.hu/22700/22721/22721.pdf
4.		
2016.08.15. - 2016.08.27. <i>Matkovits-Kretz Eleonóra</i> (Pécs), <i>Schmidt Antal</i> (Bóly), <i>Szorenné Matkovits Nóra Vanda</i> (Pécs), <i>Walterné Müller Judit</i> (Pécs), <i>dr. Csornay Boldizsár László</i> (Pécs), <i>dr. Bognár Zalán</i> (Budapest), <i>dr. Bognár Zolánné</i> (Budapest), <i>dr. Dupka György</i> (Ungvár), <i>Szilágyi Péter Ferenc</i> (BP), <i>Dmitrienko (Belasic) Anna</i>, <i>Szári Norbert Gergely</i> (BP), <i>Varga László</i> (Balmazújváros), <i>Csebily József</i> (Pécs), <i>Magasi Ágnes</i> (Pécs), <i>Yazhyan Terezya</i> (Pécs), <i>Gaskó Gábor</i>, <i>Rozsnyai Ilona</i> (Pécs), <i>Schmidt Norbert</i> (Pécs), <i>Bán Ilona Blanka</i> (Pécs), <i>Németh Györgyi Éva</i> (Pécs), <i>Kampfli József</i> (Budapest), <i>dr. Horváth Katalin</i> (Pécs), <i>Molnár József</i> (Dabas), <i>Noll Katalin</i> (Pécs/Budapest), <i>Szűcs Tamás Ádám</i> (Budapest).	Oroszország: <i>Csecsenföld:</i> Groznij; Andrejevskij völgy. <i>Azerbajdzsán:</i> Baku; Sumgait/Kirovabad Hanlar; Kirihli; Sumgait; Goygol. <i>Georgia/Grúzia:</i> Tbiliszi/Tiflisz; Rusztavi; Gori; Tkibuli; Kutaiszi; Magnetiti Ureki.	Eredmények: 1.) A régióban lévő fogoly-temetők azonosítása, dokumentálása, koszorúzással egybekötött megemlékezés. 2.) Németh Györgyi Éva dokumentumfilmje. 3.) Dupka György: Magyar GULÁG-GUPVI-rabok Euráziában. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2021. Csecsenföld, Azerbajdzsán, Georgia emlék- és kutatóút anyagát lásd, 187-287. oldalon. https://mek.oszk.hu/22700/22721/22721.pdf
5.		

2017.06.27. – 2017.07.08. <i>Matkovits-Kretz Eleonóra</i> (Pécs), <i>Schmidt Antal</i> (Bóly), <i>Matkovits Réka Aléna</i> (Pécs), <i>Fuchs Andrea</i> (Ungvár), <i>dr. Dupka György</i> (Ungvár), <i>Szilágyi Péter Ferenc</i> (Budapest), <i>Dmitrienko (Belasic) Anna</i>, <i>Magasi Ágnes</i> (Pécs), <i>Yazhyan Terezya</i> (Pécs), <i>Varga László</i> (Balmazújváros), <i>Molnár József</i> (Dabas), <i>Szári Norbert Gergely</i> (Budapest), <i>dr. Máthé Áron</i> (Budapest), <i>Rozsnyai Ilona</i> (Pécs), <i>Bán Ilona Blanka</i> (Pécs), <i>Németh Györgyi Éva</i> (Pécs), <i>Horváth Adrién</i> (Pécs), <i>Horváth Katalin</i> (Nagykozári), <i>Árvai Attila</i> (Szerencs), <i>Csehily József</i> (Pécs), <i>Csornay Boldizsár László</i> (Pécs), <i>Walterné Müller Judit</i> (Pécs), <i>Halmay Keve Kund</i> (Budapest).	Örményország: Jerevan; Armijanszk; Abovi(j)an (Elar); Varser (S(z)evan); Arapkir-Kanaker GESZ; Tairov/Merdzavan; S(z)pitak/Amamlu; Kiirvakán/ Vanadzor; Garni; Jerevan-Shengavit; Jerevan-Noragavit; Ararat; Ecsmiadzin/ Vagarszapat; Kazahsztán: Nur-Sultan/Asztana; Karagandi területi Szpasszk (Szpaszo-zavod); Dzsezkazgan/ Zsezkazgan; Karabas; Dolinka; Karlag-múzeum; Akmola: ALZSIR múzeum; Almati. Üzbegisztán: Taskent; Szamarkand-navoi; Szamarkand. Oroszország. Moszkva, GULÁG-múzeum.	Eredmények: 1.) A régióban lévő fogolytemetők azonosítása, dokumentálása, koszorúzással egybekötött megemlékezés. 2.) Németh Györgyi Éva dokumentum-filmje. 3.) Dupka György: <i>A Kárpát-medencéből elhurcolt magyar és német rabok nyomában Oroszföldön és a Kaukázus országaiban</i> (23). 2017. Tárolt változat: https://mek.oszk.hu/17800/17888/ 4.) Dupka György: magyar GULÁG-GUPVI-rabok Euráziában. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2021. Örményország, Kazahsztán, Üzbegisztán, Moszkva emlék- és kutatóút anyagát lásd, 291-617.oldalon. https://mek.oszk.hu/22700/22721/22721.pdf
6.		
2022.09.14. - 2022. 09.19. <i>Matkovits-Kretz Eleonóra</i> (Pécs), <i>Benkő Levente</i> (Erdély, Magyarvista). <i>dr. Bognár Zalán</i> (Budapest), <i>Fuchs Andrea</i> (Ungvár), <i>dr. Dupka György</i> (Ungvár), <i>dr. Havasi János</i> (Pécs), <i>Papp Annamária</i> (Erdély, Magyarvista). <i>Walterné Müller Judit</i> (Pécs).	Lettország: Riga; Salaspils; Valka; Vitrupes; Duntes. Észtország: Valga; Tartu; Tallinn; Lavassaare; Pärnu.	Eredmények: 1.) A régióban lévő fogolytemetők azonosítása, dokumentálása, koszorúzással egybekötött megemlékezés. 2.) A kutatás eredményeit összegző fórum: Budapest, Beregszász. 3.) dr. Havasi János: Baltikumi képkockák, 2022. https://www.youtube.com/watch?v=j3T-6dhjmIs 4.) Dupka György: <i>Magyar hadifoglyok, civil rabok nyomában a Baltikumban (GULÁG-GUPVI táborok, sírkertek Lettország, Észtország és Litvánia régióiban)</i> (49).2023. https://kmmi.org.ua/uploads/attachments/books/books-pdf/2023/konf-2023.pdf

A BALTI ORSZÁGOKBA SZERVEZETT KUTATÓÚT RÉSZTVEVŐI

BENKŐ LEVENTE

történész, PhD-hallgató, újságíró, a Művelődés kulturális folyóirat főszerkesztője, Kolozsváron él, a Historikus Egyesület elnöke, GKNT-tag.

Nagyajtán született 1961. június 13-án, az általános iskolát Ágostonfalván végezte, a középiskolai tanulmányait pedig Sepsiszentgyörgyön. 1980–1982 között munkás volt a sepsiszentgyörgyi autóvillamossági gyárban, 1982–1990 között pedig a köpecsi bányavállalatnál, 1986-tól ugyanott technikus, 1991 és 2003 között a Háromszék szerkesztője, riportere, majd 2003 és 2009 között a Krónika riportere. Közben 2006-ban történelem szakot végzett a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen. 2009-től a kolozsvári Egyetemi Könyvtárban dolgozott könyvtárosként, majd a Művelődéshez került szerkesztőnek, felelős kiadónak. 2021-től a lap főszerkesztője. 1990 és 1996 között helyi és megyei szinten az RMDSZ színeiben politikai szerepet vállalt. 2004-től felesége Papp Annamária újságíró, helytörténész.

Az Ökumené Doktori iskola, Babeş–Bolyai Tudományegyetem PhD-hallgatója, Kolozsvár. Kutatási területei: magyar foglyok a II. világháborúban és 1956 romániai hatásai. Több mint 20 könyv szerzője, számos tanulmánya jelent meg. 2025-ben a doktori értekezését sikeresen megvédte.

PAPP ANNAMÁRIA

történész-újságíró, a Szabadság napilap politikai rovatvezetője, Kolozsváron él, a Historikus Egyesület tagja, GKNT-tag

Kolozsváron 1975. december 4-én született. A Kolozsváron megjelenő Szabadság című napilap politikai rovatának vezetője, a Gulag- és Gupvikutatók Nemzetközi Társaságának tagja, a kolozsvári Historikus Egyesület alapítója, a II. világháborús fogság kutatója. Középiskolai tanulmányait a Kolozsvári Református Kollégiumban végezte (1990–1994). A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetemen újságírás (1998) és történelem (2002) szakot végzett. 1994-től a Szabadság napilap újságírója, 1998-tól szerkesztője. Budapesten újságírói gyakorlaton, Münchenben továbbképzésen vett részt. Több, II. világháborúval foglalkozó könyv szerzője vagy társszerzője.

Újságírói és szerkesztői tevékenysége mellett kutatással is foglalkozik. Kutatási területei:

a II. világháborút követő időszak történései (hadifogság, civilek internálása, málenkij robot),

az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc erdélyi vonatkozásai, az 1944. június 2-i kolozsvári amerikai bombatámadás.

Ezekben a témákban több tanulmánya és könyve jelent meg.

2004-től Benkő Levente felesége, egy lányuk van, Boróka.

DR. BOGNÁR ZALÁN

PhD, történész, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Karán az Új- és Jelenkori Történeti Tanszék egyetemi docense, a Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társaságának elnöke, a Gulág- és Gupvikutató Intézetnek igazgatója, az MTA köztestületének tagja.

Budapesten, 1963. december 6-án született. 1978–1982 között elvégezte a Szent László Gimnáziumot. 1990-ben történelem-földrajz szakirányon végzett a József Attila Tudományegyetem. 2007-ben védte meg doktori disszertációját Magyarok hadifogságban Magyarországon – A magyarországi hadifogoly-gyűjtőtáborok a hazai források tükrében 1944–1945 címmel.

Korábban dolgozott a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban tanárként és a Hadtörténeti Intézet és Múzeumban tudományos munkatársként, főlevéltárosként. 2008–2009-ben A polgári lakosság internálása „malenkij robot”-ra a Szovjetunióba – Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA) kutatási program irányításában vett részt. 2015–2017 között a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások Emlékbizottságának szakértője.

Rendszeresen tart külső helyszíneken is előadásokat. Fő kutatási területe a II. világháború utáni magyar hadifoglyok sorsa. Több mint 20 éve foglalkozik a XX. század politikai, had- és társadalomtörténetével, különösen a II. világháborús magyar hadifoglyok, a „malenkij robotosok” és a Gulag-ra hurcoltak történetével, de foglalkozott hadtörténettel, történeti földrajzzal és a protestáns egyházak történetével is. Számos könyve jelent meg. Angol és orosz nyelvtudással rendelkezik.

DR. DUPKA GYÖRGY

PhD, történész, lágerkutató, irodalmár, kiadói főszerkesztő, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója, a Szolyvai Emlékpark felelős titkára. Az MTA köztestületének külső tagja. A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács tagja, GKNT-tag.

Tiszabökényben, 1952. április 11-én született. Általános iskolában Tiszabökényben, középiskolában Tiszapéterfalván járt. 1979-ben az Ungvári Állami Egyetemen szerzett magyar szakos bölcsész diplomát, majd a Kárpáti Igaz Szónál lett újságíró, itt azonban párttagságot vártak el tőle, így otthagyta. 1986–1992 között a Kárpáti Kiadó magyar osztályának szerkesztője volt. 1992-től az Intermix Kiadó vezetője. 2004-től az Együtt folyóirat felelős kiadója.

2008. őszén az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karán kulturális mediátor szakos másoddiplomát kapott. 2006–2008 között az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai karán tanult. 2014. szeptember 19-én a Pázmány Péter Katolikus Egyetem történelemtudományok doktori iskolájában A kollektív bűnösség elvének alkalmazása a kárpátaljai magyarokkal és németekkel szemben (A 4. Ukrán Front Katonai Tanácsa határozatainak végrehajtása az NKVD-jelentések tükrében, 1944–1946) címmel megvédte doktori (PhD) disszertációját a legmagasabb minősítéssel.

Kutatási területei: GULÁG-GUPVI lágervilág: a szovjet hatóság és katonai gépezetének (hadtörténelem: NKVD, KGB, hadbírótság stb.) megtorló tevékenysége

Kárpátalján, a Kárpát-medencében a moszkvai, kijevei, kárpátaljai levéltári anyagok tükrében. Kisebbségkutatás: a Trianon utáni kárpátaljai magyarság története a különböző korszakok aspektusában.

Több mint 30 kötet, 150 tanulmány szerzője, számos tudományos konferencia szervezője, előadója. Három fiúgyermek apja. 2013-tól felesége Fuchs Andrea.

FUCHS ANDREA,

a Szolyvai Emlékpark Alapítvány irodavezetője, a MÉKK alelnöke, a GKNT titkára.

1982-ben született Ungváron. 1997-ben az Ungvári 11. Sz. Középiskolában szerzett érettségit. 2004-ben az Ungvári Informatikai, Közgazdasági és Jogi Főiskola számítástechnikai szakán diplomázott. 2005-ben Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Főiskolai Kar, Nyíregyházi Kihelezett Központjának szakképzésében vett részt. 2004 és 2009 között a Kárpátaljai Vállalkozásfejlesztési Központ (KVK) irodavezetője, majd igazgatója. 2009–2012-ben a Kárpátalja Határmenti Önkormányzatok Társulása irodavezetője. 2007-től alapító tagja és titkára a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének, kulturális menedzser, grafikus. 2008-tól Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és az Intermix Kiadó kapcsolat-tartója, pénzügyi referense. 2008-tól a Szolyvai Emlékpark Alapítvány irodavezetője, programmenedzsere. Ezen belül a Szolyvai Emlékpark Kutatóműhely archívum-kezelője. 2013-tól Dupka György felesége, egy fiuk van, Márk.

Kutatási terület: 15 éve foglalkozik a GULÁG-GUPVI dokumentumok archív másolatainak készítésével, tényfeltáró fényképezéssel. Több tucat GULÁG-GUPVI tárgyú gyűjteményben jelentek meg fotói az euroázsiai posztszovjet országokban még fellelhető lágerekről, hadifogoly-temetőkről. A pécsi Német Kör által szervezett 2012-es oroszországi és a 2017-es kaukázusi és közép-ázsiai Gulág-Gupvi kutatóút tolmácsa, egyik szervezője. Több GULÁG-GUPVI tárgyú kiállítás és kiadvány összeállításában és megjelentetésében segítkezett. Az ukrán, orosz, angol nyelvű szövegek kontrollszerkesztője is. Közösségszervező munkáját eddig számos oklevéllel ismerték el.

DR. HAVASI JÁNOS

magyar jogász, újságíró, a Duna Médiaszolgáltató rádiós igazgatója, a GKNT tagja. Dombóváron, 1952. július 12-én született. Tragikus hirtelenséggel elhunyt 2024. május 7-én.

Jogi és újságírói tanulmányainak befejezése után 1976-ban Pécssett, az Universitas szerkesztőségében kezdte, 1978-tól a Dunántúli Napló kulturális rovatában folytatta hivatásos újságírói pályáját. 1983–85 között a Baranyai Alkotótelepek (villányi és siklói nemzetközi szimpóziumok) igazgatója, majd a Jelenkor c. irodalmi folyóirat olvasószerkesztője, 1987-től ismét a Dunántúli Napló újságírója. Több fővárosi lap (HVG, Új Tükör, Táncművészet, Ötlet stb.) baranyai tudósítója.

1989-ben kollégáival megalapította A Helyzet c. független hetilapot, amelynek 1991-ig főszerkesztője. Ezt követően másfél évig a Művelődési és Köznevelési Minisztérium sajtófőnöke volt.

1992–94-ben a Párizsi Magyar Intézet sajtókapcsolatokkal megbízott igazgató-helyettese, az Új Magyarország és a Duna Televízió párizsi tudósítója.

1995–96-ban szabadúszó videó-újságíróként a Duna Televízió dél-dunántúli, horvátországi és boszniai tudósítója, majd 1997-től a Duna Televízió PR igazgatója.

1999-től 2010-ig a Magyar Televízió munkatársa, különböző beosztásokban (szerkesztőségvezető, regionális majd közéleti főszerkesztő).

2011-től 2015 szeptemberig az MTVA kabinetvezető-helyettese.

2015 októberétől a Párizsi Magyar Intézet igazgatója, a magyar nagykövetség kulturális tanácsosa.

2019. július 16-tól a Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. rádiószolgáltatási igazgatója.

Hadisírkutatással is foglalkozott, e témában többször járt riport- és kutatóúton a Donnál, a Donyec-medencében, az Urálban, Galíciában, Erdélyben, Lengyelországban stb.

Számos dokumentumfilm rendezője, szerzője. Több könyve és számos írása jelent meg.

MATKOVITS KRETZ ELEONÓRA,

a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, a Kiskassai Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, a GKNT tagja. A pécsi Német Kör elnöke, eddig több mint 40 ezer kilométeres kutatóutat szervezett Oroszországba és a kaukázusi országokba, majd a Balti országokba, ebből több monográfia, dokumentumfilm is született.

1950. szeptember 21-én született Pécsen. A helyi alapiskolák elvégzése után a Janus Pannonius Gimnázium és Szakközépiskola tanulója. A Bajai Tanítóképzőben tanítói, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskoláján gyógypedagógusi, majd a Műszaki Egyetem közoktatás vezetői szakon szerzett diplomát. Nyugdíjba vonulásáig Pécsen az Éltes Mátyás Általános Iskolában tanárként dolgozott. A Matkovits-Kretz Eleonóra által vezetett egyesület, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre 1991-ben alakult. Elsődleges célja a német nemzetiségi magyarországi oktatási intézményeinek támogatása, a német nemzetiségi összefogása, az anyanyelvüket már nem beszélő nemzetiségi identitásának erősítése, a nemzetiségi érdekek védelme; a nemzetiségi hagyományok, a kultúra ápolása, a német nemzetiség hiteles történetének, a németek sorstragédiáját is okozó GUPVI megismertetése, kutatóutak szervezése, emlékhelyek felkeresése, ilyen tematikájú kiadványok megjelentetése; az EU-s támogatási rendszerek közvetítése stb.

Több megvalósított GULÁG–GUPVI-programjára országosan, kárpát-medencei szinten is felfigyeltek. Felelős kiadója tucatnyi kiadványnak (Széles körben ismertté vált kiadványuk: Malenkij robot „Egyetlen bűnünk a származásunk volt...”

Német és magyar polgári lakosok deportálása „malenkij robot”-ra a sztálini lágerbe 1944/45–1955. (magyarul, németül, angolul), Pécs, 2009, „Messze voltam én fogságban...” interjú kötet, és „A 0060-as parancs” magyar és német nyelven).

Kimagasló tevékenysége elismeréseként Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetésben részesült 2017-ben.

W. MÜLLER JUDIT

történész, a pécsi Janus Pannonius Múzeum történész-főmúzeológusa, a Német Kör társelnöke, valamint a Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társasága tagja.

1961-ben született Pécsen. Tizenöt év tanári munka után, 1998-ban került a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságához. Kezdetben titkárságvezető/kulturális menedzser beosztásban dolgozott. Az általa készített látogatószociológiai felmérés és marketing terv eredményeként kapta meg a pécsi múzeum az elsők között a Múzeumpedagógiai Nívódíjat 2004-ben. 18 éven át volt igazgatóhelyettes, 2013 és 2016 között megbízott igazgatóként dolgozott az intézményben. Bö másfél évtizede foglalkozik a nemzeti kisebbségek, kiemelten a baranyai németek történeti-muzeológiai kutatásával. Fő témája a malenkij robot, eredményeit kiállítások, kiadványok és konferenciák, kutatás-módszertani kurzusok, ösztöndíjas utak és tapasztalatcserék formájában publikálta. Részes volt a pécsi Várostitörténeti Múzeum új állandó kiállításában az „Azok a negyvenes évek...” című egység elkészítésének, valamint társrendezője volt a nagy nemzetközi figyelmet is keltett „Parajmos” – Roma holokauszt című kiállításnak.

Walterné Müller Judit Magyarországon elsők között készített a „malenkij robot” témájában kiállítást, nemzetközi szinten is számos kiállítást tudhat maga mögött. Szakértőként dolgozott a Magyar Nemzeti Múzeum *A pokol bugyrai* című állandó kiállításának rendezésében is.

György Dupka

HUNGARIAN POWS IN THE BALTICS (1944–1953)

(Visit and site investigation of camps and resting places)

An historical monograph

Summary of research results

In the decades following the change of system, and especially after the turn of the millennium, advanced research was carried out concerning the tragic fate of the Hungarians and Germans subjected to collective punishment and taken to Soviet camps as POWs, or for *malenky robot*.

That is why we consider as exemplary the “Memorial and Research Tour” project, which has been implemented six times so far by the Pécs-Baranya Nationality Circle of Germans in Hungary (chairman: **Eleonóra Matkovits Kretz**, hereinafter referred to as the Pécs German Circle).

I participated in each tour as an expert and as a member of a group with various composition. In between 2009 and 2022, we covered approximately 60 thousand kms to the POW memorial sites in Eastern Ukraine, Russia (including the Ural region, Bashkiria, Tatarstan, Chechnya), Azerbaijan, Georgia, Armenia, Kazakhstan, Uzbekistan, Latvia, and Estonia, where no Hungarian civilian expedition before us has set foot with a similar aim.

The experience of these five pilgrimage tours and memorial trips in connection with the research mentioned above, was collected in three publications published so far.²¹⁶

As committed GULAG–GUPVI researchers (**Levente Benkő**²¹⁷ (Transylvania, Magyarvista), **Dr. Zsolt Bognár** (Budapest), **Dr. György Dupka** (Subcarpathia, Ungvár), **Andrea Fuchs** (Subcarpathia, Ungvár), **Dr. János Havasi**²¹⁸ (Pécs), **Eleonóra Matkovits Kretz** (President of the German Circle, Pécs), **Annamária Papp** (Transylvania, Magyarvista), **Judit W. Müller** (Pécs), we visited the countries of the Baltic region. We saw and examined the former prison camps and the

²¹⁶ BAKURA SÁNDOR, DUPKA GYÖRGY KOVÁCS ELEMÉR, KOVÁCS ERZSÉBET, MOLNÁR D. ERZSÉBET, TÓTH ZSUZSANNA: „Otthon a könny is édes” 1944-1955. Kényszermunkára hurcolt kárpátaljai magyarok és németek nyomában a Donyec-medencében. Tanulmányok, riportok. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2009. <https://mek.oszk.hu/11000/11023/11023.pdf>; DUPKA GYÖRGY: „Hová tűnt a sok virág...” Időutazás az Uralba magyar és német rabok (1941-1955). nyomában Intermix Kiadó Ungvár-Budapest, 2012. <https://mek.oszk.hu/11300/11392/11392.pdf>; DUPKA GYÖRGY: Magyar GULÁG–GUPVI-rabok Euráziában. Felfedett nyomok Oroszország (Baskíria, Tatár föld, Csecsen föld), Kaukázus (Azerbajdzsán Georgia, Örményország), Ázsia (Kazahsztán, Üzbegisztán) régióiban. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2021. <https://mek.oszk.hu/22700/22721/22721.pdf>

²¹⁷ In 2025 he successfully defended his PhD doctoral dissertation at the Babes–Bolyai University of Cluj.

²¹⁸ He died with tragic suddenness in Pécs, on the 7th of May, 2024.

remaining resting places of prisoners. We also went to institutions, organizations, and local historians dealing with the topic. We spoke with experts, diplomats, public figures from the region, and people of Hungarian and Subcarpathian origin, from whom we collected data concerning Hungarian POWs.

The Hungarian-related history of the labour camps in Latvia and Estonia ends with an analysis of the situation in the camps in Lithuania. So, we completed the account, the main figures of which were Hungarian POWs and certain interned civilians whom we have highlighted.

In addition to the experience and impressions gained during the site investigations, I also investigated Hungarian, Russian, Latvian, Estonian, and Lithuanian databases, information, and archival sources. As is known, 679,339 documents and Russian-language index cards have been uploaded on the Hungarian National Archives – Databases Online, Hungarian prisoners in the Soviet Camps – website.

During the validation process, I came across the names of hundreds of Hungarian POWs and civilian internees kept in the Baltic camps. In many cases, collecting their distorted personal data required extraordinary patience, attention, and expertise.

I met significant numerical discrepancies in the above documents and cards I processed. The camp commandants, it seems, were incompetent when it came to keeping accurate records of Hungarian prisoners, because the numbers given in respect of some camps were inaccurate. I made a report and a named list for each Baltic camp in order to get an approximately authentic result as to the number of Hungarian prisoners.

The summary table below speaks for itself. It has been proven to skeptics that not merely fifty, but even thousands of people went through the hell of the Soviet camps in the Baltics.

Referring to the cards I validated, I can openly state that, in addition to Germans and prisoners of other nationalities, according to the validated Guk-cards, of our Hungarian compatriots 2,873 were held in the 44 Latvian, 9 Estonian and 6 Lithuanian GUPVI camps between 1944 and 1950. Of these, I have listed the names of 2,589 POWs (mostly senior officers and staff officers) and 174 civilian internees (almost half of whom were of Transcarpathian origin).

Summary of data on Hungarian prisoners in the Baltic POW camps

Nº	There were 59 concentration camps in the Baltics, where Hungarian prisoners were also held, summary of data	Hungarian prisoners	POWs	Civilian internees	Repatriated	No data on returnees	Died	Died during transportations
1	There were 44 POW camps in Latvia	1624	1438	87	1119	362	24	21
2	There were 9 POW camps in Estonia	967	908	59	776	142	35	25

3	There were 6 Lithuanian POW camps.	282	243	28	167	89	12	9
Altogether:		2 873*	2 589	174	2 062	593	71	55

**According to the NKVD report, the number of Hungarian POWs in the Baltic countries as of April 1, 1947 was 1.978.*

I can say, on the basis of the validated Guk-cards, that 2,062 prisoners fortunately made it home from the brutal three- or four-year captivity in the Baltic camps.

According to my evaluation, I have not found any reliable data on the return of 593 people mentioned on the cards. My guess is that they were also among the camp victims, many of whom never returned home to their beloved ones, and their fate is unknown.

In the carefully examined cards and other data archives, I was able to verify the deaths of 126 Hungarian compatriots. I know of 71 Hungarians, who died in the camps set up in the Baltics and were buried. After their transportation to other camps, 55 lost their lives there in prison hospitals. Many were shot while fleeing and executed by court-martial, while others were assassinated or died in serious accidents. However, the majority of them died of epidemic diseases and marasmus.

In the monograph, which contains three chapters (Estonia, Latvia, Lithuania), a documentary appendix and an appendix, I have respectfully immortalized the names of the victims who died of famine or exhaustion in the camps, who remained there forever and sleep their eternal sleep in unmarked graves.

We would like to say thanks to the informants and reviewers, including **Tamás Gábor Giber** (Riga), **István Bán** (Tallinn), **Gabriella Nagy** (Tallinn) and **Dániel Molnár** (Vilnius), who contributed to checking the geographical and settlement names and other data included in the manuscript.

No Hungarian civilian expedition had ever visited the Baltics with such a purpose before us. The once-subjugated Baltic countries belonged to the Soviet empire. Following the collapse of the Soviet Union in 1991–1992, they emerged as successor states, and today they are independent, dynamically developing countries – member states of the UN, the European Union, and the North Atlantic Treaty Organization (NATO).

The factual material in this volume relating to the Baltic States also warns us that the GULAG or GUPVI, branded with Stalin's name, are just as symbolic of evil as **Hitler's** Auschwitz-Birkenau or Mauthausen extermination camps.

Therefore, let it be an important mission of historians, acting professionally, that the internment of Hungarians and Germans no longer remain a reproach to European historiography. It must no longer be a taboo in historical science, so that in the family of European peoples, the *malenky robot* – similarly to the Holocaust – will be not only a topic of public discourse, but also a subject of continuous education in schools and other educational institutions.